

CONSPECTUS FLORAE MONTENEGRINAE

Auctore
Josef Rohlena,
Praha

In meis sex viis botanicis, quas in Montenegro (a. 1900—1906) feci et quae plus duodecim mensibus erant, hos fines, qui nos plantarum copia maxime tenent, huc illuc peragravi et maximam vim plantarum, quam multorum monographorum auxilio pertractavi, collegi.

Hic labor initio difficillimus erat, quia litterae botanicae, quae ad terras Balcanicas pertinent, in innumerabiles fontes, qui saepe vix sunt assequendi, diffusae sunt. Quae res autem novissime in melius commutatae sunt, cum dr. Aug. Hayek, illustris ille botanicae disciplinae investigator Vindobonensis, opus gravissimum quidem, sed praemio dignum suscipere ausus esset, quo studiorum effectus frequentium botanicae disciplinae investigatorum in unum opus contulit, quod inscribitur: „Prodrromus Florae peninsulae Balcanicae. Post mortem auctoris edendum curavit F. Markgraf“ (in Fedde Repertor.). Quod est certe novum in Balcanicis floribus explorandis spatium. Quo praestanti opere factum est, ut et ipse, cum me multi mei eius-

dem disciplinae sodales et amici hortarentur, hunc librum scribere auderem, quo iam prima fundamenta horum, quibus delectamur finium circumscriptionis offeruntur.

Mihi imprimendis libris gravibus temporibus coacto curandum erat, ut liber quam astrictissimus esset, quare commemorationes aliorum auctorum quam paucissimas induxi, et diagnoses et adnotationes tantum eas praebeo, quae ad celerem rerum cognitionem praecipue in iis regionibus peregrinantibus prosint. Induxi etiam nonnulla indicia (localitates) dubia, ut in suis scriptis Beck et Hayek fecerunt, sed errores manifestos omisi. Confinium, cuius flora hoc libro tractatur, idem est atque ante annum 1913. Adhibui tantum ad septentriones spectans fastigium montium Prokletija et loca, quae ad Gusinje, Plav et Berane oppida circumiacent. Postremo omnibus, qui me in meo labore adiuvabant, maximas ago gratias. Hi sunt viri doctissimi: Pragae: M. Deyl, K. Domin, J. Dostál, K. Kavina, I. Klášterský, F. A. Novák, M. Pulchart, J. Velenovský. Vinodobonae: A. Ginzberger, H. de Handel-Mazzetti, †A. Hayek, E. Janchen, H. Neumayer, K. Rechinger fil., K. Ronniger, J. Stadelmann et A. Baldacci (Bononiae), W. Becker (Rosian pr. Magdeburg), Fr. Fedde (Berolinensi), †B. Horák (Rokycany — Bohemia), St. Horvatić (Ljubljana), J. Hruby (Brunae), K. Malý (Sarajevo), Sw. Murbeck (Lund), Fr. Petrak (Hrasnice — Moravia), Z. de Szabó (Budapestini), G. Širjaev (Brunae), †Th. Wolf (Dresden), C. H. Zahn (Karlsruhe).

Optime autem de meo opere meriti sunt: „Kuratorium českého badatelského fondu při Národní radě badatelské“ (Pragae) et excellens Ministerium instructionis publicae (Pragae), qui me aliquantis impensis foventes effecerunt, ut hoc opus edere possem, denique „Societas Botanica Bohemica“ (Pragae), quae hunc librum edendum curavit.

Pragae mense Maio a. MCMXLI.

ABBREVIATIONES

Abbreviationes nominum collectorum:

Ad = Adamović L.	Ko = Košanin N.
Ba = Baldacci A.	Kš = Kašpar A.
B = Beck v. Mannagetta G.	Ld = Lindberg fil.
Bo = Bornmüller J.	Lo = Loschnigg Vil.
Boš = Bošnjak K.	Ma = Malý K.
Ce = Čelakovský fil.	No = F. A. Novák
Čer = Černjavski P.	Pč = Pančić J.
De = Deyl M.	Pej = Pejović Kr.
Df = Dörfler Ign.	Pt = Pantocsek J.
Do = Dostál J.	Ro = Rohlena J.
Eb = Ebel Wilh.	Sa = Sagorski E.
Gi = Ginzberger A.	Si = Sillinger P.
Ho = Horák B.	Sk = Skřivánek V.
Ht = Horvat I.	Sz = Szyszyłowicz Ign.
Ja = Janchen Erv.	To = Tommasini Jos.
Ki = Kindt E.	Vh = Vierhapper Friedr.
Kn = Kneucker A.	

Abbreviationes ceterae:

alp. = alpinus; calc. = calcareus; cal. = calidior; coen. = coenobium; dic. = dicio; distr. = districtus = nahija; glar. = glareosus; gram. = graminosus; fin. = fines; fl. = flumen; inf. = inferior; lac. = lacus; lapid. = lapidosus; medit. = mediterraneus; nah. = nahija = districtus; m. = mons; mont. = montanus; pr. = prope; reg. = regio; riv. = rivus, rivulus; rup. = rupestris; sax. = saxosus; subalp. = subalpinus; spec. = species; sup. = superior; territ. = territorium; v. = vallis; verg. = vergens.

Adnotatio: Plantae * asterisco designatae non sunt in Hayek: „Prodromus Florae peninsulae Balcanicae“ e Montenegro indicatae. — Numeri ante nomina specierum sunt iidem ut in HAYEK: Prodromus Florae peninsulae Balcanicae.

Lycopodiaceae

Lycopodium L.

1. *L. selago* L. — In silvis et rupestr. reg. subalp. et alpinæ. — Kom Kučki (Ba), Kom Vasojevički, Vojnik, Sjekirica planina (Ro), ca 1600—2200 m.

Selaginellaceae

Selaginella SPRING.

6. *S. selaginoides* (L.) LK. (= *S. ciliata* OPIZ). — In pascuis alp. — Circa lacum Riblje jezero infra m. Durmitor (Pt); Barno jezero et Valoviti do in monte Durmitor (Ro).

7. *S. helvetica* (L.) LK. — In rupestr. montis Kom (Pt); Rijeka (Kn); Carine sub monte Kom (Ba).

8. *S. denticulata* (L.) LK. — Folia inferiora acuminata superioribus parum (nec duplo) maiora, spicae sporangiiferae sessiles. — In rupibus et muris dic. mediet. ad Ulcinj (Ro).

Equisetaceae

Equisetum L.

9. *E. telmateia* EHRH. — In irriguis silvestr. vallis Morača sup. (Pč); in valle fl. Piva ad coenob. Piva et Mratinje sub monte Maglič (Ro); inter Spuž et Danilovgrad (Ro).

— f. *comosum* MILDE. — In valle fl. Tara sub monte Kom, Nižin luk pr. Kolašin, Šavniki (Pt); in fossis ad Ulcinj, Vir, Podgorica et Andrijevisa (Ro).

— f. *humile* ASCH. GR. (Syn. I:127). — Ad Vir (Ro).

10. *E. arvense* L. — In agris, incultis et ad vias non frequens. — Šavniki, Barno jezero sub m. Durmitor, Lijeva rijeka (Ro).

11. *E. silvaticum* L. — In silvis reg. subalp. sub monte Durmitor (Pč, Ro).

— subf. *capillare* (HOFFM.) MILDE. — Circa Lipovo pr. Kolašin (Pt).

12. *E. palustre* L. — In paludosis ad Viruša dol sub monte Kom (Pt); Mokro sub m. Dziebeze (Sz); Barno jezero sub monte Durmitor, Lukavica planina et circa Andrijevica (Ro).

— f. *simplicissimum* A. BR. — Barno jezero sub monte Durmitor.

13. *E. limosum* L. — In paludosis reg. alp. et subalp. — Mokro sub m. Dziebeze (Sz); ad lac. Rikavac distr. Kuči (Sz); Lukavica planina (Ro).

14. *E. ramosissimum* DESF. — In arenosis, lapid. et incultis ad Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad dic. mediter.; rarius ad Andrijevica reg. subalp. (Ro).

— f. *altissimum* A. BR. — Cum typo ad Bar et Ulcinj (Ro).

15. *E. hiemale* L. — In silvis sub monte Durmitor: Crno jezero (Pč); Barno jezero (Ro); etiam in valle fl. Zeta pr. Danilovgrad dic. medit. (Ro); Vučji potok pr. Vermoš planina ad confines Albaniae in f. *maius* MILDE (Df).

Ophioglossaceae

Ophioglossum L.

22. *O. vulgatum* L. — In pratis humidis ad Ulcinj et Danilovgrad reg. medit. (Ro).

Botrychium SW.

24. *B. lunaria* (L.) SW. — In pascuis alpinis frequens: montes Maglić, Bioče, Ledenica distr. Piva (Ro); Durmitor (Pč, Ht); Kom (Pt, Ho, Ro); Sinjavina (Pt, Ba, Ro); Sjekirica, Zeletin, Štavna, Krivi do, Bjelastica, Javorje, Štirni do, Lola planina; etiam in m. Lovćen (Ro).

Polypodiaceae

Polypodium L.

29. *P. vulgare* L. var. *boreale* BECK. — In saxosis et silvis reg. subalp.: Skrobotuša sub m. Vila (Sz); Peručica sub m. Kom (Sz); Javorje planina et supra coen. Morača (Pč);

Andrijevića, Kolašin (Ja); ad latera montis Lovćen, in valle fl. Piva, Lukavica planina, Jerinja glava et Sjekirica planina (Ro). — — — f. *rotundatum* MILDE. — Cum typo ad Njeguši (Ro). — — var. *serratum* WILLD. — In fissuris rupium dic. mediter. ad Dobra Voda pr. Bar et circa Podgorica (Ro).

Pteridium SCOP.

33. *P. aquilinum* (L.) KUHN. — In silvis, fruticetis et incultis ubique frequens. Saepe cum f. *lanuginosum* (BORY) LUERS.

— — f. *pinnatilobum* WARNST. — Ad Ulcinj et Bar; inter Nedajno et Crkvice distr. Piva (Ro).

— — var. *Gintlil* (ROHL.) KUEMM. [= *Pteris aquilina* var. *Gintlil* ROHL. (SBGW. XXXIX: 35, 1902)]. — Laciniis angustis, linearilanceolatis, 5—7-plo latitudine longioribus, in parte inferiore pinnatisectis (saepissime tantum unilateraliter), dimidio superiore in lobum angustum abeuntibus. — Cum typo in fruticetis ad Bar (Ro).

Adiantum L.

34. *A. capillus=Veneris* L. — In saxis madentibus dic. mediter. frequens. — Ad coenob. Morača (Ba, Pč); circum Rijeka (Pt, Ho, Ba, Kn, Ro); Bioče (Ja); Ulcinj, Bar, Vir, Boljevići, Podgorica et Danilovgrad (Ro).

Cheilanthes SW.

37. *Ch. fragrans* (L.) WEBB. et BERTH. — Pinnulae foliorum margine glabrae vel breviter ciliatae. — In rup. calc. ad Bar dic. medit. (Ro).

38. *Ch. persica* (BORY) METT. — Pinnulae foliorum margine dense longeque ciliatae. — Ad rupes et muros dic. mediter., ad Vir, Podgorica, Bioče (Ro); in valle fl. Morača usque ad Vilac (Ja); circa Bar (Ro, Do).

Blechnum L.

41. *B. spicant* (L.) WITH. — In silva montis Sjekirica planina supra Andrijevića, ca 1600 m.; sub monte Žijovo, distr. Kući (Ba); in valle flum. Biogradska rijeka pr. Kolašin (Muravjev).

Phyllitis HILL.

42. *Ph. scolopendrium* (L.) NEWM. — In saxosis umbrosis sub monte Lovćen (Pč, Ba, Ro); Riječani (Ho); Andrijeva (Ro, Ja); Vir (Ro); etiam in m. Ranisava pr. Durmitor (Ro).

— f. *angustum* (ROSSI) HAY. — Mali Šavnik in monte Lovćen (Ro).

Asplenium L.

46. *A. viride* HUDS. — In rupestr. reg. subalp. et alpinæ frequens, etiam ad Andrijeva, ca 900 m.

— f. *incisocrenatum* MILDE. — In monte Lovćen cum typo (Ro).

48. *A. trichomanes* L. — Ad rupes et muros frequens. — In reg. mediter. ad Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Rijeka, Danilovgrad ubique vulgaris (Ro); ad Njeguši (Sz, Ro); Cetinje, Ostrog (Pč); Andrijeva, Kolašin (Ro, Ja); ad Šavnik, coen. Piva (Ro); etiam in reg. subalpina et alpina: Javorje planina (Pč); Hum Orahovski, m. Džiebeze et Kostiča distr. Kuči (Sz, Ba); in decliv. m. Kom (Pt, Ho). (An etiam in m. Durmitor? ipse non vidi).

— f. *Harovii* MILDE. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

— f. *umbrosum* MILDE. — Ad Podgorica (Ro).

— var. *pseudadulterinum* ROHL. (SBGW. XXXIX:36, 1902). — Rachis apice viridis. — In calcareis inter Kotor et Njeguši (Ro).

— var. *microphyllum* MILDE. — Valac rupe in monte Lovćen (Ro).

53. *A. adiantum-nigrum* L. subsp. *onopteris* HEUFL. — In rupest. calc. reg. mediter.: Rijeka (Pt); Mali Lonac in m. Sutorman (Pč); ad Ulcinj, Bar, Vir, Danilovgrad (Ro); etiam in valle flum. Lim pr. Andrijeva solo calc. legit JANCHEN (an ad subsp. *nigrum* HEUFL. pertinens?).

54. *A. fissum* KIT. — In glareosis calcareis alpinis. — In monte Kom et Durmitor (Pt, Ro, De, Si); Velka Jastrebica (Pč); Lovćen (Ho, Ro); sub cac. montis Vila et Rupa Konjska distr. Kuči (Sz); supra lac. Rikavac distr. Kuči (Ba); Lukavica planina (Ho); Maglič ad fines Bosniae, Ledenica, Vojnik, Bjelastica, Jablan vrh et Gradište in Sinjavina planina (Ro).

— f. *tenuissimum* BECK. — Cum typo in m. Maglič (Ro).

55. *A. ruta-muraria* L. — In saxosis et ad muros in tota dicione vulgaris.

— f. *Matthiolii* (GASP.) HEUFL. — Ad Bioče pr. Podgorica (Pt).

— f. *Brunfelsii* HEUFL. — Ad latera m. Rumija supra Bar (Do).

57. *A. septentrionale* (L.) HOFFM. — In rupestr. vallis Tara pr. Kolašin (Ja) et in m. Bjelastica planina, 2100 m (Ro). Stirps in territ. rara.

Ceterach GARS.

58. *C. officinarum* DC. — In rupestr. et ad muros frequens. — In dic. mediter.: Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Rijeka, Danilovgrad etc. vulgaris (Ro); ad Cetinje, Njeguši (Pč, Pt, Ho, Ro); Monastir Duga (Pt); Orlova skala sub monte Kom (Pt, Ho); Medun, m. Džiebeze et Hum Orahovski distr. Kuči (Sz); Bioče, Vjetrnik, Jablan, Lopate et coenob. Morača (Ja); circa Andrijevića et ad pedem m. Jerinja glava et Balj rarius in sax. calc. (Ro); Mali Durmitor (Pt); Vermoš ad fines Albaniae (Df).

— f. *platylobum* GEYSENH. — Cum typo in m. Lovćen (Ro).

— f. *crenatum* MOORE. — Rarius cum typo.

Athyrium ROTH.

59. *A. filix-femina* (L.) ROTH. — In silvis et ad rivulos reg. alp. et subalpinae. — Viruša dol infra Crna planina (Pt); ad latera m. Sutorman (Pč); Perućica sub monte Kom, Jerinja glava et in valle Jelovica pr. Andrijevića (Ro); in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin; supra coenob. Morača, in valle fl. Lim ad Andrijevića (Ja).

— var. *fissidens* MILDE. — Crno jezero ad ped. m. Durmitor (Ro) et ad latera m. Lovćen (Ro).

*60. *A. alpestre* (HOPPE) RYLANDS. — In saxosis m. Kom (Pt). E penins. Balc. solum e Bosnia notum.

Nephrodium RICH.

61. *N. dryopteris* (L.) MICHX. — In silvis et saxosis reg. subalp. et alpinae. — Pašina Voda sub m. Durmitor,

m. Maglič ad fin. Bosniae, Kom Vasojevički, Lovćen (Ro); Vučji potok in Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

62. *N. Robertianum* (HOFFM.) PRANTL. — In sax. calc. reg. subalpinae. — In valle flum. Lim pr. Andrijevice (Ba, Ro, Ja); supra coen. Morača (Ja); in m. Lovćen (Ro); Jerinja glava pr. Andrijevice (Ro); in valle fl. Piva pr. Mrastinje, m. Ranisava et Durmitor (Ro).

64. *N. thelypteris* (L.) STREMP. — In arundinetis ad Sinjac pr. Vir (Pč).

66. *N. filix-mas* (L.) RICH. — In silvestr. et saxosis reg. subalp. et alpinae. — Ad ped. m. Durmitor et in valle fl. Tara (Pč); in m. Maglič et Hum Orahovski distr. Kuči (Sz); supra Cetinje (Ba); circa Kolašin et Andrijevice (Ja, Ro); ad latera m. Lovćen (Ro, Pej).

— f. *deorsolobatum* MILDE. — Dubovički krši et Trešnja in m. Lovćen (Pej, Ro).

— f. *crenatum* MILDE. — In valle fl. Peručica sub m. Kom (Pt); Trešnja et Zalazi supra Njeguši (Ro, Pej); ad latera m. Maglič (Ro).

67. *N. Villarsii* (BELL.) BECK. subsp. *rigidum* (HOFFM.) HAY. — In glareosis alp. et subalpinis. — Crvena Stijena sub m. Durmitor (Pč, Ro); in m. Dibala distr. Kuči (Ba); Jezerski vrh, Mali Šavnik et Štirovnik in m. Lovćen (Ho, Ro); Korita rovačka et Štirni do pr. Lukavica planina, Ledenica, Javorje et Ranisava (Ro); Čirova pečina in m. Durmitor (De, Si).

— — f. *fallax* (MILDE) HAY. — Piperska Lukavica, cca 1900 m (Ro).

— — f. *nivale* BECK. — In cacumine montis Lovćen (Ro).

— — subsp. *pallidum* (BORY) HAY. — In dumetis et saxosis calcar. reg. infer. pr. Bar, Ulcinj, Rijeka, Boljeviči, Vir et Podgorica frequens (Ro); ad latera m. Vila (Sz); in m. Vjetrnik inter Podgorica et Kolašin (Ja), in monte Pej supra coenob. Morača (Ja); ad Cetinje (Kn, Ld) et Njeguši (Ro, Ld); ad latera montis Lovćen (Ro, Ki, Gi).

Folia sunt aut bipinnatisecta [f. *meridionale* (MILDE) HAY.], aut tripinnatisecta [f. *australe* (TEN.) HAY.]

— — f. *eglandulosum* ROHL. sub *Aspidium rigidum* var. *australe* (SBGW. XXXIX: 36, 1902). — „Folia fere eglandulosa“. — Rarius cum typo ad Vir (Ro).

68. *N. spinulosum* (MUELL.) STREMPER. — In silvaticis humidis raro. — Ad Njeguši sub monte Lovćen (Sz); in valle flum. Lim pr. Berane, in valle fl. Jelovica pr. Andrijevice et in m. Bjelastica supra Kolašin (Ro).

Polystichum ROTH.

69. *P. lonchitis* (L.) ROTH. — In rupestr. reg. alp. et subalp.: m. Maglić, Ledenica, Lovćen, Balj, Sjekirica, Zeletin, Bjelastica, Sinjavina; Piperska Lukavica, Durmitor, Kom, Pivljan, Žijovo, Gradište, Hum Orahovski etc. (Pt, Pč, Ba, Sz, Ja, Ro, De, Si).

× *P. lobatum* × *lonchitis* MURB. (= *Aspidium illyricum* BORB.). — Zakamen sub Ledenica planina cum parentibus (Ro).

70. *P. lobatum* (HUDS.) PRESL. — In rupestr. silvat. reg. subalp. et alp. — In m. Hum Orahovski (Sz), Skrobotuša sub m. Kom (Sz), Planinica distr. Kuči (Ba), Varda sub m. Kom Vasojevički (Ba, Ho, Ja); in calcar. vallis flum. Lim pr. Andrijevice (Ja, Ro); Lovćen, Velki Krš pr. Andrijevice, Zeletin, Jerinja glava et Balj (Ro); in reg. infer. etiam ad Rijeka et Cetinje (Ro).

— subf. *auriculatum* (MILDE) HAY. — Inter Cetinje et Rijeka (Ro).

— subf. *longilobum* (MILDE) HAY. — Crno jezero infra Mali Durmitor (Pt).

71. *P. setiferum* (FORSK.) WOYNAR et

72. *P. Braunii* (SPENN.) FÉE. A cl. PANTOCSEK e Montenegro indicatum, sed sine loco natali.

Cystopteris BERNH.

74. *C. fragilis* (L.) BERNH. — Ad muros et rupes per totam dicionem frequens. — In m. Hum Orahovski et Džiebeze distr. Kuči (Ba); Kom Kučki (Ho); Lovćen (Pč, Ro); Andrijevice, Kolašin (Ro, Ja); coenob. Morača (Ja); m. Pivljan (Ja); Njeguši, Vir, Bar, Ulcinj etc. (Ro).

— f. *anthriscifolia* (HOFFM.) KOCH. — Cum typo ad Bar, Vir, Njeguši, Ulcinj et Andrijevice (Ro).

— f. *cynapiifolia* (HOFFM.) KOCH. — In alp. mont. Ze-

letin pr. Andrijevića et in m. Gradište supra Kolašin, Valač rupe in m. Lovćen (Ro).

— f. *angustata* (HOFFM.) KOCH. — In sax. Velki Krš supra Andrijevića (Ro).

75. *C. regia* (L.) DESV. — In rupestr. reg. alpinae non frequens. — In m. Kom, Durmitor, V. Maglič distr. Kuči, Crna planina, Gradište supra Kolašin (Pt, Pč, Sz, Ba, Ho, Ro); in reg. media etiam ad Milušina pećina (nahija Katunska) ca 900 m (Ro); in m. Prokletija ad fin. Albaniae (Df); etiam in m. Lovćen cum f. *subfragilis* (MILDE) HAY. (Ro).

Salviniaceae

Marsilea L.

79. *M. quadrifolia* L. — In lacu Scodrano (Skadarsko blato) ad Plavnica (Ro, Ja).

Coniferae

Taxus L.

81. *T. baccata* L. — In rupestr. silvat. m. Durmitor (Pt, Pč); m. Kom (Pt, Ho); in valle Skrobotuša distr. Kuči (Sz); m. Lovćen, Vojnik (Ro); circa Andrijevića et Šavniki (Ro).

* — var. *ericoides* CARR. — Ad latera m. Lovćen cum typo, a quo foliis angustioribus apice longius attenuatis differt (Pej, Ro).

Juniperus L.

83. *J. communis* L. subsp. *eucommunis* HAY. — In rupestr. et silvis. — Ad ped. m. Durmitor pr. pagum Kovčice (Pt); circa Grahovo (Pč); ad Medun distr. Kuči (Sz); Njeguši (Ro); in m. Pivljan (Ja); circa Andrijevića et Kolašin (Ro, Ja); in societ. *J. nana* WILLD, sed sine formis intermed. (Ja).

— — — var. *intermedia* (SCHUR) SANIO. — Srablje jezero sub m. Durmitor, ca 1700 m.

— — subsp. *nana* (WILLD.) HAY. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae frequens. — In m. Kom (Pt, Ho, Ro); m. Durmitor (Pt, Pč, Ro); m. Hum Orahovski et m. Džiebeze distr. Kuči (Sz); Sinjavina planina (Ba, Ro); m. Zeletin, Jerinja glava,

Sjekirica, Bjelastica et Lovćen (Ro); supra Rikavac ad fines Albaniae (Df).

84. *J. oxycedrus* L. — In rupestr. reg. calidioris. — Ad latera m. Lovćen (Pč, Pej, Ro); circa Njeguši, Ulcinj, Vir (Ro); ad Rijeka (Ho, Ro); in valle flum. Piva sub Goraňsko et Borakovići (Ro); Bioče pr. Podgorica (Ja); ad latera m. Vjetrnik usque ad Klopot (Ja); Crna planina distr. Bratonožići (Ba); Boljevići pr. Vir (Do).

88. *J. sabina* L. — In rup. reg. alpinae et subalp. raro. — In m. Durmitor (Pt, Pč); m. Kom (Pt); m. Smrekovac et Oštri Kuk pr. Maglić ad fines Hercegovinae; in valle fl. Piva supra Mratinje, m. Visitor supra Andrijevića (Ro); Buni jezerce in m. Prokletija ad fin. Albaniae (Df).

Cupressus L.

90. *C. sempervirens* L. var. *pyramidalis* (TARG. TOZZ.) NYM. — In reg. mediterr. ad Bar, Ulcinj, Podgorica et in Crmnicka nahija culta et subspont.

Abies MILL.

91. *A. alba* MILL. — In silvis subalpinis. — In m. Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro); in m. Džiebeze et in v. Skrobotušica distr. Kući (Sz); in m. Maglić ad fin. Bosniae; Ledenica et Sjekirica planina (Ro).

Picea DIETR.

94. *P. vulgaris* LK. (= *P. excelsa* LK.). — In reg. subalp. constituit vastas silvas. — In Durmitor (Pč, Ba, Ro); m. Kom, Sjekirica planina, Vojnik (Ro); in v. fl. Tara usque ad Kolašin (Ro, Ja); circa Gusinje et Plav sub Prokletija (Sz).

Larix MILL.

95. *L. decidua* MILL. — In silva ad ped. m. Kom versus vallem Perućica in declivibus supra Konjuhe raro; forsitan culta (Ro).

Pinus L.

96. *P. silvestris* L. — In silvis reg. subalp. m. Kom et Durmitor (Pt, Ro); Maglić, Ledenica, Hasanac, Zeletin (Ro).

97. *P. halepensis* MILL. — Circa Vir, Bar et Ulcinj dic. medit. non frequens (Eb, Ro, Ba).

100. *P. mughus* SCOP. — In reg. alpina in m. Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro); m. Maglić ad confines Bosniae et in m. Vojnik (Ro).

101. *P. Heldreichii* CHRIST. (= *P. leucodermis* ANT.) In m. Dziebeze, Hum Orahovski, Širokar et in v. fl. Peručica (Sz); ad latera m. Kom Vasojevički (Ro, Lo); in m. Lovćen (Ad, Pej, Ro), Fuša Rudnices sub m. Prokletija ad fin. Albaniae (Df); Sinjavina planina sub m. Jablanov vrh (Reiser, Bš); Gornja Morača (Reiser fide Bš); Durmitor: m. Žuta greda supra Dobri do (Bš).

102. *P. nigra* ARNOLD. subsp. *nigra* (ARN.) HAY. — Sub m. Kom (Pt); circa Andrijevice (Ja, Ro); Lednica planina (Ro); Sinjavina planina (Ba). E m. Lovćen a cl. PANČIĆ indicata potius ad *P. Heldreichii* pertinet.

103. *P. pinaster* SOL. — In dic. mediter. ad Vir raro culta (Eb).

105. *P. peuce* GRIS. — In silv. reg. subalp. distr. Vasojevići: m. Hasanac, Zeletin, Sjekirica (Pč, Ba, Ro); inter Plav et Dečani (Df); confer ROHLENA (Allg. bot. Zeit. 1907).

Ephedraceae

Ephedra L.

106. *E. campylopoda* C. A. MEY. (= *E. fragilis* b) *campylopoda* STAPP) — In sax. et frutic. dic. medit. non frequens. — Ad Ostrog, Rijeka, Drušiči, Bioče, Medun, Dukla et Podgorica (Ba, Ro, Ja); circa Bar et Ulcinj (Ro). E valle flum. Peručica ad Konjuhe pr. Andrijevice a cl. BALDACCI (Altre notizie 59.) indicata. Ego non vidi. Probandum sit!

*107. *E. distachya* L. — In arenosis marit. ad Pristan Bar; in rup. Pestingrad supra sinum Rhizonicum (Ba).

*108. *E. maior* HOST. — In arenosis maritimis ad Topolica prope Bar (Do).

Betulaceae

Betula L.

109. *B. pendula* ROTH. — In silvis et ad rivulos reg. subalp. — In valle flum. Peručica; ad Lipovo sub Sinjavina

planina (Ba, Pt); Javorje planina et sub monte Kom (Pč, Ba); in valle fl. Tara pr. Kolašin (Ja, Ro); Rudo brdo versus Kralje pr. Andrijevića (Ja, Ro); Zakamen sub Ledenica planina distr. Piva (Ro); Tušina pr. Šavniki (Ba).

110. *B. pubescens* EHRH. — In silvis et turfosis m. Vojnik, Ledenica planina et circa Viljuša et Andrijevića (Ro).

Alnus HILL.

112. *A. incana* (L.) WILLD. — Ad ripas. — In valle fl. Tara (Pt, Pč, Ja, Ro); in silva Skrobotuša et sub Crna planina distr. Kući (Ba); circa Andrijevića (Ho, Ro, Ja) et ad Podgorica (Ba).

— f. *hypochlora* CALLIER. — In subalp. Vermoš ad fin. Albaniae (Df).

113. *A. glutinosa* (L.) GAERTN. — In palud. et ad ripas reg. infer. et mediae. — Ad rivulum Plašnica supra pag. Lipovo pr. Kolašin (Pt); ad rip. fl. Zeta et Morača (Pč); in valle fl. Lim pr. Andrijevića (Ba, Ja, Ro); circa Vir et Plavica (Ro); supra coen. Morača (Ja); Crmnicka nahija (Eb).

Carpinus L.

114. *C. betulus* L. — In silvis reg. infer. et mediae. — In m. Vjetrnik (Pt); ad latera m. Lovćen (Pč, Ro); in valle fl. Zeta et Morača (Pč, Ro); Lješanska et Katunska nahija (Ro); circa Kolašin (Ja); Lijeva Rijeka (Sz); Crmnicka nahija (Eb).

115. *C. orientalis* MILL. — In dumetis et silvis regionis calidioris. — Ad Cetinje, Grahovo, Ostrog (Pč, Ba); circa Dujevo (Ho); in valle fl. Morača usque ad coen. Morača (Ba, Ja); in m. Vjetrnik decl. merid. (Ja); circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

Ostrya SCOP.

116. *O. carpinifolia* SCOP. — Involucrum saccatum indivisum maturum flavescens, strobili ovales iis *Humuli lupuli* similes, gemmae obtusae; folia iis *Carpini orientalis* similia. — In dumetis regionis calid. — Ad coen. Ostrog (Pč); ad lat. m. Sutorman (Ba, Do); supra Njeguši (Ro, Gi); Zagarač supra Danilovgrad (Ro); Simunj et Lastva Čevska in nahija

Katunska; Kokoti, nahija Lješanska (Ro); supra coen. Morača, ad lat. m. Pej et in valle fl. Tara et riv. Svinjača pr. Kolašin; in valle fl. Lim pr. Andrijevića (Ja); Lukovo sub m. Vojnik (Ba); Rumija supra Bar (Do).

Corylus L.

117. *C. colurna* L. — Petiolis foliorum et pedunculis amentorum glandulosis, foliis subtus ad nervos velutinis; involucro nuce ovato-globosa duplo longiore, infra medium subpinnatifido. — In dumetis regionis calidioris non frequens. — Košarica pr. Cetinje, Čeklici et Cuci in nahija Katunska (Pč); Ostrog (Ba); Dubovik inter Njeguši et Cetinje, Čevski Lisac (Ro).

118. *C. avellana* L. — In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. — In valle fl. Morača, Zeta, Tara, Perućica et riv. Bistrica (Pt, Pč, Ja, Ro, Sz); ad pedem m. Durmitor supra pag. Kovčice (Pt); Viruša dol sub Crna planina (Sz); circa Cetinje (Pč); Njeguši, Velestovo (nahija Katunska, Ro) et Andrijevića (Ro, Ja).

— — var. *schizochlamys* SPACH. — Involucro fructu multo longiore *C. colurnam* revocat, sed non in lobos lineares fisso. — Cum typo ad Šavniki et in valle flum. Perućica (Ro).

Fagaceae

Fagus L.

120. *F. silvatica* L. — Constituit silvas vastas in reg. subalp. totius dicionis.

— — f. *moesiaca* K. MALÝ. — Folia maiora brevissime petiolata late ovata basi rotundata. — In silvis ad Biogradsko jezero pr. Kolašin (Čer). Verosimiliter etiam alibi.

Castanea HILL.

122. *C. sativa* MILL. — In silv. reg. calidioris non frequens. — Ad Dujevo (Ho), circa Vir, Ulcinj, Danilovgrad et Bar dic. medit. (Ro); etiam in valle fl. Lim pr. Andrijevića loco Vinička (Ja); Velki Mikulići sub m. Rumija, cca 780 m (Do).

Quercus L.

123. *Q. cerris* L. — In silvis et dumetis reg. calidioris. — Circa Martinići, coenob. Duga, Lukovo et Šavniki (Pt, Ro); ad latera m. Sutorman (Pč); supra coen. Morača (Pč, Ja); circa Viljuša et Andrijevića (Ro); etiam in valle fl. Piva sub Borkovići et Gorańsko (Ro); Njeguši (Ro, Gi); ad latera m. Sutorman et Kosa supra Bar (Do).

— — var. *austriaca* (WILLD.) LOUD. — Lobis foliorum brevioribus integerrimisque differt. — Njeguši, Lukovo supra Nikšić, Ceklin; Gvozd sub m. Vojnik; mons Lisinj et Sutorman supra Bar (Ba).

124. *Q. macedonica* ALPH. — Folia brevissime petiolata oblonga, basi rotundata, matura coriacea, denticulata vel breviter pinnatiloba, lobis triangularibus, supra lucida, subtus subglabra; stipulae lanceolatae deciduae, fructus sessiles. — In dumetis regionis calid. — Ad Martinići in valle Zašlap (Pt); Pišine Strane — Župa nikšićka; Dobre Strane distr. Čeklići (Pč); Uble et Medun distr. Kuči (Ro, Sz); ad latera m. Rumija et Lisinj (Ba); Bogetići distr. Katunska (Ba, Ro); Malo brdo pr. Podgorica (Ro); distr. Bratonožići (Ro); Velki Mikulić supra Bar (Do).

*127. *Q. coccifera* L. — In dumetis dic. mediter. ad Ulcinj (Ba).

128. *Q. ilex* L. — In dumetis dic. mediter. — Bar, Ulcinj, Donja Zeta (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

— — f. *oblongifolia* LAM. et DC. — Bar (Do).

— — f. *serrata* VIS. — Ad latera m. Rumija supra Bar (Do).

130. *Q. conferta* KIT. — In silvis et dumetis regionis calid. — Bratonožići, Danilovgrad, Šavica (Pč); Boljevići pr. Vir, Bar, Ulcinj (Ro); in decliv. supra coenob. Morača (Ja, Ba); Drušići pr. Rijeka; Konjuhe pr. Andrijevića (Ba).

131. *Q. lanuginosa* (LAM.) THUILL. subsp. *Dalechampii* (TEN.) HAY. (= *Q. pubescens* var. *australis* BECK et SZ. Pl. Crnag. 59.). — In silvis reg. calidioris. — Martinići (Pt); sub m. Sutorman, Jastrebica et ad Ostrog (Pč, Ba); in valle fl. Zeta circa Danilovgrad et circa Simunj in nahija Katunska (Ro); circa Medun distr. Kuči (Sz); Crmnicka nahija (Eb).

— subsp. *eulanuginosa* HAY. var. *congesta* (PRESL) GUERKE. — Cum typo ad Medun distr. Kuči (Sz).

136. *Q. sessilis* EHRH. — In silvis regionis calidioris. — In valle fl. Morača supra coenob. (Pč, Ba, Ja); ad latera m. Rumija (Ba); Krstac pr. Njeguši (Ba).

137. *Q. robur* L. — In dumet. vallis Zeta sub Danilovgrad (Pč); Crmnicka nahija (Eb).

Juglandaceae

Juglans L.

139. *J. regia* L. — In declivibus m. Pej supra coenob. Morača (Ba, Ja); ad Podgorica culta (Ro).

Salicaceae

Populus L.

140. *P. alba* L. — Ad ripas fl. Morača (Pč); Crmnicka nahija (Eb).

142. *P. tremula* L. — In silvis vallis fl. Peručica et in Sinjavina planina (Pt, Ba); ad ped. m. Durmitor et in valle fl. Morača et Tara (Pč, Ba, Ro); supra lac. Rikavac distr. Kuči (Ba); in valle fl. Piva supra coen. (Ro); circa Podgorica (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

143. *P. nigra* L. — In silvis sub pag. Borkovići in valle fl. Piva (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

— var. *italica* DUROI. — Circa Podgorica (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

Salix L.

144. *S. amygdalina* L. — In valle fl. Zeta et ad Sinjac (Pč).

145. *S. pentandra* L. — In paludosis ad lacum Barno jezero sub m. Durmitor; etiam ad Pošćensko jezero pr. Šavniki (Ro).

146. *S. fragilis* L. — Ad ripas flum. Zeta et Morača (Pč); ad rivulum sub Sjekirica planina pr. Andrijevice (Ro).

147. *S. alba* L. — Ad ripas flum. Zeta pr. Danilovgrad (Pč); circa Grahovo (Pč); ad rip. lac. Skodrani pr. Plavnica

(Sz); circa Podgorica, Bar et Ulcinj (Ro); Mikulići sub m. Rumija (Do); Crmnicka nahija (Eb).

148. *S. cinerea* L. — In paludosis ad Rijeka et Mokro pr. Bijela distr. Šavniki (Pt); Pošćensko jezero pr. Šavniki; in valle Jelovica sub Bjelastica plan. distr. Vasojevići; Jerinja glava pr. Andrijevice (Ro).

— f. *rotundifolia* DOELL. — Pašina Voda sub monte Durmitor (Pt).

149. *S. silesiaca* WILLD. — In alpinis m. Ranisava pr. Durmitor et in m. Jablan in Sinjavina planina (Ro).

150. *S. grandifolia* SÉR. — Ad latera m. Lovćen supra Njeguši (Pč, Ba).

152. *S. caprea* L. — In silvis reg. subalpinae. — In valle fl. Peručica et Tara sub m. Kom (Pt, Ro); ad latera m. Lovćen supra Njeguši; in valle fl. Piva pr. Mratinje; in valle fl. Jelovica distr. Vasojevići; in m. Jerinja glava, Mali et Velki Krš pr. Andrijevice; Ranisava pr. m. Durmitor; Varda supra coen. Piva (Ro); in m. Žijovo distr. Kuči (Ba).

— f. *rotundifolia* GAUD. — Rarius cum typo (Ro).

— f. *diversifolia* ROHL. — Folia nonnulla ut in typo (ovata, elliptica vel oblonga, apice $\pm$ acuminata), alia rotundata, apice obtusissima. — In m. Jerinja glava et Mali Krš pr. Andrijevice (Ro).

154. *S. arbuscula* L. — In regione alpina. — Volujačko jezero distr. Piva (Ma). E m. Sinjavina planina a cl. PAN-TOCSEK et BALDACCII „*Salix Weigelianae*“ WILLD. indicata spectat aut huc, aut ad *S. silesiacam*.

159. *S. elaeagnos* SCOP. — In saxosis et ad ripas reg. infer. et mediae. — In valle fl. Tara (Pt); ad Rijeka Crnojevička (Pt, Ho); Grahovo, Rijeka Gračanička (Pč); ad latera m. Lovćen (Pej, Ro); circa Ulcinj, Bar, Podgorica, Nikšić et Andrijevice (Ro); Mikulići sub m. Rumija (Do).

160. *S. viminalis* L. — E Montenegro a cl. HAYEK in Prodr. fl. penin. Balc. I: 86 indicata; verosimil. solum in locis udis in vineis culta. Non vidi.

*161. *S. repens* L. var. *rosmarinifolia* (L.) W. GR. — In spong. ad lacus sub m. Durmitor (Pč); lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt sub *S. viminalis* $\times$ *repens*). A. cl. HAYEK

in Prodr. fl. penins. Balc. I:87 e Montenegro non est indicata, sed in montibus Serbiae occurrit.

162. *S. purpurea* L. subsp. *eupurpurea* HAY. — Ad ripam lac. Scodrani pr. Vir et Sinjac (Pč); in valle fl. Lim pr. Andrijevice et ad Bijela rijeka pr. Šavniki (Ro).

— — — f. *Lambertiana* (SM.) KOCH. — Cum typo ad Šavniki et Bar (Ro).

— — subsp. *amplexicaulis* (BORY et CHAUB.) BOISS.

— In lapid. mobil. ad Vunsaj pr. Plav ad fines Albaniae (Df).

163. *S. retusa* L. subsp. *euretusa* HAY. — In saxosis glareosis et pascuis reg. alpinae. — Ex omnibus montibus dic. septentr. et orient. indicata: Kom, Durmitor, Maglić, Vojnik, Mokra planina, Sjekirica, Lukavica, Vila, Sinjavina, Bjelastica, Jablan, Gradište, Planinica etc. (Pt, Pč, Sz, Ba, Ht, Ro). E monte Lovćen non vidi.

— — — f. *Kitaibeliana* (WILLD.) RCHB. — F. foliis majoribus, basi cuneatis apice obtusis vel emarginatis. — In alp. jugo Štulac et sub Crvena Stijena in m. Durmitor (Pč, Ba); in m. Kom, Žijovo et Suhi vrh distr. Kuči (Ba).

— — — f. *pilosula* BECK. — Savin kuk in m. Durmitor (De, Si).

* — — subsp. *serpyllifolia* (SCOP.) SEEM. — In alpinis m. Planinica et Mojan ad fines Albaniae (Ba). Foliis multo brevioribus et angustioribus a typo differt.

Moraceae

Morus L.

166. *M. alba* L. — Culta et subspontanea in reg. calidiore. — Medun (Sz); Njeguši, Cetinje, Rijeka, Vir, Bar, Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad etc. (Ro); Crmnicka nahija (Eb).

167. *M. nigra* L. — Ut praecedens, sed rarior.

Ficus L.

168. *F. carica* L. — Culta et subspontanea in reg. calidiori, praecipue dic. mediterranea. — Circum Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Medun, Danilovgrad, Nikšić, coen. Morača etc. (Pt, Eb, Pč, Sz, Ho, Ja, Ro); etiam in valle fl. Piva supra coenobium (Ro).

Cannabinaeae

Humulus L.

169. *H. lupulus* L. — In fruticetis, ad ripas reg. infer. et submont. frequens. — Circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Nikšić, Kolašin, Andrijevića (Eb, Pt, Pč, Sz, Ja, Ro).

Cannabis L.

170. *C. sativa* L. — Culta et subspontanea. — Velika et Andrijevića distr. Vasojevići (Ba, Ro); Goraško distr. Piva, Bukovica sub m. Durmitor, Šavniki (Ro).

Ulmaceae

Ulmus L.

171. *U. foliacea* GILIB. — In silvis et dumetis. — Ad latera m. Lovćen; circa Danilovgrad et Vir (Pč); Velestovo et Milušina pećina distr. Katunska (Ro).

*— var. *suberosa* (MCH.) C. K. SCHNEIDER. — Cum typo circa Podgorica (Ro).

*— f. *glanduligera* ROHL. IX:19. (= *U. glabra* b. *glanduligera*). — Folia supra parce, subtus densius puberulo-scabra et praeterea subtus in reti venoso glandulis rubris obsita. — Circa Podgorica et in campo Donja Zeta (Ro).

173. *U. scabra* MILL. — In silvis reg. montanae supra coenob. Piva (Ro).

174. *U. laevis* PALL. — In silvis sub m. Durmitor et in Javorje planina (Pč).

Celtis L.

176. *C. australis* L. — In fruticetis reg. mediterraneae. — Coenob. Ostrog, Šavica, distr. Komani (Pč); circa Dujevo Ba); circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica et Danilovgrad (Ro); nahija Lješanska (Ba).

Urticaceae

Urtica L.

179. *U. dioica* L. — In silvis, ruderalis et ad sepes reg. infer. et mediae frequens.

— subvar. *glabrata* (CLEM.) WEDD. — In subalp. Viruša dol sub Crna planina (Pt).

180. *U. membranacea* POIR. — Annua, flores monoici, folia ovata acuta anguste serrata, longe petiolata, stimulis paucis obsita, stipulae connatae; axis spicarum mascul. dilatata. — In incul. ad Vir dic. medit. (Pč).

181. *U. urens* L. — In ruderatis reg. infer. et mediae. — Vir (Pč, Ro); Kostiča distr. Kuči (Ba); Ulcinj, Bar, Podgorica, Danilovgrad, Njeguši (Ro). Etiam in valle fl. Piva ad coenobium (Ro).

182. *U. pilulifera* L. — Annua, monoica; inflorescentia feminea in capitula globosa congesta; folia longe petiolata. — In ruderatis dic. mediter. circa Bar et Ulcinj (Ro).

Parietaria L.

184. *P. officinalis* L. — In saxosis, silvis humidis et ad sepes. — Circa Cetinje, Vir (Pč, Ro); Medun distr. Kuči (Sz); Njeguši, Rijeka, Boljevići, Podgorica (Ro); in valle fl. Morača ad coenob. (Ja).

185. *P. vulgaris* HILL. — Ad muros, rupes et in incultis reg. infer., praecipue dic. medit. frequens. — Circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Njeguši etc. (Eb, Ro, Ho); etiam ad pag. Kovčice ad ped. m. Mali Durmitor in reg. subalp. (Pt).

— var. *microphylla* (BACH.) HAY. (= *P. Judaica* var. *brevipetiolata* HAL. Consp.) — Folia multo minora et breviter petiolata. — Cum typo ad Bar (Ro).

186. *P. lusitanica* L. — Annua, caulis ramosissimus prostratus decumbens; lamina foliorum rhombeo-ovata obtuse acuminata basi late cuneata, petiolo longiora; glomeruli pauci flori. — In fissuris murorum et rupestr. dic. medit. ad Rijeka et Podgorica raro (Ro).

Santalaceae

Osyris L.

189. *O. alba* L. — In sax. et dumosis reg. mediter. circa Bar et Ulcinj (Ro).

Thesium L.

191. *Th. alpinum* L. — In gram. et pascuis subalp. et alp. — Crna planina, Durmitor, Kom (Pt, Pč, Ro); Ledenica planina, Barno jezero sub m. Durmitor, Bjelastica, in valle Peručica et Jelovica, Jerinja glava pr. Andrijevića (Ro); in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin (Ja); in m. Kostića distr. Kući (Ba).

194. *Th. linophyllum* L. — In gram. reg. subalpinarum raro. — Ad Borkovići distr. Piva, cca 1400 m, et in valle flum. Peručica sub m. Kom, ca 1000 m (Ro).

195. *Th. divaricatum* JAN. — In rupibus et gram. reg. calidioris, praec. dic. mediterraneae. — Bogetići (Pt); Savnik sub m. Ivica (Pč); circa Rijeka et Bar (Ba, Ro); Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad, nahija Lješanska, Čevski Lisac, Njeguši et alibi (Ro); supra Vunsaj pr. Plava ad fines Albaniae (Df).

— subsp. *Vandasii* ROHL. SBGW. I:107, 1911; (an *Th. divaricatum* × *ramosum*?). — Perenne; radice lignosa multicauli estolonosa, caulibus sat rigidibus ca 20 cm altis erectis vel adscendentibus a medio ramosis, ramis erecto-patulis racemosis, ramulis subunifloris (ut in *Th. ramoso*), sed hinc inde 2—3 floris (ut in *Th. divaricato*), foliis linearilanceolatis univel subtrinerviis unacum bracteis, bracteolis et ramulis asperuloscabris (ut in *Th. ramoso*), bracteis et bracteolis aliis fructu brevioribus (ut in *Th. divaricato*), aliis eum aequantibus, bractea media plerumque eum multo superante (ut in *Th. ramoso*), nuce ellipsoidea pedicello suo 2—3 plo longiore, perigonio fructus involuto nuce duplo brevior. — In gramin. ad Viljuša ad fin. Hercegovinae cca 1000 m (Ro).

196. *Th. ramosum* HAYNE. — In pratis ad Ulcinj dic. med. et ad Andrijevića reg. subalp. raro (Ro).

198. *Th. Parnassi* A. DC. — In pratis et pasc. alpinis. — In monte Javorje et Velka Jastrebica (Pč); in alp. Ledenica, Vojnik, Maglič, Lovćen, Gradište et Jablan vrh in Sinjavina planina, inter Nedajno et Crkvice in Pivska planina (Ro); Mali Bostur in m. Lovćen (Kš), 1600—2200 m s. m. (Ro); in m. Čafa Velja ad lac. Rikavac et in m. Vila distr. Kući ad fin. Albaniae (Df).

200. *Th. auriculatum* VANDAS SBGW. I:279. 1890.

— Perennis; caules tenues numerosi procumbentes vel adscendentes ramis erectis; racemi pluriflori ramis unifloris; lobi disci inter perianthii segmenta valde prominentes hemisphaerici vel patelliformes (rarius $\pm$ obsoleti = f. *bosnense* MALÝ); fructus non reticulato-venosus solum longitudinaliter costatus; folia linearia uninervia; bractea fructu aequilonga vel parum longiora, bracteolae eo breviores. — In pascuis et gramin. alp. et subalp. raro. — Dobri do et Valoviti do in monte Durmitor; supra Pošćensko jezero pr. Šavniki, 1200—2300 m (Ro).

Polygonaceae

Rumex L.

213. *R. alpinus* L. — In pratis et pascuis subalp. et alp. praecipue ad casas et circa ovilia frequens. — In m. Kom, Durmitor, Sinjavina, Štirni do, Maglič, Lola planina, Crna planina et alibi (Pt, Pč, Ba, Ho, Ro); conf. ROHLENA IV. Beitr. p. 81.

*216. *R. Kernerii* BORB. apud RECH. fil. in FEDDE Repert. XXXI:240/640. (= *R. patientia* aut. monten. nec L.) — In incul. ad Andrijevića (Ho); ad Medun distr. Kuči; in movalibus ad Plavnica (Sz); Milušina pećina in distr. Katunška nahija (Ro).

217. *R. crispus* L. — Ad vias, in fossis et ruder. reg. infer. et mediae. — Circa Medun et Plavnica (Sz, Ro); ad Sinjac et Vir (Pč); Viljuša, coen. Piva, Ulcinj, Njeguši, Bar, Vir, Rijeka et Podgorica (Ro); in valle fl. Tara inter Han Garančić et Maštoševo (Ja).

× *R. crispus* × *obtusifolius* (= *R. pratensis* M. K.). — Sub m. Lovćen (Ba); ad Šavniki (Ro).

× *R. crispus* × *pulcher* (= *R. pseudopulcher* HAUSSK.) — Prope pagum Sušunja ad viam e Podgorica ad Plavnica (Ro).

*219. *R. conglomeratus* MURR. — In fossis et locis humidis. — Jezerski vrh in m. Lovćen (Ho); ad ripam lac. Scodrani pr. Plavnica et ad rivulum supra Šavniki (Ro); ad Bar (Do); Sutorman supra Bar (Eb).

220. *R. sanguineus* L. — In silvis vallis fl. Piva inter coen. Piva et Goraško ca 700—800 m (Ro); Sutorman supra Bar (Eb).

221. *R. obtusifolius* L. subsp. *silvester* (LAM.) RECH. — In silvis, ruderatis, incultis et ad vias reg. infer. et submont. frequens.

— subsp. *Friesii* (GREN. GODR.) RECH. (= *R. obtusifolius* var. *agrestis* FR.) — In muris diruti oppidi Bar (Ro).

224. *R. pulcher* L. — In ruder. reg. calidioris. — Circa Cetinje et Danilovgrad (Pč); circa Bar, Ulcinj, Vir, Plavnica, Podgorica et Viljuša; etiam in val. fl. Lim inter Andrijevića et Berane (Ro); Njeguši (Sz); Ivanova korita et Blatište in m. Lovćen (Bierbach).

226. *R. palustris* SM. — In paludosis ad Rijeka crnojevička (Pt); ad ripam fl. Bojana pr. Set. Nikola ad fines Albaniae (Ba).

229. *R. acetosella* L. — In gramin., lapidosis et incultis. — In m. Mali Maglić distr. Kući (Sz); in valle fl. Tara et Morača (Pč); circa Viljuša et ad latera m. Lovćen et Lastva Čevska (Ro).

— f. *rubropunctatus* BECK. — Cum typo et sequente ad Podgorica (Ro).

— subvar. *multifidus* (L.) DC. — Cum typo ad Danilovgrad (Pt, Ro) et circa Podgorica (Ro).

— var. *angiocarpus* (MURB.) ČEL. — Ad Ulcinj distr. Primorje et in subalp. Konjsko plan. (Ho, Ro); in valle fl. Tara ad Kolašin et circa Kralje pr. Andrijevića (Ja); ad lat. m. Lovćen (Ro); ad Pišće distr. Piva (De, Si).

230. *R. scutatus* L. — In glareosis alpinis. — In m. Kom, Javorje, Durmitor (Pt, Pč, Ro), Maglić, Crna planina, Pošćensko jezero supra Šavniki; Lovćen, Štirni do pr. Lukavica et Lola planina; in valle fl. Bijela pr. Šavniki (Ro); etiam in m. Prokletija ad fines Albaniae (Df).

— f. *glaucus* (JACQ.) GAUD. et f. *pubescens* (C. KOCH) FIORI rarius cum typo (Ro).

232. *R. nivalis* HEG. — In glar. alpinum Kom, in Sinjavina pl. et Mali Durmitor (Pt, Ba).

233. *R. acetosa* L. — In pratis reg. subalpinarum. — Vršina dol sub Crna planina, ad ped. m. Durmitor (Pt, Pč, Ro); Ledenica planina, Lastva čevska, Zagarać, Viljuša et Velestovo distr. Katunska (Ro); supra lacum Crno jezero et Savin kuk in monte Durmitor (De, Si).

235. *R. arifolius* ALL. — In pratis alpinis sub m. Kom loco Carine (Pt); Valoviti do in m. Durmitor (Ro).

Oxyria HILL.

*238. *O. digyna* (L.) HILL. — In glar. alp. ad nivem deliquesc. m. Kom Kučki (Ba) et Maglić ad fines Bosniae raro (Ro); in m. Durmitor, loco Savin kuk (De, Si).

Polygonum L.

242. *P. maritimum* L. — In arenos. maritimis ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

245. *P. aviculare* L. — In ruder., incultis et ad vias reg. infer. et subalp. in tota dicione frequens.

— subsp. *aequale* (LINDM.) A. GR. f. *procumbens* (GILIB.) HAYNE subf. *argyroclada* NADJI. — Ochreae elongatae argenteae. — In aren. marit. ad Bar (Do).

*258. *P. persicaria* L. f. *angustifolium* BECKH. (= var. *longeciliata* OPIZ). — Foliis anguste lanceolatis utrimque longe ciliatis. — Ad viam pagi Kunji do pr. Njeguši (Pej, Ro).

— f. *bitense* F. SCHULTZ. — In incultis ad Bar (Ro).

259. *P. lapathifolium* L. — In fossis et ruderalis.

— subsp. *verum* SCHUST. f. *nodosum* (PERS.) GUENTH. — Circa Podgorica et Njeguši (Ro); Topolica pr. Bar (Do); in lacu sub m. Lovćen (Pej).

— subsp. *tomentosum* SCHRK. (= *P. incanum* SCHM.) — Ad ripam lac. Scodrani pr. Plavnica (Sz); in valle fl. Piva sub Mratinje et in valle fl. Lim inter Andrijevića et Berane, Gornje polje pr. Njeguši (Ro).

261. *P. amphibium* L. — In fossis et aquis stagnantibus. — Rijeka (Pt), lac. Rikavac sub m. Vila distr. Kući, Mokro sub m. Dziebeze (Sz, Ba); Bar (Do); in lacu Scodrano (Pč, Ro, Eb).

— f. *terrestre* LEERS. — In fossa ad Topolica pr. Bar (Do).

262. *P. bistorta* L. — In irriguis, in pratis alpinis et subalp. frequens. — Viruša dol sub Crna planina, vallis Perušica, Sinjavina planina, m. Durmitor (Pt, Ro); Margarita et Varda sub m. Kom (Pč, Ro), Lukavica planina (Ho, Ro);

Ledenica, Lastva čevska et Velki Garać in nahija Katunska (Ro).

— f. *griseum* BECK. — Folia subtus dense griseo-pilosa. — In pasc. alp. in m. Javorje et Sinjavina planina (Ro); Krivi do distr. Piva (De, Si).

263. *P. viviparum* L. — In pratis et pascuis alpinis montium territ. septentr. et orient. frequens. — In m. Kom, Sinjavina, Durmitor (Pt, Pč, Sz, Ba, Ro); in m. Vila et Kunj Kostiča distr. Kuči (Sz, Ba); Maganik (Ho); Sjekirica, Zelestin, Bjelastica (Ro). E m. Lovćen adhuc non vidi.

264. *P. alpinum* ALL. — In gram. alp. et subalp. in Sjekirica planina in societ. *Wulfeniae carinthiae* (Ro).

Fagopyrum MILL.

265. *F. convolvulus* (L.) H. GROSS. — In arvis et ruderalis reg. infer. et mediae frequens. — Ad pag. Kovčice sub m. Durmitor (Pt); circa Orahovo distr. Kuči (Ba); in valle fl. Piva sub Šavniki et Mratinje; circa Viljuša, Njeguši, Rijeka, Spuž, Danilovgrad, Bar et Andrijevića (Ro); circa Kolašin (Ja).

266. *F. dumetorum* (L.) SCHREB. — In dumetis ad Sinjac pr. Vir (Pč); circa Danilovgrad in valle fl. Zeta et circa Njeguši (Ro).

— var. *falax* ROHL. nomen novum (= var. *convolvuloides* ROHL. SBGW. I: 104. 1912 nec BRUEGGER). — Fructus rugosostriatus non lucidus. — In dumosis ad Bjelice, Trešnja et Dubovik pr. Njeguši (Pej, Ro). Meo sensu haec planta non est *F. convolvulus* × *dumetorum*.

267. *F. vulgare* HILL. — In agris cultum et saepe subspont. (Ro).

Euphorbiaceae

Chrozophora NECK.

*269. *Ch. tinctoria* (L.) RAF. (= *Crozophora tinctoria* aut.) — In arenosis et lapidosis ad Podgorica (Ba); in fossa ad Bar (Do).

Mercurialis L.

271. *M. perennis* L. — In silvis reg. montanae et subalpinae. — Inter Cetinje et Njeguši; circa Šavniki sub m.

Ivica; in m. Balj et circa Andrijevića (Ro); in valle fl. Tara inter Matoševo et Han Garančić (Ro, Ja); Sutorman supra Bar (Eb).

— f. *saxicola* BECK. — Ad viam e Njeguši ad Cetinje (Pej, Ro).

272. *M. ovata* STERNB. et HOPPE. — In silvis et dumetis reg. subalpinae. — In m. Durmitor sub Crvena Stijena (Pč); Pirlitor pr. Žabljak distr. Drobunjaci (Pej); in m. Balj et Žoljevica pr. Andrijevića; circa Viljuša et Šavniki; in valle fl. Piva sub Goraško; Lastva čevska distr. Katunska (Ro); Sinjavina planina (Ba).

— f. *angustior* VOLLM. — Rarius cum typo (Ro).

273. *M. annua* L. — In agris et rud. reg. infer. frequens. — Circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Rijeka etc. (Ro).

Euphorbia L.

275. *E. dendroides* L. — In rupestr. dic. mediter. ad Vir, coenob. Ostrog et coenob. Morača (Pč, Ba); Vrojca distr. Kući (Ba); Limljani pr. Vir (Do).

*276. *E. palustris* L. — In salicetis ad ripam lac. Sco-drani pr. Plavnica (Ro, Ja).

277. *E. lingulata* HEUFF. — In dumetis ad Rapša pr. Han grabom, sed ultra fines Albaniae, ca 750 m. (Df).

278. *E. polychroma* KERN. — In sax. et dumetis reg. calidioris. — Ad Boljevići, Vir et Danilovgrad dic. medit.; etiam in m. Čevski Lisac distr. nahija Katunska, ca 1000 m (Ro); Sutorman supra Bar (Eb).

— f. *denticulata* ROHL. — Folia apice serrulato-denticulata. — Cum typo ad Boljevići pr. Vir (Ro).

280. *E. fragifera* JAN. — In rupestr. vallis Peručica sub m. Kom (Pt); supra pag. Kovčice ad ped. m. Durmitor (Pt). An spec. sequens?

281. *E. montenegrina* (BALD.) MALÝ. (= *E. verrucosa* var. *m.* BALD.; *E. epithymoides* L. var. *serratifolia* ROHL. SBGW. XVII:55.1903). — Habitu similis *E. verrucosae* L., sed capsulae majores verrucis filiformibus purpureis dense obsitae, semina tenuiter punctatoscabra, caules sparse pilosi, folia

tenuiter serrata et ciliata, floralia orbiculata basin versus subpetiolata. — In rupestr. alp. et subalp. in m. Balj pr. Andrijeva (Ba, Ro), Jablan vrh in Sinjavina planina, Štirni do pr. Lukavica planina et in m. Durmitor (Ro).

282. *E. glabriflora* VIS. — In lapidosis ad lat. m. Vrh suta distr. Crmnica; Bijela Skala in Medjurečka planina pr. Bar (Ba); in m. Kosa et in angustis Sutorman supra Bar (Do).

284. *E. spinosa* L. — In saxosis et lapidosis reg. merid. calidioris, praecipue dic. medit. frequens et vulgaris. — Viljuša, Njeguši, Cetinje, Rijeka, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Velesovo et Lastva čevska in nahija Katunska, Ulcinj, Bar etc.

— — f. *intercedens* ROHL. SBGW. I: 109. 1912. — Umbellae radii pauci (1—3), radii foliis floralibus breviores. — In lapid. mobil. ad ped. m. Maglić pr. Mratinje in valle fl. Piva (Ro).

288. *E. carniolica* JACQ. f. *strictior* ROHL. SBGW. XXXVIII: 83, 1905. — Rami umbellae etiam fructiferi erecti. — In silva vallis Jelovica sub m. Bjelastica planina distr. Vasojevići, ca 1300 m (Ro); Volujačko jezero (forma typica); leg. MALÝ.

292. *E. capitulata* RCHB. — In glareosis, saxosis et lapid. mobil. reg. alpinae. — In m. Velka Jastrebnica (Pč); m. Kom, Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro, Ja, De, Si), m. Maglić ad fin. Bosniae, m. Vojnik, Gradište et Jablan in Sinjavina planina (Ro); Fuša Rudnices et ad sept. latera m. Prokletija ad fines Albaniae (Df); in m. Velki Maglić distr. Kuči (Ba).

295. *E. stricta* L. — In ruderalis et lapidosis reg. infer. et mediae. — In valle fl. Piva supra coenobium Piva, circa Šavniki, Spuž et Danilovgrad (Ro); in m. Vermoš planina distr. Kuči ad fines Albaniae ca 1100 m (Df).

296. *E. platyphyllos* L. — In cultis, ad vias et in fossis in reg. calidiore non frequens. — Circa Vir et Bar (Pč, Ro).

— — var. *literata* (JACQ.) RCHB. (= *E. lanuginosa* THUILL.) — Cum typo ad Bar (Ro, Do).

298. *E. Dominii* ROHL. SBGW. XXXVIII: 83, 1905. — Annuua, a basi multicaulis, caulibus simplicibus prostratis vel arcuato-adscendentibus pusillis, foliis sparsis estipulatis oblongo-cuneatis apice truncatis vel rotundatis a basi usque ad medium integris ceterum dentato-serratis, floralibus eis caulinis

subsimilibus, umbellae radiis 2—3 brevibus; involucris glandulis exapendiculatis transverse ovalibus ecornutis, capsulae globosae coccis dorso rotundatis, seminibus oblongo-ovatis areolatim rugosis, caruncula transverse ovali, fere verticali. — In lapidosis ad Podgorica dic. mediterranea (Ro).

299. *E. helioscopia* L. — In cultis, ruderalis et ad vias reg. infer. et mediae frequens. — Circa Cetinje, Njeguši, Šavnik, Podgorica, Vir, Rijeka, Bar, Ulcinj, Andrijevica etc.; etiam ad Bukovica ad ped. m. Durmitor, ca 1400 m.

— var. *perramosa* BORB. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

305. *E. Ničićiana* BORB. — In graminosis ad Nikšić, ca 800 m. (Ro).

306. *E. Seguierana* NECK. — In rupestr. circa Bogetići et Rijeka (Pt).

308. *E. characias* L. — In saxosis reg. infer. m. Rumijsupra Bar (Ba); insula Lesandra in lacu Scodrano (Eb). Secundum cl. HAYEK dubia.

309. *E. veneta* WILLD. — In rupestr. et dumetis dic. mediter. — Circa Ulcinj, Bar et Vir; inter Cetinje et Rijeka supra pag. Dobrsko selo (Ro); in valle fl. Morača ad Bioče (Ja).

312. *E. amygdaloides* L. — In silvis et dumetis e dic. mediter. usque ad reg. subalp. frequens.

— var. *glaberrima* KUEMM. et JÁVORKA. — In monte Durmitor loco Savin kuk (De, Si).

— var. *Chaixiana* (TIMB. LAGR.) BOISS. f. *pachyphylla* PANT. — In silvis cca Kovčice ad pedem m. Mali Durmitor, ca 1450 m (Pt).

*— var. *fissicornis* HAY. (= *E. orjeni* BECK.) — In alp. m. Vermoš ad fines Albaniae (Df); in m. Orjen (fide BECK).

313. *E. salicifolia* HOST. — In fruticetis vallis fl. Lim pr. Andrijevica ca 800 m raro (Ro).

315. *E. imperatifolia* VIS. — In rupestr. reg. mont. ad Bjelice pr. Njeguši; Trešnja et Presjeka sub m. Lovćen (Pej, Ro).

*318. *E. virgata* W. K. — In gramin. decliv. septentr. m. Lovćen versus Njeguši, reg. subalp. (Pej, Ro).

319. *E. cyparissias* L. — Ad vias, in lapidosis et saxosis reg. infer. et mediae. — Ad Grahovo et Cetinje (Pč); circa Njeguši, Velestovo in nahija Katunska, Danilovgrad et Andrijevića; etiam in valle fl. Piva sub Gorańsko (Ro).

— — f. *aurea* BECK. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

* $\times$ *E. cyparissias* L. var. *aurea* BECK $\times$ *E. esula* L. — Inter parentes ad Njeguši (Pej, Ro).

320. *E. esula* L. — In agris et ad vias. — Krstac et Grabov vrh pr. Njeguši (Pej, Ro); etiam in valle fl. Zeta pr. Danilovgrad (Ro).

*— — f. *colorata* ROHL. VIII. Beitr. pag. 13. — Folia floralia pulchre aurea. — Cum typo ad Krstačko polje in m. Kračeva glavica pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — var. *magličensis* ROHL. SBGW. I: 111, 1912. — Rhizoma longe repens; caulis simplex humilior, folia crassiuscula; radii umbellae pauci (3—) 5 (—6); glandulae cyathii breviores et obtusiores. — In lapid. mobil. m. Maglič ad fines Bosniae (Ro).

323. *E. Barrelieri* SAVI var. *hercegovina* (BECK) HAY. — In rupibus calc. ad Njeguši (Ad).

328. *E. paralias* L. — In aren. marit. ad Bar et Ulcinj (Ho). Planta a cl. PANTOCSEK in sax. circa pagum Kovčice ad ped. m. M. Durmitor lecta et sub *E. paralias* indicata, verosimiliter ad aliam speciem pertinet.

332. *E. segetalis* L. subsp. *pineae* (L.) HAY. — In sax. ad Limljani prope Vir dic. medit. (Pč).

— — — var. *ragusana* (RCHB.) HAY. — In sax. et aren. maritimis ad Bar et Ulcinj (Ro).

333. *E. graeca* BOISS. et SPR. — In agris et ruderalis reg. infer. et mediae non frequens. — Circa Njeguši, Kokoti in Lješanska nahija, Dragovoljići pr. Nikšić, Boljevići pr. Vir; etiam sub m. Žoljevica et in valle fl. Zlorječica pr. Andrijevića (Ro).

334. *E. peplus* L. — In agris et ad vias reg. infer. circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica et Rijeka (Ro).

337. *E. falcata* L. — In cultis et lapidosis reg. infer. et mediae frequens. — Šavniki sub m. Ivica (Pč, Ro); circa Vir (Ho, Ro); ad Njeguši, Viljuša, Podgorica, Danilovgrad, Bar,

Rijeka; ad ped. m. Balj pr. Andrijevića; etiam in valle fl. Piva prope coenob. et sub Gorańsko (Ro); circa Ulcinj (Ro, Ba).

338. *E. exigua* L. — In agris, ad vias et in ruder. reg. infer. — Circa Bar, Vir, Podgorica et Danilovgrad (Ro).

— f. *truncata* KOCH (= f. *retusa* NEILR.). — Cum typo ad Boljevići pr. Vir (Ro).

340. *E. lathyris* L. — Ad Krstac pr. Njeguši (Gi).

341. *E. myrsinites* L. — In rupestr. reg. mont. subalpinae, rarius alpinae. — In valle fl. Perućica sub m. Kom (Pt, Ro); Bašina Voda sub coen. Ostrog (Pč); circa Njeguši et ad lat. m. Lovćen (Pej, To, Ro); in m. Balj, Jerinja glava et Žoljevica pr. Andrijevića; Ledenica pl. distr. Piva; in sax. supra Crno jezero in m. Durmitor (Ro); in m. Rumija supra Bar; Konjuhe pr. Andrijevića; Crvena Stijena et Bukovica sub m. Durmitor (Ba); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

*342. *E. biglandulosa* DESF. — A praeced. differt statura robustiore, foliis lanceolatis (nec obovatis), capsulis elevatim punctatis (nec levibus) seminibus levibus (nec rugosis). — In fruticetis reg. infer. ad litora maris pr. Ulcinj (Ba).

*344. *E. peplis* L. — Ad litora maris pr. Bar et Ulcinj (Ba, Do, Ro).

346. *E. chamaesyce* L. — In cultis, ad vias pr. Rijeka dic. mediter. (Pt, Pč).

— f. *canescens* (L.) ROEP. — Cum typo ad Rijeka (Pt).

Chenopodiaceae

Polycnemum L.

352. *P. arvense* L. — In arenosis et agris ad Rijeka (Pt) et Podgorica (Ro).

353. *P. majus* A. BR. — In agris et arenosis reg. inf. et mediae. — Ad Njeguši (Ba); circa Cetinje (Kn); in valle fl. Piva sub Gorańsko et Borkovići; circa Podgorica et Bogetići; Kralje pr. Andrijevića (Ro); ad litora maris pr. Bar (Do).

Chenopodium L.

359. *Ch. botrys* L. — In arenosis, lapid. et ruderatis reg. inf. et mediae. — Vir (Pč, Ro); Vranja (Ba); Crveno ždrić

jelo (Ho); ad Podgorica et Plavnica; Kralje sub m. Kom; in valle fl. Lim inter Andrijevice et Berane (Ro).

361. *Ch. polyspermum* L. — In cultis et ruder. — Distr. Vasojevići (Ba, Ro); in valle fl. Piva ad Šavniki, coenob. Piva et Mratinje (Ro).

362. *Ch. vulvaria* L. — In otiosis et ruderatis reg. infer. et med. — Lješko polje pr. Podgorica, Čevo in nahija Katunska, in valle fl. Piva ad Šavniki et Mratinje; circa Bar (Ro).

363. *Ch. hybridum* L. — In ruderatis et ad vias. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč); Čevo, Njeguši, Viljuša et Veles-tovo distr. Katunska nahija; in valle fl. Piva ad Mratinje et Šavniki (Ro).

365. *Ch. opulifolium* SCHRAD. — In ruder. reg. calidioris ad Rijeka (Pt); circa Viljuša, Šavniki et Podgorica (Ro).

366. *Ch. album* L. — In ruderatis, ad vias et in otiosis in reg. infer. et subalp. frequens.

367. *Ch. murale* L. — In ruderatis et fossis reg. infer. — Circa Bar, Ulcinj et Podgorica non frequens (Ro).

370. *Ch. glaucum* L. — In fossis ad Vir reg. infer. (Pč).

371. *Ch. bonus=Henricus* L. — In omn. montibus ad casas et circa ovilia vulgaris. — In reg. infer. non vidi; ad Matoševo in valle fl. Tara legit Janchen (Ro).

Atriplex L.

375. *A. hortensis* L. — Ad Šavniki in valle fl. Piva subspont. (Ro).

379. *A. patula* L. — In cultis et ruderatis. — Circa Gra-hovo et Cetinje (Pč); ad Njeguši, Viljuša, Borkovići et Andrijevice frequens (Ro).

382. *A. tatarica* L. — E Montenegro a cl. HAYEK in Prodr. Fl. penins. Balc. I:151. indicata. Ipse non legi.

*384. *A. portulacoides* L. — Ad litora maris pr. Ulcinj (Ba).

Kochia ROTH.

*393. *K. scoparia* (L.) SCHRAD. — In pago Kralje culta et subspont. (Ro).

Salsola L.

413. *S. kali* L. — In aren. et lapid. ad Cetinje (Pč).
— — var. *Matteji* BALD. — In aren. marit. ad Pristan-Bar (Ba). — Humilis, hirsuta, simplex vel subsimplex, floribus solitariis, bracteis perigonio dimidio longioribus.
*— — var. *brevimarginata* KOCH. — In aren. marit. ad Bar (Do).

Amarantaceae

Amarantus L.

421. *A. retroflexus* L. — In rud. et ad vias. — Circa Cetinje, Vir, Rijeka, Čevo, Velestovo, Viljuša, Njeguši et Nikšić (Pč, Ba, Ro).
423. *A. angustifolius* LAM. var. *silvester* (VILL.) THELL. — In cultis et rud. reg. infer. — Ad Rijeka (Pt), Spuž (Ho).
424. *A. deflexus* L. — In lapidosis reg. infer. — Ad Podgorica et in valle fl. Morača pr. Bioče (Ro).
425. *A. lividus* L. var. *adscendens* (LOIS.) THELL. — In rud. ad Šavica distr. Komani reg. inf. (Pč); ad Rijeka (Ba).

Theligonaceae

Theligonum L.

426. *T. cynocrambe* L. — In rupestr. et lapid. reg. mediter. — Circa Vir, Ulcinj et Bar non frequens (Ro).

Phytolaccaceae

Phytolacca L.

427. *Ph. americana* L. — In dumet. et saxosis reg. infer. — Circa Rijeka (Pt, Kn); infra Boljevići pr. Vir (Pč); Ulcinj (Ho); Bar et Spuž (Ro).

Aizoaceae

Glinus L.

429. *G. lotooides* L. — In rud. dic. medit. ad Rijeka (Kn).

Portulacaceae

Montia L.

439. *M. verna* NECK. — In spongiosis sub m. Trešnjevik supra Andrijevice, ca 1400 m (Ro, Df).

Portulaca L.

440. *P. oleracea* L. subsp. *silvestris* (MONT.) THELL. — In agris et ad vias reg. infer. — Circa Rijeka (Pt); ad Cetinje et Vir (Pč); circa Podgorica (Ro).

Caryophyllaceae

Herniaria L.

442. *H. hirsuta* L. — In arenosis et lapidosis reg. infer. et subalp. — Ad lat. m. Rumija et Lisinj supra Bar (Ba); sub m. Jerinja glava et Balj pr. Andrijevice; in valle fl. Peručica in pago Konjuhe; circa Podgorica et Drušiči in nahija Lješanska (Ro).

— var. *pauciflora* ROHL. SBGW. XXXVIII: 50, 1905. — Stipulis majoribus, foliis margine ciliatis ceterum glabris, glomerulis paucifloris, saepissime 3-fl. (Vix cum var. *leiophylla* GRIS. identica). — In aren. et lapid. ad Drušiči et Podgorica reg. infer. (Ro).

443. *H. incana* LAM. — In rupestr. et lapid. reg. calid. mediae. — In decliv. m. Javorje (Pč); ad Viljuša, Velestovo, Čevo et Lastva čevska in nahija Katunska; in valle fl. Piva pr. Šavniki, coenob. Piva et Goraňsko; in valle fl. Lim pr. Andrijevice (Ro); Vrojca distr. Kuči; Bijela pr. Šavniki; Nikšić (Ba); sub m. Lovćen (Ro).

*444. *H. cinerea* DC. — Ad Rijeka in ponte supra fl. Crnojevička rijeka (Ba). E Dalmatia merid. etiam in ASCH. GRAEB. Syn. V/1: 882 indicata.

446. *H. glabra* L. — In arenosis et ad vias reg. infer. et mediae. — Circa Cetinje, Grahovo et Rogami (Pt, Pč); in subalp. loco Korita sub m. Hum Orahovski (Ba); supra Jablan jezero sub m. Durmitor (Pč); circa Viljuša et coenob. Piva (Ro); in valle fl. Lim et Zlorječica pr. Andrijevice (Ro, Ja); Sinjavina planina (Ba).

— f. *ciliata* WIRTG. — Ad Cetinje (Kn).

— — *f. subciliata* BAB. — Trešnja sub m. Lovćen. (Ro).
— — *var. scabrescens* R. ROEM. — Ad Viljuša, Šavniki, Ostrog, Drušići, Kokoti et Podgorica cum *f. praeced.* (Ro); etiam ad lat. m. Lovćen (Kš).

Paronychia MILL.

449. *P. kapela* (HACQ.) KERN. — In rupestr. e reg. infer. usque ad alp. — In m. Lovćen (Pč, Ba, Kš, Vh, Ho), in distr. Bratonožići (Pč); circa Njeguši (Ba, Pej, Ro); in m. Rumija supra Bar (Ba, Lo, Do); Gradište supra Kolašin (Ba, Ho); Žurim (Ho); Farmaki distr. Lješanska (Ro); ad ripas fl. Morača et Ribnica pr. Podgorica dic. medit. (Ro); in subalp. m. Lukavica planina, ca 1600—1800 m (Ro).

— — *f. rotundifolia* BECK. — Lovćen (Ro) cum formis intermediis.

— — *f. durmitorea* ROHL. SBGW. XVII:30, 1903. — Capitulis minoribus (5—7 mm latis), calycis laciniis minoribus (ca 1—1.5 mm), foliis oblongo-lanceolatis densius imbricatis. — Ad lat. m. Durmitor supra Crno jezero, ca 2000 m (Ro).

Polycarpon LOEFL.

*457. *P. tetraphyllum* L. *var. typicum* HAL. — In rupestr. et incultis reg. mediter. — Circa Bar et Drušići (Ro); ad Ulcinj (Ba).

— — *var. alsinefolium* (MILL.) ARC. — In rupestr. et arenosis reg. medit. — Circa Bar (Ho, Ro); ad Ulcinj et Danilovgrad (Ro).

Spergularia PERS.

*460. *S. salina* J. et C. PRESL. — In maritimis ad Novi Bar (Do).

462. *S. rubra* (L.) PERS. (= *S. arvensis* ASCH.) — In pascuis reg. subalp. raro. — Štavna sub m. Kom, ca 1700 m (Ro); Kolašin in valle fl. Tara (Ja); ad Andrijevice (Df).

Spergula L.

465. *S. arvensis* L. — In agris et arenosis. — Circa Gračhovo (Pč); Gvozd sub m. Vojnik (Ba); Mratinje in valle fl. Piva (Ro); Kralje et Trešnjevik pr. Andrijevice (Ro, Ja); Kolašin (Ja).

Scleranthus L.

468. *S. neglectus* ROCH. — In pascuis subalp. et alp. — Kom, Carine, Planinica (Ba, Ja); in alp. m. Sjekirica (Ro).

*470. *S. uncinatus* SCHUR. — In pascuis subalp. et alp. in omnibus fere montibus frequens.

*— f. *rectisepalus* ROHL. in FEDDE Rep. 1937. pag. 201. — Sepala pro maxima parte erecta, tantum nonnulla parum uncinato-incurva. — Inter typum ad Krivi do supra Aftovac distr. Piva (De, Si).

472. *S. annuus* L. subsp. *annuus* (L.) THELL. — In cultis, in arenosis et ad vias e dicione mediter. usque ad reg. subalp. frequens et vulgaris.

— subsp. *polycarpus* (TORN.) THELL. — In cultis ad Dedići pr. Bar (Ba).

— f. *imbricatus* BECK. — Cum typo ad Njeguši sub m. Lovćen (Ro, Pej).

Minuartia L.

*477. *M. fasciculata* (L.) HIERN. — Ad vias et in locis apricis reg. infer. et subalp. — Pivska planina: pr. Pišče versus Nedajno (De, Si).

— var. *pubescens* KOCH. — Crmnicka nahija (Eb).

479. *M. bosniaca* (BECK.) DEG. — In rupibus reg. subalp. et alpinae. — Ad ped. m. Balj et Jerinja glava pr. Andrijevića (Ba, Ro, Ja); Treblješ luka (Ho); in alp. Javorje, Korita rovačka, Lukavica planina et Durmitor (Ro); in valle fl. Tara pr. Kolašin (Ja); inter Andrijevića et Plav (Df); Krivi do et Pošće distr. Piva (De, Si). Huc spectat verosimiliter „*Alsine mucronata*“ a PANTOCSEK e Sinjavina planina indicata et „*A. rostrata*“ a HORÁK in m. Kom Kučki lecta.

480. *M. setacea* (THUILL.) HAY. — In m. Kom, loco Orlova Skala et circa Šavnik (Pt); ad Ostrog et in m. Javorje (Pč); in sax. m. V. Štirovnik-Lovćen (Ba); in m. Kom; Sinjavina planina supra Vratlo (Ba). Verosimiliter loca hic enumerata ad *M. bosniacam* pertinent.

485. *M. Velenovskýi* (ROHL.) HAY. — Affinis *M. tenuifoliae*, sed ab ea bene distincta. Antherae violaceae, sepala ovata breviter acuminata et concava; petala latiora magis obtusa calyce tertia vel quarta parte breviora, semina tenuiter tubercu-

lata. — In lapidosis et arenosis ad rip. lac. Scodrani pr. Vir (Ro, Do); ad Hani Grabom in valle fl. Cijevna ad fines Albaniae (Df).

487. *M. viscosa* (SCHREB.) SCHINZ et THELLUNG. — In aridis reg. medit. frequens. — Circa Vir, Ulcinj, Rijeka et Podgorica (Ro); ad Bar (Ro, Do).

488. *M. mediterranea* (LED.) K. MALÝ. — In lapidosis apricis reg. calid. — Circa Cetinje et Grahovo (Pč); ad Bar et Ulcinj (Ro).

— var. *confertiflora* (WILLK.) BRIQ. — Cum typo ad Bar (Ro).

492. *M. verna* (L.) HIERN. subsp. *montana* (FNZL.) HAY. — In rupestr. et lapid. reg. subalp. et alp. in tota dicione frequens.

— subsp. *Gerardii* (WILLD.) GRAEBN. — In pascuis et lapid. reg. alpinae. — In m. Crna planina, Kom, Sinjavina, Durmitor (Pt, Pč, Ro).

— f. *media* (PANT.) GRAEB. cum typo in m. Kom (Pt).
— f. *scardica* (GRIS.) GRAEB. — In m. Kom (Pt); Durmitor (Čurčić fide MALÝ).

494. *M. hirsuta* (M. B.) HAND. MAZZ. subsp. *falcata* (GRIS.) MATTF. var. *denudata* (FENZL) GRAEB. — In rupestr. alp. m. Kom et Mali Durmitor (Pt).

496. *M. recurva* (ALL.) SCHINZ. et THELL. subsp. *eurecurva* MATTF. — In pasc. alp. m. Lukavica planina (Ro).

— var. *nivalis* BOISS. — In alp. m. Kunj Kostiča distr. Kuči (Ba); in rupestr. m. Mali Durmitor (Pt). Loca hic enumerata potius ad subsp. *eurecurvam* pertinent.

498. *M. graminifolia* (ARD.) JÁV. subsp. *clandestina* (PORT.) MATTF. — In rupestr. et gramin. alp. in omnibus montibus frequens. Occurrunt formae: f. *dinarica* (BECK.) GRAEBN., subf. *subglabra* (BECK) HAY., f. *semiglabra* (VIS.) HAY. et f. *glaberrima* (VIS.) HAY. Omnes saepe in eodem loco cum formis intermediis. In reg. media vidi ad Pošćensko jezero pr. Šavniki ca 900—1000 m.

*502. *M. capillacea* (ALL.) GR. — In rupestr. alp. m. Lovćen loco Jezerski vrh (Ho); distr. Kuči (Ba).

503. *M. Baldaccii* (HAL.) MATTF. (= *Alsine liniflora* BALD. N. G. B. It. VI: 34, 1896.) — E Monten. a cl. HAYEK indicata; locus mihi ignotus (a cl. BALDACCI in m. Čukali pr. Skadar in Albania lecta).

505. *M. sedoides* (L.) HIERN. — In rupestr. et lapidos. reg. alpinae. — In m. Kom et Mali Durmitor (Pt); in m. Durmitor jugo Šljeme (Pč, Ba); Suhi vrh pr. m. Kom (Ba); Maglić Pivski (Murbeck); Bobotov et Savin Kuk in m. Durmitor (Ht, De, Si).

Arenaria L.

512. *A. Halacsyi* BALD. Malpighia V: 64. — Perennis, caespitosa; folia parvula ovata, spathulata vel lanceolata, carinato=uninervia, glanduloso pilosa, vel subglabra in ramis sterilibus approximata; caules 1—2-flori, pedunculi longi villosi eglandulosi; sepala herbacea oblongo=lanceolata obtusa margine membranacea glanduloso=pilosa; petala late spathulata calycem vix superantia staminibus aequalia; capsula ovata calyce paulo longior; semina alata levia. — In rupestr. m. Kom Kučki ca 2350 m (Ba).

514. *A. gracilis* W. K. — In rupestr. subalp. et alp. — In m. Jastrebnica (Pč); Dobri do in m. Durmitor; in m. Maglić ad fines Bosniae, usque ad 2200 m (Ro); in m. Kom; Gradište supra Kolašin (Ba).

516. *A. rotundifolia* M. B. var. *Pančićii* DEG. et BALD. „A typo differt foliis non orbiculatis sed ovatis, pedicellis calyce 2—3plo longioribus, sepalis lanceolatis vel acutissimis uninerviis, petalis calycem excedentibus.“ — In herbidis et lapid. mobilibus reg. alpinae frequens. — In m. Durmitor, Maglić, Kom, Sinjavina, Jablan vrh et Gradište supra Kolašin; etiam in montibus in distr. Kuči ad fines Albaniae: Kariman, Planinica, Mojan, Rikavac, Kostiča, Rogam (Pč, Ba, Ro); in m. Visitor pr. Andrijevića (Sk).

518. *A. serpyllifolia* L. — In cultis, lapidosis et ruderalis in tota dicione e reg. mediter. usque ad alpinam (hic rarior) frequens. Forma *viscida* DC. et subf. *patula* (MARTR. DON.) ROUY et FOUC. cum typo.

— var. *alpina* GAUD. f. *alpicola* BECK. — In lapid. alp. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

519. *A. leptoclados* GUSS. — In lapid. et arenosis. — Inter Krstac et Njeguši ca 900 m (Ro).

— f. *viscidula* (ROUY et FOUC.) HAY. — Ad Cetinje et Rijeka (Ro); Han Grabom in valle fl. Cijevna ad fines Albaniae (Df); ad Bar (Do).

Moehringia L.

525. *M. trinervia* (L.) CLAIRV. — In silvis et dumosis reg. superioris. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); Javorje planina supra coenob. Morača (Pč); in pascuis pinguibus Mokre distr. Kuči (Sz), Kamenjak (Ho); in m. Vojnik, Lovćen, Varda sub Ledenica planina, supra coenob. Piva et circa Andrijevića (Ro); Kralje sub m. Kom, in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin (Ja); Vermoš planina ad fines Albaniae (Df); Rikavac distr. Kuči (Ba); Rumija (Do).

533. *M. muscosa* L. — In rupestr. et umbr. reg. alpinae et subalp. — In tota dicione frequens.

Sagina L.

534. *S. subulata* (SW.) PRESL. — In pascuis alpinis m. Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro), sub m. Kom Kučki (Lo).

535. *S. saginoides* (L.) DT. — In pascuis subalp. et alp. — Korita sub m. Hum Orahovski distr. Kuči (Ba); Bukovica sub m. Durmitor; Vališnica in m. Durmitor; Piperska Lukavica, Zeletin supra Andrijevića; m. Maglić ad fines Bosniae, 1300—2200 m (Ro); Mliječni Dolovi in m. Durmitor (Ht).

537. *S. apetala* L. — In pascuis reg. infer. praecipue dic. mediter. circa Danilovgrad (Pt, Ro), Bar, Ulcinj, Vir et Rijeka (Ro); etiam in valle fl. Lim ad Andrijevića, circa 800 m (Ro); in pascuis Rogam sub m. Kom (Ba).

538. *S. procumbens* L. — In arenosis humidis, in pascuis et ad vias reg. subalp. et alpinae. — In m. Vjetrnik distr. Bratonožići, Viruša dol sub Crna planina et in m. Kom (Pt); in sax. herbiculis m. Javorje et Kukuraj; Crvena Stijena in m. Durmitor (Pč, Ba); Konjsk planina (Ho); inter Cetinje et Njeguši (Ki); in m. Lovćen (Pej, Ro), Velki Maglić et Crna planina distr. Kuči (Ba).

S. nodosa FENZL. a cl. PANTOCSEK e valle Viruša dol sub m. Crna planina indicata („forma apetala“) certissime ad aliam spec. pertinet.

Holosteum L.

540. *H. umbellatum* L. — In gramin. et cultis ad Nje-
guši et Cetinje (Pč).

Moenchia EHRH.

543. *M. mantica* (TORN.) BARTL. — In campis asperis,
in graminosis regionis infer. et mediae. — Circa Cetinje (Pč),
ad lat. m. Rumija (Ba), inter Šavniki et Nikšić loco Krnovo;
in valle fl. Piva ad coenob. et sub Goraňsko, circa Ulcinj, Bar,
Vir, Podgorica, Rijeka, Kokoti, Andrijevice et Berane (Ro);
Kralje, Matoševu et Kolašin (Ja, Ro).

Cerastium L.

544. *C. dinaricum* BECK et SZ. — In glareosis alpi-
nis m. Kom et Žijovo (Pč, Sz, Ba, Ho).

547.*) *C. grandiflorum* WK. — Per aprica et saxosa
reg. mediae et alpinae fere in omn. montibus frequens.
— subf. *lasioctemon* CORR. — Cum typo in m. Lovćen
(Ro), Savin kuk in m. Durmitor (De, Si); etiam in valle fl.
Lim prope Andrijevice; supra coenob. Ostrog in valle fl. Zeta
et supra Pošćensko jezero prope Šavniki; in m. Lovćen, Mavral-
nik, Vojnik, Durmitor, Maglić Pivski, Maganik, Lukavica, Ko-
rita rovačka, Štirni do, Pavlova livada, Maglić Kučki, Javorje,
Konjsk planina (Pč, Ba, Ho, Ro, Ja); Rumija (Do).

550. *C. lanigerum* CLEM. var. *Dollineri* BECK. — In
rupestr. et glareosis reg. alp. et subalp. — In montibus Hum
Orahovski, Kunj Kostića, Vila, Planinica, Maglić Kučki, Dibala
et Strunga distr. Kući ad fines Albaniae; Kom, Pivljan; Gra-
dište pr. Kolašin; etiam in valle fl. Lim pr. Andrijevice (Sz,
Ba, Ho, Ro, Ja); etiam in Bijela Skala et Medjurečka planina
supra Bar (Ba); in m. Rumija (Do).

— — — f. *semiglabrum* BECK. — In lapid. mobil. m. Kom
Vasojevički (Ja).

— — — f. *pilosiviscidulum* (BALD.) HAY. — In m. Kariman
supra lac. Rikavac et in m. Vila distr. Kući (Ba).

*) In HAYEK, Prodr. Fl. penins. Balc. I:204 erronee „*C. grandifolium*“.

— — var. *decalvans* (SCHLOSS. VUK.) HAL. — In m. Hum Orahovski distr. Kuči et in m. Rumija supra Bar (Ba); in cacumine m. Lovćen cum f. *pauciflora* BECK (Ro); in m. Žižovo distr. Kuči (Ba).

— — var. *durmitoreum* ROHL. SBGW. XXXVIII: 31, 1904. — Caulis cum pedunculis sepalisque dense glanduloso-pilosus; folia decalvantia. — In alpinis m. Durmitor, circa 2200 m; in m. Lovćen (formae $\pm$ verg., Ro); Savin Kuk in m. Durmitor (De, Si).

552. *C. arvense* L. subsp. *ciliatum* (W. K.) HAY. f. *alpicolum* FNZL. — In m. Durmitor jugo Šljeme (Pč, Ba).

— — subsp. *rigidum* (VITM.) HEGI. f. *Beckianum* (HAND. MAZZ. et STADLM.) GRAEB. — In glar. summi m. Maglić Pivski (Ro); Krivi do distr. Piva (De, Si).

— — — var. *Thomasii* (TEN.) ASCH. et KAN. — E m. Gradište supra Kolašin a cl. BALDACCI et e m. Mali Durmitor a cl. PANTOCSEK indicatum. Planta dubia (cf. ASCH. GRAEB. Syn. V. 1: 608.)

553. *C. moesiaticum* FRIV. — In pascuis et herbis reg. subalp. et alpinae frequens. — In montibus ditionis septentr. et orient.: Kom, Sinjavina, Gradište, Vojnik, Durmitor, Lukavica, Konjska planina, Božur planina distr. Piva; etiam in omn. mont. ad fines Albaniae distr. Kuči: Mali Maglić, Hum Orahovski, Kunj, Kostiča Dibala, Pešinjak, Vila, Planinica etc.; in valle fl. Perućica et circa Andrijevića; Trešnjevnik, Štavna, Rudo Brdo et Pivljan pr. m. Kom, in valle fl. Tara ad Han Garančić (Pt, Pč, Sz, Ba, Ho, Ro, Ja); Piva planina pr. Nedajno (De, Si).

556. *C. lanatum* LAM. f. *glutinosum* (KOCH) HAY. (= *C. gnaphalodes* PANT.). — In glareosis m. Kom loco Orlova Skala (Pt, Ho); Crna planina pr. Kom Kučki (Ba); in m. Štirovnik (Ba); Jablan vrh in Sinjavina planina (Ba); Lovćen (Ba). (An ad spec. praeced. pertinens?)

*557. *C. silvaticum* W. K. — In silvis reg. mont. ad lat. montis Maglić Pivski (Ro).

558. *C. caespitosum* GILIB. — In gram. reg. mediae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); ad Cetinje (Pč, Ba), sub m. Kom Kučki (Ho); Krstac pr. Njeguši (Ro).

*— var. *canescens* GUERKE. — Tota planta breviter densissime cano-hirsuta. — Cum typo ad Njeguši et in monte Lovćen (Pej, Ro).

559. *C. brachypetalum* DESP. var. *eglandulosum* FZL. — In gramin. reg. calid. frequens. — Circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Njeguši; etiam ad Andrijevica (Ro).

— var. *glandulosum* KOCH. (= *C. tauricum* SPR.). — Ad Andrijevica (Ro). Verosim. huc spectat (vel ad var. praec.) planta „in m. Kom.“ a cl. PANTOCSEK lecta. Ad viam inter Cetinje et Belveder (Ld, Ki).

*— subsp. *luridum* (GUSS.) BOISS. var. *Roeseri* (BOISS. HELDR.) BOISS. — In m. Jezerski Vrh supra Njeguši (Ho).

560. *C. viscosum* L. — In gramin. cultis, ad vias reg. infer. frequens. — Circa Rijeka (Pt, Ro); ad Njeguši et Cetinje (Pč, Ro); circa Bar, Ulcinj, Vir et Podgorica (Ro).

*563. *C. glutinosum* FRIES. — In gramin. et ad vias. — Circa Bar, Ulcinj, Boljevići et Vir in dic. mediter.; etiam in valle fl. Rijeka et in m. Jerinja glava supra Andrijevica reg. subalp. usque ad 1400 m (Ro).

— subsp. *palens* (SCHULT.) SCHINZ et KELL. — Krivido distr. Piva (De, Si), Bar (Do).

566. *C. semidecandrum* L. — In gramin. et lapid. reg. mont. et subalp. — Kovčice sub m. Durmitor cca 1400 m (Pt); Njeguši (Ro); Golo Brdo inter Cetinje et Njeguši 900—1200 m (Gi).

568. *C. campanulatum* VIV. — In rupestr. et incultis reg. calid. — Krstac pr. Njeguši (Ld, Ki, Pej), circa Bar et Ulcinj (Ro); in m. Lovćen (To, Ro, Pej).

570. *C. rectum* FRIV. — In silvis et herbis reg. subalpinarum. — Viruša dol sub Crna planina (Pt). In valle fl. Tara et sub m. Kom (Pč); Ledenica planina distr. Piva, in valle fl. Peručica sub m. Kom; in m. Balj, Jerinja glava et Sjekirica planina pr. Andrijevica; in valle Jelovica sub Bjelastica planina (Ro); in m. Trešnjevnik pr. m. Kom (Ja); in pascuis Rogam sub m. Kom (Ba); in m. Visitor (Sk).

578. *C. cerastioides* (L.) BRITTON — In sax. humidis, in pasc. udis ad nivem liquesc. reg. alpinarum. — In m. Kom (Pt, Ba); supra lac. Rikavac distr. Kući (Ba); in m. Maglić

Pivski, m. Durmitor, Zeletin et Sjekirica (Ro); inter Plav et Dečani ad fines Albaniae (Df).

Myosoton MCH.

579. *M. aquaticum* (L.) MCH. (= *Malachia aquatica* FR.). — In fruticetis humidis ad ripas reg. infer. et mediae. — Circa Rijeka, Sinjac et Vir (Pt, Pč), in valle fl. Piva sub Mraŕtinje et in valle fl. Tara ad Matoševu (Ro).

Stellaria L.

580. *S. nemorum* L. subsp. *montana* (PIER.) MURB. — In silvis humidis et in fossis reg. subalpinae. — Crna planina distr. Kuči (Pt); sub monte Durmitor (Pč, Ro); Rupa Konjska sub m. Vila et in silva Skrobotuša distr. Kuči (Sz); in monte Maglić Pivski et m. Vojnik; in valle fl. Perućica sub monte Kom, in valle Lijeva rijeka (Ro). Verosimiliter loca hic enumerata partim ad subsp. sequentem pertinent.

— subsp. *glochidisperma* MURB. — „Folia superiora longius petiolata basi cordata latitudine saepissime duplo longiora; bracteae subito decrescentes, superiores perparvae submembranaceae; semina margine glochidiato-papillosa.“ — In monte Cura prope Han Garančić in valle fl. Tara (Ja).

581. *S. media* (L.) VILL. — In cultis et ruderalis reg. infer. et mediae. — Ad Njeguši (Pč, Ro); circa Bar, Ulcinj, Podgorica, Šavniki, Andrijevisa et verosimiliter alibi frequens (Ro).

582. *S. holostea* L. — In silvis reg. subalp. — In monte Javorje (Pč); ad Šavniki; in valle fl. Piva ad coenobium et sub Mratinje, circa Andrijevisa et Sjekirica planina (Ro).

— var. *orientalis* VELEN. — Tota planta minute scabrida, folia latiora (media 5—6 cm longa et cca 1 cm lata) imprimis subtus dense pilosa; calycis laciniis ovato-lanceolatis, latioribus. — Varda planina supra coenobium Piva; in dumetis ad Andrijevisa, cca 800—1400 m (Ro).

583. *S. graminea* L. — In graminosis, ad sepes et in dumetis reg. subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina, sub monte Kom et Durmitor (Pt); circa Cetinje (Pč), ad latera m. Lovćen (Ba, Kš, Ro); sub m. Balj pr. Andrijevisa (Ba, Ro); ad pagum Staniefto (Pichler).

— f. *grandiflora* PETERM. — Cum typo ad Andrijeva (Ro).

*— f. *glaucescens* GAUD. — Flores maiores, folia et caulis ± glaucescentes. — Cum typo ad Bukovica prope Njeguši (Ro).

*585. *S. alsine* GRIMM. — In uliginosis vallis fl. Lim et Zlorječica prope Andrijeva, cca 800 m (Ro).

Saponaria L.

586. *S. bellidifolia* SM. — Folia basalia spathulata, caulina linearia omnia glabra; flores parvi lutei, dense capitati. — In monte Što et Gradište supra Kolašin (Ba, Ro); Ledenica planina et Borkovići distr. Piva; Maglić Pivski; Korita rovačka, Sinjavina planina (Ro); in monte Pej et Glave supra Kralje pr. Andrijeva (Ja).

589. *S. officinalis* L. — Ad ripas in dumetis humosis reg. infer. et mediae in tota dicione.

— f. *hirsuta* WIERZB. — Tota planta pilis brevibus densissime obsita. — Cum typo et formis interm. ad Njeguši (Ro).

Vaccaria MED.

592. *V. pyramidata* MED. — Inter segetes reg. calidioris.

— subsp. *parviflora* (MCH.) HAY. — Ad Njeguši et Vir (Pč); circa Bar, Boljevići, Podgorica dic. mediet. (Ro); etiam in valle fl. Tara prope Kolašin reg. mediae (Ro).

— subsp. *grandiflora* (FISCH.) HAY. — Inter Njeguši et Cetinje loco Bukovica (Ro); Možur planina infra Kruči et Krula prope Bar (Ba).

Tunica SCOP.

609. *T. illyrica* (L.) FISCH. et MEY. — In rupestr. et gramin. m. Jerinja glava prope Andrijeva cca 1200 m (Ro).

611. *T. saxifraga* L. — In rupestr. in tota dicione frequent.

Kohlrauschia KUNTH.

*616. *K. velutina* (GUSS.) RCHB. — Vaginae foliorum latitudine caulis 2—3plo longiores; caulis internodiis mediis velutino-pubescentibus; petala rosea bifida. — In gramin. siccis

reg. infer. — Ad Podgorica; etiam ad Zagarać supra Danilovgrad (Ro); in m. Rasovatac supra Vir (Eb).

617. *K. prolifera* (L.) KUNTH. — In arenosis et lapidosis. — In valle fl. Lim et Zlorječica prope Andrijevića (Ho, Ro); ad Boljevići et Limljani prope Vir (Eb).

618. *K. glumacea* (CHAUB. et BORY) HAY. — In lapid. et rupestr. reg. calidioris. — Ad coenob. Duga (Pt), Gračanička rijeka in Nikšićka župa (Pč); circa Bar et Podgorica (Ro); in pratis sub m. Vojnik; in saxosis supra coenob. Morača; circa Nikšić; Konjuhe prope Andrijevića (Ba).

Dianthus L.

619. *D. armeria* L. — In silvis et rupestr. dumosis reg. infer. et mediae. — Ad Danilovgrad (Pt); Njeguši (Pč, Ho, Ro); Konjsk planina (Ho); ad latera montis Vojnik et in valle fl. Piva supra coenobium (Ro); Konjuhe pr. Andrijevića; Nikšić, Bar (Ba).

— f. *leiocalyx* DEG. — Calyx glaber. — Ad Topolica pr. Bar (Do).

621. *D. armeriastrum* WOLFN. — In graminosis et silvis reg. subalpinae. — Circa Lukovo (Pt); in monte Vještrnik (Sz, Ja); in valle fl. Lim et ad Kralje pr. Andrijevića (Ho, Ro, Ja); Pošćensko jezero pr. Šavniki; in valle fl. Piva supra coenobium Piva; Nedajno in Pivska planina; Gornje polje pr. Njeguši (Ro); supra coenobium Morača et in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin (Ja); ad Vunsaj pr. Plav ad fines Albaniae (Df).

628. *D. barbatus* L. — Sub monte Durmitor jugo Štulac (Pč); ad Bar (Ho).

631. *D. liburnicus* BARTL. — In herbidis ad latera montis Rumija supra Bar, cca 1500 m (Ba); in monte Velki Maglić distr. Kući (Ba).

633. *D. Knappii* (PANT.) ASCH. et KAN. — In lapidosis et graminosis reg. montanae calid. — Inter Grahovo et Bijela Gora (Pč); circa Viljuša (Ro); in monte Sutorman supra Bar (Ba). — Habitu *D. liburnico* similis sed flores citrini subimberbes ad faucem subtiliter purpureo-punctati, capitula pauciflora; caules undique scabri, foliorum vaginae breviores, 3—5 mm, involucri folia membranacea in apicem herbaceam attenuata.

637. *D. croaticus* BORB. — In pratis subalpinis. — In monte Jastrebnica (Ad); Lovćen (Bierbach); Ledenica planina; Pivska et Sinjavina planina (Ro).

— subvar. *levis* BECK. — In graminosis subalpinis montis Balj pr. Andrijevića (Ro).

638. *D. Haynaldianus* BORB. — Ad basim summi jugi montis Lovćen (Ba).

642. *D. sanguineus* VIS. — In graminosis et locis saxosis. — In valle fl. Perućica sub monte Kom (Pt); Sustaš pr. Bar (Ba sub *D. carthusianorum*); Bukovica pr. Cetinje (Ro); Veliki Bostur in monte Lovćen (Kš); Krstac et Vališta pr. Njeguši (Gi, Ro); Veliki Maglić distr. Kući, Rogam sub monte Kom, mons Lisa supra Kolašin; Crvena Stijena sub monte Durmitor (Ba).

645. *D. cruentus* GRIS. — In pratis subalpinis sub monte Durmitor (Pt, Pč); Sinjavina planina, Viruša dol sub Crna planina, Perućica sub monte Kom (Pt); Njeguši (Ho); Velestovo in nahija Katunska; supra coenob. Piva, Zakamen sub Ledenica planina et Andrijevića (Ro); Suhi vrh pr. Kom; Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba).

*— var. *Baldaccii* (DEG.) BECK. — Squamae involucri et calycinae tenuiter puberulo-scabrae. — Bežiovo distr. Kući (Ba); Rudo Brdo distr. Vasojevići (Ja); inter Plav et Dečani ad fines Albaniae (Df); Krivi do distr. Piva, in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

— — — f. *fastigiatus* (PANT. Adnot. 105) F. M. WILL. — A typo differt caule apice in cymam trifasciculatam diviso, calycis tubo brevior (1—1,2 cm). — In pratis vallis Viruša dol sub monte Kom (Pt). Sec. HAYEK planta hybrida aut monstrosa videtur.

648. *D. tristis* VELEN. — Caudiculo tenui longe repente, caule acute tetragono glabro, foliis difformibus eis rosularum vix 1 mm latis, caulinis triplo latioribus 5—7nerviis internodio brevioribus, vaginis diametro caulis 3—4plo longioribus squamis involucri et calycis obscure fuscis, calyce cca 1,2 cm longo atropurpureo, petalorum lamina 5—6 mm longa purpurea. — In graminosis et fruticetis alpinis vel subalpinis. — In montibus ad fines Albaniae distr. Kući: Planinica, Dibala et Koštica (Ba); in montibus Ranisava, Durmitor, Ledenica, Maglić, Sinjavina, Štirni do, Piperska Lukavica (Ro); in valle

fl. Tara supra Han Garančić (Ja); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si); Kom Kučki (Lo).

*— f. *alpinus* BOŠNJAK in Glasnik Zagreb 1938, p. 23. — Caulis ad 13 cm altus. — In alp. montis Prokletija (Boš).

649. *D. lateritius* HAL. — In monte Kom, Durmitor, Lovćen et Žijovo (Pt, Pč, Ba). Loca enumerata verosimiliter ad aliam spec. pertinent.

657. *D. Pančićii* VELEN. — Involucri phyllis totis scariosis eximie ferrugineo-fuscis, aristis curvatis calyce brevioribus, petalis pallide roseis, vaginis caulis diametro 4plo longioribus, inferioribus lilacino-purpureis. — In herbis alpinis et subalpinis montis Maganik (Ho) et montis Jerinja Glava supra Andrijeva (Ro).

683. *D. deltoides* L. — In herbis regionis subalpinæ et alpinæ montium dic. septentr. et septentr.-orient. frequens. — E regione infer. tantum ad Vir a cl. PANTOCSEK indicatus. E monte Lovćen adhuc non vidi.

— var. *serpyllifolius* BORB. (= *D. Degenii* BALD.). — Folia surculorum sterilibus elliptica obtusa subtus elevatim nervosa dense imbricata, flores minores. — In valle fl. Lijeva rijeka (Ba).

690. *D. ciliatus* GUSS. subsp. *dalmaticus* ČELAK. — In rupestribus regionis calidioris. — Ad Vir, Ostrog, Nikšićka župa, mons Jastrebica (Pt); circa Njeguši, Bar, Rudine nikšićke, Borkovići (Ro), sub monte Vojnik (Ro, Ba).

— var. *medunensis* (BECK et SZ.) HAY. — A typo differt praesertim petalis inciso-dentato-fimbriatis. — In rupestr. dic. orient. — Circa Medun (Sz, Ba, Ho); Fundina (Ba), Duklja, Bioče et Klopot Vilac (Ja); Podgorica (Ro olim sub *D. dalmatico*).

× *D. ciliatus* subsp. *dalmaticus* × *Nikolai* (ROHL. Magy. Bot. Lap. VI:152, 1907) HAY. (= *D. Kašpari* ROHL.). — Inter parentes sub mont. Vojnik (Ro).

*× *D. sanguineus* × *silvestris* (= *D. Caroli* = *Malyi* ROHL. IX. Beitr. 1933, p. 5). — Inter parentes ad Njeguši loco Kunji do (Pej, Ro).

693. *D. silvestris* WULF. subsp. *tergestinus* (RCHB.) HAY. — In calcareis ad Krstac et Prševa glavica

prope Njeguši (Pej, Ro); in monte Rumija supra Bar et ad Vratnica prope Njeguši in var. *brevicalyx* (BECK) HAY. (Do, Ro).

— subsp. *nodosus* (TSCH.) HAY. et

— subsp. *eusilvestris* HAY. — Subspecies ambae in saxosis asperis reg. inferior. et submontan. in tota dicione frequentes.

— — — subf. *micropetalus* RCHB. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

* — — — f. *scaber* ROHL. in FEDDE Repert. 1937, p. 202. — Caulis scaber. — Cum typo rarius.

— — — f. *elatior* (BARTL) HAY. subf. *papillosus* (VIS. et PANČ.) BECK. — In monte Lovćen (Pč); Krstačko polje pr. Njeguši (Ho).

— — — subvar. *uniflorus* GAUD. — In pascuis alpinis omnium montium frequens. (Planta a cl. PANTOCSEK et PANČIĆ a Rijeka dic. medit. sub var. *uniflorus* GAUD. verosimiliter ad aliam formam pertinet.)

— — — — f. *transiens* HAY. — In monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

— — — — var. *longicaulis* (TEN.) HAY. — In graminosis ad Podgorica reg. infer. raro (Ro).

— — — — f. *viperinus* (VANDAS) HAY. — „Gracilior, calyces longiores gracilioresque, squamae calycinae in apicem viridem sensim attenuatae.“ — Ad Andrijevice raro (Ho).

* — — subsp. *bertisceus* RECH. fil. in FEDDE Repert. XXXVIII:150). (= *D. inodorus* L. var. *brevicalyx* BECK et SZYSZ. Plantae Cernag. p. 64; *D. caryophyllus* L. var. *brevicalyx* BALD.). — A praeced. dignoscitur squamis calycinis sensim in acumen foliaceum breve vel elongatum, semper autem squarrosodistans angustatis. — In monte Vjeternik inter Podgorica et Kolašin; in valle fl. Lim pr. Andrijevice (Ja); in dumetis circa Orahovo; pr. Njeguši, sub monte Kom Kučki et in monte Lovćen loco Štirovnik (Sz). In formis appropinquis in monte Jablan vrh pr. Vojnik et in decliv. montis Rumija (Ba); in monte Durmitor et Maglić Pivski (De, Si, Ro). Verosimiliter etiam alibi.

695. *D. strictus* S. S. subsp. *bebius* (VIS.) HAY. — In rupestribus subalpinis et alpinis in monte Hum Orahovski distr. Kući (Sz); Rogam sub monte Kom Kučki cca 2100 m rarissime; in valle fl. Tara pr. Lever Tara cca 700—1300 m

(De, Si); Kostiča distr. Kuči; Crvena ploča in Sinjavina planina (Ba).

696. *D. integer* VIS. — Laxe caespitosus surculis partim elongatis, caules superne quadranguli uniflori, folia breviter margine scabra, petalorum lamina obovata integerrima 3—4 mm longa alba, subtus virescentia. — In lapidosis et rupestribus alpinis non frequens. — In monte Tičnjak pr. Lukavica planina (Ho); Dobri do et Mali Štulac in monte Durmitor; mons Maglič Pivski usque ad 2200 m (Ro); Margarita et mons Pivljan distr. Vasojevići (Ja); Nedajno sub monte Durmitor (De, Si).

698. *D. Nicolai* BECK et SZ. Pl. crnag. 56. — Petalis albis 3—4 mm longis et integerrimis *D. integro* similis, sed differt floribus fasciculatis, bracteis latissimis truncatis cuspidatis adpressis earum paribus 2—3. — In sax. subalpinis. — Ad latera montis Džiebeze (Sz); Fundina distr. Kuči (Ba); sub monte Kom Kučki (Ho); ad latera montis Lovćen (Pej, Ro); Jasenovo polje sub monte Vojnik (Ro); in montibus distr. Kuči ad fines Albaniae: Hum Orahovski, Kostiča, Dibala, Pešinjak et Planinica (Ba), in monte Vjetrnjak distr. Bratonožići (Ja).

707. *D. hyssopifolius* JUSL. f. *rigidus* (PANT. sub *D. monspessulano*) HAY. — In rupestr. ad Lukovo prope Nikšić, cca 900 m (Pt). Huc pertinet verosimiliter planta a cl. PANCIC et BALDACCI in sax. silvestr. campi Lukovsko Polje ultra Nikšićka Župa lecta et sub *D. plumario* indicata „differt petalorum fimbriis brevioribus.“ *D. plumarius* in penins. Balc. non crescit.

709. *D. petraeus* W. K. — In rupestr. montis Durmitor sub Crvena Stijena (Pč); ad coenobium Ostrog; sub monte Lisinj pr. Bar; ad Medun distr. Kuči (Ba).

— var. *Novakovićii* BALD. Malpigia V:64. — „Squamae calycinae exteriores oblongae, apice longa herbacea, interiores repando acuminatae.“ — In rupestr. collis Jablan ad montem Vojnik, cca 1950 m (Ba).

Drypis L.

*717. *D. spinosa* L. subsp. *Linnaeana* MURB. — In glareosis et saxosis regionis subalp. et alpinae. — In montibus Durmitor, Maglič, Kom et Lovćen (Pt, Ba, Ho, Ro, De, Si, Ja); etiam ad Pošćensko jezero pr. Šavniki, cca 1000 m (Ro).

Silene L.

726. *S. vulgaris* (MCH.) GARCKE subsp. *angustifolia* (GUSS.) HAY. — In saxosis ad Cetinje (Pč), ad litora maris pr. Ulcinj et Bar (Ro, Do).

— subsp. *vulgaris* (GAUD.) HAY. — In regione infer. et media vulgaris.

— — f. *vesicaria* (RCHB.) FIORI subf. *minor* BECK. — In gramin. ad Rijeka (Ro).

— subsp. *antelopum* (VEST.) HAY. f. *puberula* (VAND.) HAY. — In dumetis et silvis regionis subalpinæ et alpinæ. — Kom Kučki (Ho), Božur planina distr. Piva, in monte Vojnik, Balj et Sjekirica planina, in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina; Štirni do pr. Lukavica planina et ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro), circa Kolašin et in monte Pivljan (Ja), supra lacum Lokva sub monte Durmitor (De, Si).

— — f. *latifolia* (GUSS.) HAY. — Orlova Skala in monte Kom (Pt).

— subsp. *marginata* (KIT.) HAY. — „A typo differt foliis inferioribus et mediis oblongo-lanceolatis cartilagineo-marginatis, superioribus tantum tuberculatis, cyma multiflora, floribus parvis vel mediocribus.“ — In valle fl. Peručica sub monte Kom et circa pag. Kovčice ad ped. montis Durmitor (Pt), in monte Vila distr. Kuči (Ba), in lapid. mobil. sub monte Kom Vasojevički (Ro, Ja).

— — f. *hirtella* HAY. — Sub monte Prokletija ad fines Albaniae (Df).

— subsp. *prostrata* (GAUD.) SCHINZ et THELL. — In sax. et glareosis ad nivem deliquesc. montis Kom et Durmitor (Ho, Ro).

— — var. *Baldaccii* A. TERR. in Malpigia VII:168. — „Caule repente gracili vix indurato, foliis lanceolatis vel ellipticis ac interdum ovatis apice acutis et poene nigro-mucronatis basi attenuatis connatisque, omnino tenuiter albo-marginatis et ciliatis; floribus parvis solitariis.“ — Ad Rogam sub monte Kom (Ba).

734. *S. conica* L. — In arenosis et lapidosis ad Podgorica reg. mediter. (Ro).

739. *S. gallica* L. — Inter segetes ad Mratinje sub monte Maglič; in arenosis ad Bar et Ulcinj (Ro).

741. *S. nocturna* L. — In incultis et lapidosis reg. infer. mediter. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

743. *S. trinervia* SEB. MAUR. — In herbidis regionis calidioris. — Circa Danilovgrad et Rogami (Pt), Lukovsko polje pr. Nikšić; ad Grahovo (Pč), Seljani Čukojevići (Ho), in planitie circa Podgorica (Ba, Ro), sub monte Vojnik (Ba), ad Novi Bar (Do).

750. *S. quadridentata* (MURR.) PERS. subsp. *albanaica* (K. MALY) NEUM. (= *Heliosperma pusillum* aut. monten.: PČ, PT, BA, HO, SZ non W. K.; *H. monachorum* ROHL. non VIS. PANČ.). — In saxosis et graminosis alpinis omnium montium dicionis septentr. et septentr.-orientalis: Sjekirica planina, Kom, Sinjavina planina, Vojnik, Ranisava, Durmitor, Ledenica, Maglić (Ro). In omn. montibus ad fines Albaniae distr. Kući: Čafa Mala, Kariman Pešinjak, Rikavac, Hum Orahovski, Vila, Planinica (Ba). In monte Pivljan et in valle fl. Svinjača prope Kolašin (Ja), Krivi do distr. Piva (De, Si).

* — — — f. *rosastra* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Flores pallide rosei; semina ex maxima parte sine papillis radiantibus et color florum rosaster, in sicco evanescens. — In alp. Prokletija (Boš).

— — subsp. *pusilla* (W. K.) NEUM. — Volujačko jezero (Ma).

* — — subsp. *Tommasinii* (VIS.) NEUM. — In rupestr. calcareis reg. calidioris. — Circa Njeguši, Cetinje, Rijeka, Vir, Ostrog et in monte Lovćen, Lonac et Kamenjak (Pč, Ho, Ro, Ba).

751. *S. macrantha* (PANČ.) NEUM. — Petalis magnis roseis rarius albis, parum bipartitis vel truncatis 20—30nerviis a praeced. primo aspectu diversa; folia elliptica, inferiora parva in petiolum attenuata, reliqua sessilia; capsula carpophoro 4plo longior. — In lapid. mobil. reg. ad nivem deliquesc. in montibus ad fines Albaniae: Dibala supra Kostića, Miočev do supra lac. Rikavac, Kom Kučki et Vasojevički (Pč, Sz, Ba, Ro, Ja). In rupestr. supra Fuša Rudnice et ad Vunsaj sub monte Prokletija ad fines Albaniae (Df).

757. *S. Waldsteinii* GRIS. (= *S. clavata* ROHRB.). — Similis spec. sequenti a qua differt praecipue calyce longiore (25—28 mm), petalorum virescenti-albidorum unguibus exser-

tis. — In rupestr. montis Lovćen, Bijela Gora, Javorje et Kom (Pč). — Meo sensu loca hic enumerata partim (vel omnia?) ad spec. sequentem pertinent.

*758. *S. multicaulis* GUSS. (= *S. dalmatica* SCHEELE, *S. Kitaibelii* VIS.) — Calyx 14—18 mm longus, petala albida subtus olivacea, unguibus parum exsertis, capsula carpophoro aequilonga calyce inclusa. — In rupestribus reg. submont. et montanae. — In monte Štirovnik-Lovćen (Vh), mons Kom, Ledenica planina et Maglić Pivski (2000 m, Ro), Volujačko jezero (Ma).

— var. *serbica* (ADAM et VIERH.) HAY. — Capsula carpophoro brevior calyce longior. — In montibus ad fines Albaniae distr. Kuči: Vila, Strunga, Pešinjak, Kariman, Planinica (Ba); in valle fl. Lim prope Andrijevića, in valle Svinjača prope Kolašin; prope Lopate; in valle fl. Tara ad Han Garanić et Kolašin; in monte Pej supra coenob. Morača et in monte Pivljan prope montem Kom (Ja); in monte Prokletija et ad Fuša Rudnice ad fines Albaniae (Df).

759. *S. saxifraga* L. subsp. *eusaxifraga* HAY. — In rupestr. subalp. et alp. — In omnibus montibus dicionis septentr.: Kom, Sinjavina, Lukavica planina, Vojnik, Durmitor, Maglić Pivski et cet. frequens; etiam in monte Lovćen. Saepissime in var. *macrocarpa* BECK Fl. Bosne III:155.

— — — var. *petraea* (W. K.) J. MALY. — Mokre sub monte Džiebeze, mons Maglić et Hum Orahovski distr. Kuči ad fines Albaniae (Sz). Verosimil. partim ad plantam typ. vel ad subsp. sequentem pertinens.

— — subsp. *parnassica* (BOISS. et SPRUN.) HAY. (= *S. fruticulosa* aut. monten. non SIEB.). — Capsula 8—9 mm longa carpophoro brevior calycem superans. — In rupestr. alpinis. — Javorje planina (Pč), Tursko Ždrijelo et Piperska Lukavica (Ho, Ro); in monte Kom et circa Andrijevića (Ro); Savin Kuk in monte Durmitor; in valle fl. Tara prope Lever Tara (De, Si). (Conf. ROHLENA V. Beitr. p. 16.)

767. *S. graminea* VIS. — In rupestr. reg. alp. in monte Durmitor jugo Šljeme (Pa, Ba).

*768. *S. flavescens* W. K. — In rupestr. ad coenob. Ostrog et in monte Javorje a cl. PANČIĆ et ad Andrijevića a cl. BALDACCI indicata.

769. *S. acaulis* L. subsp. *norica* VIERH. subvar. *balcanica* HAY. et VIERH. (= var. *excapa* PANČ.). — Densissime caespitosa surculis basi lignescentibus, pedunculi breves (5 mm), parum asperati. — In pascuis et lapidosis alpinis frequens. — In monte Durmitor et Kom (Pt, Pč, Sz, Ba, Ro), Šjekirica planina, Mokra planina, Štit, Zeletin (Ro), inter Plav et Dečani (Df).

772. *S. armeria* L. — In glareosis sub monte Durmitor (Pč).

789. *S. cretica* L. — In gramin. et lapidosis ad Duklja prope Podgorica reg. mediter. (Ro).

794. *S. noctiflora* L. — In arvis et incultis reg. calid. — Circa Njeguši et Cetinje (Pč); ad Rijeka (Ho).

796. *S. Sendtneri* BOISS. — Flores numerosi in capitulum terminale subglobosum dispositi, calyx campanulatus 3 mm longus glaber, petala indivisa obovata apice rotundata vel emarginata (= var. *emarginata* BECK), ochroleuca, calyce duplo longiora. — In pascuis et pratis subalp. et alp. in omnibus montibus reg. septentr. et orient. frequens. — E monte Lovćen adhuc non vidi.

*— f. *humilior* BOŠNJAK in Glasnik Zagreb 1938, pag. 22. — Caulis ad 10 cm altus. — In alp. montis Prokletija, Gjeravica (Boš).

797. *S. otites* (L.) SM. subsp. *euotites* GRAEBN. — In arenosis, lapidosis et graminosis reg. infer. et subalpinæ. — In monte Vjetrnjak distr. Bratonožići (Pt), sub monte Jastrebica (Pč), in nahija Katunska (Ba), circa Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Nikšić, Šavniki, Njeguši; in reg. subalpina ad Bukovica sub monte Durmitor et sub Ledenica planina loco Črtov do (Ro), ad Medun distr. Kuči (Ba), Sutorman supra Bar (Eb), in valle rivi Piva et Sušica et ad Krivi do distr. Piva (De, Si).

— — — var. *Baldaccii* ROHL. IV. Beitr. 29. — Capsulis maioribus (6—8 mm long.), seminibus duplo maioribus pallidis, calyce sub flore fere cylindrico apice minime dilatato (nec campanulato). — In calcareis ad ped. montis Balj prope Andrijevica, ca 900 m (Ro).

*798. *S. densiflora* URV. — A praeced. caule usque ad medium dense foliato, pedunculis calyce pubescentiscabro

longiores, petalis spathulato-oblongis ochroleucis, seminibus tenuiter rugosis differt. — In rupestr. ad coenob. Ostrog a cl. PANČIĆ et BALDACCI sub *S. otites* var. *exaltata* FRIV. indicata. (Num ad hanc vel praeced. speciem pertinet?)

805. *S. Reichenbachii* VIS. — Ad latera montis Lovćen et circa Grahovo (Pč), supra Njeguši, in monte Lastva čevska et alibi per aprica dicionis nahija Katunska frequens (Ro, Kn), ad Medun distr. Kuči; sub monte Vojnik (Ba).

814. *S. viridiflora* L. — Ab affini *S. nutans* L. praesertim foliis breviter pubescentibus, inferioribus spathulatis, mediis ovatis acutis, ramis inflorescentiae paucis (1—3)floris, inferioribus elongatis, calyce longiore (15—20 mm), basi non umbonato, petalis virescentibus differt. — In dumetis et graminosis reg. infer. et mediae. — Ad Rijeka, Strajnići et Danilovgrad (Pt), in monte Javorje et ad Kolašin (Pč), ad Šavniki sub monte Ivica planina (Ro), Krivi do distr. Piva (De, Si).

815. *S. nutans* L. — In dumetis et silvis reg. subalpinae. — Ad Lukovo prope Nikšić (Pt), sub monte Lovćen (Pč), in pascuis Mokre sub monte Džiebeze (Sz), in monte Soko, Širokar, Vila distr. Kuči (Ba), Štirni do prope Lukavica planina (Ho), Velestovo in Katunska nahija (Ro), Durmitor, Krivi do distr. Piva (De, Si).

— subf. *livida* (WILLD.) OTTH. — Petala subtus olivacea. — Krstac prope Njeguši; Čevski Lisac et Lastva čevska in nahija Katunska, Ledenica planina distr. Piva (Ro), circa Andrijevića et Kolašin (Ro, Ja), in monte Trešnjevik, Pej, Glave et Pivljan inter Kolašin et Andrijevića (Ja).

— f. *simplex* PANT. Adnot. 107. — Caulis simplex; petala atrorubra, calyx rubro striatus. — In pratis ad pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt).

816. *S. paradoxa* L. — In dumetis et saxosis reg. infer. et mediae raro. — In valle fl. Tušina supra Buan distr. Šavniki (Pč), in valle fl. Piva prope coenob. et sub Mrastinje; Drežnica prope Nikšić (Ro); supra coenob. Morača (Ja).

818. *S. italica* (L.) PERS. — In dumetis et ad marg. silvarum reg. infer. et mediae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Šavniki sub monte Ivica (Pč, Ro), ad latera montis Lovćen et ad Njeguši (Ho, Ro), circa Bar, Ulcinj et Bioče prope Podgorica (Ro), ad Andrijevića (Ro, Ja), Crvena Stij

jena sub monte Durmitor (Ba), Sutorman supra Bar (Eb), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

Melandrium ROEHL.

828. *M. nemorale* (HEUFF.) A. BR. — In silvis et dumetis reg. subalp. et alp. mont. diciōis septentr. frequens. Crna planina, Kom, Durmitor (Pt, Ro), Sjekirica planina, Balj, vallis Jelovica et Peručica etc. (Ro). E monte Lovćen adhuc non vidi.

829. *M. album* (MILL.) GARCKE subsp. *eu=album* HAY. (= *M. pratense* ROEHL.). — In dumosis, ruderalis et ad sepes reg. infer. et subalpinæ frequens et vulgaris.

830. *M. silvestre* (SCHK.) ROEHL. — In pratis montanis et subalp. — In monte Durmitor sub Crvena Stijena (Pč), in monte Trešnjevik sub monte Kom, in valle fl. Tara inter Han Garančić et Matoševo (Ja), Konjuhe prope Andrijevića (Ba).

Lychnis L.

831. *L. viscaria* L. — In graminosis et pratis subalpinis. — Viruša dol sub Crna planina, vallis Peručica sub monte Kom (Pt), sub monte Durmitor (Pč, Ro), Borkovići et Ledena planina distr. Piva; Lastva Čevska et Čevski Lisac in nahija Katunska (Ro); in monte Trešnjevik et Rudo brdo prope montem Kom; in valle fl. Tara inter Han Garančić et Matoševo (Ja), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

*— var. *prokethiae* BOŠNJAK in Glasnik L. pag. 22. — Calyx villosulus. — In alp. montis Prokletija (Boš).

833b. *L. coronaria* L. — In graminosis et dumetosis reg. infer. et subalp. frequens. — Komani, Danilovgrad, vallis Peručica (Pt), ad Čevo et Šavniki (Pč, Ro), ad Viljuša, Borkovići, coenob. Piva, Ledenica planina, Vojnik, Medun, Podgorica, Spuž, Kokoti et in monte Balj et Jerinja glava (Ro), circa Andrijevića et sub monte Kom (Ho, Ba, Ro, Ja), supra coenob. Morača et in valle Bistrica prope Kolašin (Ja).

834. *L. flos=cuculi* L. — In pratis udis reg. infer. — Circa Rijeka et Danilovgrad (Pt), Plavnica (Ro), Crmnica (Eb).

Agrostemma L.

835. *A. githago* L. — In agris reg. infer. et subalp. frequens.

Lauraceae

Laurus L.

838. *L. nobilis* L. — In dicione medit. culta (Eb).

Aristolochiaceae

Asarum L.

839. *A. europaeum* L. — In silvis totae dicionis montanae et subalpinae usque ad 1800 m frequens.

— — var. *intermedium* C. A. MEY. — Folia triangulari-
reniformia conspicue late attenuata. — Ad Njeguši, Viljuša et
sub monte Čevski Lisac in nahija Katunska cum formis inter-
mediis (Ro, Kn).

— — — subvar. *patens* DOMIN (confer ROHL. V. Beitr.
108). — Sinus basalis foliorum apertus. — Cum typo raro (Ro).

Aristolochia L.

844. *A. clematitis* L. — In saxosis, dumosis et vineis
reg. inferioris, praecipue mediterr. — Ad Danilovgrad (Pč,
Ro), Plavnica (Sz, Ro), Vir, Rijeka, Ulcinj, Podgorica, Kokoti
(Ro), Bioče in valle fl. Morača (Ja); etiam in valle fl. Lim
prope Andrijevice in calcareis rarius (Ro); Bar (Do).

846. *A. pallida* WILLD. — In saxosis, lapidosis et du-
miosis reg. infer. et subalp. usque ad 1700 m. — Ad Cetinje
(Pč), inter Cetinje et Rijeka (Gi), Krstac prope Njeguši
(Ld, Ro), ad latera montis Lovćen, Viljuša, Zagarać, Lje-
šanska nahija, in monte Javorje; in monte Žoljevica et Jerinja
glava supra Andrijevice (Ro), Sinjavina planina (Ba).

848. *A. rotunda* L. — In herbis et dumetis reg. infer.
mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad
et Kokoti (Ro); ad Cetinje (Ba); in monte Troica et Rasov-
atac prope Vir (Eb).

Berberidaceae

Berberis L.

851. *B. vulgaris* L. — In saxosis reg. alpinae et sub-
alpinae. — Ad Čevo, Čeklići, Grahovo, Viljuša et Njeguši
(Pt, Pč, Ro); ad latera montis Lovćen, Vojnik, Maglić Pivski

et in Sinjavina planina (Ro); ad pedem montis Mali Durmitor (Pt), Korita rovačka prope Lukavica planina (Ho).

— f. *subrotunda* C. K. SCHNEIDER, f. *heterophylla* WIERZB. et f. *horrida* BECK. — Cum typo supra Njeguši (Ro).

— f. *macrophylla* ROHL. IV. Beitr. p. 18. — Foliis coriaceis maioribus, usque ad 8 cm longis et $3\frac{1}{2}$ cm latis. — Cum typo ad ped. montis Lovćen (Ro).

Ranunculaceae

Paeonia L.

857. *P. corallina* RETZ. — Folia biternata foliolis ovatis vel oblongo-ovatis indivisis, integerrimis acutis. — In silv. sax. sub Klopot distr. Bratonožići (Pč), Korita rovačka (Ho); ad Vunsaj sub monte Prokletija (Df).

858. *P. officinalis* L. — Folia ternata foliolis trifidis laciniis lanceolatis integris vel 2—3fidis integerrimis subtus glaucescentibus. — In dumetis saxosis supra Grahovo (Pč), Korita rovačka prope Lukavica planina (Ro).

Helleborus L.

864. *H. odoratus* W. K. subsp. *eu-odoratus* HAY. — In rupestr., dumetosis et ad marg. silvarum reg. mediae. — Nikšićka župa (Pč), Viljuša, Lastva čevska, Drežnica prope Nikšić et Andrijevica (Ro).

— — — f. *angustifolius* BECK. — Ad Njeguši (Pej, Ro).

— — — var. *istriacus* SCHIFFNER. — In valle fl. Lim et ad Kralje prope Andrijevica (Ja).

— — subsp. *multifidus* (VIS.) HAY. — Ad Vrojca distr. Kuči; Širokar sub monte Velki Maglić; mons Gradište supra Kolašin (Ba); Crna planina et Hum Orahovski distr. Kuči (Pt, Sz), Grahovo (Pč); sub monte Kom Kučki (Ho); Viljuša, Lastva čevska, Drežnica prope Nikšić (Ro); circa Kolašin (Ja); in alp. Vermoš ad fin. Albaniae (Df).

— — — var. *violascens* (BECK) HAY. — Cum typo in Crna planina (Pt).

867. *H. purpurascens* W. K. — In dumetis sub monte Kom (Pt), ad Andrijevica (Ro).

Trollius L.

869. *T. europaeus* L. — In pratis udis reg. subalp. et alpinae frequens. — In valle fl. Peručica sub monte Kom, Sinjavina planina, Pašina Voda, Bukovica, Vrelo jezero et Kovčice sub monte Durmitor (Pt, Ro), in monte Durmitor jugo Štulac (Pč); in monte Lovćen (Ba), Pavlova livada (Ho), Maglić Pivski, Štavna sub monte Kom, mons Jablan in Sinjavina planina, Zeletin, Jerinja glava, Sjekirica, Bjelastica planina distr. Vasojevići (Ro); Žijovo et Velki Maglić distr. Kuči; supra Kolašin (Ba).

— — f. *medius* WEND. — Cum typo non raro.

Caltha L.

871. *C. cornuta* SCH. N. K. var. *latifolia* SCH. N. K. — Capsulae sigmoideo-curvatae in stylum 2—2,5 mm longum sensim attenuatae. — In pratis humidis et ad rivulos sub monte Kom (Pt, Ba); ad riv. Svinjača prope Kolašin (Ja).

872. *C. palustris* L. subsp. *laeta* (SCH. N. K.) HAY. var. *alpina* (SCHUR) HAY. — Capsulae 9—11 mm longae dorso rectae tantum basi curvatae margine ventrali curvatae in stylum rectum subito attenuatae, ambitu semi-orbiculares. — In pratis humidis ad ripas reg. superioris. — In valle fl. Tara (Pč); in valle fl. Peručica sub monte Kom, Mokre sub monte Džiebeze (Sz); in montibus distr. Kuči ad fines Albaniae: Vila, Maglić, Planinica usque ad Kom (Ba); in monte Balj, Sjekirica planina, in valle fl. Jelovica et ad Andrijevića (Ro); inter Vermoš planina et Širokar ad fines Albaniae (Df); in monte Lisa supra Kolašin (Ba).

Isopyrum L.

874. *I. thalictroides* L. — In silvis reg. subalp. (1400 m) in Sjekirica planina (Ro).

Aquilegia L.

880. *A. vulgaris* L. var. *alpestris* KITT. — In rupestr. subalp. et alp. montis Kom et Durmitor (Ro).

— — var. *glanduloso-pilosa* SCHUR. — In dumetis, ad marg. silv. reg. submont. — Vallis Tara prope Matoševo et in valle Peručica sub monte Kom (Ro); in alp. Vermoš ad fines Albaniae (Df).

Nigella L.

883. *N. arvensis* L. — In agris et herbis reg. infer. et mediae. — Ad Cetinje, Ostrog et Limljani (Pč), ad Kralje et Andrijevića (Ro, Ja), Medun, Nikšić (Ba).

— f. *verruculosa* BECK. — Carpella verruculosa. — In aren. ad Bar (Do).

889. *N. damascena* L. — In lapid., arenosis, scopulis calcareis ditionis infer. mediterr. — Piperi et Danilovgrad (Pt, Ro), Medun (Sz), Cetinje, Podgorica, Kokoti, Krstac prope Njeguši (Ro), Bioče (Ja), Bar (Ro, Do).

Aconitum L.

892. *A. vulparia* RCHB. subsp. *Pantocsekianum* (DEG. BALD.) HAY. — Axes inflorescentiae dense villosae, flores ochroleuci tenuiter crispule pubescentes et sparse pilosi, casside 18—23 mm alta, basi 12—13 mm lata, ambitu quasi parabolica, superne rotundato-obtusa apice parum dilatata; folia sicut in subsp. *eu-vulparia*. — In silvaticis reg. superioris. — Vallis Perućica sub monte Kom (Pt, Ba, Ro), in fagetis montis Balj prope Andrijevića, Varda sub monte Kom Vasojevički (Ba, Ro), vallis Jelovica sub Bjelastica planina, Javorje planina, Treblješ luka prope Lukavica planina, montes Vojnik, Durmitor, Ledenica et Božur planina distr. Piva usque ad 1700 m (Ro), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), in monte Visitor prope Andrijevića (Sk), Krivi do distr. Piva (De, Si).

893. *A. anthora* L. — In rupestr. et silvis montis Maglić Pivski (Ro). — Flores citrini, cassis humilis hemisphaerica fornicata, antice basi rostrata, margine inferiore sinuata.

897. *A. Pentheri* HAY. f. *violaceum* BOŠNJAK in Glasnik Zagreb 1938, pag. 23. — Omnes flores obscure violacei. — In alp. montis Prokletija (Boš).

— f. *bicolor* BOŠNJAK l. c. — Omnes flores bicolores, albi et violacei. — Cum praeced. (Boš).

898. *A. divergens* PANČ. — Caulis superne patule glanduloso-villosus; flores violacei casside semiorbiculari basin versus longe attenuata, semina levia ad angulos anguste alata. — In subalp. m. Balj et Piševo pr. Andrijevića (Ro).

900. *A. variegatum* L. subsp. *judenbergense* (RCHB.) GAY. — In subalp. Kukuraj brdo sub monte Kom (Pč). An ad spec. sequent. pertinet?

901. *A. toxicum* RCHB. var. *bosniacum* BECK (confer ROHLENA V. Beitr. 8). — Inflorescentia pyramidatim ramosa axibus dense patule pilosis et glandulosis; flores coerulesco-violacei; cassis antice vix sinuata nec pronus curvata, margine inferiori leviter concavo; stamina pilosa, carpella glabra; semina transverse undulato-rugosa; folia superiora in bracteas lanceolatas sensim transeuntia. — In dumetis reg. subalp. montis Ranisava prope montem Durmitor, mons Balj supra Andrijevica (Ro).

Delphinium L.

904. *D. fissum* W. K. — In herbis subalpinis usque ad 1500 m. — Goraško, Borkovići, Varda et Ljut distr. Piva; mons Jerinja glava prope Andrijevica; Šavnik supra Njeguši (Ro).

— f. *pubescens* HEUFF. — In silva Skrobotuša ad ped. montis Kukura distr. Kuči (Sz), ad Medun (Ba).

— — — subf. *variegatum* (SAG.) HAY. — Flores albi, coerulesco-variegati. — Ad Njeguši (Sa).

— f. *dinaticum* (BECK et SZYSZ.) HAY. — Planta glabrescens, carpella glabra. — In pascuis alp. montis Hum Oraškovski distr. Kuči (Sz).

908. *D. peregrinum* L. — In lapid. et cultis reg. infer. mediterr. — Ad Cetinje et Grahovo (Pč, Ba); circa Vir (Ba) et Rijeka (Ho), in monte Lisinj supra Bar, in monte Žijovo distr. Kuči (Ba), Volovica prope Bar (Do) et Vela Zabja; in saxosis ad Boljevići (Pč).

Consolida S. F. GRAY.

913. *C. aiacis* (L.) SCHUR. — In lapid. et incultis reg. infer. mediterr. — Sindžon (Pt); in glareosis sub monte Sutorman (Pč), circa Ulcinj, Bar et Rijeka (Ba), inter Kotor et Njeguši (Pej), in monte Rumija (Do), Limljani prope Vir (Do).

915. *C. Uechtritzi* (PANČ.) SOÓ ÖBZ: 236, 1922. — A cl. HAYEK e Montenegro indicata; locus mihi ignotus.

919. *C. regalis* S. F. GRAY subsp. *arvensis* (OPIZ) SOÓ. — In agris, incultis reg. infer. et mediae frequens. — — subsp. *paniculata* (HOST) SOÓ. — Caulis $\pm$ patule pubescens; flores minores, capsula latitudine duplo longior saepe semilunaris. — Cum praeced. in reg. mediterr.

Actaea L.

922. *A. spicata* L. — In silvis et umbrosis reg. subalp. et alp. — In silva Skrobotuša distr. Kuči (Sz), Miočev do supra Rikavac ad fin. Albaniae (Ba), Lukavica planina (Ho), in monte Durmitor, Vojnik, Balj, Jerinja glava, Kom, Sjekirica; circa Viljuša, Borkovići, Bukovica sub monte Durmitor, Andrijevića; Ravno distr. Piva, Štirni do prope Lukavica planina, Velestovo et Njeguši in nahija Katunska, Matoševo in valle fl. Tara et ad lat. montis Lovćen (Ro).

Anemone L.

924. *A. hepatica* L. — In silvis reg. subalp. usque ad 1700 m. — In dicione montis Hum Orahovski distr. Kuči, Kom, Balj, Zeletin, Sjekirica, Javorje planina et Durmitor; etiam circa Andrijevića et Kolašin (Pt, Pč, Sz, Ho, Ro, Ja).

925. *A. apennina* L. subsp. *eu-apennina* HAY. — In dumetis et saxosis reg. infer. et mediae calid. — Circa Cetinje et Njeguši (Pč, Ba, Če, Gi, Ro), ad lat. montis Lovćen (Pej, Heider), sub monte Sutorman et Rumija (Pč, Ba, Ro), circa Bar et Ulcinj (Ro).

926. *A. nemorosa* L. — In silvis et dumetis reg. subalp. non frequens. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); in monte Lovćen (Pč); Varda sub monte Kom Vasojevički (Ba); Sjekirica planina cca 1400 m (Ro); sub monte Durmitor (Ht). — — var. *bosniaca* BECK. — Foliorum segmenta angusta basi longe cuneata, profunde partita omnia petiolulata. — In fagetis alp. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

928. *A. ranunculoides* L. — Cum praeced. in silva reg. subalp. montis Sjekirica planina (Ro); Biogradsko jezero prope Kolašin (Čer).

929. *A. narcissiflora* L. — In pratis et pascuis subalp. et alp. — In monte Kom et Durmitor (Pt, Ba, Ro), Maglič

Pivski, Bjelastica planina, Krivi do, Mokra planina et Sjekirica planina, 1600—2200 m (Ro).

931. *A. baldensis* L. — Flores solitarii, perigonii phylla 8—12, alba, acuta, carpella dense lanato-villosa; folia involucralia (saepe infra medium caulis inserta) basalibus conformia. — In pascuis et glareosis reg. alpinae. — In monte Durmitor, montes Vojnik et Maglič Pivski, mons Gradište supra Kolašin usque ad 2300 m (Pt, Ro, Ht, De, Si).

932. *A. hortensis* L. var. *stellata* (LAM.) GREN. GODR. — Flores solitarii rosei, carpella dense lanato-villosa, folia involucralia indivisa vel apice triloba, folia basalia trisecta heteromorpha, exteriora segmentis latis inciso-crenatis, interiora segmentis profunde pinnatifidis. — In gramin. et dumosis reg. infer. mediterr. — In decliv. montis Rumija (Ba), circa Bar et Vir (Ro), Ulcinj (Ba).

936. *A. vernalis* L. — In pascuis reg. alp. in monte Kom (Pt, Ba, Ro).

938. *A. pulsatilla* L. var. *grandis* (WEND.) GUERCKE (= *Pulsatilla vulgaris* Aut.). — Ad latera montis Lovčen (Pč), Crkvice (Pej), in monte Ključ supra Kolašin (Ba).

Clematis L.

941. *C. vitalba* L. — In dumetis ad marg. silv. reg. infer. et subalp. locis calidior. — In valle fl. Zeta (Pč), Obod supra Rijeka (Ho), Dobrsko selo prope Cetinje (Kš), Viljuša, Borkovići, Šavnik, Goraňsko, vallis Sušica in Pivska planina sub monte Durmitor; in monte Balj supra Andrijevice usque ad 1450 m (Ro), in valle fl. Tara et Morača (Ja), Limljani et Boljevići prope Vir (Eb).

— f. *syriaca* BOISS. (= var. *taurica* BESSER). — Foliola circumcirca crenato-serrata. — Cum typo ad Medun supra Podgorica (Sz), inter Bukovica et Cetinje (Ro), Sutorman prope Bar (Do).

— f. *subdentata* BECK. — Foliola parce dentata vel + lobata. — Cum typo ad Bar (Do).

943. *C. flammula* L. — In dumetis reg. infer. mediterr. — Rijeka (Pt), Cetinje (Pč, Kn), Sinjac, Vir (Pč, Ro), Podgorica (Ho, Ro), nahija Lješanska, Danilovgrad, Bogetići (Ro), Bioče et in monte Trešnjevik usque ad Peljev Brijeg (Ja), ad Nikšić (Ba, Ro).

— f. *maritima* (L.) KOCH. — Ad Rijeka, Danilovgrad et coenob. Duga (Pt); Podgorica (Ro).

— f. *stenophylla* (HELDRL.) HAY. — Podgorica (Ho).

946. *C. viticella* L. — In fruticetis reg. infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt, Ro), Cetinje (Pč, Kn), Vir (Pč), Bar et Ulcinj (Ba, Ho, Ro, Do), Danilovgrad, Podgorica et Lješanska nahija (Ro), Plavnica (Ja), Njeguši (Ro), insula Lesandra (Eb).

— f. *revoluta* (O. KTZE) HAY. — Perigonii phylla tota margine alata. — Ad Plavnica (Sz).

Thalictrum L.

948. *T. aquilegifolium* L. — In dumetis et silvis in tota ditione e regione inferiore mediterr. usque in reg. alpinam (cca 2000 m) frequens. In VISIANI Fl. dalm. et in HAYEK Prodr. Fl. pen. Balc. solum e regione subalpina indicatum. — In Montenegro etiam in ditione mediterr. circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica etc. frequens.

— f. *atropurpureum* (JACQ.) DC. — Circa Podgorica et Vir (Ro).

951. *T. minus* L. — In rupestr. et dumosis. — Orlova skala et Varda sub monte Kom (Pt, Ba), Kom Kučki (Ho). Verosimiliter loca hic enumerata (partim vel omnia?) ad spec. sequentem pertinent.

— var. *glandulosum* (WALLR.) KOCH. — In sax. montis Javorje (Pč). Potius ad *T. elatum* b. *glandulosum* VELEN. pertinet.

952. *T. elatum* JACQ. — In monte Džiebeze distr. Kući? (Sz), in monte Durmitor, Maglič Pivski et Lovćen (Ro); in monte Sutorman et Kosa supra Bar (Do).

*— f. *longipes* ROHL. VIII. Beitr. pag. 27. — Panicula (sub fructu) laxissima pedunculis fructibus multoties ($2\frac{1}{2}$ —5plo) longiores. — In dumetis ad Mratinje sub monte Maglič (Ro).

— var. *collinum* (WALLR.) HAY. — In fruticetis et saxosis. — Lukić prope Bijela Skala distr. Primorje (Ba), Varda sub monte Kom, Dragovoljci prope Nikšić (Ro), vallis Svinjača prope Kolašin (Ja), ad latera montis Lovćen; Borkovići distr. Piva; Ranisava sub monte Durmitor; montes Vojnik,

Maglić Pivski; in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrije-
jevica (Ro).

— — — f. *neglectum* (WALLR.) HAY. (= *T. Jacquinianum*
KOCH). — Hum Orahovski distr. Kuči (Sz, Ba).

— — — f. *vestitum* ROHL. sub *T. flexuoso*. — Folia subtus
glandulosa. — Simunj, Miljkovi dolovi et Dugi do prope Nje-
guši (Ro).

— — — f. *puberulum* (SCHUR) HAY. — Caulis solum in
parte infer. glanduloso-pilosus. — Non raro cum typo.

— — var. *glandulosum* (VELEN.) HAY. (= var. *Arpadianum*
BORB. sp.). — Tota planta dense glanduloso-pubescent. — In
monte Lovćen et Durmitor (Ro).

954. *T. simplex* L. — In pratis humidis Mokro prope
Bijela (Pt), ad Danilovgrad (Ro).

— — f. *glanduligerum* ROHL. — Folia subtus glandulosa. —
Ad coenob. Piva; Lastva čevska in nahija Katunska; **Bukovica**
sub monte Durmitor (Ro), Lovćen (Kš) 900—1400 m. —
In monte Lovćen occurrunt formae intermediae: solum folia su-
periora subtus glandulis pellucidis obsita sunt, folia cetera eglan-
dulosa (= f. *transiens* ROHL. VIII. Beitr. 27).

957. *T. lucidum* L. — In pratis uligin., in salicetis ad
ripas. — Ad lacum Scodranum (Pč, Ro, Ja), circa Bar, Ulcinj,
Vir, Podgorica et Danilovgrad reg. infer. mediterr. (Ro); etiam
in valle fl. Peručica prope Andrijevica in reg. subalp. (Ro); ad
Nikšić (Ba).

— — f. *peucedanifolium* (GRIS. et SCHK.) HAY. — In frutic.
ad Strajnići (Pt).

— — f. *glandulosum* (LECOY.) HAY. — In pratis ulig. ad
Plavnica (Ro, Ja), circa Kolašin et in monte Pej prope Ko-
lašin cca 1450 m (Ja).

958. *T. flavum*. — In pratis et dumetis humidis reg.
infer. et mediae. — Ad Rijeka; Nižin luk prope Kolašin (Pt),
Plavnica (Ja), sub monte Lisa prope Andrijevica (Ba).

— — f. *microphyllum* ROHL. — Foliola multo minora ad
maximum 10 mm longa. — In dumetis ad Andrijevica, cca
800 m (Ro).

Ficaria ADANS.

*961. *F. verna* HUDS. subsp. *euverna* HAY. — Ad
Danilovgrad et in valle fl. Crmnica (Pč), ad Andrijevica (Ro),
circa Ulcinj (Ba).

— — subsp. *calthifolia* (RCHB.) VELEN. — Inter Cetinje et Njeguši (Ki), Njeguši (Pej, Ro), in monte Zeletin prope Andrijevića (Ro), usque ad 1700 m!, in monte Lovćen (Bo).

Ranunculus L.

965. *R. crenatus* W. K. — In pascuis alp. ad nives deliquescent. — Supra Kostića prope Širokar et in monte Veliki Maglič distr. Kući (Ba), Bjelastica planina cca 2100 m (Ro).

— — var. *magellensis* (TEN.) FIORI et PAOL. — Folia basalia triloba, lobo medio tridentato. — Sub monte Prokletija ad fines Albaniae (Df).

967. *R. Seguii* VILL. var. *montenegrinus* HAL. sp. — Tomentosus, foliis basalibus longe petiolatis, flores minores, fructus ovati sulcati. — In glareosis montis Kom Kučki supra Rogam cca. 2200 m (Ba).

968. *R. aconitifolius* L. — Folia tripartita, segmento medio basi libero breviter petiolulato, pedunculi adpresse pilosi, rostrum carpellorum hamatum vel spiraliter involutum. — Crna planina distr. Kući, Kom et Durmitor (Pt, Ba), in silva Skrobutuša ad fin. Albaniae (Sz). An ad spec. sequent. pertinet?

969. *R. platanifolius* L. — Folia profunde trifida lobo medio basi lateralibus conjuncto, pedunculi glabri, rarius ut calyces ciliati (= var. *ciliatus* BECK), rostrum carpellorum circulariter curvatum. — Sub monte Durmitor (Pč, Ro), Kostića distr. Kući (Ba), Kom, Sjekirica, Bjelastica planina, Javorje planina, vallis Jelovica, vallis Perućica, mons Balj supra Andrijevića, Ledenica planina distr. Piva (Ro), Trešnjevnik sub monte Kom (Ja), Vermoš planina ad fin. Albaniae (Df), Volujačko jezero (Ma).

971. *R. thora* L. var. *scutatus* (W. K.) WAHLENB. — In gramin. et pascuis reg. subalp. et alp. — Vučji Zub — Bijela Gora (Pč), Kom Vasojevički, Sjekirica, Bjelastica, Jablan vrh supra Kolašin usque ad 2200 m (Ro), in monte Gradište supra Kolašin (Ba).

973. *R. brevifolius* TEN. — Ad nives dehiscentes in glareosis montis Kom (Pt), Crvena ploča in Sinjavina planina (Ba).

975. *R. flabellatus* DESF. — In gramin. apricis reg. infer. prope Bar (Ro).

985. *R. millefoliatus* VAHL. — In lapidosis et gramin. siccis reg. infer. et mediae calid. — Ad Cetinje (Pč, Ba), Čekanje inter Cetinje et Njeguši (Ki), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Kokoti, Lijeva Rijeka et Njeguši (Ro), etiam ad Andrijevisa (Ro); in monte Lovćen (To).

— var. *Spreizenhoferi* (HELDL.) HAL. — Calyx hirsutus, petala calyce aequilonga, rostrum apice vix curvatum fructu fere aequilongum. — Cum typo ad Podgorica (Ro).

*— var. *hirsutior* ROHL. var. n. — Planta elata 40—60 cm alta pluriflora, sepala pilis longis adpressiusculis vel subpatentibus hirta, foliorum segmenta margine hirtaspera. — Krstačko polje pr. Njeguši (Ro).

986. *R. illyricus* L. — In gramin. siccis reg. mediae calidioris. — Ad lat. montis Sutorman (Pč), circa Njeguši et in monte Lovćen (Ld, Kš, Pej, Ro), in monte Balj supra Andrijevisa; Varda sub Ledenica planina distr. Piva; Božur planina supra Borkovići; in valle fl. Peručica sub monte Kom usque ad 1600 m (Ro); sub monte Rumija prope Bar; Suhi vrh prope montem Kom (Ba), in monte Rasovatac prope Vir (Eb).

987. *R. psilostachys* GRIS. Spicil. I: 304. — Affinis *R. illyrico*, a quo differt: grumae fusiformes, folia basalia trisecta segmentis cuneato-rhombeis 2—3fidis acute lobatis, fructus sparse verrucosus rostro aequilongo. — In gram. reg. subalp. — In valle Zlorječica et in monte Jerinja glava supra Andrijevisa 800—1500 m (Ro).

994. *R. flammula* L. — In fossis et in paludosis reg. infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Danilovgrad (Ro).

995. *R. ophioglossifolius* VILL. — Ad rivulum Sušica prope Danilovgrad reg. infer. (Pt). — A *R. flammula* dignoscitur: foliis infer. ovatis vel suborbicul. longe petiol., petalis calyce subaequilongis.

998. *R. auricomus* L. — In pratis subalp. ad Vrelo jezera sub monte Durmitor cca 1460 m (Ro).

1001. *R. serbicus* VIS. — Folia sericea ternata; basalia segmentis longe petiolatis trilobis inciso-lobato-dentatis; caulina petiolata segmentis 2—3fidis dentatis; pedunculi teretes, sepala non reflexa; fructus glabri rostro subbreviore fere recto. — In pratis subalpinis in monte Balj, Piševo, Sjekirica et in valle Jelovica sub Bjelastica planina, cca 1000—1700 m (Ro).

1002. *R. lanuginosus* L. — In silvis humidis reg. subalp. in valle Viruša dol sub Crna planina (Pt), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), Crvena stijena sub monte Durmitor (Ba).

1004. *R. acer* L. — In pratis et herbidis reg. subalp. — Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Mokre sub monte Džibezbeze distr. Kuči (Sz, Ro), ad Andrijevića (Ro), prope Orak distr. Piva (De, Si).

— f. *fallax* ROHL. IV. Beitr. 15. — Rhizoma elongatum verticale. — In valle Zlorječica prope Andrijevića (Ro).

— f. *parvulus* CLAIRV. — In pascuis Rogam sub monte Kom, in monte Velki Maglič distr. Kuči (Ba).

— subvar. *alpinus* HEUFF. — Flores minores, caulis humilior pauciflorus. — In monte Kom (Pč).

1006. *R. oreophyllus* M. B. subsp. *concinatus* (SCHOTT) HAY. — In herbidis alp. montis Lovćen (Ma, Pichler, Pej, Ro).

* — — — f. *grandiflorus* F. A. NOVÁK in sch. — Foliorum basaliū ambitu rotundato, dentibus ovato-lanceolatis, caulibus humilioribus cca 17 cm altis, floribus ad 45 mm latis differt. — In alp. montis Durmitor (No).

— subsp. *croaticus* (SCHOTT) HAY. — In monte Durmitor jugo Šljeme (Pč), sub monte Kom (Ba), in valle fl. Tara prope Matoševo (Ro), sub monte Lovćen in formis appropinquatis (Pej, Ro).

— subsp. *eureophyllus* M. B. — In pascuis et pratis alpinis montium dicionis septentr. — Kom, Durmitor, Sinjavina, Bjelastica, Sjekirica, Zeletin, Gradište, Jablan, Hasanac planina, Rudo brdo etc. (Pt, Pč, Ba, Ro, Ja).

— — — var. *velatus* HAL. — In valle fl. Peručica sub monte Kom; in monte Lovćen loco Mirkovi dolovi (Ro).

1007. *R. montanus* WILLD. subsp. *eumontanus* HAY. (= *R. nivalis* CR.). — In pascuis et pratis alpinis. — In monte Hum Orahovski? (Sz); Jezerski vrh (Ho); in monte Durmitor supra Crno jezero (Ro); Rogam sub monte Kom (Ba).

— subsp. *carinthiacus* (HOPPE) HEGI. — In graminosis summi montis Velki Maglič distr. Kuči (Sz); in montibus Durmitor, Maglič Pivski, Vojnik, Ledenica planina (Ro).

— — — var. *Sartorianus* (BOISS. et HELDR.) BECK. — In monte Kom (Pt, Ba, Ro); Čafa Velja prope Rikavac distr. Kuči (Df).

1008. *R. demissus* DC. var. *graecus* BOISS. — Ad nives deliquesc. montium distr. Kuči ad fines Albaniae: Kostiča, supra Rikavac, Maglič, Planinica, Kom (Ba).

*1010. *R. velutinus* TEN. — Similis *R. lanuginoso*, a quo dignoscitur sepalis reflexis, fructus rostro brevissimo recto. — In locis humidis et ad ripas. — Circa Bar et Ulcinj; etiam in valle fl. Piva sub Mratinje (Ro); sub monte Žijovo distr. Kuči; in monte Lisa supra Andrijevića; Sinjavina planina (Ba).

— — f. *strigosus* PANT. Adnot. 86. — Planta pube strigosa tecta. — Viruša dol sub Crna planina, ad pagum Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt).

*1012. *R. polyanthemus* L. subsp. *eupolyanthemus* HAY. — In graminosis ad latera montis Lovćen (Ro); in alp. Vermoš planina distr. Kuči (Df); ad Rijeka et Vir (Ro).

— — subsp. *breyntinus* (CR.) HEGI. — In silvis regionis subalp. et alp. — Crna planina et sub monte Džiebeze distr. Kuči (Pt, Sz).

— — — f. *sublanuginosus* (SCHUR) BECK. — Caulis cum pedicellis patule hispidus. — Barno jezero sub monte Durmitor, Štirni do, Andrijevića (Ro); Varda sub monte Kom (Ba); Šjekirica planina; in valle fl. Peručica sub monte Kom (Ro); in monte Durmitor (No).

— — — var. *aureus* (SCHLEICH.) HEGI Flora III:560. — Sub monte Durmitor (Pt).

1013. *R. repens* L. — In pratis humidis, ad ripas. — Danilovgrad (Pt); Mokre sub monte Džiebeze (Sz); Andrijevića, Lijeva Rijeka, Kolašin, Srablje jezero sub monte Durmitor (Ro); Kralje et in monte Pivljan (Ja); Vermoš planina (Df); in pascuis Rogam sub monte Kom (Ba).

1014. *R. bulbosus* L. — In herbidis et agris regionis infer. et mediae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Plavica (Sz), Bar (Do), Cetinje (Kš), Andrijevića (Ro).

— — f. *hirsutus* SAUT. — Njeguško polje (Ro), Volovica prope Bar (Do).

— var. *meridionalis* MALINV. — Radices fusiformi~~z~~incrassatae. — In pascuis elatioribus montis Hum Orahovski (Sz).

1015. *R. neapolitanus* TEN. — Pedunculi sulcati; sepala reflexa; radices fusiformi~~z~~incrassatae; caulis cum petiolis patule pilosus; folia basalia tripartita segmento medio cuneato~~z~~obovato lateralibus bilobis obtuse dentatis; carpella levia rostro brevissimo triangulari. — In graminosis ad Podgorica reg. infer. mediterr. (Ro).

1017. *R. sardous* CR. — In locis humidis. — Mokro prope Bijela (Pt), Cetinje (Pč), Velki Mikulić sub monte Rumija (Ba), Nedajno in Pivska planina, Šavniki, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić, Bar (Ro).

— f. *parvulus* LGE. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

1018. *R. marginatus* URV. var. *leiodiscus* (BOISS.) HAY. — In locis humidis, in inundatis, ad ripas regionis inferioris frequens. — Ad Cetinje (Ba, Kš), Njeguši, Nikšić (Ba, Ro), Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad et Plavnica (Ro), etiam ad Kolašin et sub Crna planina (Ba). — A praecedente vix specifice diversus.

1021. *R. muricatus* L. — Annuus; calyx reflexus, petala oblonga calyce sublongiora, folia trifida grosse crenato~~z~~serrata; carpella ovata compressa marginata disco muricata, rostro parum curvato. — In graminosis et ruderalis regionis infer. mediterr. frequens. — Circa Rijeka (Pt), Bar, Ulcinj, Vir, Danilovgrad et Podgorica (Ro), ad Cetinje (Če), insula Vranina (Eb).

1024. *R. arvensis* L. — Inter segetes regionis infer. et mediae. — Cetinje, Rijeka, Danilovgrad (Pt), supra Njeguši (Ho, Ro), Čevo in nahija Katunska, Podgorica, Kokoti, Danilovgrad, Vir et Andrijevice (Ro).

— f. *stagnalis* ROHL. IV. Beitr. 16. — Caulis flaccidus fistulosus, foliis flaccidis segmentis elongatis. — In fossa ad Bar (Ro).

— f. *micranthus* UECHTR. — Cum typo ad Kokoti distr. Lješanska (Ro).

*1029. *R. aquatilis* L. — In lacu Scodrano (Eb).

1033. *R. paucistamineus* TSCH. — In aquis regionis infer. et subalp. — Sub monte Durmitor versus Štulac (Pč), in lacu Scodrano (Sz), lacus Rikavac distr. Kući (Ba), Rijeka (Ho), Lovćen, Srablje jezero sub monte Durmitor, ad coenob.

Piva, Podgorica (Ro), Riblje jezero sub monte Durmitor; Žijovo distr. Kuči; sub monte Suhi vrh prope Kom (Ba), Volujačko jezero (Ma). Huc pertinet verosim. planta a cl. PANTOCSEK in flum. Viruša sub Crna planina et in lacu Riblje jezero sub monte Durmitor lecta et sub *R. capillaceus* HOFFM. indicata.

1034. *R. Drouetii* F. SCHLTZ. — In lacu Rikavac sub monte Vila distr. Kuči (Sz). An ad spec. praeced. pertinens? (Conf. BALDACCI „Contributo“ pag. 2).

Adonis L.

1041. *A. autumnalis* L. var. *Preslii* (TOD.) HAY. — Sepala pilosa. — In cult. reg. infer. ad Bratica prope Ulcinj (Ba), Bar et Podgorica (Ro, sub *A. microcarpa*).

Nymphaeaceae

Castalia SALISB.

1046. *C. alba* (L.) WOOD. (= *Nymphaea alba* L.). — In lacu Scodrano in Rijeka Crnojevička frequens cum f. *minor* BESL.

Nuphar SM.

1048. *N. luteum* (L.) SM. — Rijeka Crnojevička et in lacu Scodrano frequens (Pt, Pč, Ro, Ja); etiam in reg. superiori: in lacustr. sub monte Durmitor, Crno jezero (Pt), Barno et Zmijino jezero; Pošćensko jezero supra Šavniki; Vukomirsko jezero distr. Kuči (Ro).

* $\times$ *N. luteum* $\times$ *pumilum* (= *N. intermedium* LED.). — Inter parentes in flum. Rijeka Crnojevička (Pej, Ro).

1049. *N. pumilum* (TIMM.) DC. — Flores subdimidio minores, stigma stellatum planum radiis ad marginem excurrentibus. — In lacu Scodrano ad Plavnica (Ja) et sub Rijeka (Pej).

Ceratophyllaceae

Ceratophyllum L.

*1050. *C. demersum* L. — In lacu Scodrano ad Plavnica (Ja).

Papaveraceae

Chelidonium L.

*1053. *Ch. maius* L. — In ruderalis, ad sepes regionis calid. — Ad Cetinje (Pč, Kn), Njeguši, Ulcinj, Plavnica et sub Gorańsko distr. Piva (Ro), in monte Lovćen (To).

* — — f. *micropetalum* MURR. — Petala fere duplo minora cca 5—6 mm longa. — In monte Lovćen loco „Goli rti“ (Pej, Ro).

— — f. *hypotrichum* AZN. — Folia subtus $\pm$ pubescentia, sepala saepe superne pilis longis flexuosis sparse villosula. — Cum typo ad Njeguši loco Kućista, Donja Dolina et Ljeskova rupa sub monte Lovćen (Pej, Ro).

Glaucium HILL.

1056. *G. flavum* CR. — In aren. et saxosis maritimis ad Bar (Do).

Papaver L.

1060. *P. rhoeas* L. — In agris et ruderalis regionis infer. et mediae. — Ad Njeguši et Cetinje (Pt), Medun (Sz), sub monte Kom Vasojevićki (Ho), coenob. Piva, Plavnica et Podgorica (Ro), inter Andrijevića et Kralje (Ja), circa Bar (Do).

— — var. *glabellum* ELKAN. f. *montenegrinum* ROHL. IV. Beitr. 18. — A typo differt foliis coriaceis rigidis glaucoviridibus glabris solum apice vel ad dentes setosis minus divisis, segmento terminali valde elongato serrulato-dentato. — In campo Donja Zeta prope Podgorica reg. infer. (Ro).

1063. *P. dubium* L. — In asperis, lapidosis et incultis reg. infer. calid.

— — var. *collinum* (BOGENH.) FEDDE. — Njeguši et Vir (Pč), ad Andrijevića, Kolašin et Podgorica (Ro).

— — — subvar. *albiflorum* ELK. — Circa Andrijevića (Ro, Ja, Sk).

1069. *P. argemone* L. — In arvis et incultis. — Vir (Pč), Cetinje (Ba), sub monte Ključ prope Kolašin (Ba), in monte Lovćen (To).

*1071. *P. apulum* TEN. — A specie praeced. dignoscitur alabastris late ovoideis, petalis obovatis coccineis, capsula

ellipsoidea. — In lapidosis et gramin. ad Podgorica reg. mediterr. (Ro).

1073. *P. somniferum* L. — Cultum et saepe subsponsaneum.

1075. *P. alpinum* L. subsp. *Kernerii* (HAY.) FEDDE: — In glareosis excelsis montis Kom (Pč, Ba, Lo, Ro), in monte Gradište supra Kolašin, in monte Lisinj supra Bar (Ba).

Corydalis MED.

1083. *C. ochroleuca* KOCH. subsp. *euochroleuca* HAY. — Ad muros et rupes. — Šavniki (Pč), Crvena greda in monte Durmitor, mons Balj supra Andrijevića, Sutorman supra Bar, coenob. Piva, Božur planina distr. Piva (Ro); in monte Vjetrnik (Ja). Verosimiliter loca hic enumerata saltem partim ad subsp. sequentem pertinent.

— subsp. *leiosperma* (CONR.) HAY. (= *C. ochroleuca* var. *longibracteata* ROHL. I. Beitr. p. 7). — „Bractee pedicello aequilongae vel longiores; flores apice vitellini; semina levia sublucida.“ (HAY. Prodr. I:362). — Sutorman supra Bar, sub monte Lovćen, in monte Vjetrnik (Ro), Medjed in monte Durmitor (Winneguth fide MALÝ), Krivi do supra Aftovac ad confines Hercegovinae, Ledena pećina in monte Durmitor 2300 m, in valle flum. Piva supra vicum Krstac (De, Si).

1086b. *C. pseudocava* PANT. Adnot 88. — Tubere solido, caule spithameo esquamato; foliis biternatisectis, segmentis omnibus oblongis incisis; racemo erecto; bracteis ovato-oblongis integris, floribus purpureis, calcare corollam subaequante apice suberecto inflato obtuso; capsula pedunculum superante. — In pratis alp. montis Kom (Pt). — Species non satis nota; a cl. HAYEK (Prodr. I:363) sub *C. cava* subsp. *blanda* (SCHOTT) HAYEK cum „?“ citata. A *C. cava* differt tubere solido, foliis caulinis brevius petiolatis, calcare apice suberecto, a *C. solida* SM. caule esquamato, foliorum segmentis incisis et bracteis integris. — Quid haec planta sit, futuri scrutatores eruant.

1090. *C. solida* (L.) SW. subsp. *densiflora* (PRESL) HAY. — In rupestr. subalp. et alp. in monte Kom (Pt, Ba) usque ad 2400 m (Ro)!, etiam sub monte Lovćen (Ro), Vermoš et Širokar distr. Kući (Df).

Fumaria L.

1092. *F. rostellata* KNAF. — In cultis et ruder. reg. infer. — Ad Andrijevića, cca 800 m; Kokoti in nahija Lješanska, 200 m (Ro), Žuta greda sub monte Lovćen (Pej, Ro).

1097. *F. officinalis* L. — In cultis et ruderalis regionis infer. et mediae frequens. — Cetinje (Pč), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Bogetići, coenob. Piva, Njeguši; etiam sub monte Durmitor ad Žabljak cca. 1450 m (Ro).

1104. *F. Thuretii* BOISS. — Foliorum laciniae linearis lanceolatae, acutae, flores rosei apice atropurpurei, sepala late ovata corolla sublatiora et 2—3plo breviora, pedunculi fructiferi deflexi, fructus ovato-globosi acuminati rugulosi. — In herbis et in dumetis regionis calid. — Circa Gradac (Pt), Kokoti in nahija Lješanska (Ro).

1105. *F. flabellata* GASP. — Flores magni (10—12 mm) albi apice purpureo-fusci, laciniae foliorum obtusae, sepala corolla latiora, fructus rugulosus. — In dumetis ad Ulcinj dic. mediterr. (Ro).

1106. *F. capreolata* L. — A praecedenti praesertim fructibus levibus et pedunculis fructiferis omnibus deflexis dignoscitur. — In saxosis et dumetis regionis calid. — Inter Kotor et Njeguši (Pej, Ro), circa Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

Capparidaceae

Capparis L.

1108. *C. rupestris* S. S. — In rupestr. circa Bar dic. mediterr. (Ba, Do, Ro), Crmnica (Eb).

Cruciferae

Sisymbrium L.

1113. *S. Loeselii* JUSL. — In silvaticis circa Kolašin (forma *glabrata* Pt), in cultis pagi Medun distr. Kuči (Sz), in dumetis prope coenob. Morača (Pč), sub monte Starac in Sinjavina planina (Ba).

1115. *S. orientale* TORN. — In hortulanis et ad aggeres circa Cetinje (Pč).

Chamaeplium WALLR.

1118. *Ch. officinale* (L.) WALLR. — In ruder. et ad vias regionis infer. et mediae totae dicionis frequens.

1120. *Ch. polyceratum* (L.) WALLR. — A praeced. dignoscitur floribus axillaribus sessilibus, siliquis e basi incrassata sensim attenuatis patulis. — In ruderatis ad Bar et Ulcinj dic. mediterr. (Ro).

Erysimum L.

1122. *E. pusillum* CH. et B. subsp. *eupusillum* HAY. (= *E. Boryanum* BOISS.). — In saxosis alp. montis Kom (Pt). Potius ad *E. helveticum* DC. (1130) pertinet.

1127. *E. graecum* BOISS. et HELDR. — Ad latera montis Dziebeze distr. Kuči (Sz).

1129. *E. silvestre* (CR.) SCOP. subsp. *cheiranthus* (PERS.) SCHINZ et THELL. — In rupestr. alp. et subalp. — Mali Durmitor (Pt), Grahovo; Šavniki sub monte Ivica (Pč), ad Bukovica sub monte Durmitor; in monte Lisinj supra Bar (Ba).

— — — subvar. *pumilum* (MURITH) BECK. — Durmitor (No).

— — — subvar. *dinaricum* BECK. — In monte Maglić Pivski (Ro), in monte Durmitor (No).

— — — subsp. *linearifolium* (TSCH.) HAY. — In rupestr. montis Kom loco Orlova Skala (Pt), Šavniki (Pt), Bar (Ba, Ro), Njeguši (Ho, Ki, Ro), Borkovići distr. Piva (forma stylis usque ad 2 mm longis), Ledenica planina, Gorańsko, Andrijevića, Vir, Varda supra coenob. Piva; in valle fl. Perućica sub monte Kom; in monte Jerinja glava supra Andrijevića, Rijeka, Velestovo distr. Katunska, Trešnja sub monte Lovćen, Bukovica prope Cetinje (Ro olim sub *E. Boryano* et *helvetico*); Lopate in monte Vjetrnik, Jablan et Han Garančić in valle fl. Tara (Ja), ad Vrojsa distr. Kuči (Ba), Sutoroman (Do), in monte Lovćen (To, Ro).

— — — f. *Ianchenii* (FRITSCH) HAY. — Cum typo ad Njeguši loco Žanovetni brijeg (Pej, Ro), in valle Vrbnica prope Orak et in Krivi do supra Aftovac ad confines Hercegovinae (De, Si).

1130. *E. helveticum* DC. — In glareosis Valoviti do et Crvena Stijena in m. Durmitor (Ro), Pirlitor prope Žabljak

distr. Drobnjaci; in monte Gradište supra Kolašin (Ro), Savin Kuk in monte Durmitor cca 2000—2300 m (De, Si).

1131. *E. erysimoides* (L.) FRITSCH. var. *pannonicum* (CR.) BECK. — In saxosis et gramin. regionis subalp. et alp. — Lukovo prope Nikšić (Pt), Javorje planina (Pč), Pavlova livada (Ho), Varda supra coenob. Piva (Ro), in valle rivuli Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— — — f. *Pantocsekii* BECK. — Peručica sub monte Kom, Sinjavina (Pt), Piperska Lukavica et Štirni do sub Lola planina usque ad 1950 m (Ro).

— — var. *carniolicum* (DOLL.) BECK. — In alp. supra Andrijevica in monte Balj, Piševo et Sjekirica planina; Pirlitor prope Žabljak sub monte Durmitor (Ro), Podgora et Brčeli prope Vir (Eb).

1132. *E. pectinatum* CH. et B. — In saxosis subalp. sub monte Kom Kučki versus Mojan (Ba).

Barbarea R. BR.

1144. *B. vulgaris* R. BR. subsp. *euvulgaris* HAY. — In locis humidis, ad ripas. — Circa Vir (Pč) et Njeguši (Ro). — — subsp. *arcuata* (OP.) HAY. — In alp. Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba).

1149. *B. intermedia* BOR. — A *Barbarea vulgari* dignoscitur praesertim foliis superioribus profunde pinnatifidis segmentis lateralibus utrimque 3—5 linearibus, siliculis parum longioribus (25—40 mm) et brevius (3—4 mm) pedunculatis. — In herbidis aquosis Viruša dol sub Crna planina; in silvaticis vallis Peručica sub monte Kom (Pt), Kopilje (Ho).

1153. *B. bracteosa* GUSS. — A praecedentibus dignoscitur pedunculis inferioribus et mediis bracteatis. — In glareosis, pascuis et circa ovilia in tota regione alpina et subalpina frequens; etiam in monte Lovćen.

Roripa SCOP.

1155. *R. austriaca* (CR.) BESS. — In pratis ad lacum Scodranum (Pč).

* — — f. *scabrida* ROHL. Čas. Nár. Mus. Praha 1928. — Tota planta pilis brevibus densissime tecta. — Ad Njeguši (Ro).

1156. *R. amphibia* $\times$ *silvestris* = *R. barbaraeoides* (TSCH.) ČEL. — Ad Kolašin in valle fl. Tara (Ja in Oe. B. Z. 1919).

1157. *R. islandica* (OED.) SCHINZ et THELL. — In paludosis, ad fossas. — Lacus Crno jezero sub monte Durmitor (Pt, Ro), in recessibus lacus Scodrani prope pagum Dodoš (Pč), Vukomirsko jezero sub monte Kom (Ro), Ljut supra coenob. Piva (Ro), sub monte Kom (Ba).

1159. *R. silvestris* (L.) BESS. — In ruderalis, ad vias et in cultis in reg. infer. et media. — Ad Cetinje (Pč, Ba), Grahovo (Pč), Plavnica, Danilovgrad, Spuž, Bogetiči, Nikšić, Viljuša, Njeguši, Lovćen, Andrijevića; etiam ad Žabljak sub monte Durmitor (Ro), Bar; Sutorman (Do), Crmnica (Eb). — — f. *dentata* (KOCH) HAY. subf. *tenuifolia* (LASCH) BECK. — Ad viam e Cetinje ad Bukovica (Ro).

* — — var. *arcuata* BAGN. — Siliculis longioribus arcuatis. — Cum typo in campo Krstačko polje prope Njeguši (Pej, Ro).

1161. *R. pyrenaica* (L.) RCHB. — Folia basalia rosulata lobo terminali suborbiculari, lateralibus multo brevioribus; folia caulina basi auriculata.

— — subsp. *eupyrenaica* HAY. — Siliculae latae ellipsoideae. — In saxosis sub monte Velka Jastrebica — Biela Gora (Pč).

— — subsp. *lippizensis* (WULF.) HAY. — A *Roripa eupyrenaica* dignoscitur siliculis linearilanceolatis 10—16 mm longis pedunculo longioribus. — In graminosis ad vias et in cultis in tota ditione e regione mediterr. usque ad alpinam frequens.

Armoracia G. M. SCH.

1162. *A. lapathifolia* GILIB. — Culta et non raro ad ripas vel in pratis subsponsanea.

Nasturtium R. BR.

1164. *N. officinale* R. BR. — Ad rivulos, ad ripas regionis inferioris. — Coenob. Morača (Pč), Rijeka (Ho), circa Bar et Ulcinj (Ro).

* — — var. *asarifolium* KRALIK (HEGI Flora Mitteleur. IV/1: 320). — Cum typo ad Topolica prope Bar (Do).

Cardamine L.

*1167. *C. acris* GRIS. — Rhizoma obliquum; folia caulina segmento orbiculari vel ovato terminata; flores etiam siccati saturate violacei. — Ad rivulos et fontes regionis alp. vel subalp. raro. — Viruša dol sub Crna planina et in monte Kom ad rivulum Bijela supra vallem Peručica (Pt), Sjekirica planina (Ro), sub monte Kom Kučki (Ja).

1168. *C. pratensis* L. subsp. *Matthiolii* (MOR.) HAY. — A typo dignoscitur caulibus plerumque pluribus a medio vel a basi ramosis, segmentis foliorum caulinorum horizontaliter patentibus. — In pratis montis Lastva čevska reg. subalp. supra pagum Vojnići (Pt).

1169. *C. glauca* SPRENG. — In saxosis et glareosis e regione mediterr. usque ad reg. alp. frequens.

— f. *tenuis* BECK Fl. Bosne II:242. — Cum typo raro.

— f. *longirostris* ROHL. — Stylus 4—4,5 mm longus. — Cum typo ad latera montis Lovćen (Ro), ad Cetinje (Če).

— var. *scutariensis* ROHL. in FEDDE Rep. III:145. — Folia minora foliolis inferioribus saepe petiolulatis; flores minores petalis 4—5 mm longis, siliqua 10—20 mm longa, 1 mm lata, stylo 2 mm longo tenuissimo. — In saxosis ad Boljevići et Godinje prope Vir cca 100 m (Ro).

× *C. glauca* × *maritima* (?) = *C. rupestris* K. MALÝ Glasn. XXIII. — Lješanska nahija cca. 200—300 m (Ro).

1170. *C. carnosa* W. K. — Ovarium 4—8-ovulatum dense albopilosum, folia carnosa. — In monte Lovćen leg. Fr. Malý.

1171. *C. maritima* PORTEN. — Folia caulina inferiora basi auriculata, foliola petiolulata. — In rupestr. regionis calidioris. — Lastva čevska supra pagum Vojnići (Pt), Drušići in nahija Lješanska, circa Bar (Ro), in monte Rasovatac prope Vir (Eb).

— var. *magličensis* ROHL. in FEDDE Rep. III:145. — Tota planta pilosa, foliola lata crenato-dentata, flores 4—6 mm longi, siliquae 20—26 mm longae, 1,8 mm latae, stylo tantum 1,5—2 mm longo in pedunculis 5—6 mm longis erecto-patentes. — In glareosis sub monte Maglič in valle fl. Piva sub Mratinje 600—800 m (Ro).

1172. *C. graeca* L. — In rupestr. regionis calidioris. — Čeklići prope Njeguši (Pej, Ro), circa Bar, Ulcinj, Vir et

Rijeka (Ro), in monte Kosa supra Bar cca. 1000 m (Do), Cetinje (Biasoletti).

1175. *C. impatiens* L. — In dumetis et silvis regionis subalp. — Viruša dol sub Crna planina, vallis Peručica sub monte Kom, Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt), in valle fl. Tara et circa Kolašin (Pt, Ja), ad coenob. Morača (Pt), Ponikvica, Leberštnik (Ho), Šavniki, Bukovica sub monte Durmitor, Andrijeвица, mons Balj (Ro), Lovćen (Kš, Pej), Han Garančić, Matoševo, mons Pivljan (Ja).

1178. *C. hirsuta* L. — In graminosis et dumetis regionis inferioris et mediae. — Njeguši, Danilovgrad, coenob. Duga (Pt), circa Bar et Ulcinj (Ro, Ba), in valle fl. Tara ad Matoševo (Ro), circa Andrijeвица (Ro, Ja).

1183. *C. enneaphyllos* (L.) CR. — In silvis regionis subalp. — Viruša dol sub Crna planina, Peručica sub monte Kom (Pt), sub monte Durmitor (Pt, Pč, Ro), Rupa Końska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), Sjekirica planina, Maglič Pivski, supra coenob. Piva loco Zakamen (Ro), supra Rikavac distr. Kuči (Df), Dobri do in monte Durmitor (Ba).

1187. *C. bulbifera* (L.) CR. — In silvis regionis subalp. — In monte Vjetrnik distr. Bratonožići, in valle fl. Peručica (Pt, Ro), in monte Lovćen (Pč, Ro, To), circa Andrijeвица (Ho, Ro), in monte Jerinja glava, Balj, Sjekirica planina (Ro), coenob. Piva, Maglič Pivski, in valle fl. Tara et sub monte Durmitor (Ro), sub monte Kom et Pivljan (Ja), Vermoš planina (Df), in monte Žijovo distr. Kuči (Ba).

— subf. *grandiflora* O. E. SCHULZ. — Petala usque ad 22 mm longa. Cum typo in monte Lovćen (Ro).

— f. *pilosa* O. E. SCHULZ. — Cum typo ad Matoševo in valle fl. Tara (Ro).

— f. *ptarmicifolia* O. E. SCHULZ. — Vermoš planina (Df), Lovćen (formae transeuntes, Ro).

Cardaminopsis (C. A. MEY.) HAY.

1190. *C. Halleri* (L.) HAY. subsp. *ovirensis* (WULF.) HEGI. — In rupestr. alp. Sjekirica planina loco Štit 1800—1900 m (Ro).

Arabidopsis HENYH.

1191. *A. Thaliana* (L.) SCHUR. — In ruder. et cultis regionis inferioris et subalp. — Viruša dol sub Crna planina,

Peručica sub monte Kom (Pt), circa Bar, Ulcinj et Podgorica vulgata; etiam in Sjekirica planina cca. 1200 m (Ro), Njeguši (Pč).

Turritis L.

1192. *T. glabra* L. — In lapidosis et dumetis regionis inferioris et mediae. — Vratlo prope Kolašin (Pt), coenobium Morača et Ostrog (Pč), ad latera montis Lovćen (Pč, Ro), in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevice, Nikšić; Jasenovo polje sub monte Vojnik, Pošćensko jezero supra Šavniki, coenobium Piva (Ro).

Arabis L.

1196. *A. turrita* L. — In silvis et lapidosis regionis inferioris et subalp. — Brotnik (Ho), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Cetinje, Njeguši frequens, in valle fl. Piva sub Mratinje (Ro), ad latera montis Lovćen (Kš), in valle fl. Tara (Ro, Ja), in monte Rumija supra Bar loco „Dolinka“ (Do), insula Lesandra et Vranina (Eb).

— f. *lasiocarpa* UECHTR. — Bostur in monte Lovćen (Kš), Komani et Seljani prope Vir (Ro).

1198. *A. alpina* L. subsp. *eualpina* BRIQU. — In rupestr. regionis subalp. et alpinae in tota dicione etiam in monte Lovćen (Ro); in regione inferiori supra coenob. Morača (Ja). — Saepissime in var. *crispata* (WILLD.) VIS., rarius in subforma *macrantha* BECK et in formis ad subsp. *caucasica* (WILLD.) BRIQU. transeuntibus.

*— var. *maioriflora* ROHL. in FEDDE Rep. 1937:201. — Petala 11—14 mm longa, pro maxima parte sensim in unguem calycem parum superantem attenuata; folia (florendi tempore) viridia, sparsissime stellato-pubescentia, pedunculi tenues fere glaberrimi. — Habitat in alp. montis Durmitor loco Ledena pečina et Savin kuk 2000—2300 m (De, Si).

— subsp. *flavescens* GRIS. — In alp. Vermoš planina ad confines Albaniae (Df).

*— — var. *decalvans* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938:23. — Inflorescentia glabra, caules subglabri. — In alp. montis Prokletija (Boš).

1200. *A. verna* (L.) R. BR. — In saxosis et incultis dicionis infer. mediterr. — Circa Sindžon (Pt), Bar, Ulcinj,

Vir, Podgorica, Danilovgrad, Zagarać, Rijeka et inter Kotor et Njeguši (Ro).

1202. *A. auriculata* LAM. — In graminosis et dumetis in monte Jerinja glava et Žoljevica prope Andrijevića cca 900—1400 m (Ro).

1204. *A. hirsuta* (L.) SCOP. subsp. *eu-hirsuta* HAY. — In herbis et saxosis regionis infer. et mediae. — In monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Pt), Grahovo (Pč), Perućica (Sz), ad Njeguši (Ro, Gi), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad et Andrijevića frequens (Ro), Cetinje (Eb, Ro), insula Vranina (Eb).

— — — f. *cordata* DC. subf. *subglabrata* DC. — In valle rivi Vrbnica prope Orak distr. Piva forma $\pm$ ad var. *sagittatam* (BERT.) RCHB. vergens (De, Si).

— — — var. *sagittata* (BERT.) RCHB. — Ad Šavniki, Cetinje, Bar, Rijeka et in monte Žoljevica prope Andrijevića 1200 m! (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do).

— — — — f. *etrusca* TUZS. — In monte Sutorman supra Bar (Do).

— — — subsp. *planisiliquosa* (PERS.) THELL. (= *A. Gerardii* BESS.). — Ad Cetinje (Pč, Kn), Nikšić (Ba).

1205. *A. constricta* GRIS. (= *A. hirsuta* var. *subglabra* ROHL. IV. Beitr. 20). — Foliis caulinis ovatis basi leviter cordatis glabris solum margine ciliatis, petalis parum longioribus (6—7 mm), siliquis brevioribus (2—3 cm) sed latioribus, pedunculis longioribus (5—12 mm) ab affini *A. hirsuta* differt (an specificae?). Meo sensu potius subspecies regionis alpinae. — Crna planina distr. Kuči; mons Kom (Pt), Valoviti do in monte Durmitor, Sjekirica planina 1600—2200 m (Ro), supra Rikavac ad fines Albaniae (Df).

1206. *A. corymbiflora* VEST. — In pascuis et lapidosis regionis alpinae raro. — Javorje planina (Pč), Dobri do in monte Durmitor, Ledenica planina distr. Piva, Carine sub monte Kom Kučki, Zeletin supra Andrijevića (Ro, olim sub *A. vochinensis* et *ciliata*), Crvena ploča in Sinjavina planina (Ba).

— — f. *incana* (GAUD.) HAY. — In alp. Ledenica planina; Maglić Pivski, Sjekirica planina (Ro).

? 1207. *A. nivalis* GUSS. — In rupestr. montis Kom et circa lacum Crno jezero infra Mali Durmitor (Pt). — Ab affini *A. serpyllifolia* VILL. distincta videtur radice perenni, foliis glabris vel parce ad marginem pube ramosa adspersis, superioribus angustis, pedicellis siliquisque brevioribus, his saepe subsecundis (PANT. Adnot. 89.) An ad 1206 pertinens?

1208. *A. muralis* BERT. — In saxosis, ad muros. — In monte Kom (Pt), ad coenob. Morača (Pč, Ba), in monte Lovćen (Ho), inter Cetinje et Njeguši (Ld, Gi, Ki, Ro), in monte Vojnik, Ledenica planina, Borkovići, Kom Vasojevički, Sjekirica planina, vallis Jelovica et circa Andrijevisa (Ro).

Aubrietia ADANS.

1215. *A. croatica* SCH. N. KY. — In saxosis alp. montis Kom Kučki (Sz), in monte Žijovo distr. Kuči (Ba).

1219. *A. deltoidea* (L.) DC. — A praecedente dignoscitur siliculis non solum stellato-tomentosis, sed etiam pilis longioribus hirtis; foliis dense stellato pilosis cuneato-obovatis utrimque dentibus 1—2 instructis; racemis 1—6floris; siliculis ellipsoideis valvis convexis fere enerviis. — In rupestr. regionis alpinae. — In m. Kom (Pč, Pt, Ba), in m. Durmitor jugo Šljeme (Ba), Gradište supra Kolašin (Ba).

Alliaria ADANS.

1220. *A. officinalis* ANDRZ. — In fruticetis, ad sepes et muros regionis calid. — Ad coenob. Piva; Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica et Andrijevisa (Ro), in monte Lovćen (To, Kš).

Myagrum L.

1221. *M. perfoliatum* L. — In agris ad Doljani prope Podgorica regionis inferioris mediterr. (Ro).

Isatis L.

1224. *I. praecox* KIT. — Silicula obovata pedicello subaequilonga utrimque rotundata. — In saxosis ad Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro).

*1225. *I. tinctoria* L. var. *vulgaris* KOCH. — In rupestr. ad Njeguši (Ro), supra Andrijevisa (Ba), in valle rivi Piva prope Krstac (De, Si).

— — — *f. villosa* (ROUY. et FOUC.) THELL. — Siliculae tomentosae. — Cum typo (Ro).

*1226. *I. canescens* DC. — In rupestr. subalp. — Varda planina distr. Piva (Ro, V. Beitr. pag. 14 sub *I. tinctoria*).

Bunias L.

1229. *B. erucago* L. — In lapidosis, agris et ruderatis regionis infer. et mediae calid. frequens. — Cetinje (Pt, Pč, Ro), Njeguši, Grahovo (Pč, Ro), ad Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica et Rijeka (Ro).

— — subf. *integrifolia* KOCH. — Cum typo ad Bajce prope Cetinje (Kš).

Cheiranthus L.

1230. *Ch. cheiri* L. — In saxosis et ad muros prope Ulcinj dic. mediterr. (Ro, Ba).

Hesperis L.

1232. *H. dinarica* BECK. — Petalorum lamina obovata alba, caulis cum foliis copiose glanduloso-pilosus. — In silvis regionis subalp. et alp. septentr. — In monte Balj supra Andrijevića in valle Jelovica sub Bjelastica planina, Sinjavina planina, Crvena Greda, Ledena pećina et supra lacum Crno jezero (Ro, De, Si).

1233. *H. silvestris* CR. — Petalis lilacinis, foliis infimis lyrato-lobatis, caulinis basi subcordatis a praeced. dignoscitur. — In silvis et dumetis regionis subalpinae. — Grahovo (Pč), Korita rovačka (Ho), Crno jezero sub monte Durmitor (Ro), Sutorman supra Bar (Eb).

*— — var. *siliquo-glandulosa* ROHL. IX. Beitr. pag. 7. — Etiam siliquae dense breviterque glandulosae. — In silva ad latera montis Lovćen versus Njeguši (Ro).

*1237. *H. matronalis* L. — In silvis et dumetis. — In valle fl. Perućica sub monte Kom (Pt, Ho), Sinjavina (Pt), ad pedem montis Balj sub Andrijevića (Ro).

*— — subsp. *eumatronalis* HAY. var. *glabra* (BOISS.) GRISEB. in PANT. Adnot. — Glabriuscula, ramis diffusis patens, foliis inferioribus in petiolum attenuatis denticulatis, superioribus ovato-oblongis, pedicellis calyce duplo longioribus. — In silv. vallis Perućica dol infra Kom (Pt).

* — — — var. *adenopoda* BORB. — Ad Vir reg. infer. (B).

* — — subsp. *sibirica* (L.) HAY. — In silvis vallis Vrhnica inter Orak et rivum Piva cca 800 m (De, Si).

* — — subsp. *cladotricha* (BORB.) HAY. f. *psilocalyx* BECK. — Mirkov do prope Njeguši; Mratinje sub monte Maglič (Ro).

— — — var. *lapsanifolia* BORB. — Zalazi prope Njeguši (Pej, Ro).

* — — — — f. *glanduligera* ROHL. X. Beitr. p. 9. — Caulis pars superior, pedunculi et calyx non setosus, sed solum dense brevissime glandulosus; etiam folia superiora ad marginem (praeter pilos furcatis) $\pm$ glandulosa; caulis pars inferior et folia media et inferiora $\pm$ dense pilis furcatis obsita; petala apice rotundata (nec emarginata). — In subalp. montis Vojnik; etiam ad pedem montis Balj in forma appropinquata (Ro).

1239. *H. glutinosa* VIS. — Lamina petalorum lanceolata flavescentia $\pm$ sordide violaceo-suffusa vel venosa.

— — var. *Visianii* (FOURN.) HAY. — Patule villosa et breviter glanduloso-pilosa. — Inter Kotor et Njeguši (Pej, Ro).

— — — f. *montenegrina* JANCH. Oe. B. Z. 1919:98. — Siliquae breviter setulosae et insuper longe setoso-hispidae. — In monte Pej supra coenob. Morača cca. 1500 m (Ja).

— — var. *secundiflora* (BOISS. et SPR.) BORB. — Patule villosa eglandulosa, siliquae glabrae. — In herbidis alp. Sinjavina planina sub Jablan vrh (Ba).

Malcolmia R. BR.

1242. *M. maritima* (JUSL.) R. BR. var. *serbica* (PANČ.) BECK (= *M. Orsiniana* Aut.). — In saxosis regionis calid. — Ad latera montis Lovćen supra Njeguši (Pč, Ho), in monte Rušmija supra Bar (Ba, Do), Krstac prope Njeguši (Pej, Ro, Ki, Ja), in valle rivi Svinjača prope Kolašin (Ja).

Matthiola R. BR.

1251. *M. sinuata* (L.) R. BR. subsp. *glandulosa* (VIS.) VIERH. — Folia inferiora sinuato-dentata vel pinnatis-loba, flores pedunculati, axes inflorescentiae et siliquae pilis brevibus crassis flavescentibus glanduligeris obsitae. — In arenosis marit. ad Pristan Bar dic. mediterr. (Ba, Do).

*1253. *M. tristis* (L.) R. BR. var. *italica* CONTI. — Flores subsessiles; folia integra, inflorescentia non glandulosa. — In saxosis et collibus apricis dic. inferioris mediterr. — Gradjani prope Vir; supra Bar (Ba), Golubovci prope Plavnica; ad Podgorica (Ro).

Lunaria L.

1260. *L. rediviva* L. — In silvis regionis subalpinae. — Ad ripas rivi Skrobotuša ad pedem montis Drekalova Skala distr. Kuči (Sz), in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina (Ro), Bukovica sub monte Durmitor; Konjuhe prope Andrijevica (Ba sub *L. biennis*.)

1261. *L. annua* L. subsp. *pachyrhiza* (BORB.) HAY. — In fruticetis et saxosis regionis infer. mediterr. — Ad Vir, Boljeviči et Bar (Ro). Formae: *elliptica* (SCHUR) BECK, *dalmatica* BECK et *fallax* BECK cum typo.

Berteroa DC.

1267. *B. incana* (L.) DC. — In arenosis et lapidosis. — Sub monte Kom Kučki (Ho), circa Andrijevica (Ja), insula Vranina (Eb). Verosimil. ad var. sequent. pertinet.

— var. *trichocarpa* ROHL. — Siliculae praeter pubem stellatam pilis longioribus simplicibus tectae. — Circa Andrijevica et Berane (Ro), Konjuhe sub monte Kom (Ba).

1269. *B. Gintlii* ROHL. IV. Beitr. p. 24. (*Alyssum* G. ROHL.). — Siliculae ovali-ellipticae 5—6 mm longae, 3—4 mm latae inflatae, juveniles stellato-canescens adultae glabrae virides, stylo brevissimo $\frac{1}{2}$ —1 mm longo, pedunculi fructiferi fere horizontaliter repandi dein saepe arcuato-adscendentes seminibus alatis. — In saxosis calcareis ad Njeguši cca 1000 m (Ro).

1270. *B. obliqua* (S. S.) HAL. — A. sp. sequente siliculis stellato-pilosis, pedunculis fructiferis erectis differt (an specifice?). — In aridis ad Njeguši et Ulcinj (Ba).

1272. *B. mutabilis* (VENT.) DC. — In lapidosis, ruderalis, ad vias regionis calidioris infer. et submont. frequens. — Ad Njeguši (Pt, Pč, Ro), coenob. Duga, Komani, Lukovo (Pt), Cetinje (Ba, Pč, Kn), Krstac supra vallem rivi Piva (De, Si), ad Ostrog, Vir (Pč), Medun et Orahovo (Sz), circa Šavniki, Viljuša, Ulcinj, Bar (Ro); etiam sub monte Durmitor prope

Žabljak cca 1450 m verosim. introducta (Ro); in monte Vještrnik (Ja), Nikšić, Kolašin, Andrijevića (Ba).

— var. *cyclocarpa* (BECK) HAY. — Siliculae minores suborbiculares. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

— var. *viridis* (TSCH.) HAY. — Siliculae ellipticae utrimque acuminatae. — Cum typo ad Bar; formae transeuntes etiam ad Njeguši (Ro).

Alyssum L.

1275. *A. sinuatum* L. — In rupestr. montis Velka Jastrebica-Bijela Gora (Pč).

1276. *A. corymbosum* (GRIS.) HAY. — A praeced. siliculis minoribus (4—5 mm longis), foliis integris vel paucis dentatis (non sinuato-dentatis), inflorescentia paniculato-ramosa dignoscitur. — In saxosis regionis subalp. et alp. — Vallis Perućica (Pt, Ro), Sinjavina planina (Pt), Skrobotuša sub monte Kukura distr. Kući (Sz), Kom Kučki (Ba), Durmitor, Ledenica, Maglić Pivski, Vojnik, Ljut supra coenob. Piva, Mali et Velki Krš supra Andrijevića (Ro olim sub *A. goemonense*), in valle Svinjača prope Kolašin (Ja), supra vallem Piva prope Krstac (De, Si).

*1277. *A. microcarpum* VIS. — A praecedente dignoscitur siliculis parum marginatis loculis dispermis, stylo brevior (cca 1 mm longo). — In subalp. Sinjavina planina supra Vratlo (Ba).

1279. *A. petraeum* ARD. var. *edentulum* (W. K.) HAY. — Siliculis margine compressis solum medio inflatis, siliculis suborbiculatis (nec globosis), loculis 1—2spermis a simili *A. corymboso* dignoscitur. — In rupestr. alp. Pavlova livada (Ho).

1290. *A. ovirense* A. KERN. — Habitu *A. montano* L. similis, sed floribus multo maioribus, foliis adultis viridibus glabrescentibus et caulibus procumbentibus dignoscitur. — In glareosis regionis alpinae. — In montibus Kom (Ba, Ro sub *A. Wulfeniano* BERNH.), Zeletin, Sjekirica, Jablan in Sinjavina planina, Bjelastica planina supra Kolašin (Ro).

1293. *A. montanum* L. — In rupestr. regionis infer. et mediae. — Ad coenob. Ostrog (Pč), Kopilje (Ho), inter Šavnik i et Bukovica (Ro), Andrijevića (Ro), in monte Rasovatac prope Vir (Eb), in valle rivuli Vrbnica prope Orak (De, Si).

— subsp. *eumontanum* (BAUMG.) HAY. var. *molliusculum* RCHB. — Krivi do supra Aftovac distr. Piva (De, Si), in monte Rumija (Do).

— subsp. *scardicum* (WETTST.) HAY. — A typo dignoscitur: pedunculi non solum stellato-pilosi sed etiam pilis furcatis longioribus immixtis, folia non canescentia, sed demum virescentia, flores et siliculae maiores, stamina utroque latere alata. — In montibus Durmitor, Kom, Margarita, Pivljan, Hum Orahovski, Dibala, Planinica, Vila, Pešinjak; etiam in monte Rumija supra Bar (Pt, Pč, Sz, De, Si, Ba, Ro, Ja), in glaci reosis alp. montis Prokletija ad fines Albaniae (Df).

1297. *A. repens* BAUMG. — In rupestribus alp. montis Durmitor jugo Šljeme cca 2500 m et in monte Kom (Ba). An ad *A. montanum* subsp. *scardicum* pertinet?

1299. *A. desertorum* STAPF. — Ab affini *A. campestre* dignoscitur silicula glabra et caule cum foliis pube sublepidota canescente obsito. — In arenosis ad Vir (Pč).

1309. *A. campestre* L. — Annua; siliculae orbiculares 4—5 mm longae adpresse stellato-pilosae, sepala post anthesin decidua; petala dilute flava, folia pube stellata hirta. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica reg. mediterr.; etiam ad Njeguši (Ro).

1311. *A. alyssoides* L. — A praeced. dignoscitur sepalis post anthesin non deciduis; foliis stellato-lepidotis; petalis sulphureis demum albis. — In lapidosis, arenosis et incult. reg., infer. et mediae. — Lijeva rijeka prope Jablan (Pt), ad Cetinje (Pč, Ba), circa Njeguši, Šavniki, coenob. Piva, Andrijevića, Podgorica et Bratonožići (Ro), sub monte Lisinj prope Bar (Ba).

— f. *perdurans* (ULLEP.) HAY. — Radix perennis lignosa. — Ad Bratonožići prope Podgorica (Ro).

1312. *A. murale* W. K. — Habitu *A. corymboso* similis, dignoscitur petalis integris loculis siliculae monospermis, foliis subtus dense incano-lepidotis. — In rupestribus regionis mediae raro. — Borkovići distr. Piva, Ljut sub monte Ledenica planina; ad pedem montis Balj prope Andrijevića (Ro), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

*— f. *pachyphyllum* BECK Fl. Bosne II: 304. — Folia usque 10 mm lata. — Supra vallem rivi Piva prope vicum Krstac (De, Si).

Alyssoides ADANS.

1327. *A. utriculatum* (L.) MED. — In saxosis regionis calid. — In monte Gradište supra Kolašin, Korita rovačka prope Lukavica planina (Ro).

— — var. *graecum* (REUT.) HAY. — Folia caulina longe ciliata, laminis petalorum ellipticis dilutius flavis, siliculis pedicello aequilongis. — Cum formis intermediis ad coenob. Ostrog (Pč, Ba), coenob. Morača (Pč, Ba, Ja), ad Ulcinj et Medun (Ba), Podgorica (Ro), Krstac prope Njeguši (Gi).

Draba L.

1333. *D. elongata* HOST. (= *D. lasiocarpa* var. *elongata* HAY. Prodr.). — In rupestr. regionis subalp. et alpinae. — In monte Velki Maglić distr. Kuči et in monte Kom Kučki (Sz), in montibus Planinica, Mojan, Vila, Pešinjak distr. Kuči (Ba), in monte Lovćen cum formis ad var. *bosniacam* BECK transeuntibus (Ro, Bo), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja).

— — f. *semiglabra* BECK. — Siliculae tantum margine setulosae faciebus glabrae. — Cum priore, ut videtur frequentior. — In monte Lovćen, Mokra planina, Durmitor, Lukavica planina, Pošćensko jezero supra Šavniki, Banjani, Crkvica, Pivska planina (Ro), Volujačko jezero (Ma). Loca hic enumerata verosimiliter (saltem partim) ad subsp. sequentem pertinent.

*— — subsp. *balcanica* O. E. SCHULTZ Pflanzenreich IV. vol. 105 pag. 44 (= *D. aizoides* aut. monten. non L.). — Petala usque 5,5 mm longa, stamina longiora petala plerumque aequantia vel parum superantia, siliculae angustiores in stylum 2—4 mm longum attenuatae, ubique vel ad marginem hispidae. — In regione alp. et subalpina. — In monte Lovćen (Bo, Vh, Fichler fide O. E. SCHULTZ), Kom et Jastrebica (Pt), Vermoš ad confines Albaniae (Df); in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si). Planta ex hoc loco foliis anguste linearibus (cca 1—1,5 mm latis) et racemo sub anthesi densiusculo (nec elongato) valde *A. aizoides* L. revocat et plantis ex Alpibus Europae mediae valde similis est, sed secundum cl. O. E. SCHULTZ *Dr. aizoides* in peninsula Balcanica non crescit (f. *subaizoides* ROHL. in FEDDE Rep. 1937 pag. 201).

*— — — var. *Skřiváněkii* ROHL. XI. Beitr. pag. 8 (= *D. athoa* ROHL. olim non GRIS.). — Scapus humilis (0,5—1,5 cm altus)

pauci(2—4)florus, flores maiores, petala usque 7—8 mm longa, siliculae glabrae, styli 4—5 mm longi. — In cacumine montis Kom Vasojevički (Ro).

?1335. *D. scardica* (GRIS.) DEG. et DOERFL. — Folia rosularia late lanceolata vel elliptica latitudine 3—5 plo longiora. — In rupestr. regionis alp. — In montibus Kom et Durmitor (Pt), Sinjavina planina supra Ječmeni do (Ba). A cl. O. E. SCHULTZ e Montenegro non indicata.

1336. *D. longirostris* SCH. N. KY. — Siliculae fere ellipsoideoconicae turgidae ad basin cito attenuatae acutae glabrae vel parce setosae. — In rupestr. regionis alpinae frequens. — — var. *eriocarpa* (GUSS.) O. E. SCHULTZ. — Siliculae pilis simplicibus tenuibus sursum curvatis vel subpatulis dense hirtae. — In alp. montis Durmitor loco Šljeme (Ba), Savin Kuk cca 2300 m (De, Si), in monte Planinica distr. Kući (Ba), in monte Kom (Sz).

*— — var. *erioscapa* (CARNEL) O. E. SCHULTZ (= var. *montenegrina* BECK et SZYSZ. Pl. cernag. p. 75). — Scapi et saepe pedicelli pilis rigidis simplicibus (nonnullis stipitato bifurcatis) ± tecti, siliculae ± hispidae, rarius glabrae (f. *psilocarpa* O. E. SCHULTZ). — In alp. montis Planinica distr. Kući et in monte Kom Kučki et Vasojevički (Ba, Sz).

*— — var. *capsularis* (LOJAC.) ARANG. — Siliculae valde inflatae basi globoso rotundatae. — Cum typo (fide O. E. SCHULTZ).

?1338. *D. parnassica* B. H. — Caule crispule lanato, siliculis patule velutino hispidis dignoscitur. — In rupestr. alp. montium Kom et Durmitor (Pt, Pč). Planta dubia, a cl. O. E. SCHULTZ e Montenegro non indicata. Verosimiliter ad *D. longirostris* var. *erioscapa* pertinet.

*1338b. *D. Bouéana* ZAHLBR. apud O. E. SCHULTZ in Pflanzenreich IV. vol. 105. pag. 47). — Ex affin *D. aizoon*. Planta exigua, nana; folia lanceolata vel linguliformia obtusiuscula 2—1,5 mm lata glauco viridia, racemus 5—12florus, pedicelli 1,5—3 mm longi, sepala 1,5—2 mm, petala 3—4 mm longa, siliculae ad marginem brevissime hispidulae in pedicellis subrectangule patentibus 9—3 mm longis ovoideae, 4—5 mm longae, 2—2,5 mm latae stylo brevi tenui vix 1 mm longo coronatae. — In regione alpina. — In monte Durmitor loco Šljeme

(Boué, Ba), in monte Kunj Kostiča et Dibala distr. Kuči (Ba), Čafa Velja distr. Krajina prope Rikavac (Df).

1342. *D. muralis* L. — In graminosis, ruderalis regionis infer. et mediae. — Ad Njeguši (Pt, Ro), inter Njeguši et Cetinje (Ld, Če, Bo), circa Ulcinj, Vir, Bar, Podgorica, Matoševo in valle fl. Tara et Andrijevića, Zakamen supra coenob. Piva (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Piva planina supra Nedajno (De).

1343 et seq. *D. verna* L. — In arvis, incultis, ad vias. — In tota ditione frequens; in regione alp. circa casas et ovilia.

— subsp. *spathulata* (LANG.). — Cum typo.

— subsp. *obconica* (DE BARY) HAY. — Krstac prope Njeguši, Ulcinj (Ro).

Diplotaxis DC.

1353. *D. tenuifolia* (JUSL.) DC. — In ruderalis et lapidosis regionis calid. — Kamenjak (Ho), circa Bukovica prope Cetinje et Podgorica (Ro), ad Bar (Ro, Ba, Do).

1354. *D. muralis* (L.) DC. — In lapidosis, arenosis et incultis regionis infer. frequens. — Circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Spuz, Danilovgrad et inter Bogetići et Nikšić (Ro).

Brassica L.

1358. *B. nigra* (L.) KOCH. — In cultis et ruderalis. — In valle fl. Zeta prope Danilovgrad (Pč).

— var. *laevigata* (BURM.) ALEF. — Caulis cum foliis glaberrimus. — In ruderalis ad Njeguši (Pej, Ro).

B. oleracea L. — Non raro culta.

1362. *B. campestris* L. — Ad viam inter Njeguši et Kotor; Bukovica prope Cetinje (Pej, Ro).

— var. *rapa* (L.) HARTM. — Culta et subspontanea.

1363. *B. fruticulosa* CYR. — In arenosis maritimis ad Ulcinj. Verosimiliter introducta, nam vidi tantum specimen unicum; posterius non inveni (Ro).

Sinapis L.

1369. *S. arvensis* L. — Inter segetes, in ruderalis regionis infer. et mediae frequens. — In valle Viruša dol; ad pagum Kov

čice sub monte Durmitor (Pt), ad Cetinje (Pč), ad Viljuša, Njeguši, Šavnik, Podgorica et Andrijeva (Ro), in valle fl. Tara (Ja).

— f. *orientalis* (JUS.) KOCH. — Rarius cum typo.

— f. *Schkuhriana* (RCHB.) HAGENB. — A typo differt siliquis tenuioribus, longioribus valde torulosis. — Krstac et Dubovik prope Njeguši (Pej, Ro), Sutorman supra Bar (Do).

Eruca ADANS.

*1372. *E. sativa* L. var. *longirostris* (UECHTR.) ROUY.
— In cultis ad Njeguši, loco Krstačko polje (Pej, Ro).

Cakile DC.

1376. *C. maritima* SCOP. — In arenosis et lapidosis marit. ad Ulcinj (Ro).

Rapistrum DESV.

1378. *R. rugosum* (L.) ALL. — Pedunculi fructiferi 2—6 mm longi incrassati suberecti. — Ad litora maris prope Ulcinj (Ro).

1379. *R. hispanicum* (L.) CR. — A praeced. dignoscitur praesertim pedunculis fructiferis longioribus (6—10 mm) tenuibus saepe recurvis, articulo siliculae superiore leviter striato (nec sulcato). — In campo ad Bar dic. mediterr. (Ro).

Calepina ADANS.

1384. *C. irregularis* (ASSO) THELL. — In agris et incultis regionis infer. mediterr. frequens. — Circa Bar, Ulcinj (Ro, Ba), ad Vir, Podgorica, Plavnica et Rijeka (Ro).

Raphanus L.

1388. *R. raphanistrum* L. — In satis et ruderalibus regionis calid. — Ad Grahovo (Pč), circa Podgorica et Plavnica (Ro).

1389. *R. sativus* L. — Cultus et subspontaneus.

Conringia ADANS.

1391. *C. orientalis* (L.) ANDRZ. — In fruticetis ad Borkovići dist. Piva cca 1400 m raro (Ro).

Goniolobium BECK.

1392. *G. austriacum* (JACQ.) BECK. — In lapidosis et dumet. ad pedem montis Balj prope Andrijevica cca 900 m raro (Ro).

Lepidium L.

1397. *L. graminifolium* L. — In hortis, ruderalis et ad aggeres regionis calid. — Njeguši et Cetinje (Pč), Bar (Ro, Ba, Do).

1398. *L. ruderale* L. — In ruderalis, otiosis et ad vias regionis infer. et mediae. — Cetinje, Vir (Pč), Bar (Ba).

*1399. *L. virginicum* L. — In arenosis maritimis ad Novi Bar (Do).

1402. *L. campestre* (L.) R. BR. — In ruderalis et lapidosis regionis infer. et mediae. — Ad Njeguši, Bar, Andrijevica (Ro), Kralje sub monte Kom (Ja).

Cardaria DESV.

1405. *C. draba* (L.) DESV. — In ruder. et ad vias. — Cetinje, Grahovo (Pč), Njeguši (Ro).

Coronopus CRAM.

1406. *C. procumbens* GILIB. — In lapid. et otiosis regionis infer. mediterr. — Ad Danilovgrad (Pt), circa Ulcinj, Plavnica, Bar, Vir et Podgorica (Ro).

Biscutella L.

1408. *B. laevigata* L. subsp. *eulaevigata* THELL. subvar. *vulgaris* GAUD. — In graminosis et pascuis subalp. et alpinis. — Sinjavina planina, Durmitor (Pt, Pč, Ba), in monte Gradište supra Kolašin (Ba), Treblješ prope Lukavica planina (Ho).

— — — — f. *integrata* GR. GODR. — In monte Durmitor (Ro).

— — — var. *glabra* GAUD. — Foliis et caulibus glabris + lucidis. — Cum typo in monte Gradište supra Kolašin cca 2100 m (Ro).

— — — var. *montenegrina* ROHL. III. Beitr. 17. — Petalis spathulato-oblongis angustioribus (1,3—1,5 mm latis, 5 mm

longis), foliis rigidioribus sparsius sed grossius hirtis integris vel minute denticulatis, fructibus omnino maioribus (13—15 mm longis, 9 mm latis), stylo crasso 6 mm longo, seminibus 5 mm longis. (Vix cum var. *macrocarpa* KOCH identica.) — In herbis alp. montis Durmitor et Štirni do prope Lukavica planina cca 1900—2000 m (Ro).

1410. *B. cichoriifolia* LOIS. var. *hispida* (DC) FIORI et PAOL. — A praec. dignoscitur petalis maioribus (cca 15 mm) sulphureis, sepalis erectis, exterioribus basi saccato-calcaratis, foliis caulinis basi cordato-auriculatis. — In rupestr. inter Gorańsko et coenob. Piva (Ro), ad Nikšić (Ba).

— — — f. *paucidentata* ROHL. V. Beitr. 13. — Folia paucidentata, caulina basi fere rotundata sessilia. — Gorańsko supra coenob. Piva (Ro).

Hutchinsia R. BR.

1411. *H. alpina* (TORN.) R. BR. — In glareosis summi montis Durmitor locis Vališnica, Valoviti do et Savin Kuk (Ro).

1412. *H. brevicaulis* HOPPE. — A praecedente dignoscitur praesertim petalis angustioribus (1—1,5 mm latis) in unguem sensim attenuatis, racemo fructifero densiore, siliculis minoribus (cca 4 mm) stigmatе sessili. — In pascuis regionis alpinae in monte Durmitor (Pt, Pč, Ro) et Maglić Pivski (Ro).

Iberis L.

1414. *I. sempervirens* L. — In rupestribus regionis subalp. et alpinae in tota dicione frequens.

— — subf. *rosea* BOISS. — Floribus roseis. — Non raro cum typo.

1418. *I. umbellata* L. — In lapidosis et saxosis sub monte Lisinј et ad Volubica prope Bar (Ba, Ro, Do).

— — var. *tenuifolia* VIS. f. *roseo-purpurea* SAG. — Mala Rijeka et Brskuti prope Podgorica (Pej, Ro).

1420. *I. amara* L. — Ad Rijeka advena (Ba).

Aethionema R. BR.

1425. *Ae. saxatile* R. BR. subsp. *eusaxatile* THELL. — In rupestribus et lapidosis in tota regione frequens.

— — subsp. *graecum* (BOISS. HELDR.) HAY. — Stylus

emarginatura longior. — Ad Cetinje cum typo! (Če). Vero-
similiter etiam alibi.

Kernera MED.

1427. *K. saxatilis* (L.) RCHB. — In rupestr. regionis
alpinae. — In monte Kom (Pt, Ba, Lo, Ro), Durmitor (Pč,
Ro), Hasanac planina ad fines Albaniae, Gradište supra Ko-
lašin (Ro), Sinjavina planina (Ba).

Thlaspi L.

?1432. *Th. alpestre* L. — In rupestr. montis Kom et
Mali Durmitor et montis Gradište supra Kolašin a cl. PAN-
TOCSEK et BALDACCI indicatum; verosimiler ad aliam spe-
ciem pertinet.

?1434. *Th. montanum* L. — „Siliculae breves, basi
rotundatae, loculi extus reticulato-venosi“ (PANČIĆ Elenchus
pag. 7). — In rupestr. montis Jastrebnica-Bijela Gora ad fines
Dalmatiae (Pč); etiam e monte Lisinj supra Bar, e monte Lisa
prope Andrijevića, e Sinjavina planina et e monte Durmitor a
cl. BALDACCI indicatum. Secundum cl. BECK Fl. Bosne II: 329
dubium.

1435. *Th. praecox* WULF. — In graminosis et saxosis
regionis subalp. et alpinae. — Bajce prope Cetinje (Gi,
Ro), Njeguši; Nedajno in Pivska planina in valle Sušica; Sje-
kirića planina, Durmitor (Ro), in monte Kom (Ba). Loca
hic enumerata pro maxima parte ad subf. *macrocarpum* BECK
pertinent.

— — subf. *viridisepalum* PODPĚRA. — Ad Njeguši loco Ku-
čista (Pej, Ro).

*1436. *Th. cuneifolium* GRIS. — In pratis montis
Krivi do supra vicum Aftovac ad confines Hercegovinae, in
graminosis montis Durmitor, loco Savin Kuk (De, Si).

*— — var. *durmitoreum* ROHL. IX. Beitr. pag. 17 (= *Th. dur-
mitoreum* ROHL.). — Siliculis triangularibus apice leviter emar-
ginatis vel subtruncatis ad basin longiuscule sensim attenuato-
cuneatis, cca 8—10 mm longis et 4—5 mm latis, brevius pe-
dunculatis (cca 4—6 mm), stylo 2—3 mm longo. — In sax.
montis Durmitor cca 2200 m (Ro).

1437. *Th. ochroleucum* BOISS. et HELDR. — In
herbidis alpinis in monte Kom, Durmitor et Gradište supra Ko-
lašin (Pt, Pč, Ba).

1438. *Th. alpinum* CR. — In regione alpina et subalp. — Durmitor jugo Šljeme (Pč), Sjekirica planina et supra Andrijevića (Ro), Kostića distr. Kuči; Rogam sub monte Kom (Ba). Secundum cl. HAYEK in dicione dubium.

1439. *Th. goesingense* HAL. (Conf. ROHL. III. Beitr. 17). — In gramin. silvat. regionis subalp. — Štirni do et Korita rovačka prope Lola planina, Durmitor, Sjekirica planina (Ro, No), Kom Kučki, montes Glave, Rudo brdo et Pivljan distr. Vasojevići usque ad 1950 m (Ja).

— f. *truncatum* BORB. — Korita rovačka (Ro).

*— subsp. *avalanum* (PANČ.) — In gramin. supra Andrijevića (Ro).

1441. *Th. Kovatsii* HEUFF. — In herbis reg. alpinae montis Kom Kučki (Ho). Ulterius observandum.

1444. *Th. perfoliatum* L. — In agris et incultis. — Ad Cetinje (Pč), in monte Lovćen, ad Andrijevića et Njeguši (Ro), circa Ulcinj (Ro, Ba).

1446. *Th. arvense* L. — In arvis et incultis regionis infer. et mediae frequens.

Peltaria JACQ.

1449. *P. alliacea* JACQ. — In dumetis et ad marg. silvarum in regione infer. et subalp. — Sub monte Kom loco Orlova Skala (Pt), Lastva čevska distr. Katunska (Pt), ad Ostrog et Nikšić (Pč, Ba), in valle Skrobotuša distr. Kuči (Sz), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Viljuša, Njeguši, Danilovgrad, Zagarać, supra Andrijevića in monte Balj (Ro), in monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Ja), Vunsaj sub monte Prokletija (Df), Sutorman supra Bar (Eb), in valle fl. Tara prope Krstac et Lever Tara (De, Si).

— f. *brevipedicellata* ROHL. III. Beitr. 17. — Pedunculi breviores, circa dimidia longitudine siliculae. — Cum typo ad Njeguši, loco Pješiva et in valle fl. Piva sub Goraško (Ro).

Hornungia RCHB.

1452. *H. petraea* (L.) RCHB. — In lapidosis et petrosis regionis calidioris. — Ad Cetinje (Ld, Če, Ki), circa Njeguši, Vir, Rijeka, Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

Capsella MED.

1455. *C. bursa-pastoris* (L.) MNCH. — In agris, ruderalis, ad vias in regione infer. media et subalpina frequens.

*1456. *C. rubella* REUT. — Petala calyce sublongiora, siliculae marginibus lateralibus conspicue concavis. — In loco sicco inter Cetinje et Belveder (Ld).

Camelina CR.

1459. *C. sativa* (L.) CR. subsp. *microcarpa* (ANDRZ.) HEGI. — In agris et ruderalis regionis calid. — Ad Vir (Pč), ad pedem montis Balj prope Andrijevica cca 900 m (Ro).

Vogelia MED.

1461. *V. paniculata* (L.) HORNEM. — Inter segetes ad Borkoviči distr. Piva et ad Andrijevica (Ro).

Resedaceae

Reseda L.

*1464. *R. luteola* L. — Ad coenob. Morača cca 300 m (Ja).

1466. *R. phyteuma* L. — In lapidosis et ruderalis regionis infer. et mediae frequens. — Circa Grahovo, Vir, Cetinje (Pč), ad Njeguši, Šavniki, Bar, Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad, Andrijevica, Drušići, Rijeka (Ro).

Adnot.: „In muris veteris coenobii in Cetinje crescit forma radice multicipite, e muro aegre ellevenda, perennante(?) seminibus speciei, ad hilum tamen fuscis nec albidis.“ Cf. PANČIĆ Elenchus pag. 9.

1471. *R. lutea* L. — In asperis dicionis calid. — Ad Cetinje (Pt), Krstac, Bukovica prope Njeguši (Ro).

— subf. *mucronulata* (TIN.) J. MUELL. — Cum typo ad Ulcinj (Ba), circa Podgorica (Ro).

— subf. *crispa* J. MUELL. — Folia margine undulato-crispa. — Cum typo inter Bukovica et Cetinje (Ro).

— f. ad var. *gracilis* (TEN.) G. G. vergens. — Capsulis minoribus (cca 8 mm longis) breviusque pedicellatis et foliorum laciniis anguste linearibus cum hac varietate bene congruit, sed color plantae viridis est nec glaucus. — Ad Bukovica prope Cetinje et ad Njeguši (Ro).

Cistaceae

Cistus L.

1473. *C. villosus* L. subsp. *euvillosus* HAY. var. *tauricus* (PRESL) GROSSER. — In fruticetis regionis mediterr. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

— subsp. *creticus* (L.) HAY. var. *corsicus* (LOIS.) GROSSER. — A praecedente praesertim indumento non solum villoso, sed etiam glanduloso-piloso dignoscitur. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

1475. *C. salviaefolius* L. — Flores albi, sepala exteriora interioribus multo latiora, styli brevissimi. — In dumetis regionis infer. mediterr. — Ad Vir (Eb, Pt), circa Bar et Ulcinj (Ro, Do), Nikšić (Ba).

Tuberaria (DUN.) SPACH.

1479. *T. guttata* (L.) FOURR. — In graminosis et dumetosis regionis infer. mediterr. — Ad Vir (Pč), circa Bar (Ba, Ro), Podgorica et Farmaki (Ro), Bioče in valle fl. Morača (Ja).

— f. *Cavanillesii* (DUN.) HAY. — Dense longe hirsuta. — Cum typo ad Duklja, Danilovgrad et Podgorica (Ro).

— f. *exstipulatum* (PANT. Adnot. 97) HAY. — Folia superiora exstipulata. — In valle fl. Morača prope Bioče (Pt).

Helianthemum BOEHM.

1482. *H. salicifolium* (L.) MILL. — In graminosis et lapid. regionis infer. mediterr. — Circa Ulcinj et Podgorica (Ro), Bioče in valle fl. Morača (Ja).

1488. *H. nummularium* (L.) MILL. subsp. *vulgare* (LAM. et DC.) HAY. — Folia subtus stellato-tomentosa. — In gramin. regionis infer. et mediae. — Ad Rijeka (Pt, Ho), Peručica sub monte Kom; Kovčice sub monte Durmitor (Pt), circa Grahovo (Pč), ad Viljuša et Čevo distr. Katunska (Ro), sub monte Kom Kučki (Ho), ad latera montis Vojnik (Ro), in valle fl. Tara ad Vrtiljeka et Kolašin, in monte Pivljan, Rudo brdo, Peh et Glave distr. Vasojevići; ad Andrijevice (Ja), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si). — In regione alpina transit in subsp. *tomentosum* (SCOP.) BECK.

1489. *H. ovatum* (VIV.) DUN. subsp. *hirsutum* (THUILL.) HAY. var. *obscurum* (PERS.) HAY. — Folia sub-

tus viridia non stellato-tomentosa. — Medun prope Podgorica; in monte Dziebeze et Hum Orahovski (Sz), in monte Vjetrnik et in valle fl. Tara locis pluribus (Ja), Velji vrh prope Njeguši (Ro).

— — — — subf. *angustifolium* (WILLK.) HAY. — In monte Lovćen (Ro), ad Novi Bar (Do).

— — — — subf. *lanceolatum* (WILLK.) HAY. — Ad Njeguši (Ro), Volovica prope Bar et in monte Rumija (Do).

— — — — f. *stellatum* (BECK) HAY. — In monte Lovćen (Ro, Pej).

— — — var. *litorale* (WILLK.) JANCH. — Sepala interna inter nervos glabra vel subglabra. — Krstac prope Njeguši (Ja), Pivska planina prope Nedajno; ad Bar et Ulcinj cum formis ad var. *obscurum* transeuntibus (Ro).

1490. *H. nitidum* CLEM. (= *H. glabrum* Aut.). — Folia glabra vel tantum margine et nervo medio ciliata.

— — var. *glabrum* (KOCH) JANCH. — In pascuis alp. in monte Vila distr. Kući et in monte Prokletija (Df), in monte Durmitor (Ht).

— — var. *glaucescens* (MURB.) HAY. — Foliis angustioribus obscuris vel glaucescentibus et floribus minoribus ab var. *glabro* dignoscitur. — In monte Jastrebnica ad fines Dalmatiae (Ad), Šjekirica planina cca 1800 m (Ro).

— — — f. *aemulans* (BECK) HAY. — Folia multo minora. — Cum typo in monte Jastrebnica (Ad).

1492. *H. canum* (L.) BAUMG. — Folia subtus vel utrimque cano vel albo-tomentosa, superiora exstipulata. — In graminosis et lapidosis regionis subalpinae et alpinae. — Carine sub monte Kom et in omnibus montibus distr. Kući ad fines Albaniae: Hum Orahovski, Kostiča, Planinica, Mojan, Dibala, Vila (Ba), Konjsk planina (Ho), in monte Rumija (Do), Lovćen (Ba, Ro), Šavnik, Ivica planina, Čevski Lisac (Ro), Fuša Rudnice sub monte Prokletija (Df), Durmitor (Ba).

— — var. *vineale* (W.) SYME et SOW. f. *virescens* (TEN.) JANCH. frequens.

— — — f. *candidissimum* (TEN.) JANCH. — In alp. montis Gradište supra Kolašin et in monte Balj supra Andrijevića [± ad f. *scardicum* (GRIS.) JANCH. verg. (Ro)].

— — var. *balcanicum* JANCH. — Folia inferiora superioribus maiora rosulantia. — In regione alpina.

— — — *f. olympicum* JANCH. — Folia supra viridia, pilis stellatis destituta, subtus tomentosa. — In monte Durmitor (Pč, De, Si).

— — — *f. scardicum* (GRIS.) GROSSER. — Folia supra canosusque candidos, subtus candido-tomentosa. — In alp. „Kučke planine“ ad fines Albaniae (Ba).

1493. *H. italicum* (L.) PERS. — A praecedente dignoscitur praecipue foliis utrimque viridibus non cano-tomentosis, a sequente alabastris globosis (nec ovoideis), inflorescentia pluriflora (3—20), petalis minoribus. — In saxosis regionis montanae. — Inter Cetinje et Njeguši in forma $\pm$ ad var. *hercegovanicum* GROSSER verg. (Če); in m. Lovćen (Pej, Ro).

1494. *H. alpestre* (JACQ.) DC. — In pascuis et lapideosis regionis alpinae et subalp. — In monte Kom, Durmitor, Hum Orahovski, Rupa, Sinjavina planina, Javorje planina (Pt, Pč, Sz, Ba, Ho, Ro, Ht).

— — *f. glabratum* DUN. — Folia utrimque glabra vel solum margine et nervo medio sparse ciliata; inflorescentia eglandulosa. — In alpinis m. Jablan vrh in Sinjavina planina, in monte Vojnik et Kom Vasojevički (Ro), in monte Durmitor (No).

— — *f. melanothrix* BECK. — „Axes inflorescentiae pilis glandulosis obscuris dense obsitae, sepala eglandulosa.“ — In alp. Čafa Velja prope Rikavac ad fines Albaniae (Df), in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

— — var. *thessalum* (BOISS. et ORPH.) GROSS. — Axes inflorescentiae ut in var. *melanothrix*, sepala dense atrovioleceoglanduloso-pilosa, sed pili strigosi pauci vel nulli. — In fissuris rupium inter Njeguši et Cetinje cca 1100 m (Ld?), in alp. Kučke planine ad fines Albaniae in formis appropinquatis et ad var. praeced. vergentibus (Ba).

Fumana (DUN.) SPACH.

1496. *F. thymifolia* (L.) VERL. *f. glutinosa* (L.) BURN. — A sequente dignoscitur foliis stipulatis, infimis et mediis oppositis, floribus in cincinnos terminales dispositis, seminibus sulcatis vel reticulato-foveolatis. — In arenosis marit. ad Bar (Do).

1498. *F. vulgaris* SPACH. — In rupestr. regionis infer. et mediae calidioris. — Ad Rijeka (Ba, Ho), Krstac prope Nje-

guši, Lastva čevska, coenob. Piva, Podgorica, Ulcinj (Ro), Bioče in valle fl. Morača (Ja), sub Crna planina (Ba), in monte Rumija supra Bar (Do), in monte Rasovatac prope Vir (Eb).

1499. *F. ericoides* (CAV.) PAU. — A praecedente dignoscitur caulibus erectis (nec procumbentibus), foliis rigidioribus sursum sensim decrescentibus iis inflorescentiae bractaeformibus. — Ad litora maris prope Ulcinj raro (Ro), collis Volovica prope Bar (Do).

1500. *F. Bonapartei* MAIRE et PETITM. (= *F. ericoides* f. *Malyi* JANCH. sec. HAYEK). — Caulis humilis humifusus, rami arcuato-ascendentes pilis glanduliferis brevissimis patentibus obsiti; capsula 6sperma, semina foveolato-sulcata (conf. JANCHEN Oe. B. Z. LVIII.). — In summi montis Durmitor loco Čirova pečina (leg. Čurčić sec. JANCHEN).

Violaceae

Viola L.

1502. *V. odorata* L. — In dumetis reg. infer. et mediae. — Ad Cetinje et Ostrog (Pč), ad Bar et Njeguši (Ro, Ba), Crmnica (Eb).

1515. *V. vilaensis* HAY. (conf. HAYEK Beitr. zur Fl. der mont.-alb. Grenzgeb. pag. 154). — Acaulis, estolonosa; flores pallide lilacini vel albi obscure violaceo-striati; sepala obtusissima, stipulae ovato-lanceolatae glanduloso-fimbriatae apice parum pilosae; stolones nulli; folia omnia (ut flores) basalia parva, longe petiolata ovata basi rotundata vel subcordata, juvenilia pubescenti-scabra, demum glabra. — Ad nives liquesc. in glareos. alp. supra lacum Rikavac distr. Kuči cca 1900 m (Df).

1519. *V. Riviniana* RCHB. — In dumetis ad Žabljak sub monte Durmitor cca 1500 m (Ro).

1520. *V. silvestris* LAM. — In silvis et dumetis regionis infer. et subalpinae. — In valle Morača et sub Sutorman (Pč), sub monte Hum Orahovski (Sz), Velki Krš supra Andrijevića (Ba), ad Ostrog (Ho), circa Njeguši, Bar, Lijeva Rijeka, Andrijevića et in valle Peručica sub monte Kom (Ro), ad Kolašin (Ja), sub monte Vojnik (Ba), in monte Lovćen (Ro).

— f. *lilacina* ČELAK. — Cum typo ad latera montis Sjekirica planina (Ro).

1521. *V. canina* L. subsp. *montana* (L.) DAHL. — In silvis et herbidis regionis alpinae. — Crna planina sub monte Kom (Pt), Katuni Busaci et Bukovica sub monte Durmitor, Tušina distr. Drobnjaci (Ba), in valle fl. Tara ad Matoševo et Lijeva Rijeka, in monte Žoljevica prope Andrijevića (Ro sub *V. canina* var. *lucorum*), in monte Velki Maglić distr. Kući (Ba).

1530. *V. Košaninii* (DEG.) HAY. — „Suffrutex humilis multicaulis. Folia sessilia linearia, stipulae foliis paulo breviores, superiores lineares, inferiores bipartitae. Flores rubro-violacei, petala lateraliter patentia vel deflexa, inferius apice excisum, calycarum 12 mm longum petalis parum longius.“ — In glareosis alpinis Rapša iam ultra confines Albaniae (Df). Locus in Montenegro mihi ignotus.

1531. *V. biflora* L. — In glareosis alpinis ad nives liquescentes. — In monte Durmitor (Pt, Ro), sub jugo Žijovo distr. Kući (Ba), in monte Lovćen (Ba, Pej, Ro), Maganik, Pavlova livada (Ho), Javorje et Lola planina (Ro), Sinjavina planina (Ba).

? *V. alpina* JACQ. — In rupestr. summi montis Mali Durmitor a cl. PANTOCSEK lecta et in Adnotat. sub hoc nomine publicata certissime ad aliam speciem pertinet.

1540. *V. Zoisii* WULF. — In glareosis ad nives liquescentes regionis alpinae. — In montibus Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ro), Katuni Kostića, montes Žijovo, Maglić, Miočevdo supra Rikavac et mons Planinica distr. Kući ad fines Albaniae (Ba), in montibus Gradište et Jablan supra Kolašin (Ba, Ro), Maglić Pivski (Ro), Čafa Velja distr. Kući (Df), in monte Visitor prope Andrijevića (Sk).

— f. *lilacina* BECK (= var. *Pančići* BALD.). — In monte Durmitor saepe typo frequentior (Ba, De, Si, Ro), in monte Gradište supra Kolašin; Rogam sub monte Kom (Ba).

— f. *semicoerulea* BECK. — Petala superiora coerulea. — Cum typo.

— f. *oblongifolia* W. BECKER. — Folia oblonga, stipulae linearilanceolatae fere integerrimae. — In monte Jastrebnica-Bijela Gora ad fines Dalmatiae (Pt sub *V. gracilis* var. *lutea*; conf. BECKER *Violae Europ.* 85).

1545. ? *V. gracilis* S. S. — In rupestr. et pascuis alpinis. — Planta e monte Jastrebnica-Bijela Gora sec. cl. BECKER ad

spec. praeced. pertinet. — In herbidis alp. montis Kunj Kostiča et Dibala distr. Kuči, exsic. Nr. 155 sub *V. speciosa* PANT. „appropinquant“ (Ba). — E monte Kom a cl. PANTOCSEK indicata sub var. *lutea* BOISS. — E montibus Lovćen et Kom etiam a cl. BALDACCI indicata. Ego non vidi.

1553. *V. Nicolai* PANT. — Ab affini *V. Orphanidis* BOISS. dignoscitur caule breviter hirsuto (nec dense pubescente), foliis inferioribus orbiculatis (nec ovatis) crenatis, superioribus oblongo-ovatis obtuse serratis; stipulis inciso-lobatis, lobo medio elongato lanceolato, floribus maioribus, corollis 18—30 mm longis et 15—20 mm latis, calcare cylindrico obtuso (nec tenui curvato) appendicibus calycis plusquam duplo longiore. — In pascuis, locis umbrosis, ad margines silvarum regionis subalp. et alpinae dicionis septentr. — In valle Peručica sub monte Kom et ad portam montis Sinjavina planina Vratlo dictam supra Kolašin (Pt, Ba, Ro), Javorje planina et in monte Kukuraj Brdo prope montem Kom (Pč), Korita rovačka (Ho), in valle Jelovica sub Bjelastica planina et in monte Balj supra Andrijevice, Velki Štulac in monte Durmitor (Ro).

*— f. *glabriuscula* ROHL. IV. Beitr. 27. — Caulis glaber vel subglaber. — In alp. montis Balj et ad Piševo prope Andrijevice (Ro). Haec forma non est identica cum *V. speciosa* PANT. (conf. HAYEK Prodr. I: 514).

*— f. *brevicornu* ROHL. XI. Beitr. pag. 21. — Calcar obtusum breve, calycis appendices subaequans. — In pratis subalpinis in monte Jerinja glava prope Andrijevice (Sk).

1554. *V. Orphanidis* BOISS. — In herbidis et pratis regionis subalp. et alpinae. — Sub m. Kom Vasojevički, mons Jablan supra Kolašin, Javorje planina, mons Zeletin supra Andrijevice (Ro).

1556. *V. speciosa* PANT. Oe. B. Z. XXIII: 79. — A *V. Nicolai* dignoscitur: caulis humilior 8—10 cm longus (in *V. Nicolai* 25—75 cm!) glabrescens, foliis latis (8×8 mm), superioribus ellipticis (8—15×5—8 mm), stipulis lyrato-pinnatifidis laciniis linearibus integerrimis latitudine partis indivisae aequilongis; sepalis minoribus (cca 5 mm), calcare coeruleo acuto appendicibus calycis ad summum duplo longiore. — In pratis alp. vallis Viruša dol infra Crna planina, sub monte Kom, in Sinjavina planina et in Mali Durmitor (Pt), Javorje planina (Pč), Starac in Sinjavina planina (Ba), in montibus Planinica,

Mojan, Vila distr. Kuči (Ba), in monte Balj supra Andrijevica (Ro), Gvozd sub monte Vojnik (Ba), Ledenica planina, Konjsko planina, Lukavica, Durmitor, Ranisava, Sjekirica planina (Ro, De, Si).

1558. *V. elegantula* SCHOTT. (= *V. declinata* aut. montenegr. non W. K.). — In herbidiis subalp. et alpinis. — Sub monte Kom (Ho, Ro), in valle Viruša sub Crna planina (Pt), Šavniki; Božur planina in Pivska nahija, Sinjavina (Ro), Volusjačko jezero (Ma).

— — subf. *lutea* (PANT.) BECK. — Flores lutei. — Cum typo, sed rarior.

— — var. *latisejala* (WETTST.) BECK. — Breviter pubescens, stipulae superiores latere exteriore laciniis 2—4 praeditae. — In pratis alp. in monte Pivljan et Margarita sub monte Kom cca 1700—1900 m (Ja).

1559. *V. saxatilis* SCHMIDT subsp. *aetolica* (BOISS. et HELDR.) HAY. — In graminosis et lapidosis e regione infer. usque in subalpinam. — Dubovik prope Cetinje (Gi), Njeguši (Pej, Ro), Lijeva Rijeka, in montibus Balj et Piševo prope Andrijevica (Ro), Lješanska nahija, Črtov do et Varda distr. Piva (Ro), Bijela Skala et Rumija supra Bar (Do), Krivi do supra Aftovac distr. Piva (De, Si).

— — subsp. *macedonica* (BOISS. et HELDR.) HAY. — In graminosis regionis mont. et subalpinae. — Circa Andrijevica (Ro), in valle fl. Tara ad Han Garančić, Matoševo, Kolašin; in monte Pivljan et Trešnjevik supra Kolašin; Kralje prope Andrijevica cca 900—1600 m (Ja).

— — — var. *pseudolutea* HAY. (= *V. lutea* ROHL. IV. Beitr. pag. 28). — In graminosis alp. montium Balj et Sjekirica planina usque ad 1700 m (Ro).

1560. *V. arvensis* MURR. — In agris et incultis regionis infer. et mediae. — Medjurečka planina distr. Primorje; sub monte Soko distr. Kuči (Ba), ad Andrijevica (Ho), Kolašin (Ja), Cetinje (Pč), Konjuhe sub monte Kom (Ba).

1561. *V. Kitaibeliana* R. S. — A praecedente dignoscitur caule breviter hispidulo, segmento stipularum terminali oblongo-spathulato stipitato magno folio suo saepe vix minore. — In incultis et arvis regionis infer. et mediae calid. — Circa

Podgorica; Lješanska nahija; Lastva čevska cca 1100 m; ad Njeguši (Ro).

— — f. *parvuloides* BECKER. — Cum typo in Lješanska nahija in formis transeuntibus.

Tamaricaceae

Tamarix L.

1573. *T. gallica* L. — Racemi terminales; folia adpressa, bractae longe acuminatae calyce subaequilongae; antherae apiculatae. — In fruticetis ad Rijeka (Pt) et Vir (Pč).

*1578. *T. africana* POIR. — Racemi laterales; folia patentia; bractae pedicellis fere duplo longiores; antherae muticae. — In paludosis ad Bar et ad ripam fl. Morača prope Plavnica (Ro).

Cucurbitaceae

Bryonia L.

1582. *B. alba* L. — In dumetis, ad sepes regionis inferioris. — Ad Sindžon (Pt), supra coenob. Morača (Pč), ad Njeguši (Ba).

1583. *B. dioica* JACQ. — Flores dioici, fructus rubri. — In fruticetis, ad sepes regionis infer. et mediae calid. — Circa Njeguši et Grahovo (Pč), Orahovo (Sz), ad Bar, Viljuša, Šavnik, Andrijevića (Ro).

1585. ? *B. cretica* L. — In insula Lesandra a cl. EBEL indicata. Potius ad spec. praeced. pertinere videtur.

1588. *Colocynthis citrullus* (L.) FRITSCH, *Cucumis sativus* L., *C. melo* L., *Lagenaria vulgaris* SER., *Cucurbita maxima* DUCH., *Cucurbita pepo* L., *Cucurbita pepo* var. *melopepo* (L.) ALEF. coluntur.

Guttiferae

Hypericum L.

1605. *H. perforatum* L. — In dumetis et lapidosis regionis infer. et mediae frequens. Plantae e regione infer. calidiore pertinent ad subsp. *veronense* (SCHRK.) et *angustifolium* (DC.) GAUD.

1606. *H. maculatum* CR. subsp. *quadrangulum* (TOURLET) HAY. — In pratis et fossis regionis infer. ad Plavnica, Danilovgrad, Spuž (Ro).

— subsp. *immaculatum* (MURB.) A. FROEHL. — Petala et sepala non nigro punctata vel maculata sed striis linearibus pellucidis praedita; folia saepissime copiose pellucido punctata. — Ad rivulos et in pratis regionis subalp. et alpinae in tota dicione septentr. frequens. Forma foliis epunctatis rarius cum typo.

1607. *H. acutum* MCH. — Ad rivulos et in pratis uliginosis regionis mediae. — Ad Kolašin (Pč), coenobium Morača, Andrijevića (Ja).

1611. *H. hirsutum* L. — In dumetis et silvis regionis subalpinae. — Sub monte Balj prope Andrijevića, ad latera montis Lovćen, in valle fl. Piva sub Gorańsko, Bogojeva Glava prope Njeguši (Ro).

*1629. *H. montanum* L. — In silva caedua ad Mratinje sub monte Maglić cca 800 m (Ro).

*1634. *H. Grisebachii* BOISS. var. *quadristylum* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Pistillum quatuor stylis provisum, sepala acutiuscula cum glandulis crassis et breviter stipitatis. — In alp. montium Prokletija loco Pločica sub Gjeravica (Boš).

*— var. *quinqwestylum* BOŠNJAK l. c. — Pistillum quinque stylis provisum; sepala ut in priori, cum glandulis crassis, sed longius stipitatis. Cum praeced. (Boš).

1637. *H. alpinum* W. K. — In pratis et pascuis subalp. et alpinis in montibus dicionis septentr. — In monte Kom (Pt, Pč, Ba, Ja, Ro), Durmitor (Pt, Pč, Ro), in monte Džiebeze distr. Kući (Sz), Tursko ždrijelo et Korita rovačka (Ho), Štirni do prope Lukavica planina, in montibus Vojnik, Maglić, Javorje planina (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Lovćen (Ba), Sinjavina planina (Ba).

1640. *H. barbatum* JACQ. — A praecedente dignoscitur praesertim sepalis triangulari-lanceolatis margine longe setoso-fimbriatis eglandulosis. — In pratis regionis subalpinae et alp. in tota dicione (etiam in monte Lovćen) frequens.

— subvar. *pindicolum* HAUSSKN. — Cum typo in monte Vojnik (Ro).

— subvar. *epirotum* HAL. — Folia non vel sparse ad marginem nigropunctata ut in varietate praecedente, sed folia anguste lanceolata. — In monte Lovćen (Ro), in valle fl. Tara ad Lever Tara et ad Krivi do distr. Piva (De, Si).

— var. *trichanthum* (B. SPR.) BOISS. — Caulis humilior densius foliatus, folia latiora non vel sparse nigropunctata. — In valle Peručica sub monte Kom, Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz); in monte Lovćen formae transeuntes (Vh, Ro).

Malvaceae

Hibiscus L.

*1643. *H. trionum* L. — In cultis et ruderatis regionis infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt), prope Vir (Ho), Velji kraj prope Njeguši (Pej, Ro).

Abutilon GAERTN.

1644. *A. Theophrastii* MED. — In ruder. et fruticetis humidis regionis mediterr. infer. — Ad Vir (Pč), Plavnica (Ro).

Malva L.

1646. *M. moschata* L. — In dumetosis et ad margines silvarum regionis subalpinae. — Ad latera montis Lovćen (Pč, Ba, Pej, Ro), Ivica et Javorje planina (Pč), Hum Orahovski et Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), sub monte Kom Kučki (Ba, Ho), Barno jezero et Bukovica sub monte Durmitor, Ranisava; circa Andrijevisa (Ba, Ro), in monte Vjetrnik, in valle fl. Tara, in montibus Pivljan et Rudo brdo supra Kolašin; Kralje prope Andrijevisa (Ja), supra Nikšić, in monte Ključ supra Kolašin, mons Žijovo distr. Kuči (Ba).

— f. *laciniata* VIS. — Folia omnia quinquefida segmentis in lacinias lineares pinnatipartitis. — In valle Peručica et Viruša (Pt); Mali Šavnik in monte Lovćen (Ro).

? 1647. *M. Tournefortiana* JUSL. — A praecedente dignoscitur floribus longe pedunculatis, mericarpiis albidis fasciibus rugosis. — Ad sepes circa Rijeka (Pt). Secundum cl. HAYEK pro dic. dubia.

1650. *M. silvestris* L. — In ruderatis et ad sepes regionis infer. et mediae frequens. — Ad Njeguši (Pč, Sz, Ro), Medun (Sz), Rijeka (Ho), Viljuša, coenob. Piva, Podgorica,

Velesovo et alibi in Katunska nahija (Ro), Andrijević et Kolašin (Ro, Ja).

— f. *hispidula* BECK. — Cum typo ad Njeguši (Gi, Ro), in monte Lovćen, loco Šavnik (Ro).

— var. *incanescens* GRIS. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

— f. *eriocarpa* BOISS. — Krstac prope Njeguši (Pej, Ro).

1651. *M. ambigua* GUSS. — Pedunculi folio suffulcrante aequilongi vel longiores; phylla epicalycis calyce dimidio breviora; mericarpia tomentosa (conf. *M. silvestris* var. *incanescens*). — In ruderalibus ad vias. — Krnovo sub monte Vojnik (Ro), Bajce prope Cetinje (Kš).

1652. *M. montana* FORSK. — A *M. neglecta* dignoscitur: folia superiora acuta 3—5-fida, pedunculi fructiferi erecti; phylla epicalycis oblonga calyce parum breviora; petala obscure lilacina; mericarpia non tomentosa, sed glabra vel parce pilosa. — In ruderalibus regionis infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt).

1653. *M. neglecta* WALLR. — In aridis regionis mediae calid. ad Grahovo (Pč); ad viam in angustiis Sutorman supra Bar (Do).

1654. *M. pusilla* WITH. — A praecedente dignoscitur petalis calycem non vel vix superantibus; phyllis epicalycis calyce plusquam dimidio brevioribus; mericarpio dorso leviter foveolato. — In ruderalibus ad Šavnik raro cca 900 m (Ro).

Lavatera L.

1658. *L. cretica* L. — In herbis regionis inferioris ad Povijska (Pt).

1661. *L. thuringiaca* L. — In dumetosis, herbis, ad vias regionis inferioris et mediae. — Ad Strugari (Pt), circa Danilovgrad et Šavnik (Pč), Ceklin et Cetinje (Ba), Riječani (Ho), in monte Vjetrenik supra Jablan; coenob. Morača (Ja). — subf. *protensa* BECK. — Lobus medius foliorum superiorum elongatus, longe acuminatus. — Jerinja glava supra Andrijević, circa Viljuša et Šavnik; Ljut et Varda supra coenob. Piva; Stubica et Pješivci distr. Katunska nahija (Ro).

— var. *bulgarica* VELEN. — Floribus dimidio minoribus, petalis calyce duplo longioribus basi valde hirtis, calycis lobis lanceolato-acuminatis, foliorum superiorum lobo medio ceteris vix majore. — Inter Kotor et Njeguši (Kn).

1662. *L. ambigua* DC. — A *L. thuringiaca* dignoscitur inflorescentia longe racemosa, floribus brevius pedicellatis, pedicellis summo 12 mm longis calycem longitudine aequantibus, in floribus superioribus brevissimis, mericarpiis faciebus transverse rugosis, foliis molliter stellato-tomentosis fere ad inflorescentiam 5-partitis. — In dumetosis, ad vias regionis infer. et mediae calidioris. — Ad Njeguši (Kn, Pej), ad Plavnica, Bogetići; Varda supra coenob. Piva (Ro).

Althaea L.

1665. *A. hirsuta* L. — Annuā, patule hispida, folia media et superiora profunde palmato 3—5-fida, segmentis obtuse dentatis. — In graminosis et lapidosis regionis infer. et mediae calid. — Ad Njeguši (Pč), Rudine nikšićke; Drušići prope Rijeka et Boljevići prope Vir (Ro), circa Andrijevića (Sk), ad Orak versus vallem rivuli Vrhnica distr. Piva (De, Si).

1670. *A. cannabina* L. — Perennis, dense stellato-tomentosa; folia usque ad basin palmatis-partita segmentis lanceolatis duplicato-serratis, petala roseo-lilacina calyce plusquam duplo longiora, mericarpiā dorso rugosa. — In fruticetis et pratis regionis infer. — Sub Danilovgrad (Pč), Dujevo (Ho), ad Vir (Ro), ad coenob. Morača cca 350 m (Ja), ad Njeguši loco Velji kraj (Pej, Ro).

1673. *A. officinalis* L. — In fruticetis et fossis regionis infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt, Ho), ad Vir (Pč), Plavnica (Sz, Ro, Ja), Tudjemile supra Bar (Ba), insula Vranina (Eb).

— subf. *mollis* BORB. — Densius tomentosa; phylla epicalycis triangulari-ovata. — Ad Bar (Do).

1674. *A. pallida* (W. K.) NYM. — A praecedente dignoscitur foliis cordato-orbicularibus tomentoso-hirtis (nec triangulari-ovatis molliter tomentosis), floribus singulis vel binis (nec fasciculatis), phyllis epicalycis ovatis calyce aequilongis (nec lineari-lanceolatis calyce dimidio brevioribus), petalis dilute (nec pallide) roseis. — In graminosis regionis infer. mediterr. — Circa Danilovgrad et Sinjac (Pč), ad Bioče et Dukla prope Podgorica (Ja), insula Vranina (Eb). E regione subalp. solum a Kolašin a cl. BALDACCI indicata.

1675. *A. rosea* L. — A praecedente dignoscitur caule hirsuto-tomentoso, phyllis epicalycis et sepalis triangularibus, pe-

talis basi non flavis, mericarpiis leviter (nec profunde) sulcatis. — In herbidis et dumetosis regionis infer. mediterr. prope Bar (Ba, Do).

Tiliaceae

Tilia L.

1681. *T. tomentosa* MCH. — Foliis subtus stellato-nereotomentosis facile dignoscitur. — In silvis regionis infer. et mediae calidioris frequens. — Cerovo (Pt), Cetinje, Ostrog (Pč, Ba), Lastva čevska (Ho, Ro), Njeguši, Ulcinj, Bar, Kokoti, Zagarać, Danilovgrad, Borkovići distr. Piva; ad latera montis Balj prope Andrijevića (Ro), ad coenob. Morača (Ja, Ba), Tušina prope Šavniki (Ba).

— f. *virescens* (SPACH) HAY. — Ad Čeklići prope Njeguši (Ro).

1682. *T. officinarum* CR. subsp. *platyphyllos* (SCOP.) HAY. — In silvis regionis infer. et mediae. — In valle fl. Morača et supra Grahovo (Pč), in valle fl. Peručica sub monte Kom (Ba) [sec. cl. WAGNER pertinet planta ex hoc loco ad *T. pseudorubram* C. SCHN. var. *corinthiam* (SIMK.) HAY. × *T. cordatam* MILL.]; supra coenob. Piva et in monte Vojnik; circa Viljuša (Ro), Tušina prope Šavniki (Ba). — — — f. *bosniaca* BECK. — Cum typo ad coenob. Piva (Ro).

1683. *T. cordata* MILL. — In silvis regionis mediae. — Lastva čevska (Pt), Kolašin (Pč), ad Njeguši, Andrijevića et in monte Žoljevića supra Andrijevića (Ro).

Linaceae

Linum L.

1684. *L. gallicum* L. — Annuum; folia linearilanceolata alterna margine scabra; inflorescentia laxa, pedunculi calycem + aequantes; sepala ovato-lanceolata acuminata margine glanduloso-ciliata, petala flava parva (cca 6 mm). — In gramin. et lapid. regionis infer. mediterr. — Ad Rijeka et Danilovgrad (Pt, Ro); circa Vir et Spuž (Ho, Ro); Bar, Ulcinj, Podgorica, Kokoti (Ro); Topolica et Volovica prope Novi Bar (Do).

1685. *L. liburnicum* SCOP. — A praecedente dignoscitur floribus in ramis inflorescentiae cymosis 1–3-nis appro-

ximatis. — In herbidis regionis infer. — Ad Rijeka et Piperi (Pt, Ro), Godinje prope Vir, Drušići (Ro), Andrijevice (Ba).

1686. *L. strictum* L. — A praecedente differt floribus in apice ramorum condensatis, pedicellis calyce brevioribus. — In gramin. et lapid. regionis infer. mediterr. — Circa Rijeka (Pt), Kokoti distr. Lješanska (Ro).

— var. *spicatum* (LAM.) PERS. — „Rami inflorescentiae valde abbreviati, inflorescentia racemosa subspicata.“ — Secus ripas rivuli Vrbica prope Podgorica reg. infer. mediterr. (Ro).

1687. *L. nodiflorum* L. — A praecedente dignoscitur foliis breviter denticulato-ciliatis, floribus subsessilibus, sepalis ovato-linearibus maioribus (cca 10 mm) margine non glanduloso-ciliatis, petalis maioribus (usque ad 20 mm). — In gramin. et collibus siccis reg. infer. mediterr. — Seljani (Ho), circa Bar; Godinje et Limljani prope Vir (Ro, Do).

1691. *L. flavum* L. — In pratis et herbidis regionis infer. et subalp. — Ad Cetinje et Vir (Pč), Brotnik (Ho), Sinjavina, Durmitor, Hum Orahovski, Kunj Kostića, Bežijevo, Čafa gvozdeča distr. Kuči (Ba), Rijeka, Borkovići, Zakamen supra coenob. Piva, Peručica sub monte Kom; in monte Jerinja Glava et Žoljevica supra Andrijevice (Ro); ad Krstac et Orak supra vallem rivi Piva (De, Si).

? 1692. *L. thracicum* (GRIS.) DEG. — A *L. flavo* dignoscitur praesertim sepalis capsula dimidio vel bis longioribus longe acuminatis, caule a medio ramoso, inflorescentia multiflora. — In herbidis et pascuis regionis subalp. et alp. — Secus viam e Andrijevice ad Kolašin; in monte Gradište supra Kolašin; in monte Durmitor (Ba teste cl. A. DEGEN, Nro coll. 24.). Secundum cl. PODPĚRA (Verh. Zool. Bot. Ges. Wien 1902 pag. 637) et cl. JÁVORKA (Magy. bot. Lap. 1910:154) haec spec. crescit tantum in Bulgaria et Macedonia.

1694. *L. capitatum* KIT. — A *L. flavo* dignoscitur: rosulae basillares et steriles florendi tempore evolutae; inflorescentia fere capitata. — In pratis et pascuis regionis alpinae et subalp. in omnibus montibus dicionis septentr. et orient. frequens. — E monte Lovćen adhuc non vidi.

1706. *L. tenuifolium* L. — In graminosis et rupestribus regionis inferioris et subalpinae frequens. — Grahovo et in monte Durmitor (Pč), Orahovo et Hum Orahovski (Sz), sub

monte Kom Kučki (Ho), Cetinje (Kš, Kn), Njeguši, Rudine nikšičke, Viljuša, Šavniki, Mratinje sub monte Maglić Pivski, circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Velestovo (distr. Katunska), circa Andrijevića, in montibus Jerinja Glava, Balj, Žoljevica (Ro), coenobium Morača (Ja). — f. *pubescens* WOHLF. — Caulis parte inferiore saepe usque ad medium $\pm$ pubescens. — Cum typo ad Njeguši (Ro), Limljani prope Vir (Do).

1707. *L. hologynum* RCHB. — Petala azurea calyce 2—3-plo longiora; sepala late ovata acuminata, basi uninervia margine late scarioso-glandulosa; styli fere ad apicem coaliti. — In pratis regionis subalpinae raro. — In silva Trepetlika sub monte Mojan ad fines Albaniae (Sz); in valle Peručica sub monte Kom, Ledenica planina distr. Piva (Ro); in monte Jerinja glava prope Andrijevića (Sk).

1709. *L. angustifolium* HUDS. — In graminosis et lapidosis regionis infer. et mediae. — In valle fl. Peručica et Tara sub monte Kom; Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt), circa Bar (Ba, Ro), Rijeka (Ho), Dobrsko selo inter Rijeka et Cetinje (Kš), ad Ulcinj, Podgorica et Velestovo in nahija Katunska (Ro).

*1710. *L. usitatissimum* L. — Cultum et saepe subspontaneum.

? 1712. *L. perenne* L. — E monte Durmitor et Kom a cl. PANČIĆ (Elench. 16.) et BALDACCI indicatum. Verosimiliter ad aliam spec. vel ad subsp. sequentem pertinet (Conf. ASCH. GRAEB. Syn. VII, 1:202).

— subsp. *extraaxillare* (KIT.) ASCH. GRAEB. Syn. VII, 1:204. — „Folia omnia 3-nervia, sepala interiora acutiuscula scarioso-marginata striis 3 pellucidis provisa.“ — In pratis regionis alpinae. — In monte Ranisava et Javorje planina (Ro), in monte Durmitor (No).

*1713. *L. montanum* SCHL. f. *illyricum* BECK. (= *L. laeve* ROHL. an SCOP.?). — In herbis subalp. et alp. — Supra Cetinje (Pč), in montibus Maglić Pivski, Durmitor, Kom Vasojevički, Gradište, Jablan, Bjelastica planina usque ad 2300 m (Ro, De, Si); in monte Lovćen (Ho, Ro).

? 1715. *L. alpinum* JACQ. — A cl. PANTOCSEK (Adnotationes pag. 114.) e montibus Kom et Mali Durmitor et

a cl. HORÁK e montibus Maganik et Tursko Ždrijelo indicatum. (Sec. BECK et HAYEK pro dictione dubium.)

1716. *L. austriacum* L. subsp. *eu-austriacum* HAY. var. *Tommasinii* (RCHB.) WOHLF. — In herbidis summi montis Pešinjak supra Rikavac et Planinica distr. Kuči (Ba).

1717. *L. catharticum* L. subsp. *suecicum* HAY. — In pratis regionis subalp. et alp. frequens. — In vallibus Peručica et Viruša dol sub monte Kom; circa Kovčice ad pedem montis Durmitor (Pt), in monte Dziebeze distr. Kuči (Sz), ad Cetinje (Kn), in montibus Vojnik, Maglič Pivski, Ledenica planina; Čevo, Njeguši, Velestovo in nahija Katunska; inter Žabljak et Nedajno in nahija Pivska; ad Andrijevica (Ro), in monte Pivljan et circa Kolašin (Ja), Suhi vrh prope montem Kom; Sinjavina planina; Bukovica sub monte Durmitor (Ba), in monte Lovćen (To).

Oxalidaceae

Oxalis L.

1719. *O. acetosella* L. — In silvis regionis subalp. et alp. — In montibus Kom (Pt, Ro), Durmitor (Pt, Pč, Ro), Javorje planina (Pč), in valle Peručica sub monte Kom (Sz), in monte Lovćen (Kš, Pej), supra coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglič; Sjekirica planina et Štit distr. Vasojevići (Ro), circa Andrijevica (Ro, Ja).

1721. *O. corniculata* L. — In ruderalis et incultis regionis infer. mediterr. frequens. — Circa Rijeka (Pt, Ro), Boljevići prope Vir (Pč), circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Njeguši (Ro).

Geraniaceae

Geranium L.

1722. *G. phaeum* L. — In pratis et dumetis regionis alp. et subalp. — In monte Lovćen (To); Viruša dol sub Crna planina; vallis Peručica sub monte Kom; Sinjavina planina, Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in valle fl. Tara (Pč); Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz); sub monte Kom Kučki (Ho), Viljuša; Ravno distr. Piva, Mratinje sub monte Maglič, supra coenob. Piva, in montibus Balj et Jerinja Glava supra Andrijevica (Ro), circa Andrijevica (Ja, Ro), in alp.

Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), in monte Ključ supra Kolašin (Ba), Volujačko jezero (Ma), Piva planina (De, Si).

1723. *G. reflexum* L. — Petalis reflexis facile a praecedente dignoscitur. — In silvis et pratis regionis subalp. et alpinae. — Ad Radeča Velja prope Kostiča distr. Kuči (Ba), in montibus Durmitor, Vojnik, Ledenica planina, Sjekirica planina, Žoljevica, Jerinja glava prope Andrijevića, sub monte Kom Vasojevički; in valle Jelovica sub Bjelastica planina; Trebješka luka prope Lukavica planina; sub Lola planina et in valle rivi Bijela prope Šavniki (Ro), circa Kolašin; ad Vrujica supra coenob. Morača; in montibus Pivljan, Trešnjevik, Kom, Glave (Ja) usque ad 2000 m; etiam in monte Lovćen raro (Pej, Ro).

*1725. *G. villosum* TEN. — Ab affini *G. molle* petalis duplo maioribus, seminibus tenuiter punctatis dignoscitur. — In dumetosis et graminosis regionis infer. et mediae calid. — Planinica prope Ostrog (Ho), Belveder prope Cetinje (Ld, Bo, Če), circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Njeguši (Ro), ad Drežnica prope Nikšić; in monte Balj supra Andrijevića usque ad 1450 m (Ro), in valle fl. Tara ad Matoševo et Kolašin (Ja), ad pedem montis Rumija cca 1200 m (Do).

1726. *G. molle* L. — In graminosis et ruderalis reg. infer. et mediae raro. — Ad Cetinje et Vir (Pč), ad coenob. Piva, ad Andrijevića (Ro), in muris ad Bar (Do).

1729. *G. pyrenaicum* BURM. — In herbis et dumetis regionis infer. et mediae. — Viruša dol sub Crna planina; Orlova skala sub monte Kom (Pt), Sutorman supra Bar et in monte Štirovnik (Pč), ad Cetinje (Pč), Rijeka (Ho), Žabljak sub monte Durmitor; Črtov do et Varda sub Ledenica planina distr. Piva; Konjsko, Lukavica planina, Štirni do; Njeguši (Ro), Bostur in monte Lovćen (Kš), Vermoš planina distr. Kuči; in monte Gradište supra Kolašin (Ba), Crmnicka nahija (Eb).

1730. *G. bohemicum* TORN. — Annuum; caulis dense glanduloso-pubescent pilis longis simplicibus immixtis; folia palmato 3–5-fida segmentis acutis rhombeo-ovatis duplicato-inciso-serratis; pedunculi biflori dense glanduloso-pilosi villosique; petala coerulea venis 5 violacea obcordata ciliata sepalis ovatis longe aristatis villosisque 2–3-plo longiora; mericarpia glanduloso-pilosa, semina tenuiter lineato-punctata. — In silvis et dumetis regionis mediae raro. — Ljut et Varda supra coenob.

Piva; in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevicca cca 1000—1400 m (Ro).

1732. *G. pusillum* L. — In ruderalis et incultis regionis infer. et mediae. — Ad Cetinje et Vir (Pč), circa Spuž (Ho), ad coenob. Piva et Gorańsko distr. Piva; circa Andrijevicca (Ro), ad Matoševo in valle fl. Tara (Ja), Rogam sub monte Kom (Ba).

1733. *G. dissectum* JUSL. — In agris et lapidosis regionis infer. et mediae. — Ad coenob. Piva; Vrbica prope Gorańsko distr. Piva; inter Velestovo et Njeguši in nahija Katunska, circa Bar, Podgorica, Andrijevicca (Ro).

1736. *G. sanguineum* L. — In herbidis, dumetosis, ad marg. silvarum regionis infer., montanae, subalp. in tota dicione frequens.

— var. *latipartitum* PETUNIKOW. — Foliorum segmentis 2—3plo latioribus ac in typo. — Lopatin do ad Njeguši (Ro).

— var. *villosum* MURR. — Caulis dense albo-villosus. — Kračeva Glavica prope Njeguši (Pej, Ro), Krivi do distr. Piva ad confines Hercegovinae (De, Si).

1737. *G. cinereum* CAV. subsp. *subcaulescens* (L'HÉR.) HAY. — Caulis humilis aphyllus vel subaphyllus sparse breviter pilosus; flores magni, petala purpurea obovata truncata calyce duplo longiora; pedunculi uniflori; sepala ovato-lanceolata adpresse pubescentia exteriora basi $\pm$ longe patule hispida. — In lapid. et in dumetis ad summum jugum montis Lisinj supra Bar (Ba).

1739. *G. silvaticum* L. — In pratis et dumetis regionis subalp. et alp. in montibus dicionis septentr. et orient. — Crna planina, Kom, Sinjavina planina, Durmitor (Pt, Ba, Ro), in montibus Džiebeze distr. Kući (Sz), Maglič Pivski, Ranisava; vallis Peručica, Sjekirica supra Andrijevicca (Ro); in montibus Pivljan et Kom Vasojevički (Ja), ad Pišče distr. Piva (De, Si).

— f. *parviflorum* KNAF. — Cum typo in Sjekirica planina (Ro).

— f. *roseum* MURR. — Ad Nedajno distr. Piva (De, Si).

— var. *eglandulosum* ČELAK. (= var. *alpestre* SCHUR). — Pavlova livada (Ho), Ledenica planina, Vališnica in monte Durmitor (Ro), Volujačko jezero (Ma).

1740. ? *G. pratense* L. — In pratis vallis Viruša dol infra Crna planina, Kom, Sinjavina planina et Mali Durmitor (Pt). Verosimiliter ad aliam (an 1743?) speciem pertinet.

*1742. *G. rotundifolium* L. — In herbidis et dumetis regionis infer. et mediae. — Ad Rijeka (Pt), Treblješ luka (Ho), ad Ulcinj, Bar, Podgorica, Šavniki, Goraňsko, in monte Žoljeвица prope Andrijevića (Ro), in monte Troica supra Vir (Eb).

1743. *G. coeruleatum* SCHUR. — „Proxime affine *G. silvatico*, sed differt: statura minore spitamam non excedente, foliis minoribus tenuibus dissectis, caule paucifloro, absentia glandularum in pedunculis ac calyce, valvulis apice rugosis a duobus nervis transversis, nervo superiore ad medium furcato, inferiore brevior, simplici interdum obsolescente“ (PANČIĆ sub *G. oreades*). — In gramin. subalp. et alp. regionis subalp. et alp. — Durmitor jugo Šljeme et in monte Kom supra Rogam (Pč, Ba), in herb. montis Vila distr. Kuči (Ba), in montibus Pivljan, Kom (Ja), Sjekirica planina; Kom Vasojevički (Ro, (Sk); in monte Durmitor locis pluribus: Savin Kuk, Ledena pećina, supra lacum Crno jezero et Lokva; Krivi do distr. Piva (De, Si).

1745. *G. nodosum* L. — Ab affini *G. palustre* dignoscitur caule fere glabro, foliis profunde 3—5lobis segmentis ovatis acutis, pedunculis fructiferis erectis, sepalis lanceolatis, petalis lilacinis, mericarpiis puberulis. — In irriguis ad latera silvarum vallis Tara (Pč, Ro), sub monte Durmitor; Sinjavina planina supra Vratlo (Ba).

1746. *G. columbinum* L. — In graminosis et dumetis regionis inferioris et mediae in tota ditione frequens.

1748. *G. macrorhizum* L. subsp. *eumacrorhizum* HAY. — In rupestribus et dumetis regionis subalp. — Vjetrnik prope Jablan (Pt), Viruša dol sub Crna planina (Pt), Javorje planina in valle fl. Morača (Pč), Mokre sub monte Džiebeze et in monte Hum Orahovski (Šz), Lukavica planina (Ho), Kučka planina; Varda supra coenob. Piva; Božići supra Andrijevića; Korita rovačka 1700 m, Šavniki sub Ivica planina (Ro), Mala Rijeka prope Nožica; Han Garančić in valle fl. Tara (Ja), sub monte Žijovo distr. Kuči; in monte Lisa et Gradište supra Kolašin; nahija Katunska (Ba), Volujačko jezero (Ma), Krivi do supra Aftovac distr. Piva (De, Si).

*— — — f. *perrugosum* ROHL. IX. Beitr. 1933 pag. 7. —

*Mericarpi*a per totam longitudinem transverse rugosa (rugis 6—7 praedita). — Ad latera montis Lovćen; ad Vršanj et Presjeka prope Njeguši (Pej, Ro).

— subsp. *microrhizum* FREYN. — In rupestr. regionis infer. et subalp. — Trijepši et sub monte Hum Orahovski distr. Kući (Ba), Bioče in valle fl. Morača dicionis mediterr. (Ro).

1749. *G. lucidum* L. — In rupestr. et dumetis regionis infer. et subalp. frequens. — Circa Njeguši (Sz, Ro), Lovćen (Ho, Ro), Trijepši distr. Kući (Ba), circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Viljuša, Andrijevića, coenob. Piva; Ljut et Varda sub Ledenica planina distr. Piva; in montibus Vojnik, Balj, Jerinja glava etc. (Ro).

1750. *G. purpureum* VILL. — Ab affini *G. Robertiano* dignoscitur foliis glaucescentibus crassiusculis laciniis ovatis, pedunculis crassiusculis, petalis calyce parum longioribus sensim in unguem attenuatis dilute purpureis, valvulis dense et tenuiter transverse rugosis. — In rupestr. regionis infer. mediterr. et mediae calid. — Lastva čevska, Ostrog (Pč), Medun prope Podgorica (Sz), Rudine nikšićke, Podgorica, Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro), Cetinje (Kn).

1751. *G. Robertianum* L. — In silvis et rupestr. in tota ditione frequens. — Orlova skala sub monte Kom (Pt), Cetinje (Pč), Mokre sub monte Džiebeze (Sz), Kom Vasojevići (Ho), Njeguši (Ba, Pej), ad Rijeka, Vir, Bar, Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad, Viljuša, Šavniki, Velestovo, coenob. Piva (Ro), circa Andrijevića (Ro, Ja), ad coenob. Morača, in valle fl. Tara, in monte Pivljan (Ja), Crvena Stijena sub monte Durmitor (Ba), in monte Kosa supra Bar (Do).

Erodium L'HÉR.

*1753. *E. botrys* (CAV.) BERTOL. — „Folia inferiora longe petiolata cordato-oblonga obtuse sinuato-lobata vel crenata, reliqua subsessilia ovato-lanceolata pinnatisecta laciniis inciso-serratis; pedunculi paucis (1—3) flori; petala violacea calyce dimidio longiora; mericarpi dense hispida tenuiter punctata, apice utrimque foveola et infra hanc plicis 3 transversis praedita; rostrum 10—11 cm longum.“ — Ad litora maris prope Ulcinj (Ba).

1759. *E. malacoides* (L.) WILLD. var. *malvaceum* (JORD.). GRAEBN. — Folia basalia cordato-ovata lobata,

lobis sese tegentibus. — In incultis regionis infer. mediterr. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

*1760. *E. moschatum* (L.) L'HÉR. — Ad litora maris prope Ulcinj (Ba).

1761. *E. cicutarium* (L.) L'HÉR. — In arenosis, lapidosis, incultis, ad vias regionis infer. et mediae in tota dicione frequens.

— f. *triviale* TR. subf. *leucanthum* BECK. — Cum typo ad Podgorica (Ro).

1762. *E. ciconium* (JUSL.) WILLD. — A praecedente dignoscitur petalis calyce aequilongis purpureis, calyce fructifero cca 10 mm longo, rostro usque ad 8 cm longo. — In cultis regionis infer. mediterr. ad Rijeka (Pt).

Balsaminaceae

Impatiens L.

1768. *I. nolitangere* L. — In silvis udis, ad ripas regionis subalpinae. — In valle fl. Tara (Pt, Ro, Ja), Nižin luk prope Kolašin (Pt), sub monte Javorje (Pč), in valle fl. Peručica sub monte Kom (Ba, Ro), circa Andrijevice (Ro), sub monte Ključ prope Andrijevice (Ba).

Zygophyllaceae

Tribulus L.

*1773. *T. terrestris* L. — In arenosis et lapidosis regionis infer. — Lješko polje et Medun prope Podgorica (Ba).

Rutaceae

Ruta L.

1775. *R. graveolens* L. var. *divaricata* (TEN.) WILLK. — In rupestr. regionis infer. mediterr. et mediae calidioris. — Ad Čevo et Grahovo (Pč), in montibus Kosa, Lonac, Rumija supra Bar (Do), in montibus Lisinj et Medžurečka planina prope Bar (Ba), circa Njeguši et ad latera montis Lovćen (Kš, Pej, Ro), ad Viljuša, Zagarač, Kokoti, Rijeka, Drušići, in monte Tvrdjak distr. Katunska; inter Bogetići et Nikšić (Ro, Ba), Brčeli prope Vir (Eb).

— f. *latisecta* ROHL. V. Beitr. p. 24. — Foliis multo maioribus, lacinis latiusculis usque 6 cm longis et 12 mm latis late oblongis apice plus obtusis discoloribus subtus insigniter glauco-caesiis. — In dumetis ad Drušići prope Rijeka in regione inferiori (Ro).

1777. *R. chalepensis* L. var. *bracteosa* DC. — A praecedente dignoscitur petalis longe fimbriatis, foliis brevius pedicellatis, bracteis anguste linearibus pinnatilobis, capsulae lobis acuminatis. — In fruticosis et rupestr. regionis infer. mediterr. — Ad Ulcinj (Ro), Drušići prope Rijeka (Ba), Limljani prope Vir (Eb).

Haplophyllum JUSS.

1780. *H. patavinum* (L.) BOISS. — In dumetis et lapidosis dicionis calidioris. — Rudine nikšićke raro (Ro).

Dictamnus L.

1786. *D. albus* L. — In dumetis, rupestribus, ad margines silvarum regionis infer. et mediae calidioris. — Sub monte Lovćen et ad Ostrog (Pč), collis Volovica prope Bar, Drušići prope Rijeka, in monte Tvrdjak distr. Katunska, circa Viljuša (Ro), in monte Lisinj prope Bar; Nikšić (Ba).

— var. *macedonicus* BORB. — Floribus multo minoribus, sepalis latioribus obtusis subglabris sparsius nigropunctatis; stylus fere eglandulosus. — Ad coenob. Dajbaba prope Podgorica (Ro).

Polygalaceae

Polygala L.

1790. *P. supina* SCHREB. var. *bosniaca* (MURB.) HAY. — In rupestr. regionis subalpinae. — Vunsaj prope Gusinje sub monte Prokletija (Df).

1794. *P. maior* JACQ. — In pratis subalp. et alp. in tota ditione septentr. et orient. — E monte Lovćen adhuc non vidi. — subf. *azurea* PANT. Adnot. p. 119. — Flores coerulesco-violacei. — Non raro cum typo.

1797. *P. nicaeensis* RISSO subsp. *mediterranea* CHOD. var. *Kernerii* BORB. — A *P. comosa* dignoscitur caule elatiore, foliis infer. obovatis, floribus maioribus intense roseis

mox decolorantibus alis 8—9 mm longis basi subito contractis, venis evidenter anastomosantibus, capsula obcordata. — In herbis regionis infer. mediterr. — Circa Podgorica, Bar, Ulcinj (Ro).

— — — f. *flaviflora* ROHL. IV. Beitr. 28 sub *P. comosa* SCHK. f. *flaviflora*. — Alae angustiores basin versus sensim attenuatae, flores flavescens. — Ad latera montis Lovćen versus Njeguši; Mosori prope Podgorica (Ro).

1798. *P. comosa* SCHK. — In pratis regionis infer. et subalp. — Sub monte Kom (Pt); ad Cetinje et sub monte Sutorman (Pč); circa Andrijevića (Ro); sub monte Lisa prope Andrijevića (Ba).

1799. *P. vulgaris* L. subsp. *euvulgaris* SYME. — In graminosis regionis infer. et subalp. — Ad Danilovgrad (Pt), inter Njeguši et Cetinje (Ld), Vrh suta, Bijela Skala, Medžurečka planina supra Bar; Planinica distr. Kući (Ba), Ranisava sub monte Durmitor, Vojnik, Borkovići distr. Piva, Varda sub Ledenica planina; circa Andrijevića (Ro), Kralje, Rudo brdo, mons Pivljan et in valle fl. Tara (Ja).

* — — subsp. *Tempskyana* DEG. et DOERFL. (= var. *oxyptera* K. MALÝ, JANCH. non RCHB.). — In alp. Crna gora prope Vermoš ad fines Albaniae (Df), in pinguibus Mokre sub monte Džiebeze? (Sz ex loco), Han Garančić in valle fl. Tara (Ja).

1801. *P. alpestris* RCHB. — In pascuis et glareosis regionis alpinae. — In monte Kom (Pt, Ba), in monte Durmitor (Pč, Ba); verosimiliter ad subsp. *croaticam* pertinet.

— — subsp. *croatica* (CHOD.) HAY. — „Folia inferiora spathulata vel elliptica pauca, superiora lanceolata; alae 3nerviae venis parum anastomosantibus capsula triente longiores et parum latiores.“ — In herbis et pascuis regionis alp. et subalp. — In montibus Vila, Planinica, Hum Orahovski, Kom Kući (Sz, Ba); sub monte Lovćen (Ho); in montibus Vojnik, Maglič Pivski, Ledenica planina, Zeletin, Sinjavina (montes Gradište et Jablan); etiam in valle Peručica sub monte Kom (Ro sub *P. alpestris*); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

1804. *P. monspeliaca* L. — Dignoscitur radice annua. — In lapidosis et dumosis regionis infer. mediterr. — Circa Bar (Ba, Ro).

Anacardiaceae

Pistazia L.

1806. *P. terebinthus* L. — In dumetis regionis infer. mediterr. — Ad coenob. Ostrog et ad Šavica distr. Komani; Rijeka (Ho); inter Cetinje et Rijeka (Kš); circa Ulcinj, Bar, Podgorica (Ro); Bioče et coenob. Morača in valle fl. Morača; in monte Vjetrnik usque ad pagum Klopot (Ja); Vrojca distr. Kuči (Ba); insula Vranina (Eb).

1807. *P. lentiscus* L. — A praecedente dignoscitur foliis coriaceis non deciduis paripinnatis foliolis ovato-lanceolatis petiolo alato. — In fruticetis sempervirentibus ad Ulcinj (Ro), insula Vranina (Eb).

Cotinus ADANS.

1808. *C. coggygria* SCOP. — In dumetosis et ad margines silvarum regionis infer. et mediae calidioris. — Lukovo prope Nikšić (Pt), Cetinje, Grahovo, Sutorman (Pč), Rijeka (Ba, Ho), Dujevo prope Vir (Ho), circa Šavniki, Borkovići, Sinjac sub coenob. Piva, Zagarać supra Danilovgrad, Njeguši, Lješanska nahija; in monte Vojnik usque ad 1600 m! Circa Andrijevića in saxosis calcareis sub monte Balj et ad Konjuhe (Ro), supra coenob. Morača usque ad Bistrica; ad latera merid. montis Pej prope Kolašin (Ja); ad Vunsaj prope Gusinje sub monte Prokletija (Df), Boljevići prope Vir (Do).

Rhus L.

*1809. *R. coriaria* L. f. *maritima* BALD. Malp. V: 66. — Frutex 40—50 cm altus, foliis parvulis villosissimis, floribus in spicam densissime dispositis. — In rupestr. ad Ulcinj (Ba).

Aceraceae

Acer L.

1812. *A. tataricum* L. — Inter dumeta regionis infer. et mediae calid. — Ad Danilovgrad (Pt), Rudine nikšičke (Ro), supra coenob. Morača usque ad Bistrica (Ja).

* — — f. *torminaloides* PAX. — Foliis profundius acute lobatis iis *Sorbi tormalis* subsimilibus. — Cum typo ad Danilovgrad (Ro).

1813. *A. pseudoplatan* L. — In silvis regionis subalp. — Sub montibus Kom et Mali Durmitor (Pt, Pč), in valle fl. Morača super. (Pč), ad latera montis Širokar et in valle Skrobotuša distr. Kuči (Sz), inter Bukovica et Tušina distr. Drobnjaci (Ba), in monte Balj (Ba, Ro), circa Andrijevića (Ro), ad latera montis Lovćen (Pej, Ro), in valle fl. Tara prope Kolašin (Ja).

1814. *A. Heldreichii* ORPH. subsp. *eu-Heldreichii* (PAX) HAY. — In silvis regionis subalp. et alp. — In monte Durmitor (Pč, Ba), Margarita sub monte Kom Vasojevički (forma „foliis variegatis subtus glabrescentibus“ Ba); in montibus Ključ et Lisa supra Kolašin; Tušina prope Šavniki, Suhi vrh prope montem Kom (Ba).

— subsp. *Visianii* (NYM.) K. MALY. — Folia maiora (13—14 cm longa et lata) subtus vix glauca; samarae 4—5 cm longae horizontaliter patent. — In silv. subalp. et alp. — Rupa Konjska sub monte Vila (Sz), Božur planina distr. Piva, ad latera montis Maglić Pivski; vallis Jelovica sub monte Bjelastica; Korita rovačka usque ad 1700 m (Ro), Biogradsko jezero ad Kolašin (Čer).

1815. *A. obtusatum* KIT. — In silvis regionis subalp. — In valle fl. Perućica sub monte Kom; Javorovi dol prope Cerovo (Pt), Čeklići loco Dobre Strane (Pč), supra coenob. Piva; Borkovići, Varda distr. Piva usque ad 1300 m (Ro); Andrijevića (Ba), Lovćen (To, Ad), Cetinjsko polje (Ba), Orani do, Ostrog (Ba).

1816. *A. hyrcanum* F. et M. — In silvis regionis subalp. — Šavniki, Zakamen supra coenob. Piva (Ro).

— f. *intermedium* (PANČ.) BORN. — Sub monte Hum Orahovski (Sz).

— var. *paradoxum* BORN. et SINT. — In silvis ad Viljuša (Ro).

1818. *A. monspessulanum* L. — In dumetis regionis infer. et mediae calidioris. — Planinica prope Ostrog (Pt), Cetinje, Ostrog (Pč), circa Njeguši (Gi, Ld), Viljuša, Rudine nikšićke; Sinjac prope coenob. Piva (Blau, Ro), Borkovići distr. Piva; inter Bogetići et Nikšić (Ro), circa Andrijevića (Ro, Ja), Vjetrnik, Jablan, Lopate, mons Pej, coenob. Morača usque ad Bistrica (Ja).

— var. *illyricum* TSCH. — „Folia basi truncata vel rotundata vel subcordata lobis triangularibus acutis, lateralibus saepe horizontaliter patentibus; samarae inter se parallelae 5—8 mm latae.“ — Cum typo supra Njeguši (Ro).

*— var. *microphyllum* BOISS. — Folia minora 2—2,25 cm longa et 3—4 cm lata, lobis dentatis; samarae minores. — Cum typo inter Bogetići et Nikšić (Ro).

1821. *A. campestre* L. subsp. *eucampestre* HAY. var. *leiocarpum* (OP.) WALLR. — In dumetis regionis infer. et mediae calidioris in tota dicione.

— — — — — f. *glabratum* WIMM. GRAB. — Cum typo ad Podgorica et Danilovgrad (Ro).

— — — — — f. *suberosum* DUM. — Cum typo ad coenob. Piva et Danilovgrad (Ro).

— — — — — f. *collinum* WALLR. — Frequens.

1822. *A. platanoides* L. — In silvis regionis mediae. — Ivica planina supra Šavniki, Javorje planina, circa Kolašin (Pč), in valle fl. Piva prope coenobium (Ro), Sinjavina planina supra Vratlo (Ba).

Aquifoliaceae

Ilex L.

1824. *I. aquifolium* L. — In silvis regionis mediae raro. — Ad Šekular prope Andrijevisa (Ro), Velje osoje et Ivanov laz ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— f. *heterophylla* AIT. — Folia media et superiora integra. — Cum typo ad Šekular prope Andrijevisa (Ro).

Celastraceae

Evonymus L.

1825. *E. verrucosa* SCOP. — In silvis et dumetis regionis mediae. — Supra coenob. Morača (Pč, Ba), circa Njeguši (Kš, Pej), in monte Lovćen, circa Šavniki et Andrijevisa (Ro), Mala Rijeka prope Nožica (Ja), ad Kolašin (Ba).

— f. *laevifolia* BECK. — Folia subtus glabra. — Cum typo ad Njeguši (Ro sub var. „*latifolia*“).

1826. *E. vulgaris* MILL. — In fruticetis et silvis regionis infer. et mediae. — In valle fl. Morača (Pč), Sindžon

et Lukovo (Pt), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Njeguši, Šavniki (Ro), ad Kolašin (Ja).

— — f. *scaberula* BECK. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

*— — f. *diversifolia* ROHL. f. n. — Folia dissimilia sunt; alia utrimque attenuata ut in typo, alia apice obtusa vel subretusa. — Ad Njeguši loco Ljut (Pej, Ro).

— — var. *bulgarica* VELEN. Fl. bulg. 116, 1891. — „Folia maiora 5—6 cm longa et 3—3½ cm lata, subtus ad nervos scabridula, tenuiter acuminata, margine cartilagineo-serrata; inflorescentiae abbreviatae, folio breviores.“ Capsulae (maturae) basi aut rotundatae (= f. *rotundata* m.), aut ad basin attenuatae et apice profundius (fere ad dimidium) emarginatae (= f. *attenuata* ROHL. VIII. Beitr. p. 14.). — Šavniki sub Ivica planina, cca 900 m; in monte Šarišnik prope Goraňsko distr. Piva; in monte Žoljevica prope Andrijevisa (Ro).

*1827. *E. latifolia* (L.) MILL. — Flores pentameri, capsula quinquealata, folia usque ad 10 cm longa. — In silva supra Bar (Ho).

Staphyleaceae

Staphylea L.

1829. *S. pinnata* L. — In silvis regionis mediae calidioris. — Ad latera montis Lovćen; nahija katunska loco Pišine Strane (Pč).

Rhamnaceae

Rhamnus L.

1831. *R. cathartica* L. — In silvis regionis mediae calidioris. — Cetinje et in monte Jastrebica (Pč), ad coenob. Piva, Šavniki, Pošćensko jezero, Borkovići et Božur planina distr. Piva; Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro), Krstac supra vallem rivi Piva (De, Si).

1832. *R. orbiculata* BORNH. — A praecedente differt: folia multo minora (1—3 cm longa) orbiculata rarius ovata vel elliptica, basi rotundata, margine glanduloso-crenato-serrata petiolo subaequilonga; receptaculum convexum. — In fruticetis et saxosis regionis calidioris. — Ad latera montis Lovćen et

circa Njeguši (Kš, Pej, Ro); in collibus ad Podgorica regionis mediterr. (Ro); Pristan prope Bar (B).

— f. *elliptica* BORNH. — Sutorman supra Bar (Do).

1835. *R. saxatilis* JACQ. — „Fruticulus humilis prostratus ramosissimus, ramis tortuosis spinescentibus; folia parva (1—3 cm) obovata vel cuneato-obovato-lanceolata crenato-ser-rata acuta glabra inferiora opposita, petiolo stipulis subaequilongis; drupa nigra, sulcus pyrenae apertus.“ — In saxosis regionis subalpinae et alpinae. — Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), Korita rovačka cca 1700 m, Dobri do in monte Durmitor, in montibus Vojnik, Ranisava (Ro), Mezdun distr. Kuči; Konjuhe prope Andrijevića (Ba).

1836. *R. intermedia* STEUD. et HOCHST. — A praecedente dignoscitur: folia suborbiculata, receptaculum planum, dentes calycini patuli. — In fruticetis et rupestr. regionis mediterr. — Ad Cetinje (Ba); Sutorman et Lisinje supra Bar; Kunja et Pećurica inter Bar et Ulcinje; Nikšić (Ba).

1840. *R. fallax* BOISS. — In rupestribus et fruticetis regionis subalp. et alpinae in tota dicione septentr. et orient. frequens. — Etiam in monte Lovćen ad Njeguši, Cetinje, Lastva čevska etc.

— var. *montenegrina* (BALD.) HAY. — Differt a typo caulibus pumilis 8—10 cm altis, foliis 2—4 cm longis, 1—2 cm latis, nervaturis ad nervum medium utrimque 5—8. — In rupestribus alp. montis Vila distr. Kuči (Ba).

1844. *R. rupestris* SCOP. — In dumetosis et rupestr. regionis infer. et subalp. — Ad Cetinje et Ostrog (Pč), in monte Lovćen (Ad), circa Bar (Ba), ad coenob. Morača (Ba, Ja), inter Bioče et Podgorica (Ba, Ro), Sutorman supra Bar (Ba), inter Cetinje et Rijeka (Kš), Mratinje sub monte Maglić Pivski; Rudine nikšićke; in montibus Balj, Jerinja glava supra Andrijevića, Godinje prope Vir, Lovćen, Njeguši (Ro), circa Košlaš (Ja), Vrojca distr. Kuči; Nikšić (Ba), Čekanje prope Cetinje (Gi).

— f. *maior* (BECK) HAY. — Cum typo ad Njeguši (Ro), ad Krstac distr. Piva (De, Si).

1845. *R. frangula* L. — In fruticetis regionis subalp. ad Murino distr. Vasojevići (Ba), ad Andrijevića (Ro).

— f. *subrotunda* ROUY. — Folia late ovalia vel suborbicularia apice rotundata. — Cum typo ad Andrijevia (Ro).

*1846. *R. alaternus* L. — In dumetis regionis infer. medit. in Crmnicka nahija (Eb).

Zizyphus JUSS.

1847. *Z. jujuba* MILL. — Donja Zeta prope Podgorica dicionis mediterr. (Ro).

Paliurus JUSS.

1849. *P. spina=Christi* MILL. — In fruticetis et rupestr. totae dicionis mediterr. et mediae calidioris frequens. — Ad Rijeka et Sindžon (Pt, Ho, Ro), Rogani, Duga, Povia, Bogetići, Cerovo (Pt), Sinjak, Danilovgrad (Pč), Medun (Sz, Ho), Rudine nikšićke, Nikšić, Bar, Boljevići; Vir, Spuž, Podgorica (Ro), nahija Katunska et Lješanska (Ro), in valle fl. Morača (Ja).

— f. *macrocarpus* BECK. — Inter Rijeka et Lipovik (Ro).

Vitaceae

Vitis L.

1850. *V. silvestris* GMEL. — In dumetis regionis mediterr.; etiam ad coenob. Piva (Ro).

1851. *V. vinifera* L. — In regione mediterr. et mediae calid. culta et non raro subspontanea.

Crassulaceae

Sempervivum L.

*1854. *S. glaucum* TEN. (= *S. Schlehani* ROHL. olim. p. p. non SCHOTT.). — In rupestr. supra Njeguši (Golica, Bogosjeva glava) et in monte Lovćen; in montibus Durmitor et Maglić Pivski (Ro).

1855. *S. Schlehanii* SCHOTT. — Petala 12—18 stellatim expansa sordide rosea lanceolata stria media purpurea notata glanduloso-ciliata sepalis ad $\frac{1}{3}$ coalitis lanceolatis duplo longiora; foliis in lamina dense eglanduloso-pubescentibus, ad marginem rigide setoso-ciliatis. — In rupestribus regionis subalp. et alp. — In monte Maglić Pivski (B).

*1855b. *S. Košaninii* PRAEGER. — Ab affini et simili *S. Schlehanii* SCHOTT dignoscitur praeter notas alias praesertim foliis in lamina utrimque breviter dense glandulosos pubescentibus. — In rupestribus regionis subalpinae et alpinae in montibus Sjekirica, Balj et Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

1862. *S. Heuffelii* SCHOTT (= *S. patens* GRIS. et SCHENK). — Petala $6 \pm$ conniventia ochroleuca ciliata apice tridentatoexpansa. — In rupestr. alp. et subalp. — In montibus Kom, Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ho), Sinjavina planina (Ba). An ad var. sequentem pertinet?

— var. *glabrum* BECK et SZYSZ. (= *S. patens* var. *glabrum* ROHL.). — Inflorescentia glabra, folia glaberrima tantum margine ciliata. — In rupestr. regionis subalp. et alp. — Supra pagum Orahovo, Rupa Konjska sub monte Vila, montes Dzielbeze et Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), Gorańsko distr. Piva, Maglić Pivski, Konjsk planina, Sjekirica planina, mons Balj supra Andrijevice (Ro); in calcar. prope Kolašin; in montibus Pej et Pivljan (Ja).

*— var. *semiglabrum* BOŠNJAK in Glasnik Zagreb 1938, pag. 23. — Folia tantum ciliata; caulis etiam superne glaber. — In alp. montis Prokletija (Boš).

Sedum L.

1865. *S. maximum* (L.) SUT. — In lapidosis regionis infer. et subalp. — Orlova Skala sub monte Kom (Pt), Sutorman supra Bar (Pč), ad Plavnica et Andrijevice, sub monte Balj prope Andrijevice, ad Viljuša, Šavnik, coenob. Piva (Ro), Sinjavina planina (Ba).

1867. *S. magellense* TEN. — Perenne, laxe caespitosum; caulis tenuis, adscendens basi ramosus; folia plana glabra inferiora obovato-spathulata, superiora lanceolata integerrima; flores laxiuscule racemosi, petala 5—6 alba rubello-suffusa calyce 3plo longiora; stamina 10—12. — In rupestr. et glareosis subalp. et alp. — Crna planina distr. Kuči (Pt), in montibus Kom (Pt, Sz, Ro, Ja), Javorje planina (Sz), Ledenica planina, Maglić Pivski; etiam in valle fl. Piva sub Mratinje; Durmitor; Bradavac supra vallem Peručica (Ro), Sinjavina planina; Crvena Stijena et Dobri do in monte Durmitor; in monte Vojnik (Ba, Ro), in monte Orijen (Ad); Volujačko jezero (Ma), in monte Lovćen (Brandis), supra lacum Crno jezero (De, Si).

— f. *macrostylum* HAL. et BALD. Malp. V:69. — Caulis pauciramosus; folia surculorum spathulata saepe opposita; carpella petalis longiora. — Savin Kuk in monte Durmitor cca 2200 m; Kom, Stožac, Lola planina (Ba); Rikavac et Kostića distr. Kuči; Vodni do prope Lukavica planina (Ba).

1868. *S. cepaea* L. — In silvis et fruticetis lapidosis regionis infer. et mediae. — Ad Rijeka (Pt), Buan in valle fl. Tušina prope Šavniki (Pč), Bar (Ho), Andrijevića (Ro, Ja), in montibus Balj et Žoljevica prope Andrijevića (Ro), Drušići prope Rijeka (Ro), in monte Vjetrnjak distr. Bratonožići, coenob. Morača, vallis Bistrica prope Kolašin (Ja), in monte Rumija supra Bar cca 1450 m (Do).

1872. *S. dasyphyllum* L. — Ab affini *S. albo* dignoscitur indumento glanduloso-puberulo, foliis obovatis, inflorescentia pauciflora, petalis obtusiusculis. — Ad rupes et muros e regione infer. usque ad regionem alpinam. — Ostrog, Javorje planina (Pč), in montibus Džiebeze, Veliki Maglić et in valle Skrobotuša distr. Kuči (Sz), circa Andrijevića (Ro, Ja), Sjekirica planina, montes Štit et Žoljevica distr. Vasojevići, coenob. Piva, Črtov do sub Ledenica planina, Jasenov polje sub monte Vojnik, Bijela Voda distr. Kuči, circa Podgorica et Šavniki; Žabljak sub monte Durmitor (Ro), Bioče prope Podgorica, Lopate sub monte Vjetrnjak; Kolašin et coenob. Piva (Ja).

1873. *S. album* L. — In saxosis et muris regionis mediae et alpinae. — Crvena Stijena sub monte Durmitor (Pč), in valle Skrobotuša (Sz), Kom Kučki (Ho), in valle fl. Piva sub Goraško, Črtov do sub Ledenica planina cca 1500 m, Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), in monte Žiovo distr. Kuči (Ba), coenob. Morača, Han Garančić et Kolašin in valle fl. Tara (Ja), ad Andrijevića in collibus calc. (Ro, Ja), Rogam sub monte Kom; Jablan vrh supra Kolašin (Ba), Brčeli et Limljani prope Vir; insula Lesandra (Eb).

— subsp. *athoum* DC. (= var. *brevifolium* BOISS.). — In monte Vojnik, ad Šavniki (Ro).

— subsp. *micranthum* (BAST.) HEGI. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatum; locus mihi ignotus.

1877. *S. acre* L. — In lapidosis, saxosis, ad muros. — In monte Kom Vasojevički (Ba), Jerinja glava, Sjekirica planina, circa Andrijevića distr. Vasojevići (Ro), Bioče in valle fl.

Morača, in montibus Pivljan, Han Garančić; Kolašin in valle fl. Tara (Ja).

— var. *neglectum* (TEN.) VIS. Fl. dalm. — Cetinje, Lovćen (Kš, Ro).

* — subsp. *Rohlena* DOM. Bull. intern. de l'Acad. des scienc. de Bohême 1929 (= *S. acre* var. *neglectum* ROHL. p. p.). — Caulibus floriferis strictis elatioribus, foliis a basi caulis ad inflorescentiam densissime imbricatis et caulem totum occultantibus, erectis, oblongis vel ovato-oblongis in sicco latitudine saltem duplo usque triplo longioribus et manifeste albicantibus cymae ramis (plerumque tantum duobus) stricte erectis..... (DOMIN l. c.). — Ad Njeguši (Ro), in monte Lovćen (Sk).

1880. *S. boloniense* LOIS. — In lapidosis et arenosis regionis infer. et subalp. — In monte Lovćen (Pč, Kš, Ro, Ad), Njeguši (Sz, Ro), Šavniki, mons Ranisava, Vojnik, coenob. Piva, Viljuša (Ro), circa Andrijevice (Ro, Ja), coenob. Morača, Han Garančić, Matoševo, Kolašin in valle fl. Tara (Ja), in monte Žijovo distr. Kuči; Sinjavina planina (Ba), in monte Orjen (Ad); Limljani prope Vir; Rumija et Sutorman supra Bar (Do).

— var. *montenegrinum* HORAK. — Gracilior; foliis longe tenuiter linearibus, ramis cymae erectis, sepalis sensim anguste attenuatis, petalis aureis tenuiter linearibus longe sensimque subulato-attenuatis, carpellis sensim elongato-angustatis, stylis sub flore petala attingentibus. — Cum typo.

1881. *S. Horákii* ROHL. (= *S. alpestre* var. *Horákii* ROHL. IV. Beitr. p. 50 et Acta botan. boh. 1923 p. 17; conf. JANCHEN. Oe. B. Z. 1919). — Ab affini *S. alpestre* dignoscitur sepalis angustioribus oblongo-lanceolatis saepe rubro-suffusis, petalis acutis mucronatis mucrone recurvo sepala vix superantibus rubello suffusis. — In pascuis alpinis. — In monte Zeletin supra Andrijevice (Ro), in monte Kom Kučki et in monte Pivljan cca 1950 m (Ja).

1882. *S. alpestre* VILL. — In alp. montibus Kom (Pt), Sinjavina planina (Ba). An ad spec. praecedentem pertinet?

1884. *S. ochroleucum* CHAIX. — In rupestr. e regione infer. usque ad alp. — Orlova Skala sub monte Kom (Pt), ad coenobium Ostrog (Pč), ad latera montis Lovćen (Pč, Ad, Kš, Pej, Ro), in montibus Džiebeze et Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), ad Viljuša, Šavniki, Cetinje, in Ledenica pla-

nina (Ro), Brotnik (Ho), circa Andrijevića (Ro, Ja), in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin (Ja), ad Podgorica et Rijeka; Štirni do prope Lukavica planina; Durmitor (Ro), ad Nikšić (Ba), Kostića distr. Kuči (Ba), in montibus Jastrebica et Orjen (Ad), Volujačko jezero (Ma), Rumija et Sutorman supra Bar (Do).

— f. *candidum* ROHL. V. Beitr. p. 42. — Petalis (praeter carinam viridem) candidis (nec ochroleucis). — Cum typo in monte Durmitor et ad coenob. Piva (Ro).

*1888. *S. Grisebachii* HELDR. (= *S. racemiferum* HAL.). — Ab affini *S. annuo* dignoscitur floribus conspicue pedunculatis, petalis aristato-acuminatis calyce triplo longioribus stamina multo superantibus. — In monte Lovćen (Ad). Non vidi.

1890. *S. litoreum* GUSS. (Conf. ROHLENA III. Beitr. p. 31). — Annuum, caule subsolitario simplici vel parum ramoso glabro erecto 6—10 cm alto crassiusculo, foliis infimis semiteretibus oblongo-spathulatis oppositis ceteris cylindricis alternantibus usque 1 cm longis obtusis, floribus solitariis rarius binis subsessilibus, pedunculis incrassatis, cyma 6—15flora ramis demum recurvis flores unilaterales gerentibus, sepalis obtusis, petalis lanceolatis acutis ochroleucis calyce parum longioribus apice breviter mucronatis mucrone saepissime recurvo, staminibus 10 (raro 5) petalis parum brevioribus, carpellis divaricatis obtusiusculis mucronatis calyce parum longioribus. — In rupestribus et in muris dicionis infer. mediterr. ad Bar et Ulcinj (Ro).

1892. *S. atratum* L. — Annuum, glabrum, folia clavato-cylindrica, basi rotundata sessilia $\pm$ rubro suffusa; inflorescentia densa, flores pedunculati, petala virescenti-alba acuminata sepalis ovato-triangularibus acutis sublongiora. — In rupestr. regionis alpinae. — In montibus Kom, Durmitor (Pt, Pč, Ro), Hum Orahovski, Mali Maglić distr. Kuči (Sz), Maglić Pivski, Lednica, Sjekirica, Štit supra Andrijevića; Bijela Voda sub monte Kom; Javorje planina, Štirni do prope Lukavica planina (Ro), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), Rikavac distr. Kuči (Ba), Čirova pećina et Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

1895. *S. glaucum* W. K. (= *S. hispanicum* aut.). — In saxosis et lapidosis e regione infer. usque ad alp. in tota dicione frequens. — Ad Kralje prope Andrijevića legit JANCHEN

formam floribus pentameris ut in var. *pallido*, sed ceteris characteribus cum typo congruentem.

— — f. *glabrum* BECK. — Tota planta glaberrima. — Ad Podgorica (Ro).

— — var. *Buxbaumii* (GRIS.) HAY. — Tota planta glanduloso-pubescens. — In montibus Vojnik et Javorje planina (Pč).

* — — var. *pallidum* (M. B.) HAY. — Caulis glaber, inflorescentia glanduloso-pilosa; flores pentameri. — Ad litora prope Ulcinj (Ro), conf. JANCHEN Oe. B. Z. 1919: 30.

1897. *S. rubrum* (L.) THELL. — Annuum, glabrum; folia obovata crassa; inflorescentia 2—3fida pauciflora, flores 5andri sessiles; petala lanceolata alba sepalis lanceolatis duplo longiora. — In lapidosis et arenosis regionis infer. mediterr. ad Podgorica (Ro).

Cotyledon L.

1902. *C. horizontalis* GUSS. — Bractee anguste lineares pedicellis subduplo longiores. — Ad muros oppidi Bar (Do, Ro).

1904. *C. pendulinus* (DC.) BATT. — Ad rupes et muros regionis infer. mediterr. — Ad Boljevići et Limljani (Pč), Cetinje (Kn), circa Vir et Podgorica (Ro), Bioče (Ja).

— — var. *Velenovskýi* ROHL. I. Beitr. p. 21; VI. Beitr. p. 22. — Dignoscitur racemo denso, bracteis inferioribus foliosis, pedunculis multoties, superioribus spathulatis duplo longioribus. — Cum typo ad Bar et Ulcinj (Ro).

1907. *C. chloranthus* (HELDL. et SART.) HAL. — Corolla calyce ad summum duplo longior ad $\frac{3}{4}$ fissa, bractee noscitur caudiculis rosulatis foliatis, foliis basalibus integerrimis. — Kuk in monte Durmitor (De, Si).

Saxifragaceae

Saxifraga L.

*1911. *S. taygetea* BOISS. et HELDL. — Ab affini *S. rotundifolia* dignoscitur caulibus humilibus (5—25 cm), foliis parvis ad summum 25 mm latis saepe multo minoribus obtuse 5—9crenatis, caulinis paucis valde diminutis cuneato-trilobis, petalis elliptico-lanceolatis obtusis, sepalis oblongis obtusiusculis. — In rupestribus alp. Savina Voda in monte Durmitor

(Pt); in monte Gradište supra Kolašin, in montibus Dibala, Prouš, Maglić distr. Kuči (Ba).

1912. *S. rotundifolia* L. var. *vulgaris* ENGL. — In herbidis et fruticetis regionis infer. usque in alp. in tota dicione. — — var. *hirsuta* STERNB. — Frequentior quam forma typica.

*1913. *S. heucherifolia* GRIS. et SCHENK. — Ab affini *S. rotundifolia* differt caule inferne glabriusculo, foliorum limbo margine vix membranaceo, saepe in petiolum cuneatim attenuato, calycis laciniis ovatis obtusis; petalis latioribus obtusis. — In rupestribus alp. Crveno ždrijelo (Ho), Korita rovačka prope Lukavica planina (Ro).

1915. *S. bulbifera* L. — In graminosis regionis mediae. — Ad Cetinje (Pč), Krstac prope Njeguši (Ld), Jerinja glava supra Andrijevice cca 1500 m (Ro).

1916. *S. graeca* BOISS. et HELDR. — Ab affini *S. granulata* differt caule inferne numquam ramoso, inflorescentia subconferta, sepalis brevioribus ovatisque. — In graminosis ad Banjani — Crkvice (Pej, Ro).

1917. *S. granulata* L. — In herbidis ad Velki Mikulić sub monte Strenj distr. Primorje prope Bar (Ba), in monte Lovćen cca 1400—1600 m (Pej, Ro).

1920. *S. tridactylites* L. — In graminosis et rupestr. e regione infer. usque ad alp. — Ad Cetinje et sub monte Lovćen (Pč), Njeguši; Varda sub Ledenica planina distr. Piva; in monte Kom Kučki (2200 m), Sjekirica planina; Andrijevice; circa Bar, Vir, Podgorica, Lješanska nahija, Zagarać supra Danilovgrad (Ro); coenob. Morača (Ja), Ulcinj (Ro, Ba), Sutorman supra Bar (Do), ad Pišće distr. Piva (De, Si).

— — f. *exilis* POLL. — Cum typo non raro.

1921. *S. adscendens* L. — In rupestribus alp. et subalp. — In montibus Kom, Durmitor, Sinjavina planina (Pt, Pč); Velki Maglić et Kunj distr. Kuči (Sz, Ba); Rogam sub monte Kom; in monte Gradište supra Kolašin (Ba). Verosimiliter loca hic enumerata partim (vel omnia?) ad subsp. sequentem referunt.

— — subsp. *Blavii* (ENGL.) HAY. — A *S. adscendente* dignoscitur petalis maioribus patentibus obcordatis sepalis ter longioribus et latioribus, inflorescentia late pyramidalis ramis gra-

cilibus elongatis ascendentibus; filamentis sepala aequantibus.
 — In graminosis et saxosis regionis alp. — Kučke planine: Žižovo, Planinica, Kostiča, Pešinjak, Maglič, Crna planina (Ba); Pavlova livada (Ho), Durmitor, Kom, Jerinja glava, Sjekirica planina, Zeletin, Velki Krš prope Andrijevića, Piperska Lukavica, Lovćen; Mokre distr. Kuči (Ro), Krivi do distr. Piva (De, Si), in montibus Pivljan supra Kolašin (Ja), Čafa Velja prope Rikavac (Df), Krivi do distr. Piva (De, Si).
 — — — f. *minor* BECK. — Cum typo in monte Lovćen (Ro).

1925. *S. exarata* VILL. subsp. *Villarsii* (ENGL. et IRM.) HAY. — In pascuis et lapidosis alpinis. — In montibus Kom, Durmitor (Pt, Pč, Sz, Ba, Ro), Bjelastica planina supra Kolašin, Korita rovačka prope Lukavica planina (Ro).

— — subsp. *adenophora* (C. KOCH) HAY. — Dense glanduloso-pilosa, petala sepalis 2—3plo longiora. — In alp. Kom (Sz, Ba), Stožac (Ba), Savina Voda in monte Durmitor (Ba).

1926. *S. moschata* WULF. — In alpinis montium Kom, Durmitor (Pt, Pč, Ho, Ba, Ro), Planinica distr. Kuči (Ba).
 — — f. *compacta* MERT. et KOCH. — Rikavac distr. Kuči; Durmitor, Carine sub monte Kom (Ba).

1927. *S. sedoides* L. subsp. *prenja* (BECK) HAY. — A typo differt petalis linearibus truncatis vel emarginatis, sepalis longioribus latitudinem subaequantibus, foliis basalibus apice saepe tridentatis. — In glareosis alp. montium Kom et Durmitor (Pč, Ba, Ro), in monte Maglič Pivski (Ro), in monte Prokletija supra Gusinje (Df).

1928. ? *S. Facchinii* KOCH. — A praecedente dignoscitur caudiculis rosulatis foliatis, foliis basalibus integerremis, caule foliato, petalis parvis (1,5—2 mm) violaceis vel rubellis. — In rupestr. summo jugo Šljeme montis Durmitor 2300—2500 m et ad Rikavac distr. Kuči (Ba). Sec. cl. HAYEK dubia.

1930. *S. glabella* BERTOL. — A *S. prenja* dignoscitur petalis orbiculari-ovatis albis (nec flavescens) calyce duplo longioribus, foliis basalibus carnulosis glabris recurvis oblongo-spathulatis obtusis, caulibus elatioribus (usque ad 10 cm) foliatis. — In glareosis alp. — In montibus Kom et Durmitor (Pč, Ba, Ro, De, Si); Kučke planine: Kostiča, Dibala, Strunga, Vila, Planinica (Ba), Gradište supra Kolašin (Ba), Maglič

Pivski (Ro) 1800—2500 m! In alp. montis Prokletija supra Gusinje (Df).

1933. *S. aizoides* L. — In glareosis regionis alp. — In montibus Kom (Pč, Ba, Ro), Pavlova livada (Ho), Groblje sub monte Maglič Kučki, Korita rovačka prope Lukavica planina, Maglič Pivski (Ro); Volujačko jezero (Hawelka fide MALÝ).

1934. *S. media* GOUAN subsp. *porophylla* (BERG. & TOL.) HAY. — In saxosis alpinis. — In monte Kom (Pt, Sz, Pč); in summo jugo montium Žijovo et Dibala et per viam ad Kostića distr. Kuči (Ba), in alp. montis Prokletija ad fines Albaniae (Df), mons Hum prope Cetinje (Ma), in monte Lovćen (Biasoletti, Pej, Ro); Tursko ždrijelo et Treblješ (Ho), Korita rovačka prope Lukavica planina; Velje Osoje supra Nješčuš (Pej, Ro); in monte Pivljan supra Kolašin (Ja); in monte Lisinj supra Bar (Ba).

— f. *montenegrina* (HAL. et BALD.) HAY. — Folia rosularia apice valde dilatata 10—20 mm longa, 3—5,5 mm lata. — Cum typo raro.

1935. *S. sempervivum* C. KOCH. (= *S. Gouani* c. *crnagorica* TERR.). — A praecedente dignoscitur: folia rosularia lineari-lanceolata (nec oblongo-lingulata) 1,5—2 mm lata acuminata subtus carinata (nec apice rotundata vel breviter cuspidata, subtus plana); petala dilute purpurea. — In rupestr. regionis alp. — In montibus Kom (Ba, Sz, Ro), Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro), ad jugum Maglič prope Kostića et in monte Žijovo distr. Kuči (Ba).

— f. *alpina* TERR. — Diminuta, racemo tenui. — In alp. Žijovo et Kostića distr. Kuči cum typo (Ba).

1938. *S. caesia* L. — In rupestr. et glareosis regionis alp. in montibus Maglič Pivski et Bioče ad fines Hercegovinae (Ro). Occurrit saepissime in var. *glandulosissima* ENGL.

1939. *S. scardica* GRIS. — Ab affini *S. marginata* dignoscitur praesertim foliis valde carinatis acutis, punctis impressis 9—15, petalis calyce 2½—3plo longioribus. — In rupestr. alp. montis Javorje et supra Buan vallis Tušina (Pč); Mala Ivica sub monte Durmitor; mons Kom; mons Gradište supra Kolašin; mons Lisa prope Andrijevića (Ba).

1940. *S. marginata* STERNB. var. *Rocheliana* (STERNB.) ENGL. et IRM. — In rupestr. alp. montis Maganik (Ho). An ne ad subsp. sequent. pertinet?

— var. *coriophylla* (GRIS.) ENGL. — Folia rosularia spatulata vel oblonga obtusa 4—6 mm longa, 0,8—1,5 mm lata non vel parum arcuatim cartilagineo-marginata punctis impressis 5—7; caulis ad 8 cm altus dense glanduloso-pilosus 3—9-florus; petala alba calycis laciniis cuneato-ovatis duplo longiora. — In rupestr. regionis subalp. et alp. in omnibus fere montibus dicionis septentr. et orient. — Etiam in montibus Lisinj, Kosa, Rumija, Bijela Skala supra Bar (Ro, Do et alii).

— f. *rubescens* ROHL. in FEDDE Rep. III:147. — Petala pallide rosea. — In alp. montis Jablan supra Kolašin cca 2100 m (Ro).

— f. *grandis* ROHL. V. Beitr. 43. — Petala duplo maiora ad 15 mm longa. — In alp. montis Zeletin supra Andrijevice (Ro).

— f. *Bubákii* ROHL. III. Beitr. 31. — Caule, foliis caulinis, paniculae ramulis calycibusque glaberrimis. — In alp. montis Durmitor loco Vališnica do cca 2200 m (Ro); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

— f. *subuniflora* TERRAC. — In rupibus montis Velki Maglič distr. Kuči (Ba).

*1941. *S. Spruneri* BOISS. — A praecedente dignoscitur praesertim foliis rosularum albo-glanduloso-pilosis. — In praeruptis montium Kom Kučki et Vasojevički 2400 m (Ba).

1944. *S. crustata* VEST. — Ab affini *S. aizoon* L. dignoscitur foliis rosularum integerrimis (nec crenatis vel dentatis) linearibus cca 1,5 cm longis et 2 mm latis. — In rupestr. calcareis alp. — In montibus Kom (Pč), Lovćen (Ba), Maganik (Ho), Dobri do in monte Durmitor; Vodni do prope Lukavica planina; Gradište et Jablan vrh supra Kolašin; Rikavac distr. Kuči (Ba).

1946. *S. aizoon* JACQ. — In rupestribus regionis alpinae et mediae in tota dicione frequens, praecipue in saxosis calcareis.

— var. *alpicola* (SCH. N. KY.) ENGL. IRM. — In valle fluminis Tara prope Lever Tara (De, Si).

— var. *brevifolia* ENGL. — Frequens.

— — — f. *moesiaca* VELEN. — In alp. montis Kom Kučki et in monte Maganik (Ho).

— — var. *Malyi* (SCH. N. KY.) ENGL. et IRM. — In alp. Vermoš ad fines Albaniae (Df), in monte Bijela Gora ad fines Hercegovinae (Ad), in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

*— — var. *recta* (LAP.) SER. — Frequens cum typo; saepe floribus non punctatis (= f. *candida* BECK Fl. N. Oe. 675).

1947. *S. oppositifolia* L. var. *meridionalis* TERR. — A typo differt foliis maioribus 4,5—6 mm longis acuminatis apice punctis impressis 1—5. — In glareosis et ad nives regionis alp. raro. — In montibus Mali Durmitor (Pt), Durmitor jugo Šljeme (Pč, Ba), Durmitor loco Vališnica do (Ro), Kom Vasojevički supra Ljubanj (Ba); Žijovo et Rikavac distr. Kuči; mons Lisinj et Lonac supra Bar (Ba).

Chrysosplenium L.

1949. *Ch. alternifolium* L. — In silvis irriguis ad rivum Bukovica sub monte Durmitor reg. subalp. (Pč), ad Vučji potok in Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

Parnassia L.

1950. *P. palustris* L. — In spongiosis, pratis humidis regionis subalp. et alp. in tota ditione septentr. et occident. frequens. — E monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

Ribes L.

1951. *R. grossularia* L. — In silvis et fruticetis regionis mediae. — Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub monte Kom (Pt); sub monte Balj prope Andrijevića; Varda supra coenob. Piva; Matoševo in valle fl. Tara (Ro).

1952. *R. alpinum* L. — In silvis et rupestr. subalp. et alp. — Sinjavina planina (Pt), in monte Jastrebnica (Pč), Skrož botuša sub monte Vila, Čafa Mala, ad jugum Kariman supra Rikavac distr. Kuči (Ba), Njeguši (Ro, Gi), Ivanov laz in monte Lovćen, Vališnica do in monte Durmitor, Maglić Pivski, Zakamen supra coenob. Piva, Štirni do prope Lukavica planina (Ro), Volujačko jezero (Ma).

— var. *pallidigemmum* (SIMK.) HAY. (= *R. Fleischmanni* BORB.). — „Ramuli hornotini minute glandulosi et pubescentes; folia saepe 5loba $\pm$ glanduloso-pilosa; gemmae saepe palide virentes.“ — Rarius cum typo.

1955. *R. petraeum* WULF. — A praecedente dignoscitur racemis demum pendulis, floribus hermaphroditicis, bracteis pedicellis brevioribus, foliorum lobis argute bisserratis, petalis rufescentibus, fructibus obscure rubris. — In frutic. subalp. et alpinis. — Sub monte Durmitor (Pč); Cetinje (Ba); in monte Rumija supra Bar (Ba); Ravno distr. Piva (Ma); supra lacum Lokva prope Žabljak, in monte Durmitor loco Ledena pečina (De, Si).

Rosaceae

Spiraea L.

1962. *S. media* SCHMIDT var. *mollis* C. KOCH et BOUCHÉ (SCHNEIDER Handb. Laubholz. I: 457). — In rupestr. et dumetis ad latera montis Jerinja glava supra Andrijevica (Ro); Ljut supra coenob. Piva (Ro) cca 1200—1400 m! — var. *oblongifolia* (W. K.) DIPPEL. — Cum priore in montibus Jerinja glava et Balj supra Andrijevica; Pirlitor prope Žabljak sub monte Durmitor (Ro).

1963. *S. ulmifolia* SCOP. — A praecedente dignoscitur „foliis ramorum elongatorum fere a basi, ramorum floriferorum a medio inciso-serratis.“ — In rupestr. montis Durmitor loco Crvena Stijena (Pč, Ba).

Aruncus AD.

1965. *A. silvester* KOSTEL. — In silvis et ad rivulos regionis subalp. — In valle fl. Tara (Pč, Ja); Nižin Luk in valle Bistrica prope Kolašin (Pt); Skrobotuša (Sz), Bukovica sub monte Durmitor (Ba, Ro), Mratinje sub monte Maglič Pivski, Ščepangrad in valle fl. Piva, Zakamen supra coenob. Piva, Trešnja supra Njeguši, in monte Lovćen (Ro), in monte Bač supra Kolašin; Sinjavina planina (Ba).

Filipendula MILL.

1966. *F. hexapetala* GILIB. — In graminosis siccis e regione infer. usque ad subalpinam frequens. — Ad Danilov-

grad (Pt, Ro), Viruša dol sub Crna planina (Pt), in valle Tara (Pt, Ja), Crmnica (Pč), sub monte Hum Orahovski (Sz), Lukavica planina (Ho), Bežijevo distr. Kuči (Ba), Gorańsko, Andrijevića, Jerinja glava, Balj, Viljuša, Njeguši, Podgorica, Rijeka, Spuž, Bukovica sub monte Durmitor (Ro), in montibus Peh et Glave supra Kolašin (Ja), in monte Rumija supra Bar (Do), in monte Troica prope Vir (Eb), Lovćen (To).

1967. *F. ulmaria* (L.) MAXIM. — In fruticetis udis, ad ripas regionis subalpinae. — Sub monte Durmitor (Pč).

— f. *denudata* (PRESL) BECK. — Murino prope Velika distr. Vasojevići (Ba), Zmijničko jezero et Bukovica sub monte Durmitor (Ro), circa Kolašin (Ja), Poljana et Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

Rubus L.

1968. *R. saxatilis* L. — In silvis regionis subalp. et alp. — Sinjavina planina, montes Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ro, De, Si).

* — f. *crenatus* HRUBY. — Supra lacum Lokva in monte Durmitor (De, Si).

1969. *R. idaeus* L. — In silvis regionis subalp. et alp. — Javorje planina, Durmitor, vallis Tara (Pč), Skrobotuša sub monte Vila; ad latera montis Hum Orahovski (Sz); Crno jezero sub monte Durmitor (Ro), circa Kolašin (Ja), Bukovica sub monte Durmitor; Sinjavina planina (Ba), ad latera montis Lovćen, Štirni do prope Lukavica planina, in monte Vojnik; Čeklići et Donja Krivača prope Njeguši (Ro), Crmnica (Eb).

— var. *maritimus* (ARRH.) f. *armatipedicellatus* HRUBY. — Cum typo sub monte Vojnik (Ro).

1975. *R. praecox* BERTOL. subsp. *macrostemon* (FÖCKE) HAY. — In dumetis ad Medun distr. Kuči (Sz), Volubica prope Bar (Ba).

1977. *R. bifrons* VEST. — In dumetis ad Strugari (Pt).

1978. *R. Pantocsekii* HOLUBY ap. PANT. Adnot. 117. — Ad pedem montis Gliva prope Trebinje in Hercegovina (Pt). E Montenegro adhuc non vidi. (Conf. HAYEK Prodr. Fl. penins. Balc. I: 662.)

*1980. *R. ulmifolius* SCHOTT subsp. *dalmatinus* (TRATT.) FÖCKE. — In dumetis saxosis regionis calidioris.

— Ad Njeguši, Cetinje, Grahovo (Pč); Plavnica (Sz), Medun distr. Kuči (Ho), Crmnica (Eb).

× *R. tomentosus* × *ulmifolius* subsp. *rusticanus* = *R. Baldaccianus* BORB. — In dumetis ad Orahovo distr. Kuči (Ba).

1983. *R. tomentosus* BORKH. var. *canescens* WIRTG. — In declivibus montis Maglič Pivski versus Mratinje (Ro), circa Njeguši (Sz, Ro).

— — f. *cinereus* (RCHB.) FOCKE. — Ad Njeguši et Andrijeva (Ro).

— — var. *glabratus* GODR. — Ad coenob. Piva, sub monte Balj prope Andrijeva, Donja Krivača, Šanik, Bukovica prope Njeguši (Ro).

— — — f. *setosoglandulosus* WIRTG. — Ad latera montis Balj supra Andrijeva (Ro).

*1983b. *R. Hrubyi* ROHLENA XI. Beitr. 1936 pag. 16 (= *R. Rohlenae* HRUBY in Rohl. IX. Beitr. pag. 13 non TOCL; *R. tomentosus-serpens* HRUBY). — Turio?; ramus florifer obtusangulus dense et distanter pilosus glandulis pallidis inaequalibus onustus aculeis paucis debilibus reclinatis basi aliquot dilatatis flavescentibus aciculis variis exasperatus; folia 3-nata coriacea supra glabra nitida subtus cano-tomentosa floccosa (ut in *R. tomentoso*) foliolium terminale plerumque basi cuneatum (ut in *R. tomentoso*), aut ± late ovatum aut fere orbiculare; petioli ut rami vestiti et exasperati; inflorescentia elongata perfoliata, pedunculis inferioribus longis erectis, superioribus brevibus, pedicellis brevibus; axis floralis dense hirsutus glandulis inaequalibus pallidis onustus; aciculis flavis, aculeis sparsis debilissimis exasperatus; bractee foliolatae lanceolatae discolores promiscue tripartitis (ut in *R. tomentoso*), maioribus; flores mediocres; calyx extus tomentoso-viridis dense flavescenter aciculatus, glandulis pallidis mediocribus exstructus; petala albo-flavescentia(?) obovata; stamina stylis virescentibus paulum longiora alba. — Habitat in dumetis ad ripam fluminis Lim prope Andrijeva cca 800 m (Ro). — „Diese prächtige Brombeere gleicht im Blütenstande stark *R. tomentosus*, dessen Beteiligung sich auch in dem Blattzuschnitte, der Blattrandzahnung und der Form der Deckblättchen zeigt, während sonst die Pflanze völlig das Aussehen von *R. serpens* (WHE) SUDRE besitzt.“ (HRUBY in litt.)

*1983c. *R. divergens* P. J. MUELL. (= *R. tomentosus* Lloydianus=caesius) f. *supertomentosus* HRUBY (Rubi penins. balc. p. 161 Tab. CV. fig. 3). — Valač rupe sub monte Lovćen (Pej, Ro).

*1983d. *R. trachypus* BOUL. et GIL. (= *R. tomentosus* LLOYD nec alior) f. *firmior* HRUBY (Rubi penins. balc. p. 160). — Ad Viljuša distr. Katunska nahija cca 1000 m (Ro).

1993. *R. hirtus* W. K. var. *montenegrinus* HAY. — „Turiones epilosi, glandulis stipitatis et setis glanduliferis densissime, aculeis parum validioribus sparse obsiti; foliolum terminale obovatum; inflorescentia angusta, racemosa, axibus densissime atropurpureo-glandulosis. — In silvis regionis subalp. — Varda sub monte Kom; circa Andrijevića (Ba, Ro); huc spectant verosimiliter plantae a cl. PANČIĆ sub monte Durmitor lectae et sub *R. glanduloso* publicatae.

1999. *R. caesius* L. — In dumetis et saxosis regionis infer. — Sinjac prope Vir (Pč), Plavnica (Sz), Rijeka (Ba), Andrijevića (Ro), Donja Zeta prope Podgorica (Ro), Crmnica; insula Vranina (Eb).

— var. *meridionalis* A. KERN. f. *aquaticus* (W. et N.) HRUBY. — In dumetis ad Andrijevića ad f. *mollifolium* (SUDRE) HR. verg. (Ro).

*— var. *pseudo-dunensis* TOCL. — „Schösslinge kaum behaart, ziemlich dicht bewehrt, Blättchen klein, runzelig, grob oft eingeschnittengesägt, unterseits dicht behaart. Kelche grau-grün, rot-drüsig, Kronblätter rosa, fein flaumig.“ (TOCL in schedis 1903). — In campo ad Podgorica cca 30–50 m (Ro).

Fragaria L.

2000. *F. vesca* L. — In graminosis silvat. regionis infer. et subalp. — In valle Perućica sub monte Kom (Pt), vallis Morača sub Javorje planina (Pč), in monte Hum Orahovski distr. Kući (Sz), sub monte Kom Kučki (Ho), circa Ulcinj et Vir (Ro), circa Kolašin et Andrijevića (Ro, Ja), Crmnica (Eb).

2001. *F. moschata* DUCH. — In silvis et dumetis regionis mediae. — Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Ljut supra coenob. Piva, Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), circa Kolašin (Ja).

2002. *F. viridis* DUCH. — In dumetosis et herbidis regionis infer. et mediae. — Viruša sub Crna planina (Pt), circa Podgorica et Kokoti (Ro).

Potentilla L.

2003. *P. speciosa* WILLD. — In rupestribus alp. et subalp. — Montes Kom (Pt), Lovćen (Pč, Ro), Vučji Zub—Bijela gora (Pč), Treblješ, Korita rovačka (Ho), Dobri do in monte Durmitor; Balj supra Andrijevića (Ro).

— f. *concolor* TH. WOLF. — Cum typo in monte Lovćen.
— subvar. *elatior* TH. WOLF. — Ad 40 cm alta; folia maiora; phylla epicalycis angusta sepalis longiora. — Cum typo in montibus Lovćen, Štirni do prope Lukavica planina 1400—1800 m (Ro); sub monte Prokletija supra Gusinje (Df).

2005. *P. apennina* TEN. — A praecedente dignoscitur indumento sericeo-tomentoso, foliolis apice tantum 2—5 dentatis, caule plerumque aphylo. — In rupestribus supra Gusinje loco Fuša Rudnice cca 1600 m (Df).

*2007. *P. caulescens* TORN. — Foliola apice tantum serrata dentibus ciliatis, praeterea glabra; inflorescentia $\pm$ laxa; stamina pilosa. — In rupestr. calcareis regionis subalp. — In montibus Tičnjak et Maganik (Ho); Kostiča distr. Kuči; Rogam sub monte Kom (Ba).

*— f. *persicina* TH. WOLF (ROHL. V. Beitr. p. 39). — Petalis persicinis, staminibus et stylis plerumque rubicundis. — In saxosis ad Pošćensko jezero supra Šavniki; in valle fl. Piva sub Goraško (Ro).

2008. *P. Clusiana* JACQ. — Foliola supra laxius subtus densius pilosa; inflorescentia condensata pauciflora; stamina glabra. — In rupestr. regionis alp. — Montes Kom (Pt, Pč, Sz, Ba, Ho), Mali Durmitor (Pt, Pč, Ba), Velki Maglić, Planica distr. Kuči (Ba), Maglić Pivski (Ro), Sinjavina planina (Ba).

2012. *P. micrantha* RAM. — Folia caulina indivisa, basalia ternata foliolis cuneato-obovatis utrimque sericeo-pilosis argute serratis dentibus utrimque 7—11, petala alba, stamina pilosa. — Sutorman supra Bar (Pč, Ro), sub monte Kom Kuči (Ho), Njeguši (Ro, Ld), Lješanska nahija; Bioče prope Podgorica (Ro), circa Kolašin et Andrijevića (Ja, Ro).

2013. *P. palustris* (L.) SCOP. — In pratis turfosis ad lacum Crno jezero sub monte Durmitor cca 1500 m (Ro).

2014. *P. rupestris* L. — In saxosis calcareis supra lacum Riblje jezero sub monte Durmitor (Pč).

2015. *P. argentea* L. f. *typica* BECK. — In gramin. regionis subalp. — Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub monte Kom (Pt), ad Cetinje (Pč, Ba), in monte Maglič Pivski; Ledenica et Varda supra coenob. Piva (Ro); Konjuhe prope Andrijeva (Ba).

— f. *latisecta* F. SAUT. — Ad coenob. Piva (Ro).

— f. *incanescens* OPIZ. — Cum typo ad Kolašin (Ja).

— f. *multifida* TRATT. (= f. *angustisecta* TRATT.). — Ad coenob. Piva (Ro).

— f. *tenuiloba* (JORD.) SCHWARZ. — Cum typo ad Andrijeva in locis apricis (Ro).

— var. *pseudocalabra* TH. WOLF. — Borkovići distr. Piva cca 1400 m, Kralje sub monte Kom (Ja), in montibus Balj et Žoljevica prope Andrijeva cum formis ad *P. calabram* TEN. vergentibus (Ro).

× *P. argentea* × *canescens*. = *P. Kernerii* BORB. — Cum parentibus ad Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro).

2016. *P. canescens* BESS. f. *typica* BECK. — In gramin. et dumet. regionis mediae. — Mratinje sub monte Maglič Pivski, in valle fl. Lim et Zlorječica prope Andrijeva, in monte Balj supra Andrijeva (Ro), circa Kolašin, ad coenob. Morača loco Vrujica (Ja).

— f. *oligodonta* TH. WOLF. — Cum typo ad Andrijeva et Borkovići distr. Piva (Ro).

— f. *virescens* (BOISS.) TH. WOLF. — Foliola subtus viridia vel parum cano-tomentosa, caulis parce longepilosus. — Ad coenob. Piva, in valle fl. Tara ad Kolašin (Ro).

— f. *incisoserrata* TH. WOLF. Monogr. 273 (= var. *incisodentata* TH. WOLF ap. ROHL. IV. Beitr. pag. 45). — Foliola profundius incisoserrata, dentibus oblongis vel anguste triangularibus indivisis. — Cum typo ad Andrijeva et in monte Balj (Ro).

× *P. canescens* × *hirta* var. *pedata*. — Cum parentibus ad Andrijeva (Ro).

2017. *P. recta* L. var. *sulphurea* (LAM.) LAM. et DC.
— In dumetosis ad Andrijevića (Ho, Ro).

*— — var. *obscura* (SER.) KOCH. — Ad coenob. Piva, in monte Vojnik cum forma ad var. *leucotricham* BORB. verg., in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina, ad Andrijevića in f. *parceglandulosa* TH. WOLF in litt. (Ro).

— — var. *pilosa* (WILLD.) LED. — Ad Cetinje (Pt), Vir, Kopilje (Ho), inter Cetinje et Rijeka (Kn).

— — var. *balcanica* TH. WOLF. — In dumet. et gramin. in monte Vojnik; circa Andrijevića et Danilovgrad (Ro), sub montibus Kom et Durmitor (Pt, Pč ex loco), in monte Lovćen (Sk), in montibus Kosa et Rumija supra Bar (Do).

— — — f. *viridis* TH. WOLF. — In montibus Durmitor, Vojnik, Ledenica planina (Ro); Kapetanova Rijeka prope Andrijevića (Ja).

— — — f. *hirsutior* TH. WOLF. — Bioče prope Podgorica; Ledenica planina et Črtov do supra coenob. Piva (Ro), Kralje prope Andrijevića (Ja), in monte Prokletija ad fines Albaniae (Df).

— — — f. *Pejovićii* ROHL. III. Beitr. 28. — In valle fl. Zeta prope Spuž (Ro).

*— — — subvar. *vlasicensis* (SIEGF.) TH. WOLF. — In monte Jerinja glava supra Andrijevića, in monte Gradište supra Kolašin; Danilovgrad, Bioče prope Podgorica (Ro).

2020. *P. hirta* L. var. *laeta* (RCHB.) FOCKE. — In dumetosis et graminosis regionis infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad (Ro).

— — var. *pinnatifida* GRIS. f. *hirsuta* TH. WOLF. — Cum typo ad Podgorica (Ro).

— — var. *pedata* (WILLD.) KOCH. — „Caulis robustior et elatior usque ad 40 cm altus dense setulosus; dentes foliorum triangulari-lanceolati patentés (nec extus recurvati).“ — Čukovevići (Ho), in monte Lovćen et circa Njeguši; ad coenob. Piva, circa Bar, Ulcinj, Cetinje, Vir, Podgorica, Danilovgrad; etiam sub monte Balj prope Andrijevića (Ro).

2021. *P. adriatica* MURB. — A praecedente dignoscitur indumento longe piloso et glanduloso, petalis dilute flavis calyce multo longioribus. — In dumetis ad Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz sub *P. taurica*); supra Bar (Ho, B).

2028. *P. opaca* JUSL. — In graminosis et dumet. subalp. et alp. — Kunj Kostića, Hum Orahovski, Dibala, Vila, Pešinjak, Strunga, Miočev do distr. Kuči, Gradište supra Kolašin (Ba). An ad var. sequentem pertinet?

— var. *subalpina* TH. WOLF. apud ROHL. IV. Beitr. 46.

— „Foliola parva late obovata obtuse dentata; phylla epicalycis sepalis fere triangularibus multo minora.“ — Ledenica planina supra coenob. Piva cca 1600 m, in monte Zeletin supra Andrijevića cca 1500–1700 m (Ro), in monte Pivljan supra Andrijevića cca 1950 m (Ja).

2029. *P. australis* KRAŠ. — A praecedente dignoscitur: caulis adpresse (nec patule) longe pilosus, foliola antice incisose serrata dentibus 2–4, utrimque adpresse pilosa; auriculae stipularum lanceolatae. — In graminosis montis Lovćen (Ro).

— f. *pygmaea* KRAŠ. — Cum typo in monte Lovćen.

* — f. *dinarica* BECK Fl. Bosne III:31. — In monte Lovćen (Bo).

2031. *P. Crantzii* (CR.) BECK var. *gracilior* (KOCH) HAY. — In graminosis et pascuis alp. montium Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ba, Sz); Bijela Voda sub monte Kom; Maglić Pivski (Ro), Carine supra Kolašin (Ba).

— f. *subsericea* (TH. WOLF) HAY. — Dense adpresse subsericeo-pilosa. — In monte Gradište supra Kolašin cca 2200 m (Ro).

— var. *stricticaulis* (GREMLI) HAY. — In summo montis Durmitor et in Bjelastica planina cca 2000–2400 m (Ro, De, No, Si).

— var. *tridentina* (GELMI) HAY. — In cacumine montis Durmitor et in monte Žoljevica supra Andrijevića (Ro).

— var. *baldensis* (A. KERN.) HAY. — In monte Gradište supra Kolašin (Ba), Fuša Rudnices sub Prokletija planina ad fines Albaniae (Df).

× *P. aurea* × *Crantzii* (= *P. Huteri* WOLF) var. *super-aurea*. — Cum parentibus in monte Durmitor (Ro).

2032. *P. aurea* TORN. — In graminosis regionis alp. — Montes Kom, Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro), Maganik (Ho), Planinica, V. Maglić, Mojan distr. Kuči (Ba), Maglić Pivski, Ledenica planina, Zeletin, Sjekirica planina, Mokra planina supra Andrijevića (Ro).

— — f. *piperorum* ROHL. III. Beitr. 27. — Dentes foliorum inferiorum obtusiusculi; caulis et petioli subpatule pilosi. — Cum typo in alp. Piperska Lukavica cca 1800 m (Ro).

2033. *P. ternata* C. KOCH. — Ab affini *P. aurea* dignoscitur foliis basalibus ternatis, foliolis cuneato-obovatis inciso-serratis dentibus utrimque 3—5, medio lateralibus brevioribus indumento magis flavescente. — In herbidis et pascuis regionis alpinae. — Sjekirica planina, mons Štit prope Mokra planina, mons Zeletin supra Andrijevice (Ro); sub monte Kom Vasojevički et in monte Pivljan supra Kolašin (Ja); inter Vermoš et Širokar ad fines Albaniae (Df).

2034. *P. dubia* (CR.) ZIMM. — A praecedente discrepat: foliola late cuneata apice dentata dentibus utrimque 1—3; phylla epicalycis sepalis ovatis parum breviora et angustiora (nec linearilanceolata); caulis saepe uniflorus; petala dilute flava (nec aurea). — In herbidis alp. montis Velki Maglič distr. Kuči cca 2200 m (Ba).

2035. *P. montenegrina* PANT. Oe. B. Z. XXIII:5. — Caulis elatus e basi adscendente erectus foliis basalibus multo longior paucifolius superne parum ramosus et dense puberulus; folia ternata, foliola magna, petiolata superiora subsessilia late obovata grosse serrata ad nervos adpresse pilosa, pilis stellatis vel fasciculatis nullis; phylla epicalycis oblonga obtusa sepalis lanceolatis acutis subbreviora; stylus nucula matura longior; petala aurea calyce multo longior. — In herbidis et dumet. subalp. et alp. dicionis septentr. — Peručica sub monte Kom, Sinjavina planina, Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in monte Vojnik, Jablan in Sinjavina planina, Sjekirica planina, Balj, Zeletin supra Andrijevice; Bjelastica planina supra Kolašin; Korita rovačka (Ro); Varda et Pivljan prope montem Kom (Ba, Ja).

— — f. *Jankeana* (PANT.) TH. WOLF. — Dense sericeo-pilosa; stipulae foliorum caulinarum apice 3—4dentatae. — In alp. Bijele Carine sub monte Kom (Pt).

2038. *P. Tommasiniana* F. SCHULTZ. — A simili *P. arenaria* BORKH. dignoscitur praesertim foliis basalibus ternatis. (Confer etiam var. *ternatam* TH. WOLF.) — In rupestr. regionis mediae dicionis septentr. — In montibus Balj et Jerinja glava prope Andrijevice (Ba, Ro), Mratinje sub monte Maglič Pivski; Gorańsko distr. Piva cca 700—1500 m (Ro).

— — f. *quinata* TH. WOLF. — Folia quinata. A *P. arenaria* surculis abbreviatis aegre discernenda. — Rarius cum typo (Ro).

2039. *P. reptans* L. — In graminosis, ruderalis, ad vias in tota dicione e regione infer. usque ad subalp. frequens.

— — f. *microphylla* TRATT. — Ad Bukovica prope Cetinje (Pej).

2040. *P. erecta* (L.) HAMPE. (= *P. Tormentilla* NECK., *P. silvestris* NECK.). — In silvis et gramin. regionis subalp. et alp. — Viruša dol sub Crna planina, Pašina Voda sub monte Durmitor (Pt), supra Kolašin (Pč, Ja), Konjsk planina (Ho), Korita sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Ba), Pošćensko jezero supra Šavniki, Lastva čevska, Velestovo et Milušina pečina in distr. Katunska nahija, circa Andrijevića (Ro), Rudo brdo supra Kolašin (Ja).

2043. *P. anserina* L. — In fossis regionis inferioris ad Vir (Pč).

2045. *P. supina* L. — In arenosis regionis inferioris ad Vir (Pč).

Alchimilla L.

2047. *A. arvensis* (L.) SCOP. — In arvis et incultis regionis inferioris et subalp. — In pascuis Carine sub monte Kom (Pt), circa Ulcinj, Vir, Bar, Rijeka; etiam in valle fl. Piva sub Gorańsko (Ro), Štarac in Sinjavina planina (Ba).

2050. *A. Hoppeana* (RCHB.) BUS. var. *angustifolia* BUS. subvar. *velebitica* DEG. (= *P. alpina* aut. monten.). — Perennis, folia fere ad basin usque 7—9partita subtus sericeo-tomentosa, supra glabra, foliolis cuneato-oblongis obtusis apice inciso-serratis dentibus 3—7 porrectis. — In pascuis et lapidosis regionis subalp. et alpinae in omnibus montibus regionis septentrionalis. — Maglić Pivski, Durmitor, Ledenica, Vojnik, Sinjavina planina, Kom, Planine kučke, Sjekirica, Zeletin, Lukavica, Prokletija etc.

— — — subvar. *sericea* BUSER. — In monte Orijen (ad subvar. *amphiargyrea* BUS. verg.), Perućica sub monte Kom (Ro), in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

— — — subvar. *conjuncta* (BUS.) ASCH. GR. — Ad lacum Volujačko jezero (Ma).

— — — subvar. *leptoclada* (BUS.) ASCH. GR. — Cum praecedente (Ma).

*2052. *A. glaberrima* SCHM. — Folia reniformia, ad summum ad medium usque 7-lobata glabra; pedicelli glabri, sepala acutissima calycis tubo parum longiora. — In pratis humidis regionis alpinae. — Peručica sub monte Kom (Sz), in monte Zeletin supra Andrijevića, mons Jablan in Sinjavina planina, Durmitor, Maglić Pivski (Ro), Rogam sub monte Kom; Gradište supra Kolašin (Ba).

? 2054. *A. acutiloba* STEV. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt). Verosimiliter ad aliam speciem pertinet.

2055. *A. alpestris* SCHM. var. *montana* (SCHM.) SCHINZ et KELL. — In pascuis alp. sub montibus Kom, Maglić, Durmitor, Sinjavina, Lovćen, Kučke planine. — — var. *frigens* (BUS.) ASCH. GR. — In subalp. Vermoš ad fines Albaniae (Df).

2056. *A. pratensis* SCHM. — In pratis et pascuis regionis mediae et subalp. — Mokra sub monte Dziebeze, Velki Maglić distr. Kuči et mons Kom Kučki (Sz), circa Andrijevića; Lastva čevska, Velestovo, Njeguši distr. Katunska nahija (Ro), Crvena Stijena sub monte Durmitor (Ba). Verosimiliter loca hic enumerata partim ad speciem sequentem pertinent.

2057. *A. silvestris* SCHM. var. *pastoralis* (BUS.) HAY. — In pratis et pascuis regionis subalp. — Kapetanova rijeka prope Kolašin, in monte Pivljan et ad pedem montis Kom cca 1600 m (Ja).

2058. *A. pubescens* LAM. var. *glauescens* (WALLR.) ASCH. GR. subvar. *transiens* HAY. — In pascuis regionis subalpinae et alpinae. — Štavna sub monte Kom; in montibus Pivljan (Ja), Hum Orahovski, Rikavac distr. Kuči (Ba), in monte Durmitor (Ht, De, Si); in monte Lovćen et Durmitor in formis ad var. *plicatam* vergentibus (Ro, De, Si).

Geum L.

2062. *G. urbanum* L. — In dumetis et silvis e regione infer. mediterr. usque ad regionem subalp. in tota dicione frequent.

— — f. *glandulosum* MURB. — Caulis cum foliis, pedunculis, articulus inferior styli dense glandulosi. — Cum typo ad Njeguši loco Lopotna Strana (Pej, Ro).

2064. *G. molle* VIS. PANČ. — A praecedente dignoscitur caulibus et foliis dense pubescentibus (nec sparse hirsutis), foliolis terminalibus cordato-reniformibus (nec ovatis), petalis luteis calyce longioribus. — In dumetis et silvis regionis subalp. et alp. — Ad Cetinje; Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub monte Kom; Kovčice sub monte Durmitor (Pt); mons Durmitor versus jugum Štulac; mons Jastrebnica (Pč, Ba), montes Sjekirica, Balj, Štit supra Andrijevića; Ranisava, Vrelo et Barno jezero prope montem Durmitor, Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro), Rudo brdo supra Kolašin (Ja), in monte Gradište supra Kolašin (Ba), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

× *G. molle* × *rivale* = *G. pseudomolle* PANT. Adnot. 121. — Cum parentibus in valle Viruša dol sub Crna planina (Pt), Rogam sub monte Kom (Ba).

2065. *G. montanum* L. — In pratis humidis regionis alp. — Crna planina distr. Kuči (Pt, Ba), Bijeće Carine sub monte Kom (Pt), Rogam sub monte Kom Kučki (Pč), in montibus supra Andrijevića: Sjekirica et Zeletin; mons Jablan in Sinjavina planina (Ro), in monte Starac supra Kolašin (Ba).

*2067. *G. reptans* L. — A praecedente dignoscitur stolonibus supraterraneis (nec estolonosum), foliolis inciso-serratis vel pinnatifidis (nec crenatis) aequalibus, terminali non maiore (nec permagno). — Ad nives deliquescentes summo jugo Šljeme in monte Durmitor cca 2500 m (Ba). Non vidi. A cl. HAYEK non indicatum.

2068. *G. bulgaricum* PANČ. — A *G. montano* discrepat floribus nutantibus (nec erectis), caule longe piloso et glanduloso, 3–7-floro, foliolo terminali cordato-reniformi (nec rotundato). — In pratis humidis regionis alp. raro. — In monte Žijovo et ad Miočev do supra Rikavac distr. Kuči (Ba), in monte Zeletin supra Andrijevića (Ro), Fuša Rudnice et Prokle-tija supra Gusinje (Df).

2069. *G. rivale* L. — Ad rivulos, in pratis, in silvis humidis regionis subalp. diciuntur septentr. — In monte Vjetrenik distr. Bratonožići; Viruša dol sub Crna planina; Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Riblje jezero sub monte Durmitor (Pč), Lukavica planina (Ho), Donja Bukovica distr. Drobunjaci, Treblješ luka prope Lukavica planina; Peručica sub monte Kom, in valle fl. Lim prope Berane et Andrijevića (Ro), Carine sub monte Kom (Ba).

Dryas L.

2070. *D. octopetala* L. — In pascuis et glareosis regionis alp. in omnibus montibus regionis septentr. et septentr. orientalis frequens. E montibus regionis meridionalis (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

Agrimonia L.

2071. *A. eupatoria* L. — In graminosis et dumetosis regionis infer. et mediae. — Bioče, coenob. Duga, Bijela, Slivje (Pt), Danilovgrad (Pč, Ro), Orahovo (Sz), Rijeka (Ho, Ro), Viljuša, Podgorica, Lješanska nahija, Spuž, Drežnica prope Nikšić, Andrijevića (Ro), Bar (Do), Crmnica (Eb), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— f. *longifolia* WALLR. — Cum typo ad Bukovica supra Njeguši (Ro).

*— f. *grossedentata* ROHL. f. n. — Foliolis profunde inciso-dentatis. — Cum typo ad Viljuša (Ro).

Aremonia NECK.

2073. *A. agrimonioides* (L.) NECK. — In dumetosis et herbis regionis mediae et subalpinae. — Crna planina et sub monte Kom (Pt), Njeguši; ad latera montis Lovćen (To, Ro), Sutorman supra Bar, in monte Balj supra Andrijevića, Goražsko, coenob. Piva (Ro), Golo brdo supra Njeguši (Ho), Krstac (Ld), Cetinje (Kn, Če).

Sanguisorba L.

2074. *S. officinalis* L. — In pratis humidis regionis subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina, in valle fl. Tara (Ja), sub monte Durmitor (Pt, Pč, Ro), Sinjavina planina, Nikšić, Viljuša (Ro), in monte Ključ supra Kolašin (Ba).

2076. *S. minor* SCOP. — In graminosis siccis regionis infer. et subalp. — Rijeka (Pt, Ro), in valle fl. Zeta et distr. Crmnica (Pč), Medun (Sz), Cetinje (Pč, Ba), Orahovo (Ba), Viljuša, Nikšić, Velestovo in nahija Katunska, in monte Žoljevića supra Andrijevića (Ro).

2078. *S. muricata* (SPACH.) FOCKE. — Calyx fructifer angulis alatis, faciebus cristato-foveolato-rugosus. — In pratis et graminosis siccis regionis infer. et mediae. — Ad Medun

(Sz), ad Kolašin (Ba, Ja), Lijeva Rijeka (Ba), ad Njeguši, Šavniki, Borkovići, Bar, Ulcinj, Podgorica, Andrijevića (Ro), Kralje sub monte Kom (Ja), mons Pivljan supra Kolašin (Ja), Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba), Podgora et Brčeli prope Vir (Eb).

— f. *microcarpa* G. BECK. — Fructus 2,2—3 mm longi. — Prope Bar (B).

Rosa L.*

2086. *R. sempervirens* L. — In fruticetis regionis infer. mediterr. — Ad Šavica distr. Lješańska nahija (Pč), sub monte Lisinj prope Bar (Ba), ad Ulcinj, Podgorica, Donja Zeta, Bar, Plavnica (Ro). Saepe cum f. *microphylla* DC. et *glabriflora* VIS.

2088. *R. arvensis* HUDS. — In silvis et dumetis regionis infer. — Sutorman supra Bar (Ba).

— f. *Baldaccii* R. KELLER. — Cum typo ad Bar (Ba).

— var. *pilifolia* BORB. — In saxosis et dumetis ad Žanjev do sub monte Lovćen; in valle fl. Zeta prope Danilovgrad; in valle fl. Lim et Zlorječica prope Andrijevića; supra coenob. Piva (Ro).

— var. *carstigena* (H. BR.) HAY. — Rarior in regione calid.

2089. *R. gallica* L. — In dumetis regionis infer. et subalp. — In valle fl. Zeta prope Danilovgrad (Pč).

— var. *pumila* (JACQ.) H. BR. (in BECK Fl. v. Nieder-Oesterr. 779, 1890). — Ad Andrijevića (no. 117), forma foliis vestitis et glandulosis ut in f. *muscipula* BOULLY videtur (Ro); Lješańska nahija (no. 48), ad varietatem sequentem vergens (Ro).

— var. *liophylla* (BORB.) R. KELL. (in A. u. G. Syn. VI. 369, 1902). — Lješańska nahija (no. 47 et 49, Ro); Farmaki ad Podgorica (no. 44), forma valde dearmata; in dumetis ad Danilovgrad cca 100 m (no. 1) (Ro).

— var. *haplodonta* (BORBÁS) BRAUN (in BECK Fl. v. Nieder-Oesterr. 779, 1890). — Vera rara videtur: Lješańska nahija (no. 50, Ro), foliolis antice rotundatis, ramis ramulisque floriferis fere inermibus (= f. *dearmata* BORB.). Formae sub inermes in omnibus varietatibus inveniuntur. Copiose in formis

*) Confer: Dr. IVAN KLÁŠTERSKÝ Rosae montenegrinae ex herbario J. ROHLENA in Acta Musei nation Pragae Vol. IB, No 5 1938.

± composito-serratis, dentibus simplicibus nunc intermixtis, nunc praevalentibus, quae ad A. HAYEK (Prodr. Fl. pen. Balc. I: 705) in varietatem *grahovicensem* R. KELL. collectae sunt, per analogiam var. *transitoriae* R. KELL. e *caninis*, sed vix iure: ad Andrijevice (no. 116, Ro) receptacula densissime glanduloso-stipitata. — Ad Podgorica (no. 28, 29, 39, 40, Ro).

Ad var. *haplodontam* (BORB.) BRAUN forma sequens pertinet, valde diversa et notabilis: E stirpe brevissima flexuosa rami erectissimi usque 70 cm longi, internodiis longis, fere inermes (raro aculeum subrectum parvum, seti glanduliferi aut eglandulosi rarissimi, solum in ramulis floriferis sub inflorescentia crebriores); stipulae a latioribus ad angustissimas (20×3 mm — $19 \times 0,5$ mm!) variantes, subtus glabrescentes; folia magna, 92—133 mm longa, in vivo verosimillime debilia, petiolum foliolaque sicca tenuissima. Petiolum puberulum, sparse glanduloso-stipitatum, hic illic cum paucis (1—3) aciculis parvis; foliola (5, rarius 7) late elliptica aut subovata antice late acuta usque breviter acuminata, 40—47 mm longa et 22—26 mm lata; dentes pro maiore parte simplices (et fere eglandulosi). Foliola supra glabra, subtus tota sparse pilosa, saepius glabrescentes, semper eglandulosa. Nervus medianus semper totus ± dense pilosus; bractae desunt; pedunculi longi (36—53 mm) tenues, sparse glanduloso-stipitati, seti nulli; receptacula parva paupere glandulosa usque eglandulosa; sepala lata petalis breviora; flores magni laete purpureo-rosei; styli capitulum albo-lanatum formantes. Forma rarissima, verosimiliter oecologica, in planta heliophila umbra evocata. — In dumetis ad Danilovgrad (no. 6, Ro).

— var. *leiostyla* GELMI. — In dumetis ad Danilovgrad (no. 3) forma dearmata; Boljevići (Ro), forma ad var. *Czakiana* H. BR. propinqua, stylis longioribus, infra pilosis, supra glabris, in capitulum non confertis, sed fascem patentem formantibus.

2091. *R. andegavensis* BAST. — In dumetis et ad margines silvarum. — Ad Timar inter Bukovica et Tušina distr. Drobnjaci (Ba).

— var. *rupivaga* H. BR. (= *R. surculosa* b. *rupivaga* H. BR. in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 103). — In saxosis castri Medun prope Podgorica (Sz).

— var. *biharensis* BORB. — In dumetis pagi Lijeva Rijeka (Sz).

× *R. canina* × *gallica*. — In monte Žoljevica prope Andrijevića (Ro).

2092. *R. canina* L. subsp. *lutetiana* (LEM.) HAY. — In dumetis ad Kurlaj et Konjuhe sub m. Kom; Duge prope Njeguši; Andrijevića (Ro). Ad Pištet pr. Njeguši ad f. *pallens* R. KELLER verg. (Pej, Ro).

— — — var. *insubrica* WIERZB. — In saxosis ad Njeguši (Sz).

— — — var. *subfirmula* H. BR. in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 93. — In dumetis pagi Lijeva Rijeka (Sz).

— — — var. *transitoria* R. KELLER in ASCH. GR. Syn. VI. 1: 159). — Andrijevića, Valač rupe, Šavnik et Pištet sub monte Lovćen, ad Viljuša (f. *inermis*), Šavnik sub Ivica planina (Ro).

— — subsp. *spuria* (PUG.) H. BR. f. *aprica* H. BR. — Distr. Kući (Sz 95 sine loci specialis indicatione).

— — — var. *crnagorae* (H. BR.) HAY. — In dumetis ad Lijeva Rijeka (Sz).

— — subsp. *dumalis* (BECHST.) HAY. var. *glaucina* (RIP.) H. BR. — In incultis pagi Njeguši, ad Podgorica, Andrijevića, Viljuša, Krstac njeguški cum forma *biserrata* (Ro), Šanik sub monte Lovćen (Pej, Ro). Ad Pištet pr. Njeguši forma foliis pallide glauco-viridibus, stylis nunc sparsissime pilosis, nunc pilosioribus, paulo elongatis liberis capitulum non formantibus [ad f. *glaberrimam* (DUM.) CHRIST verg.] (Pej, Ro).

— — — var. *dissimilis* H. BR. in BECK SZYSZ. Pl. Crnag. 102. — In calcareis pagi Medun (Sz).

2093. *R. dumetorum* THUILL. subsp. *dumetorum* (THUILL.) HAY. — In dumetis ad Žanjev do prope Njeguši; Kurlaj sub monte Kom (Ba), Ivanov laz sub monte Lovćen; Donja Zeta prope Podgorica (Ro).

— — — var. *Thuillieri* CHRIST. — Lješanska nahija; circa Njeguši locis pluribus (Ro). Ad Djevojački do pr. Njeguši ad f. *Brachtii* (BRAUN) R. KELLER vergens. Foliola pallide griseo-viridia, subtus nervis prominentibus (Pej, Ro).

— — — var. *valdefoliola* H. BR. in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 107. — In pascuis alp. montis Hum Orahovski et in incultis pagi Orahovo distr. Kući (Sz).

— — — var. *platyphylla* CHRIST. — Krstačko polje prope Njeguši; Varda et Sinjac prope coenob. Piva, Šavnik sub Ivica planina; Podgorica (Ro).

* — — — var. *cinerosa* (DES.) ROUY. — In m. Rumija (Do).
 — — — var. *aemoniana* KMEŤ. — Ad Njeguši loco Ivanov Laz; Donja Zeta prope Podgorica (Ro).
 — — — var. *leptotricha* BORB. — In incultis pagi Orahovo et in calcareis circa Medun (Sz).
 — — subsp. *uncinella* (BESS.) HAY. f. *subviolacea* H. BR. (sub *R. pilosa* var. *subviolacea* in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 105). — In pascuis alp. montis Hum Orahovski (Sz).
 — — — var. *hemitricha* (RIP.) BORB. — Circa Podgorica et Andrijevisa (Ro).

2094. *R. Deseglisei* BOR. f. *ornata* H. BR. (sub *R. colina* var. *ornata* H. BR. in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 108). — Ad sepes prope Orahovo distr. Kuči (Sz).

*2100. *R. tomentella* LEM. — In fruticetis ad Bijela Skala distr. Primorje (Ba).

2101. *R. agrestis* SAVI var. *Schulzei* R. KELL. — Lješanska nahija (Ro).

— — var. *lasiopoda* R. KELL. — Circa Danilovgrad in forma foliis maioribus (—31×22 mm), stylis prominentibus, laxe pilosis (Ro).

— — var. *Milenae* H. BR. in BECK et SZYSZ. Pl. Crnag. 109. — In dumetis pagi Lijeva Rijeka (Sz).

— — var. *inodora* FRIES. — Ad Boljevići supra Vir (Ro).

— — var. *Gizelae* (BORB.) R. KELLER. — Krstac prope Njeguši; Trešnja sub monte Lovćen, Podgorica, Štirni do (Ro).

2102. *R. micrantha* SM. f. *polyacantha* BORB. — In incultis pagi Njeguši (Sz).

*× *R. agrestis* SAVI × *R. glutinosa* S. S. = *R. Novákii* KLÁŠTERSKÝ. — In alp. Štirni do (Ro).

2111. *R. glutinosa* S. S. — In rupestr. regionis subalp. — Ad Viljuša cca 1000 m (Ro), in monte Rasovatac prope Vir (Eb), in alpinis Štirni do cca 1800 m; sub monte Vojnik cca 1000—1200 m forma ad var. *Formánekii* J. B. KELLER vergens.
 — — var. *dalmatica* (A. KERN.) BORB. — Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), Krstac et Duge prope Njeguši (Gi, Ro).

— — — f. *minor* H. BR. — In monte Dziebeze distr. Kuči (Sz).

— — — f. *Baldaccii* HAY. — Krstac prope Njeguši et in monte Lovćen loco Tresnjak (Ba).

*2112. *R. tomentosa* SM. — In dumetosis regionis mediae. — Čevo, Župa Nikšićka, in monte Jastrebnica (Pč), sub monte Mavraljnik; Bukovica sub monte Durmitor, Varda sub m. Kom, Velki Mikulić supra Bar; Velika et Konjuhe prope Andrijevića (Ba).

— — var. *cinerascens* (DUMORT.) CREP. — Šavniki sub Ivica planina; specimen foliolis irregulariter serratis (Ro).

— — var. *subglobosa* (SM.) CARION. — Duge prope Njeguši; ViršPazar (Ro).

— — var. *cuspidatoides* (CRÉP.) R. KELL. — Ad Andrijevića (no. 122, Ro), specimen parvifolium foliola plerumque vix 18—20 mm longa et 10—12 mm lata; (no. 125 et 126, Ro), ad ViršPazar, 30—50 m; (no. 17 et 18, Ro), plantae subinermes, glandulis subfoliariis raris, stylis subglabris et no. 17 (Ro) praeterea etiam ramulis floriferis hic illic pilosis, in monte Balj prope Andrijevića cca 1000 m, no. 97b (Ro), specimen stylis glabris.

— — var. *dumosa* R. KELL. — Ad Gorańsko distr. Piva cca 900 m (Ro).

2113. *R. mollis* SM. — In dumetosis regionis subalp. — Vrh Suta supra Bar, Čafa gvozdeća distr. Kući (Ba), Krstac prope Njeguši (Sa, Pej, Ro).

— — var. *Szyszyłowiczii* (H. BR.) HAY. — In pascuis alp. Livady sub monte Hum Orahovski et in monte Soko distr. Kući (Sz, Ba).

— — var. *montenegrina* (H. BR.) HAY. — Sine loci specialis indicatione frequens in Crna gora (Sz). In monte Ključ prope Kolašin (Ba).

* 2114. *R. pomifera* HERM. — In dumet. regionis mediae. — Sub monte Sutorman supra Bar, ad viam e Andrijevića ad Kolašin sub monte Ključ (Ba).

— — var. *typica* CHRIST. — Ad Njeguši (no. 181, Ro) — ibidem loco Krstac (no. 164 et 165, Ro), in monte Žoljevica prope Andrijevića cca 1300 m (no. 134, Ro), f. transitoria inter var. *typicam* et var. *reconditam*.

— — var. *recondita* (PUGET) CHRIST. — Ad Andrijevića (no. 111, Ro), f. ad var. praecedentem glandulis subfoliariis

paucis vergens. — In monte Balj prope Andrijevića (no. 97, Ro) vera — et ibid., cca 1000 m (no. 99, Ro), forma imprimis longitudine pedunculorum ad var. *resinosam* STERNB. spectans. — Supra coenobium Piva loco Varda, cca 800 m (no. 82, Ro) vera et ibid., cca 1000 m (no. 96, Ro), f. aculeis ramorum omnibus leviter arcuatis (ramulorum recti!) divergens. — Sub monte Vojnik (no. 59 et 60, Ro); ad Viljuša cca 1000 m (no. 12, Ro), forma extrema, sparsissime aculeata, foliolis supra glabrescentibus subtus paupere glandulosis, pedunculis longis, sparse glandulis stipitatis obsitis.

— — var. *resinosa* (STERNB.) R. KELL. — Supra coenobium Piva loco Varda cca 1000 m (no. 93 et 94; Ro), Peručica sub monte Kom (no. 76, Ro) forma in ramulis floriferis $\pm$ heteracantha.

— — var. *engadinensis* CHRIST. — Sub monte Vojnik (no. 58, Ro), vix typica, aculeis saepe leviter arcuatis, dentibus in foliolis nonnullis denticulis accessoris glandulis munitis intermixtis, receptaculis nudis.

2117. *R. glauca* POURRET (= *R. rubrifolia* VILL.). — In dumet. regionis mediae et subalp. — Ad Cetinje et Ostrog (Pč), Radeča Velja prope Kostića distr. Kuči (Ba).

— — var. *typica* CHRIST. — Ljut sub Ledenica planina distr. Piva in subalpinis (no. 85, 86, 87, Ro).

*— — var. *caninaeformis* KLÁŠTERSKÝ. — Foliola viridia usque luteo-viridia, debilia, subtus nervatura fusca, sed non prominente, serratura simplicissima, peraperta, dentibus magnis; sepala crebre divisa, exteriora usque 5—6 pinnis parvis linearilanceolatis praedita. Ceterum sicut var. *typica* CHRIST; toto habitu *Rosae caninae* var. *andegavensi* similis. — Ad Vir Pazar (no. 21, 24, Ro).

*— — var. *subbiserrata* R. KELLER. — Donja Krivača sub m. Lovćen (Pej, Ro).

*— — var. *Rohlenae* KLÁŠTERSKÝ. — Foliola griseo-viridia, pruinosa; sepala crebre divisa, exteriora 4—6 pinnulis filiformibus praedita, appendice lanceolata, margine simpliciter serrata, dentibus glandula terminali munitis; styli glabri, rarius parum pilosi, numquam pilosi nec lanati. — In monte Lovćen (Ro, Pej); ad Cetinje (Sag).

— — var. *glaucescens* (WULF.) R. KELL. — Ad Njeguši, loco Valač rupa (no. 180, Ro) — ibidem, loco Ljut (no. 182 et 183,

Ro) — ibidem, loco Trešnja (no. 169 et 170, Ro), forma transitoria inter var. *glaucescentem* et var. *typicam*; nonnulli pedunculi paupere stipitato-glandulosi, alii eglandulosi; pedunculus inflorescentiae centralis etiam in speciminibus aliis saepe eglandulosus; sepala glandulis perpaucis obsita, interiora eglandulosa.

— var. *praerupticola* (H. BRAUN) R. KELL. f. *Baldacciana* (R. KELLER) HAYEK. — Ad Njeguši loco Ivanov laz (no. 158, 159, Ro) — ibid. loco Trešnja (Ro) — Bogojeva glava prope Njeguši (no. 150, Ro) — in monte Jezerski vrh (Lovćen) (no. 151, Ro) — Srablje jezero sub monte Durmitor (Ro) — ad Njeguši loco Duge prope Čeklići (no. 175, Ro) — ibid., loco Ljut (no. 167, Ro), f. setis glanduliferis non crebris etiam in ramulis sub inflorescentia (Ro). In distr. Kuči (Ba), in monte Lovćen (Sa). — Specimina omnia non solum in foliis inferioribus, sed in omnibus, etiam in summis, duplo serrata.

2120. *R. pendulina* L. — In silvis et dumetis subalp. — Sub monte Durmitor (Pt, Pč), in monte Ključ supra Kolašin (Ba), in pascuis Varda et Carine sub monte Kom (Ba), in monte Pivljan supra Kolašin ± ad var. *levis* (SER.) R. KELLER verg. (Ja); Velki Maglić distr. Kuči (Ba), Velje osoje prope Njeguši, Sinjavina planina (Ro).

— var. *pyrenaica* (GOU.) R. KELL. — In rupestribus in monte Kom et in Orlova Skala sub monte Kom (Pt).

— var. *setosa* SERINGE. — Supra coenob. Piva, loco Zakamen dicto, in subalpinis (no. 90, Ro), solum exceptione typica. Saepius diversae variationes imprimis in glandulositate receptaculi et calycis. — Bukovica sub monte Durmitor (no. 901, Ro), forma receptaculo glanduloso. In monte Ranisava, 1400—1600 m (no. 63, Ro), differt receptaculo et calyce eglanduloso. Dobri do in monte Durmitor, 1600—1800 m (no. 64, Ro), pedunculi, receptacula, calyces eiusdem rami in glandulositate variant. Ljut sub monte Lednica, distr. Piva, in subalpinis (no. 84, Ro), differt receptaculis et calycibus eglandulosis, foliolis subtus in nervis stipitato-glandulosi. — Peručica sub monte Kom (no. 75, Ro), differt receptaculis eglandulosis, foliolis inferioribus subtus laxè pilosis, quia ad var. *pubescens* (KOCH) R. KELLER spectat.

— var. *pubescens* (KOCH) R. KELLER. — In valle fl. Jelovica, in subalpinis (no. 74, Ro), forma typica, receptaculis calycibusque glandulosis. Krivača sub m. Lovćen (Pej, Ro).

— var. *levis* (SERINGE) R. KELL. — In monte Ranisava 1400—1600 m (no. 63c, Ro) — et ibidem (no. 63b, Ro), sed forma nervo mediano et hic illic nervis lateralibus foliorum $\pm$ glandulosis, quare ad var. *montis=ludovici* ROUY vergens.

— var. *Ebelii* (BRAUN) R. KELL. — Ad Andrijevica (no. 109, Ro), rara et, sicut varietas sequens, non solum in Monte negro, sed ubique extra aream bosniacam adhuc non observata, sed aream multo latiore verosimiliter praedicit.

— var. *Bosniaca* (J. B. v. KELLER) R. KELL. f. *setacea* R. KELL. — In valle fluminis Jelovica (no. 73, Ro) et ad Andrijevica (no. 119, Ro), plantae rarae, quas R. KELLER in sectionem formarum foliolis parvis inserit, sed quae nullo modo ad subspeciem sequentem accedunt.

— var. *pseudorupestris* H. BR. in BECK et SZYSZ. Plantae Crnagorae pag. 90. — In monte Hum Orahovski et in monte Džiebeze distr. Kuči (Sz).

*— subsp. *mediterranea* KLÁŠTERSKÝ. — Plantae pusillae, maxime ad 100 cm altitudinis attingentes, saepe parvae, alt. 10—20 cm non superantes; caules omnes cinnamomei inermes, rarissime solum aciculi aliquot recti, basi dilatata rotundata, in ramis; ramuli floriferi breves, pro maiore parte contracti; folia parva, 36—82 mm, saepissime 50—60 mm, longa; foliola regulariter 7, rarius 5, raro 9; foliola ima a stipulis remotata; petioli tenues, saepe atropurpurei, sat copiose glandulis parvis stipitatis nigrescentibus obsiti; stipulae in forma et latitudine maxime variabiles, solum in longitudine 10—14 mm sat constantes supra subtusque glaberrimae et eglandulosae, in margine copiose usque dense glandulosae; foliola subcoriacea, glauco-viridia saepe purpurascentia parva, 12—25 mm, saepissime 14—19 mm longa et 7—15 mm, saepissime 9—12 mm lata (longitudo: latitudo = 1,3:2,5, saepissime 1,4:1,8), late elliptica aut subovata, antice subrotundata, raro subacuta, basi rotundata vel cuneata, supra glaberrima, subtus glabra aut rarius laxe pilosa, nervis prominentibus subreticulata, nervo mediano raris glandulis obsito. Serratura (rarissime subaperta) variat saepe etiam in eodem frutice sicut in fruticibus diversis a serratura simplici usque ad serraturam valde compositam; dentes acuti saepe acuminati in foliolis cum serratura simplici eglandulosi, ceterum extus 1—2 glandulis, denticuli semper cum glandulis terminalibus; bractee, saepe deficientes, parvae late lanceolatae acutae tenuiter serratae, eglandulosae; inflorescentia semper uniflora;

pedunculi tenues 10—34 mm, saepissime 12—16 mm longi eglandulosi, rarius glandulis stipitatis tenuibus $\pm$ dense toti, aut in parte superiore, obsiti, receptacula parva, praematura (matura non vidi) late lagenaria aut pyriformia, raro ovoidea, levia (nuda) aut rarius sicut pedicelli glanduloso=stipitata, vix dense; sepala cum appendice linearilanceolata integra, 13—23 mm, saepissime 16—20 mm longa, eglandulosa vel solum exceptione aliis quot glandulis stipitatis obsita. — In speciminibus montenegrinis duae varietates adsunt:

*— — — var. *biserrata* KLÁŠTERSKÝ. — Serratura foliolorum composita, saepe glandulosa; pedunculi et receptacula omnia vel nonnulla glandulosa. — In monte Durmitor, in alpinis (no. 56, Ro); ad Andrijeva, in monte Žoljevica cca 1300 m (no. 131, Ro, typus: Herb. Mus. Nat. Pragae no. 492562); in monte Kom Vasojevički (no. 77, Ro); in monte Ranisava (no. 63d, Ro), forma pedunculis et receptaculis fere dense glanduloso=stipitatis.

*— — — var. *subuniserrata* KLÁŠTERSKÝ. — Serratura foliolorum tota aut pro maiore parte simplex et saepe eglandulosa; pedunculi et receptacula omnia nuda vel insigne glandulosa. — In monte Ranisava 1400—1600 m (no. 61, Ro, typus: Herb. Mus. Nat. Pragae 492563, et 62, Ro); in alpinis montis Javorje (no. 68 et 69, Ro).

2121. *R. spinosissima* L. — In rupestr. regionis calidioris. — In monte Jastrebica (Pč), Bijela Skala supra Bar (Ba), Rogam et Varda sub monte Kom (Ba), Žanjev do prope Njeguši, Rudine nikšićke, Andrijeva, ad latera montis Balj (Ro), in monte Lovćen (To).

*— — f. *pyrifer*a KLÁŠTERSKÝ l. c. p. 64. — Receptacula matura longe pedunculata, versus pedunculum longe attenuata, sat magna, pyriformia; forma ad f. *Manthonettii* (CREP.) ROUY et f. *attenuata* ROUY e grege *pimpinellifoliae* analoga et ad var. *catacalyx* DINGLER accedens. — Habitat in monte Jerinja glava prope Andrijeva (Ro).

Cydonia MILL.

2123. *C. oblonga* MILL. (= *Pirus Cydonia* L.). — In hortis culta.

Amelanchier MED.

2124. *A. ovalis* MED. — In rupestribus et dumetis regionis subalp. et alp. — Ad Grahovo (Pč), Cetinje (Ba), ad

Kariman supra Rikavac distr. Kuči (Ba), Peručica sub monte Kom, Jerinja glava supra Andrijevića, Borkovići distr. Piva, Pošćensko jezero supra Šavniki, Dobri do in monte Durmitor, Štirni do prope Lukavica planina (Ro), Lovćen (Ad, Ro), ad latera montis Rumija supra Bar, Crvena ploča in Sinjavina planina (Ba), in monte Stožac (Ba).

— f. *grossedentata* ROHL. Acta bot. Boh. II:24. — Folia orbiculari-elliptica, basi cordata, grosse fere duplicato-crenato-serrata. — Cum typo in monte Lovćen (Ro).

— f. *grandifolia* BALD. — Folia 7—9 cm longa, 3—4 cm lata subintegra; pedunculi elongati 2,5—3 cm longi. — Cum typo supra Njeguši (Ro), Čafa Gvozdeča prope Orahovo distr. Kuči (Ba).

— f. *macrophylla* (VAND.) HAY. — Folia ultra 3 cm longa tantum supra medium crenato-serrata. — Ljut supra Njeguši (Pej, Ro); occurrunt etiam formae intermediae, quae foliorum magnitudine cum f. *macrophylla* congruunt, sed folia margine a basi usque ad apicem serrata habent. Vidi e locis sequentibus: Krstac, Zanoetni breg et Bogojeva glava supra Njeguši; Ljut supra coenob. Piva (Ro).

*2125. *A. cretica* (WILLD.) DC. — A praecedente dignoscitur foliis apicem versus argute serratis (ut in *A. ovalis* f. *grossedentata*) sepalis demum reflexis (nec patentibus) petalis 2—3plo brevioribus stylis disco dimidio longioribus. — In rupestr. ad Cetinje (Bo).

Sorbus L.

2128. *S. aucuparia* L. — In silvis et dumetis regionis subalp. et alp. — In valle fl. Tara sub monte Kom (Pt), Javorje planina et sub monte Durmitor (Pč), Skrobotuša sub monte Vila (Sz), supra coenob. Piva; Mratinje sub monte Maglić Pivski; Velki Krš prope Andrijevića; Vranjak sub Bjelastica planina (Ro); ad Kolašin (Ja), Štulac sub monte Durmitor (Ba); Savin Kuk et Medjed in monte Durmitor (Ht).

— var. *glabrata* W. GR. — In alp. montis Džiebeze distr. Kuči (Sz), Vališnica do in monte Durmitor cca 2000 m (Ro).

* — f. *incisa* ROHL. V. Beitr. 41. — Foliolis profundius inciso-serratis. — In monte Durmitor (Ro).

2129. *S. Mougeotii* SOY. WILL. et GODR. subsp. *austriaca* (BECK) HAY. — Folia basi breviter cuneata inciso-

lobata lobis dentatis apicem versus minus profunde lobata demum duplicato serrata. — In silvis subalp. — Borkovići et supra coenob. Piva; Crno jezero sub monte Durmitor (Ro), Cetinje (Kn).

2130. *S. aria* (L.) CR. subsp. *euaria* HAY. — In rupestr. silvat. regionis subalp. et alp. — Lastva čevska supra Vojnići (Pt), Javorje planina (Pč), Lovćen (Pč, Ro), Bukovica sub monte Durmitor (Ba), Pivska planina, Korita rovačka, Lukavica planina; Jerinja glava et Velki Krš supra Andrijevića (Ro), Tušina prope Šavniki (Ba).

* — — — var. *typica* SCHN. f. *obtusidens* ROHL. VIII. Beitr. 26. — Foliis obtusissime dentatis fere crenato-dentatis. — In dumetis ad Velestovo distr. Katunska nahija (Ro).

— — — — f. *lanigera* KERN. — Cum typo ad Njeguši loco Duge (Ro).

— — — — var. *cyclophylla* (BECK) C. K. SCHNEIDER. — Folia suborbiculata apicem versus profundius et fere duplicato serrata. — Velki Krš supra Andrijevića (Ro).

— — subsp. *umbellata* (DESF.) HAY. var. *cretica* (LINDL.) C. K. SCHNEIDER. — Folia basin versus cuneata duplicato serrata. — Djevojački do prope Njeguši (Ro).

2131. *S. chamaemespilus* (L.) CR. — Folia oblonga vel elliptica inaequaliter serrata lucida subtus non tomentosa, viridia. — In fruticetis et glareosis regionis alp. — Crvena Stijena in monte Durmitor (Pč, Ba), Ranisava prope montem Durmitor, Maglić Pivski, Kom supra Štavna (Ro), Savin Kuk et Medjed in monte Durmitor (Ht), supra lacum Lokva prope Žabljak, in monte Durmitor loco Ledena pečina (De, Si).

2132. *S. torminalis* (L.) CR. — A praecedente dignoscitur foliis profunde acute lobatis, floribus albis (nec roseis), fructibus ovatis fulvis demum fuscis (nec aurantiacis). — In fruticetis et rupestr. subalp. et alp. — In valle fl. Morača super. supra coenobium, in monte Sutorman supra Bar (Pč), in monte Durmitor jugo Štulac cca 2000 m (Ba), Varda supra coenob. Piva (Ro).

Pirus L.

2134. *P. amygdaliformis* VILL. — In rupestribus fruticetis regionis infer. et mediae calidioris. — Ad Sindžon

(Pt), Bioče (Ja), Bratonožići (Pč), Pristan Bar (Ba), Viljuša, Podgorica; Lastva čevska distr. Katunska nahija (Ro).

2138. *P. piraster* (L.) BORKH. — In silvis, dumetis regionis calidioris. — Ad Cetinje, Grahovo (Pč), Lješanska nahija, Viljuša, Šavniki, Borkovići, Mratinje sub monte Maglić (Ro).

Malus MILL.

2139. *M. silvestris* (L.) S. F. GRAY. — In silvis regionis mediae calidioris. — Pišine Strane in nahija Katunska et supra Grahovo (Pč); circa Viljuša, Šavniki, Borkovići, Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro).

Cotoneaster MED.

2141. *C. integerrima* MED. — In fruticet. et saxosis regionis subalp. et alp. — In monte Durmitor (Pč, Ro), sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), Konjsk planina, in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), supra lacum Lokva prope Žabljak; Savin Kuk et Ledena pećina in monte Durmitor (De, Si).

2143. *C. tomentosa* (AIT.) LINDL. — A praecedente dignoscitur calycis tubo et fructu tomentoso. — In rupestr. subalp. et alp. frequentior quam praecedens. — Orlova Skala sub monte Kom, Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), Javorje planina (Pč), Konjsk planina (Ho), Bogojeva glava supra Njeguši (Pej, Ro), Jerinja glava et Sjekirica supra Andrijevića; Perućica sub monte Kom, Viljuša; Borkovići distr. Piva, Maglić Pivski; Lovćen (Ro, Ad), Andrijevića (Ba).

Pyracantha ROEM.

2145. *P. coccinea* ROEM. — In fruticetis sempervirentibus ad Bar (Ba).

Crataegus L.

2148. ? *C. pentagyna* W. K. — Fructus nigri; folia supra laxe lanata demum glabra, subtus lanata demum glabrescentia, rami novelli albo-tomentosi. — Ad Grahovo? (Pč). — (Cr. spec. fructu nigro prob. *melanocarpa* M. B. ab indigenis in montanis ad Grahovo indicata, mihi invisita . . . PANČIĆ Elench. 28.) Ab oppido Trebinje in Hercegovina a cl. PANČIĆ TOCSEK indicata.

*2153. *C. oxyacantha* L. — Styli 2—3; fructus ovato-globosi 2—3pyreni. — Inter dumeta regionis mediae calid. — Ad Orahovo distr. Kuči (Sz).

2154. *C. monogyna* JACQ. var. *typica* BECK. — Stylus 1, fructus ovati unipyreni. — In saxosis et fruticetis regionis infer. et mediae frequens. — Ad Cetinje (Pč, Kn), circa Grahovo et Danilovgrad (Pč), ad Medun (Ba), circa Bar, Ulcinj, Podgorica, Viljuša, Njeguši, Šavnik, coenob. Piva (Ro). — — var. *azarella* (GRIS.) HAY. — Folia pilosa, pedunculi et calyces dense fere villose pilosi. — Orahovo distr. Kuči (Sz), Fundina distr. Kuči, Volubica prope Bar (Ba), Rijeka (Ro), insula Vranina (Eb).

— — var. *panachaica* (C. K. SCHNEIDER) HAY. — Ramuli novelli laxè villosi, inflorescentia dense cano-villosa. — Kakarička gora prope Podgorica in regione inferiore (Ro), ad Cetinje et sub monte Rumija prope Bar (Ba).

Mespilus L.

2155. *M. germanica* L. — In hortis culta.

Prunus L.

2156. *P. spinosa* L. — In silvis et fruticetis regionis infer. et mediae frequens. — Ad Cetinje, Grahovo, Vir (Pč), circa Viljuša, Šavnik, Njeguši, coenob. Piva (Ro), ad Andrijevica et coenob. Morača (Ja). Verosimiliter etiam alibi.

*2157. *P. pseudarmeniaca* HELDR. et SART. — Rami glabri inermes; folia parva, elliptica vel elliptico-spathulata crenato-serrata glabra; flores bini albi; pedunculi brevissimi glabri; fructus ovato-globosi flavi, dein rubro-suffusi nutantes. — Ad pagum Poljice sub Somina planina ad confines Hercegovinae (fide K. MALÝ).

2159. *P. insititia* JUSL. — Colitur et non raro spontanea.

2160. *P. domestica* L. — Ut praecedens.

2162. *P. communis* (L.) FRITSCH. — In collibus ad Podgorica inquilina; etiam in regione mediterr. colitur.

*2165. *P. prostrata* LABILL. — Fruticulus humilis squarrosus; flores subsessiles saepe solitarii parvi rosei;

folia parva suborbiculata vel ovata grosse biserrata. — In saxosis montis Lovćen clivo occident. (Pč, Ad).

*2166. *P. fruticosa* PALL. — Ab affini *P. cerasso* dignoscitur: folia ramorum abbreviatorum brevissime petiolata obtusa parva (ad summum 3 cm), flores breviter pedunculati (1—2 cm), petala minora (5—7 mm). — In apricis vallis Zeta prope Danilovgrad (Pč).

2167. *P. cerasus* L. subsp. *eucerasus* A. GR. — Colitur et subspontanea.

— var. *marasca* (HOST) VIS. — Colitur.

2168. *P. avium* L. — In silvis montium Ivica et Javorje planina (Pč), circa Viljuša et Šavniki (Ro). Etiam colitur.

2169. *P. mahaleb* L. — In silvis regionis infer. et mediae calidioris frequens. — In tota Katunska nahija frequens (Pč, Ro); Lješanska nahija; Cetinje, Njeguši, Bogetići, Danilovgrad, Podgorica (Ro, Ba, Gi), Vrujca distr. Kuči (Ba).

2171. *P. laurocerasus* L. — In hortis colitur.

Papilionaceae

Ceratonia L.

2172. *C. siliqua* L. — Hinc inde in hortis culta.

Robinia L.

2177. *R. pseudacacia* L. — Colitur et non raro subspontanea. Etiam in valle fl. Piva ad coenobium (Ro).

Colutea L.

2178. *C. arborescens* L. — In saxosis et fruticetis regionis infer. et mediae calidioris frequens. — Pišine Strane in nahija Katunska et circa Grahovo (Pč); Cetinje (Kn), Medun (Sz), Riječani (Ho), ad coenob. Morača usque ad Bistrica (Ja), circa Vir, Podgorica, Danilovgrad, Kokoti, Njeguši, Viljuša; etiam in valle fl. Piva sub Borkovići cca 1200 m (Ro), in montibus Rumija et Kosa supra Bar; Limljani prope Vir (Do).

— f. *microphylla* TOMMASINI. — Foliola minora ad summum 5—6 mm longa. — Prope Vir (Ba).

Astragalus L.

2182. *A. hamosus* L. — Legumen hamatum 1,5—3 cm longum, stipulae fere vaginiformes apice liberae folio oppositae, flores dilute flavi cca 7 mm longi; inflorescentia primum globosa demum elongata, pedunculo folio suffulcrante brevior. — In herbidis regionis infer. mediterr. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

2191. *A. sesameus* L. — A praecedente dignoscitur: stipulae liberae; racemi subsessiles capitati 4—10flori; flores coeruleo-virescentes, legumina erecta. — In graminosis siccis regionis inferioris mediter. ad Podgorica (Ro).

2192. *A. Gremlii* BURN. (= *A. purpureus* KOCH; ROHLENA non LAM.) — Perennis; caulis adscendens adpresse pilosus, capitula 10—20flora, pedunculo folio suffulcrante longiore; corolla purpurea, vexillo alis multo longiore; legumen albo-villosum; stipulae connatae. — In graminosis subalp. et alp. — In monte Kom (Pt, Pč, Ro); Mrčenov do, Bijela Voda, Groblje sub monte Kom (Pč, Ro), Vališnica in monte Durmitor, Javorje planina, Piperska Lukavica, Štirni do; etiam ad Lijeva Rijeka (Ro), Vermoš planina (Df), Sinjavina planina loco Crvena ploča (Ba), supra Crno jezero et Ledena pečina in monte Durmitor (De, Si).

2193. *A. glycyphyllus* L. — In fruticetis et ad margines silvarum regionis infer. et subalp. — Crna planina et Mali Durmitor (Pt); supra coenob. Morača (Pč), Skrobotuša sub monte Vila (Sz), ad pedem montis Kom Kučki (Ho), Matoševo et Kolašin in valle fl. Tara; Pivljan supra Kolašin (Ja), circa Bar, Ulcinj, Vir, Viljuša, Andrijevića (Ro), Sutorman supra Bar (Eb).

— f. *bosniacus* BECK. — Inflorescentiae axes cum calycibus pilis nigris brevibus obsitae. — Cum typo ad coenob. Piva; Viljuša et Njeguši (Ro); in silvis montis Sutorman supra Bar (Do), ad Orak distr. Piva (De, Si).

2194. *A. glycyphylloides* DC. — A praecedente discrepat: caulis adscendens vel erectus parce hirsutus; foliola subtus parce hirsuta; calyx pilis nigris adpressis dense obsitus, dentibus tubo dimidio brevioribus, legumina oblongo-lanceolata parce pilosa. — In dumetis et silvis regionis subalp. — In monte Gradište supra Kolašin (Ba); an ad var. sequentem pertinet? — var. *serbicus* BECK. — Foliola conspicue acutata subtus copiose pilosa; dentes calycini tubo fere aequilongi. — Zaka

men supra coenob. Piva, in monte Balj supra Andrijevića 1100—1400 m (Ro), in valle fl. Peručica sub monte Kom (Pt fide BECK).

2195. *A. cicer* L. — In pratis pinguibus regionis inferioris ad Vir (Pč).

2199. *A. australis* (L.) LAM. — In rupestribus alp. — Durmitor jugo Šljeme (Pč Elench. 23), in monte Kozin pogled prope Ravno distr. Piva (Ro); in monte Durmitor locis pluribus: Čirova pečina, Savin Kuk, Ledena pečina, supra lacum Crno jezero (De, Si).

2213. *A. depressus* L. — In lapidosis et saxosis subalp. et alp. — Crna planina, Kom, Mali Durmitor (Pt), in montibus Lovćen et Jastrebica (Pč, Pichler), supra Njeguši (Pej, Ro), Kolašin in valle fl. Tara (Ro), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si, No).

— — f. *leucophaeus* (SM.) ASCH. et KAN. — Cum typo in alp. montis Kom (Pt).

2224. *A. vesicarius* L. var. *pastellianus* (POLL.) RCHB. — In rupestr. et gramin. siccis regionis mediae et alp. — In monte Lovćen (Ba, Ro), in montibus Rumija supra Bar (Ba, Do), Štirni do, Konjsk et Lukavica planina; Ledenica planina et Božur supra coenob. Piva (Ro), Durmitor loco Savin Kuk; Krivi do et Orak distr. Piva (De, Si). Occurrunt etiam formae, quae + ad var. *albidum* (W. K.) BECK et ad var. *hercegovinum* BECK spectant.

2231. *A. vegliensis* SADL. — „Calyx post anthesin non inflatus, foliola lineari-lanceolata incano-sericea; racemi laxi pedunculo folio 2—3plo longiore; stipulae parvae ovatae acutae; corolla coerulea, calyce duplo longior.“ — In saxosis ad Cetinje (Pč).

2237. *A. onobrychis* L. — In cultis ad Grahovo, in asperis montis Ivica (Pč), in excelsis montis Rumija 1600 m (Ba).

2242. *A. illyricus* BERNH. — In lapidosis et graminosis regionis infer. et subalp. — Štirni do et Pavlova livada (Ho); Kakarička gora ad Podgorica (Ro).

?— — var. *dinaricus* BECK (an *A. Spruneri* var. *glabrescens* PANČ. Elench. 24?). — „In saxosis supra Mrčenov do sub monte Kom cum *A. purpureo*; utrimque fructificantem recogno-

vit cl. GRISEBACH; si revera hujus loci sistit formam alpe-
pestrem, omnibus partibus reductam etiam leguminibus 1 cm
longis et 4 mm latis.“ — PANČ. l. c.

2245. *A. Fialae* DEG. Oe. B. Z. L:242. — Ab *A. vesicario* dignoscitur: caulis valde abbreviatus folia et pedunculi subbasilares, foliola 8—12juga incano-sericea; calyx campanulatus patule albe et nigre pilosus; legumen albe et nigre pilosum. — In rupestr. alp. — Crno jezero sub monte Durmitor (Pt sub *A. melanocephalus*), in monte Dibala prope Katunska Kostiča, in montibus Vila et Pešinjak distr. Kuči (Ba), Javorje planina et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), in pascuis Margarita sub monte Kom, in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Prokletija, Vermoš planina (Df).

2251. *A. angustifolius* LAM. subsp. *euangustifolius* HAY. (conf. ROHLENA V. Beitr. 32). — In saxosis summi montis Lovćen (Pč, Ba, Kš, Vh, Pej, Ro).

Oxytropis DC.

? 2252. *O. pilosa* (L.) DC. — In herbidis alp. Lukavica planina (Ho).

2254. *O. campestris* (L.) DC. subsp. *eucampestris* HAY. — In pascuis regionis alp. dicionis septentr. — Kom, Sinjavina, Durmitor (Pt, Pč, Sz, Ba, Ro), Javorje planina, Jablan vrh (Ro).

— subsp. *dinarica* MURB. (= *O. argentea* corollis sulphureis PANT. Adnot. 128). — „Bractee saepissime ad summum dimidia longitudine tubi calycini; planta patule pilosa; flores dilute flavi.“ — In alp. montium Kom, Durmitor (Pt, Ba, De, Si, Ro); Planine Kučke: Žijovo, Planinica, Mojan, Hum Orahovski, Vila (Ba), Jablan vrh in Sinjavina planina (Ba, Ro), Maglič Pivski (Ro). Formae intermediae non raro: Margarita sub monte Kom (Ja), Fuša Rudnice supra Gušnje (Df).

2257. *O. montana* (L.) DC. subsp. *Jaquinii* (BUNGE) HAY. — In herbidis alp. montis Durmitor jugo Šljeme (Pč).

Galega L.

2264. *G. officinalis* L. — In fruticetis et pratis humidis regionis infer. — Ad Rijeka (Pt, Pč), Sinjac (Pč), sub monte

Rumija (Ba); Plavnica (Sz, Ro), Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad (Ro), Bar (Ro, Do), Vir (Eb, Ro).

— f. *laxiflora* GREC. — Folia latiora, pedunculi folio breviores vel subaequilongi, racemi laxi pauciflori. — In litore ad Novi Bar (Do).

Psoralea L.

2265. *P. bituminosa* L. — In graminosis et fruticetis regionis inferioris mediterr. — Ad Vir et Limljani (Pč, Ro); Gradjani (Ba), Ulcinj, Bar, Rijeka, Podgorica, Kokoti (Ho, Ro), Nikšićko polje (Ba), Crmnica (Eb).

Vicia L.

2272. *V. narbonensis* L. subsp. *eunarbonensis* HAY. — In graminosis et dumetosis regionis infer. — Ad Boljevići prope Vir (Pč), circa Bar (Ro).

— subsp. *serratifolia* (JACQ.) VELEN. Fl. Bulg. 162. — Foliola et bractae dentatae racemi 2—6flori. — In dumetosis et incultis regionis infer. — Circa Vir, Kokoti, Danilovgrad, Zagarač, Komarni prope Rijeka, Lastva čevska in nahija Kaštunska — 1000 m (Ro).

2272b. *V. faba* L. — In agris colitur.

2273. *V. lathyroides* L. — In graminosis. — Ad Njeguši (Pč, Ba), circa Vir (Pč).

2274. *V. lutea* L. var. *hirta* LOIS. — In agris et dumetosis regionis inferioris. — In campo Donja Zeta, ad Plavnica, Podgorica, Drušići prope Rijeka (Ro).

2275. *V. melanops* S. S. — A praecedente dignoscitur foliolis ovalibus vel oblongis (nec linearibus vel lineari-oblongis); dentes calycini superiores inferioribus parum (nec dimidio) breviores; corollae vexillum dilute flavum, alae macula nigra notatae; legumen glabrum (nec hispidum). — In agris et graminosis regionis inferioris. — Ad Njeguši (Pt), circa Bar et Ulcinj (Ro).

2277. *V. peregrina* L. — In graminosis, agris, dumetosis regionis calidioris. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč), Bar (Ro).

2279. *V. grandiflora* SCOP. var. *rotundata* (SER.) JANCH. — In gramin. et dumetosis regionis infer. et mediae.

Zagarać supra Danilovgrad, Lastva čevska loco Vojnići (Pt), in valle fl. Zeta sub Danilovgrad (Pč), Medun supra Podgorica (Sz), Cetinje, Čevo (Ho, Ro), Velki Mikulić sub monte Rumija, Dedići distr. Primorje (Ba), Bar (Ro, Do), Ulcinj, Vir, Podgorica, Viljuša, Rijeka, Dobrsko selo, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro), Rikavać distr. Kući; mons Gradište supra Kolašin (Ba).

* — — — f. *polychroma* G. BECK. — Krstac supra Kotor (B), Velki Mikulići supra Bar (Do).

— — — subvar. *serrata* (PANT.) ROHL. IV. Beitr. pag. 43. — Foliola argute serrata dentibus utrimque 3—8. — Cum typo ad Podgorica loco Zelenika (Ro), ad Krstac prope Njeguši in formis appropinquantis (B).

— — var. *Kitaibeliana* KOCH Syn. 197 ed. 1. — Foliola latitudine 3—5 plo longiora. — Ad Njeguši et Dobrsko selo (Pt); circa Podgorica (Ro), insula Vranina (Eb).

2280. *V. sepium* L. — In graminosis et dumetosis regionis montanae et subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Štirni do prope Lukavica planina (Ho, Ro), Treblješka luka (Ho), circa Andrijeva (Ro), Han Garančić prope Kolašin (Ja), Volujačko jezero (Ma).

2282. *V. sativa* L. subsp. *notata* (GILIB.) A. G. — In graminosis et agris regionis mediae. — Ad Njeguši et Čevo distr. Katunska (Pč); Nikšić (Ro), in valle Peručica sub monte Kom; Jerinja glava supra Andrijeva (Ro).

— — subsp. *cordata* (WULF.) ASCH. GR. — A typo differt floribus minoribus (cca 10—15 mm) concoloribus purpureo-violaceis, leguminibus non torulosis. — In campo ad Cetinje (Kš).

— — subsp. *angustifolia* (REICH.) A. GR. var. *segetalis* (THUILL.) SER. — In dumetosis et agris ad Drušići prope Rijeka et circa Podgorica (Ro).

— — — f. *variifolia* NEILR. — Cum typo ad Podgorica (Ro).

— — — var. *nigra* L. — Foliola foliorum superiorum linearia 1,5—3 mm lata; legumen calycem non rumpens. — In graminosis ad Bar (Ro).

2284. *V. hybrida* L. — In graminosis et dumetosis regionis infer. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

2285. *V. pannonica* CR. subsp. *eupannonica* HAY.
— In agris et cultis. — In valle fluminis Lim prope Andrije-
vica (Ro), Lazarev štit prope Njeguši (Ro, Pej).

* — — subsp. *striata* M. B. — Lazarev štit prope Njeguši.

2287. *V. bithynica* L. — In graminosis regionis infer.
mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica (Ro).

2288. *V. montenegriana* ROHL. in FEDDE Repert.
III: 146. — Habitu *V. cassubicae* L. similis: glabra, tantum fo-
liolorum petioli sparse pilosi; folia ecirrhusa et exaristata (fo-
liola terminalia gerentia) dispariter 8—12juga, rhachide basi la-
tius superne angustius alata, foliola breviter petiolata oblonga
10—25 mm longa 4—8 mm lata basi subrotunda apice obtusis-
sima vel subtruncata breviter apiculata subtus pallide viridia
et sublucida, margine cartilagineo-denticulata epilosa; stipulae
inferiores semisagittatae basi 2—3dentatae, superiores anguste
lineares; racemi cca 10flori folio suffulcrante aequilongi vel
parum longiores; pedunculi floriferi calycis tubo sublongiores;
calyx campanulatus oblique truncatus glaber solum ad marginem
breviter ciliatus, dentibus superioribus cca 3 mm, inferioribus
1—1,5 mm longis; corollae coeruleae, legumina oblonga 20 mm
longa, 5 mm lata, seminibus oblongis subcylindricis e lateribus
paulo compressis 4—4,5 mm longis, 2—2,5 mm latis, pallide
brunneis levibus haud lucidis. — In silvis regionis subalp. cca
900—1400 m raro. — Šavniki sub monte Ivica; Zakamen supra
coenob. Piva, in valle fl. Peručica sub monte Kom (Ro).

2289. *V. onobrychioides* L. — „Folia cirrhifera, fo-
liola 6—11juga lanceolata vel linearia; stipulae semihastatae den-
tibus paucis angustis; racemi laxi pedunculo stricto folium su-
perante; flores 2 cm longi pulchre coeruleo-violacei.“ — In
dumetosis et graminosis regionis subalpinae usque ad 1500 m. —
In montibus Jerinja glava, Balj, Žoljevica prope Andrijevica
(Ro, Sk), Božur planina distr. Piva (Ro), Pivska planina ad
Nedajno, Pišče, Krstac (De, Si).

2291. *V. dumetorum* L. — In silvis et dumetis regionis
infer. et mediae. — Ad rivum Sušica prope Danilovgrad (Pt),
in valle fl. Tara (Pč, Ja), in declivi montis Balj supra Andrije-
vica (Ro).

2292. *V. pisiformis* L. — A cl. HAYEK e Montenegro
indicata. Locus mihi ignotus.

2293. *V. silvatica* L. — In silvis et dumetis regionis mediae et subalpinae usque ad 1400 m. — Ad lacum Crno jezero sub monte Durmitor (Pč), in valle fl. Tara inter Han. Garančić et Kolašin (Ja), Bijela supra Šavniki; in monte Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

2298. *V. Sibthorpii* BOISS. — In silvat. circa pagum Kovčice ad pedem montis Mali Durmitor (Pt).

2300. *V. tenuifolia* ROTH subsp. *eutenuifolia* A. GR. — In pratis, herbis, dumetis regionis infer. et subalp. — Ad Danilovgrad (Pt), circa Grahovo (Pč), Štirni do prope Lukavica planina (Ho), Viljuša, Njeguši, Goraško, Borkovići, Ljut supra coenob. Piva; in valle fl. Perućica sub monte Kom. forma foliolis angustioribus ($1\frac{1}{2}$ —2 mm) ad subsp. sequentem vergens (Ro); Krivi do supra Aftovac ad confines Hercegovinae, ad Orak supra vallem Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— — — f. *luxurians* VIS. — Foliola latiora (usque 6 mm), apice subito truncata, mucronata. — In pratis montanis ad Nedajno in Pivska planina 1400 m (De, Si).

— — subsp. *stenophylla* (BOISS.) VELEN. Fl. Bulg. 163. — In saxosis calcar. ad Medun prope Podgorica (Sz).

2301. *V. cracca* L. subsp. *vulgaris* GAUD. — In pratis et dumetis regionis infer. et mediae. — Ad Danilovgrad (Pt), circa Kolašin (Pč, Ja), in monte Džiebeze distr. Kući (Sz), ad Rijeka (Ho), Cetinje (Ba), ad Njeguši (Gi, Ro), ad Šavniki, Viljuša, Bar, coenob. Piva (Ro).

— — — f. *oxyphylla* BECK. — Krstac prope Njeguši (Ro).

— — subsp. *incana* (VILL.) ROUY. — A typo dignoscitur: tota planta copiose patule pilosa, saepe sericeo-villosa, stipulae maiores, stipes leguminis calyce longior. — In dumetosis et graminosis regionis mediae, subalpinae et alpinae. — In monte Durmitor (Pč, Ro, De, Si), in monte Dibala supra Kostića distr. Kući (Ba), in monte Balj supra Andrijevića; Štirni do prope Lukavica planina (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin 1900 m (Ja), in monte Lovćen (Ro), inter Njeguši et Cetinje cca 1000 m forma foliolis 15—20 mm longis, 3—4 mm latis paucioribus minus densis; habitu omnino *V. craccae* typicae (Ld).

*2302a. *V. villosa* ROTH. — In pratis ad Njeguši (Pej, Ba).

*2302b. *V. dasycarpa* TEN. var. *malisorica* ROHL. V. Beitr. 35. — A typo differt foliolis angustissimis acutis paucijugis, floribus minoribus, leguminibus minoribus (7—8 mm latis, 20 mm longis) (1)—2spermis. — Inter dumeta ad confines Albaniae prope Podgorica (Ro), in arenosis maritimis ad Bar et ad Njeguši loco Grašina in forma typica (Do, Pej, Ro). — — var. *glabrescens* (KOCH) BECK. — Inter segetes et in dumetis regionis infer. et mediae. — Ad Cetinje et Vir (Pč); Rijeka, Podgorica, Gornje blato (Ho), inter Monastir Morača et Bistrica; Kralje prope Andrijevića (Ja), circa Bar et Podgorica (Ro).

2305. *V. cassubica* L. — In dumetis et ad margines silvarum reg. infer. et subalpinae. — Orlova Skala sub monte Kom (Pt), in valle fl. Peručica sub monte Kom (Pt, Ro), ad latera montis Zemblje prope Godinje supra Vir (Ro).

*— — var. *adriatica* FREYN. — Foliola lineari-lanceolata; racemi 4—7flori; vexillum basi album. — Cum typo ad Boljevići supra Vir cca 100 m (Ro).

2312. *V. hirsuta* (L.) S. F. GRAY. — In graminosis et agris regionis infer. et mediae. — Circa Bar et Andrijevića (Ro). — — var. *sardoa* (MORIS) HAY. — „Stipulae lineari-setaceae longe ciliatae; legumen obscure fuscum fere glabrum.“ — Circa Vir et Boljevići — 200 m (Ro).

2314. *V. ochroleuca* SPR. var. *dinara* (BORB.) K. MALY. — In dumetis et graminosis regionis calidioris. — Ad Njeguši (Pt, Ba, Gi), Cetinje (Ba), in monte Lovćen (Eb, Ho), Vjetrnik, Jablan, Lopate distr. Bratonožići (Ja).

— — — f. *nigropunctata* (SAG.) ROHL. — Carina apice nigrescens. — Krstac prope Njeguši (Pej, Ro), ad latera montis Lovćen (Kš).

— — — — subf. *angustana* ROHL. V. Beitr. 36. — Foliola anguste linearia 1,5—2 mm lata. — Krstac prope Njeguši (Ro, Pej).

2315. *V. gracilis* LOIS. — A *V. tetrasperma* dignoscitur: foliola acuta; racemi 1—5flori folio longiores; corolla palide coerulescens; legumen 5—6spermum. — In graminosis regionis infer. raro. — Ad Bar (Ro).

2316. *V. tetrasperma* (L.) MCH. — In graminosis et cultis regionis mediae. — Ledenica planina distr. Piva (Ro), circa Andrijevića (Ro, Df), in monte Lovćen (To).

Ervum L.

2319. *E. lens* L. — In agris culta et saepe subspontanea.

2320. *E. nigricans* M. B. — Patule pubescens; foliola 3—4juga; pedunculi folio longiores; corolla pallide coerulescens; pedunculus aristatus, legumen glabrum. — In herbidis regionis infer. mediterr. — Circa Podgorica (Ro).

2321. *E. ervoides* (BRIGN.) HAY. (= *E. pubescens* ROHL. I. Beitr. 79 non DC.). — Adpresse pubescens; pedunculi non aristati; legumen pilosum; corolla coerulea. — In lapidosis et herbosis regionis infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Boljevići, Godinje (Ro).

Lathyrus L.

2322. *L. aphaca* L. — In lapidosis, graminosis, dumetis, cultis regionis calidioris — 1000 m. — Dobrsko selo, Rijeka (Pt), circa Ulcinj, Bar, Vir, Boljevići, Cetinje, Njeguši (Ro), Mali Šavnik sub monte Lovćen (Pej).

— — f. *affinis* (GUSS.) CESS. et f. *biflorus* POST. — Cum typo ad Krstac prope Njeguši (ROHL. V. Beitr. 36).

2323. *L. nissolia* L. — In dumetis et graminosis regionis calidioris. — In valle fl. Zeta sub Danilovgrad (Pč), circa Njeguši (var. *puberulus* BECK = *genuinus* ASCH. GR.; Pej, Ro).

2327. *L. cicera* L. — In graminosis et agris regionis infer. mediterr. — Circa Bar et Ulcinj; ad Bioče prope Podgorica culta et subspontanea (Ro).

2332. *L. annuus* L. — In herbidis et dumetosis regionis infer. mediterr. — Circa Podgorica, Boljevići supra Vir, Rijeka, Drušići, Kokoti, Duklja (Ro), Bar (Ro, Do).

— — subf. *luxurians* ROHL. I. Beitr. 18. — Petioli latius alati, alae pilis tuberculo insidentibus sparse obsitae. — Cum typo ad Boljevići supra Vir (Ro).

2334. *L. sphaericus* RETZ. — In agris, vineis, dumetis regionis inferioris. — In campis ad Kunja distr. Primorje (Ba), circa Bar, Ulcinj, Boljevići, Godinje, Vir, inter Kotor et Njeguši; etiam ad Andrijevića (Ro).

2335. *L. inconspicuus* L. var. *stans* VIS. — In agris ad Cetinje (Pt).

2337. *L. setifolius* L. — In herbidis et pratis regionis infer. mediterr. — Ad Boljevići supra Vir (Pč), circa Podgorica et Bar (Ro).

2338. *L. hirsutus* L. — In agris, vineis, dumetis regionis infer. mediterr. — Dobrsko selo, Piperi, Danilovgrad (Pt), Gornje blato ad Rijeka (Ho), in campo ad Bar (Ba), Kokoti, Rijeka, Boljevići, Godinje supra Vir (Ro).

2339. *L. pratensis* L. — In pratis et dumetis regionis infer. (raro) et subalp. — Ad Vir; in valle Peručica sub m. Kom; Kovčice ad pedem montis Durmitor (Pt), Štirni do et Pavlova livada prope Lukavica planina (Ho), Šavniki, coenob. Piva, Ledenica planina, Lastva čevska, Velestovo in nahija Kaštunska, Njeguši, Andrijevića (Ro), circa Kolašin frequens (Ja), Vunsaj prope Gusinje (Df), in monte Lovćen (Eb).

— f. *velutinus* DC. — Ad Njeguši (Ro).

2341. *L. tuberosus* L. — In agris regionis infer. et mediae. — Seoce sub monte Balj prope Andrijevića (Ba), Njeguši (Ho, Ro), ad coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglič; Tudjemile prope Bar (Ro), in monte Lovćen (Kš, To).

2344. *L. silvester* L. — In silvis et dumetis regionis infer. et subalp. — Ad Danilovgrad (Pt); coenob. Morača (Pč), Podgorica, Konjsk planina (Ho).

2345. *L. membranaceus* PRESL. (= *L. ensifolius* BARDARO). — Ad margines silvarum et in dumetis regionis mediae. — Kralje prope Andrijevića cca 1000 m; in valle fl. Tara inter Matoševo et Kolašin (Ja), Bukovica sub monte Durmitor cca 1300 m (Ro).

2346. *L. megalanthus* STEUD. — In dumetis, lapidosis, ad marginem silvarum e regione infer. usque ad subalp. — 1600 m. — Ad Njeguši, Vir (Pč), Orahovo distr. Kući (Sz), inter coenob. Morača et Kolašin, in valle fl. Tara ad Matoševo, in montibus Peh et Glave supra Kolašin (Ja), ad latera montis Rumija supra Bar (Ba, Do), Kralje prope Andrijevića (Ja, Ro), Barno jezero et Bukovica sub monte Durmitor; coenob. Piva, Šavniki, Boljevići supra Vir, Peručica sub monte Kom, Viljuša ad fines Hercegovinae; in valle fl. Lim sub Andrijevića (Ro), Crna planina (Ba), Topolica prope Bar (Do), in monte Lovćen (To).

— var. *obtusifolius* (BECK) HAY. — Foliola late elliptica 4—8 cm longa et 2—4 cm lata. — Cum typo rarius.

— var. *lanceolatus* (FREYN) GINZB. — Foliola minora 1,5—5 cm longa latitudine $2\frac{1}{4}$ — $5\frac{1}{2}$ plo longiora; alae petiolorum cum ala caulina fere aequilatae. — Ad Njeguši et Orasovo (Sz); Bioče prope Podgorica (Ro), Velji Šavnik in monte Lovćen, Žanjev do prope Njeguši (Pej, Ro).

2354. *L. pannonicus* (JACQ.) GARCKE var. *versicolor* (GMEL.) K. MALÝ. — Radices elongati 10—20 cm longi; racemi folio aequilongi vel breviores; dentes calycini superiores glabri. — In pratis humidis, in dumetis regionis montanae, usque ad 1500 m. — Krstac prope Njeguši, in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

2356. *L. filiformis* (LAM.) J. GAY. var. *ensifolius* (LAP.) HAY. — In pratis et dumetis regionis subalpinae usque ad 1800 m. — Sinjavina planina et circa pagum Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt); in pascuis elatioribus montis Durmitor (Pč sub *Orobo sessilifolio*); Božur planina distr. Piva, Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

— — — f. *Nicolai* ROHL. III. Beitr. p. 26. — Sepala glabra. — Cum typo ad Bukovica (Ro), Pivska planina prope Pišče et Nedajno (De, Si).

2357. *L. montanus* BERNH. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatus; locus mihi ignotus.

2360. *L. vernus* (L.) BERNH. — In silvis et dumetis regionis montanae et subalpinae usque ad 1800 m. — In valle fl. Tara ad Kolašin (Pč), ad latera montis Dziebeze distr. Kuči (Sz), Cetinje (Ba), in montibus Vojnik, Maglič; sub monte Kom Vasojevički; Varda supra coenob. Piva (Ro), Sutorman supra Bar (Eb).

2361. *L. venetus* (MILL.) WOHLF. — In silvis et dumetis regionis infer. et mediae usque ad 1700 m. — Ad Cetinje (Pč, Ld); Njeguši (Ki, Ho, Ld, Pej), Jezerski vrh in monte Lovćen (Ho), Dobrsko selo prope Cetinje, Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Milušina pečina in nahija Katunska, coenob. Piva, in montibus Jerinja glava et Žoljevica prope Andrijevice, in valle fl. Lim (Ro); Vermoš planina (Df), in montibus Troica et Rasovatac prope Vir (Eb).

— — *f. acutifolius* ROHL. V. Beitr. 37. — Foliola ovato-lanceolata longe acuminata. — Cum typo ad latera montis Balj supra Andrijevica (Ro).

*— — var. *longipes* ROHL. in FEDDE Rep. 1937 pag. 202. — Racemus longe pedunculatus folio suffulcrante duplo longior ut in var. *rigido* (LANG) K. MALÝ, quae differt pedunculo glabro et leguminibus eglandulosis. Occurrit etiam forma floribus albis (= *f. albescens* ROHL. l. c.). — In dumetis ad Njeguši loco Djevojački do (Pej).

2362. *L. niger* (L.) BERNH. — In silvis et dumetis regionis calidioris. — Velki Mikulić supra Bar (Ba).

— — *f. longipes* (ROHL.) LINDB. (= *Orob. niger* var. *longipes* ROHL. I. Beitr. 18). — Racemi pedunculis (praesertim superioribus) elongatis folio suffulcrante multo (usque 3plo) longioribus. — Inter dumeta ad Viljuša, Njeguši, Mratinje sub Maglić, Boljevići supra Vir, Mali Šanik sub monte Lovćen (Ro).

— — *f. protensus* ROHL. in A. GR. Syn. VI. 2: 1053; V. Beitr. 37. — Foliola 7—11-juga lineari-lanceolata. — Ad Njeguši sub monte Lovćen (Ro).

*2363. *L. luteus* (L.) PETERM. var. *laevigatus* (W. K.) BECK. — In dumetis ad Grahovo (Pč).

Pisum L.

2364. *P. elatius* STEV. — In graminosis et dumetosis regionis infer. mediterr. — Dobra Voda prope Bar; Duklja prope Podgorica (Ro).

*2365. *P. sativum* L. subsp. *arvense* (L.) A. GR. — In campo supra Seoče, mons Balj distr. Vasojevići (Ba); forma e loco sicco corollis albicantibus parvis.

— — subsp. *hortense* (NEILR.) A. GR. — In agris et hortis culta et non raro subsponsanea.

Phaseolus L.

P. vulgaris L. — In hortis colitur.

Ononis L.*)

2369. *O. breviflora* DC. — Annua, patule glanduloso-

*) Confer: ŠIRJAEV: Generis *Ononis* L. revisio critica (Beihefte z. Bot. Centralblatt 1932).

pilosa; folia media ternata, infima et suprema simplicia; flores pallide flavi laxe racemosi; corolla calyce brevior; pedunculi articulati longe aristati; legumen calyce duplo longius pendulum. — In arenosis maritimis ad Ulcinj (Ro).

2373. *O. reclinata* L. var. *mollis* HELDR. — Annuā, glanduloso-villosa, folia infima simplica, cetera ternata, foliolis cuneato-obovatis supra medium subserratis; stipulae ovatae dentatae; flores minuti rosei vel purpurei calyce breviores vel aequilongi; pedunculi articulati uniflori submutici; legumen hirsutum calyce parum longius pendulum. — In apricis et saxosis regionis infer. mediterr. — Circa Bar (Ba, Ro); Ulcinj (Ro).

2375. *O. pusilla* L. — A cl. HAYEK, ASCHERSON et GRAEBNER e Montenegro indicata; verosimiliter ad Bar et Ulcinj, sed locus mihi ignotus.

2383. *O. antiquorum* L. — A cl. HAYEK e Montenegro indicata (conf. ASCH. GR. Syn. VI. 2: 354). Locus mihi ignotus.

2385. *O. procurrens* WALLR. — Vide no. 2387.

*2386. *O. spinosa* L. — In ruderatis, incultis, ad vias regionis infer., montanae, subalpinae. — Ad Danilovgrad (Pt, Pć), sub monte Kom Kučki (Ho), Bežijovo distr. Kuči (Ba), circa Njeguši (Ba, Pej, Ro), Viljuša (Ro).

2387. *O. hircina* JACQ. var. *spinescens* LED. (= *O. arvensis* ROHL. I. Beitr. 14 nec alior.). — In dumetis, graminosis, ad vias regionis infer. et mediae. — Ad Kralje, Matoshevo, Kolašin (Ja), circa Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Andrijevica, Pošćensko jezero supra Šavniki, Mratinje sub monte Maglić (Ro), Torinje prope Njeguši (Pej).

* — — — f. *spinoso-hircina* (FEICHT.) ŠIRJ. (= f. *pseudospinosa* ROHL. IX. Beitr. 11). — Caulis et ramuli unifariam nec circumcirca hirsuti ut in *O. spinosa*. — Ad Njeguši (Pej, Ro); ad Bar (Do).

Trigonella L.*)

2394. *T. monspeliaca* L. — In arenosis, lapidosis, collibus siccis regionis infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica (Ro).

*) Confer G. ŠIRJAEV „Generis *Trigonella* L. revisio critica“. Public. de la Faculté des sciences de l'univers. Brno.

* — f. *leiocarpa* KOCH. — „Foliola integra, legumina ovariumque toto glabra.“ — Cum typo ad Podgorica (Ro).

2398. *T. corniculata* L. — In herbidis et cultis regionis infer. mediterr. — Circa Vir et Danilovgrad (Ro); Bar (Ro, Do).

Medicago L.

2405. *M. marina* L. — Tota planta dense albo tomentosa. — In arenosis maritimis ad Bar (Ba, Ro, Do) et Ulcinj (Ro).

2406. *M. sativa* L. — Culta et saepe subspontanea. — Cetinje, Danilovgrad (Pt), Blatište in monte Lovćen (Kš), Koskoti in nahija Lješanska etc. (Ro).

× *M. falcata* × *sativa* = *M. varia* MARTYN. — Inter parentes non raro.

2407. *M. falcata* L. — In graminosis regionis infer. et mediae. — Ad Njeguši (Pč), Cetinje (Pč, Kn), Orahovo distr. Kuči (Sz), Andrijevisa (Ro, Ja), Šavniki, Borkovići, coenob. Piva, Podgorica (Ro), Kolašin (Ja).

— var. *viscosa* RCHB. (= var. *glandulosa* KOCH; conf. ROHL. V. Beitr. 29). — Legumen glanduloso-pilosum. — Cum typo ad Njeguši (Gi, Pej).

— f. *glutinosa* (M. B.) BECK. — Etiam calyces cum pedicellis glandulosi. — Cum praecedente rarius.

2409. *M. lupulina* L. — In pratis et agris regionis infer. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), ad Vir (Pč), Cetinje (Kn), Mokra sub monte Džiebeze (Sz), circa Kolašin (Ja), ad Bar, Rijeka, Njeguši, Viljuša (Ro), Crmnica (Eb).

— f. *glandulosa* KOCH. — Legumina et pedunculi patule glanduloso-pilosi. — Non raro cum typo: Viljuša, coenob. Piva, Andrijevisa, Trešnja prope Njeguši (Ro).

2410. *M. prostata* JACQ. — In rupestribus et graminosis reg. infer., montanae, subalp. — Ad Šavniki et Danilovgrad (Pt); sub Javorje planina (Pč), Medun supra Podgorica (Sz), Čafa Gvozdeča sub Orahovo; Trijepši distr. Kuči (Ba), circa Bar, Ulcinj, Podgorica, Spuž, Velesovo in nahija Katunska; Borkovići supra coenob. Piva, inter Bogetići et Nikšić; nahija Lješanska; in monte Lovćen et circa Njeguši; Velki Zagarač supra Danilovgrad; in valle fl. Lim sub Andrijevisa (Ro).

— — f. *declinata* (KIT.) URB. — Cum typo ad Duklja et Podgorica; circa Šavniki sub Ivica planina; ad latera montis Jerinja glava prope Andrijevice (Ro).

— — f. *glandulifera* URB. — Tota planta + glanduloso-pilosa. — In rupestr. ad Podgorica (Ro).

2412. *M. orbicularis* (L.) ALL. — In graminosis et vineis regionis infer. mediterr. — Circa Rijeka (Pt), Klopot distr. Bratonožići (Pč), circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Vir, Kokoti in nahija Lješanska, Duklja (Ro).

*2413. *M. scutellata* (L.) MILL. — Ad litora maris prope Ulcinj (Ba).

*2416. *M. hispida* GAERTN. var. *denticulata* (WILLD.) URB. — In herbidis, cultis, ruderalis regionis infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica (Ro).

*— — var. *lappacea* (DESR.) HALÁCSY. — In cultis regionis infer. mediterr. ad Rijeka (Pt); ad litora maris prope Ulcinj (Ba).

2421. *M. rigidula* (L.) DESR. — In graminosis, vineis, ad vias regionis infer. et montanae usque ad 1000 m. — Ad Cetinje (Pč, Kn), Podgorica (Ro, Ja), Danilovgrad, Bar, Rijeka, Njeguši (Ro).

*2425. *M. litoralis* ROHDE var. *longiseta* DC. — In saxosis regionis inferioris mediterr. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

— — var. *breviseta* DC. — A cl. HAYEK e Montenegro indicata; locus mihi ignotus.

2428. *M. arabica* (L.) ALL. — In herbidis, ruderalis, ad vias regionis infer. mediterr. — Ad Podgorica (Ja), circa Bar et Ulcinj (Ro).

2429. *M. minima* (L.) DESR. — In arenosis, lapidosis, graminosis regionis infer. et montanae. — Ad Cetinje (Pč), circa Bar, Vir, Rijeka, Boljevići (Ro), ad Ulcinj (Ba, Ro).

— — f. *mollissima* (ROTH) KOCH. — Dense pubescenti-tomentosa. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

— — var. *longiseta* SER. — Spinae spirarum diametro longiores. — Rijeka, Monastir Duga (Pt), circa Podgorica (Ro, Ja), Lješko polje, Njeguši, Šavniki, Andrijevice (Ro).

Melilotus (L.) HILL.

2435. *M. italicus* (L.) LAM. — Stipulae foliorum mediorum conspicue dentatae; foliola supra medium dentata; racemi multi (30—40) flori folio duplo longiores; flores 6—9 mm longi aurei; legumen pendulum reticulato-rugosum; calyx fructu demum ruptus. — In rupestribus et lapidosis regionis infer. mediterr. — Ad Vir (Pč), circa Bar (Ro).

*2438. *M. neapolitanus* TEN. — Stipulae linearis-acuminatae integrae; foliola antice serrata; racemi laxi 8—10 flori folio duplo longiores, fructiferi elongati laxissimi; flores 3—5 mm longi pallide flavi; pedunculi tubo calycino aequilongi; legumen erecto-patulum juvenile pilosum dein glabratum. — In glareosis, rupestribus, herbidis regionis infer. mediterr. — Tudjemile prope Bar (Ba), circa Spiza ad fines Dalmatiae et Monte negro, in campo Doljani ad ripam fl. Morača prope Podgorica (Ro).

2439. *M. officinalis* (L.) DESR. — In incultis, lapidosis, herbidis, ad vias in regione infer. et montanae usque ad 1200 m. — Ad Danilovgrad (Pč), Cetinje (Kn), Andrijeva (Ho, Ro), in valle fl. Tara ad Han Garančić, Matoševo, Kolašin frequens (Ja), Bar, Njeguši, Viljuša, Lastva čevska, Šavnik, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro).

2440b *M. albus* LAM. — In incultis, glareosis, graminosis, in fruticetis regionis infer. et mediae. — Ad Vir (Pč), circa Andrijeva, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro).

2441. *M. indicus* (L.) ALL. — Ab affini *M. neapolitano* TEN. (2438) dignoscitur caule elatiore et robustiore, stipulis basi denticulatis, racemis densioribus, floribus minoribus (cca 2 mm) et legumine pendulo. — In arenosis et lapidosis maritimis ad Ulcinj (Ro).

Trifolium L.

2442. *T. filiforme* L. — A sequente (2445) dignoscitur vexillo basi non constricto fere levi dorso $\pm$ carinato, legumine vexillo parum brevior, capitulis paucis (2—6) floris, dentibus calycinis subaequilongis, corollis minoribus (cca 2 mm longis). — In graminosis udis et in fossis regionis infer. et mediae usque ad 900 m. — In valle fl. Sušica prope Danilovgrad (Pt), in pratis humidis ad Plavnica; circa Andrijeva (Ro).

2445. *T. campestre* SCHREB. — In pratis, agris, grassminosis siccis regionis infer. et subalp. usque ad 1800 m. — In valle Peručica et in pascuis sub monte Kom (Pt), ad Grašhovo, in monte Lovćen (Pč), ad Plavnica (Sz), ad Andrijevica (Ho), circa Kolašin frequens (Ja), ad Vir, Bar, Ulcinj; Trešnja supra Njeguši (Ro), insula Vranina (Eb).

— var. *pratense* (POSP.) ROHL. VI. Beitr. 22. — Caulis a basi ramosus; capitula magna ultra 1 cm longa et lata, flores aurei; pedunculi folio 2—3-plo longiores. — In pratis ad Podgorica regionis infer. mediterr. (Ro).

— f. *minus* (KOCH) HAY. (= *T. pseudoprocumbens* SCHREB.). — Ut praecedens sed capitula multo minora. — Ad Danilovgrad (Pt).

2450. *T. patens* SCHREB. — A *T. campestre*, cui silimis, prasertim var. *pratense* (POSP.) ROHL., dignoscitur stylo legumine fere aequilongo. — In pratis, herbidis, lapidosis regionis infer. mediterr. et mediae usque ad 900 m. — Ad Cetinje et Šavnik (Pt); circa Plavnica (Sz, Ro), ad Monastir Morača (Ja), circa Podgorica, Kokoti in nahija Lješanska, Bar, Rijeka, Boljevići, Vir; etiam ad Andrijevica in valle fl. Lim (Ro).

* — f. *maximum* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis ascendens ad 100 cm altus. — Ad lacum Plavsko jezero prope Gusinje (Boš).

2451. *T. Velenovskýi* VANDAS SBGW. 1888: 441, VELENOVSKÝ Fl. bulg. 143. — „Species decora ab affini *T. strepente* CR. dignoscitur: caulis saepe ramosior ramis longis, pedunculi tenuiores et longiores, color capitulorum colorem florum *T. patens* potius aemulans; flores post anthesin non sunt dense imbricati ut in *T. strepente*, sed laxe divergentes capitulum globosum nec oblongum formantes; capitula 30—40-flora, dentes calycini superiores tubo aequilongi, ceteri eo triplo longiores; stipulae ovato-oblongae basi auriculato-subcordatae.“ (VELEN. l. c.). — In pratis et pascuis subalp. et alpinis usque ad 1900 m. — In monte Pivljan supra Kolašin cca 1500 m (Ja); Štirni do sub Lola planina cca 1900 m, in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevica; ad lacum Baro jezero sub monte Durmitor, in nahija Pivska frequens: Varda, Ljut, Ledena, Božur (Ro).

2452. *T. strepens* CR. — In pratis subalpinis. — Čafa Gvozdeča versus Orahovo (Ba), in valle Peručica sub monte

Kom (Ro), in monte Jerinja glava prope Andrijevicu (Sk, Ro), ad Nedajno in Pivska planina (De, Si).

2454. *T. badiu* SCHREB. — In pratis udis regionis subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub monte Kom; circa pagum Kovčice ad pedem montis Durmitor (Pt), Crvena Stijena in monte Durmitor (Pč). Loca hic enumerata verosimiliter ad subsp. sequentem spectant.

— subsp. *pseudobadiu* (VELEN.) A. GR. Syn. VI, 2: 486. — Caulis erectus; stipulae inferiores elongatae lineares longe acuminatae, superiores lineari-lanceolatae; dentes calycini tubo 2—3plo longiores; color corollae sub anthesi eximie aurantiaco-fuscus tandem similis ei *T. spadicei*, cujus staturam potius refert quam *T. badii* (VELEN. Fl. bulg. 141). — In pratis et pascuis subalp. et alp. dicionis septentr. usque ad 1800 m. — Sub monte Kom Kučki (Ho); Piševo et Sjekirica planina supra Andrijevicu; Bukovica et Barno jezero sub monte Durmitor (Ro).

2458. *T. montanum* L. — In herbidis et pascuis regionis montanae, subalp. et alpinae usque ad 2200 m. — In monte Durmitor (Pč), Jablan vrh in Sinjavina planina (Ba), in montibus Pivljan, Rudo brdo, Peh, Glave supra Kolašin (Ja); Borkovići et Gorańsko distr. Piva; Viljuša, Šavniki, Rudine nikšićke, mons Lovćen, Njeguši; inter Drežnica et Nikšić; Lukavica planina, Bukovica sub monte Durmitor, circa Andrijevicu (Ro); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

2464. *T. nigrescens* VIV. subsp. *eunigrescens* HAY. — A simili *T. repente* dignoscitur radice annua, caulibus non ad nodos radicanlibus adscendentibus, stipulis triangulari-lanceolatis, calycis laciniis demum sursum curvatis patulis, legumine 1—2spermo. — In locis graminosis, humidis, fossis, incultis regionis infer. mediterr. et montanae usque ad 1000 m. — Circa Cetinje et Grahovo (Pč), Doljani prope Podgorica, circa Bar (Ro).

— — — f. *prostratum* HAUSSK. — Caulis procumbens. — Cum typo prope Viljuša cca 1000 m ad fines Hercegovinae (Ro).

2468. *T. pallescens* SCHREB. — A *T. hybrido* dignoscitur caulibus brevibus prostratis, foliolis obovatis, stipulis albo-membranaceis solum apice herbaceis. — In glareosis et pascuis regionis alpinae. — In montibus Kom et Mali Durmitor

(Pt), in monte Pivljan supra Kolašin cca 1950 m (Ja), Vermoš planina distr. Kuči (Df).

2469. *T. repens* L. — In graminosis, pratis pinguibus, pascuis e regione infer. mediterr. usque ad regionem alpinam. — In montibus Kom, Sinjavina planina, Durmitor (Pt, Ba, Pč), ad lacum Scodranum (Pč), circa Andrijevića (Ro, Ja), Bar, Ulcinj, Njeguši, Viljuša, Velestovo in nahija Katunska; Bjezlastica planina (Ro), circa Cetinje (Kn), in monte Rumija (Do).

— f. *minus* BALD. apud ROHL. V. Beitr. 29. — Foliola perparva obcordata, pedunculi breviores, dentes calycini tubo breviores. — In herbis sub monte Kunj Kostića distr. Kuči. Num. collect. 183 (Ba).

2471. *T. glomeratum* L. — Annuum; folia superiora subsessilia; foliola obovato-cuneata spinuloso-denticulata; stipulae ovatae acuminatae integrae; capitula globosa parva subsessilia axillaria; flores sessiles vel brevissime pedicellati; calyx valide 10-nervius, laciniis aequalibus triangulari-ovatis acuminatis demum patentibus tubo parum brevioribus; corolla rosea calyce tertia parte longior. — In graminosis siccis regionis infer. mediterr. usque ad 200 m. — Drušići prope Rijeka; nahija Lješanska (Ro).

2472. *T. suffocatum* L. — A praecedente dignoscitur caulibus abbreviatis ad summum 8 cm altis caespitem depressum densum formantibus, capitulis in parte caulium inferiore aggregatis saepe confluentibus, calycis laciniis triangulari-lanceolatis demum recurvis tubo obsolete (nec valide) nervio, corolla alba calyce fere duplo brevior. — In glareosis, lapidosis, arenosis, graminosis siccis regionis infer. mediterr. — Circa Bar, Rijeka, Danilovgrad, Podgorica (Ro).

2473. *T. strictum* JUŠL. — Dignoscitur facile stipulis latis ovatis albidis glanduloso-fimbriatis, foliolis margine glanduloso-serratis, capitulorum bracteis exterioribus in involucrum brevissimum dentatum connatis, corollis roseis calyce parum longioribus. — In graminosis siccis regionis infer. mediterr. — Circa Danilovgrad (Pt), Doljani prope Podgorica, in monte Zebļje supra Godinje prope Vir (Ro).

2479. *T. vesiculosum* SAVI. — Capitula magna globosa demum parum elongata ovata vel elliptica, pseudoterminalia; calyx post anthesin vesiculosus auctus 24 nervius, inter

nervos transverse venosus dentibus setaceis basi 3nerviis demum recurvatis; corolla alba dein rosea calyce dimidio longior ab initio cum calyce scariosa et multistriata; foliola argute serrata venoso-striata venter subincrassatis. — In asperis apricis regionis infer. mediterr. ad Rijeka et Vir (Pč).

2481. *T. physodes* STEV. — Ab affini *T. fragifero* L. dignoscitur capitulis multo maioribus, bracteis non connatis, caulibus decumbentibus vel adscendentibus non repentibus, floribus breviter pedicellatis (nec subsessilibus), calycis laciniis longioribus, corolla calyce duplo longiore vexillo libero. — In pratis udis, in fossis et graminosis regionis infer. mediterr. circa Bar et Ulcinj (Ro).

2482. *T. fragiferum* L. — In pratis humidis, in fossis regionis inferioris et montanae usque ad 900 m. — Njeguško polje (Ho), ad Plavnica (Ja), Podgorica, Medun; coenob. Piva et Mratinje sub monte Maglić (Ro); Bar (Do), Crmnica (Eb).

2483. *T. resupinatum* L. — In graminosis humidis, ad vias, in cultis, in inundatis regionis infer. et montanae. — Circa Plavnica (Sz, Ro); Krstac prope Njeguši et in monte Lovćen (Ho), in campo ad Cetinje (Kš), circa Bar, Ulcinj, Vir (Ro).

— f. *cruentum* ROHL. IV. Beitr. 40. — Caulis cum foliis sanguineus. — Cum typo frequens ad Bar et Plavnica (Ro).

— var. *maius* BOISS. — Pedunculi folio fere duplo longiores; flores maiores (7—8 mm longi); calyx fructifer 10—12 mm longus; caulis robustior fistulosus. — Cum typo ad Krstac prope Njeguši (Ro).

2484. *T. tomentosum* L. — A praecedente dignoscitur praesertim capitulis superioribus subsessilibus, floribus minoribus (cca 3 mm), calycis fructiferi dentibus tomento obtectis. — In lapidosis, arenosis, incultis regionis infer. mediterr. — Ad Danilovgrad (Pt), ad litora maris prope Ulcinj (Ro).

2485. *T. Bocconeii* SAVI. — Capitula sessilia solitaria vel gemina ovata demum oblongo-cylindrica; calyx 10nervius hirtulus fauce ecalosus apertus fructifer non inflatus corolla sublongior, dentibus subulatis rectis inaequalibus inferioribus tubo aequilongis; corolla discolor, vexillo rubello, alis carinaeque albis. — In pratis vallis Zeta sub Danilovgrad regionis infer. mediterr. (Pč).

2486. *T. tenuifolium* TEN. — A praecedente dignoscitur caule magis ramoso, foliolis foliorum superiorum linearibus, capitulis maioribus, corolla concolore pallide rubra calycem fere duplo superante. — In apricis, lapidosis, graminosis, arenosis regionis infer. mediterr. — Štoj distr. Primorje (Ba), Kokoti in nahija Lješanska; Drušići prope Rijeka (Ro).

2488. *T. striatum* L. — In graminosis siccis, in pascuis, ad vias regionis infer. et montanae. — Ad Danilovgrad (Pt), Šestani distr. Primorje (Ba), Božići prope Andrijevica (Ro), Kralje supra Andrijevica (Ja).

— var. *elatum* LOJAC. — Capitula maiora cylindrica multiflora; dentes calycini tubo aequilongi vel longiores; caulis robustior. — In herbidis ad Rijeka (Ro).

2489. *T. scabrum* L. — In locis siccis, arenosis, lapidosis, saxosis regionis infer. et montanae usque ad 900 m. — Ad Šavniki (Pt), Rijeka (Pč), Cetinje (Kn), Bar (Ba, Ro, Do), circa Ulcinj, Rijeka, Podgorica (Ro); Crmnica (Eb).

— f. *subvillosum* HAUSSKN. — Caulis patule pilosus. — Cum typo ad Bar (Ro, Do).

— var. *maius* GIB. et BELLI. — Capitula maiora magis elongata; corolla plerumque rubella dentes calycinis aequans vel parum superans. — Cum typo ad Ulcinj (Ro), Čeluga prope Bar (Ba).

2490. *T. dalmaticum* VIS. — Ab aff. *T. scabro* dignoscitur caule graciliore elatioreque, foliolis saepissime maculatis, capitulis interdum geminatis, spicis longioribus, calycis dentibus mollioribus angustioribus longioribusque, apice non spina mucronatis sed abruptis et pilis saepe binis rarius unico aut pluribus terminatis, corolla calycem saepissime duplo superante alis tenuiter puberulis, calyce sub anthesi fauce ecalloso. — In lapidosis et herbidis regionis infer. et mediae usque ad 1200 m. — Lipovo prope Kolašin (Pt), ad Njeguši et Orahovo (Sz); Gorańsko distr. Piva, Podgorica, Kokoti, Danilovgrad, Rijeka, Drušići, Boljevići supra Vir; etiam ad Andrijevica (Ro), Vunsaj prope Gusinje sub monte Prokletija (Df).

2492. *T. pallidum* W. K. — Habitu *T. pratense* revocans, a quo differt radice annua vel bienni, ramis magis elongatis, foliolis minoribus cuneatoobovatis saepe retusis, calyce patule villosa, capitulis minoribus, corolla pallide rosea vel albida. — In herbidis et dumetosis regionis infer. mediterr. —

Plavnica, Kakarička gora prope Podgorica, Drušići versus Prevlaka prope Vir (Ro).

2494. *T. maritimum* HUDS. — In graminosis regionis infer. et montanae. — Cetinje (Kn), Bar (Grimburg).

2495. *T. cinctum* DC. — A praecedente dignoscitur: stipulae pilis basi nodoso-incrassatis obsitae; capitula basi involucro 6—7-fido cincta. — In pratis regionis infer. mediterr. — Ad Bar (Ba), circa Ulcinj (Ro).

2498. *T. squarrosum* L. — In sepibus et ad margines pratorum vallis Zeta sub Danilovgrad (Pč), ad Drušići prope Rijeka (Ro).

2503. *T. arvense* L. — In incultis, arenosis, glareosis, ad vias e regione infer. usque ad subalp. 1800 m. — Cetinje (Pč), ad Rijeka, sub monte Kom Kučki (Ho), Kralje supra Andrijevića, inter monastir Morača et Bistrica (Ja), circa Ulcinj (Ba), Šavniki, Podgorica, in campo ad Čevo, Lastva čevska in nahija Katunska, Štirni do sub Lola planina, Farmaki, Drušići prope Rijeka (Ro), Crmnica (Eb).

2507. *T. stellatum* L. — In lapidosis et graminosis regionis infer. et montanae calidioris. — Ad Njeguši (Pč, Ro), Vir (Pč), circa Bar (Ro), Crmnica (Eb).

— — subf. *xanthinoides* ROHL. Magy. Bot. Lap. III: 327. — Corolla dilute flava vexillo initio roseo. — Cum typo ad Bar et Ulcinj (ROHL. IV. Beitr. p. 38).

2508. *T. incarnatum* L. var. *Molineri* (BALB.) DC. — In graminosis et lapidosis regionis infer. et montanae usque ad 1000 m. — Danilovgrad (Pt, Ro), Krstac prope Njeguši (Ho), Gornja Krivača et Trešnja sub monte Lovćen, Vir, Podgorica, Kokoti, Bar, Rijeka; etiam ad Andrijevića in rupestr. calcareis (Ro).

— — — f. *roseum* ROUY et FOUC. — Flores dilute rosei. — Cum typo ad Kralje supra Andrijevića (Ro).

* — — — f. *stramineum* PRESL. — Flores luteo-albi. — In pratis ad Andrijevića (Df).

2511. *T. angustifolium* L. — In collibus siccis, in dumetis, lapidosis regionis infer. mediterr. et montanae calidioris usque ad 900 m. — Ad Danilovgrad (Pt, Ro, Pč), monastir Duga, Komani (Pt), ad Njeguši (Ho, Ro), Bioče (Ja), Ulcinj, Vir, Rijeka, Drušići (Ro), Bar (Ro, Do).

2512. *T. purpureum* LOIS. — A praecedente dignoscitur omnibus partibus robustioribus, foliolis latioribus, corolla multo maiore purpurea e calyce longe exserta, capitulis brevioribus demum strobiliformibus, dentibus calycinis valde inaequalibus inferioribus quam superiores fere duplo longioribus. — In graminosis, dumetosis regionis infer. mediterr. — Ad coenob. Zdrebanik prope Danilovgrad (Pt), Kakarička gora et Medun prope Podgorica (Ro).

2514. *T. noricum* WULF. — In pratis, pascuis, rupestribus regionis alpinae usque ad 2400 m. — In montibus Kom, Durmitor, Sinjavina planina (Pt, Pč, Ba, De, Si, No, Ro), Javorje planina (Pč), Štirni do, Pavlova livada (Ho, Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), in montibus Dibala, Vila, Pešinjak, Planinica distr. Kuči (Ba), montes Maglić Pivski, Ledenica, Konjsk, Lukavica, Lola; Gradište et Jablan vrh supra Kolašin (Ro).

* — — f. *maior* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Foliola maiora usque 4 cm longa et 19 mm lata. — Prokletija (Boš).

— — — subf. *biceps* BECK. — „Capitula bina, alterum minus, breviter pedunculatum.“ — Cum typo in Lukavica planina et in monte Durmitor (Ro, De, Si).

2517. *T. patulum* TSCH. — Ab affini et simili *T. medio* differt: caulis gracilior; folia supra stipulas brevissime petiolata vel sessilia, pars stipularum petiolo adnata hoc aequilonga; capitula ovata laxiora, calycis tubus adpresse pilosus dentibus inaequalibus tubo dimidio longioribus*) primo erectis dein patulis reflexisque. — In silvis, dumetis, saxosis regionis infer. et montanae calidioris. — Supra coenob. Morača (Pč), ad pagum Mali Mikulić sub monte Rumija (Ba), Krstac prope Njeguši, ad latera montis Zemblje prope Boljevići supra Vir (Ro), Crvena Stijena sub monte Durmitor(?) (Ba), in monte Kosa supra Bar (Do), in monte Rasovatac et ad Brčeli prope Vir; Sutorman supra Bar (Eb).

2519. *T. pratense* L. — In graminosis et pratis in tota ditione e regione inferiore usque ad alpinam. — Viruša dol sub Crna planina, Peručica sub monte Kom, in valle fl. Tara, Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in valle fl. Zeta sub Danilovgrad (Pč), ad Rijeka (Ho), circa Kolašin frequens (Ja).

*) Confer HAYEK Prodr. Fl. pen. Balc. I: 868.

Andrijevića, Trešnja sub monte Lovćen, Lukavica et Konjsk planina (Ro), in herbidis montis Vila distr. Kući (Ba, sub var. *collino* GIBELLI et BELLI).

*— f. *heterophyllum* LEJ. et COURT. — Caulis humilis, foliola foliorum inferiorum multo minora obcordata apice emarginata. — Cum typo ad Njeguši, Andrijevića; Bukovica et Barno jezero sub monte Durmitor (Ro).

— var. *sativum* SCHREB. f. *flavicans* (VIS.) HAY. — Caules crassi flaccidi inferne pilosi; corolla ochroleuca, sicca flavescens. — In dumetis pagi Medun (Sz).

*— var. *Zetae* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis robustus, ad 35 cm altus, adpresse pilosus, foliola inferiora obcordata, omnia in utraque facie pilosa; calyx copiose pilosovillosus; corolla rubra. Videtur intermedia inter var. *spontaneum* WILLK. et var. *nivale* KOCH. — In alp. montium Prokletija (Boš).

— var. *nivale* SIEB. — Humilius, capitulis crassioribus, floribus sordide albis vel ochroleucis rarius in colorem rubellum vergentibus; caule patule piloso, stipulis superioribus extus pilosis. — In pratis regionis alpinae et subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina; in monte Kom; in valle Peručica sub monte Kom; Sinjavina planina, Durmitor (Pt), Piperska Lukavica (Ro).

— f. *minus* ROUY et FOUC. confer ROHL. V. Beitr. 29. — Caulis tenuis procumbens apice tantum adscendens; foliola et capitula minora. — Cum praecedente in pratis et pascuis alpinis in monte Lukavica planina et in monte Maglić Pivski (Ro).

2522. *T. ochroleucum* HUDS. — In herbidis, pascuis, dumetis regionis infer., subalpinae et alpinae. — Ad Rijeka (Pt), Ivica planina et Javorje planina (Pč), ad pagum Orahovo distr. Kući (Sz), Nikšić, Štirni do (Ho), in monte Vjetrnik distr. Bratonožići, inter coenob. Morača et Bistrica, Matoševo in valle fl. Tara, in monte Pivljan supra Kolašin; Kralje supra Andrijevića (Ja), circa Podgorica, Spuž, Viljuša, Goraňsko, coenob. Piva; Varda planina distr. Piva, in monte Vojnik, Barno jezero sub monte Durmitor (Ro), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

2523. *T. pannonicum* L. — In graminosis et dumetis regionis subalpinae et alpinae. — Ad pagum Kovčice sub monte

Durmitor (Pt), in monte Ranisava distr. Drobnjaci; Koritarovačka et Piperska Lukavica (Ro).

2524. *T. Pignantii* FAUCHÉ et CHAUB. — Ab affini et simili *T. medio* dignoscitur caule patule villosa, foliolis latioribus ovatis, ovato-rotundis usque oblongis, stipulis latioribus ovatis vel ovato-lanceolatis acuminatis, calycis fauce glabro dentibus fere aequilongis tubo dimidio longioribus demum divergentibus, corolla ochroleuca calyce parum longiore. — In dumetis et saxosis, ad margines silvarum regionis infer. mediterr. et montanae calidioris usque ad 1400 m. — Ad Cetinje (Ba, Če), Lovćen (Ba); Njeguši (Ld, Ro), circa Kolašin (Ja), Bijela Skala et Rumija supra Bar (Ba), Borkovići distr. Piva, Vir, Lijeva Rijeka, Andrijevića, ad latera montis Sutorman supra Bar (Ro), Vučji potok sub Vermoš planina (Df), Boljevići prope Vir (Eb).

— f. *piligerum* ROHL. Magy. Bot. Lap. III:322. — Calycis tubus ad nervos longe pilosus. — Cum typo ad Andrijevića cca 800 m (Ro).

2525. *T. medium* L. subsp. *flexuosum* (JACQ.) A. GR. — In dumetis et ad margines silvarum regionis infer. et mediae calidioris. — Ad Vir (Pč), Rijeka (Ho), Krstac prope Njeguši (Ho), Seoce sub monte Balj (Ba), Viljuša; coenob. Piva; Lastva čevska (Ro), in monte Rumija supra Bar (Ba). — subsp. *balcanicum* VELEN. Fl. bulg. 135. — „Caule praesertim superne dense molliter patentipiloso, stipulis e basi latiori sensim et longe acuminatis saepius submembranaceis, foliolis maioribus latioribusque, petiolis inferioribus longissimis, dentibus calycinis denique patentibus“ (VELEN. l. c.). — In silvis et dumetis regionis subalp. usque ad 1600 m. — Sub monte Kom Kučki (Ho); Šavniki; ad latera montis Balj supra Andrijevića, in valle fl. Lim; Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

2527. *T. Cherleri* JUSL. — In lapidosis et arenosis regionis infer. mediterr. — Bioče in valle fl. Morača (Pt), Dukla prope Podgorica, circa Ulcinj, Bar, Podgorica (Ro).

2529. *T. lappaceum* L. — In graminosis et dumetosis regionis infer. mediterr. — Rijeka (Pt), Danilovgrad (Pč), Čeluga prope Bar (Ba), Kokoti in nahija Lješanska, Drušići prope Vir, Čemovsko polje prope Podgorica, ad Vir, Boljevići, Bar (Ro).

2530. *T. alpestre* L. — In dumetis et silvis regionis subalpinae et alpinae usque ad 1800 m. — In monte Ivica planina supra Šavniki (Pč), in monte Sinjavina planina; ad pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt), ad latera montis Hum Orahovski (Sz); Štirni do et Treblješ luka (Ho, Ro), circa Kolašin; in montibus Peh et Glave supra Kolašin; Trešnjevik distr. Bratonožići, Kralje prope Andrijevice (Ja), circa Andrijevice, in monte Balj, Korita rovačka et Lukavica planina, Bukovica, Žabljak, Crno jezero sub monte Durmitor, Šavniki, Božur et Varda planina distr. Piva, Mirac supra Kotor; ad latera montis Lovćen supra Njeguši cum f. *monostachyum* SER. (Ro).

— var. *durmitoreum* ROHL. III. Beitr. 24. — Caulis gracilior; calyx 10—12nervius; flores minores. — In pascuis alpinis montis Durmitor cca 2000 m.

2532. *T. subterraneum* L. — In graminosis et dumetis regionis inferioris mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Drušići prope Rijeka (Ro).

— f. *longipes* H. GRAY. — Laxum, flagelliforme, pedunculi elongati foliis longiores. — Cum typo in dumetis ad Kokoti in nahija Lješanska (Ro).

Dorycnium VILL.

2535. *D. hirsutum* (L.) SER. var. *hirtum* (JORD. et FOURR.) RIKLI. — A sequente specie dignoscitur calyce regulariter profunde 5fido (non subbilabiato), corollis multo maioribus 12—14 mm longis albo-roseo-striatis carina atropurpurea, capitulis 4—10floris, caule $\pm$ dense piloso (non tomentoso), foliis breviter petiolatis (nec sessilibus), foliolis $\pm$ pilosis (non adpresse sericeis). — In saxosis et dumetis regionis infer. mediterr. — Circa Bar et Ulcinj (Ro), inter Limljani et Boljevići prope Vir (Eb).

— var. *italicum* (JORD. et FOURR.) RIKLI. — Cum typo ad Novi Bar (Ro, Do).

2538. *D. germanicum* (GREMLI) ROUY. — In lapidosis, herbiculis, fruticetis regionis montanae, subalpinae, alpinae usque ad 2000 m. — Orlova Skala sub monte Kom; ad pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt); ad latera montis Hum Orahovski (Sz); in monte Rumija supra Bar (Ba); Krstac prope Njeguši (Ho, Ld, Pej); nahija Katunska locis pluribus:

Njeguši, Velestovo, Čevski Lisac, Viljuša, mons Lovćen; ad coenob. Piva; Jablan vrh supra Kolašin (Ro); Carine sub monte Kom (Ba), Savin Kuk in monte Durmitor; Pivska planina (De, Si).

2539. *D. herbaceum* VILL. — A praecedente dignoscitur caule et foliolis adpresse pilosis (nec sericeis), capitulis 15—25floris (nec 8—15), floribus longius pedicellatis, calycis dentibus breviter triangularibus (nec triangulari-lanceolatis), corolla minore (cca 4—5 mm). — In herbidis, silvis, dumetis regionis inferioris, montanae et subalpinae usque ad 1700 m. — Circa coenob. Ždrebanik (Pt), Limljani distr. Crmnica (Pč), Medun supra Podgorica (Sz), Cetinje (Kn), Kolašin (Ja), Kralje, Andrijeva (Ja, Ro), Bijela Skala supra Bar; in distr. Kuči frequens: Čafa Gvozdeča, Orahovo, Trijepši, Hum Orahovski, mons Kunj Kostiča (Ba); circa Rijeka, Podgorica, Njeguši; in monte Ranisava prope montem Durmitor; in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijeva (Ro).

— — var. *illyricum* BECK. — Caulis breviter pubescens, pilis elongatis nullis; foliola vix 10 mm longa sparse longe pilosa et brevissime puberula, capitulis minoribus, calycis dentibus brevissimis. — Cum typo ad Podgorica et Plavnica. In formis appropinquantibus etiam ad Krstac prope Njeguši (Ro), Medun (Sz), Novi Bar (Do).

— — — f. *heterophyllum* ROHL. V. Beitr. 31. — Foliola foliorum inferiorum et mediorum obcordata apice emarginata et apiculata. — Cum var. *illyrico* ad Podgorica (Ro).

Lotus L.

2540. *L. ornithopodioides* L. — Annuus; calyx ad medium bilabiatus dentibus lateralibus obtusis intermedio lanceolato dimidio brevioribus; legumen lineare compressum glabrum torulosum subarcuatum calyce multo longius; umbellae 2—5 florum. — In graminosis, lapidosis, cultis regionis inferioris mediae. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

2549. *L. corniculatus* L. subsp. *eucorniculatus* BRIQU. — In pratis, pascuis, herbidis, lapidosis e regione infer. mediterr. usque ad alpinam frequens, usque supra 2000 m.

— — — f. *ciliatus* KOCH. — Caulis glaber, foliola ciliata vel pilosa. — Frequens.

— — — f. *hirsutus* KOCH (cf. ROHL. V. Beitr. 31). — Caulis cum foliolis longe pilosus. — In regione subalp. et alpina.

— — — f. *grandiflorus* ROUY. — Parce pilosus; flores maiores. — Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

— — — var. *speciosus* VAL de LIEVRE. — Differt floribus maioribus aureis, carina apice nigricante, dentibus calycinis tubo brevioribus. — In pratis alpinis.

— — — var. *alpinus* SER. — Ut praecedens, sed caulis humilis procumbens, foliola parva $\pm$ pilosa, capitula pauciflora (1—3), corolla aurea extus et carina $\pm$ rubescens. — In pratis regionis alpinae. — In monte Velki Maglič (Sz); Tursko Ždrijelo et Korita rovačka (Ho), Štirni do, Durmitor (Ro).

— — — var. *stenodon* BOISS. et HELDR. — Foliola parva pilosa; dentes calycini angustiores tubo dimidio longiores. — In pratis alpinis montium Kom et Mali Durmitor (Pt, Ro); Štirni do (Ro).

— — subsp. *tenuis* (KIT.) BRIQU. — In fossis et pratis humidis regionis inferioris. — Ad Vir (Pč), Bar (Ba, Do).

2551. *L. parviflorus* DESF. — A sequente dignoscitur umbellis 3—6-floris (nec 1—2-floris), caulibus foliisque patule villosis (nec laxe pilosis), foliolis infimis petiolo duplo longioribus (nec dimidio), legumine oblongo calycem parum superante (nec pluries longiore). — In arenosis maritimis et in collibus siccis regionis infer. mediterr. — Circa Ulcinj (Ro).

2553. *L. angustissimus* L. — In herbidis, in dumetis regionis infer. mediterr. — Piperi (Pt), Čeluga prope Bar (Ba), Drušići prope Rijeka (Ro).

2555. *L. strictus* FISCH. et MEY. var. *albus* (JKA) HAY. — In campo Radovče polje cultus (Ho).

Securigera DC.

2562. *S. securidaca* (L.) DEG. DOERFL. — In cultis, graminosis, lapidosis, ad margines silvarum et viarum regionis infer. mediterr. — Circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Tudjez mile sub monte Sutorman, Drušići prope Rijeka (Ro).

Anthyllis L.

2564. *A. Hermanniae* L. — Fruticosa, valde ramosa ramis spinescentibus; capitula pauciflora (1—3) ebracteata se-

cus ramos interrupte spicata; folia simplicia vel ternata, foliola subtus sericea; legumen glabrum. — In dumetis regionis montanae rarissime. — Adhuc solum ad Cetinje (Ba). Non vidi.

2567. *A. aurea* WELDEN. — In saxosis, lapidosis, dumetosis regionis montanae et subalpinae usque ad 1700 m. — Mali Lonac sub monte Sutorman (Pč, Do), Mužnica Skala distr. Primorje (Ba), in monte Vojnik, Lovćen, Konjsk et Lukavica planina, Korita rovačka (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do), in monte Rasovačka prope Vir (Eb).

— f. *aurantiaca* PANT. — Flores aurantiaci. — Cum typo ad Vučje gornje prope Gvožd Han (Pt), Bogojeva glava supra Njeguši (Pej, Ro).

2568. *A. montana* subsp. *Jacquinii* (A. KERN.) HAY. — In saxosis, glareosis, calcareis, pascuis regionis subalpinae usque in alpinam usque ultra 2200 m. — In montibus Kom (Pt), Durmitor (Pč), Gradište, Jablan supra Kolašin (Ba, Ro), Kunj Kostiča, Hum Orahovski, Žijovo, Pešinjak, Planinica distr. Kuči (Ba), Lovćen, Vojnik, Ledenica et Božur planina distr. Piva (Ro), Rumija (Do), Pivska planina (De, Si).

— — — f. *atropurpurea* VUKOT. — Flores 9–12 mm longi, corolla intense rubropurpurea. — Cum typo in monte Planinica distr. Kuči (Ba); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

2569. *A. vulneraria* L. subsp. *polyphylla* (KIT.) HAY. — In pratis subalpinis. — In monte Rudo brdo supra Andrijevice (Ja), in valle fl. Lim prope Andrijevice (Df).

— — subsp. *vulneraria* (L.) HAY. — Ad viam e Kotor ad Njeguši sub Krstac cca 600–700 m (fide BECKER), ad Njeguši loco Pračište (Ro).

— — — var. *pseudovulneraria* SAG. f. *cattarensis* SAG. — Torinje prope Njeguši (Pej, Ro).

— — subsp. *Spruneri* (BOISS.) BORNM. var. *illyrica* (BECK) HAY. — In herbidis, lapidosis, rupestribus regionis infer. mediterr. — Ad Ulcinj (Ro), Volovica prope Pristan Bar (B), circa Rijeka (Ro).

— — — — f. *praepropera* (A. KERN.) HAY. — In graminosis montis Lovćen (forma caule adpresse piloso, Ro, Pej).

— — subsp. *pulchella* (VIS.) BORNM. — In rupestribus e regione montana usque in alpinam. — Circa Njeguši; in monte

Lovćen (Huter, Ro), in monte Kunj Kostiča distr. Kuči (fide BECKER), Kom Kučki (fide BECK), in monte Durmitor (No).

— — — var. *scardica* (WETTST.) BORNH. — In alp. montium Kom (Sz, Pt), Hum Orahovski, Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz); in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Jezerski vrh in monte Lovćen (Ho), Piperska Lukavica, Jablan vrh supra Kolašin, Kom Kučki, Maglič Pivski, Durmitor ultra 2200 m (Ro).

— — — — f. *Baldaccii* SAG. — In lapidosis et saxosis regionis alpinae in monte Vila supra Rikavac distr. Kuči (Df).

— — — — f. *montenegrina* DEG. et FIALA. — In pratis alpinis montium Hum Orahovski et Kunj Kostiča distr. Kuči et in monte Durmitor (Ba).

— — — var. *monticola* (SAG.) HAY. — Cum typo supra Njeguši ad latera montis Lovćen (Huter, Ld, Pej, Ro); in campo Donja Zeta prope Podgorica (Ro).

— — subsp. *alpestris* (KIT.) HAY. — In pascuis et pratis alpinis. — In montibus Kom, Durmitor (Pt), Maglič Pivski (B).

— — — var. *dinarica* BECK. — In rupestribus alpinis supra Fuša Rudnice prope Gusinje; in monte Vila distr. Kuči (Df), in valle fl. Jelovica prope Andrijevice, in alp. montis Maglič Pivski usque ad 2000 m (Ro).

— — subsp. *vulgaris* (A. KERN.) HAY. — In pratis ad Andrijevice (Ho), Danilovgrad (Pt) (?).

Lupinus L.

2575. *L. hirsutus* L. — In pratis, lapidosis, agris regionis inferioris et montanae. — Ad latera montis Rumija (Ba), in pratis circa Bar (Ba, Ro), in campo ad Podgorica; cultus ad Danilovgrad et ad pagum Bijela prope Nikšić (Ro).

*2577. *L. graecus* BOISS. — In arenosis dicionis mediterr. ad Bar (Ro).

Cytisus L.

2583. *C. nigricans* L. — In dumetis et rupestribus regionis infer. et mediae. — Ad rivum Morača super. (Pč), Kačmenjak (Ho). An loca hic enumerata ad var. sequentem pertinent?

— — var. *sericeus* ANDRAE. — Caulibus, calycibus, leguminibusque argenteo-sericeis, foliolis et floribus minoribus. — Circa

pagum Zagarać supra Danilovgrad, circa Vir, inter Bogetići et Nikšić (Ro); Bar (Ba), in monte Rumiya (Do); Limljani prope Vir (Eb).

2585. *C. procumbens* (W. K.) SPR. — In rupestribus regionis subalpinae. — Lipovo prope Kolašin (Pt).

2586. *C. diffusus* (WILLD.) VIS. — A praecedente differt ramulis 5angulis non alatis, foliis glabris, pedicellis calyce glabro $1\frac{1}{2}$ —3plo longioribus, floribus 1—3 fasciculatis, corolla calyce solum duplo (nec ter) longiore, legumine glabro vel parce piloso.

*— — f. *adpresse-pilosus* LINDB. f. Iter Austro-Hung. 49. — „A planta typica differt innovationibus et foliis subtus sat dense adpresse pilosis, pedicellis calycibusque adpresse $\pm$ pilosis, leguminibus hirsutis, floribus 10 mm longis numerosis inflorescentiam longam laxam formantibus.“ (LINDB. l. c.). — In saxosis juxta viam inter Krstac et Njeguši cca 970 m (Ld, Ro), Cetinje (Bo fide LINDB.), Stare Strane sub monte Lovćen (Pej, Ro), Ledenica planina (Ro).

*— — — subf. *glabricalyx* ROHL. VI. Beitr. 20. (= *C. procumbens* f. *glabricalyx* ROHL. VIII. Beitr. 11). — Calyces glabri solum ad dentes barbulati. — Cum typo ad Krstac prope Njeguši (Pej, Ro).

2587. *C. decumbens* (DURANDE) SPACH. — Ramulis, foliis (subtus et margine), calyce et leguminibus dense partim pilosis. — In rupestribus et dumetis regionis subalpinae et alpinae usque ad 1800 m. — In montibus supra Andrijević: Jerinja glava, Žoljevica, Balj, Sjekirica (Ro).

2593. *C. hirsutus* L. subsp. *leucotrichus* (SCHUR.) A. GR. — In dumetis et silvis regionis infer. et subalp. — Perućica sub monte Kom (Pt, Ro), in monte Lovćen (Ba), Cetinje (Ld), circa Ulcinj, Vir, Podgorica, Bjelice prope Njeguši, Ledenica, Božur et Varda planina distr. Piva (Ro), Lipovo prope Kolašin (Pt).

— — subsp. *ciliatus* (WAHLENB.) A. GR. var. *alpestris* (SCHUR) BRIQU. — Rami procumbentes vel apice adscendentes, foliola $\pm$ elliptica utrimque pilosa. — In dumetis regionis subalpinae usque ad 1600 m. — Božur planina distr. Piva, in montibus Žoljevica et Sjekirica supra Andrijević (Ro), ad Njeguši (Bo).

— — — — f. *aberrans* BECK. — Legumen in faciebus parce pilosum. — Cum typo (fide BECK).

2597. *C. supinus* L. — Rami et petioli patule piloso-villosi. — In dumetis ad Grahovo (Pč).

2599. *C. Tommasinii* VIS. — Rami et petioli dense breviter adpresse pilosi; foliola viridia subtus vel utrinque adpresse pilosa. — In saxosis, inter dumeta, ad margines silvarum e regione inferiore ad subalpinam usque ad 1600 m. — Piperi, Sušica prope Danilovgrad (Pt); ad Ostrog et coenob. Morača; sub monte Ključ prope Kolašin (Ba), inter Bistrica et coenob. Morača (Ba, Ja), in valle fl. Tara ad Matoševo et Kolašin, in montibus Pivljan, Trešnjevik, Peh, Glave distr. Vasojevići; Kralje prope Andrijevića (Ja, Ba), Konjuhe sub monte Kom (Ba), ad Vir; Drežnica prope Nikšić, Boljevići versus Sutorman, inter Krstac et Kotor (Ro), ad Medun (Ba), Boljevići et Limljani prope Vir (Eb), Ivanov laz prope Njeguši (Pej, Ro), in montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevića; Perućica sub monte Kom, Lipovo prope Kolašin (Ro).

2601. *C. austriacus* L. — Rami adpresse pilosi; foliola subtus incano-sericea; corollae vexillum extus sericeum. — In dumetis regionis montanae. — Nahija Katunska: Čevo, Pišine Strane (Pč), ad coenob. Morača (Ba). Verosimiliter (saltem p. p.) ad speciem praecedentem pertinet.

Petteria PRESL.

2616. *P. ramentacea* (SIEB.) PRESL. — In regione inferiore et montana calidiore vulgaris dumeta vasta constituens usque ad 1200 m. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Nikšić; nahija Katunska: Njeguši, Cetinje, Čevo, mons Lovćen, Viljuša, Grahovo, Rudine nikšićke; in distr. Kući in regione inferiore et montana; tota nahija Lješanska; in monte Vjetnik in declivibus merid.; in ditione septentrionali rarissime: adhuc solum in valle fl. Piva sub Gorańsko et supra vicum Krstac.

Genista L.

2628. *G. silvestris* SCOP. subsp. *innocua* (VIS.) HAY. — In silvis et dumetis regionis infer. et montanae usque ad 1200 m. — Nahija Lješanska; in monte Tvrdjak in nahija Katunska (Ro), ad Njeguši loco Kućista (Pej, Ro).

— subsp. *dalmatica* (BARTL.) LINDB. f. — Patule pilosa; spinae patentes rigidiore. — In lapidosis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Čafa Gvozdeča prope Orahovo (Ba), Kamenjak (Ho), Borkovići distr. Piva (Ro). — f. *parce-pilosa* LINDB. f. — Planta sparse subadpresse pilosa; spinae rigidae. — Cum typo ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

2629. *G. germanica* L. — In saxosis regionis montanae ad Grahovo (Pč).

*2630. *G. pilosa* L. — In declivibus montis Javorje versus vallem fl. Morača super. (Pč), in monte Suhi vrh prope Kom (Ba).

2632. *G. Villarsii* CLEM. — Flores 1—3ni axillares breviter racemosi; folia simplicia parva oblongo-lanceolata complicata subtus dense adpresse sericea; pedicelli ebracteolati. — In saxosis regionis montanae ad Cetinje (Pt); Medun distr. Kuči; Konjuhe prope Andrijevića; Kolašin (Ba).

2635. *G. sericea* WULF. — In apricis lapidosis, in rupestribus, inter dumeta regionis infer. et montanae calidioris. — Ad Cetinje (Pč, Ba), Mali Lonac sub monte Sutorman (Pč, Ba); Vrh Suta, Mužnica, Bijela Skala supra Bar (Ba); circa Njeguši et ad latera montis Lovćen frequens (Gi, Pej, Ja, Ro); in collibus ad Podgorica; in rupestribus ad ripas fl. Morača infer.; circa Boljevići et Vir (Ro); ad Vrojca et Medun distr. Kuči (Ba); in monte Kosa supra Bar (Do), Crmnica (Eb).

— var. *rigida* PAMP. — „Humilior, cca 10 cm alta; folia minora ovata vel elliptica latitudine circa duplo longiora, juvenilia hinc inde supra sparse pilosa.“ — Cum typo rarius.

*— — — f. *brevifolia* BECK Fl. Bosne III:194. — „Folia omnia elliptico-oblonga rotundata, superiora nec longiora nec angustiora rotundata vix acuta“ (BECK l. c.). — Ad Cetinje (B).

*2637. *G. tinctoria* L. — In dumetis, silvis, herbidis regionis infer. et subalp. usque ad 1600 m. — Circa Vir et Danilovgrad (Pč, Ro), Radovče polje (Ho), in pascuis Štavna et Kozel sub monte Kom (Ja, Ro), circa Bar, Ulcinj, Podgorica, Njeguši, Plavnica (Ro), Andrijevića (Ba).

2639. *G. ovata* W. K. — A praecedente dignoscitur calycibus hirsutis, ramulis pubescentibus, foliis saepe ovatis sub-

tus et ad marginem longe pubescentibus, leguminibus oblongis ad 4 cm longis dense patule pilosis. — In pratis, pascuis, dumetis regionis subalp. et alpinae, 1200—1900 m. — Varda sub monte Kom Vasojevički (Ba), Jerinja glava supra Andrijevice, Ljut supra coenob. Piva (Ro).

2642. *G. januensis* VIV. — In saxosis et dumetis regionis montanae et alpinae usque ad 1900 m. — Mratinje sub monte Maglič Pivski in valle fl. Piva, in monte Jablan vrh supra Kolašin, ad pedem montis Balj prope Andrijevice, Lješanska nahija (Ro).

*2646. *G. sagittalis* L. — In pratis, lapidosis, dumetis, ad margines silvarum regionis montanae et subalpinae usque ad 1600 m. — Viruša dol sub monte Crna planina, Sinjavina planina (Pt), Kovčice et Bukovica sub monte Durmitor (Pt, Ro), sub monte Kom loco Kukuraj (Pč), in monte Balj supra Andrijevice (Ba, Ro), Bukovica sub monte Durmitor; Borkovići et Zakamen distr. Piva (Ro), Han Garančić, Matoševo, Kolašin in valle fl. Tara; in montibus supra Kolašin: Pivljan, Trešnjevik, Rudo brdo, Peh, Glave frequens (Ja); Kralje supra Andrijevice (Ja, Ro).

Spartium L.

2647. *S. junceum* L. — In rupestribus et dumetis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Vir (Pč); Tudjemile sub Sutorman (Ho), circa Ulcinj et Bar frequens; ad Podgorica et in Lješanska nahija rarius (Ro); ad Nikšić (Ba), ad Andrijevice? (Ba).

Ornithopus L.

2648. *O. compressus* L. — In lapidosis, arenosis regionis inferioris mediterraneae. — Ad coenobium Dajbaba prope Podgorica (Ro).

Coronilla L.

2650. *C. emerus* L. subsp. *emeroides* (BOISS. et SPR.) HAY. — In saxosis et dumetosis regionis montanae calidioris usque ad 1200 m. — Ad Grahovo et Vir (Pč, Ro), circa Njeguši et Cetinje (Ld, Pej, Ro), in valle fluminis Morača inter Bioče et coenobium Morača (Ja), ad latera montis Sutorman supra Bar, ad pagum Velki Mikulić sub monte Rumija (Ba), circa Ulcinj, Bar, Podgorica, Danilovgrad, Bioče

frequens; circa Andrijevića rarior: ad latera montis Balj et in valle fluminis Perućica sub monte Kom; etiam in valle fluminis Piva inter Šavniki et Mratinje!! (Ro); lacus Biogradsko jezero (Čer).

2652. *C. valentina* L. — Fruticosa effusa, ramis striatis, stipulis deciduis liberis inferioribus oblongis, superioribus reniformis orbiculatis foliolis saepe latioribus maioribusque 3—4-jugis cuneato-oblongis, terminale lateralibus non maiore, pedunculis elongatis 6—9-floris; floribus luteis, alarum carinae apice siccando virescente, legumine compresso-tetragono 4—7-articulato, articulis facile secedentibus. — In dumetis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Ulcinj (legit Fuehrer, teste DEGEN; Ba).

2654. *C. vaginalis* LAM. — In graminosis summi montis Hum Orahovski (Sz).

— f. *aurantiaca* ROHL. Magy. Bot. Lap. III:322. — Flores intense aurei vel subaurantiaci. — In graminosis alpinis montis Jablan supra Kolašin cca 2200 m (Ro).

2656. *C. coronata* L. — A praecedente dignoscitur: caules elati, erecti, stipulae minutae foliolis minores apice liberae mox deciduae, legumen obtuse quadrangulum 2—3-articulatum (nec sexangulare 3—8-articulatum), umbellae 15—20-florae (nec 5—8-florae). — In graminosis alpinis et subalpinis montis Maganik (Ho), supra vallem rivi Piva prope Krstac cca 1200 m (De, Si).

2658. *C. varia* L. — In graminosis, pratis, dumetis regionis inferioris et subalpinae usque ad 1600 m. — Danilovgrad et Zagarać (Pt), ad Njeguši et Cetinje (Pč, Eb, Sz, Ro); Orahovo, mons Džiebeze, sub monte Hum Orahovski (Sz), circa coenobium Piva; Golo brdo supra Njeguši (Pej, Ro), Velesovo in nahija Katunska, circa Andrijevića (Ro); Kralje supra Andrijevića, Kolašin (Ja); ad Vunsaj supra Gusinje (Df), Veliki Maglić distr. Kući (Ba).

— f. *recta* HAY. — Caules erecti firmi cca 60 cm alti nec procumbentes. — In alpinis ditionis septentrionalis montis Prokletija ad fines Albaniae (Df).

— var. *pauciflora* GRIS. Spic. I:61. — Foliola 5—6-juga minora; umbella 5—10-flora, flores minores. — In subalpinis (HAYEK Prodr. Fl. penins. Balc. I:919). — In valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

2660. *C. cretica* L. — A praecedente dignoscitur radice annua, umbellis 3—7floris, pedunculis florum calyce aequilongis, foliolis 13—17, floribus minoribus (cca 5 mm), legumine recto. — In rupestribus et ad muros regionis inferioris mediterraneae. — Ad Bar (Ro, Do).

2662. *C. scorpioides* (L.) KOCH. — Annuā; foliorum terminale lateralibus 1—2jugis multo maius; umbellae pauciflorae, flores parvi lutei; legumen 6—8angulatum striatum arcuatum. — In cultis, ruderalis, lapidosis regionis inferioris mediterraneae. — Dobrsko selo inter Rijeka et Cetinje (Pt), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Spuž, Danilovgrad usque ad 400 m (Ro).

Hippocrepis L.

2664. *H. comosa* L. subsp. *eucomosa* HAY. — In rupestribus, graminosis, glareosis e regione inferiore (rarior!) usque ad alpinam ultra 2000 m! — Limljani prope Vir (Pč), Crna planina distr. Kuči (Pt), montes Kom et Durmitor (Pt, Ro), ad Njeguši sub monte Lovćen (Sz, Pej, Ro), in alpinis montis Maganik (Ho), in monte Dibala supra Kostiča distr. Kuči (Ba), in valle Peručica sub monte Kom, in alp. Šjekirica et in monte Zeletin supra Andrijevića, Bjelastica planina supra Kolašin, Jablan vrh in Sinjavina planina, Javorje planina (Ro), Crmnica (Eb), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

? — subsp. *glauca* (TEN.) ROUY. — Adpresse canescentis pilosa; foliola anguste oblonga; pedunculi valde elongati; sinus lomenti leviter arcuati. — In alpinis montis Durmitor jugo Šljeme a cl. PANČIĆ et e monte Lisa prope Andrijevića a cl. BALDACCII indicata. Verosimiliter ad plantam typicam pertinet (confer ROHLENA V. Beitr. p. 34; BECK Fl. Bosne III: 295).

2666. *H. ciliata* WILLD. — Annuā; caulis adscendens vel erectus; foliola anguste cuneata; umbellae 2—6florae, pedunculus folium subaequans; flores 3—4 mm longi; legumina parum curvata parte seminifera papillis rufis vestita sinubus in latere concavo fructus sitis. — In graminosis siccis lapidosis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

2668. *H. unisiliquosa* L. — A praecedente differt caule procumbente, foliolis retusis, floribus axillaribus solitariis, rarius binis, subsessilibus, leguminibus rectis vel leviter curvatis sinubus saepius ad latus convexum spectantibus. — In gra

minosis apricis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Ulcinj; collis Volovica ad Bar (Ro).

Scorpiurus L.

2671. *S. subvillosus* L. subsp. *eusubvillosus* HAY. — In graminosis, cultis, lapidosis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica (Ro).

Onobrychis HILL.

2686. *O. alba* (W. K.) DESV. subsp. *eualba* HAY. var. *dalmatica* ŠIRJ. — A typo dignoscitur internodiis abbreviatis brevibus pedunculos longissimos gerentibus reductis (interdum planta subacaulis est), foliolis minoribus et angustioribus, racemis brevioribus (ŠIRJAEV Revisio *Onobrychis* critica I:106). — In graminosis et rupestribus montis Šarišnik supra Gorańsko distr. Piva cca 1000—1200 m.

— subsp. *laconica* (ORPH.) HAY. — Caulis gracilis adscendens, flexuosus, calycis dentes vix 2—2 $\frac{1}{2}$ plo tubo suo longiores molliter dense pilosi saepe fuscii; corolla alba vel palide rosea vexillo carinaque + roseo-striatis. — In pratis et pascuis regionis subalpinae et alpinae. — Ad Sutivan (leg. Ebel sub *O. alba* teste ŠIRJAEV); in alpinis montis Javorje planina (Ro, sub *O. sativa* var.); Ledenica planina (Ro); in monte Lovćen forma foliis minoribus et foliis angustioribus (Pej, Ro); Tudjemile supra Bar (Ba).

2687. *O. arenaria* W. K. vide 2691 sub *O. ocellata* BECK.

2688. *O. viciaefolia* SCOP. — Verosimiliter solum introducta.

2689. *O. montana* LAM. — In glareosis regionis subalpinae et alpinae.

— subvar. *scardica* (GRIS.) HAY. — Foliola parva orbiculari-ovata vel elliptica; dentes calycini tubo suo duplo longiores sparse ciliati. — In graminosis, pascuis, lapidosis regionis subalpinae et alpinae in omnibus montibus diciionis septentrionalis et septentr.-orientalis. — Nikolin do in monte Durmitor (Blau teste ŠIRJAEV), in herbidis montis Ivica supra Šavnik, in pratis alpinis montis Kunj Kostiča distr. Kuči (Ba), in monte Hum Orahovski aversus Konjska Rupa (Sz, Ba), in

declivibus septentr. occidentilibus montis Kom Kučki (Ja), in montibus Kom (Kosta Marič), Pišče, Nedajno in Pivska planina; Ledena et Čirova pečina in monte Durmitor (De, Si), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Lukavica planina (Ho), Kom, Sinjavina, Durmitor, Javorje planina (Pt, Pč, Ro); mons Vojnik (Ba); in montibus Dibala, Vila, Strunga distr. Kuči, Ledenica planina distr. Piva, Maglić Pivski; Bukovica et Ranisava sub monte Durmitor; Štirni do prope Lukavica planina forma ad *O. montanam* typicam valde transiens (Ro).

2691. *O. ocellata* BECK (= *O. Tommasinii* JORD.). — Ab affini *O. arenaria* SER. dignoscitur racemis ante anthesin oblongis apice cylindraceis acutis dentibus calycinis subcomosis, subsetaceis 3—4plo tubo suo longioribus. — In herbidis et lapidosis e regione inferiore (rarius!) usque ad subalpinam ad 1600 m adscendens. — In arvis et pratis prope Bar; in herbidis sub Varda, mons Kom Vasojevički; circa pagum Orahovo distr. Kuči forma ad *O. oxyodontam* transiens (Ba); ad Smiljan (Ebel teste ŠIRJAEV); circa Njeguši locis pluribus: Torinje, Bogojeva glava, Zanovetni brijeg (Pej, Ro); ad Podgorica; Drežnica supra Nikšić (Ro). Saepe occurrunt formae ad *O. oxyodontam* transeuntes. In saxosis ad Šavniki legi formam, quae valde ad *O. arenariam* transit — fide ŠIRJAEV (ROHLENA V. Beitr. 34 sub *O. arenaria*).

2692. *O. oxyodonta* BOISS. — Caulis humilis adscendens; foliola 6—8juga, dense approximata elliptica complicata breviter subargenteo-pilosa; racemi floriferi ovati vel ovato-oblongi 1—3—(4) cm longi ad summum 25flori, fructiferi quoque abbreviati; calyx adpresse pilosus, calycis dentes tubo suo $1\frac{1}{2}$ —4plo longiores margine pilis brevibus ciliatuli. — In regione inferiore et montana. — In glareosis ad Premići distr. Kuči; in silvis Olearum ad Dabanova Voda prope Bar; in aridissimis secus viam Pristan—Spica ad fines Dalmatiae (Ba), in calcareis circa Medun (Sz), in declivibus montis Balj supra Andrijevice (Ro).

2694. *O. aequidentata* (S. S.) URV. — Annua; racemi pauci (1—5)flori, corolla purpurea calyce tertia parte longior; legumen muticum vel parce spinosum, crista in 5—6 lacinias triangulares integerrimas subaequales partita. — In collibus apricis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Pristan Bar (ASCH. GRAEB. Syn. VI. 2: 802).

2695. *O. caput=galli* (L.) LAM. — A praecedente dignoscitur foliolis oblongo-linearibus (nec oblongo-ellipticis), pedunculis 3—6-floris folio suo aequilongis vel parum (nec multo) longioribus; dentes calycini tubo duplo (nec 3—4plo) longiores; corolla rosea (nec purpurea) calycem subaequans (nec tertia parte longior); legumen ad discum dense spinosum, crista in spinas numerosas subulatas partita. — In arenosis, lapidosis, graminosis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar (Ba, Ro).

Thymelaeaceae

Lygia FASANO.

2697b. *L. passerina* (L.) FASANO. — In lapidosis et arvis regionis inferioris et montanae usque ad 900 m. — Ad Podgorica, Andrijevića; Mratinje sub monte Maglić; Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

— f. *pilifera* ROHL. V. Beitr. 106 (= *Thymelaea arvensis* f. *pilifera* ROHL. III. Beitr. 54). — Caulis pilis longis albis adpressiusculis vel subpatentibus praeditus. — Cum typo ad Bogetići et Dragovoljići supra Danilovgrad; Rudine nikšićke copiose (Ro).

Daphne L.

2702. *D. mezereum* L. — In silvis regionis subalpinæ usque ad 1600 m. — Viruša dol sub Crna planina, in valle fluminis Peručica sub monte Kom (Pt), in silvis sub monte Durmitor (Pt, Pč, Ro), in monte Maglić Pivski, ad coenobium Piva, ad latera montis Balj supra Andrijevića (Ro), Sinjavina planina et mons Vojnik (Ba, Ro).

*2703. *D. laureola* L. — In valle fluminis Morača prope coenobium (Ba).

2705. *D. Blagayana* FREYER. — In silvis regionis subalpinæ. — Ad lacus Riblje jezero et Crno jezero sub monte Durmitor (Pč, Ro), in monte Vojnik; Vratlo in Sinjavina planina; mons Ključ supra Kolašin (Ba).

*2707. *D. alpina* L. subsp. *eualpina* HAY. — In rupibus regionis montanae, subalpinæ, alpinæ. — In monte Vučji Zub (Pč), Sutorman supra Bar (Ba), Radovče polje (Ho); in monte Lovćen; circa Njeguši et Cetinje; in monte Ranisava sub monte Durmitor (Ro).

*— f. *glabrescens* BECK. — Supra vallem Vrhnica prope Orak distr. Piva; in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

*— subsp. *oleoides* (SCHREB.) HAY. var. *glandulosa* (BERTOL.) HAY. — Folia coriacea sempervirentia supra albo-punctata juvenilia utrimque pilosa adulta supra glabrescentia, laciniae perianthii tubo suo paulo breviores. — In rupestribus subalpinis et alpinis. — Jablan vrh in monte Vojnik, in monte Velki Maglič distr. Kuči (Ba); Javorje planina; Dobri do in monte Durmitor; in monte Žoljevica prope Andrijeva (Ro).

*— — f. *pseudojasminea* ROHL. VIII. Beitr. 1931 pag. 11. — Foliis multo minoribus adultis etiam subtus glabris, receptaculis tubo glabro vel subglabro, ovario subglabro. — In rupestribus montis Maglič Pivski cca 2000 m (Ro).

Lythraceae

Lythrum L.

*2716. *L. salicaria* L. — In paludosis, pratis udis, ad ripas e regione inferiore usque ad subalpinam. — In valle fluminis Zeta sub Danilovgrad (Pč), ad ripas lacus Skadarsko jezero (Pč, Ja, Ro), ad Rijeka (Kn), sub monte Kom Kuči (Ho), ad coenobium Morača, Kolašin, Kralje, Pivljan (Ja), in valle Lim ad Andrijeva (Ja, Ro), Zmijničko jezero sub monte Durmitor, circa Nikšić frequens; Peručica sub monte Kom, Mratinje sub monte Maglič, circa Bar et Ulcinj (Ro).

*— — f. *glabricaule* KOEHNE. — In incultis pagi Orahovo distr. Kuči (Sz), Lipovik prope Rijeka (Ro).

*— — var. *tomentosum* (MILL.) DC. — Folia utrimque dense incano-pubescentia vel tomentosa. — Cum typo ad Bar (Ro, Do).

2716b. *L. virgatum* L. — In fruticetis udis, ad ripas regionis inferioris. — Circa Rijeka (Pt, Kn), ad Vir (Pč), in valle fluminis Zeta sub Danilovgrad (Pt); ? Konjuhe prope Andrijeva (Ba).

2718. *L. hyssopifolia* L. — In incultis, inundatis, fruticetis uliginosis regionis inferioris. — Circa Rijeka et Danilovgrad (Pt), ad Bar (Ba, Do).

*2719. *L. thymifolia* L. — A praecedente dignoscitur calyce 4nervio, dentibus calycinis et epicalycinis 4, staminodiis 4. — In humidis regionis inferioris. — Ad Drušići prope Rijeka (Ro).

2720. *L. tribracteatum* SALZM. — A *L. hyssopifolio* dignoscitur foliis obtusis omnibus alternis, bracteolis florum conspicuis (nec minutis), dentibus epicalycinis triangularibus obtusis, petalis purpureis. — In arvis regionis inferioris. — Ad Šavica distr. Lješanska (Pč), Vrojca distr. Kuči (Ba). (An ne ad spec. praecedentem pertinet?)

Peplis L.

2722. *P. portula* L. — In uliginosis et ad fossas regionis inferioris et subalpinae usque ad 1200 m. — Ad Danišlovgrad, in monte Balj supra Andrijevica (Ro).

Ammannia L.

2724. *A. verticillata* LAM. — In inundatis regionis inferioris. — Ad Rijeka (Pt).

Myrtaceae

Myrtus L.

*2725. *M. communis* L. — In fruticetis sempervirentibus regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar (Ba, Ro), ad Ulcinj (Ro), Crmnica (Eb).

Punicaceae

Punica L.

2726. *P. granatum* L. — In rupestribus et dumetis regionis inferioris mediterraneae et montanae calidioris. — Circa monastir Duga, Cerovo, Povia (Pt), inter Cetinje et Bajce (Pč), ad Dobrsko selo supra Rijeka (Pč, Ba, Kn), ad Medun distr. Kuči (Sz), Krstac prope Njeguši cca 700 m (Gi), ad Bioče in valle fluminis Morača (Ja), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Bogetići; Lješanska nahija (Ro), Orani do distr. Katunska nahija; Očevići et Drušići (Ba); insula Vranina (Eb).

Oenotheraceae

Ludwigia L.

2727. *L. palustris* (L.) ELLIOT (= *Isnardia* p. L.). — In fossis et aquis stagnantibus. — Ad Rijeka (Pt, Kn), Vir, Sinjac (Pč), Plavnica (Ro).

Epilobium L.

2728. *E. hirsutum* L. — Ad ripas et fossas regionis inferioris et montanae. — Ad Nožica prope Lijeva Rijeka (Ja), in valle fluminis Tara ad Han Garančić, Matoševo, Kolašin (Ja, Ro), circa Andrijevića (Ja, Ro), in campo Nikšićko polje; Jasenovo polje sub monte Vojnik, in valle fluminis Piva sub Goraško et Mratinje (Ro).

— f. *tomentosum* (VENT.) BOISS. subf. *trichocarpum* HAUSSKN. — Ad Topolica prope Bar (Do).

2729. *E. parviflorum* (SCHREB.) WITH. — In humidis et ad fossas regionis inferioris et mediae. — Sub monte Kom Kučki (Ho), ad Rijeka (Kn); ad coenobium Piva et in valle fluminis Piva sub Mratinje; circa Andrijevića (Ro, Ja), ad coenobium Morača, in valle fluminis Tara ad Han Garančić et Matoševo (Ja).

*2730. *E. montanum* L. — In silvis humidis et in dumetis regionis subalpinae et alpinae. — Viruša dol sub Crna planina, in silvis sub montibus Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ro), ad latera montis Lovćen in Fagetis (Pč, Ro), in montibus Hum Orahovski et Džiebeze distr. Kuči (Sz); Bukovica prope Njeguši; Ledenica planina distr. Piva; Šavniki sub monte Ivica planina, ad coenobium Piva (Ro), in valle fluminis Lim ad Andrijevića (Ro, Ja), in monte Balj supra Andrijevića (Ro), in valle fluminis Tara ad Han Garančić, Matoševo, Kolašin; in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Kostića distr. Kuči (Ba).

— f. *albiflorum* HAUSSKN. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— f. *subcordatum* HAUSSKN. — Folia basi subcordata; flores maiores. — In valle Perućica sub monte Kom (Sz), ad Andrijevića (Ro).

*— f. *grandiflorum* ROHL. VIII. Beitr. pag. 12. — Petala magna usque 16 mm longa. — In Fagetis ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

*2732. *E. lanceolatum* SEB. et M. — In rupestribus ad latera montis Lovćen regionis subalpinae (Pej, Ro).

2733. *E. roseum* (SCHREB.) PERS. — Ad ripas et in fossis regionis montanae. — Mratinje sub monte Maglić Pivski, Šavniki sub monte Ivica planina, in valle fluminum Lim et Zlorječica ad Andrijevića (Ro).

— — f. *simplex* ROHL. IV. Beitr. 49. — Caulis humilis sub-
simplex pauciflorus. — Cum typo ad Andrijevica frequens
(Ro).

2734. *E. gemmascens* C. A. MEY. — Habitu similis
E. alsinefolio, sed dignoscitur turionibus sessilibus, caule patule
glanduloso-piloso, foliis longius petiolatis in axillis saepe bul-
billos gerentibus, seminibus papillosis apice rotundatis et ovario
adpresse incano-puberulo. — In valle fluminis Tara ad Ko-
lašin (Ro).

2735. *E. adnatum* GRIS. — In paludosis et fossis re-
gionis inferioris. — In rivo Sušica prope Danilovgrad (Pt),
prope Sinjac ad ripam lacus Scodrani (Pč); prope Špuž (Ro).

2737. *E. obscurum* (SCHREB.) ROTH. — Ad ripas
regionis montanae. — Zabrgje et Kralje supra Andrijevica
(Ro, Ja).

2739. *E. palustre* L. — In pratis turfosis et ad fossas
regionis subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), in
silvis sub monte Durmitor (Pt, Ro), Pošćensko jezero supra
Šavniki; Maglić Pivski; Sjekirica planina et mons Balj supra
Andrijevica (Ro).

2740. *E. alpestre* (JACQ.) KROCK. — In pascuis, her-
bidis, dumetosis humidis regionis subalpinae et alpinae. —
Crvena stijena in monte Durmitor (Pč), Bukovica et Crno
jezero sub monte Durmitor, Sjekirica planina et Mokra pla-
nina supra Andrijevica, Bjelastica planina et vallis fluminis
Jelovica prope Kolašin (Ro), in monte Pivljan cca 1900 m
prope Kolašin (Ja); Bać inter Kolašin et Andrijevica (Ba).

2741. *E. alsinefolium* VILL. — In turfosis regionis
subalpinae. — Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), Crvena
Stijena in monte Durmitor (Pč), Mrčenov do sub monte Kom
(Pč), in monte Velki Maglić distr. Kući (Sz), Sinjavina pla-
nina (Ba).

Chamaenerion SCOP.

2743. *Ch. angustifolium* (L.) SCOP. — In caesuris,
ad margines silvarum, in lapidosis regionis montanae, subalpi-
nae, alpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Sinjavina
planina (Pt, Ba, Ro), in monte Javorje planina (Pč), ad Kola-
šin (Pč, Ja), in monte Hum Orahovski distr. Kući (Sz), circa
Andrijevica (Ho, Ja), in valle fluminis Tara inter Han Garan-

čić et Matoševo, Kolašin; in montibus Pivljan et Peh supra Kolašin (Ja), ad Njeguši, Viljuša, Borkovići distr. Piva; in monte Jerinja glava et in monte Balj supra Andrijevice; Trešnja sub monte Lovćen, Bukovica et Ranisava sub monte Durmitor, Štirni do prope Lukavica planina usque ad 1900 m (Ro).

* — — var. *pubescens* HAUSSKN. — Folia subtus praecipue ad nervum medium et axis inflorescentiae $\pm$ dense puberula. — Sub monte Lovćen loco Velje osoje (Ro).

2744. *Ch. palustre* SCOP. — In saxosis, glareosis, ad ripas regionis montanae. — In valle fluminis Morača superioris (Pč), Krstac prope Njeguši, Mratinje sub monte Maglić Pivski, in valle fluminis Lim prope Andrijevice (Ro), Vrujica prope coenobium Morača (Ja).

Circaea L.

2747. *C. lutetiana* L. — In silvis regionis montanae et subalpinae. — In valle Bistrica prope Nižin Luk (Pt), ad latera montis Lovćen (Pč, Pej, Ro), Sutorman supra Bar (Pč), sub monte Kom Kučki (Ho), in valle Skrobotuša ad fines Albaniae (Sz), in monte Maglić Pivski, ad Njeguši (Ro, Pej), circa Andrijevice (Ja, Ba, Ro), inter coenobium Morača et Bistrica, ad Kolašin, in monte Pivljan prope Kom (Ja).

2748. *C. intermedia* EHRH. — In silvis et dumetosis humidis regionis montanae et subalpinae. — In valle fluminis Tara inter Han Garančić, Matoševo, Kolašin; Brda (Ro).

2749. *C. alpina* L. — In silvestribus muscosis vallis Bukovica sub monte Durmitor regionis subalpinae (Pč), in pascuis Bać inter Kolašin et Andrijevice (Ba).

Hydrocaryaceae

Trapa L.

2750. *T. natans* L. — In aquis stagnantibus. — Ad Rijeka et Ploča (Pt); in lacu Scodrano copiose (Pč, Eb, Sz, Ba, Ro, Ja).

Halorhagidaceae

Myriophyllum L.

2751. *M. verticillatum* L. — In aquis. — Ad Rijeka (Pt), Plavnica (Ja).

2752. *M. spicatum* L. — In aquis. — Sub Rijeka (Pt), in lacu Scodrano (Pč, Sz, Ja, Ro), in lacu Rikavac distr. Kuči (Sz, Ba).

Hippuridaceae

Hippuris L.

2753. *H. vulgaris* L. — In aquis, fossis, ad ripas regionis inferioris. — In lacu Scodrano ad Vranina et Plavnica (Ro, Ja).

Callitrichaceae

Callitriche L.

2755. *C. verna* L. — In aquis stagnantibus. — In rivulo ad Kolašin (Pč), Štirni do prope Lukavica planina; Barni do in monte Javorje planina (Ro).

2756. *C. hamulata* KUETZ. — In stagno ad Bar regionis inferioris mediterraneae (Ro).

2759. *C. stagnalis* SCOP. — In aquis et fossis. — Ad Mokro prope Bijela (Pt); Jezerski vrh in monte Lovćen (Ho, Ro), circa Bar, Danilovgrad, Spuž (Ro).

2761. *C. autumnalis* L. — Ad rivulum Sušica prope Danilovgrad (Pt).

Cornaceae

Cornus L.

2762. *C. mas* L. — In fruticetis et silvis regionis inferioris et montanae. — Circa Grahovo, Vir, ad latera montis Lovćen (Pč), ad Viljuša, Šavniki, Goraňsko, coenobium Piva, Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro), circa Andrijevića (Ro, Ja), Vrojca distr. Kuči (Ba), in monte Kosa supra Bar, Mikulići sub monte Rumija (Do).

2763. *C. sanguinea* L. — In silvis et dumetis regionis inferioris et montanae. — Ad Cetinje et Vir (Pč), circa Podgorica (Ho), ad Bar, Viljuša, Šavniki, Goraňsko, coenobium Piva, Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro).

Araliaceae

Hedera L.

2765. *H. helix* L. subsp. *euhelix* HAY. — In rupestribus, ad muros, in silvis regionis inferioris et montanae frequens. — Ad Cetinje et Ostrog (Pč); Očeviči, Medun (Ho), ad coenobium Morača (Ja), circa Bar, Ulcinj, Vir, Šavniki, Viljuša; ad Andrijevice rarius (Ro).

Umbelliferae

Sanicula L.

2767. *S. europaea* L. — In silvis humidis, praesertim fagineis, in lapidosis, inter virgulta regionis montanae et subalpinae usque ad 1700 m. — Viruša dol sub monte Crna planina (Pt), in valle fluminum Morača et Tara (Pč), in valle Skrobotuša ad fines Albaniae (Sz), in monte Lovćen (Ho, Pej, Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), circa Andrijevice (Ja, Ro), Velje osoje sub monte Lovćen, ad Njeguši (Pej, Ro), Cetinje (Kš), in monte Balj supra Andrijevice, Ljut sub Ledenica planina distr. Piva, supra coenobium Piva (Ro).

Astrantia L.

2770. *A. maior* L. subsp. *elatio*r (FRIV.) MALÝ. — „Folia involucelli 5nervia apice saepissime 3—5dentata; densæ calycini rigidi flores duplo superantes; pedicelli et fructus valde papillosoi.“ — In pratis, fruticetis, ad margines silvarum et regione montana usque ad alpinam. — Crna planina (Pt), sub monte Durmitor (Pt, Pč, Ba), in monte Hum Orahovski et ad Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), in monte Lovćen (Ba, Pej, Ro), Čevo in nahija Katunska (Ba), in pascuis Varda sub monte Kom (Ba); Sinjavina planina; in monte Lisinj supra Bar (Ba); Kapetanova rijeka, Rudo brdo, mons Glave supra Kolašin (Ja); Mali Šavnik et Golo brdo supra Njeguši, Korita rovačka, Velestovo in nahija Katunska (Ro). Ad Andrijevice legi plantas, quae dentibus calycinis corolla vix longioribus, involucelli foliis angustioribus 3=(non 5) nerviis ad var. *illyricam* BORB. spectant.

* — — — f. *integra* MALÝ. — Involucri phylla saepissime integra. — Cum typo in monte Lovćen (Ro).

— — — f. *carinthiaca* (WETTST.) BECK non HOPPE. — Involucri phylla floribus et fructibus multo longiora. — Cum typo.

*— — subsp. *eumaior* GRINTZ. var. *involucrata* KOCH. — „Involucri foliolis maioribus 1nerviis flores fere duplo superantibus integris vel paucidentatis, calycis dentibus longius aristatis“ (PANTOCSEK Adnot. 76). — In silvaticis montis Kom et vallis Peručica dol infra Kom (Pt), in pascuis alpinis montis Hum Orahovski, in dumetis aversus Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz). An ne (saltem p. p.) cum subspecie praecedente identica?

Eryngium L.

2771. *E. alpinum* L. — In pratis et pascuis regionis alpinae in montibus dicionis septentrionalis usque ad 2000 m. — Crvena Stijena in monte Durmitor (Pč), Štirni do sub Lola planina (Ba, Ro), Pavlova livada (Ho), in monte Ranisava prope montem Durmitor, in valle Jelovica sub Bjelastica planina supra Kolašin (Ro), Piperska Lukavica, in monte Bač supra Kolašin, Ječmeni do in Sinjavina planina, Štulac prope montem Durmitor (Ba).

*2772. *E. maritimum* L. — In arenosis maritimis ad Bar (Do).

*2775. *E. palmatum* VIS. PANČ. — Viride; caulis simplex vel paucè ramosus; folia basalia et caulina inferiora longe petiolata ad basin usque 5—7palmatopartita, segmentis conspicue reticulatovenosis oblongo=cuneatis apice 2—3fidis spinuloso=serratis; folia involucelli lanceolata remote spinuloso=dentata capitula subduplo superantia; paleae receptaculi trifidae. — In pratis, silvaticis, dumetis, lapidosis, glareosis regionis montanae et subalpinae usque ad 1400 m. — In saxosis Orlova skala dictis in valle Peručica dol infra montem Kom et circa pagum Lukovo (Pt), Nikšićka župa (Pč), in monte Balj supra Andrijevisa (Ba, Ro), Konjuhe sub monte Kom (Ba), in monte Vojnik, ad Šavniki sub monte Ivica planina, circa Viljuša, Goraňsko, coenobium Piva, inter Nedajno et Crkvica in Pivska planina (Ro), Crna planina distr. Kuči, in monte Jerinja glava supra Andrijevisa (Sk).

2779. *E. amethystinum* L. — In lapidosis, incultis, pascuis, ad vias regionis inferioris et montanae calidioris usque

ad 1200 m. — Ad Cetinje et Grahovo (Pč), circa Njeguši frequens (Sz, Kn, Pej, Ro), ad Rijeka, Medun, Podgorica (Sz, Ba, Ho, Ro), in valle fluminis Morača prope Bioče (Ja), ad latera montis Vojnik, in campo Jasenovo polje, Šavniki sub monte Ivica planina, Garač supra Danilovgrad, circa Viljuša (Ro), Tudjemile supra Bar, Nikšićko polje, Bijela sub monte Vojnik, Tušina prope Šavniki, Kolašin, Konjuhe prope Andrijeva (Ba), ad Bar (Do).

*— var. *tenuifolium* BOISS. — Petioli fere inermes; foliorum pinnae angustiores elongatae; tota planta viridis, solum caulis parum violascens. — In declivibus montis Lovćen versus Njeguši (Pej, Ro).

2780. *E. campestre* L. — In pascuis, aridis, lapidosis, ad vias regionis inferioris et montanae usque ad 1000 m. — Bioče in valle Morača (Ja), in valle Zlorječica prope Andrijeva, circa Podgorica et Njeguši (Ro).

Bupleurum L.

*2785. *B. ranunculoides* L. subsp. *euranunculoides* HAY. var. *humile* (GAUD.) BRIQ. — In saxosis et pascuis in monte Maglić Pivski ultra 2000 m (Ro).

2789. *B. Siphthorianum* SM. — In graminosis regionis montanae, subalpinae, alpinae ultra 2000 m. — Orlova skala sub monte Kom, in valle fluminis Tara, supra pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt, Ba), in monte Džiebeze distr. Kuči (Sz), Planinica et Rikavac distr. Kuči, Konjuhe sub monte Kom (Ba), in monte Balj supra Andrijeva (Ba, Ro), in montibus Durmitor, Velka Jastrebica, Javorje planina (Pč), in saxosis supra coenobium Ostrog (Ho), Sinjavina et Javorje planina, Štirni do prope Lukavica planina, in monte Kom Vasojevički, mons Žoljevica prope Andrijeva, Lastva čevska in nahija Katunska, ad latera montis Lovćen versus Njeguši (Ro), in montibus Jastrebica et Orijen (Ad).

— f. *montenegrinum* H. WOLFF. — Folia linearia obtusa vel breviter acuminata basin versus parum attenuata. — Cum typo non raro.

— var. *orbelicum* (VELEN.) HAY. — „Folia basalia lineari-oblonga basin versus sensim petioliformiter attenuata, caulina e basi parum dilatata sensim longe acuminata multinervia; umbella 6—10 radiata.“ — In monte Balj supra Andrijeva,

in monte Ranisava prope montem Durmitor, Božur et Varda planina distr. Piva, in montibus Kom et Sinjavina planina (Ro), ad Han Garančić in valle fluminis Tara, in montibus Pej, Rudo brdo, Peh, Glave supra Kolašin (Ja), in montibus Jerinja glava et Visitor prope Andrijevice (Sk), in valle fluminis Tara prope Lever Tara (De, Si).

*2790. *B. junceum* L. subsp. *Wettsteinianum* (H. WOLFF) HAY. — In graminosis, saxosis, dumetis regionis inferioris, montanae, subalpinae. — Dobre Strane prope Čeklići distr. Katunska (Pč), ad Cetinje (Kn), ad latera montis Veliki Maglić et supra Kurlaj distr. Kući (Ba), ad Bar et Ulcinj (Ho), circa Viljuša; Medun supra Podgorica, ad pedem montis Balj prope Andrijevice (Ro).

2799. *B. Karglii* VIS. — In rupestribus regionis montanae et subalpinae. — Orlova skala sub monte Kom; Nižin luk prope Kolašin; ad Šavniki sub monte Ivica planina (Pt), ad Cetinje (Pč, Ro), Čevo, Lastva čevska (Pč, Ro), Grahovo, Nikšićka župa (Pč), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si), Bukovica sub monte Durmitor, Nikšićko polje; Tušina prope Šavniki; Vrojca distr. Kući (Ba); circa Njeguši et Krstac frequens (Ba, Kn, Pej, Ro); in monte Hum Orahovski et ad pedem montis Kukuraj distr. Kući (Sz), Lonac supra Bar (Ba); Risikavac et Soko distr. Kući (Ba), in monte Vjetrnik ad latera meridionalia; ad ostium rivi Bistrica in flumen Tara; in declivi montis Pej supra Kolašin (Ja), Zagarać supra Danilovgrad; Čulice prope Cetinje; Viljuša, Šavniki, Borkovići (distr. Piva), Uble prope Podgorica, in saxis calcareis ad Andrijevice (Ro); ad latera montis Lovćen (Ad, Vh, Kš, Pej, Ro), Vunsaj prope Gusinje ad fines Albaniae (Df), ad Kolašin; Konjuhe prope Andrijevice (Ba); in monte Rumija supra Bar (Do).

— f. *strictum* H. WOLFF. — Frequens.

— f. *patulum* H. WOLFF. — Caulis humilis a basi ramosissimus ramis prostratis vel arcuato-adscendentibus. — Cum typo ad Krstac prope Njeguši (Pej, Ro), in monte Lovćen (Sk).

*— var. *aureum* HORÁK. — „Umbellae radiis ubique quaternis, involucris phyllis linearilanceolatis setaceo-acuminatis, involucelli phyllis submaioribus aureis, pedunculis flore sublongioribus.“ — In graminosis calidis regionis inferioris mediterraneae ad Rijeka (Ho).

2801. ? *B. semidiaphanum* BOISS. — A cl. BALDACCI e monte Lisinj prope Bar et e Vrojca distr. Kuči indicatum. A cl. HAYEK non commemoratum.

2804. *B. veronense* TURRA. — In lapidosis, aridis, collibus apricis graminosis et saxosis regionis inferioris mediterraneae et montanae calidioris frequens usque ad 1350 m. — Circa Danilovgrad, Šavniki, Bogetići (Pt, Ro), ad Rijeka (Pt, Ho, Ro, Ba), circa Njeguši et Čeklići (Pč, Pej, Ro), Medun supra Podgorica (Sz), Cetinje (Kš), in monte Lovćen; Tušina prope Šavniki (Ba), ad Bar (Ro, Do), Limljani prope Vir (Do), insula Vranina (Eb), circa Ulcinj, Podgorica, Lastva čevska, Pišine strane supra Bogetići (Ro); ad Bioče et coenobium Morača; in monte Vjetrnik in declivibus meridionalibus; in collibus aridis ad Kolašin (Ja).

— f. *elegans* (BALD.) HAY (= *B. variabile* var. *elegans* BALD.). — „Caulis induratus basi cylindricus superne quadrangulus; tota planta speciosa viridissima“ (BALD.). „Gracile ramosum; folia involucelli florendi tempore dilute flava semipellucida late lanceolata longe aristata copiose venulosa“ (HAYEK Prodr. Fl. pen. Balc. I:980). — In pratis et silvis sub jugo montis Sutorman supra Bar (Ba).

— f. *diffusum* LEVIER. — Ramosissimum, ramis divaricatis dichotomis, caulibus egregie quadrangulis, planta gracilis statura 5—8 cm. — In saxosis montanis ad Pračište et Krstac ad Njeguši (Ba); etiam alibi (Ro).

— f. *humile* (VEST.) HAY. — Humile ad summum 15 cm altum dense breviter ramosum; folia involucelli 4—8 mm longa florendi tempore viridia. — Non raro cum typo (Ba, Ro).

2808. *B. lancifolium* HORNEM. — In agris, incultis, dumetis regionis inferioris mediterraneae et montanae calidioris usque ad 1000 m. — Circa Bar, Ulcinj, Vir; ad Njeguši rarius (Ro).

2809. *B. rotundifolium* L. — In agris et incultis. — Ad Cetinje et Vir (Pč), circa Andrijevice (Ro, Ja).

Trinia HOFFM.

2810. *T. glauca* (L.) DUM. (= *T. Kitaibelii* ROHL. IV. Beitr. 54 non M. B.) var. *Jacquinii* (DC.) H. WOLFF. — In pratis, pascuis, lapidosis regionis montanae, subalpinae, alpinae ultra 2200 m. — In omnibus montibus dicionis septentrionalis

et orientalis frequens; etiam in nahija Katunska, Čevski Lisac, Lovćen, Njeguši etc.

— var. *durmitorea* ROHL. V. Beitr. 50. — Fructibus duplo vel subduplo maioribus, cca 5 mm longis et 1,5—2 mm latis oblongis (nec subrotundis), pedicello dimidio vel plus brevioribus, stylopodio non elongato. — In graminosis montis Durmitor loco Valoviti do cca 2000 m.

— var. *carniolica* (KERN.) HAY. — „Pedicellis fructiferis brevioribus fructus longitudine semper superantibus et externis iis 2—2,5-plo longioribus.“ (BECK Fl. Bosne III:410). — In alpinis montis Ledenica planina et in monte Maglič Pivski (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja).

2814. *T. Dalechampii* (TEN.) JANCH. Oe. B. Z. LVIII:298; confer BECK Fl. Bosne III:984. — Similis *T. carniolicae*, sed fructus jugis primariis 5, secundariis 4 instructi valleculis 2—3-vittatis. — E Montenegro a cl. H. WOLFF indicata et a cl. ADAMOVIĆ lecta. Locus mihi ignotus.

Petroselinum HOFFM.

2821. *P. hortense* HOFFM. — In hortis cultum.

Ammi L.

2825. *A. maius* L. — Inter vineas regionis inferioris mediterraneae. — Ad Vir (Pč).

Ptychotis KOCH.

*2827. *P. ammoides* KOCH. — In lapidosis, incultis, dumetis, ad vias regionis inferioris mediterraneae. — Lješko polje (Ho), circa Podgorica (Ro).

Falcaria BERNH.

2828. *F. vulgaris* BERNH. — In declivibus asperis vallis Zeta sub Danilovgrad (Pč).

Carum L.

2829. *C. carvi* L. — In pratis regionis subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina, vallis Peručica sub monte Kom (Pt), in pratis sub monte Durmitor (Pt, Pč, Ro), Matoševo in valle fluminis Tara (Ja); in monte Durmitor usque ad 2300 m (De, Si).

2830. *C. Velenovskýi* ROHL. III. Beitr. 34. (= *C. carvi* L. subsp. *Velenovskýi* ROHL. in sch.). — Glabrum, glaucovirens, caule elato (cca 1—1½ m alto), tereti dense subtiliter striato, foliis caulinis ambitu oblongis bipinnatipartitis, laciniis anguste linearibus (cca ½—1 mm latis, 10—25 mm longis) integerrimis uninerviis margine scabris et parum revolutis, involucri phyllis 6—8, rarius subnullis anguste linearibus indivisis vel bis tripartitis usque 1½ cm longis, involucelli phyllis subnullis minutissimis, floribus albis, fructibus maioribus cca 6 mm longis et 2,5—3 mm latis, valleculis univittatis, jugis crassis, stylis recurvis rubellis stylopodio fere duplo longioribus. Planta e seminibus montenegrinis culta a Caro Carvi L. dignoscitur statura elatiori, foliis inferioribus latius triangularibus segmentis lateraliter magis pinnatisectis laciniis angustioribus longioribus, laciniis foliorum caulinorum eximie elongatis fere setaceis, umbellis etiam terminalibus longius pedunculatis, ramis magis elongatis, fructibus maioribus. — Inter segetes ad Gornja Bukovica sub monte Durmitor cca 1400 m (Ro).

Bunium L. *

2837. *B. ferulaceum* S. S. — Pedicelli fructiferi stellatim patentes incrassati, umbella 6—14 radiata; involucrium oligophyllum (1—2) vel subnullum; fructus prismatico-cylindricus pedicellis aequilongus; mericarpia 5 angula valleculis univittatis. — In rupestribus regionis inferioris mediterraneae. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatum; verosimiliter ad Bar et Ulcinj.

2838. *B. montanum* KOCH. — In lapidosis, saxosis, dumetis regionis inferioris et montanae calidioris, rarius subalpinae usque ad 1400 m. — Ad latera montis Lovćen (Pč, Pej, Ro, Vh, Kš), circa Cetinje (Ba, Če); Vrh suta distr. Crmnica; Bijela Skala et Medjurečka planina supra Bar (Ba), circa Njeguši (Ro), Golo brdo supra Njeguši (Gi), ad Viljuša, Vir, Podgorica, Zagarač supra Danilovgrad, Kokoti distr. Lješanska, Lastva čevska distr. Katunska, Godinje prope Vir, Črtov do sub Ledenica planina distr. Piva (Ro), Konjuhe sub monte Kom (Ba, Ro), in monte Rumija supra Bar (Do).

2839. *B. alpinum* W. K. — Caulis humilis decumbens flexuosus folia basalia vix superans; folia inferiora longe petiolata ternato-bipinnatipartita laciniis appropinquatis abbreviatis lanceolato-linearibus carnosiusculis inconspicue 1-nerviis

obtusiusculis vel acuminatis, umbellae 5—6 (rarius —10) radiatae, radiis umbellula fructifera duplo (rarius usque quadruplo) longioribus. — In lapidosis mobilibus, saxosis regionis alpinae usque ultra 2400 m. — In omnibus montibus elatioribus: Kom (Pt, Pč, Ba, Ho, Ro), in montibus Strunga et Vila distr. Kuči (Ba), Maglić Pivski, Durmitor; Balj et Jerinja glava supra Andrijevića; etiam in monte Lovćen (To, Ro); Golo brdo prope Njeguši (Gi).

Freyera RCHB.

2846. *F. cynapioides* (GUSS.) GRIS. Spic. I: 366 (= *Bia-solettia pindicola* ROHL. III. Beitr. non HAUSSKN.). — In lapidosis graminosis, inter dumeta regionis subalpinae et alpinae usque ad 1900 m. — In monte Sinjavina planina (Pt), Kunj Kostiča sub monte Vila distr. Kuči (Ba, Df), in monte Lovćen; montes Jerinja glava et Sjekirica planina supra Andrijevića; Štirni do sub Lola planina (Ro), in monte Durmitor (De, Si), in monte Rasovatac prope Vir (Eb).

— var. *montenegrina* (BALD.) HAY. — Caulis glaber, laciniae foliorum superiorum capillares; pedicelli fructiferi fructu 2—3-plo longiores. — Habitat in umbrosis ad jugum Sutorman et in monte Vrhšuta supra Bar (Ba).

Pimpinella L.

2852. *P. maior* (L.) HUDS. — In pratis silvestribus supra Kolašin, ad Cetinje (Kn) usque ad 1000 m.

2855. *P. saxifraga* L. — In graminosis siccis, in lapidosis, ad vias regionis montanae et subalpinae usque ad 1400 m. — Ad Ceklin (Ho), circa Šavniki sub Ivica planina; ad coenobium Piva, circa Žabljak sub monte Durmitor (Ro); Sinjavina planina (Ba).

— var. *nigra* (WILLD.) SPRENGL. — Tota planta + dense breviter pubescens. — In pratis subalpinis ad Vrtiljeka in valle Tara super. (Ja).

— var. *erythrantha* BECK (confer ROHL. V. Beitr. 49). — „Caulis humilis basi puberulus; foliola foliorum inferiorum oblique suborbicularia grosse serrata, ea caulinorum palmato-incisa; flores rosei, stylus ovario longior.“ — In pratis et pascuis regionis alpinae in monte Maglić Pivski usque ad 2000 m (Ro).

2856. *P. polyclada* B. H. — In saxosis Skala Rikavac distr. Kuči; num. collect. 435 (Ba). „Forma caulibus et foliis breviter pubescentibus.“ Verosimiliter ad speciem sequentem pertinet.

2857. *P. tragium* VILL. — A *P. saxifraga* L. dignoscitur praesertim fructibus dense breviter pubescentibus, foliolis foliorum basaliū irregulariter inciso-serratis. — In pascuis, pratis, lapidosis regionis subalpinae et alpinae usque ad 2000 m. — Treblješ luka (Ho), Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba).

— f. *bipinnatisecta* GRIS. ap. PANT. Adnot. 78. — Foliis inferioribus bipinnatisectis. — In graminosis montis Sinjavina planina (Pt).

— f. *hercegovina* VANDAS in ROHL. V. Beitr. 49. — Caulis elatior et subglaber; folia basalia ad 6-jugo-pinnata foliolis longe (ad 1 cm) petiolulatis profunde incisis vel pinnatisectis. — In alpinis montis Maglić Pivski; Črtov do sub Ledena planina, Štirni do sub Lola planina; Lukavica planina usque ultra 2000 m (Ro).

2859. *P. peregrina* L. — Fructus patule hispidus, radix annua vel biennis. — In collibus siccis, in incultis, lapidosis, fruticosis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Medun distr. Kuči (Sz), ad Ulcinj (Ba), in campo ad Podgorica (Ro), circa Bar (Do).

Pančićia VIS.

2862. *P. serbica* VIS. (conf. ROHLENA IV. Beitr. 54). — In pratis et pascuis subalpinis et alpinis usque ultra 2000 m. — Crna planina (Pt), in monte Kom (Pt, Ba, Ro), Sinjavina planina (Pt, Ro), in monte Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro), ad Gvozd (Pč); Javorje planina (Pč), Komarske katune sub monte Durmitor (Ba), sub monte Žijovo (Ba), Carine et Varda sub monte Kom (Ba, Ro), in monte Lisa prope Kolašin (Ba), Pavlova livada (Ho), Kunj Kostiča distr. Kuči (Ba), Kapestanova rijeka prope Kolašin (Ja), in monte Maglić Pivski (Ro), ad lacum Volujačko jezero (Ma), Štirni do sub Lola planina, Korita rovačka; in montibus Jerinja glava, Zeletin, Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro); e montibus dicionis meridionalis (Lovčen, Lastva čevska, Rumija) non vidi; ad Vunsaj prope Gusinje, in alpinis montis Vila prope Rikavac distr. Kuči (Df), Pivska planina (De, Si).

Aegopodium L.

2864. *Ae. podagraria* L. — In umbrosis humidis, ad ripas regionis inferioris et subalpinæ. — In dumetis vallis Zeta et Morača (Pč), ad rivum prope Bukovica sub monte Durmitor, Krivača sub monte Lovćen, ad pedem montis Jerinja glava et in valle Lim prope Andrijevića (Ro) usque ad 1400 m.

Sium L.

2865. *S. latifolium* L. — In spongiosis et paludosis. — Ad Sinjac (Pč), Plavnica (Ro, Ja).

Berula KOCH.

2867. *B. erecta* (HUDS.) COVILLE. — In fossis, paludosis, irriguis regionis inferioris et mediae. — Circa Danilovgrad (Pt); in irriguis supra Kolašin et ad rivum Morača super. (Pč); sub monte Ključ supra Kolašin (Ba).

Crithmum L.

2868. *C. maritimum* L. — In lapidosis, arenosis, rupestribus maritimis ad Bar (Ro, Ba, Do).

Seseli L.

2874. *S. rigidum* W. K. — Caule pedali crasso rigido superne ramoso subtomentoso, foliis glaucis ternato~~2~~—3~~pin~~natisectis, laciniis linearibus rigidis subpungentibus, umbellis 10—20~~radiatis~~ densissimis, radiis usque 4 cm longis fructibusque tomentosis, involucellis basi in discum coalitis in lacinias lanceolato~~subulatas~~ cano~~tomentosas~~ albomarginatas umbellulis aequilongas irregulariter fissis. — In rupestribus regionis montanae, subalpinæ, rarius alpinæ. — Javorje planina, mons Kom, coenobium Morača (Pč), Pošćensko jezero supra Šavniki, Mračinje sub monte Maglić Pivski, mons Šarišnik supra Goraško distr. Piva, in monte Žoljevica supra Andrijevića (Ro).

2878. *S. globiferum* VIS. — A praecedente differt caule glabro basi lignoso ramosissimo, foliorum magis divisorum laciniis linearisetaceis canaliculatis (margine involutis), umbellis densioribus radiis brevioribus (cca 1 cm longis), 20—30 in globum congestis, involucelli phyllis ad medium usque in infundibulum connatis ovato~~lanceolatis~~, floribus virescenti~~al~~

bis. — In saxosis calcareis regionis inferioris et montanae calidioris usque ad 1000 m. — Ad Cetinje, Vir, Ostrog (Pč); Krstac, Velji Kraj, Gojanove grede prope Njeguši (Pej, Kn, Ro), supra Bar (Ba), in monte Troica prope Vir (Eb).

2883. *S. Tommasinii* RCHB. — In rupestribus et lapidis e regione inferiore usque ad subalpinam, sed non frequens. — Viruša dol sub Crna planina; Carine sub monte Kom (Pt sub *S. montano*); circa Grahovo et in monte Jastrebica (Pč sub *S. montano*), ad Cetinje (Kn), in aridis circa Tušina distr. Drobnjaci (Ba), ad Borkovići sub monte Durmitor (Ro), in saxis ad Bar, ad Bijela prope Šavniki (Ba), Kunji do prope Njeguši (Pej, Ro).

2884. *S. annuum* L. — In pratis silvestribus regionis subalpinae sub monte Durmitor (Pč).

2888. *S. varium* TREV. — In collibus siccis, in lapidis, in glareosis regionis montanae et subalpinae. — Ad Šavniki sub Ivica planina; supra Njeguši; in monte Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

— var. *umbrosum* ROHL. V. Beitr. 47. — Caulis elatior, folia maiora laciniis longioribus fere filiformibus, umbellae radii valde elongati. — Ad Njeguši et ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— var. *longicarpum* ROHL. in FEDDE Rep. III:146. — Fructus linearis-oblongi 5 mm longi pedicello duplo longiores. — Mravljanik et Krstac prope Njeguši; ad Viljuša in finibus Hercegovinae, in saxis inter Bukovica et Njeguši, Vučevo ždrijelo sub monte Lovćen (Ro, Pej).

2895. *S. peucedanoides* (M. B.) HAY. — Planta glabra; caule angulato-striato superne parce et stricte ramoso; foliis petiolatis ambitu oblongis bipinnatisectis, laciniis oblongo-linearibus mucronatis margine scabriusculis; umbellis inaequaliter 5–20-radiatis; involucro pleiophyllo, involucelli phyllis linearis-setaceis pedunculis subaequilongis, petalis pallide luteis non radiantibus. — In pratis et herbis regionis subalpinae. — Sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč), in montibus Balj, Piševo, Sjekirica planina supra Andrijevića (Ba, Ro), Bijela sub Lola planina; mons Šarišnik prope Goraško; Varda, Zakamen, Ljut supra coenobium Piva (Ro); etiam ad latera montis Lovćen loco Ljut supra Njeguši (Pej, Ro).

Libanotis CR.

2896. *L. montana* CR. — In rupestribus, lapidosis, dumetis regionis montanae calidioris et subalpinae. — In valle fluminum Tušina et Morača super. (Pč); circa Njeguši frequens: Mali Šanik, Košarica, Bjelice (Pej, Ro).

2897. *L. daucifolia* (SCOP.) RCHB. (= *L. montana* b. *athamanthoides* ROHL. V. Beitr. 47). — In rupestribus regionis montanae et subalpinae. — Foliis magis divisis (ac in *L. montana* typica), laciniis angustioribus et longioribus, fructibus et eorum pedicellis glabris vel subglabris cum descriptione in BECK Flora Bosne III:436 bene congruit, sed radiis $\pm$ puberulis vel pilosis ad plantam typicam spectat. Vidi etiam plantas, quae foliorum forma *L. daucifoliam* revocant, sed fructibus dense puberulis cum *L. montana* typica congruunt. — Njeguši; Mali Šavnik in monte Lovčen; in monte Maglić Pivski (Ro), supra lacum „Lokva“ sub monte Durmitor (De, Si).
* — — var. *ciliata* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Foliola foliorum basium in nervis pilosa et in marginibus ciliata. — In alpinis montium Prokletija (Boš).

Oenanthe L.

2898. *Oe. aquatica* (L.) LAM. — In paludosis et fossis regionis inferioris. — In lacu Scodrano (Pč, Sz, Ro), inter Danilovgrad et Spuž (Ro), ad Vrojca distr. Kuči (Ba).

*2902. *Oe. silaifolia* M. B. — In humidis ad rivum Sušica prope Danilovgrad (Pt), ad Cetinje (Ba).

— — var. *media* (GRIS.) BECK Fl. N. Oe. II:641 (conf. ROHL. VII. Beitr. 2). — In lacu Scodrano; Plavnica, Gornje blato; ad Danilovgrad et Andrijevića (Ro) usque ad 800 m.

2907. *Oe. pimpinelloides* L. — In humidis, lapidosis, fossis regionis inferioris et mediae. — Ad Rijeka et Danilovgrad; Mokro sub monte Vojnik (Pt), Gornje blato prope Plavnica (Ro), Novi Bar (Do).

2909. *Oe. incrassans* CH. et B. — A praecedente differt umbellis sub fructu fere semiglobosis (nec planiusculis), radiis 4—10 inflatis incrassatis. — In pratis paludosis regionis inferioris mediterraneae ad Mosor prope Podgorica et ad Bar (Ro).

2911. *Oe. fistulosa* L. — In recessibus lacus Scodrani (Pč, Ro); etiam in stagno ad Nikšić (Ro).

Aethusa L.

2913. *Ae. cynapium* L. — In agris, incultis, ruderalis, ad sepes regionis montanae. — Ad Kolašin (Pč), Andrije-
vica (Ro).

Portenschlagia VIS.

2914. *P. ramosissima* (PORT.) VIS. — In rupestribus calcareis regionis inferioris et montanae calidioris. — Pestin-
grad supra sinum Rhizonicum, in montibus Lisinj et Sutorman
supra Bar; ad Boljevići prope Vir; Krstac prope Njeguši
(Ba, Pej, Ro); in calcareis vallis fluminis Morača prope Bioče
(Ja), Tudjemile prope Bar (Ba), Vučevo ždrijelo sub monte
Lovćen (Pej).

Athamanta L.

2918. *A. Haynaldii* BORB. et UECHTR. — In saxosis
regionis subalpinae et alpinae. — Viruša dol sub Crna planina,
Orlova skala sub monte Kom (Pt), in monte Lovćen locis plu-
ribus (Pč, Ho, Kš, Pej, Ro), in montibus Maganik et Tičnjak
(Ho), in alpinis montis Džiebeze distr. Kuči (Sz), in montibus
Soko, Vila, Žijovo, Dibala, Strunga, Hum Orahovski distr.
Kuči (Ba); in valle fluminis Mala Rijeka prope Nožica, in
montibus Pej et Pivljan prope Kolašin, in valle fluminis Tara
inter Han Garančić et Kolašin (Ja), circa Andrijevica (Ja,
Ro); Krstac prope Njeguši; in monte Ranisava sub monte Dur-
mitor; Božur planina distr. Piva, Štirni do sub Lola planina;
mons Jerinja glava supra Andrijevica (Ro) usque ad 1900 m;
ad Vunsaj prope Gusinje ad fines Albaniae (Df), in monte
Jastrebica (Ad).

— f. *pilosa* WETTST. Beitr. Fl. Alb. 46. — Folia $\pm$ pilosa.
— Non raro cum typo. — Andrijevica, Štirni do, Lovćen,
Krstac (Ro).

? 2919. *A. cretensis* L. — A praecedente differt um-
bellis 5—12radiatis (nec 15—25), foliis dense pubescentibus
magis divisis (3—5 pinnatisectis), laciniis tenuioribus (0,3—
0,8 mm latis), fructibus oblongis ad apicem attenuatis maiori-
bus (6—8 mm). — A cl. PANČIĆ in rupestribus montis Dur-

mitor jugo Šljeme indicata; Sinjavina planina, Dobri do in monte Durmitor (Ba). An ad speciem praecedentem pertinet? — — var. *decipiens* DUBY. — Planta glabrescens; foliorum laciniae angustiores longioresque. — In silva ad latera montis Džiebeze distr. Kuči in societate *A. Haynaldii* (Sz). An ad speciem praecedentem pertinet? (Confer BECK Fl. Bosne III: 444).

Foeniculum HILL.

*2921. *F. vulgare* MILL. — In rupestribus, saxosis, lapidosis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Podgorica, Medun, Uble distr. Kuči (Ro).

Meum HILL.

2925. *M. athamanticum* JACQ. — In pascuis, herbis, lapidosis, glareosis regionis subalpinae et alpinae usque ultra 2000 m. — In montibus Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ba); Javorje planina (Pč, Ro), in herbis montium Planinica et Mošjan distr. Kuči (Ba); Rudo brdo et Pivljan supra Kolašin (Ja), Sinjavina planina; in montibus circa Andrijevića: Zeletin, Sjekirica, Mokra, Bjelastica, Krivi do (Ro).

Cnidium GUSS.

2926. *C. silaifolium* (JACQ.) SIMK. — In rupestribus et dumetosis regionis montanae calidioris. — Ad Šimunj distr. Katunska (Ro), in montibus Kosa et Rumija supra Bar (Do), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— — f. *umbrosum* ROHL. Acta bot. boh. II:24. — Folia tenuiora segmentis latioribus. — In umbrosis ad Njeguši (Pej, Ro).

— — var. *orientale* (BOISS.) HAL. Consp. I:648 (cf. ROHLÉNA V. Beitr. p. 46). — Folia rigidiora ambitu triangularia segmentis cuneato-ovatis in lacinias cuneato-oblongas obtusas saepe $\pm$ lobatas fissa. — Rudine nikšićke; supra coenobium Piva; Trešnja et Čeklići prope Njeguši (Ro).

Selinum L.

2929. *S. carvifolia* L. — In Salicetis vallis Zeta prope Danilovgrad (Pč).

Ligusticum L.

2930. *L. Seguierei* (JACQ.) KOCH. — In saxosis regionis montanae et subalpinae. — Sub monte Durmitor et in clivo Mali Lonac montis Sutorman; ab indigenis sub nomine „Velje zelje“ remedium popolare laudatum (PANČIĆ Elench. 36).

— var. *balkanicum* (THELL.) HAY. — „Caulis angulato-sulcatus; foliorum laciniae breviores; involucelli phylla late membranaceo-marginata.“ — In valle fluminis Piva in declivi montis Maglić prope Mratinje (Ro); ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

2931. *L. mutellina* (L.) CR. — In pascuis, lapidosis, glareosis regionis alpinae raro. — Crna planina, Kom, Sinjavina planina, Mali Durmitor (Pt), in monte Velki Maglić distr. Kući (Sz); Jablan vrh supra Kolašin (Ba). Verosimiliter partim ad speciem sequentem pertinet.

*2932. *L. albanicum* JĀV. (= *Meum Vandasii* ROHL. VI. Beitr. 21; *Ligusticum mutellina* subsp. *Vandasii* ROHL. l. c.). — A praecedente dignoscitur caule angulato-striato, foliorum laciniiis anguste linearibus vel lineari-lanceolatis multo angustioribus (cca 0,5 mm) margine denticulato scabris, vaginis basalibus demum non fibrosis, umbellae radiis costatis asperulo-puberulis. — In pascuis sub monte Kom loco Štavna cca 1600 m (Ro).

Angelica L.

2934. *A. silvestris* L. — In pratis humidis ad lacus Barno et Pošćensko jezero sub monte Durmitor (Ro), in rivularibus sub monte Durmitor forma depressior, floribus roseis, involucri polyphylo (PANČIĆ Elench. 36).

— var. *elatior* WAHLENB. (= *A. montana* SCHLEICH.); confer BECK Flora Bosne III: 454. — In umbrosis irriguis ad rivum Morača super. (Pč). — Sec MALY (Glasnik 1919, pag. 67) ad *A. Pančićii* VAND. pertinet.

*2936. *A. brachyradiata* FREYN var. *Pančićii* (VAND.) HAY. — „Ab *A. silvestri* differt proportionibus multo maioribus, praecipue autem foliis magis decompositis, nam inferiorum segmenta primae ordinis biternatim decomposita sunt, segmentumque ordinis secundae 5—7na segmenta utrumque gerit, quorum unumquodque utrumque 3—4 foliola habet“

(VELEN. Fl. Bulg. 200). — Ab *A. brachyradiata* FREYN dignoscitur foliis glabris, fructibus fere dimidio minoribus pedicellis 2—4-plo brevioribus. — Ad rivulum prope Šavniki sub monte Ivica planina cca 900 m (Ro).

Ostericum HOFFM.

2939. *O. palustre* BESS. — In Alnetis supra Kolašin regionis subalpinae (Pč).

Ferula L.

2948. *F. communis* L. — In rupestribus calcareis supra coenobium Ostrog (Pč), Medun distr. Kuči; Nikšić (Ba).

2949. *F. glauca* L. — A praecedente dignoscitur foliorum laciniis linearibus (nec lineari-filiformibus) obtusiusculis 1—2,5 mm latis subtus glaucis (nec viridibus) elevato-uninerviis, fructibus subminoribus glauco-pruinosis, vittis vallecularibus 3-fructu paulo (nec dimidio) brevioribus. — In rupestribus calcareis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Bar (Ro).

Ferulago KOCH.

2951. *F. silvatica* (BESS.) RCHB. var. *commutata* (ROCH.) HAY. — A *F. galbanifera* dignoscitur foliis basilibus ambitu oblongis vel oblongo-lanceolatis basin versus angustatis, laciniis dense approximatis breviter lineari-lanceolatis longius mucronatis, involucri phyllis latioribus. — In pascuis et graminosis regionis subalpinae et montanae cca 1000—1500 m. — Inter Nedajno et Crkvica in Pivska planina, ad Šavniki sub Ivica planina; Ravno distr. Piva, Goraňsko supra coenobium Piva, Velestovo in nahija Katunska (Ro), Medun distr. Kuči (Ba).

2955. *F. galbanifera* KOCH. — In saxosis et herbis regionis montanae et subalpinae. — Supra coenobium Ostrog (Pč), Borkovići distr. Piva, in declivi montium Vojnik et Maglić Pivski (Ro), Nikšić (Ba), in monte Kosa supra Bar (Do).

Opopanax KOCH.

2958. *O. chironium* (L.) KOCH. — In saxosis, lapidosis, dumetosis regionis inferioris et montanae. — Njeguši, Nikšićka župa (Pč, Ro), Kakarička gora prope Podgorica, circa Ulcinj, ad Zagarać supra Danilovgrad, Pošćensko jezero

supra Šavniki, Sinjac prope coenobium Piva (Ro), Nikšićko polje (Ba), Limljani prope Vir (Eb).

Peucedanum L.

2961. *P. ruthenicum* M. B. var. *Rochelianum* (HEUFF.) HAY. — „Ab affini *P. officinali* L. recedit foliis minus divisis trisectis (nec iteratim trisectis), eorum laciniis latioribus (2—4 mm latis), pedicellis brevioribus“ (NEILREICH Diagnosen 28). — In herbidis et pratis regionis subalpinae. — Circa Mokro prope Bijela distr. Šavniki (Pt), ad Gvozd distr. Drobnjaci (Pč), sub monte Vojnik (Ba).

2963. *P. longifolium* W. K. — Caule terete striato, osseo, foliis ter — quinquies trisectis vel ternato-pinnatisectis, laciniis elongatis anguste linearibus cuspidatis vix 1 mm latis, carinatis numerosissimis et dense confertis, involucro mono-phylo vel nullo, involucelli foliolis lineari-subulatis, pedicellis fructum aequantibus vel subduplo superantibus, radiis umbellae striatis glabris, petalis luteis. — In rupestribus regionis inferioris et montanae calidioris. — In jugo montis Sutorman supra Bar (Pč), ad latera montis Lovćen (To, Ho, Ad, Pej), Rijeka (Ho); Krstac et Djevojački do prope Njeguši (Pej, Ro), in monte Orijen (Ad), in monte Kosa supra Bar (Do).

2964. *P. coriaceum* RCHB. — In pratis, silvis, saxosis regionis montanae et subalpinae. — In monte Javorje planina (Pč), in jugo montis Sutorman supra Bar (Ho), ad latera montis Lovćen supra Njeguši; in campo Nikšićko polje, Krnovo sub monte Vojnik, Šavniki sub Ivica planina; Zakamen, Go-račsko, coenobium Piva distr. Piva (Ro). („Supra Buan vallis Tušinae crescit alia forma umbellis copiosioribus brevius pedunculatis, foliis inferioribus tempore florescentia emmortuis, superioribus in paucas lacinias lineares divisas, supremis ad vaginas reductis. Sub nomine *P. olygophylli* m. amicis communicatum; eandem formam in Dalmatia occurrere monet cl. GRISEBACH.“ PANČIĆ Elench. 37.) Quid haec planta sit, nescio.

*2968. *P. carvifolia* (L.) VILL. — In rupestribus et fruticetis supra coenobium Ostrog (Ho).

2969. *P. Schottii* BESS. var. *petraeum* (NOE) KOCH. — In dumetosis, ad marginem silvarum, in saxosis regionis montanae et subalpinae. — Planinica prope coenobium Ostrog (Ho),

Njeguši, Šavniki; Žabljak sub monte Durmitor, Zakamen, Lednica planina, Goraňsko distr. Piva (Ro).

2973. *P. Neumayeri* (VIS.) RCHB. f. — Caulis compresso-teres striatus glaber demum rufescens; folia radicalia et inferiora 2—4-pinnatis-partita ambitu triangularia, segmentis linearibus obtusis mucronatis crassiusculis carinatis in sicco canaliculatis; umbellae 2—6-radiatae; involucrum nullum vel monophyllum; involucelli polyphylli foliolis lanceolato-filiformibus acuminatis subtus lepidotis margine membranaceis; flores virescenti-flavi, petala lineis ramosis resiniferis exornata; fructus ovali-oblongus a dorso compressus lepidoto-cinereus pedicello 4-plo longior. — In graminosis et lapidosis regionis subalpinae. — Ad Borkovići distr. Piva (Ro).

2976. *A. aegopodioides* (BOISS.) VAND. — Glabrum; caulis erectus crassiusculus fistulosus subangulato-striatus sparse et alterne ramosus; folia inferiora ampla ambitu triangularia ternatim bipinnatisecta, foliola magna 2—4 cm lata indivisa mollia viridia subtus $\pm$ glaucescentia breviter petiolata vel subsessilia margine grosse serrata; umbellae 10—25 radiatae; involucrum 3—6-phyllum phyllis lineari-subulatis deflexis, involucelli phylla 5—8 lineari-setacea pedicellos aequantia vel parum superantia; flores albi vel rosei; fructus margine alato membranaceo diaphano fructu fere aequilato; tota planta primo aspectu *Aegopodio podagrariae* similis. — In pratis humidis et ad rivulos regionis subalpinae. — Viruša dol sub monte Kom; etiam ad Andrijevića (Ro).

2978. *P. alsaticum* L. — In graminosis siccis et in dumetis lapidosis regionis inferioris. — Ad Sinjac et Vir (Pč); inter Plavnica et Podgorica; Topolica prope Bar (Ro).

2980. *P. cervaria* (L.) CUSS. — In silvis et dumetis lapidosis regionis inferioris et subalpinae usque ad 1400 m. — In valle fluminis Zeta prope Danilovgrad (Pč), circa Viljuša, Borkovići, Goraňsko, coenobium Piva; ad latera montis Vojnik (Ro).

— f. *angustisectum* WAISB. — Foliorum segmenta angustiora, 4—8 mm lata. — Cum typo in declivibus montis Lovćen versus Njeguši (Pej, Ro).

— var. *simplex* VANDAS (= *P. illyricum* MALÝ Glasnik XXXI: 79; BECK Fl. Bosne III: 471). — „Folia bipinnatisecta segmentis paucis praeter terminales saepe trilobos integris ovato-

oblongis basi valde inaequali subcordata sessilibus simpliciter spinuloso-serratis; radii umbellae latere inferiore glabri.“ — In dumetis Skala Smedec distr. Trijepši (Ba), in monte Vojnik (Ro).

2981. *P. oreoselinum* (L.) MNCH. — In silvis et fruticosis regionis montanae. — In monte Lastva čevska distr. Katunska (Ro).

2983a. *P. austriacum* (JACQ.) KOCH. — In silvis et dumetis lapidosis regionis montanae et subalpinae. — In valle fluminis Tara (Pt), in valle Peručica sub monte Kom (Pt, Sz), in saxosis montium Durmitor et Javorje planina (Pč, Ba), in monte Dziebeze distr. Kuči (Sz); Cetinje et Sinjavina planina (Ba); supra coenobium Piva, ad latera montis Balj prope Andrijevica (Ro), Crna planina (Ba).

— var. *Fuchsii* (TEN.) THELL. — Foliorum laciniae angustiores sublineares acuminatae 1–1,5 mm latae. — Cum typo.

Anethum L.

*2983b. *A. graveolens* L. — In vineis ad Dobrsko selo supra Rijeka; circa Vir et Klopot subspontaneum (Eb, Pč).

Pastinaca L.

2985. *P. sativa* L. subsp. *eusativa* BRIQU. — In pratis et herbidis regionis inferioris et subalpinae usque ad 1200 m. — Circa Kolašin frequens (Ja), ad Šavniki et Bijela; circa Bar (Ro).

— subsp. *urens* (ROQU.) ROUY et CAM. — „Caulis saepissime teretiusculus (nec acute angulato-sulcatus) glabriusculus; petioli et saepe etiam in lamina pilis elongatis obsiti; umbellae 5–9-radiatae.“ — In pratis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Supra coenobium Morača (Pč), ad Bijela, Šavniki; Andrijevica et Mratinje (Ro), in monte Visitor supra Andrijevica (Sk).

Heracleum L.

2989. *H. Orsinii* GUSS. var. *balcanicum* THELL. in HEGI Fl. M. & Eur. V. 2: 1433 (= *H. sibiricum* var. *trisectum* GRIS. in PANTOCSEK Adnotat. 79 „foliis trisectis palmatifidisque.“) — A sequente, cui similis foliorum segmentis non petiolulatis, dignoscitur caule glabrescente, foliis coriaceis glab-

ris vel subtus breviter setulosus bipinnatilibus, raro superioribus trisectis vel pinnatilibus. — In pratis vallis Viruša dol infra Crna planina et in valle Peručica sub monte Kom (Pt).

2990. *H. Pollinianum* BERTOL. — In herbidis, dumetosis, lapidosis regionis subalpinae et alpinae. — In monte Durmitor (Pč, Ro), in monte Bijela Gora sub clivo Vučji Zub (Pč), in montibus Maganik et Treblješ luka (Ho), Rumija planina supra Bar (Ba).

2991. *H. sphondylium* L. — In pascuis alpinis montis Hum Orahovski (Sz). An ne ad speciem sequentem pertinet?

2992. *H. sibiricum* L. (confer BECK Fl. Bosne III: 474; HEGI Fl. M. & Eur. V.2:1432). — In silvis et pratis regionis montanae et subalpinae. — In monte Lovćen (Ba), in montibus Kom Kučki (Ho), Mali Šavnik supra Njeguši (Pej), Viljuša; Pošćensko jezero supra Šavnik (Ro).

— var. *chaetocarpum* H. NEUMAYER et THELL. — Ovarium breviter setulosohispidum. — In pratis subalpinis montis Balj supra Andrijevića (Ro).

— f. *coloratum* ROHL. V. Beitr. 46. et X. Beitr. 9. — Flores fuscescentes. — In monte Lastva čevska distr. Katunska nahija; in monte Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

— var. *trisectum* GRIS. in PANTOCS. Adnot. 79. — Confer 2989. *H. Orsinii* var. *balcanicum* THELL.

Malabaila HOFFM.

2996. *M. aurea* (S. S.) BOISS. — In rupestribus et lapidosis regionis inferioris. — Circa Rogami ad flumen Morača (Pt), ad Klopot distr. Bratonožići (Pč), Doljani distr. Kuči (Ba), ad Kokoti et Podgorica (Ro). Occurrunt formae: a. *lasiocarpa* STOJ. et b. *leiocarpa* STOJ.

Tordylium L.

2999. *T. maximum* L. — In dumetis et cultis, ad sepes regionis inferioris et montanae calidioris. — Circa Cetinje (Pč, Kn, Vukčević), Dobrsko selo supra Rijeka; Vir (Pč), Medun distr. Kuči (Sz), circa Njeguši (Pej, Ro), ad Podgorica; Borkovići distr. Piva, Mratinje sub monte Maglić Pivski, Viljuša ad fines Hercegovinae, sub monte Balj prope Andrijevića (Ro).

3000. *T. officinale* L. — In lapidosis et herbidis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

3001. *T. apulum* L. — In saxosis et vineis prope Klopot distr. Bratonožići et supra Dobrsko selo inter Rijeka et Cetinje (Pč).

Laser BORKH.

3003. *L. trilobum* (JACQ.) BORKH. — In dumetis valis Morača superior sub monte Javorje planina (Pč).

Laserpitium L.

3005. *L. siler* L. subsp. *eusiler* HAY. — In glareosis, dumetis, saxosis regionis subalpinae et alpinae. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt, Ro), in saxosis montis Durmitor et in pascuis Rogam dictis sub monte Kom (Pč), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja); Maglić Pivski; Goraňsko et Ledena planina distr. Piva, Jablan vrh in Sinjavina planina, Štirni do sub Lola planina, ad latera montis Balj supra Andrijevice, in monte Lovćen versus Njeguši (Ro).

— — subsp. *garganicum* (TEN.) HAY. — „Foliola elliptica vel oblonga 1—2 cm lata obtusiuscula mucronata basi attenuata, terminalia tria saepe basi confluentia et breviter decurrentia.“ — In glareosis Skala Rikavac distr. Kući (Ba), Varda sub monte Kom et in monte Balj prope Andrijevice (Ba), in monte Rumija supra Bar (Do).

3007. *L. latifolium* L. — In silvis regionis subalpinae sub monte Durmitor versus Crvena Stijena (Pč, Ba), Brčeli prope Vir, Sutorman supra Bar (Eb).

3009. *L. marginatum* W. K. — In herbidis et saxosis ad Nedajno in Pivska planina cca 1500 m (Ro).

*— — var. *Gaudinii* (MORETTI) BECK. — In rupestribus et silvis ad Crno jezero sub monte Durmitor (Pt); Maglić Pivski, Borkovići, Zakamen, Ledenica planina distr. Piva; in montibus Ranisava et Durmitor; etiam in monte Balj supra Andrijevice (Ro).

Daucus L.

*3016. *D. pumilus* (GOU.) BALL. — Phyllis involucri indivisis (non pinnatifidis) a sequentibus facile dignoscitur. — Ad litora maris prope Bar (Ba).

Adnot.: Quid sit planta a cl. PANČIĆ inter vineas ad Boljevići distr. Crmnica lecta et sub nomine *Daucus maritimus* LAM. in Elench. Plant. 39 indicata, nescio.

*3020. *D. guttatus* S. S. — A sequente dignoscitur: fructus aculei diametro mericarpii fere duplo longiores basi connati anguste confluentes, involucelli phylla lineari-setacea setulosa. — Circa Danilovgrad (Pt), in arenosis maritimis ad Štoj distr. Primorje (Ba), in campo ad Podgorica (Ho, Ro).

3021. *D. carota* L. — In pratis, cultis, ruderalis, ad vias regionis inferioris, montanae, subalpinae frequens.

— var. *sativus* DC. — Culta.

— var. *maior* VIS. — In litore ad Bar (Do).

Orlaya HOFFM.

*3023. *O. daucorlaya* MURB. — In lapidosis et graminosis regionis inferioris ad Spuž (Ho).

3024. *O. grandiflora* (L.) HOFFM. — In saxosis, lapidosis, ad vias, in cultis regionis inferioris, montanae, subalpinae usque ad 1500 m. — In valle fluminis Peručica sub monte Kom (Pt, Ro), circa Cetinje (Pč, Kn, Ba), ad Rijeka et Vir (Ho), ad Njeguši, Medun, Orahovo (Sz, Ba), Bioče, Jablan, Lopate, monastir Morača-Bistrica; in monte Pej supra Kolašin (Ja), circa Andrijevica (Ja, Ro), ad Viljuša; Varda distr. Piva et Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro) (confer ROHLENA: V. Beitr. pag. 45), Volovica prope Bar (Do), Limljani prope Vir, insula Vranina (Eb).

*3025. *O. platycarpa* (L.) KOCH. — In lapidosis ad Cetinje (Ba).

Turgenia HOFFM.

3026. *T. latifolia* (L.) HOFFM. — In arvis et campis ad Cetinje et Grahovo regionis montanae (Pč).

Caucalis L.

3027. *C. daucoides* L. — In agris, cultis, fruticetis regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae usque ad 1500 m. — Circa Danilovgrad (Pt), ad Cetinje et Vir (Pč), Njeguši sub monte Lovćen (Pč, Ro), in monte Kamenjak (Ho), in monte Pej supra Kolašin (Ja), ad pagum Kralje prope Andri-

jevica (Ja, Ro), Viljuša ad fines Hercegovinae; Velestovo et Lastva Čevska distr. Katunska; Šavniki sub monte Ivica planina, supra coenobium Piva, in monte Jerinja glava supra Andrijevisa, in valle fluminis Lim (Ro), in monte Rumija supra Bar (Do).

Torilis ADANS.

3030. *T. nodosa* (L.) GAERTN. — In ruderalis, ad sepes, inter vineas regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Vir, ad Klopot distr. Bratonožići (Pč), Bioče in valle fluminis Morača (Ja), circa Njeguši (Kn, Ro), circa Bar; Drušići prope Rijeka; Velestovo et Čevo distr. Katunska; in campo ad Podgorica (Ro).

3034. *T. arvensis* (HUDS.) LK. subsp. *euarvensis* HAY. (= *T. infesta* HOFFM.). — In fruticetis, cultis, ruderalis, ad vias regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Limljani prope Vir (Ho), inter Cetinje et Rijeka (Kš); Šavniki; circa Bar et Ulcinj (Ro, Do).

— subsp. *neglecta* (R. S.) THELL. — In calcareis ad Medun distr. Kuči (Sz), ad Rijeka (Ho).

3035. *T. anthriscus* (L.) GMEL. — In dumetis et fruticetis regionis montanae calidioris. — Circa Njeguši et Cetinje (Pč, Ro, Eb).

3036. *T. microcarpa* BESS. — „Caule graciliore, foliorum segmentis longioribus tenuioribusque, floribus magis radiantibus, fructu subduplo minore fere globoso aculeis brevissimis incurvis et valde adpressis obsito a praecedente differt“ (VELEN. Fl. bulg. 199). — In apricis aridis, in dumetis, ad sepes regionis montanae. — Ad Njeguši (Pt), sub monte Lovćen (Pč), in clivo Mali Lonac sub monte Sutorman (Pč), Vrojce distr. Kuči (Ba).

Physocaulis TSCH.

3038. *Ph. nodosa* (L.) TSCH. — In silvis, dumetis, ad sepes, in ruderalis regionis inferioris et montanae calidioris. — Circa Cetinje, Njeguši, Danilovgrad (Pč, Ro), Bar, Ulcinj, Rijeka, Vir, Bogetići, Nikšić, Podgorica, Kokoti, Zagarać (Ro).

Chaerophyllum L.

3040. *Ch. aromaticum* L. var. *brevipilum* MURB. — Caulis cum petiolis dense molliter breviterque pubescens. —

In fruticetis ripariis, silvis udis, in dumetis, ad sepes regionis inferioris, montanae, subalpinae. — „Per dicionem vulgare“ (PANČIĆ Elench. 39), in valle Tara prope Kolašin (Pč, Ja), circa Rijeka (Ba), Mali Šavnik et Trešnja supra Njeguši (Pej, Ro), in valle Lim prope Andrijevića (Ro, Sk), ad coenobium Piva, circa Viljuša (Ro); Cetinje (Ba).

3043. *Ch. aureum* L. — In pratis, ad rivulos, in fruticetis, ad margines silvarum regionis subalpinae et alpinae usque ad 1700 m. — In valle fluminis Peručica sub monte Kom (Pt, Ro), in valle Tara (Pt, Ja), ad pedem montis Durmitor (Pt, Ba, Ro), sub monte Hum Orahovski distr. Kući (Sz), sub monte Ranisava prope montem Durmitor, in monte Jerinja glava supra Andrijevića, in montibus Varda et Ledenica planina distr. Piva; Štirni do sub Lola planina (Ro), Crna planina (Ba), Krivi do supra Aftovac ad confines Hercegovinae (De, Si).

— f. *glabriusculum* KOCH. — „Caulis glaber vel basi hispidus, folia margine et subtus ad nervos breviter pilosa.“ — Ad margines agrorum Benkaj territ. Trijepši distr. Kući (Ba).

— f. *glabrum* KOCH. — Caulis cum foliis glaberrimus. — In valle Viruša dol sub Crna planina (Pt).

3044. *Ch. temulum* L. — In saxosis et ruderalis ad Njeguši et Danilovgrad (Pč).

3045. *Ch. bulbosum* L. — In fruticetis et dumetis, ad sepes et vias, in lapidosis regionis montanae et subalpinae. — Ad latera montis Lovćen (Ba), ad pagum Velika distr. Vasojevići (Ba), Trešnja et Šavnik supra Njeguši (Pej, Ro), circa Viljuša, Konjuhe prope Andrijevića (Ro).

*3046. *Ch. laevigatum* VIS. Fl. Dalm. III:65. — „Glaberrimum leve geniculis tumidis, foliis tripinnatipartitis, laciniis lanceolato-linearibus elongatis acuminatis, superiorum linearibus, involucellis glabris, fructibus lineari-subclavatis“ (VISIANI l. c.). Caulis maculatus (confer BECK: Flora Bosne III:375). — In valle Peručica infra montem Kom (Pt), Bostur in monte Lovćen (Kš), Ječmeni do in Šinjavina planina (Ba). Potius varietas speciei praecedentis.

3048. *Ch. cicutaria* VILL. (= *Ch. hirsutum* L. p. p.). — In locis humidis, ad ripas et fontes, in pascuis pinguibus, in silvis regionis subalpinae. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt), in silvis sub monte Durmitor (Pt, Pč), Mokra sub

monte Dziebeze distr. Kuči (Sz), in valle Lim ad Andrijevića et Berane (Ro).

3049. *Ch. coloratum* L. — Ab omnibus praecedentibus petalis luteis differt. — In locis apricis, lapidosis, saxosis, inter dumeta e regione inferiore, montana usque ad subalpinam frequens. — Circa Rijeka et Danilovgrad (Pt, Pč, Ro), ad latera montis Lovćen (Pč), Tudemile supra Bar (Ba, Ro), ad pagum Orahovo (Sz), Gradjani (Ba), ad monastir Morača (Ja), Krstac prope Njeguši (Gi, Pej, Ro), Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Kokoti, Viljuša, Cetinje, Šavnik, coenobium Piva, Gošańsko, Zagarać; in montibus Jerinja glava et Balj supra Andrijevića; Konjuhe sub monte Kom (Ro), in monte Rumija supra Bar (Do), in valle rivi Vrbnica prope Orak distr. Piva; Krivdo ad confines Hercegovinae supra Aftovac (De, Si).

Anthriscus PERS.

3051. *A. nitidus* (WAHLENB.) GARCKE. — In saxosis silvestribus vallis Viruša distr. Gornji Vasojevići (Pt, Pč).

3052. *A. silvester* (L.) HOFFM. — In fruticetis ad ripam fluminis Piva sub monte Maglič prope pagum Mraštinja (Ro).

3053. *A. nemorosus* M. B. — A praecedente differt fructu magis ovato et brevior, semper $\pm$ setuloso-echinato et basi serie pilorum cincto (BECK Flora Bosne III: 380). — In silvis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Kovčice sub monte Durmitor (Pt); in declivi montis Maglič Pivski; Crkvice in Pivska planina; in declivi montis Lovćen versus Njeguši (Ro).

— f. *Baldaccii* HAYEK. — Caulis sparse pilosus, folia glaberrima; involucelli phylla non ciliata. — Strenj vrh ad Velki Mikulić distr. Primorje (Ba). Sec. MALÝ Glasnik XXII, 1910 haec varietas = *A. fumarioides* (W. K.) SPRENG. f. *calvescens* MALÝ l. c.; cf. BALDACCI Iter alban.-mont. VI. 1898 No 24.

3054. *A. fumarioides* (W. K.) SPR. — In fruticetis, silvis, lapidosis regionis montanae, subalpinae, alpinae. — In saxosis vallis Morača super. sub rupe dicta Tijentača (Pč); in montibus Što et Gradište supra Kolašin (Ba), inter Njeguši et Cetinje (Ld), Treblješ luka prope Lukavica planina (Ro),

Rikavac distr. Kuči (Ba), in monte Lovćen (To), Krivi do supra Aftovac distr. Piva (De, Si).

— f. *bosniacus* (BECK) MALÝ. — Krstac in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— subvar. *glaber* EVERS. — Krivi do et Krstac distr. Piva (De, Si).

3055. *A. Vandasii* VELEN. Fl. bulg. 219. — A praecedente dignoscitur caule glabro crasso elatiore jam in parte inferiore multiramoso, foliis maioribus magis divisis (3—4^pinnatisectis), segmentis l. ordinis longe petiolulatis, ultimae ordinis pinnatifidis, laciniis longioribus angustioribusque, petiolis angulatis et sulcatis, umbellis oppositis vel saepius verticillatis, fructibus maioribus (7—9 mm longis), rostro erecto fructu plus quam 5^plo brevior. „Planta statura gigantea patule multiramosa, foliorum limbo tenero flaccido ob magnam divisionem eximie decoro“ (VELENOVSKÝ l. c.). — In lapidosis et rivularibus frondosis regionis alpinae. — Lukavica planina (Ho), Sjekirica planina (Ro).

3056. *A. cerefolium* (L.) HOFFM. — Ad muros et in fruticosis ad Podgorica (Ro).

— var. *trichospermus* (SCHULT.) ENDL. — Fructus setosohispidi. — Ad Cetinje, Dobrsko selo supra Rijeka, circa Vir (Pč), ad Andrijevisa (Ro).

Scandix L.

3060. *S. pecten=veneris* L. — In agris, lapidosis, fruticetis e regione inferiore ad subalpinam usque ad 1500 m. — Konjsk planina (Ho), circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Zagarač, Njeguši; etiam in monte Jerinja glava prope Andrijevisa (Ro); ad Šavnik sub monte Lovćen occurrunt etiam formae, quae fructibus longioribus (usque ad 8 cm), rostro parte seminifera 3—4^plo longiore, involucelli phyllis profundius fissis ad var. *graecam* HAUSSKN. spectant.

3061. *S. macrorhyncha* C. A. MEY. — A praecedente dignoscitur foliorum laciniis lineari-setaceis brevioribus, umbellae radiis demum parum incrassatis, involucelli phyllis saepissime integris (rarius bidentatis), fructu minore (cum rostro 3—5 cm longo), rostro a dorso parum compresso (in parte superiore subcylindrico), stylis stylopodium aequantibus vel

vix longioribus. — In lapidosis et graminosis regionis subalpinae. — In montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevice, etiam ad Goraňsko supra coenobium Piva (Ro).

Myrrhis ADANS.

3064. *M. odorata* (L.) SCOP. — In pratis, glareosis, silvis regionis subalpinae. — Ad pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Mojanska rijeka sub monte Kom Kučki (Ho), in valle Jelovica sub Bjelastica planina usque ad 1400 m (Ro), Jablan vrh supra Kolašin (Ba).

Pleurospermum HOFFM.

3065. *P. austriacum* (L.) HOFFM. — In marginibus silvarum regionis subalpinae vallis Tara infra montem Kom (Pt).

Hladnikia KOCH.

3066. *H. golaka* (HACQ.) RCHB. f. — In silvis, fruticetis, saxosis, herbidis regionis subalpinae et alpinae usque ad 2000 m. — In pratis silvaticis sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč, Ba), sub monte Kom Vasojevički (Ba), Crvena greda et Valoviti do in monte Durmitor, vallis Peručica sub monte Kom, in monte Vojnik; Ledenica planina distr. Piva (Ro).

Danaa ALL.

3068. *D. cornubiensis* (TORN.) BURM. (= *Phyospermum aquilegifolium* KOCH). — In pratis, silvis, fruticetis regionis montanae et subalpinae usque ad 1600 m. — In dumetis vallis fl. Tušina et Morača super. sub monte Javorje (Pč), ad Cetinje (Ba), in pascuis Štavna sub monte Kom Vasojevički (Ba), ad Matoševo in valle Tara, in montibus Peh et Glave supra Kolašin (Ja), ad Kralje sub monte Kom (Ja, Ro); circa Andrijevice locis pluribus; Zabrgje, Jerinja glava, Visitor, Balj (Ro, Sk), in monte Ključ supra Kolašin (Ba).

Conium L.

3070. *C. maculatum* L. — In fruticetis, lapidosis, rudetis regionis inferioris et montanae calidioris. — Danilovgrad (Pč); in silvaticis ad Dedići terr. Krajna distr. Primorje (Ba), Viljuša; Bijela prope Šavniki; Krstac prope Njeguši; ad pedem montis Balj prope Andrijevice (Ro).

Smyrnum L.

3072. *S. olusatrum* L. — In rupestribus et ad muros regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar (Ro).

3075. *S. perfoliatum* L. — In fruticetis, nemorosis, ad sepes, vias, margines silvarum regionis inferioris et montanae calidioris usque ad 1450 m. — Sub monte Štirovnik et ad coenobium Morača (Pč), ad Krstac prope Njeguši (Ld), circa Ulcinj, Bar, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Zagarać, Viljuša, Šavniki, Njeguši, Andrijevića; in monte Sutorman supra Bar; Ljut sub Ledenica planina, Goraško, coenobium Piva, Borkovići distr. Piva (Ro), Nikšić (Ba), Mikulići sub monte Rumija (Do), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si).

3076. *S. rotundifolium* MILL. — A praecedente, cui primo aspectu valde simile est, differt caule angulato-striato (nec angulato-sulcato) angulis non alatis, foliis superioribus suborbicularibus obtusis. — In saxosis ad coenobium Ostrog (Pč); Bogetići prope Nikšić (Ba).

Prangos LINDL.

3081. *P. ferulacea* (L.) LINDL. — In fruticetis et saxosis regionis inferioris, montanae, subalpinae usque ad 1800 m. — Vrh Suta versus Crmnica; Medjurečka planina et supra Velki Mikulić supra Bar (Ba), inter Boljevići et Srednja Mahala prope Vir, Korita rovačka et Štirni do sub Lola planina (Ro).

Bifora HOFFM.

3088. *B. radians* M. B. — In agris, cultis, inter segetes. — Circa Bar et ad pedem montium Balj et Jerinja glava prope Andrijevića (Ba, Ro); prope pagum Orak distr. Piva (De, Si).

Plumbaginaceae

Plumbago L.

3090. *P. europaea* L. — In saxosis et lapidosis reg. infer. et mediae calidioris. — Ad Ostrog, Vir et Boljevići (Pč), ad Njeguši; Valač rupe sub monte Lovćen (Pej, Ro).

Statice L.

*3112. *St. cancellata* BERNH. var. *glabra* BOISS. — Tota planta glabra. — In rupestribus et arenosis maritimis

ad Ulcinj (Ro). Secundum cl. HAYEK haec varietas cum *St. anfracta* SALMON identica esse videtur.

*3114. *St. cosyrensis* GUSS. subf. *maior* (BOISS.) HAL. — Verosimiliter hucce spectat planta a cl. BALDACCI ad Pristan Bar lecta et sub nom. *St. dichotoma* GUSS. in Malpighia V:77 publicatā.

Armeria WILLD.

3118 + 3120. *A. canescens* HOST.*) — Folia rosularia exteriora interioribus breviora et latiora (*A. vulgaris* WILLD. habet folia rosularia omnia conformia.) — In herbidis et rupestr. reg. mont., subalp. et alp. in tota ditione frequens.

— var. *eucanescens* NOV. f. *typica* NOVÁK l. c. p. 4. — Frequens.

— — — f. *latifolia* (VIS. pro var. non alii) NOVÁK l. c. p. 7. — Folia exteriora 1—4 cm longa, 4—6 mm lata, folia interiora usque ad 12 cm longa et 4—6 mm lata, utrimque sensim attenuata, apice acute acuminata, distincte trinervia, plana, margine anguste scariosa; scapi usque ad 70 cm alti; capitula cca 25 mm lata; calyces cum aristis 7—8 mm longi. — In monte Lovćen (Pej, Ro).

* — — — f. *angustifolia* NOVÁK l. c. p. 8. — Folia exteriora usque ad 5 cm longa usque ad 3 mm lata, interiora usque ad 12 cm longa, 1—1,6 mm lata in plantis exsiccatis non raro convoluta vel complicata simulate setacea et tantum 0,5 mm lata. — Ad Njeguši loco Zanovetni brijeg (Ro).

* — — — f. *pubiscapa* NOVÁK l. c. p. 8. — Folia exteriora 1—4 cm longa, 2—4 mm lata, folia interiora longiora et angustiora, scapi 25—35 cm alti basi pilis patentibus puberuli, capitula 20—25 mm lata, calyces cum aristis 7—7,5 mm longi, petala rosea. — In subalp. montis Ledenica planina cum formis ad var. *majellensem* vergentibus (Ro).

* — — — f. *Pantocsekii* (STROBL pro sp.) NOVÁK l. c. p. 8. — Folia interiora usque ad 9 cm longa, 0,5—1 mm lata, in plantis exsiccatis non raro convoluta simulate setacea; scapi 25—55 cm alti graciles; capitula 12—15(—18) mm lata, petala rosea. — Ad Njeguši loco Gornje polje (Pej, Ro), Varda et Božur planina supra monast. Piva (Ro).

*) Confer.: Dr. F. A. NOVÁK: „De *Armeriis* balcanicis nonnullis“ (Comment. Regiae Societatis scientiarum Bohemicae II. XXVII. 1938. Pragae.)

— — — f. *albiflora* BECK. — „Folia exteriora 1—4 cm longa, cca 3 mm lata, scapi cca 40 cm alti, capitula 18—20 mm lata, petala alba.“ — Ad latera montis Lovćen loco Vršanj dicto (Pej, Ro).

* — — — f. *submajellensis* NOVÁK l. c. p. 10. — „Haec forma transitum ab *Armeria canescens* f. *typica* ad var. *majellensem* sistit.“ — Ledenica planina, mons Čevski Lisac distr. Katun-ska, Piperska Lukavica, Sinjavina planina et mons Zeletin supra Andrijevisa (Ro).

— — var. *dalmatica* (BECK) NOVÁK l. c. p. 11 (= *A. dalmatica* HAYEK Prodr. Florae penins. Balcan. II: 12) f. *typica* NOVÁK l. c. p. 12. — In graminosis ad latera montis Lovćen locis Zeleni put et Vršanj dictis (Pej, Ro).

* — — — f. *rosea* BECK (conf. NOVÁK l. c. p. 12). — Petala rosea. — In pascuis Krivi do distr. Piva, cca 1200—1300 m (De, Si).

* — — — f. *pseudodalmatica* NOVÁK l. c. p. 13. — Est forma intermedia inter var. *dalmaticam* et *canescentem*. — Vršanj sub monte Lovćen (Pej, Ro).

— — var. *majellensis* (BOISS.) HALÁCSY. — A var. *eucanescenti* praesertim scapis humilioribus et involucri phyllis dorso macula purpurea instructis differt. — In alpinis omnium montium dic. septentr. — Maglić Pivski, Durmitor, Ledenica planina, Vojnik, Bjelastica, Kom Kučki et Kom Vasojevički (Ro et alii). Non raro occurrunt formae ad var. *eucanescentem* f. *typicam* vergentes (= f. *subcanescens* NOVÁK l. c. p. 21).

* — — — f. *dolichophylla* NOVÁK l. c. p. 16. — Folia exteriora usque ad 5 cm longa et 2 mm lata, interiora 8—10 cm longa cum exterioribus aequilata vel latiora usque ad 2,5 mm lata. — In alpinis montis Kom Vasojevički, cca 2200 m (No).

* — — — f. *microphylla* NOVÁK l. c. p. 16. — Folia exteriora 15—20 mm longa, 1—3 mm lata recurvata, interiora usque ad 30 mm longa, sed saepe breviora, cca 1 mm lata, recurvata vel erecta, margine anguste scariosa glabra rarius ad margines et nervos ciliata (= subf. *dasyphylla* NOVÁK), scapi 8—18 cm alti glabri, rarius basi puberuli (= subf. *dasy-poda* NOVÁK). — In alpinis montis Volujak ad confines Hercegovinae (B); in monte Kom Kučki (Sz).

— — — f. *dasyphylla* ROHL. — Folia ad margines et nervos ciliata. — Cum typo in alpinis montis Durmitor (Ro).

— — — f. *dasypoda* (MURB.) NOVÁK. — Scapi in parte inferiore puberuli, pilis patentibus $\pm$ densis instructi. — In alpinis montis Vojnik (Ro) et in monte Durmitor (Ro, De, Si).
 — — — f. *albanica* BECK. — Forma humilis et dense caespitosa; folia exteriora valde abbreviata, interiora usque ad 4 cm longa et 1,3 mm lata, scapi tenues 8—20 cm longi, glabri, calyces cum aristis 6—6,5 mm longi. — In alpinis montium Piperska Lukavica (Ro), in monte Kom Vasojevički forma ad var. *majellensem* typicam vergens (No).

Pirolaceae

Ramischia OP.

3127. *R. secunda* (L.) OPIZ. — In silvis et saxosis silvestr. regionis subalp. et alp. — In monte Durmitor versus jugum Štulac et ad Crno jezero (Pč, Ro), Maglić Pivski (Ro), in valle Peručica sub monte Kom (Ro), ad latera montis Lovćen versus Njeguši (Pej, Ro).

Pirola L.

3128. *P. minor* L. — In silvis humidis regionis subalpinae. — Viruša dol sub monte Crna planina (Pt), vallis Peručica sub monte Kom (Sz), ad Crno jezero sub monte Durmitor (Ro).

3129. *P. media* SW. — In dumetis montis Mojan ad fines Albaniae (Sz).

Moneses SALISB.

3132. *M. uniflora* (L.) ALEF. — In silvis regionis subalpinae. — Sub monte Durmitor (Pč, Ro), Ljuban sub monte Kom (Ba), Sjekirica planina pr. Andrijevice (Ro).

Monotropa L.

3133. *M. hypopitys* L. var. *glabra* ROTH. — In silvis regionis subalpinae. — Crno jezero et Štulac sub monte Durmitor (Pč, Ba).

— — — f. *hypophagos* ANDRES. — Stylus et stamina, saepe etiam petala $\pm$ pilosa. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— — — f. *Rohlenae* HAY. Prodr. II:15. — Ut praecedens, sed caulis elatior usque ad 30 cm altus squamis remotis; racemus

multiflorus floribus infimis pedunculo ad 3 cm longo suffultis; petala basin versus non vel vix attenuata. — In valle Tara pr. Matoševo (Ro).

Ericaceae

Arctostaphylos ADANS.

3141. *A. uva-ursi* (L.) SPR. — In saxosis silvaticis et herbidis regionis alpinae. — In monte Kom et Durmitor (Pt, Ba, Ro), Sinjavina planina (Pt, Ro), Gradište supra Kolašin (Ro), Maglić Pivski (Ro), Lovćen (Ad), Sjekirica et Mokra planina supra Andrijevice (Ro), Savin Kuk in montibus Durmitor (De, Si).

3142. *A. alpina* (L.) SPR. — In rupestribus et herbidis regionis alpinae. — In monte Kom (Pt, Lo, Ba, Ro), Sinjavina planina: Što, Gradište, Jablan vrh (Ba, Ro); in monte Zeletin supra Andrijevice (Ro), Bjelastica planina supra Kolašin (Ro), Maglić Pivski (Ro), Durmitor (Ht, De, Si); e monte Lovćen adhuc non vidi.

Erica L.

3144. *E. arborea* L. — In dumetis regionis infer. mediter. — Ad latera montis Rumija (Ba), ad Topolica pr. Bar (Ro).

3145. *E. carnea* L. — In alpinis montis Durmitor loco Savin Kuk et Medjed (Ht).

Vaccinium L.

3149. *V. myrtillus* L. — In pascuis et silvis in omnibus montibus regionis septentrionalis frequens. — E monte Lovćen et Rumija dic. merid. adhuc non vidi.

3150. *V. uliginosum* L. — In silvaticis turfosis regionis alpinae septentrionalis. — In monte Kom (Pt, Ba, Ja), in monte Durmitor (Pč, Ba), in monte Pivljan pr. Andrijevice (Ja), Margarita et Planinica sub monte Kom (Ba), Velki Maglić et Crna planina, Jablan vrh et Ključ supra Kolašin (Ba), supra lacum Lokva in montibus Durmitor (De, Si).

3152. *V. vitis-idaea* L. — In silva ad lacum Barno jezero sub monte Durmitor, cca 1500 m (Ro), Savin Kuk et Medjed in montibus Durmitor (Ht).

Empetraceae

Empetrum L.

3153. *E. nigrum* L. — In saxosis et lapidosis regionis alpinae. — Adhuc e monte Durmitor notum (Pč, Ro, Ht, Kš, De, Si).

Primulaceae

Primula L.

*3154. *P. vulgaris* HUDS. (= *P. acaulis* HILL.). — In dumetis, pratis et ad margines silvarum regionis inferioris et montanae in dicione meridionali. — Ad Njeguši et Cetinje (Pč, Gi, Pej, Ro), ad latera montis Sutorman (Pč), in silvis montis Rumija (Ba), in monte Lovćen (Heider fide FRITSCH), circa Ulcinj, Bar, Vir et Danilovgrad (Ro), ad coenobium Morača (Ja).

3155. *P. elatior* (L.) HILL. subsp. *intricata* (GREN. et GODR.) WIDM. — In pratis regionis alpinae. — In monte Javorje planina (Pč), Maglić Pivski (Ro), in monte Kom Vasojevički et Zeletin supra Andrijevice, 1700—2400 m (Ro), in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si, No).

3156. *P. veris* HUDS. subsp. *Columnae* (TEN.) HAY. — In graminosis regionis montanae et subalpinae, rarius in regione inferiore. — Viruša dol sub Crna planina; vallis Perušica sub monte Kom (Pt), in saxosis silvaticis ad Boljevići supra Vir (Pč), in pascuis alpinis sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), inter Cetinje et Njeguši (Ld, Gi, Ki), in monte Planinica ad fines Albaniae (Ba), ad latera montis Rumija supra Bar (Ba), in valle Tara ad Matoševo (Ro), inter Cetinje et Rijeka (Ro), Sjekirica planina supra Andrijevice (Ro), in monte Pivljan distr. Vasojevići (Ja), ad Volujačko jezero (Ma), in monte Lovćen (To), in monte Durmitor loco Ledena pečina et supra lacum Lokva (De, Si).

3159. *P. Halleri* GMEL. (= *P. longiflora* ALL.). — In pratis alpinis. — In declivibus montis Durmitor excelso jugo Šljeme (Pč, Ba, Ht), Crvena ploča et Ječmeni do in Sinjavina planina supra Kolašin (Ba), Savin Kuk et supra Crno jezero in monte Durmitor (De, Si).

Androsace L.

3165. *A. villosa* L. — In pascuis et lapidosis alpinis. — In omnibus montibus dicionis septentr. (Maglić Pivski, Ledena, Durmitor, Sinjavina, Hum Orahovski, Kučke planine, Kom, Bjelastica etc.) frequens. E montibus dicionis meridionalis (Lovćen, Rumija) adhuc non vidi.

— — var. *dasyphylla* (BUNGE) KAREL. et KIRIL (= var. *congesta* BOISS.; conf. HEGI Flora V./3:1805, 1927). — In saxosis alpinis ad Jezera labolnicka pr. montem Žijovo distr. Kuči (Ba). Etiam alibi cum typo (Ro).

3166. *A. obtusifolia* ALL. subsp. *hedraeantha* (GRIS.) ROHL. IV:78. — In pascuis alpinis Bjelastica planina distr. Vasojevići (Ro), in excelso jugo montis Kom Kučki, cca 2448 m (Ba sub *A. carnea*).

* — — — f. *elata* NOVÁK in Preslia 1940. — Foliis longioribus, usque 20 mm longis, scapis elatis, post anth. 15 cm altis. — Cum typo (Ro, No).

Soldanella L.

3172. *S. alpina* L. — In pascuis, glareosis et ad nives liquescentes regionis alpinae. — In monte Kom, Sinjavina planina, Durmitor, Crna planina (Pt, Ht, Pč, Ba). Verosimiliter loca hic enumerata partim (vel omnia?) ad subvarietatem sequentem pertinent. Maglić Pivski (Ro).

— — subvar. *pyrolaefolia* (SCH. N. K.) VIERH. — Folia orbiculata sinu basali nullo. — In monte Durmitor, Sinjavina et Bjelastica planina, Kom, Sjekirica, Zeletin; etiam in valle Perućica sub monte Kom (Ro).

3175. *S. hungarica* SIMK. — A praeced. dignoscitur petiolis et pedunculis glandulis longius stipitatis (nec sessilibus vel brevissime stipitatis), corolla rubro-violacea, usque supra medium laciniata. — In graminosis circa pag. Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt, sub *S. montana* WILLD.).

Cyclamen L.

*3181. *C. europaeum* L. — In dumetis regionis montanae ad Njeguši (Pej, Ro).

3183. *C. repandum* S. S. — In rupestribus regionis inferioris et montanae. — Ad coenobium Ostrog et supra Povije (Pč), ad Bar (Ba), sub monte Velki Maglić distr. Kuči (Ba).

3185. *C. neapolitanum* TEN. — A praeced. dignoscitur floribus autumnalibus albis vel dilute roseis, segmentis ovato-lanceolatis basi semilunari-auriculatis, foliis saepissime 5-angulatis. — In saxosis et lapidosis regionis inferioris et montanae. — Ad Grahovo (Pč), supra coenobium Ostrog (Ho), circa Bar (Ba), Njeguši (Ba, Pej, Ro), Cetinje (Ro).

Lysimachia L.

3187. *L. nummularia* L. — In pascuis, in fossis et humidis regionis inferioris et mediae frequens. — Circa Rijeka et Danilovgrad (Pt, Ro), in incultis ad Plavnica (Sz, Ro), Planinica (Ho), circa Andrijevisa, Podgorica, Bar, Vir, Ulcinj, Njeguši, coenob. Piva etc. (Ro), in monte Pivljan et ad Kolašin (Ja), Crmnica (Eb).

3190. *L. punctata* L. — In inundatis, fruticetis et umbrosis regionis inferioris et montanae. — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), in monte Sutorman (Ho), ad Njeguši, Cetinje et Vir (Ro), in monte Vjetrnik; ad Matoševo in valle fl. Tara; supra coenob. Morača; ad Vrujica pr. montem Pej (Ja), ad Mikulići supra Bar (Do), in monte Lovčen (Eb).

3191. *L. vulgaris* L. — In paludosis, fruticetis et ad ripas regionis inferioris et montanae. — Circa Rijeka (Pt), in incultis ad Plavnica (Sz, Ro, Ja), Donja Zeta pr. Podgorica et circa Andrijevisa (Ro).

— — f. *glanduloso-villosa* BECK. — Calyces et pedunculi glanduloso-villosi. — Ad lacum Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

Asterolinum HOFFMGG. et LK.

3194. *A. linum-stellatum* (L.) DUBY. — In lapidosis et arenosis regionis inferioris mediterraneae. — In litore ad Ulcinj, circa Bioče et Podgorica (Ro).

Anagallis L.

3196. *A. arvensis* L. — In incultis, lapidosis et in arvis regionis inferioris et montanae. — Ad Cetinje, Rijeka, Danilovgrad (Pt, Ho, Ro), Golo brdo et Njeguško polje pr. Njeguši (Pej, Ro), circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica, Andrijevisa et Berane (Ro).

3197. *A. femina* MILL. — In incultis, agris et lapidosis regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Ad Cetinje

(Pt), in calcareis pagi Medun (Sz), circa Rijeka (Ho, Ro), ad coenobium Morača (Ba), Miljkovi dolovi sub monte Lovćen (Pej, Ro), Njeguško et Krstačko polje (Pej, Ro), ad Borko-
vići distr. Piva; sub monte Vojnik; ad Šavniki sub Ivica pla-
nina; circa Ulcinj, Bar, Podgorica et Kokoti (Ro), in monte
Rasovatac pr. Vir (Eb).

Centunculus L.

3199. *C. minimus* L. — In inundatis et graminosis humi-
dis regionis inferioris. — Ad rivum Sušica pr. Danilovgrad (Pt),
circa Bar (Ro).

Samolus L.

*3200. *S. Valerandii* L. — In pratis humidis regionis
inferioris mediterraneae ad Bar (Ba, Ho, Ro, Do).

Convolvaceae

Convolvulus L.

3213. *C. cantabricus* L. — In herbidis, asperis et fruti-
cetis regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Cetinje
et Grahovo (Pč), Dobrsko selo et Riječani pr. Rijeka (Ho,
Kš), Bar (Ba, Ro, Do), Bioče pr. Podgorica (Ja), circa Ulcinj,
Boljevići, Vir et Podgorica (Ro), insula Vranina (Eb).

3220. *C. arvensis* L. — In cultis, ruderalis et ad vias
regionis inferioris et montanae frequens.

3224. *C. elegantissimus* MILL. (= *C. tenuissimus*
S. S.). — In saxosis, lapidosis et collibus siccis regionis inferioris
et montanae calidioris. — Ad Cetinje, Čevo et Vir (Pč, Ro),
Rijeka (Ba, Ro), ad Konjuhe pr. Andrijevice (Ba), Bar (Ba,
Ro, Do), inter Kotor et Krstac (Pej, Ro).

Calystegia R. BR.

3225. *C. sepium* (L.) R. BR. — In dumetis et fruticetis,
ad ripas regionis inferioris et montanae. — Ad Danilovgrad
(Pt, Pč), ad lacum Scodranum (Pč, Ro), Tudjemile pr. Bar
(Ba), in valle fl. Morača pr. coenobium (Ja), vallis Bistrica pr.
Kolašin (Ja), circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica et Andrijevice
(Ro).

3226. *C. silvestris* (WILLD.) R. S. — In dumetis et
fruticetis regionis inferioris et montanae. — Plavnica (Sz),

circa Cetinje et Rijeka (Ba, Ro), in valle fl. Piva pr. Mrastinje; ad latera montis Jerinja glava pr. Andrijevisa; Konjuhe sub monte Kom; Petrov do pr. Njeguši (Ro), Bar (Ba, Ro, Do).

3227. *C. soldanella* (L.) R. BR. — In arenosis maritimis ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

Cuscutaceae

Cuscuta L.

3233. *C. europaea* L. (= *C. maior* DC.). — In salicetis et fruticetis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Vallis Crmnica (Pč), Viljuša; Pošćensko jezero sub monte Ivica planina; Drežnica pr. Nikšić; Crvena Greda sub monte Durmitor (Ro).

3235. *C. planiflora* TEN. (= *C. alba* PRESL). — In herbidis et dumosis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — In apricis Dobre Strane distr. Čeklići (Pč), Krstac pr. Njeguši (Vh, Pej, Ro), ad latera montis Štirovnik (Vh), in subalpinis Varda distr. Piva; circa Bar et Podgorica (Ro), ad Andrijevisa (Ja), in monte Kosa supra Bar (Do).

— — var. *approximata* (BAB.) ENGELM. — A typo differt floribus, calycis laciniis membranaceis vix carnosis, stylis ovario subduplo longioribus. — In incultis pagi Orahovo distr. Kuči; in dumetis aversus Rupa Konjska ad pedem montis Vila (Sz), ad Cetinje (Kn).

3236. *C. epithymum* L. — In regione inferiore, montana et subalpina. — Ad Bar; Karugj pr. Rijeka; Štirni do pr. Lukavica planina; Bukovica sub monte Durmitor; in declivi supra coenob. Piva, Borkovići et Gorańsko distr. Piva; circa Njeguši (Ro), in declivi montis Lovćen (Pč, Ro), in monte Rumija supra Bar (Do).

— — var. *macranthera* (HELDRL. et SART.) ENGELM. — A typo differt floribus subsessilibus, calyce basi obconico, antheris maioribus e corolla magis exsertis. — In silva Skrobotuša ad pedem montis Vila distr. Kuči (Sz).

Boraginaceae

Heliotropium L.

3242. *H. supinum* L. — A sequente dignoscitur calyce cum fructu maturo deciduo, mericarpiis verrucosis (nec foveo-

lato-rugosis) non secedentibus. — In arenosis et lapidosis regionis inferioris mediterr. — Ad Rijeka (Pč, Ro), nahija Lješanska, Nikšić (Ba).

3244. *H. europaeum* L. — In incultis, ruderatis et arvis regionis inferioris et montanae. — Ad Rijeka (Pt, Ro), circa Njeguši, Cetinje et Grahovo (Pč), in calcareis circa Medun (Sz), ad Vir (Ho), Karugj pr. Rijeka, Lješanska nahija, Podgorica, Nikšić (Ro), ad Bioče pr. Podgorica (Ja), Bar (Do).

Omphalodes MCH.

3248. *O. verna* MCH. — In dumetis et in fissuris rupium regionis montanae. — Circa Njeguši (Ro), Belveder pr. Cetinje (Ld, Gi, Ki).

Cynoglossum L.

3250. *C. officinale* L. — In saxosis silvaticis, ad vias et sepes regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Vallis Peručica sub monte Kom (Pt), Lukavica planina (Ho), Cetinje (Kn), Milušina pečina in Katunska nahija; circa Njeguši, Danilovgrad et Andrijevice (Ro), in valle fl. Piva pr. Krstac (De, Si).

3251. *C. Columnae* TEN. — In herbidis, dumetosis et ad vias regionis inferioris et montanae. — Circa Medun (Sz, Ba), Krstac pr. Njeguši (Ld, Ro), ad Cetinje, Bar et Kokoti; ad latera montis Sutorman (Ro), in monte Vjetnik distr. Bratonožići et ad coenob. Morača (Ja).

3253. *C. creticum* MILL. — In lapidosis, ad sepes et vias regionis inferioris et montanae. — In asperis ad Limljani pr. Vir (Pč), ad Cetinje (Ba), Seljani (Ho), in monte Rasovatac pr. Vir (Eb), circa Podgorica, Danilovgrad et Bar (Ro). (Planta a cl. BALDACCI e Konjuhe pr. Andrijevice indicata potius ad spec. sequentem pertinet.)

3254. *C. montanum* HOEJER. — In graminosis et dumetis regionis subalpinae. — Ranisava pr. mont. Durmitor; Peručica sub monte Kom; Sjekirica planina supra Andrijevice, Njeguši (Ro), in valle fl. Piva pr. Krstac (De, Si).

— var. *parviflorum* (VIS.) HAY. — A typo dignoscitur nuculis inter aculeos dense tuberculatis. — Ad Vir (Pč).

Lappula GILIB.

3264. *L. echinata* GILIB. — In incultis, ruderatis, in collinis asperis regionis inferioris et montanae. — Njeguši, Grahovo (Pt, Pč, Ro), Rijeka (Pt), sub monte Lisac (Ho), Konjuhe pr. Andrijevice et Vratlo supra Kolašin (Ba), Ruđine nikišćke (Ro), Veľestovo distr. nahija Katunska; ad Gordinje et Boljevići pr. Vir (Ro), Nožica pr. Lijeva Rijeka; supra coenob. Morača (Ja), in calcareis circa Medun distr. Kući (Sz), Sutorman et Novi Bar (Do).

Asperugo L.

3267. *A. procumbens* L. — In ruderatis et lapidosis regionis inferioris et montanae. — Ad Cetinje et Danilovgrad (Pč, Ro), circa Spuž, Šavnik, Andrijevice et Njeguši (Ro).

Symphytum L.

3268. *S. officinale* L. — In salicetis et ad fossas regionis inferioris. — Ad Sinjac, Vir et Rijeka (Pč), Bar (Do).

3272. *S. tuberosum* L. — In silvis et fruticetis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), vallis Perućica sub monte Kom (Pt, Sz), ad monastir Morača (Pč), in pratis sub monte Hum Orahovski (Sz), Njeguši (Gi, Ki, Ro), circa Bar, Ulcinj, Vir, Matoševo et Lijeva Rijeka (Ro), sub monte Kom Vasojevički (Ja).

3273. *S. bulbosum* SCHIMP. — A praecedentibus dignoscitur praesertim fornicibus longe exsertis corolla dimidio longioribus, rhizomate elongato gracili tubera globosa vel subglobosa gerente. — In pratis udis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Bar (Ro); Crmnica (Eb).

Anchusa L.

3285. *A. officinalis* L. — In lapidosis, incultis, in arvis et ad vias regionis montanae et subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina, Kovčice sub monte Durmitor (Pt), ad Cetinje (Pč, Kn), ad Andrijevice (Ho, Ja), Krstac et Njeguši (Ld, Ro), Viljuša et Veľestovo distr. Katunska nahija (Ro), Han Garančić et Matoševo in valle fl. Tara, supra monastir Morača (Ja).

— f. *undulatifolia* W. GR. — Folia margine undulata. — Hucce spectat verosimiliter planta a cl. PANČIĆ (Elench. 67) e Njeguši sub nomine *A. undulata* L. indicata.

— var. *microcalyx* (VIS.) ASCH. et KAN. — Humilis, saepe a basi ramosa, ramis tenuibus abbreviatis; calyx subsessilis, fructifer subglobosus, 5—8 mm longus. — In lapidosis ad Šavniki sub Ivica planina (Ro).

3286. *A. italica* RETZ. — In lapidosis, arvis, incultis et ad vias regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Bogetiči et Danilovgrad (Pč, Pt), Nikšićko polje (Ba), in calcareis ad Medun distr. Kuči (Sz, Rq), ad Cetinje et Bar (Ba, Ro), Sutorman supra Bar (Ho), circa Podgorica et Njeguši (Ro).

3291. *A. arvensis* (L.) M. B. (= *Lycopsis a.* L.). — In asperis ad Cetinje (Pč, Ba).

3293. *A. variegata* (L.) RCHB. — In cultis et ruderalis regionis inferioris mediterraneae, rarius montanae frequens. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica et Njeguši (Ro).

3295. *A. Barrelieri* (ALL.) VITM. — In herbidis et lapidosis regionis subalpinae. — Vratlo supra Kolašin (Pt), in silva Skrobotuša ad pedem montis Vila (Sz), Ljut, Varda et Božur planina supra coenob. Piva, in montibus Balj et Žoljevica supra Andrijevice (Ro).

Nonnea MED.

3299. ? *N. pulla* (L.) DC. — In agris sub monte Lovćen (Pč).

Alkanna TSCH.

3307. *A. scardica* GRIS. Spic. II:91. — Caulis dense hispidus eglandulosus; folia dense pubescentia pilis non nodulo insidentibus, basalia rosulata lanceolata ad basin angustata, caulina oblongo-lanceolata basi attenuata sessilia; racemi terminales pauci (2—3) fructiferi vix elongati, bractae lanceolatae calyce sesquilingiores; flores subsessiles, pedicelli fructiferi demum cernui; corolla coerulea extus pilosa; nuculae valde curvatae reticulato-scrobiculatae. — In saxosis montis Kom (Pt).

*3310. *A. boeotica* DC. — A praecedente dignoscitur corolla extus glabra, indumento longiore, pilis pluribus nodulo

insidentibus, foliis caulinis basi saepissime semiamplexicauli sessilibus, calyce longius (cca 3 mm) pedicellato fructifero non vel vix cernuo. (Planta nostra habet corollas coeruleas.) — In alpinis montis Sjekirica planina et ad Piševo supra Andrijevica (Ro).

*3315. *A. tinctoria* (L.) TSCH. — Dense cano-velutina et setosa; foliis lanceolatis obtusis, inferioribus basin versus attenuatis, superioribus basi subdilatata semiamplexicaulibus, racemis fructiferis laxiusculis, bracteis calyce sublongioribus; corolla laete azurea extus glabra tubo calycem aequante vel parum superante (in var. *Matthioli* TSCH. em. HAY. calyce duplo longiore), nuculis irregulariter tuberculato-rugosis, hylo breviter stipitato. — In lapidosis et arenosis regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

Pulmonaria L.

3320. *P. officinalis* L. — In silvis regionis montanae et subalpinae. — In valle fl. Morača super.; Viruša dol sub Crna planina (Pč), ad coenob. Piva; in valle fl. Tara ad Matoševo, in montibus Žoljevica et Sjekirica supra Andrijevica (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do).

Myosotis L.*)

3321. *M. scorpioides* L. — In paludosis, fossis et spongiosis regionis inferioris et subalpinae. — Ad ripas lacus Scodrani pr. Vir et Sinjac (Pč), Kostiča distr. Kuči; Carine sub monte Kom; ad pedem montis Durmitor (Ba).

— — f. *strigulosa* (RCHB.) HAY. — Caulis adpresse pilosus; folia caulina internodiis saepe breviora; cincinni laxi. — Ad litora lacus Scodrani pr. Plavnica (Sz), circa Danilovgrad (Ro).

3326. *M. idaea* BOISS. et HELDR. — A praeced. dignoscitur radice annua, caule densius piloso, corollae multo minoris limbo concavo, foliis radicalibus obovato-spathulatis, caulinis oblongo-linearibus. — In lapidosis et graminosis regionis montanae et subalpinae. — Sjekirica planina supra Andrijevica (Ro), Bajce pr. Cetinje (leg. Bierbach teste MALÝ).

*) Confer K. DOMIN: Monografická studie o *Myosotis silvatica* ... in „Carpatica“ I. Orbis. Praeae 1939.

3329. *M. silvatica* (EHRH.) HOFFM. species collectiva sensu ampl. et em. DOMIN l. c. p. 283.

A) *Orthotrichae* DOM. — „Calyx setis rectis dense vestitus, pilis hamatis nullis vel rarius ad calycis basin solitariis.“

a) *M. alpestris* SCHMIDT. — Indicatur e locis pluribus regionis alpinae (Kom, Durmitor, Velki Maglič, Hum Orahovski, Lovćen, Treblješ luka, Vermoš, Širokar, Rapša), sed secundum cl. DOMIN loca hic enumerata saltem partim ad *M. suaveolentem* et *cyaneam* pertinere videntur.

B) *Uncinatae* DOMIN l. c. p. 265. — „Calyx pilis hamatis dispersis usque densis patulis infimis saepe retroversis vestitus, praeterea varium in modum dense setosus usque glabrescens.“

b) *M. eusilvatica* (HAYEK p. p.) DOMIN l. c. p. 266. — Indicatur e locis pluribus e regione montana et subalpina, sed ex opinione cl. DOMIN dubium esse videtur, an haec species in Montenegro crescat.

c) *M. cyanea* BOISS. et HELDR. ex HALÁCSY Fl. Graec. Consp. II:354 (= *M. silvatica* subsp. *eusilvatica* f. *cyanea* HAYEK Prodr. II:77; DOMIN l. c. p. 291). — „*M. eusilvaticae* proxime affinis; diffusocaespitosa, rhizomate saepe subrepente; caules molles saepe ascendentes vel diffusascendentes, cca 10—25 cm alti parce hirsuti; folia radicalia lineari-spathulata in petiolum longissimum attenuata; folia caulina ± oblonga, lineari-oblonga vel lanceolato-oblonga, modo minora et vix 2 cm longa, modo maiora et ultra 4 cm longa sed etiam tunc haud ultra 7 mm lata, semper mollia et tenuia, molliter laxe hirsuta; calyx virescens foliaceus profunde in lacinias angustas divisus crebre glochidiatus, sed pilis (glochidiis) mollibus, fructifer fere 5 mm longus; corolla pulchre cyanea, sed tantum cca 4 mm diam., corollae tubus calycem aliquantum superans; pedicelli fructiferi gracillimi erectopatentes vel nonnulli curvatoopatentes, adpresse hirsuti, calycibus cca aequilongi.“

In territorio nostro occurrit in formis duabus: f. *polyphylla* DOMIN. — Caespitosa, caulibus e rhizom. erectis usque ad inflorescentiam sat dense foliatis, foliis magnis tenerrimis asperulis spathulatis valde obtusis, caulinis inferioribus longiuscule petiolatis et cca 8 cm longis et 12 mm latis; pedicellis fructif. tenuibus elongatis calyce subduplo longioribus.“ — In regione

montana ad Njeguši (Ki) et Krstac njeguški (Pej). A me olim ut *M. aspera* VEL. publicata. Verosim. spectat hucce planta a cl. BIERBACH in monte Lovćen loco Blatište lecta et a cl. K. MALÝ ut *M. cyanea* determinata.

— — f. *prorepens* (ROHL. Magy. bot. Lap. VI: 16, 1907) DOMIN l. c. p. 294. — „Subglabra; rhizoma repens; caules e basi procumbente adscendentes simplices cca 10—16 cm alti molles — flexuosi; folia omnia tenuiter herbacea mollia, radicalia vel rosularum spathulata, petiolis 5—8 cm longis instructa; cincinni breves; calyces ad margines laciniarum dense argenteo villososetosi basi glochidiis dispersis muniti in facie laciniarum parum hirsuti; corollae tubus calycem haud excedens, limbus maior usque 6 mm diam.; pedicelli erecto-patentes sed graciles calyces fructiferos circa aequantes.“ — In lapid. et glareosis regionis alpinae ultra 2000 m. — Savin Kuk in monte Durmitor et in monte Kom Vasojevički (Ro).

d) *M. suaveolens* W. K. sensu ampl. (DOMIN l. c. p. 303). — In regione montana, subalpina et alpina. — In monte Kom Kučki (Sz, Ho), ad Njeguši et Cetinje (Ld, Ki, Pej, Ro), in monte Lovćen loco Štirovnik (Vh), Golo brdo supra Njeguši (Ki), in monte Durmitor et Maglić Pivski (Ro), Štirni do prope Lukavica planina; Mokra et Sjekirica planina pr. Andrijevice (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Ledenica planina, Vojnik (Ro).

— — f. *pygmaea* BECK et SZ. Pl. Cernag. 132. — In graminosis summi montis Velki Maglić (Sz).

*— — var. *pseudolympica* (ROHL.) DOM. (= *M. olympica* ROHL. olim non BOISS.; *M. silvatica* subsp. *alpestris* var. *pseudolympica* ROHL. 1935). — Folia utrimque pilis nodulo incrassato insidentibus ± dense tecta, calyces fructiferi usque ultra 8 mm longi pedicellis suis duplo longiores, laciniis longis angustis, cincinnis (rigidis et strictis) caulis parte foliosa brevi manifeste longioribus. — Habitat in pratis subalpinis montis Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

*— — var. *obtusifolia* DOMIN l. c. p. 314. — „*M. alpestris* omnino aemulans, foliis caulinis quidem angustis, sed anguste spathulatis usque lineari-oblongis vel lingulato-oblongis obtusis. Habitu *M. alpestris* revocat, sed calycis indumento cum *M. suaveolente* conformis.“ — In alpinis montium Mokra planina

(Ro); in regione montana ad Njeguši, loco Gornje polje; Crvena greda sub monte Durmitor (Ro).

*e) *M. Kernerii* DALLA TORRE et SARNTH. (DOMIN l. c. p. 315) var. *brachysiphon* DOMIN. — „Calyx sat dense glochidiatus, corollae tubus calycem haud excedens, limbus magnus (8—9 mm diam.), calyx fructifer satis elongatus foliaceus.“ — Sub monte Lovćen loco Zvěrinačke rupe (Kš).

*f) *M. myriantha* DOMIN l. c. p. 345. — „Ramosissima; caulis principalis ab ima basi caules laterales arcuato-ascendentes et eo paulo breviores emittens; caulis medius et caules laterales (e basi nascentes) hispidi, iterum patentim ramosissimi; folia caulina ovata vel ovato-lanceolata; cincinni numerosissimi longissimi caulibus foliiferis manifeste longiores; cincinnorum rhachis gracillima; flores parvi; calyx florifer dense uncinato-hispidus; corollae tubus calycem aliquantum excedens, limbus vix 3 mm diametens, sed ut videtur saltem posterius planus; calyx fructifer foliaceus, ultra $\frac{2}{3}$ divisus cca 4 mm longus pedicellum circiter aequans.“ — In alpinis montium Ledecnica planina distr. Piva (Ro).

* — f. *angustifolia* DOMIN l. c. p. 346. — Differt foliis caulinis oblongo-linearibus angustis acutis. — In subalpinis montis Varda planina supra monast. Piva cca 1000 m (Ro); in monte Rumija supra Bar (Do).

× *M. arvensis* × *suaveolens* = *M. microcalyx* (BECK) DOM. — Ad Andrijevice et in valle flum. Peručica sub monte Kom (Ro).

3331. *M. arvensis* (L.) HILL. — In agris, incultis et ad sepes regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Ad Cetinje (Pt, Pč), in silva Skrobotuša ad pedem montis Vila (Sz), in valle Peručica sub monte Kom; circa Podgorica (Ro), ad Andrijevice (Ho, Ro), Sutorman supra Bar; in monte Rasovatac pr. Vir (Eb), Djevojački do pr. Njeguši (Pej, Ro).

3332. *M. collina* HOFFM. — In saxosis, lapidosis et graminosis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — In monte Lovćen (Pč), in calcareis ad Medun (Sz), circa Njeguši (Sz, Gi), ad latera montis Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), circa Bar, Ulcinj, Podgorica et Andrijevice (Ro), Velki Mikulići sub monte Rumija (Do).

3337. *M. sparsiflora* MIK. — Ad muros et sepes regionis montanae pr. Andrijevice (Ro).

Moltkea LEHM.

3338. *M. petraea* (TRATT.) GRIS. — In rupestribus calcareis regionis montanae calidioris, rarius in regione alpina. — In monte Lovćen (Eb, Pč, Ba, Ad, Pej, Ro); ad Ostrog et Vir (Pč, Ro), Rijeka (Ba, Kn); Njeguši, Cetinje et Ceklin (Pej, Ro, Ho, Kš, Ma, Gi); in monte Rumija, Lisinj et Lonac distr. Primorje (Ba); Bogojeva glava supra Njeguši (Pej, Ro); Bošljevići supra Vir (Ro); in monte Jastrebica-Orjen (Ad); Bioče pr. Podgorica (Ba, Ja); Medun distr. Kuči (Ba); Drušići distr. Lješanska (Ba, Ro); in monte Pej pr. Kolašin (Ja); ad Gorańsko et coenob. Piva (Ro); etiam in saxosis montis Durmitor loco Dobri do!! cca 2000 m (Ro); in monte Rasovavac pr. Vir (Eb).

— f. *linearifolia* LINDB. fil. — Frequens.

— f. *oblongifolia* LINDB. fil. — Inter Bajce et Cetinje (Ro).

Lithospermum L.

3343. *L. purpureo-coeruleum* L. — In fruticetis et ad margines silvarum regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Supra Limljani distr. Crmnica (Pč), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica; Danilovgrad, Zagarać, Njeguši, Cetinje, Višljuša, Andrijevića, ad latera montis Vojnik; ad Ljut et Gorańsko supra coenob. Piva (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do), Crmnica (Eb).

3344. *L. officinale* L. — In dumetis et silvis regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — In monte Sutorman sub clivo Mali Lonac (Pč), Rijeka (Ho, Ro), Bukovica sub monte Durmitor (Ba), circa Andrijevića (Ja, Ro), ad Bar, Vir, Podgorica, Skadarsko jezero, Njeguši, Čevo, Viljuša, Šavnik, Gorańsko, coenob. Piva, Ljut distr. Piva et ad latera montis Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), Mali Bostur in monte Lovćen (Kš).

3345. *L. arvense* L. — In agris et incultis regionis inferioris et montanae frequens.

3346. *L. incrassatum* GUSS. — A praeced. dignoscitur pedicellis fructiferis obconicis valde incrassatis. — In herbidis et lapidosis regionis montanae calidioris. — Inter Njeguši et Cetinje (Ld), Krstac, Mali Šavnik pr. Njeguši (Kš, Gi), in monte Balj supra Andrijevića (Ro).

Onosma L.

3351. *O. stellulatum* W. K. — In lapidosis et rupestribus regionis superioris. — Crvena greda sub monte Durmitor, Maglić Pivski, Pošćensko jezero sub Ivica planina (Ro), Šavniki (Pč), Krivi do distr. Piva (De, Si), in monte Kom Kučki (Ho), Rumija (Ba). (Loca cetera e regione inferiore indicata forsā ad *O. *Jávorkae* spectant.)

3359. *O. Aucherianum* DC. subsp. *Jávorkae* (SIMK.) HAY. — In rupestribus et lapidosis regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — In calcareis ad Medun (Sz), ad Bar, Boljevići, Podgorica, Bioče, Grašina sub monte Lovćen, Njeguši, ad pedem montis Vojnik, inter Bukovica et Cetinje (Ro), in monte Rumija (Do), Krivi do distr. Piva (De, Si).

*3361. *O. arenarium* W. K. — Ad Duklja pr. Podgorica in regione inferiore mediterranea (Ja).

3364. *O. Visianii* CLEM. — In saxosis et lapidosis regionis inferioris et montanae calidioris. — Čevo et Župa nikšićka (Pč), Gornje blato pr. Rijeka (Ho), Tudjemile supra Bar ad latera montis Rumija; ad Ostrog et Nikšić (Ba).

Cerinthe L.

3370. *C. minor* L. — In herbidis et lapidosis regionis montanae raro. — In monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Ja). — — f. *indigotisans* (BORB.) HAY. (= var. *maculata* ROHL. IV. Beitr. 71. vix VISIANI). — Corollae tubus in parte superiore (cca $\frac{1}{3}$) violaceus; folia ut in typo. — In calcareis ad latera montis Balj pr. Andrijevića (Ro).

3371. *C. lamprocarpa* MURB. — A praeced. dignoscitur radice perenni, calycis laciniis cordato-ovatis vel cordato-lanceolatis, corollae limbo primum fusco, dein violaceo, demum virescente, nuculis atrofuscis vel nigris levibus (confer. var. *tuberculatam*!) nitidis. — In rupestribus et asperis regionis inferioris montanae calidioris: Nikšićka župa (Pč sub *C. auriculata*), Njeguši, Krstac (Pej, Ro, Ma, Gi, Ki), Zagarać supra Danilovgrad, ad latera montis Vojnik — 1200 m (Ro), in monte Lovćen (To), Sutorman supra Bar (Eb).

— — f. *luteolaciniata* MALÝ. — Cum typo ad Njeguši (Pej, Ro).

— var. *tuberculata* (ROHL.) SAG. (= *C. minor* var. *tuberculata* ROHL. in FEDDE Rep. III:146). — Nuculis haud vel paulo lucidis tenuiter verruculosis, apice saepissime magis protractis. — Supra coenob. Piva pr. Gorańsko, cca 800 m (Ro), ad Rijeka (Ho), Petrovo Ljut pr. Njeguši (Pej, Ro).

3373. *C. glabra* MILL. — In saxosis et glareosis regionis alpinae. — In monte Durmitor (Pč, Pt, De, Si, Ro), Korita rovačka pr. Lukavica planina, 1700—2000 m (Ro).

Echium L.

3376. *E. italicum* L. — In aridis collinis asperis regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Komani (Pt), Njeguši, Grahovo (Pč, Ro), Dobrsko selo pr. Cetinje (Kš), Rudine nikšićke, Viljuša, Podgorica (Ro), Bar (Do), Peljev brijeg distr. Bratonožići (Ja).

— var. *Biebersteinii* LAC. — Caulis a basi ramosus, ramis iteratim ramosis foliis suffulcrantibus longioribus, panícula late pyramidata. — Non raro cum typo.

3378. *E. vulgare* L. — In lapidosis, ruderalis et ad vias regionis montanae, subalpinae, rarius inferioris. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt, Ho), ad Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in dumetis supra Limljani distr. Crmnica et ad coenob. Morača (Pč), Cetinje (Kn), ad Andrijevića (Ja, Ro), circa Šavniki, Gorańsko, coenob. Piva, Njeguši et Boljevići supra Vir (Ro), in valle fl. Tara ad Han Garančić, Matoševo et Kolašin (Ja).

*3380. *E. plantagineum* L. — Foliis superioribus cordatis amplexicaulibus. — In lapidosis et incultis regionis inferioris mediterraneae ad Bar (Ro).

Solanaceae

Atropa L.

3389. *A. belladonna* L. — In silvis et caesuris silvarum regionis subalpinae. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt), sub Javorje planina (Pč), in valle fl. Tara et Bistrica pr. Kolašin (Ja), in monte Lisa pr. Andrijevića; ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

Hyoscyamus L.

*3391. *H. niger* L. — In incultis, ad sepes, vias et muros regionis inferioris et mediae frequens.

3393. *H. albus* L. — In ruderalis et inter vineas regionis inferioris mediterraneae. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč), Rijeka (Ba), Ulcinj, Podgorica (Ro), Bar (Ro, Do).

Physalis L.

3396. *Ph. alkekengi* L. — In incultis et inter vineas regionis inferioris. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč), ad Rijeka (Kn, Ho, Ro), Nikšićko polje (Ro).

— f. *grandiflora* ROHL. MBL. IV:321. — Corolla multo maior 3 cm lata. — In fruticetis pr. Plavnica ad lacum Scodranum (Ro).

Capsicum L.

3396b. *C. annum* L. — In regione inferiore cultum et non raro subspontanum.

Solanum L.

3399. *S. dulcamara* L. — In fruticetis, ad ripas et interdumeta regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Ad ripas lacus Scodrani (Pt, Pč, Ro), ad Ulcinj (Ho), ad Njeguši, Danilovgrad, Pošćensko jezero supra Šavniki, coenob. Piva et sub Lola planina (Ro), circa Kolašin et in monte Pivljan (Ja). — f. *indivisum* BOISS. — In monte Lovćen (Ro).

3402. *S. alatum* MCH. — In ruderalis regionis montanae ad Medun (Sz).

*3403. *S. luteum* MILL. — In ruderalis et ad vias regionis montanae calidioris. — Lastva čevska (Ho), Njeguši (Pej, Ro), Bar (Do).

3404. *S. nigrum* L. — In ruderalis, ad sepes et vias regionis inferioris et montanae frequens et vulgaris.

S. tuberosum L. — Ubique cultum.

3405. *S. lycopersicum* L. var. *esculentum* (MILL.) HAY. — In regione inferiore cultum et non raro subspontanum.

Datura L.

3408. *D. stramonium* L. — In ruderalis et ad vias regionis inferioris et mediae. — Ad Cetinje et Grahovo (Pč, Ba), Rijeka (Ba, Ho, Kn), ad Bar et Nikšić (Ba, Ro), Vratlo supra Kolašin (Ba), circa Ulcinj, Njeguši, Viljuša, Šavniki, Gorańsko et coenob. Piva (Ro).

Nicotiana L.

3411b. *N. tabacum* L. et *N. rustica* L. — In regione inferiore mediterranea culta et non raro subsponsanea.

Scrophulariaceae

Verbascum L.*)

3415. *V. thapsiforme* SCHRAD. — In lapidosis et ad margines silvarum regionis montanae calidioris, usque ad 1300 m. — In monte Lovćen et ad Grahovo (Pč, Ro), Njeguši, Čeklići, ad latera montis Vojnik et ad coenob. Piva (Ro), ad Bukovica pr. Njeguši (Ho sub *V. Velenovskýi*).

— f. *cuspidatum* SCHRAD. — Bracteis et foliis caulinis superioribus longissime cuspidatis. — Cum typo non raro.

*34156. *V. Heuffelii* NEILR. subsp. *Vandasii* (ROHL.) MURB. Monogr. 92 (= *V. thapsiforme* B. *Vandasii* ROHL. in FEDDE Rep. 1921, pag. 34/418; *V. Vandasii* ROHL. VII. Beitr. 4/44). — Planta elata, usque 1—2 m alta, simplex vel rarius parce ramosa, tota indumento tenui, deterrenti, albido vel canescente tecta; foliis levissime crenulatis, fere integris, oblongis, ovato-oblongis, vel oblongo-lanceolatis, infimis apice obtusiusculis, mediis et supremis apice acutis, caulinis omnibus a folio ad folium latissime decurrentibus; spica densa, longissima, simplex, rarius parce ramosa; floribus fasciculatis, nonnullis in fasciculo breviter, ceteris longiuscule pedicellatis; pedicello calyce aequilongo vel longiore; calyce fere usque ad basin 5-partito, eius laciniis late obovatis vel ellipticis, apice acutis vel breviter acuminatis, bracteis obovato vel elliptico-lanceolatis, acuminatis, fasciculos parum superantibus, corolla explanata, diametro 3—3,5 cm ampla, antheris staminum longiorum adnato-decurrentibus, filamentis suis subduplo brevioribus, filamentorum breviorum lana albida; capsula ovata vel

*) Confer: Dr. SW. MURBECK: Monogr. d. Gattung *Verbascum*, Lund 1933.

elliptica, apice acuta, calyce sesqui vel subduplo longiora. — Habitat in alpinis montium Balj, Sjekirica et Jerinja glava supra Andrijevice; etiam in declivibus montis Kom versus Peručica, cca 1200—1800 m (Ro).

× *V. Heuffelii* subsp. *Vandasii* × *phlomoides*. — In monte Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

× *V. Heuffelii* subsp. *Vandasii* × *Nicolai* = *V. Černýi* ROHL. — In subalpinis montis Jerinja glava et Balj supra Andrijevice (Ro).

3417. *V. niveum* TEN. subsp. *Visianianum* (RCHB.) MURB. (= *V. macrurum* aut. mont. non TEN.). — In lapidis et saxosis regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Njeguši, Cetinje, Bajce, Gornje blato pr. Rijeka, Drušiči distr. Lješkanska nahija et Podgorica; etiam ad latera montis Lovćen (Ro), inter Kotor et Cetinje (Čer), Belvedere pr. Cetinje (Ld).

× *V. niveum* TEN. subsp. *Visianianum* (RCHB.) MURB. × *pulverulentum* VILL. = *V. Gintlii* ROHL. — Inter parentes ad Njeguši et in monte Lovćen (Pej, Ro).

× *V. niveum* TEN. subsp. *Visianianum* (RCHB.) MURB. × *thapsiforme* SCHRAD. — Kunji do pr. Njeguši (Pej, Ro).

3418 ? *V. thapsus* L. — In lapidosis et saxosis regionis montanae et subalpinae. — Krstac et Njeguši (Gi), Konjuhe pr. Andrijevice, mons Korman in Sinjavina planina (Ba). Loca hic enumerata forsitan ad alias species spectant.

3419. *V. phlomoides* L. — In lapidosis, glareosis, caesuris silvarum regionis inferioris et subalpinae, usque ad 1400 m. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), vallis Tušina pr. Buan distr. Šavniki, ad Vir (Pč), ad Bajce, Cetinje et Nikšić (Ba), Konjuhe sub monte Kom (Ba, Ro), Medun distr. Kuči, circa Šavniki, Rijeka, Drušiči et Andrijevice (Ro), in decliv. montis Balj et Jerinja glava supra Andrijevice (Ro), in monte Rumija supra Bar (Do), in monte Vjetrnik distr. Bratonožići, in valle Tara ad Han Garančić, Matoševo et Kolašin, Nožica ad Lijeva Rijeka (Ja).

× *V. phlomoides* L. × *pulverulentum* VILL. — Ad Lijeva Rijeka (Ro).

*3423. *V. longifolium* TEN. subsp. *pannosum* (VIS.) MURB. — In pratis et pascuis regionis subalpinae et

alpinae, 1000—1800 m. — In monte Kom, Balj et Sjekirica planina supra Andrijevića; etiam in valle fl. Perućica sub monte Kom (Ro), Vermoš planina cca 1400 m (Df).

× *V. longifolium* TEN. subsp. *pannosum* (VIS.) MURB. × *lychnitis* L. = *V. pseudobalcanicum* ROHL. — Ad Andrijevića, cca 1000 m (Ro).

× *V. longifolium* subsp. *pannosum* × *Nicolai*. — In pascuis alpinis sub monte Kom (Ro).

3428. *V. Nicolai* ROHL. in FEDDE Repert. III:148; Acta botan. bohém. II:14 (= *V. Guicciardi* ROHL. III. Beitr. 47 non B. H.). — Bienne; caule elato, simplicissimo usque ad 80 cm alto, tenuiter albo-tomentoso-pannoso dein glabrato subnitido, in racemum longum angustum laxissimum abeunti; foliis rosularum hornotinarum obovato-oblongis vel oblongo-lanceolatis, 5—20 cm longis, 1,5—6 cm latis in petiolum sensim attenuatis utrimque densissime lutescenti-tomentoso-pannosis, margine obtuse crenatis; caulinis infimis ovato-oblongis sequentibus oblongis vel oblongo-lanceolatis in petiolum sensim attenuatis, supremis lineari-oblongis basi angustata vel subrotunda sessilibus in bracteas lanceolatas sensim abeuntibus, omnibus (iis rosularum hornotinarum exceptis) paulum acutius crenulatis tenuiter albo-tomentoso-pannosis tandem glabrescentibus vel dein omnino glabris; floribus in fasciculis 2—5-floris bracteis lineari-lanceolatis ante anthesin fasciculos superantibus fulcratis, pedunculis floriferis inaequalibus, nonnullis calyces longitudine vix adaequantibus, aliis paulum superantibus, fructiferis calyce saepe sesqui- usque subduplo longioribus; calyce albo tomentoso-pannoso, dein glabrato, fere ad basin in lacinias oblongo-lanceolatas 5—6 mm longas, 1—2 mm latas partito; corollis explanatis cca 2,5 cm amplis, extus tomentellis, filamentis staminum breviorum ad apicem usque, staminum longiorum solum in parte inferiore albo-lanatis, antheris antice 1,7—2,5 mm longis oblongis vel reniformi-oblongis breviter adnato-decurrentibus; capsula ellipsoidea vel oblongo-ellipsoidea, mucronulata calyce sesqui- vel subduplo longiore. — In herbidis et pascuis regionis subalpinae et alpinae omnium montium dicionis septentr. 1000—2000 m. — Perućica sub monte Kom (Pt sub *V. garganico heterophyllo*), Maglič Pivski, Durmitor, Sinjavina planina Kom, Balj et Sjekirica pr. Andrijevića, Štirni do prope Lukavica planina, Jablan vrh supra Kolašin (Ro), ad Zmijino jezero sub monte Durmitor (leg. Muravjev teste MURBECK);

in monte Prokletija inter Turjak et Rožaj (Ko); Kostiča distr. Kuči (Ba sub *V. prusiano*), in monte Kom (Pč), in monte Dziebeze (Sz).

3455. *V. speciosum* SCHRAD. — In lapidosis et dumentosis regionis montanae et subalpinae. — In monte Vjetrnik distr. Bratonožići, Jablan, Lopate, ad Lijeva Rijeka et circa Andrijevića (Ro, Ja).

3457. *V. pulverulentum* VILL. — In apricis, saxosis et ad vias regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Ad Cetinje (Pt, Pč, Čer), in silva Skrobotuša ad fines Albaniae (Sz), in saxosis aversus Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro), Zagarać supra Danilovgrad, Podgorica, Rijeka, Njeguši (Ro), ad Kolašin (Ja), insula Vranina (Eb).

× *V. pulverulentum* × *sinuatum*. — Ad Njeguši (Pej, Ro).

*3462. *V. banaticum* ROCH. — Habitu *V. lychnitis* similis, sed foliis supra tenuiter puberulis, infimis ovatis basi auriculatis vel 1—2-lobis dignoscitur. — In dumetis vallis fl. Lim pr. Andrijevića, cca 800—1000 m (Ro).

3468. *V. lychnitis* L. — In glareosis, arenosis et ad vias regionis montanae. — Ad Buan in valle fl. Tušina pr. Šavniki (Pč), Borkovići distr. Piva (1200 m), Njeguši, Cetinje, Lastva čevska, Lovčen, inter Žabljak et Nedajno distr. Piva (Ro), Trijepši distr. Kuči (Ba).

— — var. *longicarpum* VELEN. — Folia inferiora elongato-lanceolata magis crenata, superiora lineari-lanceolata longe acuminata; pedicelli cca 1 cm longi fructiferi apice ± incrassati; capsula calyce duplo longior. — Rarius cum typo.

× *V. lychnitis* L. × *niveum* TEN. subsp. *Visianianum* (RCHB.) MURB. = *V. Pejovičii* ROHL. — Njeguši (Pej, Ro).

× *V. lychnitis* × *pulverulentum*. — Ad Bukovica et Dubovik pr. Njeguši (Pej, Ro).

3471. *V. sinuatum* L. — In lapidosis et arenosis regionis inferioris mediterraneae et montanae. — Ad litora maris pr. Bar et Ulcinj (Ba, Ro, Do), ad viam e Kotor ad Njeguši (Ro).

3475. *V. Chaixii* VILL. — In lapidosis et fruticetis regionis montanae et subalpinae. — In valle fl. Lim et ad latera montis Žoljevica pr. Andrijevisa, Cetinje (Ro).

— subsp. *austriacum* (SCHOTT) HAY. — In dumetis et ad margines silvarum regionis montanae et subalpinae. — Supra pagum Orahovo distr. Kuči (Sz), Njeguši, Cetinje, Šimunj distr. Katunska nahija, Donja Krivača sub monte Lovćen, Piperska Lukavica, Konjsk planina (olim a me sub *V. orientali* indicatum), Mratinje sub monte Maglić, ad coenob. Piva, Drežnica pr. Nikšić et circa Andrijevisa 600—1600 m (Ro).

× *V. Chaixii* subsp. *austriacum* × *pulverulentum*. — Cum parentibus ad Njeguši (Pej, Ro).

3478. *V. durmitoreum* ROHL. in FEDDE Rep. III: 149. — Caule simplici cca 30—40 cm alto; foliis rosularum hornotinarum ovatis vel ovato-oblongis acutis in petiolum parum brevioribus abrupte abeuntibus 4—10 cm long., 3—7 cm latis, caulinis inferioribus et mediis ovato-oblongis vel ovato-lanceolatis acutis, in petiolum alatum sensim attenuatis, superioribus basi angustata sessilibus, omnibus deterrentibus lutescenti-tomentoso-pannosis et glandulis luteis (in foliis inferioribus sparsius, in superioribus densissime) obsitis, inferioribus margine obtuse, superioribus acutius crenatis; spica simplici albido et lutescenti-tomentoso-pannosa et glandulosa, fasciculis saepissime 5-floris, bracteis anguste linearilanceolatis pedicella saepissime superantibus, pedicellis inaequalibus, aliis calyce brevioribus, aliis sublongioribus (sub fructu parum elongatis); calyce usque ad basin in lacinias lanceolatas cca 5—6 mm longas, 1—2 mm latas (sub fructu parum maiores) partito; corolla cca 2,5 cm ampla extus parce tomentosa; filamentis omnibus purpureo-lanatis, antheris staminum omnium reniformibus corformibus; capsula ellipsoidea vel subglobosa calyce parum longiore. — In herbidis et glareosis regionis subalpinae et alpinae montium dicionis septentrionalis, usque ad 2000 m. — In monte Maglić Pivski et in Sinjavina planina loco Jablan vrh (Ro), in monte Durmitor (Ro, De, Si).

× *V. durmitoreum* × *Nicolai* = *V. Kavinae* ROHL. — Cum parentibus in monte Jablan vrh supra Kolašin (Ro — olim ut *V. Baldaccii* f. *angustatum* indicatum). Etiam in decliv. septentr. montis Durmitor (Ro).

3479. *V. abietinum* BORB. (= *V. Bornmülleri* VELEN.; *V. nigrum* var. *paniculatum* GRIS. apud PANTOCSEK Adnot.

68; *V. nigrum* aut. montenegr. non L.). — Ab affini *V. nigro* L. dignoscitur caule robustiore in paniculam pyramidatam amplam diviso, ramis paniculae robustis strictis simplicibus dense floribus obsitis (rarius laxiusculis), fasciculis 10—20-floris, foliis subtus molliter cano-tomentosis (confer etiam var. *lovčense* ROHL.). — In silvis et dumetis regionis montanae, subalpinae, rarius inferioris. — In monte Durmitor (Pč sub *V. nigro*, Ro, Muravjev), Žabljak sub monte Durmitor (Ro, Muravjev), in monte Maglić Pivski (Ro), ad Volujačko jezero (Ma), Treblješ luka pr. Lukavica planina (Ho), Nedajno in Pivska planina (Ro), Borkovići distr. Piva, Goraňsko supra coenob. Piva, Ledenica planina, ad latera montis Vojnik, in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevića et ad latera montis Lovćen versus Njeguši (Ro), in valle fl. Tara ad Matoševo, Han Garančić et Kolašin (Ja), in valle fl. Lim ad Andrijevića (Ja), in valle fl. Peručica sub monte Kom (Sz, Ro), ad latera montis Džiebeze et ad pedem montis Vila distr. Kući (Sz sub *V. nigro*), Krivi do supra Kolašin (Ba sub *V. nigro*), circa Kovčice sub monte Durmitor (Pt sub *V. Wierzbickii*), infra Cetinje et Rijeka (Ba sub *V. nigro*).

— var. *lovčense* ROHL. in FEDDE Rep. III:148. — Foliis omnibus subtus densissime niveo-tomentosis. — In monte Lovćen (Kš, Pej, Bo, Ro), in monte Orjen (Čer), ad Njeguši loco Gojanove grede et Radulica (Ro).

× *V. abietinum* × *Heuffelii* subsp. *Vandasii* = *V. Dominii* ROHL. — Peručica sub monte Kom, in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

× *V. abietinum* × *longifolium* subsp. *pannosum* = *V. Horákii* ROHL. — In monte Balj supra Andrijevića (Ro).

× *V. abietinum* × *Nicolai* (= *V. Nicolai* × *Bornmülleri* ROHL.; *V. Nicolai* var. *obtusifolium* ROHL. in FEDDE Repert. XVII:34). — Inter parentes in alpinis Sjekirica planina (Ro).

3482. *V. glabratum* FRIV. — Rhizoma crassum fere lignosum; caulis inferne villosus et ± floccosus, superne glabratus vel glaberrimus; folia supra viridia glabrata subtus pubescenti-villosa, infima oblonga basi cordata longe petiolata, petiolis saepissime villosis, superiora ovato-lanceolata basi rotundata sessilia; flores fasciculati racemum laxum simplicem vel inferne subcompositum formantes; pedicelli valde inaequales.

unacum calyce minuto (ad summum 6 mm longo) glaberrimi; calycis laciniae lanceolatae vel ovato-lanceolatae; filamentorum lana purpureo-violacea; antherae omnes reniformes; capsula ovato-globosa calyce duplo longior. — In lapidosis et dumetis regionis inferioris et montanae. — Ad Medun et Orahovo distr. Kuči (Sz), Andrijevića (Ho), ad Bar, Ulcinj, Rijeka et Njeguši (Ro), Cetinje (Ro, Ba, Sa), Trešnja et Bukovica sub monte Lovćen (Ro), Obsovića (Gross), Kriva greda (Bierbach), Crmnica (Eb).

(3494.) — — subsp. *Brandzae* (FRANCH.) GRECESCU (= *V. leptocladum* PANČ. Elench. 69 non B. H.; *V. Pančići* ROHL. II. Beitr. p. 6; *V. Ostrogi* ROHL. in FEDDE Rep. I: 22; *V. Rohlenae* MALÝ). — „Bienne, inferne ad caulem et ad foliorum paginam inferiorem deterisili-pannosum, tandem fere glabrum (nervis basique caulis exceptis), ceterum glaberrimum; foliis rosularum hornotinarum late ovatis vel late ovato-ellipticis basi angustata saepius 1—2 auriculis auctis, margine duplicato-crenatis, petiolo laminam subaequante; foliis mediis oblongo-ovatis sessilibus; panícula multiramosa, ramis virgatis pertenuibus; pedicellis plurimis binis (ad apicem ramorum tantum solitariis), pertenuibus calyce 4—5plo longioribus, calycis laciniis linearibus glabris subacutis corolla lutea glabra glandulis pellucidis dense conspersa duplo superatis; filamentis omnibus reniformibus non decurrentibus; capsula oblongo-elliptica glabra apice emarginata cca 4 mm longa calyce duplo longiore.“ — In lapidosis, ruderalibus et dumetis regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Sub monte Javorje (Pč), ad Ostrog et Nikšić (Ho, Ro), ad pedem montis Balj pr. Andrijevića, Rudine nikšićke, Borkovići distr. Piva; ad coenob. Piva et inter Bar et Ulcinj (Ro), in monte Vjetrnik distr. Bratonožići, Lijeva Rijeka, Lopate, inter Matoševo et Kolašin, in valle fl. Morača et inter coenob. Morača et Bistrica (Ja), ad Medun et Orahovo distr. Kuči (Sz), Velki Mikulići sub monte Rumija, in monte Kosa supra Bar (Do), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si).

(3476.) — — subsp. *bosnense* (MALÝ) MURB. — In formis ± ad subsp. praeced. vergentibus ad Medun distr. Kuči (Ba).

× *V. glabratum* × *niveum* subsp. *Visianianum* MURB. Monogr. 449. — Ad viam inter Cetinje et Rijeka (Sa).

3486. *V. blattaria* L. — In herbidis, dumosis, ad ripas et vias regionis inferioris et montanae. — Ad Rijeka (Pt, Ro), Kopilje (Ba), Njeguši, Bukovica pr. Cetinje, Bar, Vir, Rijeka, Spuž, Danilovgrad, Ostrog, Podgorica (cum f. *lilacina*!), et in valle fl. Lim pr. Andrijevisa (Ro), ad coenob. Morača, circa Kolašin et ad Kralje supra Andrijevisa (Ja).

— f. *brevipedicellatum* HAL. — Pedicelli calyce aequilongi vel parum breviores, bracteae pedicellis aequilongae vel sublongiores. — Cum typo ad Ostrog, Njeguši et Podgorica (Ro).

— var. *gracilipes* MURB. Monogr. 566 (= *V. blattaria* L. var. *blattariforme* HAL. non GRIS.). — A typo differt foliis et bracteis minoribus et angustioribus, pedicellis calyce 4—5plo longioribus. — Ad Rijeka et Komani (Pt), in dumetis ad Vir (Ba).

× *V. blattaria* × *pulverulentum*. — Ad Rijeka (Ro).

× *V. blattaria* × *sinuatum*. — Ad Bar (Ro).

3497. *V. phoeniceum* L. — In dumetosis et lapidosis regionis inferioris et montanae. — Sub monte Lovćen (Pč), in silvis montis Rumija supra Bar (Ba), ad Vir, Podgorica, Rijeka et Kokoti distr. Lješanska nahija (Ro).

Antirrhinum L.

3516. *A. orontium* L. — In ruderalis, cultis et ad vias regionis inferioris et montanae. — Ad Previs (Pt), ad Bar et Rijeka, Velesovo, Resna et Njeguši distr. Katunska nahija, Šavniki sub Ivica planina, Mratinje sub monte Maglić Pivski, ad Gorańsko et coenob. Piva (Ro), Berane et Kralje pr. Andrijevisa (Ro, Ja).

Linaria HILL.

3522. *L. alpina* (L.) MILL. — In glareosis alpinis. — In monte Durmitor et Kom (Pč, Sz, Ro, Ba), in monte Gradište supra Kolašin (Ba), Kostića distr. Kući (Ba), Fuša Rudnice sub monte Prokletija (Df).

3524. *L. pelisseriana* (L.) MILL. — In cultis, graminosis et lapidosis regionis inferioris mediterraneae. — Volovica pr. Bar (Ba), Bioče in valle fl. Morača (Ro, Df), circa Podgorica, Spuž et Zagarać supra Danilovgrad (Ro).

3528. *L. peloponnesiaca* BOISS. et HELDR. — In rupestribus et lapidosis regionis montanae, subalpinae et alpinae

in tota ditione frequens. — A *L. vulgari* dignoscitur sepalis obtusis scarioso-marginatis, seminibus triquetris tenuiter granulatis.

— f. *albida* ROHL. MBL. VI:159. — Flores albi. — Rarius cum typo.

— f. *latifolia* ROHL. V. Beitr. 95. — Folia lanceolata trinervia usque 6 mm lata. — Cum typo ad Šavniki sub Ivica planina (Ro).

3530. *L. dalmatica* (L.) MILL. — A praecedente dignoscitur sepalis acutis, caule basi non surculos steriles emittente, foliis multo latioribus basi $\pm$ cordata subamplexicaulibus, corollis maioribus et seminibus muricato-rugosis. — In collibus apricis, in saxosis regionis inferioris mediterraneae et montanae calidioris ditionis meridionalis. — Ad monastir Duga (Pt), Čevo, Dobre Strane distr. Čeklići, Limljani distr. Crmnica (Pč), ad Gradjani (Ba), Ulcinj, Sutorman supra Bar (Ho, Ro), ad coenob. Ostrog (Pč, Ba), circa Viljuša, Njeguši, Vir, Bar et Podgorica (Ro), Peljev brijeg (Ja), Limljani pr. Vir (Do).

3533. *L. italica* TREV. — In rupestribus regionis inferioris et montanae calidioris. — Orlova Skala sub monte Mali Durmitor? (Pt), inter Kotor et Njeguši, circa Bar (Ro), ad Cetinje (Kn), ad latera montis Lovćen (Pichler).

3534. *L. vulgaris* MILL. — In agris, lapidosis, arenosis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Medun distr. Kuči (Sz), Ceklin (Ho), Njeguši (Ba, Ro), Velestovo et Lastva čevska distr. Katunska, Viljuša, Šavniki, Borkovići et coenob. Piva, Štirni do sub Lola planina (Ro), Andrijevića (Ro, Ja), ad coenob. Morača et in valle fl. Tara ad Han Garanić, Matoševo et Kolašin (Ja).

— f. *pubescens* VAND. — Caulis fere totus glandulosopubescens. — Cum typo ad Šavniki, inter Bukovica et Cetinje (Ro).

— f. *glaberrima* SCHUR. — Tota planta glaberrima. — Ad latera montis Lovćen versus Njeguši (Ro).

*— f. *Janchenii* ROHL. IX. Beitr. 10. — Calycis laciniis angustioribus magis protractis lineari-lanceolatis albo-marginatis et saepissime undulatis. — Ad Njeguši et in monte Lovćen (Ro, Pej).

3535. *L. cymbalaria* (L.) MILL. — In rupestribus et muris regionis inferioris mediterraneae. — Ad Strugari (Pt),

circa Vir et Ostrog (Pč, Ro), Bar, Ulcinj, Boljevići, Podgorica et Drušići (Ro), insula Vranina (Eb).

3536. *L. microcalyx* BOISS. — A praeced. dignoscitur caule et foliis longe crispule albo-lanatis, foliis 3—5-lobatis, lobis obtusissimis, calycis laciniis ovatis obtusis minutis corollae tubo multoties brevioribus, calcare recto. — In fissuris rupium regionis inferioris mediterraneae. — Ad Bar (Ro).

*3537. *L. pilosa* (L.) DC. — A praeced. dignoscitur foliis 5—7-lobatis, lobis breviter acuminatis, calycis laciniis lanceolatis acutis tubo corollae dimidio brevioribus, corolla puberula. — Seljani ad ripam lacus Scodrani legit Reiser (teste LATZEL).

Kickxia DUM.

3538. *K. spuria* (L.) DUM. — In incultis regionis montanae. — Trešnja et Zvjerinjak supra Njeguši (Pej, Ro).

3539. *K. elatine* (L.) DUM. — In aridis, cultis et ad vias regionis inferioris et montanae. — Ad Cetinje (Pč, Kn), circa Vir (Pč), supra Ostrog (Ho), Tudjemile supra Bar, Drušići distr. Lješanska nahija (Ba), Bar (Do), Njeguši, Uble distr. Kući, Rijeka, Spuž, Danilovgrad et Ulcinj (Ro). Etiam e monte Korman in Sinjavina planina a cl. BALDACCI indicata; verosimiliter introducta.

*— f. *parvifolia* ROHL. X. Beitr. 10. — Eglandulosa, folia multo minora, vix 1 cm longa. — Cum typo ad Njeguši (Ro, Pej).

— subsp. *Sieberi* (RCHB.) HAY. — A typo dignoscitur foliis et pedunculis dense patule villosis. — Circa Rijeka (Kn), Njeguši, coenob. Piva, Uble distr. Kući (Ro), Bioče pr. Podgorica; Kralje supra Andrijevića (Ja), Bar (Do).

— var. *bombycina* (BOISS. et BLANCHE) HAY. — Tota planta dense sericeo-villosa; pedunculi folio suffulcrante saepe breviores. — Drušići distr. Lješanska (Ba).

3540. *K. commutata* (BERNH.) FRITSCH. — In collibus siccis, graminosis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Čukojevići et Bar (Ho), Ulcinj (Ba), Spuž (Ro).

Chaenorrhinum (DC.) LGE.

3544. *Ch. minus* (L.) WILLK. et LGE. (= *Linaria minor* L.; confer JANCHEN Oe. B. Z. 1919) subsp. *viscidum*

(MCH.) HAY. — In cultis, ruderalis et ad vias regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Ad Rijeka (Pt), Cetinje (Kn), Sutorman, Bar (Ho), circa Njeguši, Bukovica pr. Cetinje, Šavniki, coenob. Piva, inter Bogetići et Nikšić, Bukovica sub monte Durmitor, ad Danilovgrad et Andrijevića (Ro), in monte Rumija (Do).

— — — f. *brevipedunculatum* (SIMK.) HAY. — Pedunculi calyce duplo longiores. — Ad Kolašin (Ja).

— — subsp. *litorale* (BERNH.) HAY. — A typo differt caule robustiore, pedunculis calyce aequilongis vel ad summum duplo longioribus, corolla 8—9 mm longa. — Ad Vir (Pč), supra coenob. Morača (Pč, Ja), Šavniki sub Ivica planina, Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro).

Scrophularia L.

*3546. *S. peregrina* L. — In dumetis, ad sepes et muros regionis inferioris mediterraneae. — Ad Ulcinj, Bar et Vir (Ro), Crmnica (Eb).

3548. *S. bosniaca* BECK (= *S. aestivalis* PANTOZSEK Adnot. non GRIS.). — A *S. nodosa* L. dignoscitur caule copiose dense et crispule glanduloso-piloso minus conspicue angulato saepe subtereti, floribus in cymas axillares dispositis, sepalis saepe subacutis, capsula globosa. — In silvis regionis montanae, subalpinae et alpinae. — Crno et Srablje jezero sub monte Durmitor (Pt, Ro, De, Si), Kamenjak (Ho), ad latera montis Lovćen (Kš, Gi, Pej, Ro), Cetinje, Njeguši, Maglić Pivski, Vojnik, coenob. Piva, Sinjavina et Javorje planina, Piperska Lukavica, in monte Kom et Zeletin (Ro), Vjetrnik, Jablan, Lopate, in valle Svinjača pr. Kolašin (Ja), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), Volujačko jezero ad fines Bosniae (Ma).

3549. *S. Scopoli* HOPPE. — In silvis regionis subalpinae et alpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), sub monte Kom (Ba, Ja), Barno jezero, Žabljak et Ranisava sub monte Durmitor; Črtov do sub Ledenica planina; Balj et Piševo supra Andrijevića, Korita rovačka pr. Lukavica planina (Ro), Trešnjevik pr. Andrijevića, Kolašin (Ja), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

— — var. *balcanica* VELEN. Fl. bulg. 421. — A typo differt caule robustiore, foliis densissime praecipue subtus molliter pu-

bescentibus, inferioribus profunde cordatis obtuse crenato-serratis, mediis e basi truncata vel subcordata triangulari-oblongis acutius crenato-dentatis, pedicellis calyce vix longioribus, laciniis calycinis ovato-orbiculatis fere nigris late fusco marginatis. — In pascuis subalpinis et alpinis. — Ad Groblje sub monte Kom, Šjekirica planina (Ro).

3551. *S. nodosa* L. — In silvis et ad ripas regionis inferioris et subalpinae frequens. — Circa Sladovo Kopito (Pt), sub monte Durmitor et in Javorje planina (Pč), circa Bar, Ulcinj, Vir, Plavnica, Danilovgrad, Šavniki et coenob. Piva (Ro); circa Kolašin et Andrijevića (Ja, Ro), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

3552. *S. alata* GILIB. — Ad ripas et in fruticetis humidis regionis montanae. — Ad coenob. Morača (Pč, Ba, Ja), in valle fl. Tara circa Kolašin, in valle fl. Zlorječica et Lim pr. Andrijevića (Ro).

3556. *S. heterophylla* WILLD. subsp. *laciniata* (W. K.) MAIRE et PETITM. var. *Pantocsekii* GRIS. pro sp. — In rupestr. et glareosis regionis subalpinae et alpinae in tota dicione frequens.

3559. *S. canina* L. — In lapidosis, fruticetis, saxosis et ad vias regionis inferioris et montanae calidioris. — Ad Cetinje, Njeguši et Čevo (Sz, Ba, Pč, Ro, Gi), Velestovo distr. Katunska nahija, Viljuša, Šavniki, Vir, Boljevići et Rijeka (Ro), ad Bioče, Jablan et Nožica usque ad 1000 m (Ja), Limljani pr. Vir, Bar (Do), in monte Rasovatac pr. Vir (Eb).

Gratiola L.

3564. *G. officinalis* L. — In fossis et pratis humidis regionis inferioris, rarius montanae. — Rijeka (Pt, Kn, Ro), Danilovgrad (Pt, Ro), ad ripam lacus Scodrani locis pluribus (Pč, Ro, Ja), ad Bar (Ro, Do), Nikšić (Ro), Vir (Eb). — — f. *tenuifolia* VELEN. — Folia imprimis superiora angustiora valde elongato-lanceolata. — Cum typo rarius (Ro).

Limosella L.

3565. *L. aquatica* L. — In fossis et aquis stagnantibus regionis subalpinae. — Javorje et Konjsk planina (Ro).

Veronica L.

3569. *V. spuria* L. — In dumetis et ad margines silvarum regionis subalpinae, 1200—1600 m. — Božur planina, Zakamen et Varda distr. Piva (Ro).

3573. *V. spicata* L. subsp. *spicata* (L.) HAY. — In saxosis, lapidosis et declivibus asperis regionis montanae et subalpinae. — Ad coenob. Duga; Vučje Gornje pr. Gvožd Han et ad Lukovo supra Nikšić (Pt), ad Šavniki (Pč), Konjsk planina (Ho).

— — — var. *Prodanii* (DEG.) HAY. — Jasenovo polje sub monte Vojnik; Viljuša et Čevo distr. Katunska nahija; ad Borkovići et Gorańsko distr. Piva; ad latera montis Lovćen et circa Danilovgrad (Ro sub var. *squamosa* PRESL), ad Orahovo distr. Kući (Sz).

— — subsp. *orchidea* (CR.) HAY. — In saxosis ad Čafa Gvozdeća distr. Kući (Ba). (An ad var. praecedentem pertinet?)

3576. *V. satureoides* VIS. Fl. dalm. II: 168. — Dense caespitosa multicaulis, caulibus nanis basi suffruticosis; folia crassiuscula plana uninervia obovata vel oblonga basi angustata subsessilia apice integra vel parce dentata glabra vel parce pilosa dense imbricata; racemus terminalis 1—1½ cm longus villosulus; pedicelli eglandulosi calyce bractaeque breviores; corolla azurea glabra; capsula obcordata basi ± cuneata vel suborbicularis pilosa; semina lentiformia plana. — In rupestribus, glareosis et pascuis regionis alpinae, usque ad 2300 m montium dicionis septentrionalis. — Ledenica planina, Ranisava, Durmitor, Sinjavina et Kom (Ba, Ro, De, Si). E monte Lovćen adhuc non vidi.

3581. *V. alpina* L. — In rupestribus et pascuis regionis alpinae usque ad 2400 m. — In cacumine montis Maglić; Vališnica in monte Durmitor (Ro).

3582. *V. balcanica* VELEN. Fl. bulg. 431. — Ab affini *V. serpyllifolia* dignoscitur: „caulis tenuior, inflorescentia pauperior glandulosa, folia saepius integra radicalia orbiculata, corolla ubique azurea“ (VELEN. l. c.). — In humidis alp. ad Miočev do supra Kariman distr. Kući (Ba).

3583. *V. serpyllifolia* L. — In graminosis, pascuis et incultis regionis montanae, subalpinae, rarius alpinae in tota dicione frequens.

— f. *integerrima* BECK. — Folia caulina media late ovata vel orbicularia integerrima; racemus laxis pedicellis bractea brevioribus. — In herbis alpinis montis Dibala supra Kostića distr. Kući (Ba), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

— f. *glandulosa* WIRTG. — Folia glanduloso-ciliata. — Cum typo ad Andrijevica, in monte Sjekirica planina et in monte Maglič Pivski (Ro).

3587. *V. acinifolia* L. — In graminosis humidis, agris et cultis regionis inferioris et montanae calidioris. — Circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Cetinje et Njeguši (Ro).

3588. *V. arvensis* L. — In cultis, graminosis et agris regionis inferioris et montanae. — Ad Njeguši et Cetinje (Pč), circa Bar (Ba, Ro), ad Podgorica, Kokoti (nahija Lješanska), Vir et Rijeka (Ro), Crmnica (Eb).

3593. *V. verna* L. — In graminosis, lapidosis regionis montanae et subalpinae. — Cetinje; Viruša dol sub Crna planina (Pt), supra coenob. Piva (—1400 m!), ad Andrijevica (Ro).

3595. *V. Tournefortii* GMEL. — In agris et ruderalis regionis inferioris et montanae. — Ad Njeguši et Cetinje (Kn, Ld), circa Ulcinj et Bar (Ba, Ro), Brotnik (Ho), Šavnik et Andrijevica (Ro).

3596. *V. polita* FR. — In agris et incultis regionis inferioris et mediae. — Circa Bar et Ulcinj (Ba, Ro), ad Andrijevica (Ho).

3599. *V. cymbalaria* BODARD. — Ad muros et in fissuris rupium regionis inferioris mediterraneae. — Circa Bar, Ulcinj, Vir et Podgorica (Ro).

3600. *V. hederifolia* L. — In fruticetis, cultis et ad muros regionis inferioris et mediae. — Ad Ulcinj (Ba), Andrijevica (Ro).

3602. *V. prostrata* L. — In herbis regionis subalpinae ad pagum Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt), supra vallem Sušica ad Nedajno distr. Piva; in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

3603. *V. teucrium* L. subsp. *pseudochamaedrys* (JACQ.) NYM. — In graminosis, silvis et dumetis regionis

subalpinae et alpinae. — Crna planina (Pt), Borkovići et Božur planina distr. Piva (Ro), in monte Durmitor (leg. Čurčić teste MALÝ).

— — subsp. *crinita* (KIT.) VELEN. var. *Baldaccii* HOŠ RAK Oe.B.Z. L:209 pro subsp. — „A typo dignoscitur caule humiliore basi adscendente, foliis late ovatis sessilibus antice rotundatis grosse crenato-dentatis, racemis saepissime binis tenuiter pedunculatis (non stricte) densifloris ovato-confertis brevibus in parte terminali late rotundatis (ante anthesin) corollis maioribus, lobis earum late ovatis antice rotundatis.“ — In pratis alpinis Štirni do et Pavlova livada (Ho), Sjekirica et Bjelastica planina usque ad 2200 m (Ro).

3604. *V. austriaca* L. subsp. *dentata* (SCHM.) WATZEL. — A cl. HAYEK e Montenegro in Prodr. II:167 indicata. Locus mihi ignotus.

* — — subsp. *Jacquinii* (BAUMG.) MALÝ. — In rupestribus et graminosis regionis alpinae et subalpinae. — Carine et Margarita sub monte Kom (Ba, Ja), Sinjavina planina loco Ječmeni do et sub monte Durmitor; in monte Lovćen (Ba), Treblješ (Ho), Lopate et Han Garančić inter Kolašin et Podgorica (Ja), Jerinja glava et Balj pr. Andrijevice (Ro), Gračhovo (Pč), Krivi do distr. Piva (De, Si).

— — — f. *bipinnatifida* KOCH. — Folia bipinnatifida segmentis margine saepe revolutis. — Cum typo in monte Lovćen versus Njeguši et in Božur planina distr. Piva (Ro).

— — — var. *tenuis* (VELEN.) WATZL. — Caulis tenuis; folia subglabra bipinnatifida segmentis anguste linearibus usque ad nervum medianum revolutis; bractee anguste lineares; capsula et calyx $\pm$ glabri. — Ad Matoševo in valle fl. Tara (Ja).

— — — var. *Nejčeffii* (DEG.) WATZL. — Caulis dense patule albo-lanatus; folia villosa bipinnatisecta; sepala hispida. — In formis appropinquantis ad Matoševo pr. Kolašin (Ja).

— — — var. *valida* (VELEN.) HAY. — Robustior patule pilosa; folia bipinnatisecta segmentis 2—4 mm latis; racemi densi multiflori; pedicelli calyce breviores, flores maiores. — In alpinis circa Andrijevice in montibus: Balj, Sjekirica, Žoljevica et Jerinja glava saepissime in forma *robusta* ROHL. („Folia simpliciter pinnatifida“) (Ro).

— — subsp. *orbiculata* (A. KERN.) MALÝ. — Humilis, gracilis, glabriuscula; folia inferiora saepissime ovata crenata

superiora pinnatifida vel bipinnatifida ea turionum sterilium plerumque indivisa; capsula orbicularis glabra. — In rupestribus et graminosis regionis inferioris, montanae et subalpinæ frequens. — In valle Peručica sub monte Kom loco „Orlova Skala“ (Pt, Ro), circa Bar, Ulcinj, Vir, Andrijevića, Njeguši, in monte Lovćen, Ledenica et Varda supra coenob. Piva et in monte Maglič Pivski (Ro), Bijela Skala sub monte Rumija in f. *Čelakovskiana* (ASCH.) MALÝ (Ba), Volovica pr. Bar (Do).

— — — f. *hercegovinica* (K. MALÝ) WATZL. — Folia inferiora crenato-serrata, superiora angusta inciso-dentata vel pinnatiloba. — Ad Grahovo (Ad).

— — — var. *emarginata* K. MALÝ. — Capsula saepissime emarginata. — Rarius cum typo (Ro).

*3608. *V. chamaedrys* L. — In pratis, pascuis et in dumetis in tota ditione frequens.

— — f. *pilosa* (SCHM.) BENTH. — Caulis circumcirca pilosus et bifariam dense villosus. — In pascuis alpinis sub monte Kom (Pt).

*— — f. *Sternbergii* ČELAK. — Ut praecedens, sed indumentum densum villosum. — In monte Jerinja glava pr. Andrijevića (Ro).

— — f. *lamiifolia* HAYN. — Folia etiam superiora longiuscule petiolata. — Non raro cum typo: circa Bar, Ulcinj, Vir, Andrijevića, Borkovići distr. Piva et ad latera montis Lovćen (Ro), in monte Rumija (Do).

3609. *V. urticifolia* JACQ. — In silvis, fruticetis et ad rupes regionis montanae et subalpinæ ditionis septentrionalis frequens. — E monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

— — f. *fallax* ROHL. III. Beitr. 47. — Folia in petiolum 2—3 mm longum subito attenuata. — Rarius cum typo (Ro).

3611. *V. officinalis* L. — In silvis et saxosis silvaticis regionis montanae et subalpinæ in tota ditione frequens.

3613. *V. montana* L. — In silvis humidis regionis montanae et subalpinæ raro. — Vallis Viruša dol sub Crna planina (Pt), in monte „Cura“ (Tzura) supra Han Garančić in valle fl. Tara (Ja).

3614. *V. aphylla* L. — In pascuis et glareosis regionis alpinæ ditionis septentrionalis. — In monte Maglič Pivski (Ro),

in monte Durmitor, Korita rovačka, Sinjavina planina et Kom (Pt, Pč, Ht, Ba, Ro), Kostiča distr. Kuči (Ba), Prokletija loco Buni Jezerce ad fines Albaniae (Df). E monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

*3616. *V. scutellata* L. — In fossis et aquis stagnantibus regionis inferioris raro. — Ad Rijeka et Danilovgrad (Pt).

3618. *V. beccabunga* L. — Ad rivulos et in scaturiginosis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Ad rivulum Bijela sub monte Kom (Pt), in recessibus lacus Scodrani in locis pluribus (Pč, Ro), ad latera montis Ključ supra Kolašin (Ba), Ponikvica (Ho), Mratinje sub monte Maglić Pivski, Mlinski potok sub monte Durmitor, ad latera montis Balj supra Andrijevića, in valle fl. Lim et Tara (Ja, Ro), Kralje supra Andrijevića (Ja).

3620. *V. anagalloides* GUSS. — In aquis, incultis, fossis et inundatis regionis inferioris mediterraneae. — Ad Cetinje (Pt), circa Rijeka et Plavnica (Pt, Sz, Ro).

3621. *V. anagallis-aquatica* L. — In paludosis, ad ripas regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — In humidis ad Rijeka (Pt, Ba), Cetinje (Kn), Šavnik sub Ivica planina; Andrijevića, Danilovgrad, Vir, Bar et Ulcinj (Ro).

*— f. *ambigua* KROESCHE. — Pedicelli fructiferi $\pm$ patentes, saepe curvati. — In lacu „Koritnik“ sub monte Lovćen (Pej, Ro).

Wulfenia JACQ.

3623. *W. carinthiaca* JACQ. — In pascuis et ad margines silvarum regionis subalpinae et alpinae. — Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro), in monte Visitor supra Andrijevića (Sk), Fuša Rudnice et Maja Jezerce sub monte Prokletija ad fines Albaniae (Penther, Df).

Digitalis L.

3625. *D. ferruginea* L. — A sequente dignoscitur bracteis calyce brevioribus, calycis laciniis ovato-ellipticis vel oblongis obtusis late scarioso-marginatis, corolla fulva ferrugineo-reticulata. — In silvis regionis montanae et subalpinae. — Ad Konjuhe sub monte Kom (Ba), Sinjac et Ščepangrad in valle fl. Piva, in monte Sjekirica, Zeletin et Balj pr. Andrijevića (Ro, Sk).

* — — *f. longibracteata* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Bracteae calyce longiores et pedicellus longior quam in typo. — In monte Prokletija (Boš).

— — *f. pallida* ROHL. V. Beitr. 94. — Corolla pallide visrescentiflava. — Cum typo in monte Balj, Zeletin et Sjekirica (Ro, Sk).

3626. *D. laevigata* W. K. — In silvis, lapidosis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Ad Cerovo (Pt), supra Ostrog (Pč), Andrijevića, Sinjavina planina, Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

3630. *D. grandiflora* LAM. (= *D. ambigua* MURR.). — In silvis, herbis et dumetis in tota ditione, praecipue in regione subalpina frequens.

Bartschia L.

3633. *B. alpina* L. — In pascuis alpinis montium Kom et Durmitor (Pt).

Parentucellia VIV.

*3636. *P. latifolia* (L.) CAR. — In locis lapidosis et graminosis regionis inferioris et montanae calidioris. — Circa Bar, Ulcinj, Vir et Njeguši (Ro), ad Cetinje (Če, Pej).

Odontites HALL.

3637. *O. lutea* (L.) RCHB. — In locis graminosis apricis, lapidosis et in rupestribus regionis inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Sub Javorje planina et in valle fl. Zeta pr. Danilovgrad (Pč), Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba), circa Njeguši et Bukovica sub monte Lovćen; ad Pošćensko jezero supra Šavniki; ad coenob. Piva (Ro).

— — *f. montenegrina* HORÁK OeBZ. L : 209. — Caule elatiore florendi tempore folioso, foliis latioribus, ramis paucioribus sed magis elongatis racemo laxo longiore terminatis, floribus paulo maioribus valde dissitis, calycis angustioris longioris dentibus angustius lanceolatis. — In Župa (Ho).

3638. *O. glutinosa* (M. B.) BENTH. — A praeced. dignoscitur caule simplici vel stricte ramoso glanduloso-pubescenti, foliis glandulosis, corollae tubo glanduloso, limbo mar-

gine glabro, antheris inclusis, ad insertionem lanatis. — In glaucosis subalpinis montis Jerinja glava supra Andrijevice cca 1200 m (Ro).

3641. *O. rubra* GILIB. subsp. *verna* (BELL.) WETTST. — In graminosis et agris regionis montanae. — Ad Njeguši et Andrijevice (Ro).

— — subsp. *serotina* (LAM.) WETTST. — In graminosis, lapidosis et ad vias regionis montanae et subalpinae. — Bijela pr. Šavniki (Ba), Cetinje (Kn), Njeguši, Mratinje in valle fl. Piva (Ro), circa Andrijevice et Kolašin (Ro, Ja); etiam in monte Pivljan pr. montem Kom, usque ad 1500 m (Ja).

* — — — var. *canescens* (RCHB.) HAY. — Ad Njeguši (Ro). Occurrunt etiam formae, quae bracteis flores superantibus et dentibus calycinis latitudine multo longioribus ad subsp. *vernam* (BELL.) WETTST. spectant (f. *transiens*).

Euphrasia L.

3642. *E. Rostkoviana* HAYNE subsp. *Rostkoviana* (HAYNE s. s.) WETTST. — In pratis regionis montanae et subalpinae. — Danilo grad (Pt), Nikšićka župa, Ivica planina (Pč), in pascuis sub monte Kom (Pč, Ho), sub monte Durmitor (Ba), Pošćensko jezero supra Šavniki, Mratinje sub monte Maglič in forma ad subsp. *montanam* (JORD.) WETTST. verg.; in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

— — — f. *minutiflora* BORB. — Flores fere duplo minores. — In pratis siccis non raro cum typo ad Kralje, Kolašin et in monte Pivljan (Ja, Ro).

? 3644. *E. stricta* HOST a cl. PANTOCSEK (Adnot. 71) e valle Viruša dol sub Crna planina et e valle Peručica sub monte Kom indicata, verosimiliter ad spec. sequentem pertinet.

3645. *E. pectinata* TEN. subsp. *eupectinata* HAY. — In herbis regionis inferioris, montanae et subalpinae. — Ad Njeguši et Cetinje (Kn, Ro), Milušina pećina distr. Kaštunska nahija, Mratinje in valle fl. Piva, circa Rijeka et Podgorica, Njeguši (Ro), Han Garančić et in monte Trešnjevik pr. Kolašin (Ja). Occurrunt etiam formae ad var. *albanicam* HAY. et ad subsp. sequent. vergentes.

— — subsp. *tatarica* (FISCH.) HAY. — Caulis saepius ramosus; folia semper setulosa; bractae basi rotundatae denticulatae.

bus utrimque 4—7 aristatis. — Inter Njeguši et Kotor (Gi, Ma), in monte Lovćen loco Štirovnik (Ad teste WETTSTEIN), supra Njeguši, Simunj distr. Katunska nahija, Srblje jezero sub monte Durmitor, Varda et Božur planina distr. Piva, in monte Vojnik, circa Andrijevice in monte Jerinja glava et Balj (Ro). Verosimiliter loca hic enumerata (saltem p. p.) ad subsp. *eupectinatam* pertinent.

3646. *E. liburnica* WETTST. — In graminosis regionis montanae et subalpinae. — Circa Njeguši (Pej, Ro, Ša), in monte Lovćen loco Štirovnik (Vh), Viljuša (Ro), Kralje pr. Andrijevice (Ja), Volujačko jezero (Ma).

3647. *E. minima* JACQ. — In pascuis subalpinis et alpinis montis Kom Kučki (Sz); etiam in monte Pej et ad Kolašin (Ja).

*3649. *E. drosocalyx* FREYN. — In alpinis montis Durmitor loco Bobotov Kuk (leg. Czergö fide K. MALÝ).

*3650. *E. brevipila* BURN. et GREMLI. — In saxosis subalp. ad Vunsaj pr. Gusinje ad fines Albaniae (Df).

3651. *E. hirtella* JORD. — In graminosis et pascuis regionis alpinae et subalpinae, usque ad 2100 m. — Maglić Pivski, lacus Barno jezero sub monte Durmitor (Ro), Lisa supra Bar (Ba).

3652. *E. salisburgensis* FUNCK. — In pratis, pascuis et glareosis regionis alpinae et subalpinae in omnibus montibus frequens, usque ad 2300 m.

— subvar. *subalpina* GREN. — Caulis humilior saepe ramosus, folia latiora, spicae densae. — Vališnica do in monte Durmitor (Ro).

3653. *E. illyrica* WETTST. — In rupestribus et glareosis regionis montanae et subalpinae. — Milušina pečina et Lastva čevska distr. Katunska nahija, Bogojeva glava et Trešnjevko ždrijelo supra Njeguši; in monte Lovćen et Kom (Ro).

3654. *E. dinarica* (BECK) MURB. — A praeced. dignoscitur foliis glabris linearilanceolatis vel linearibus latitudine 10—15 plo longioribus dentibus longius acuminatis; bracteis glabris, dentibus utrimque 2—3, calyce fructifero magis aucto. — In graminosis et pascuis subalpinis et montanis. — Brotnik (Ho), inter Njeguši et Krstac (Kn, Ro), Velje osoje et Bogojeva

jeva glava supra Njeguši (Pej, Ro), ad latera montis Lovćen (Vh, Ro).

Alectorolophus BOEHM.

3657. *A. rumelicus* VELEN. Fl. bulg. 433. subsp. *rumelicus* (VEL.) MALÝ. — Ab affini *A. hirsuto* (LAM.) ALL. dignoscitur caule, foliis, bracteis et calycibus glanduloso-pilosis. — In pratis et pascuis regionis montanae, subalpinae et alpinae. — Circa Njeguši, ad latera montis Lovćen, Lastva čevska, Pošćensko jezero supra Šavniki, Korita rovačka et Štirni do pr. Lukavica planina, Groblje et Mokro pr. montem Kom, Sinjavina planina, montes Balj et Sjekirica pr. Andrijevica (Ro), in valle fl. Tara inter Han Garančić et Kolašin et in valle fl. Lim pr. Andrijevica (Ro, Ja); in monte Rudo brdo (Ja); Vermoš planina ad fines Albaniae (Df). Hucce spectant verosimiliter plantae a cl. PANČIĆ e monte Velka Jastrebica et e pratis sub monte Durmitor et plantae a cl. BALDACCI ad Cetinje lectae et sub *A. hirsuto* publicatae.

— subsp. *abbreviatus* (MURB.) MALÝ. — „Caulis in parte infer. ramosus ramis elongatis arcuato-adscendentibus, folia caulina dense denticulata numerosa internodiis saepissime longiora; inter ramos supremos et spicam terminalem foliorum intercalarium paria 3—4—(6); flores parum minores.“ — In pascuis subalpinis et alpinis montium Sjekirica planina et Jerinja glava supra Andrijevica (Ro).

— subsp. *Sagorskii* (SEML.) MALÝ. — A praeced. dignoscitur caule humiliore (15—20 cm alto) foliorum intercalarium paribus 0—2, calyce fructifero atroviolaceo. — In subalpinis montis Rudo Brdo pr. Kolašin (Ja).

3661. *A. maior* (EHRH.) RCHB. subsp. *major* (EHRH.) WETTST. — In satis regionis montanae ad Njeguši et Cetinje (Pč), Bobotov groblje pr. Krstac ad fines Hercegovinae (leg. Reiser, det. Dr A. BEHRESEN).

— subsp. *montanus* (SAUT.) WETTST. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatus; locus mihi ignotus.

3663. *A. mediterraneus* STERN. subsp. *mediterraneus* (STERN.) MALÝ. — In pratis et herbidis regionis montanae. — Ad Njeguši (Pej, Gi, Ma, Ro), Čevski Lisac distr. Katunska nahija (Ro), ad Cetinje (teste STERNECK).

— subsp. *arvernensis* (CHAB.) K. MALÝ. — A typo dignoscitur foliis caulinis internodiis longioribus, foliorum inter

calarium paribus 2. — In pratis subalpinis. — Ad latera montis Dziebeze distr. Kuči (Sz), in monte Vojnik (Ro), ad Nje=guši (Sa).

3666. *A. ovifugus* (CHAB.) STERN. — A praeced. dignoscitur calyce glabro solum in margine parce scabridulo dentibus in margine minime glandulosis, bracteis glabris late rhombeo-triangularibus earum dentibus paucis valde profundis longius aristatis ad apicem bractearum subito decrescentibus. — — subsp. *eu=ovifugus* (CHAB.) HAY. — Caulis simplex vel parce breviter ramosus supra ramos supremos aphyllus; folia caulina internodiis subbreviora. — In herbis subalpinis et alpinis. — In monte Maglič Pivski (B), ad Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro), Krivi do distr. Piva (De, Si).

— — subsp. *divaricatus* (STERN.) HAY. — Caulis inferne longe ramosus ramis arcuato=adscendentibus supra ramos supremos foliorum intercalarium paribus 3—5 instructus; folia caulina internodiis longiora. — In pratis et silvis subalpinis. — Peručica sub monte Kom Kučki (Sz teste STERNECK), in pascuis ad pedem montis Kom (Ro).

3668. *A. angustifolius* (GMEL.) HEYNH. (? = *Rhynanthus alpinus* PANT. Adnot. 72) subsp. *subalpinus* (STERN.) WETTST. — In pratis regionis subalpinae et alpinae usque ad 2200 m. — In monte Durmitor, Bukovica sub monte Durmitor, in valle fl. Jelovica pr. Andrijevice, Bjelastica planina supra Kolašin (Ro), Piva planina: ad Nedajno (De, Si). — — subsp. *angustifolius* (GMEL.) WETTST. — In herbis et glareosis montanis et subalpinis. — Viruša dol sub Crna planina, Peručica sub monte Kom (Pt), Bukovica et Žabljak sub monte Durmitor, ad Mratinje sub monte Maglič Pivski, Ledenica, Božur planina, Zakamen et Varda distr. Piva, 800—1600 m (Ro).

— — subsp. *lanceolatus* (KOV.) WETTST. — Caule ramoso ramis longis arcuato=adscendentibus et foliis caulinis internodiis suis longioribus cum subsp. *euangustifolio* bene congruit, sed differt foliorum intercalarium paribus 0—2 (nec 2—7). — In pascuis alpinis montis Durmitor (Ro).

3671. *A. sperulus* MURB. (OeBZ. XLVIII : 41) subsp. *Rohlenae* STERN. ap. MALÝ Glasn. XXXI: 64. — Ab omnibus speciebus praeced. dignoscitur dente labii superioris

brevi quadrato vel breviter triangulari cca 1 mm longo; caulis simplex vel superne breviter ramosus usque ad 40 cm longus, bifariam pilosus; folia caulina internodiis breviora, intercalaria nulla; bracteae virides subglabrae triangulari-ovatae acute densatae (non aristatae) dentibus apicem versus sensim decrescentibus; calyx breviter puberulus, corolla fauce aperta. — In pratis subalpinis et alpinis, 1600—1800 m. — Štirni do pr. Lukaška planina (Ro).

3673. *A. minor* (EHRH.) W. GR. — In pascuis et pratis regionis montanae, subalpinae et alpinae. — Ad Cetinje (Pt), in monte Kom (Pč), Viruša dol sub Crna planina (Ba), Mokra sub monte Džiebeze (Sz, Ro), Peručica sub monte Kom; circa Andrijevića et in Sjekirica planina (Ro), Carine sub monte Kom et in monte Lisa supra Kolašin (Ba); circa Kolašin (Ja), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), in monte Lovćen (To).

Pedicularis L.

*3676. *P. palustris* L. — In pratis humidis regionis subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina; Pašina Voda sub monte Durmitor (Pt).

3677. *P. comosa* L. (= *P. Sibthorpii* aut. mont. non BOISS.). — In pascuis et herbidis regionis subalpinae et alpinae. — In montibus Durmitor, Kom, Sinjavina et Javorje (Pt, Pč, Ba, Ro), Maglič Pivski (B); in monte Vrh-Suta distr. Crmnica: Bijela Skala et Medjurečka planina distr. Primorje (Ba). Loca hic enumerata verosimiliter partim ad alias species pertinent. ? — — var. *glabricalyx* PANT. Adnot. 72. — Caule glabrescens, calyce et dentibus glabris. — In pascuis alpinis montis Kom (Pt).

3679. *P. brachyodonta* SCHLOSS. VUK. — A praeced. dignoscitur calycis dentibus triangulari-ovatis latitudine vix longioribus ciliatis, corollae labio superiore apice truncato vel breviter bidentato, labii inferioris fauce bigibbosi lobis denticulatis non ciliatis. — In pascuis et pratis subalpinis et alpinis. — In montibus Maglič, Džiebeze, Hum Orahovski, Kunj Kostiča, Dibala, Vila, Planinica, Mojan et Strunga distr. Kuči (Sz, Ba), in montibus Maganik et Lukavica planina (Ho), Sjekirica et Bjelastica planina (Ro), Vrtiljeka, Han Garančić, vallis Svinjača pr. Kolašin; montes Pivljan et Margarita pr. montem Kom (Ja), Pišče et Nedajno in Pivska planina, supra

lacum Crno jezero in monte Durmitor (De, Si), Kom Kučki (Lo).

— subsp. *Grisebachii* (WETTST.) HAY. — Caulis humilior densius pilosus; spica densa ovata vel capitata; bractee inferiores trifidae vel tricuspidatae, superiores indivisae. — In pascuis alpinis montis Vila pr. Rikavac distr. Kuči (Df).

— — — f. *fallax* (BECK) HAY. ap. JANCHEN. — Bractee inferiores foliaceae. — Non raro cum typo (Ja).

3681. *P. Malyi* JKA.*) — A praeced. dignoscitur caule magis villosa, calycis villosi dentibus lanceolatis latitudine longioribus et tubo subbrevioribus. A *P. Friderici-Augusti* dignoscitur corolla glabra. — In pratis et pascuis alpinis et subalpinis. — In montibus Kom Kučki et Vasojevički, Maglić Pivski (Ro), Lovćen (Ro, Bo), in monte Rumija (Do) et Durmitor (De, Si).

* — — var. *bosniaca* (BECK) MALÝ. — In monte Durmitor loco Savin Kuk, Ledena pečina et supra lacum Crno jezero (De, Si), Kom Kučki (Lo).

*3681b. *P. leucodon* GRIS. — In alpinis montis Durmitor loco Savin Kuk rarissime (De, Si teste MALÝ).

3682. *P. Friderici-Augusti* TOMM. f. *montenegrina* (EBEL) HAY. — A typo differt caule elatiore et densius foliato, bracteis magis patentibus. — In herbis elatis montis Vrh-Suta (Sutorman) supra Bar (Ba, Ebel).

3685. *P. petiolaris* TEN. — Radices vix vel paulo incrassatae, caulis humilis gracilis 10—25 cm altus lanuginosus vel basin versus glabrescens, folia anguste bipinnatisecta subglabra, pinnae subpetiolatae, pinnulae lanceolatae angustae, inferiores dentatae, spica breviter cylindracea vel capitata densa fructifera + elongata; bractee inferiores foliaceae floribus cca 2 cm longis multo longiores superiores lanceolatae subintegrae calycem parum superantes; calycis dense villosi et glandulosi dentes lanceolati acuminati villosi tubo suo breviores; corolla rosea subglabra labio superiore galeato vix rostrato truncato breviter bidentato, labio inferiore trilobo, lacinia media orbiculari; capsula ovata breviter acuminata. — In pascuis alpinis. — In monte Maglić Pivski et Bjelastica planina (Ro), sub monte Kom Kučki et in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), in monte Prokletija (Df),

*) Confer: MALÝ K.: Bulletin de l'Inst. Botan. de l'Univ. de Beograd II. 1931-32.

Struga planina (leg. Havelka fide MALÝ), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

3689. *P. Hoermanniana* K. MALÝ Glasnik IX : 145 (= *P. Hacquetii* aut. mont. non GRAF.). — In pratis et pascuis subalpinis et alpinis dicionis septentrionalis. — In monte Durmitor (Pt, Pč, Ba), in monte Kom (Pč, Ho, Ba), Sinjavina planina (Ba, Ro), Štirni do pr. Lukavica planina; Sjekirica et Bjelastica planina (Ro), Piva planina: pr. Pišče et Nedajno (De, Si).

3694. *P. verticillata* L. — In graminosis et glareosis subalpinis et alpinis in omnibus montibus dicionis septentrionalis et orientalis. — E monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

Melampyrum L.

3696. *M. cristatum* L. — In graminosis et ad margines silvarum regionis subalpinae et montanae. — Supra Kolašin (Pč), Malošin do distr. Katunska nahija (Ro), Konjuhe pr. Andrijevića et in Sinjavina planina loco Ječmeni do (Ba).

3697. *M. arvense* L. — In cultis et dumetis regionis montanae et subalpinae. — Sub monte Lovćen (Pč), ad Orahovo distr. Kući (Sz), Velestovo distr. Katunska nahija (Ro), circa Andrijevića (Ro, Ja).

3699. *M. fimbriatum* VANDAS (= *M. pseudobarbatum* ROHL. non SCHUR). — In fruticetis et herbidis regionis montanae et subalpinae (Ho), ad Viljuša, Rudine nikšićke et Čevo distr. Katunska nahija (Ro), Cetinje (Kn).

3700. *M. barbatum* W. K. subsp. *carstiense* RONN. — In herbidis et dumetis regionis inferioris, montanae et subalpinae frequens. — Ad Komani (Pt), in pratis silvaticis montis Durmitor (Pč, Ba), Orahovo distr. Kući (Sz), in arvis ad Kunja et Možura planina distr. Primorje (Ba), Borkovići et Sinjac distr. Piva; Zagarać, Lješanska nahija, Čevski Lisac, Bar et Ulcinj (Ro), circa Njeguši (Gi, Ma, Ro), Drežnica pr. Nikšić (Ro), in monte Rumija supra Bar (Do), in monte Rasovatac pr. Vir (Eb). (Plantae in campo Njeguško polje lectae ad subsp. *eu-barbatum* RONN. vergunt.

3704. *M. Hoermannianum* K. MALÝ subsp. *bosniacum* (RONN.) K. MALÝ. (= *M. nemorosum* var. *subalpi-*

num ROHL. non JUR.). — Caulis internodiis multis brevibus; ramorum paria 6—10 caule aequilonga vel longiora; inter ramos supremos et racemum terminalem foliorum intercalarium paria 1—4; bractae superiores $\pm$ violaceae; calycis tubus numquam pilosus, dentibus anguste lanceolatis porrectis apice breviter aristatis tubo suo duplo longioribus, sinibus acutis; flores in racemos laxos secundos dispositi; corollae tubus subrectus calycis laciniis multo longior, interne inter insertiones staminum fasciculis pilorum binis parvis praeditus, fauce subaperta. — In fruticetis regionis subalpinae. — Circa Kolašin locis pluribus 950—1200 m (Ja), sub monte Maglić prope Mratinje, in silvis sub monte Durmitor, ad Šavniki et coenob. Piva (Ro).

*3705. *M. Dörfleri* RONN. — A praeced. dignoscitur calyce saepe ad nervos longe piloso, corollae tubo interne ad insertionem filamentorum longiorum fasciculo pilorum multo maiore praedito, calycis laciniis margine setulosis; inter ramos supremos et racemum terminalem foliorum intercalarium paria 0—1. — In dumetis regionis alpinae supra Vunsaj pr. Gusinje cca 1800 m (Df).

— subsp. *montenegrinum* JANCHEN OeBZ. XCVIII: 271, 1919 (= *M. nemorosum* ROHL. non L.). — A typo differt caule ramosissimo, ramis magis divaricatis (nec erecto-patulis), foliis paulo minoribus et pro longitudine latioribus, floribus paulo minoribus. — In dumetis et ad margines silvarum regionis montanae. — Ad Kralje et Andrijevica (Ja, Ro).

3706. *M. scardicum* WETTST. var. *scardicum* RONN. — A praeced. dignoscitur foliis angustioribus (5—7 mm latis), caule saepissime simplici, calycis tubo brevioris (cca 2 mm longo) dentibus sursum curvatis, corollae minoris (cca 10—17 mm) tubo supra basin valde prono curvato calycis laciniis vix longiore. — In pascuis alpinis inter Plav et Dečani ad fines Albaniae (Df).

*3709. *M. pratense* L. subsp. *vulgatum* (PERS.) RONN. — In dumetis regionis montanae et subalpinae. — In valle flum. Lim et Zlorječica et ad latera montis Jerinja glava pr. Andrijevica (Ro), in monte Lovćen? (To).

*3710. *M. silvaticum* L. subsp. *subsilvaticum* (RONN.) SOO. — In silvis reg. subalp. — Ad lacum Crno jezero sub monte Durmitor; supra Andrijevica (Ro).

Tozzia L.

3711. *T. alpina* L. — In humidis et scaturiginosis reg. alpinae raro. — Ad lacum Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), in silva ad latera septentr. montis Kom (Ro).

Lathraea L.

3712. *L. squamaria* L. — In silvis reg. montanae. — Ad latera montis Maglič Pivski versus Mratinje (Ro), inter Cetinje et Rijeka (Gi), ad pedem montis Gola Kosa (Reiser fide MALÝ).

Lentibulariaceae

Pinguicula L.

3716. *P. leptoceras* RCHB. (= *P. alpina* aut. monten. non L.; *P. vulgaris* var. *alpicola* ROHL. non RCHB.). — In scopulis mucosis et humidis reg. subalp. et alp. dic. septentr. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), in monte Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro), Javorje planina, Ranisava (Ro), Sinjavina planina (Ba, Ro), Rikavac, Širokar et Velki Maglič distr. Kuči (Ba, Df).

Orobanchaceae

Orobanche L.

3727. *O. nana* NOE. — In regione inferiore ad Boljevići supra Vir (Ro).

3729. *O. Mutellii* F. SCHULTZ. — In regione inferiore pr. Bar (Ro).

*3733. *O. purpurea* JACQ. — In regione montana ad Njeguši (Pej, Ro).

3739. *O. gracilis* SM. — In regione montana et subalpina. — Supra Njeguši; Lastva čevska; Štirni do pr. Lukavica planina (Ro).

*3745. *O. crenata* FORSK. — In regione montana ad Njeguši, loco Bogojev do et Djevojački do (Pej, Ro).

*3754. *O. minor* SUTT. — In reg. infer. dicionis mediterraneae prope Bar (Ro, Do).

— f. *adenostyla* VIS. — Corolla parce glanduloso-pilosa demum glabrescens, spica plerumque laxiflora. — Cum typo ad Bar (Ro, Do).

*3756. *O. picridis=hieracioidis* F. SCHULTZ. — In reg. infer. dic. mediter. — Ad Boljevići supra Vir et ad Bar (Ro).

3758. *O. lutea* BAUMG. — In reg. subalp. — Vallis Peručica sub monte Kom (Pt).

3760. *O. caryophyllacea* SM. — In monte Lovćen (To), Sutorman supra Bar (Eb).

3762. *O. Pančićii* BECK. — A specie sequente dignoscitur spica densiflora, calycis segmentis saepissime bidentatis (rarius indivisis), corolla ochroleuca non raro faucem versus violascente, stigmatibus vitellino purpureo-cincto. — In pascuis reg. subalp. sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz).

3763. *O. alba* STEPH. — In reg. infer., mont. et subalpina. — Peručica sub monte Kom (Pt), ad Cetinje (Pč), in pascuis sub monte Hum Orahovski et sub monte Džiebeze distr. Kuči (Sz); in monte Rumija supra Bar (Ba); Lastva čevska distr. Katunska nahija; Boljevići et Godinje pr. Vir; ad Rijeka (Eb, Ro).

— — var. *subalpina* BECK. — Caulis firmus, spica densior, corolla ultra 2 cm longa nervis purpureis pulchre picta. — Ad Drežnica pr. Nikšić, cca 1200 m (Ro).

— — var. *rubiginosa* (DIETR.) WALP. — Flores rubri vel purpurei; stigma luteum vel aurantiacum. — Cum typo sub monte Hum Orahovski (Sz).

3764. *O. reticulata* WALLR. (= *O. scabiosae* KOCH) var. *pallidiflora* (W. GR.) BECK. — In reg. mont. et subalp. — Sinjavina planina, lacus Riblje et Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), inter Bogetići et Nikšić; ad Seljani inter Vir et Rijeka, Lastva čevska distr. Katunska nahija (Ro).

— — — f. *adusta* (PANČ.) BECK. — „Filamenta 2 mm supra basin corollae inserta glaberrima vel basi paulo pilosula; stylus copiosissime glandulosus-pilosus.“ — Ad Mrčenov do sub monte Kom (Pč).

Gesneraceae

Ramondia RICH.

*3766. *R. serbica* PANČ. (= *R. Nathaliae* BALD. non PANČ. et PETROVIĆ). — In rupibus calcareis locis humidis

ad latera montis Rumija versus Bar locis pluribus: Dobra Voda, Bijela Skala, Mali Mikulić, Lisinj et Medjurečka planina (Ba, Ro, Do).

Acanthaceae

Acanthus L.

3772. *A. longifolius* HOST. — In fruticetis, silvaticis et saxosis reg. infer. mediterr. et montanae calidioris. — Nikšićka župa (Pč), Nikšićko polje (Ba, Ro), Cetinje (Gi, Ma), in vineis ad Boljevići supra Vir, circa Bar, Viljuša, Kokoti distr. Lješanska nahija, Zagarać supra Danilovgrad, Njeguši, Goražsko distr. Piva, Andrijevića (Ro), ad coenob. Morača, in monte Vjetrnjic supra Peljev brijeg (Ja), Krivi do distr. Piva (De, Si).

3774. *A. spinosissimus* PERS. — In fruticetis, lapidosis reg. infer. dic. mediterr. frequens. — Zagarać supra Danilovgrad (Pt), Sinjac (Pč), Bar (Ba, Ro), Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Lješanska nahija (Ro), Bioče in valle fl. Morača et sub monte Vjetrnjic (Ja).

Verbenaceae

Verbena L.

3776. *V. officinalis* L. — In ruderalis et ad vias reg. infer., mont., rarius subalp. in tota ditione frequens.

Vitex L.

3781. *V. agnus-castus* L. — In dumetis, fossis et ad ripas reg. infer. mediterr. — Ad Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Plavnica et Podgorica (Eb, Pt, Pč, Ba, Ho, Kn, Ro).

Labiatae

Aiuga L.

3782. *A. reptans* L. — In graminosis humidis et umbrosis reg. infer., mont. et subalpinae frequens. — Viruša dol infra Crna planina (Pt), Cetinje (Ba), Bijela Voda sub monte Kom; circa Bar, Ulcinj, Vir, Danilovgrad, Podgorica, Njeguši et Andrijevića (Ro), circa Kolašin (Ja).

3783. *A. genevensis* L. — In graminosis et dumetis reg. infer., mont. et subalp. — Circa coenob. Duga (Pt), ad Cetinje et Rijeka (Pč), Brotnik (Ho), Viljuša et Malošin do

distr. Katunska nahija, circa Andrijevića (Ro), Crmnica (Eb), Crvena Stijena et Pajova dolina supra Njeguši (Pej, Ro).

3784. *A. pyramidalis* L. — In pascuis subalp. circa ovilia Javorce in monte Crna planina (Pt).

3788. *A. Laxmannii* (MURR.) BENTH. — Caulis patule pilosus; folia pilosa indivisa oblonga, caulina basi rotundata semiamplexicaulis sessilia integra vel apicem versus crenatodentata, floralia floribus multoties longiora; flores in verticillastris bifloris dispositi breviter pedicellati, corolla flavida purpureo-venosa, labio superiore fisso. — In saxosis et herbidis reg. mont. Nikšićka župa (Pč), sub monte Vojnik (Ba).

3790. *A. chamaepitys* (L.) SCHREB. — In pascuis, locis siccis et lapidosis reg. infer. mediterr., rarius montanae. — Bioče pr. Podgorica (Pt, Ro), circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Duklja, Danilovgrad et Zagarać; etiam ad Andrijevića (Ro), in monte Kosa et Rumija supra Bar (Do).

— f. *grandiflora* VIS. — Corolla 10–12 mm longa, flores bracteis paulo breviores; nuculae evidenter transverse rugosae. — Frequentior ac typus.

*3791. *A. chia* (POIR.) SCHREB. — A praeced. dignoscitur tomento densiore albo-hispido, floribus bracteis saepissime superantibus, calycis dentibus tubo suo brevioribus, corolla 2 cm longa calyce 5-plo longiore, nuculis transverse corrugatis. — In asperis, lapidosis et incultis reg. infer., mont., rarius subalpinis. — Ad Ostrog (Pč, Ho), Sinjavina planina loco Korman? (Ba), ad Bar (Ho). Forsan loca hic enumerata partim ad spec. praeced. pertinent.

Teucrium L.

3795. *T. Arduinii* L. — In saxosis et dumetosis reg. infer., mont. et subalp. — Komani (Pt), Njeguši, Cetinje (Pč, Ro, Gi, Kn), Čevo et Grahovo (Pč), ad Ostrog (Pč, Ba), ad latera montis Lovćen (Ba, Pej, Ro), ad Kolašin et in monte Ključ (Ba), Rijeka (Ho), Rudine nikšićke et Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro), Lopate, mons Pej, Mala Rijeka pr. Nožica, Jablan et ad latera montis Vjetrnik ad pagum Klopot (Ja).

3804. *T. scordium* L. — In pratis paludosis et in fossis reg. infer. — Ad Vir (Pč), circa Rijeka (Kn), in humidis pagi Plavnica (Sz). „Cum forma typica erecta crescit promiscue

alia diffusa, foliis brevioribus et verticillis longius pedunculatis, in *T. scordioidem* quasi transitum modulans" (PANČIĆ Elench. pag. 77).

3805. *T. scordioides* SCHREB. — In humidis ad Rijeka (Pt), ad ripam lacus Scodrani (Ro).

3807. *T. flavum* L. — In rupestribus reg. mont. supra coenob. Ostrog (Pč, Ba).

3810. *T. chamaedrys* L. — In dumetis et rupestribus reg. infer., mont. et subalp. — Circa Šavniki (Pt, Ro), ad latera montis Lovćen (Pč, Kš, Ro, Pej), ad Njeguši et Cetinje (Sz, Kn, Ro), Medun distr. Kući (Šz), Viljuša, coenob. Piva et Vir (Ro), Bar, Sutorman (Do), supra coenob. Morača (Ja), ad Kralje et Andrijevića (Ja, Ro).

— — var. *villosum* HIRC. — Kračeva glavica pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — — f. *illyricum* BORB. et BORNM. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

3812. *T. montanum* L. — In rupestribus e reg. infer. usque in alpinam in tota ditione frequens et vulgaris.

— — f. *supinum* (L.) RCHB. — Folia linearia 1—2 mm lata margine valde revoluta. — Non raro cum typo.

3817. *T. polium* L. — In rupestr., dumetosis et lapid. reg. infer., mont., rarius subalp. ditionis austroorient. frequens et vulgaris. — Ulcinj, Bar, Vir, Rijeka, Cetinje, Njeguši, mons Lovćen, mons Jastrebica, mons Lisinj, mons Rumija, Sutorman, Podgorica, Medun, Orahovo, Ostrog, Nikšić, Lukovo sub monte Vojnik, Šavniki, Viljuša, mons Vjetrnik etc. saepissime floribus rubro purpureis (= f. *purpureum* VIS.). Forma floribus albis vel pallide roseis (= f. *vulgare* BENTH.) multo rarius.

Rosmarinus L.

*3819. *R. officinalis* L. — In rupestribus et dumetis reg. infer. mediterr. — Limljani distr. Crmnica (Pč), Boljevići supra Vir, Ulcinj (Ro).

Prasium L.

3820. *P. maius* L. — In saxosis ad pedem montis Rumija supra Bar, cca 100 m (Ro), collis Volovica pr. Novi Bar (Do).

Scutellaria L.

3822. *S. alpina* L. — „A basi ramosissima; caulibus decumbentibus adscendentibus pubescentibus; foliis ovatis vel oblongis crenatis pubescentibus inferioribus breviter petiolatis, superioribus subsessilibus, floralibus dense imbricatis purpurascens integris calyces occultantibus; floribus in axillis solitariis non secundis, spicam densam formantibus; corolla pubescente flava, rarius labio inferiore purpurascens.“ — In glareosis et gramin. reg. subalp. et alp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt, Ro), in monte Javorje planina (Pč, Ro), in monte Velki Maglič distr. Kuči (Sz), Lijeva Rijeka, Sinjavina planina loco Crvena ploča (Ba), Štirni do et Treblješ luka (Ho, Ro), Pišperska Lukavica, Pavlova livada (Ro), in monte Lovćen (Ro, Pej), Matoševo pr. Kolašin (Ja), Fuša Rudnices sub monte Prokletija (Df).

3823. *S. Columnae* ALL. — A sequente differt caule inferne tomentoso, superne cum foliis floralibus et calycibus glanduloso-villoso, foliis floralibus calyce parum longioribus, corolla maiore 25—28 mm longa purpurea quam calyx 6-plo longiore, nuculis tenuissime stellato-pilosis. — In nemoribus regionis inferioris et montanae raro. — Ad Boljeviči pr. Vir, Drušiči pr. Rijeka, Bukovica pr. Njeguši (Ro), ad pagum Mikuliči sub monte Rumija (Do), in monte Troica pr. Vir (Eb).

3825. *S. altissima* L. — In dumetis et silvis reg. mont. et subalp., rarius infer. — Sub monte Durmitor (Pč), Rupa Konjska et in silva Skrobotuša sub monte Vila (Sz), Kostiča et mons Dibala distr. Kuči (Ba), ad Njeguši et Cetinje (Ld, Gi, Pej, Ro), ad latera montis Lovćen (Kš, Ro), Zagarać supra Danilovgrad, Plavnica ad ripam lacus Scodrani, Viljuša, Šavniki, coenob. Piva et in monte Vojnik (Ro), in monte Vjetrnik, supra coenob. Morača, in valle Bistrica et Svinjača pr. Kolašin (Ja), ad Kralje et Andrijevice (Ja, Ro).

*— f. *micrantha* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Flores ad summum 12 mm longi. — In monte Prokletija loco Zastan (Boš).

3831. *S. galericulata* L. — In paludosis, in fossis et ad ripas reg. infer., mont. et subalp. — Ad Vir (Pč), Pošćensko jezero supra Šavniki, Barno jezero sub monte Durmitor, lacus Scodranus ad Godinje et Plavnica (Ro).

— — f. *pauciflora* (PANT. Adn. 62) HAY. — Caulis erectus simplex humilis usque 15 cm altus. — In humidis ad lacum Riblje jezero infra montem Mali Durmitor (Pt).

Lavandula L.

3833. *L. spica* L. — In hortis culta.

Marrubium L.

3840. *M. incanum* DESR. (= *M. candidissimum* aut. mont. non L.). — In rupestr., lapid. et ruderat. reg. infer., mont. et subalp. frequens. — Čevo distr. Katunska nahija et Danilovgrad (Pč), in monte Orjen (Ad), circa Njeguši et Cetinje (Sz, Pč, Kn, Ba, Ro etc.), ad latera montis Lovćen (Ho, Pej), in monte Rumija supra Bar, Medun distr. Kuči (Ba), Drušći distr. Lješanska nahija, Malo brdo et Golubovci pr. Podgorica, Viljuša, Rudine nikšičke, Šavniki sub Ivica planina, Gorańsko et Ljut supra coenob. Piva (Ro), ad latera montis Vjetrnik (Ja), in monte Kosa supra Bar (Do), insula Vranina (Eb).
× *M. incanum* × *vulgare* var. *lanatum* = *M. montenegrinum* SAG. OeBZ. LV:27. — Ad Njeguši (Sa).

3843. *M. vulgare* L. — In ruderatis et lapid. reg. infer. et mont. calidioris. — Insula Vranina (Eb), circa Sindžon (Pt), Rijeka (Ho), Podgorica (Ro), Njeguši (Gi, Ma, Kn, Pej, Ro), Bioče in valle fl. Morača, in monte Jablan (Ja).

— — var. *lanatum* BENTH. — Folia minora suborbiculata utrimque albo-lanato-tomentosa. — Ad Njeguši (Ba, Kn), in insula Vranja lac. Scodrani, Drušići pr. Rijeka, Nikšić, Tudje-mile supra Bar, ad latera montis Rumija (Ba, Ro, Do).

Sideritis L.

3845. *S. montana* L. — In lapidosis et herbis reg. inf. et mont. — Circa pagum Previs (Pt), ad Riječani (Ho), Viljuša et Šavniki (Ro).

3847. *S. romana* L. — In apricis et lapid. reg. infer. — Ad Dobrsko selo pr. Rijeka (Pt), ad Vir (Pč), in insula Vranja lacus Scodrani (Ba), inter Kotor et Njeguši (Pej, Ro), ad Mikulići sub monte Rumija (Do), insula Vranina (Eb).

— — var. *approximata* GUSS. — „Spica elongata, verticilli numerosi contigui“ (PANČ. Elench. 77). — Ad Vir cum typo.

3848. *S. purpurea* TALBOT. — A praeced. differt indumento longiore, calyce basi minus gibboso, corollae purpureae maioris limbo magis exserto. — In lapid. et ad vias reg. infer. et montanae calidioris. — Circa pagum Ceklin (Pt), Cetinje, Podgorica, Kokoti, Drušiči, Rijeka, Vir, Boljevići, Bar et Ulcinj (Ro), ad Bioče in valle fl. Morača (Ja, Df), Volovica pr. Novi Bar (Do).

Nepeta L.

3856. *N. cataria* L. — In lapid., fruticetis et ad sepes reg. infer. et mont. calidioris. — Danilovgrad (Pč), Drušiči distr. Lješanska nahija et ad Nikšić (Ba), Rijeka (Ho), Cetinje (Kn), ad latera montis Lovćen, ad Njeguši, Spuž, coenob. Piva et ad ped. montis Balj pr. Andrijevice (Ro), in monte Vjetrnik distr. Bratonožići et inter coenob. Morača et Bistrica (Ja), Sutorman et mons Kosa supra Bar (Do).

3866. *N. pannonica* L. (= *N. nuda* aut. mont.). — In rupestribus et herbis in tota dicione e reg. infer. usque in alp. frequens.

*— f. *angustifrons* ROHL. XI. Beitr. 14. — Folia caulina media et superiora apicem versus longius angustata ad basin non subcordata nec truncata ut in typo, sed $\pm$ in petiolum attenuata. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

*— f. *longidens* ROHL. XI. Beitr. 14. — Calycis dentes (sub flore) tubo evidenter longiores. — Cum typo in monte Lovćen (Pej, Ro).

— f. *densiflora* SAG. — Verticillastris multifloris sese attingentibus. — Cum typo ad Njeguši (Sa).

Glechoma L.

3869. *G. hederacea* L. — In cultis, gramin. et pratis reg. mont. — Ad Cetinje et Njeguši (Pč, Ro), Viljuša, Vojkovići et Resna distr. Katunska nahija (Ro).

3871. *G. hirsuta* W. K. — Vermoš planina ad fines Albaniae cca 1100 m (Df).

— f. *longidens* ROHL. IV. Beitr. 78. — Calycis dentes tubo longiores. — In dumetis ad Andrijevice cca 800 m (Ro).

Prunella L.

3874. *P. grandiflora* (L.) JACQ. — In lapidosis, pascuis et herbis regionis montanae et subalpinae. — Ad Vučje

Gornje pr. Gvozd sub monte Vojnik (Pt), Ivica planina (Pč), in monte Brotnik (Ho), Lovćen, Lastva čevska, Malošin do et Velestovo distr. Katunska nahija (Ro).

× *P. grandiflora* × *vulgaris* = *P. spuria* STAPF. — In monte Lovćen (Ro, Pej).

3875. *P. vulgaris* L. — In graminosis, pratis, pascuis et ad vias reg. infer., mont. et subalp. — Sub monte Durmitor (Pt, Ba), ad Vir (Pč), Plavnica (Sz), sub monte Kom Kučki (Ho), circa Bar, Ulcinj et Njeguši (Ro), Kolašin (Ja), Kralje et Andrijeva (Ja, Ro), circa Viljuša, coenob. Piva et Danilovgrad (Ro).

*— f. *paludosa* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis ad 40 cm altus; internodia foliorum ad 12 cm longa. — Ad ripas lacus Plavsko jezero (Boš).

× *P. laciniata* × *vulgaris* = *P. pinnatifida* PERS. — In declivibus montis Lovćen (Ro, Pej), Bar (Do), sub monte Prokletija (Boš).

3876. *P. laciniata* L. — In silvis, fruticosis, lapidosis et graminosis reg. infer., mont. et subalp. in tota dicione frequens.

— f. *subintegra* HAMILTON. — Folia ± integra. — Ad Njeguši et Medun (Sz, Ro), Borkovići distr. Piva (Ro), Bar (Do).

Melittis L.

3877. *M. melissophyllum* L. — In silvis et dumetis reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Viljuša, Šavniki, Nikšić, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić Pivski, Njeguši, Mosori pr. Podgorica et ad pedem montis Jerinja glava pr. Andrijeva (Ro), Han Garančić pr. Kolašin (Ja), Sutorman supra Bar (Eb).

— f. *oblongifolia* ROHL. II. Beitr. 9. — Folia oblonga basin versus angustata. — Inter Cetinje et Rijeka (Ro).

Phlomis L.

? 3880. *Ph. lanata* WILLD. — A cl. BALDACCI ex insula Vranja lacus Scodrani indicata; verosimiliter ad spec. sequentem pertinet.

3881. *Ph. fruticosa* L. — In rupestribus et fruticetis reg. infer. dic. mediterr. — Ad Vir et Boljevići (Pč, Ro), ad

latera montis Lisinj supra Bar (Ba), circa Bar (Ho, Ro, Do), Malo brdo pr. Podgorica, Kokoti distr. Lješanska nahija, Lipovik pr. Rijeka (Ro), Limljani pr. Vir; insula Vranina (Eb).

Galeopsis L.

3887. *G. ladanum* L. subsp. *latifolia* (HOFFM.) GAUD. — In incultis, lapidosis et in dumetosis reg. mont. et subalp. — Žabljak et Barno jezero sub monte Durmitor, Šavnik, Viljuša, Njeguši et in decliv. montis Lovćen (Ro), Kolašin et Kralje pr. Andrijevice (Ja).

3888. *G. tetrahit* L. — In silvis et ad sepes reg. mont. et subalp. — Circa Kolašin (Pč, Ja), sub monte Kom Kučki (Ho), circa Andrijevice et Kralje (Ja, Ro).

3889. *G. pubescens* BESS. f. *Walteriana* (SCHLECHTD.) ROHL. — Caulis setosus pilis mollibus paucis vel nullis. — In dumet. reg. subalp. ad latera montis Balj pr. Andrijevice (Ro).

3890. *G. bifida* BOENNIGH. — Ad marg. silvarum reg. subalp. in valle flum. Jelovica sub monte Bjelastica planina (Ro).

3891. *G. speciosa* MILL. subsp. *speciosa* (MILL.) BRIQ. — In silvis humidis, ad ripas et in herbis reg. subalp. et alp. dicionis septentrionalis. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Perućica sub monte Kom (Pt, Ro, Ho), circa pagum Kovčice sub monte Mali Durmitor (Pt), in valle flum. Tara (Pt, Ro), Rupa Konjska sub monte Vila distr. Kuči (Sz), Borkovići et Mratinje distr. Piva, Šavniki, Štirni do pr. Lukavica planina, in montibus Balj, Sjekirica et Velki Krš pr. Andrijevice (Ro).

— — f. *interrupta* PORSCH. — Ad latera montis Lovćen (Pej).

Lamium L.

3892. *L. galeobdolon* (L.) CR. subsp. *montanum* (PERS.) HAY. — In silvis mont. et subalp. — Crna planina et Kom (Pt), Ljut, Ledenica planina et Božur supra coenob. Piva, Orani do distr. Katunska nahija; ad latera montis Lovćen; Matoševo in valle fl. Tara et Velki Krš pr. Andrijevice (Ro), ad lacum Volujačko jezero (Ma), Savin Kuk et Medjed in monte Durmitor (Ht), Krivi do distr. Piva (De, Si).

* — — — f. *incisum* ROHL. V. Beitr. p. 100. — Folia ad $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ incis. — Cum typo in monte Božur planina distr. Piva (Ro).

— subsp. *vulgare* (PERS.) HAY. — In subalp. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

3893. *L. orvala* L. — In silvis reg. subalp. vallis Viruša infra Crna planina (Pt).

*3893b. *L. Lovčenicum* ROHL. IX. Beitr. 8. — Radix perennis $\pm$ repens; caulis erectus usque ad 50 cm altus simplex vel parce ramosus (i. e. ex axi foliorum rami breves exeuntes) infra glaber, in medio et supra pilis brevissimis adpressis sparse tectus; folia 3—8 cm longa, 2—4 cm lata, ovata, ovato-lanceolata vel triangulari-lanceolata, basi rotundata, retusa vel paulum in petiolum contracta, infima longiuscule, media mediocriter, superiora breviter petiolata argute dentata ad apicem saepe protracta subglabra solum subtus ad nervos breviter pilosa; verticillastra remota foliis suffulcrantibus breviora; bractae lineari-lanceolatae ciliatae calyce 2—3plo breviores; calyx saepe glandulis pellucidis sessilibus $\pm$ dense tectus, ceterum glaber, solum in parte superiore ad nervos parce breviterque pilosus, intus glaberrimus, in parte infer. et medio tubulosus ad faucem sensim ampliatus usque 18 mm longus dentibus lanceolatis $\pm$ longiuscule aristatis margine breviter setosis tubo brevioribus rarius subaequilongis sub flore erectis, sub fructu saepe divaricatis; corolla alba usque 30—35 mm longa tubo recto vel parum curvato faucem versus infundibuliformi ampliata, labio superiore galegiformi extus superne dense albo-piloso, margine albo-lanato apice apiculato utrimque dentibus 2—3 obsito rarius subintegro, labio inferiore $\pm$ trilobo, lobo medio elongato lateralibus multo maiore intus striis fusco-rubris $\pm$ ornato margine denticulato vel $\pm$ dentato-fimbriato, lobis lateralibus sparse longe fimbriatis; corollae tubus intus ad nervos breviter pilosulus ad basin usque ad 2—3 mm glaber, dein annulo obliquo parum evidenter praedito; antherae oblongo-ellipticae cca 1,8 mm longae fusco-bruneae glaberrimae; filamenta sparse albo-lanata; stylus glaber, fructus triqueter (duobus faciebus planus tertia $\pm$ convexus), glaber, bruneus. — In fruticetis et dumetis ad Garčevići, Zalazi, Obod et Njeguši sub monte Lovćen, cca 1000 m (Ro, Pej).

3896. *L. maculatum* L. — In ruderalis, lapid. et dumet. reg. infer., mont. et subalpinæ in tota ditione frequens.

— var. *nemorale* RCHB. f. *pallidiflorum* BECK. — Folia cordata acuta grosse duplicato-serrata; calycis dentes longe acu-

minati tubo longiores; corolla pallide lilacina fere albida. — Vratnica pr. Volujačko jezero distr. Piva (Ma), in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

— — f. *longearistatum* NEJČ. — Dentes calycini longe subulati tubo multo longiores. — Ad Njeguši et in monte Pi perska Lukavica (Ro).

3897. *L. garganicum* L. subsp. *glabratum* (GRIS.) BRIQU. var. *inflatum* (HEUFF.) BRIQU. (= *L. longiflorum* PANČ. Elench. 75 non TEN.). — A *L. albo* dignoscitur corollae tubo recto faucem versus sensim infundibuliformi ampliato intus non annulato piloso. — In rupestr. reg. subalp. — Ad Crvena Stijena sub monte Durmitor et in valle Tušina (Pč).

3898. *L. pictum* BOISS. et HELDR. — A praeced. dignoscitur caule procumbente, foliis minoribus reniformibus vel late cordatis obtusis, verticillastris paucis (2—4) floris, calycis dentibus breviter acutis tubo multo brevioribus, corolla pallide rosea. — In alpinis ad Fuša Rudnices sub Prokletija planina ad fines Albaniae (Df).

3899. *L. bifidum* CYR. — Annuum; caulis adscendens vel erectus medio saepe nudus; folia triangulari-ovata crenata vel inciso-dentata, inferiora longe petiolata saepissime cordata; calycis hirti dentes lanceolato-subulati tubo breviores demum patentes; corolla alba pubescens tubo recto intus non annulato piloso calyce 3—4 plo longiore, galea bifida lobis ovatis, antherae hirsutae, achenia granulata. — In ruderatis et lapid. maritimis ad Ulcinj (Ro), in cultis ad Njeguši loco „Ljut“ (Pej, Ro).

3900. *L. purpureum* L. — In cultis et ruder. reg. infer. et mont. — Ad Njeguši et Cetinje (Pč), Malošin do et Velestovo distr. Katunska nahija, circa Bar et Vir (Ro), ad Ulcinj (Ba, Ro).

3901. *L. amplexicaule* L. — In cultis et ruder. reg. infer. et mont. — Circa Bar et Ulcinj (Ba, Ro), Čevo, Resna et Velestovo distr. Katunska nahija (Ro).

Leonurus L.

*3905. *L. cardiaca* L. — In fruticetis et ad sepes reg. infer. et mont. — Danilovgrad (Pč, Ro), Cetinje (Ba), Radovče polje (Ho), Viljuša, Šavniki, Njeguši, Nikšić, Zagarač, Berane (Ro), Andrijevića (Ja, Ro).

— f. *glaber* (GILIB.) ABROM. et SCHOLZ. — Krstačko polje pr. Njeguši (Ro, Pej).

Ballota L.

3907. *B. nigra* L. subsp. *foetida* (LAM.) HAY. — In ruderalis et lapidosis reg. montanae. — Sub monte Lovćen (Pč), Njeguši, Andrijevića et coenob. Piva (Ro).

— f. *villicaulis* (BORB.) HAY. — Cum typo ad Njeguši (Pej, Ro).

*— subsp. *ruderalis* (SW.) BRIQU. — Dentes calycini (3—5) ovati vel triangulares longius aristato-acuminati post florendum erecto-patentes (nec subrecurvi). — In lapidosis ad Simunj distr. Katunska nahija (Ro).

3909. *B. acuta* (MCH.) BRIQU. — In rupestr. et lapid. reg. infer. et montanae. — Ad Cetinje, Njeguši et sub monte Lovćen (Pč, Kn, Pej, Ro), circa Bar, Rijeka, Ostrog et Drušići (Ba), ad Godinje pr. Vir, Medun, Podgorica, Goraško et coenob. Piva (Ro).

Stachys L.

3912. *St. Jacquinii* (GREN. GODR.) FRITSCH var. *lanata* (SCHILLER) HAY. (= *Betonica Alopecurus* aut. mont.). — Corolla ochroleuca tubo calycem non superante intus ad basin annulo piloso praedito dense pilosa, folia subtus dense lanata; spica ovata plerumque non interrupta. — In rupestr., pratis et pascuis reg. subalp. et alpinae in tota dicione (etiam in monte Lovćen) frequens.

3917. *St. officinalis* (L.) TREVIS. (= *Betonica off.* L.) subsp. *eu-officinalis* HAY. — In pratis et dumetis reg. mont., subalp. et alp. — Sub monte Lovćen (Pč, Ro), in pratis sub monte Durmitor (Pč, Ro), ad Viljuša, Njeguši, coenob. Piva et Andrijevića (Ro).

— f. *danica* (MILL.) HAY. — Folia latiora $\pm$ ovata; calycis dentes lanceolati tubo parum breviores. — In pratis ad Počrat distr. Kuči (Ba), ad Njeguši (Pej, Ro).

— f. *glabricalyx* ROHL. V. Beitr. p. 100. — Calyces extus glabri. — In montibus Ledenica, Maglič Pivski et Durmitor (Ro).

*— subsp. *velebitica* (A. KERN.) HAY. — In gramin.

mont. et subalp. — In monte Vjetrnik, Rudo brdo, mons Peh et Glave pr. Kralje (Ja), ad Njeguši in formis intermed. (Ro). — — subsp. *serotina* (HOST) HAY. — Ad Cetinje (Kn). — — — var. *crnagorae* (BECK et SZYSZ.) HAY. — Scapus 4—5 paribus foliorum praeditus, sicut tota planta copiose villosus; folia crenata in basi subincisa; superiora in duobus paribus supremis oblonga angusta brevissime petiolata subsessilia subcristata; spica interrupta saepe ramosa (BECK et SZ. Pl. crnag. 140). — Cum formis intermediis in reg. subalp. et alp. — In duometis pagi Orahovo; in pasc. alp. montis Hum Orahovski (Sz), Velki Štulac in monte Durmitor et supra coenob. Piva; in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevisa (Ro).
* — — — f. *albiflora* ROHL. — In montibus Balj et Jerinja glava supra Andrijevisa multo frequentior ac typus (Ro).

3920. *St. cretica* L. var. *salviifolia* (TEN.) HAY. — In pratis reg. infer. mediterr. ad Bar (Ro).

3925. *St. germanica* L. subsp. *eugermanica* HAY. — In herbis, lapid. et silvaticis reg. infer., mont. et subalp. — Ad Cetinje (Pč, Kn), Grahovo (Pč), Njeguši (Sa, Ro), infra montem Što et Gradište in Sinjavina planina; ad Kolašin (Ba), Lisac (Ho), Andrijevisa (Ro), Bioče et Jablan inter Podgorica et Kolašin (Ja), Sutorman supra Bar (Eb, Do), Podgora pr. Vir (Eb).

* — — — f. *dasyantha* HIRC. — Ad Viljuša, Šavniki et Jasenovo polje sub monte Vojnik (Ro), Kračeva glavica pr. Njeguši (Pej, Ro).

3926. *St. Reinertii* HELDR. a cl. HAYEK Prodr. II: 286 e Montenegro indicata pertinet ad *St. alpinam* subsp. *dinaricam* MURB. (fide MURBECK).

3927. *St. obliqua* W. K. — A sequente differt caule molliter villosulo eglanduloso, foliis oblongo-lanceolatis basi rotundatis vel leviter cordatis, verticillastris 6—10 (nec 30—50) floris, inferioribus remotis, calycis villosi dentibus lanceolato-subulatis, corolla sulfurea vel ochracea. — In silvis reg. subalp. et alp. — In monte Durmitor et Sjekirica planina cca 1600—2000 m (Ro).

3928. *St. alpina* L. subsp. *dinarica* MURB. Beitr. 61 (= *St. Reinertii* BECK et SZYSZ. Plantae Crnagorae 140, non HELDR.). — „Folia pube densa molli canescentia, basi leviter

cordata obtusa; caulis superne sparse glanduloso-pilosus; mericarpia paulo longiora quam latiora.“ — In herbidis subalp. et alp. dicionis septentrionalis et orient.; e montibus dicionis meridionalis (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi. Typicam *St. alpinam* e Montenegro non vidi; in monte Sjekirica planina legi formas, quae foliis profundius cordatis, acutius dentatis et caule in parte super. magis glanduloso-piloso *St. alpinam* typis cam revocant, sed seminum forma cum *St. dinarica* bene congruunt (= f. *intercedens* ROHL. V. Beitr. 101).

3931. *St. silvatica* L. — In silvis et dumet. reg. subalp., alpinae, rarius inferioris. — In monte Durmitor jugo Štulac (Pč), Sinjavina planina loco Crvena ploča (Ba), in valle fl. Morača supra Bioče, Njeguši, ad latera montis Lovćen, Veles-tovo, Malošin do et Milušina pečina distr. Katunska nahija, ad coenob. Piva et Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro), Kolašin, Kralje et Andrijevića (Ja, Ro).

*3932. *St. palustris* L. — In fossis et locis humidis reg. infer. et subalp. non frequens. — Circa Rijeka et Danilovgrad (Pt), in valle fl. Tara pr. Kolašin, ad coenob. Piva et ad Mratinje distr. Piva (Ro).

3939. *St. grandiflora* HOST non BENTH. (= *St. menthaefolia* VIS.). — Perennis; caulis dense breviter glanduloso-puberulus et sparse longe pilosus; folia breviter glanduloso-puberula et sparse pubescentia dentato-serrata ovato-lanceolata vel lanceolata, inferiora basi subcordata, cetera basi rotundata vel $\pm$ attenuata breviter petiolata, floralia subcordato-ovata vel subcordato-lanceolata subsessilia, bractae lineari-setaeae minutae; verticillastri 6—10-flori dein in spicam longam contigui; calyces campanulati cca 12 mm longi hirsuti et glandulosi bilabiati, dentibus ovato-lanceolatis mucronatis, superioribus 3 ultra medium coalitis; corolla ochroleuca, labio inferiore saepe punctis rubris seriatis picto, tubo intus annulo piloso praedito; planta siccata saepe nigrescit. — In rupestr. et frutic. reg. infer. mediter. et mont. calid. dicionis meridionalis. — Cetinje (Pč, Kn, Kš, Ba), Njeguši (Ba, Gi, Pej, Ro), Vir (Pč, Ro), Ostrog (Pč), Spuž (Ho), Medun (Ba, Ro), Godinje pr. Vir (Ro), Bar, mons Lisinj, Velki Mikulić sub Rumija planina (Ba), Bioče pr. Podgorica et in monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Ja), in monte Kosa supra Bar (Do).

— — f. *puberula* (ROHL.) HAY. — Caulis solum breviter

glanduloso=puberulus non longe pilosus. — Cum typo ad Bar (Ro).

? 3941. *St. pubescens* TEN. — In reg. alpina. — In monte Crna planina, Carine et in saxa Orlova skala nominata infra montem Kom (Pt), Carine sub monte Kom, Sinjavina planina loco Crvena ploča et in monte Durmitor (Ba). Vero= similiter loca hic enumerata ad aliam speciem pertinent, nam vera *St. pubescens* in reg. infer. praecipue in arenosis maritimis crescit.

3945. *St. Beckeana* DOERFL. et HAY. — Ex affinitate *St. rectae* L. — Caulis basi copiose ramosus longe lanato= villosus; folia adpresse cano=lanata crenata, caulina inferiora cordato=ovata longiuscule petiolata rotundato=obtusa, cetera ovata basi rotundata breviter petiolata, verticillastri approximati spicam terminalem formantes; calyx dense villosus et glandulis sessilibus obsitus cca 8 mm longus vix bilabiatus, dentibus triangulari=lanceolatis aristato=acuminatis; corolla cca 12—15 mm longa pallide flava labio inferiore 8—10 mm longo. — In sax. et glareosis reg. subalpinae. — Piperska Lukavica (Ro), in valle fl. Tara ad Vrtijelika, Han Garančić, Matoševo et Kolašin cca 950—1700 m (Ja).

3946. *St. anisochila* VIS. et PANČ. — A praeced. dignoscitur caule dense crispule piloso, foliis crispule pubescentibus viridibus, calyce 10—11 mm longo distincte bilabiato, dentibus superioribus plerumque inter se coalitis. — In rupestr. et glareosis reg. alp. dic. septentrionalis. — In monte Kom Kučki (Ho), in monte Maglič Pivski et Durmitor (Ro), Margarita et mons Pivljan distr. Vasojevići (Ja), Piperska Lukavica et Štirni do (Ro).

— — f. *Sendtneri* (BECK) HAY. — Calycis dentes superiores liberi. — Frequens cum typo.

3947. *St. recta* L. subsp. *labiosa* (BERTOL.) BRIQU. — E monte Durmitor (in sax. jugi Šljeme) a cl. PANČIĆ et BALDACCI indicata. Verosimiliter ad aliam subspeciem pertinet.

— — subsp. *sarajevensis* (K. MALÝ) HAY. — In rupestr. et glareosis reg. subalp. et alp. — In monte Čafa Mala et Kariman distr. Kuči; etiam sub monte Kom (Ba).

— — subsp. *subcrenata* (VIS.) BRIQU. — In saxosis ad Njeguši et Vir (Pč, Ro), inter Kotor et Njeguši, ad Nikšić,

circa Andrijevića (Ba, Ro), Viljuša, in rupestr. montis Durmitor (Ro), in monte Jastrebica (Ad), in monte Lovćen (Kš), Konjsk planina (Ro), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si). — — — f. *hercegovina* (K. MALÝ) HAY. — Calyx glanduloso-pilosus. — Rarius cum typo ad latera montis Lovćen, ad Njeguši et Rijeka (Ro).

* — — — f. *glabricalyx* ROHL. X. Beitr. 14. — Tota planta parvissime pilosa, calyces glaberrimi. (Calycibus glabris f. *scutariensem* JANCH. revocat, sed planta nostra habet calyces 8—10 mm longos et evidenter bilabiatos.) — In campo ad Podgorica (Ro).

— — — var. *karstiana* (BORB.) HAY. — In rupestr. et lapid. reg. subalp. dic. septentr. — Kaniesto? (Pichler), circa Andrijevića (Ja, Ro), in valle fl. Perućica sub monte Kom; Božur planina distr. Piva (Ro).

— — — — f. *conferta* (MURB.) HAY. — Folia inferiora longiuscule petiolata, spica magis interrupta. — Cum typo in subalp. sub monte Maglič et in Božur planina distr. Piva (Ro), Krstac in valle rivi Piva (De, Si).

— — — — f. *eriocaulis* (K. MALÝ) HAY. — Caulis albolanato-villosus. — Sjekirica planina et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

— — — — subvar. *Omblae* (LINDB.f.) HAY. — Folia caulina obtuse grosse crenata; spica ovata densa, calyx longe glanduloso-pilosus. — In rupestr. ad Krstac pr. Njeguši in formis appropinquis (Pej, Ro).

— — — — subvar. *montenegrina* (K. MALÝ) HAY. — „Caulis inferne patule pilosus; folia oblongo-ovata grosse crenato-ser-rata utrimque hispida; spica magna densa usque 12 cm longa; calyx 9—11 mm longus subbilabiatum parum pronus curvatus dense glanduloso-pilosus; corolla magna usque 17 mm longa; tota planta sicca indigotisans.“ — In saxosis ad Trijepši distr. Kući (Ba), Zanočetni brijeg et Krstac pr. Njeguši; ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— — — var. *hyssopifolia* TEN. — Caulis saepe a basi valde ramosus pilosus; folia anguste lanceolata vel lineari-lanceolata subintegra subglabra vel sparse pilosa; calyx breviter pilosus. — Cum typo ad Podgorica et sub monte Lovćen (Ro), in incultis ad Medun et Orahovo distr. Kući (Sz).

- — subsp. *recta* BRIQU. var. *Kümmerleana* (JÁV.) MALÝ.
- Velki Krš supra Andrijevice (Ba sub *St. labiosa* BERT.).
- — subsp. *Baldaccii* (K. MALÝ) HAY. — „Caulis patule pilosus vel glaber longe ramosus, ramis arcuato-ascendentibus simplicibus florigeris; folia laxa pilosa vel glabra, infima late ovata grosse serrata longiuscule petiolata, sequentia minora multo brevius petiolata, superiora lanceolata; verticillastri 2—4 congesti vel infimus $\pm$ remotus; calyx 7 mm longus fere regulariter 5-dentatus densiuscule glanduloso-pilosus; corolla pallide citrina labio inferiore 8—9 mm longo“ (HAYEK Prodr. II: 296). — In rupestr. et sagosis reg. infer. et montanae calidioris. — Ad Tudjemile et Šostani pr. Bar (Ba), ad latera mont. Vjetrenik distr. Bratonožići (Ja), inter Kotor et Krstac (Ja), inter Njeguši et Cetinje loco Golo brdo (Gi), Limljani pr. Vir, Sutorman et Rumija supra Bar (Do).
- — — f. *scutariensis* JANCH. — In monte Rumija et in angustiis Sutorman in forma foliis angustissimis ad var. *Malyi* HAY. vergente (Do).
- — — var. *chrysophaea* PANČ. Elench. 76. — Verticillastri numerosi 5—9, distantes spicam interruptam formantes; calyx glaberrimus. — In sax. supra Šavniki sub monte Ivica (Pč).
3961. *St. annua* L. — In ruder. et cultis reg. infer., mont., rarius subalp. et alpinae. — Njeguši (Pč, Ro, Pej), Cetinje (Pt, Kn, Ro), Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in monte Korman in Sinjavina planina (Ba), circa Bar, Podgorica, Viljuša, Šavniki, Mratinje sub monte Maglič, Andrijevice et Berane (Ro); etiam in monte Durmitor loco Valoviti do cca 1950 m verosimiliter introducta (Ro).
- — subvar. *adenocalyx* (C. KOCH) HAUSSKN. — Folia floralia et calyces praeter glandulos sessiles etiam glanduloso-pilosi. — Ad Bar, Dragovoljići et Bogetići pr. Nikšić (Ro), in monte Rumija (Do).
- * — — var. *longidens* ROHL. — Calycis dentes longius aristati tubo aequilongi vel longiores. — Cum typo ad Njeguši (Pej, Ro).
3963. *St. spinulosa* S. S. — In gramin. et lapidos. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Cetinje (Ba), supra Bar (Ro).

Salvia L.

3967. *S. verticillata* L. — Ad vias, in fruticosis et lapidosis reg. infer., mont. et subalpinae in tota ditione frequens.

3971. *S. officinalis* L. — In lapidosis, saxosis et fruticososis reg. infer. mediterr. et montanae calidioris in dicione meridion. (Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Spuz, Danilovgrad, Nikšić, Viljuša, Cetinje, Njeguši) frequens et vulgaris. In dicione septentr. rarius: in monte Vjetrnik usque ad pagum Klopot (Ja), Konjuhe sub monte Kom (Ba), Šavniki sub monte Ivica, ad coenob. Piva et sub Borkovići distr. Piva (Ro). — f. *pallida* PANT. — Corolla alba, calyx flavescenti-viridis. — Krstac pr. Njeguši (Ld), ad Podgorica frequens (Ro).

— f. *auriculata* VIS. — Lamina foliorum basi auriculata. — Ad Njeguši raro (Pej, Ro).

3978. *S. verbenaca* L. — In gramin. reg. infer. mediter., rarius montanae. — Circa Bar (Ba, Ro), ad Ulcinj, Boljevići pr. Vir et circa Podgorica (Ro); etiam ad Konjuhe pr. Andrijevica! (Ro), inter Cetinjë et Podgora (Eb).

3981. *S. glutinosa* L. — In silvaticis et dumet. reg. mont. et subalpinae. — In monte Vojnik et Durmitor (Pč), in valle fl. Tara supra Kolašin (Pč, Ja, Ro), in silva Skrobotuša sub monte Vila ad fines Albaniae (Sz), Konjuhe sub monte Kom (Ba, Ro, Ho), supra coenob. Morača (Ja), circa Kralje et Andrijevica (Ja, Ro), in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevica; Stubica pr. Nikšić, ad latera montis Lovćen et ad Njeguši, Viljuša, Šavniki, coenob. Piva et Borkovići distr. Piva (Ro).

3984. *S. sclarea* L. — In gramin. et rupestr. reg. infer. et montanae calidioris. — Sub monte Ostrog (Pč), ad Zubci supra Bar (Ba), inter Njeguši et Kotor (Pej, Ro).

? 3992. *S. virgata* AIT. — A cl. PANTOCSEK (Adnot. 60) in pratis ad Cetinje lecta verosimiliter ad aliam speciem pertinet.

3994. *S. Bertolonii* VIS. — In gramin. et lapid. reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Circa Šavniki (Pt, Ro), ad Njeguši (Pč, Pej, Ro), ad latera montis Lovćen (Kš, Ro), ad Poprat distr. Kući (Ba), Lastva čevska distr. Katunska nahija (Ro sub *S. pratensis* var. *parviflora* CEL.), Viljuša, coenob. Piva, Borkovići distr. Piva, Kokoti distr. Lješanska nahija (Ro), in valle rivi Vrbnica pr. Orak distr. Piva (De, Si).

* — f. *eglandulosa* ROHL. IX. Beitr. 14. — Inflorescentia eglandulosa. — Ad Borkovići distr. Piva, cca 1400 m (Ro).

? 3997. *S. nemorosa* L. — In lapidosis, herbidis et ad marginem silvarum reg. infer., mont. et subalp. — Nikšićka župa (Pč), ad Lukić pr. Bar (Ba). Loca hic enumerata verosimiliter ad spec. sequentem spectant.

3998. *S. amplexicaulis* LAM. — A praeced. dignoscitur caule breviter patule villosa, foliis subtus $\pm$ hirsutis, mediis basi cordatoamplexicaulibus oblongis, floralibus cordatoovatis calyce brevioribus, verticillastris approximatis, calyce patule piloso. — In graminosis et ad marg. silv. reg. infer., mont. et subalpinae. — Ad Medun distr. Kuči (Sz), Lopate sub monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Ja), Lješko polje et circa Podgorica, Mratinje sub monte Maglić Pivski, Sinjac pr. coenob. Piva, Borkovići et Varda distr. Piva (Ro), circa Andrijevića (Ja, Ro), Pošćensko jezero supra Šavnik, Štirni do pr. Lukavica planina, Nikšićka župa (Ro).

Melissa L.

4001. *M. officinalis* L. — In frutic., dumet. et lapidos. reg. infer. et montanae calidioris. — Danilovgrad (Pt), ad Rijeka (Pč, Ba, Ro), supra coenob. Morača (Ja), Viljuša, Njeguši, Simunj distr. Katunska nahija, Zagarać supra Danilovgrad, Kokoti distr. Lješanska nahija, coenob. Piva et circa Andrijevića (Ro), ad Novi Bar et in monte Rumija loco Osnovica (Do). — — f. *villosa* BENTH. — In monte Lovćen (To).

Satureia L.

4006. *S. montana* L. — In saxosis et lapid. reg. infer., mont. et subalp. — Grahovo, Mrčenov do sub monte Kom (Pč), in calc. pagi Medun distr. Kuči (Sz), ad Cetinje (Kn), in monte Orjen (Ad), circa Njeguši (Gi, Ma, Ro), Brotnik (Ho), Bar (Ba), Viljuša, Nikšić et Podgorica; etiam in monte Vojnik (Ro), Bioče in valle fl. Morača, in valle fl. Mala Rijeka, ad Lopate distr. Bratonožići, in valle fl. Tara ad Han Garančić et Matoševo, supra coenob. Morača (Ja), Sutorman et Rumija supra Bar (Do).

* — — var. *subquadrangula* ROHL. XI. Beitr. 16. — Caulis evidenter quadrangulus. — Torinje, Ilina glavica et Bogojeva glava pr. Njeguši (Pej, Ro).

4010. *S. subspicata* VIS. — In rupestribus reg. mont., subalp., rarius alpinae. — Lastva čevska supra pagum Vojnici (Pt),

Cetinje (Kn), Orahovo distr. Kuči (Sz), Radovče polje, Koprilje et Brotnik (Ho), Njeguši, Lovćen, Viljuša, coenob. Piva, Mratinje sub monte Maglić, Konjsk planina, Šavniki sub monte Ivica (Ro).

— f. *Blavii* (ASCHERS.) MALÝ. — Folia superiora aristato-acuminata. — Popratit distr. Kuči (Ba), Čulice et Velji vrh pr. Njeguši (Ro).

*— var. *scabrifolia* ROHL. — Folia utrimque pilis brevibus scabra. — Cum typo ad Njeguši loco Velji vrh et Krivača (Pej, Ro).

— var. *obcordata* (HORÁK) HAY. — Caulis humilis parum ramosus circumcirca puberulus; folia inferiora cuneato-ovata truncata, media late cuneata truncata, superiora late elliptica obtusiuscula. — Ad Rijeka (Ho), sub monte Balj et Jerinja glava prope Andrijevića, Dobri do in monte Durmitor (Ro).

*— f. *transiens* ROHL. Acta bot. boh. II:17. — Caulis subglaber, solum folia infima obcordata, media et superiora ut in typo. — In monte Durmitor (Ro).

4012. *S. cuneifolia* TEN. — A praeced. dignoscitur: caules teretes unacum ramulis cano-puberuli, folia breviter hirta, floralia abbreviata floribus breviora vel aequilonga, cymae breviter pedunculatae vel subsessiles, spicae angustae elongatae, calyces hirti. — In rupestr. et lapid. reg. infer. et montanae calidioris. — Ad Bar (Ba), Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro).

— f. *hirsutissima* VANDAS. — Densius et longius hirsuta. — Cum typo ad Zalazi pr. Njeguši (Ro).

Micromeria BENTH.

4014. *M. Juliana* (L.) BENTH. — In rupestr. et lapid. reg. infer. mediterr. et mont. calidioris dicionis meridionalis usque ad 1000 m. — Ad Grahovo, Ostrog et Vir (Pč), in calcareis pagi Medun distr. Kuči (Sz), ad Cetinje (Kn), insula Vranina lacus Scodrani (Eb, Ba), ad Nikšić et Bar (Ba), Rijeka (Ho), Krstac pr. Njeguši (Gi, Ro), Velesovo, Malošin do et Čevo distr. Katunska nahija, circa Podgorica (Ro), in valle flum. Morača ad Bioče et supra coenob.; in monte Vjetrnik usque ad pagum Klopot (Ja), Limljani et Karugj sub angustiis Sutorman (Do), Boljevići pr. Vir (Eb).

4020. *M. parviflora* (VIS.) RCHB. — Caules numerosi adscendentes tenues retrorsum pubescentes; folia inferiora ovata

vel cordato-suborbicularia breviter petiolata, media et superiora linearia sessilia margine $\pm$ revoluta subglabra vel pilis brevibus scabra; cymae longe pedunculatae 1—3-florae, floribus longe et tenuiter pedicellatis; calyx subglaber fauce breviter barbatus, dentibus lanceolatis tubo triplo brevioribus; corolla rosea vel purpurea; nuculae obtusae. — In saxosis, lapidosis et ad muros reg. infer. mediterr., montanae, rar. subalpinae calidioris. — Ad Rijeka (Pt, Pč, Ba, Ho, Ro), Ceklin (Pt), Cetinje (Pč, Kn), Vir (Pč, Ro), Grahovo (Pč), Lješanska nahija (Ba, Ro), circa Bar (Ba, Ro, Do), Nikšić (Ba), Timar pr. Šavniki! (Ba), Njeguši (Gi, Ba, Ro), Krivača et Mali Šanik sub monte Lovćen! (Kš, Ro), Viljuša, Lastva čevska distr. Katunska nahija, Boljevići et Godinje pr. Vir, circa Rijeka (Ro), in monte Kosa et Rumija supra Bar usque ad 1400 m (Do), insula Vranina, in monte Rasovatac et Troica pr. Vir (Eb).

4023. *M. croatica* (PERS.) SCHOTT. — A praeced. dignoscitur foliis omnibus fere homomorphis, etiam mediis et superioribus ovatis densis, caulibus humilioribus parum ramosis, calycis hirtelli fauce villosi dentibus tubo parum brevioribus. — In rupestr. et glareosis reg. subalp. et alp., rarius montanae. — Sinjavina planina in montibus Jablan vrh, Crvena ploča et Građište (Ba, Ro), Kamenjak (Ho), in monte Maglić Pivski, Vojnik et Durmitor (Ro), supra Grahovo et in monte Vučji Zub Bijela Gora (Pč sub *M. Piperella*); supra Nikšić (Ba). — — f. *longidens* ROHL. V. Beitr. 103. — Calycis dentes longiores angustissime lanceolato-subulati. — Cum typo ad Goraňsko distr. Piva (Ro).

4027. *M. dalmatica* BENTH. — A sequente differt foliis breviter setuloso-pilosis, calyce dense setuloso-puberulo, dentibus patulis triangulari-subulatis tubo parum brevioribus. — In rupestribus reg. infer. et montanae calidioris. — Inter Kotor et Njeguši (Ba, Ro), ad latera montis Lovćen et ad coenob. Morača (Ba).

4029. *M. thymifolia* (SCOP.) FRITSCH. — In rupestr. reg. mont. et subalp. — Ad Bogetići supra Danilovgrad (Pt), supra Povije et inter Ostrog ad Nikšićka župa (Pč), Timar pr. Šavniki, Nikšić, Žanjev do sub monte Lovćen (Ba), Tičnjak (Ho), in monte Vojnik, Goraňsko et Mratinje distr. Piva, Šavniki sub monte Ivica planina (Ro), in monte Orjen (Visićani), supra coenob. Morača (Ba, Ja), in monte Pej distr. Vasojevići. — 1500 m (Ja).

* — — f. *picta* ČELAK. et ROHL. (Acta botan. boh. I: 3). — Calycibus atrovioleaceis. — Cum typo in monte Orjen (Če).

Calamintha ADANS.

4031. *C. grandiflora* (L.) MCH. — In dumetis et silvis reg. mont. et subalp. (rarius alpinae) in tota ditione frequens. — — var. *oblongifolia* ROHL. II. Beitr. 10. — Folia oblongo-ovata utrimque attenuata.

— — var. *rhombifolia* ROHL. l. c. — Folia latitudine vix longiora basi truncata. — Rarius cum typo ad Milušina pečina distr. Katunska nahija (Ro).

4032. *C. officinalis* MCH. — In rupestr., frutic. et silvat. reg. infer., mont. et subalp. — Sub monte Durmitor (Pč), ad Cetinje (Kn), Ostrog (Ho), Bar (Ba), Njeguši, Simunj distr. Katunska nahija, supra coenob. Piva, ad ped. montis Balj pr. Andrijevice (Ro).

— — f. *menthifolia* (HOST) HAY. — In monte Lovćen (Pej, Ro).

* — — var. *villosissima* BENTH. — Velja greda supra Njeguši (Ro).

? 4033. *C. subnuda* (W. K.) HOST. — In saxosis ad Cetinje a cl. PANČIĆ et ad Spuž a cl. HORÁK indicata. Potius ad aliam speciem pertinet.

4035. *C. nepeta* (L.) SAVI. — In saxosis reg. infer. et montanae calidioris. — Nikšićka župa versus Gvozd (Pč), Čeklin (Ho), Bioče pr. Podgorica et in monte Vjetrnik distr. Bratonožići (Ja), Dubovik (Pej, Ro).

* — — var. *subisodonta* (BORB.) HAY. f. *hirsutissima* PANT. Adnot. 61. — Tota planta hirsutissima. — Ad Drušići pr. Rijeka (Ro), Bar (Do), Njeguši (Pej, Ro).

4039. *C. suaveolens* (S. S.) BOISS. — A sequente (cui valde affinis) dignoscitur verticillastris 5—9-floris, corolla rosea. — In campo ad Dedići distr. Primorje (Ba).

— — var. *viridis* HELDR. et HAUSSKN. f. *montenegrina* (SAG.) HAY. — Caulis purpureus ad angulos pilosus; folia elliptica margine ciliata ceterum glabra; dentes calycini tubo longiores. — A cl. SAGORSKI e Monten. (OeBZ. LIII: 20) indicata.

4040. *C. alpina* (L.) LAM. subsp. *maioranifolia* (MILL.) HAY. (= *Calamintha patavina* HOST et aut. monten.). — A subspecie *ealpina* dignoscitur caule robustiore usque 40 cm alto, foliis longioribus (cca 1,5 cm), nervis lateralibus subtus modice prominentibus valde curvatis et demum fere parallele decurrentibus in dentibus desinentibus, dentibus calycinis superioribus quam inferiores vix latioribus sub fructu porrectis. — In rupestr. reg. infer. et montanae (an subalp.?). — Ad latera montis Dziebeze distr. Kuči (Sz), in decliv. montis Rumija pr. pag. Mali Mikulić (Ba, Do), ad Krstac pr. Njeguši (Gi), ad Njeguši et Cetinje (Kš, Ro), Mirkovi dolovi supra Njeguši (Kš), ad latera montis Lovćen (Vh, Ro), circa Bar, Boljevići pr. Vir et Podgorica (Ro), ad Podgora et Brčeli pr. Vir (Eb). Fortasse loca hic enumerata partim ad subsp. sequentem pertinent.

* — — — f. *hirsutior* ROHL. IX. Beitr. 3. — Caulis patule denseque hispidus. — Ad latera montis Lovćen (Ro).

— — subsp. *hungarica* (SIMK.) HAY. — A praeced. differt nervis lateralibus subtus valde prominentibus demum in margine foliorum decurrentibus, dentibus calycinis superioribus quam inferiores duplo latioribus sub fructu patulis. — In calcareis reg. mont. calid. ad pag. Medun pr. Podgorica (Sz), in monte Durmitor (No).

— — subsp. *eualpina* HAY. — In rupestr. et glareosis reg. subalp. et alpinae in omnibus montibus; etiam in monte Lovćen (!).

— — — f. *hirsuta* PANT. — Caulis et calyces longe pilosi; folia margine et ad nervos ciliata. — Non raro cum typo.

4041. *C. acinos* (L.) CLAIRV. — In lapid., rupestr. et ad vias reg. infer., mont. et subalp. — Cetinje (Pt), Rijeka (Ho), Krstac pr. Njeguši (Ki, Ro), Kolašin, Kralje pr. Andrijevica (Ja), Viljuša, Podgorica, Šavnik, Danilovgrad, Njeguška planina (Ro).

— — f. *villosa* (PERS.) HAY. — Tota planta dense patuleque villosa. — Resna distr. Katunska nahija, Šavnik (Ro), ad Cetinje (Kn), Golo brdo supra Njeguši (Gi, Ma), ad latera montis Lovćen (Kš, Pej, Ro).

— — f. *lancifolia* MURB. — „Folia infima elliptica, media lanceolata in petiolum lamina dimidio tantum brevius sensim attenuata, floralia lineari-lanceolata rigida erecta; omnia sub

integra vel apicem versus sparse denticulata; nervi foliorum floralium validi, medius in acumen rigidum productus" (MURB. Beitr. 59). — Cum formis intermed. sub monte Lovćen (Ro).

4044. *C. vulgaris* (L.) DRUCE. — In dumetis, in silvis et ad sepes reg. infer., mont. et subalp. — In valle Zeta sub Danilovgrad et Spuž (Pč, Ro), in incultis pagi Medun distr. Kuči (Sz), ad Rijeka (Ho), ad coenob. Morača (Ja), circa Kolašin et Andrijevića (Ja, Ro), inter Bogetići et Nikšić; ad latera montis Vojnik; supra coenob. Piva et circa Viljuša (Ro). — — f. *glabrata* (VANDAS) HAY. — Cum typo sub monte Lovćen loco Stare lazine (Pej, Ro).

— — var. *parviflora* (ROHL. III. Beitr. 51) HAY. — Corolla 8—9 mm longa calyce aequilonga vel vix longior, calyx angustius tubulosus, ad faucem minus dilatatus. — In lapid. et gramin. reg. subalp. et alpinae. — Jevik sub monte Lovćen; Crvena greda sub monte Durmitor; supra coenob. Piva; Štirni do, Korita rovačka et Piperska Lukavica; in valle Peručica sub monte Kom (Ro).

Hyssopus L.

4051. *H. officinalis* L. subsp. *pilifer* (GRIS.) MURB. — „Subglaber; folia caulina superiora et bractae in aristam 2—3 mm longam exeuntia; inflorescentia laxa; bractae calyce subaequilongae.“ — In rupestr. et dumet. reg. infer., montanae, rarius subalpinae. — Ad Vučje Gornje pr. Gvozd Han sub monte Vojnik (Pt); inter Tušina et Bijela distr. Drob njači (Ba); Krivača, Radoljev vrh et Bjelice pr. Njeguši (Pej, Ro), Kokoti distr. Lješanska nahija; Gorańsko et Šarišnik supra coenob. Piva; Borkovići distr. Piva; Jasenovo polje sub monte Vojnik (Ro).

Origanum L.

4052. *O. vulgare* L. subsp. *euvulgare* HAY. — In dumet. et silvaticis reg. infer., mont. et subalp. in tota dicione.

— — — f. *glabrescens* BECK. — Bractae glabrae. — In incult. pagi Orahovo distr. Kuči (Sz), sub monte Lovćen (Pej, Ro).

— — — f. *latebracteatum* BECK. — Spicae ovatae valde approximatae, bracteis late ovatis intense purpureis. — Ad latera montis Dziebeze distr. Kuči (Sz), ad Cetinje (Kn), Krstac (Vh, Pej, Ro), Kralje pr. Andrijevića (Ja).

— — — f. *prismaticum* GAUD. — Spicae cylindricae vel prismaticae 12—20 mm longae. — Dugi do et Krstačko polje pr. Njeguši (Pej, Ro). Etiam forma bracteis viridibus (= f. *pallidum* ROHL.).

— — subsp. *viride* (BOISS.) HAY. — Caulis et folia sparse pilosa; spicae racemoso-paniculatae; bractee virides, flores albi. — Ivanov laz et Bukovica sub monte Lovćen (Pej, Ro), Dobro brsko selo pr. Cetinje (Ba).

*4053. *O. heracleoticum* L. — A praeced. differt (an specificè?) caulibus et foliis hirtis, bracteis calycibusque glanduloso-punctatis. — In saxosis ad descensum de Bijela Gora versus Krivošije (Pč).

Thymus L.

*4060. *Th. bracteosus* VIS. — In gramin. reg. mont. calidioris. — Circa Viljuša (Ro).

— — var. *neglectus* LYKA. — Rami floriferi pilis angulo recto patentibus, in parte superiore longioribus, in inferiore brevioribus obsiti. — Cum typo ad Viljuša (Ro).

4062. *Th. striatus* VAHL. var. *acicularis* W. K. (= *Th. striatus* FRITSCH Excurs. Fl.). — In rupestr. et lapid. reg. mont., subalp. et alpinae in tota ditione.

— — var. *Velenovskýi* (ROHL. III. Beitr. pag. 65) RONN. — A *Th. *aciculari* differt ramis floriferis saepissime longioribus goniotrichis, pilis brevibus; inflorescentia elongata, verticillo imo remoto; labio calycis superiore quam inferius longiore tubum triplo superante; dentibus superioribus calycis subulatis. — In pascuis reg. alp. supra Barni do in declivibus montis Ljevo prope Javorje planina cca 2000 m (Ro).

— — var. *orieni* RONN. — „Differt a *Th. *aciculari* ramis perfecte goniotrichis, capitulis parvis, foliis floralibus crassinerviis, labio calycis superiore tubum aequante aut sesquies vel duplo superante quam labium inferius paulo longiore.“ — Cum typo in monte Durmitor, Lovćen, Lukavica planina, Vojnik et Kapu Njeguška; etiam ad Podgorica, Čevo distr. Katunska nahija et ad Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro), Rumija supra Bar (Lo).

*— — var. *lovčenicus* ROHL. et RONN. — Differt a *Th. *orieni* caulis internodiis superioribus (1—2) holotrichis. — Cum praeced. sub monte Lovćen locis pluribus: Longor rupa,

Duge, Šanički vrh et Krstac (Ro, Pej); in monte Rumija supra Bar (Do).

*4074. *Th. longidens* VELEN. var. *dessareticus* RONN. — E sect. *Eurepentes*: caules procumbentes basi lignosi; rami floriferi simplices holotrichi breviter retrorso-pilosi; folia anguste lanceolata 8—9 mm longa, cca 2 mm lata, in media parte latissima, subcoriacea basi ciliata glandulis parvis sparsim punctata, non elevatim nervosa, nervis camptodromis; pedicelli breviter retrorso hirti, pilis longis patentibus intermixtis; calyx parvus (cca 3,5 mm longus) villosus, tubo quam labium brevius, dentibus tenuiter acuminatis patenter et longe ciliatis. — In gramin. reg. subalpinae ad Borkovići distr. Piva cca 1400 m (Ro).

*4083. *Th. moesiacus* VELEN. var. *adenocalyx* RONN. — Pseudorepens vel eurepens; caules simplices prostrati radicans, rami floriferi simplices tenues unacum stolonibus undique breviter retrorso-pilosi, folia glabra ramorum sterilibus basalia rosulata subulata, media et superiora maiora obovata vel obovato-spathulata 10—12 mm longa, 3—5 mm lata margine subrevoluta, basi margine ciliata nervis parum prominulis; folia caulis procumbentis et surculorum sterilibus maiora, sparse et minute glanduloso-punctata; bractae foliis similes; pedicelli pilis et glandulis stipitatis obsiti; calyx breviter late campanulatus cca 3 mm longus, circumcirca villosus, labiis tubo sublongioribus dentibus superioribus subulato-attenuatis. — In gramin. et lapid. reg. mont. et subalp. — Circa Andrijevice locis pluribus: in valle fl. Lim, ad latera montis Žoljevica et Jerinja glava (Ro).

*4085. *Th. Malýi* RONN. — A praeced. dignoscitur praesertim ramis floriferis dense $\pm$ patenter villosis, foliis in faciebus dense longeque pilosis. — In rupestr. et gramin. reg. montanae et subalp. — Ad Šavniki sub Ivica planina, ad Bukovica sub monte Durmitor; Gorańsko distr. Piva cca 800—1400 m (Ro).

*4087. *Th. Jankae* ČEL. var. *serbicus* PETROVIČ. — In alp. montis Durmitor loco Savin Kuk cca 2000—2300 m (De, Si).

4105. *Th. pulegioides* L. subsp. *montanus* (W.K.) RONN. — A *Th. ovato* MILL. differt foliis crassiusculis nervis subtus conspicue prominentibus, basi non vel sparse ciliatis, calycis tubo glabro vel in ventre piloso, dentibus superioribus

glabris. — In gramin. reg. subalp. — Carine et Konjuhe sub monte Kom; Murino sub Velika pr. Andrijevica (Ba).

— — — var. *rupicola* H. BRAUN. — Calycis tubus in ventre pilosus, dentes superiores glabri; folia elliptico-oblonga, inflorescentia capitulata, calyx ruber. — Ad Kralje pr. Andrijevica (Ja).

* — — — var. *amplificatus* (SCHUR) RONN. — A praeced. dignoscitur foliis multo maioribus 13—18 mm longis, 7—9 mm latis, ovatis vel ovato-rotundatis, inflorescentia longe spicata. — In valle flum. Tara ad Kolašin (Ja).

4108. *Th. alpestris* TAUSCH (= *Th. sudeticus* OPIZ). — A cl. RONNIGER in HAYEK Prodrum II: 375 e Monten. indicatus. Ad Ponikvica, Maganik et Pavlova livada (Ho).

4109. *Th. longicaulis* PRESL. — In monte Pivljan (Ja), ad Bar, Ulcinj, Matoševo pr. Kolašin; Šavnik sub monte Ivica planina (Ro).

— — var. *Freynei* RONN. — Folia omnia lineari-spathulata vel linearia 1—2 mm lata. — Rarius cum typo (Ro).

— — var. *intermedius* POSP. — Differt caule robustiore, foliis latioribus (10—17 mm longis, 3—7 mm latis); calyx saepe subglaber glandulis stipitatis nullis. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

* — — var. *salonitanus* RONN. — Planta robusta; folia superiora et media ramorum floriferorum et folia surculorum sterilius usque ad 12 mm longa, 4 mm lata; calyx 3—4 mm longus aequae longe pilosus et copiose stipitato-glandulosus. — In monte Lovćen; Šavniki sub Ivica planina; in monte Balj et ad Andrijevica (Ro), Velki Mikulić supra Bar (Lo).

* — — var. *scabrifolius* ROHL. et RONN. — Folia in facie superiore papillis brevissimis dense tecta; calyx pilosus et glandulis stipitatis sparse obsitus; pedicelli retrorse pubescentes et glandulis stipitatis sparse praediti. — Kunji do sub monte Lovćen, Goraško distr. Piva (Ro).

* — — var. *dalmaticus* (RCHB.) RONN. — Folia ramorum floriferorum plerumque angusta; calyx (dentibus inferioribus exceptis) glaber. — Krstac et Velje osoje ad Njeguši (Pej, Ro).

4110. *Th. Rohlenae* VELEN. — E sect. *Eurepetens* vel *Pseudorepentes*: a praeced., cui affinis et habitu similis, dignoscitur praesertim calyce 3 mm longo brevissime campanulato

glandulis rubellis magnis dense consperso praeterea unacum pedicellis glandulis pedicellatis (microscopicis!) dense vestito, foliorum nervis crassiusculis subtus magnis prominulis; stolones longe repentes radicanter ramosi remote foliosi unacum caulibus florentibus bifariam pilosi vel fere glabrati; folia omnia conformia oblongo-linearia glabra basi parce ciliata glabra margine subrevoluta glandulis rubellis magnis crebre conspersa; calycis dentes inferiores superioribus brevissime late triangularibus paulo breviores. — In gramin. et pasc. reg. infer. et montanae calidioris. — Ad Ulcinj (locus classicus!), praeterea etiam ad Podgorica, Čevo et Rudine nikšićke distr. Piva; ad latera montis Lovćen et ad Velje osoje pr. Njeguši (Ro, Pej), inter Cetinje et Rijeka (Kš). (Vidit RONNIGER; confer HAYEK Prodr. II:377 adnotat. 1.)

* — subvar. *dilatatus* RONN. — Planta robusta; folia per magna et latissima, ramorum floriferorum 9 mm lata, stolonum 15—17 mm longa, 5—7 mm lata. — Non raro ad Njeguši et ad latera montis Lovćen: Kapa njeguška, Velje osoje et Ždrijelo (Pej, Ro), Rumija supra Bar (Lo).

*4113. *Th. longicaulis* × *striatus* = *Th. Korbii* RONN. — Inter parentes in monte Lovćen et in monte Kapa njeguška supra Njeguši (Pej, Ro).

*4116. *Th. zygitiformis* H. BR. — In monte Visitor supra Andrijevice (Lo).

4117. *Th. balcanus* BORB. — Caulis longe reptans; rami floriferi imperfecte goniotrichi, distiche tantum pilosi, sub inflorescentia holotrichi; folia subcoriacea vel coriacea glabra [vel in var. *Vandasii* (VELEN.) RONN. supra pilosa], infima parva oblonga vel elliptico-oblonga, 4—5 mm longa, 1—1,5 mm lata, ad basin ramorum florifer. dense conferta, media spathulato-rotundata vel oblongo-spathulata, floralia rotundato-elliptica vel elliptica; folia surculorum sterilium margine a basi usque ad $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ ciliata; nervi pseudomarginati (vel in var. *Beckii* RONN. plane marginati), in formis umbrosis satis tennes (confer RONNIGER in HAYEK Prodr. II:380 adnot. 1!); calyx 3 mm longus in dorso glaber in ventre pilosus. — In gramin. et pasc. reg. subalp. et alpinae in omnibus montibus dicionis septentrionalis frequens. — Maglić Pivski, Ledenica, Ranisava, Ivica planina, Durmitor, Bukovica sub monte Durmitor, Vojnik, Korita rovačka, Štirni do, Piperska Lukavica,

Javorje planina, Kom Vasojevički, usque ad 2200 m (Ro), in monte Kom Kučki (Ho). E montibus dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

*— var. *decorus* RONN. — Volujačko jezero; Vlasuja planina cca 2000 m (Havelka fide MALÝ).

*— var. *Vandasii* (VELEN.) RONN. — In alp. montis Maglić Pivski et Durmitor (Ro, De, Si), in pratis montanis Krivi do distr. Piva (De, Si).

— var. *Beckii* RONN. — In alp. montis Maglić Pivski et Durmitor (Ro).

*— var. *brevidens* (VELEN.) HAY. — Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

*— var. *montenegrinus* ROHL. et RONN. — Rami floriferi in parte infer. subglabri, in parte super. brevissime gonio-trichi; folia glabra utrimque glandulis pellucidis dense punctata. — Cum typo in monte Vojnik et sub monte Durmitor (Ro).

Lycopus L.

4119. *L. europaeus* L. — In humidis, fossis et ad ripas reg. infer. et subalp. — Ad Danilovgrad (Pt, Ro), circa Vir (Pč, Ro), circa Bar, Ulcinj, Podgorica et supra Šavniki (Ro), Andrijevića (Ja, Ro), supra coenob. Morača (Ja).

— f. *mollis* (A. KERN.) BRIQU. — Caulis longe molliter villosus; folia subtus dense pubescentia vel villosa. — Cum typo ad Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

*4120. *L. exaltatus* L. f. — Ad rivulum pr. coenob. Piva (Ro).

Mentha L.

4121. *M. pulegium* L. — In humidis, incultis et in fossis reg. infer. et montanae. — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), ad Vir (Pč), Rijeka (Pč, Ba, Ho, Kn), Cetinje (Kn), Plavnica (Sz), circa Podgorica, Nikšić et Viljuša (Ro).

— var. *erecta* WIRTG. f. *subhirsuta* (H. BR.) HAY. — Caulis, petioli calycesque dense pilosi. — Cum typo ad Plavnica (Sz), Golo brdo, Krstačko polje et Kunji do ad Njeguši (Pej, Ro), in lacu Skadarsko jezero (f. *communis* TOP.) (Ro).

*— var. *subtomentella* H. BR. — Caulis erectus dense appresse pilosus; folia parva vel mediocria, imprimis inferiora

pilis patulis albidis dense vestita. — Ad Podgorica et inter Nikšić et Bogetići (Ro).

* — — — f. *hirsuta* PÉR. — Caulis patule hirsutus. — In aren. marit. ad Bar (Do).

4122. *M. arvensis* L. subsp. *austriaca* (JACQ.) BRIQU. f. *deflexa* (DUM.) TOP. — In pascuis humidis reg. mont. et subalp. — Šavniki; Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

4127. *M. aquatica* L. — In recessibus lacus Scodrani (Pč).

4131. *M. spicata* HUDS. f. *minutodonta* (TOP.) HAY. — Folia oblongo-lanceolata dentibus accumbentibus minutis. — E Monten. a cl. TOPITZ indicata (Ba).

4132. *M. longifolia* L. subsp. *longifolia* BRIQ. — In fossis, humidis et ad vias reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Ad Sinjac pr. Vir et sub Danilovgrad (Pč), Andrijevića (Ho), Čevo distr. Katunska nahija; Mratinje sub monte Maglič (Ro).

— — — f. *Eisensteiniana* (OPIZ) BRIQU. — In pinguibus Mokra sub monte Dziebeze distr. Kuči (Sz).

— — — f. *anisodons* TOP. — Folia oblongo-elliptica cca 6 cm longa, 1,8—2,5 cm lata, acuminata subtus tomentella valde irregulariter acute dentata; spicae graciles. — Ad Njeguši (Sa).

— — subsp. *grisella* BRIQU. (= *M. mollissima* BORKH. et aut. mont.). — Ad Vir et Rijeka (Pč, Pt), Njeguši, Viš ljuša, Šavniki, coenob. Piva, mons Vojnik, Plavnica (Ro), Cetinje (Kn), Kolašin et Matoševo in valle fl. Tara (Ja), Bar (Do).

— — — ad f. *Ehrenbergii* BRIQU. verg. — Cum praeced. ad Njeguši (Ro, Pej).

— — — f. *montenegrina* TOP. — Ad Belveder pr. Cetinje (Bierbach).

— — — f. *paramecophyllon* TOP. — Ad Djinova brda (Bierbach).

— — — var. *Wierzbickiana* (OPIZ) HAL. f. *terasia* TOP. — Ad Cetinje (Bierbach).

*4133. *M. microphylla* C. KOCH. var. *illyrica* (BORB. et H. BR.) HAY. — A praeced. dignoscitur imprimis pilis

saltem pro parte taeniatis et ramosis (nec simplicibus). — In humidis reg. infer. ad Rijeka (Kn).

4135. *M. longifolia* × *rotundifolia* = *M. niliaca* JACQ. f. *Burghardiana* OPIZ. — Caulis valde ramosus; folia magna 4—10 cm longa late oblongo-elliptica acuta supra viridia dense breviter pilosa, subtus cano- vel albido-tomentosa, acute serrata dentibus apice saepe subrecurvis; spicae compactae vel basi subinterruptae 4—7 cm longae. — In pascuis pinguibus Mokra sub monte Dziebeze distr. Kuči (Sz).

Globulariaceae

Globularia L.

4140. *G. Willkommii* NYM. — In lapid. et gramin. siccis reg. mont. et subalpinae. — Nikšićka župa (Pč), in monte Lisa pr. Andrijevića (Ba); Radovče polje et Konjsk planina (Ho), ad Viljuša et in monte Vojnik (Ro).

4142. *G. cordifolia* L. subsp. *bellidifolia* (TEN.) HAY. — In lapid. et rupestr. reg. mont., subalp. et alpinae in dicione frequens.

— subsp. *cordifolia* (L.) HAY. — Cum typo.

Plantaginaceae

Plantago L.

4145. *P. psyllium* L. — In locis apricis et in arenos. marit. ad Ulcinj (Ro).

*4147. *P. indica* L. — In arenosis reg. infer. mediet. — Topolica pr. Bar (Do).

4151. *P. altissima* L. — In salsis reg. mont. ad Nikšić (Ro), Bar (Do).

4152. *P. lanceolata* L. var. *communis* SCHLD. — In gramin., pratis, ruderat. et ad vias reg. infer., mont. et subalp. in tota dicione.

— var. *sphaerostachya* M. K. — A typo differt scapo minus sulcato, sed dense appresse sericeo, foliis angustioribus 3—5 nerviis, spicis post anthesin globosis vel ovatis, bracteis calyce brevioribus. — Ad Cetinje (Kn), in monte Lovćen (To).

— var. *eriophylla* DECNE. — Folia breviora oblonga vel oblongo-lanceolata ut scapi tenues, imprimis basi dense albo-

lanata, spicae ovatae vel globosae pallidae. — In lapid. et arenosis reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Podgorica, Njeguši et Nikšić (Ro), ad Cetinje (Kš).

— var. *desertorum* VELEN. — Ad Podgorica (Ro).

*4153. *P. lagopus* L. — In lapid., inundatis et ad vias reg. infer. mediterr. — Circa Bar (Ro, Do). (Etiam in gramin. montis V. Maglič distr. Kuči a cl. SZYSZYLOWICZ indicata; verosimiliter introducta e reg. inferiore, nam haec species in reg. alp. non crescit).

4154. *P. maior* L. — In pascuis, fossis, ad vias et ripas reg. infer., mont. et subalp. in tota dicione.

— f. *intermedia* (GILIB.) DECNE. — Annua; folia breviter petiolata solo adpressa, basin versus grosse dentata; scapi prostrati vel adscendentes; spica brevis. — In pratis Korita dictis sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Ba).

— var. *minima* (DC.) WIMM. GRAB. — Annua, nana; folia longe petiolata ovata integerrima vel parce denticulata unacum scapis $\pm$ dense appresse pilosa. — In pratis humidis ad Žabljak sub monte Durmitor (Ro).

— var. *paludosa* (LED.) BÉGUIN. — In gramin. ad pag. Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Gornje polje pr. Njeguši (Pej, Ro).

*4154b. *P. pauciflora* GILIB. — Ad vias pr. Njeguši (Pej, Ro).

4155. *P. reniformis* BECK. — A praeced., cui similis et affinis, dignoscitur imprimis scapis folia 2—3plo superantibus, foliis longe petiolatis reniformibus vel suborbicularibus, basi saepe cordatis, antheris albis et capsulae loculis monospermis. — In pascuis reg. alp. et subalp. dic. septentrionalis. — In monte Ranisava et ad Bukovica sub monte Durmitor, in montibus Ledenica et Maglič Pivski; Štavna sub monte Kom; Sjekirica planina supra Andrijevica (Ro), Poljana pr. Volujačko jezero (Ma).

4157. *P. media* L. — In pratis et gramin. reg. infer., mont. et subalp. in tota dicione.

— f. *plicata* (SCH. N. K.) BECK. — Folia lata late acuminate magis pilosa; filamenta obscure violacea, corolla nivea. — In pasc. montis Kom (Pt).

4158. *P. argentea* CHAIX. — In gramin. et lapid. reg. mont., subalp. et alpinae. — Carine sub monte Kom (Pt), ad Medun supra Podgorica et in pascuis pinguibus Mokra sub monte Dziebeze distr. Kuči (Sz), Konjskoplanina (Ho), in monte Lovčen (Vh, Pej, Ro), in monte Jastrebica (Ad), supra Njeguši (Pej, Ro), ad Šavniki, Borkovići et Črtov do distr. Piva, in valle Peručica sub monte Kom; Sjekirica~~planina~~, Zeletin supra Andrijevisa, Kom Vasojevički (Ro), Sinjavina planina (Ba, Ro), in monte Durmitor jugo Šljeme (Pč), Čafa velja pr. Rikavac (Df), Rumija supra Bar (Do), supra lacum Crno jezero in monte Durmitor, Piva planina pr. Nedajno (De, Si).

— — f. *capitata* (HOPPE et HORNSCH.) BÉGUIN (= var. *gracilis* ROHL. V. Beitr. 86). — Folia anguste lanceolata 3nervia; scapus gracilis cca 10 cm altus foliis parum longior; spica breviter ovata. — Davidov do supra Njeguši (Pej, Ro).

4159. *P. montana* HUDS. subsp. *atrata* (HOPPE) PILG. — In pascuis, apricis, ad nives deliquescentes reg. subalp. et alpinae. — In monte Jastrebica et Bijela Gora ad fines Hercegovinae (Pt, Pč, Ba, Ro), Javorje planina (Pč), Crna planina (Ba), Volujačko jezero (Ma), Maglić Pivski; Bjelastica et Zeletin supra Andrijevisa (Ro), inter Vermoš et Širokar distr. Kuči (Df).

— — — var. *angustifolia* HAL. et BALD. — Humilis; folia glabra rigida valde angusta; spica pauciflora; bractee acuminatae late ovatae in lateribus pallidae. — In herb. alp. summi montis Žijovo distr. Kuči (Ba), in monte Maglić Pivski (Ro).

* — — — var. *durmitorea* NOVÁK in litt. ad me. — Bractee late rotundatae vel late rhomboideae paulum latiores quam longae in lateribus obscure fuscae glabrae, carina interdum parce pilosa, folia angusta 6—10 mm lata et usque ad 65 mm longa supra crispule villosa vel lanuginosa subtus ad nervos appresse sericeo~~villosa~~, scapi suberecti foliis duplo longiores patentem lanuginosi, spicae densiflorae 20—50~~florae~~ globoso~~ovatae~~. — In pascuis alpinis montis Durmitor (No); Čirova et Ledena Pečina in monte Durmitor (De, Si).

4163. *P. Bellardii* ALL. — In lapid., arenos. et in pascuis reg. infer. mediterr. — Circa Bioče in valle fl. Morača; ad coenob. Duga et in distr. Bratonožići (Pt), circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica et Danilovgrad (Ro).

4165. *P. coronopus* L. — In apricis, incultis et lapid. reg. infer. dic. mediterr. — Ad Bioče (Pt), circa Bar, Rijeka, Podgorica, Spuž et Danilovgrad (Ro).

4167. *P. carinata* SCHRAD. — In rupestr., in locis apricis et lapid. reg. infer., mont. et subalp. frequens. — Šavⁿ niki (Pt, Ro), Cetinje (Pč, Kn); Grahovo (Pč), Njeguši (Sz, Pej, Ro), Rijeka (Ho), Kostiča distr. Kuči; Durmitor, Gvozdⁿ Han et Nikšić (Ba), in monte Vojnik (Ba, Ro), Viⁿ ljuša, Borkovići distr. Piva, Lastva čevska et Velestovo distr. Katunska nahija; Podgorica; etiam in monte Lovćen (Ro), Krivi do distr. Piva (De, Si).

— f. *bidens* MURB. Beitr. 51. — Folia plurima in utroque margine dente subulato 3—5 mm longo instructa. — Cum typo et cum f. *longebracteata* KOCH ad Podgorica (Ro).

Gentianaceae

Centaurium HILL.

4170. *C. spicatum* (L.) FRITSCH. — In fossis et locis humidis reg. infer. mediterr. — Ad Vir (Pč), Plavnica (Ro), Bar (Ro, Do).

4172. *C. umbellatum* GILIB. — In graminosis, dumosis et ad marg. silvarum reg. mont. et subalpinae. — Circa Ploča et Kovčice (Pt), supra coenob. Morača (Pč, Ja), Krsⁿ tačko polje (Ho, Pej, Ro), ad latera montis Vojnik et Lovćen (Ro), circa Andrijevića et Kralje (Ja, Ro), Bar, Rumija (Do). Verosimiliter loca hic enumerata (saltem partim) ad subspec. sequent. pertinent.

— subsp. *transiens* (WITTR.) RONN. — „Calyx sub flore corollae tubum fere aequans; corollae laciniae longitudine $\frac{2}{3}$ — $\frac{3}{4}$ tubi; antherae 2—3 mm longae filamentis aequilongae vel sublongiores; inflorescentia densa.“ — Ad Njeguši et Podgorica (Ro).

— f. *pallens* (FREYN) K. MALÝ (an f. *pallidiflorum* ROHL. V. Beitr. 91). — Corollae albae. — Ad Podgorica et in monte Bogojeva glava pr. Njeguši frequens (Ro).

4175. *C. tenuiflorum* (HOFFMG. et LK.) FRITSCH (confer ROHLENA V. Beitr. 88). — In fossis, inundatis et pratis humidis reg. infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt), circa Vir, Plavnica, Podgorica et Bioče (Ro), Bar (Do).

4176. *C. pulchellum* (SW.) DRUCE. — In aren. et pratis humidis, in fossis reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Circa Danilovgrad (Pt, Pč), ad lacum Riblje jezero sub monte Durmitor (Pt), ad Boljevići et Vir (Pč, Ho), circa Rijeka (Kn, Ho), Bukovica sub monte Durmitor (Ba), Drušići distr. Lješanska nahija, Podgorica et Andrijeva (Ro).

4177. *C. maritimum* (L.) FRITSCH. — In pratis et gramin. reg. infer. med. — In valle fl. Zeta circa coenob. Ždrebanik et ad Martinići (Pt), in arenosis et lapid. planities ad Podgorica: Lješko polje et Gornja Zeta (Ro).

Gentiana L.

4178. *G. lutea* L. subsp. *symphyandra* MURB. — Antherae inter se coalitae; stigmata elongata filiformia post anthesin non revoluta. — In pratis et gramin. reg. alpinae. — Crna planina (Pt), Kom, Sinjavina, Durmitor (Pt, Pč, Ro, Ba), Javorje planina (Pč), Korita rovačka (Ho, Ro), Žijovo planina, Rogam et Varda (Ba), Maglić Pivski, Lukavica planina; Štirni do, Bukovica sub monte Kom (Ro).

4179. *G. punctata* L. — In pascuis alp. in monte Bjelastica planina supra Kolašin cca 2000 m (Ro).

4181. *G. cruciata* L. — In gramin., pascuis et dumetis reg. mont., subalp. et alpinae in tota ditione frequens.

*4182. *G. asclepiadea* L. — In silvaticis, pratis et dumet. reg. subalp. et alp. in omnibus mont. dic. septr. et septentr.-orient. — E montibus dic. merid. Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

4183. *G. pneumonanthe* L. — In salicetis ad lacum Scodranum (Pč).

4185. *G. Kochiana* PERR. et SONG. — In pratis et pascuis reg. alpinae dic. septentr. — In monte Kom (Pt, Ro, Lo), Gradište supra Kolašin (Ba), in monte Maglić Pivski; in montibus Sjekirica, Bjelastica et Zeletin supra Andrijeva (Ro), Štavna sub monte Kom (Ja), in monte Prokletija ad confines Albaniae (Df).

4188. *G. verna* L. — In pratis et pascuis reg. subalp. et alp. in omnibus montibus ditionis septentrionalis frequens. — E mont. dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

— — f. *angulosa* WAHLB. — In monte Kom et Visitor pr. Andrijevica (Lo).

— — subsp. *tergestina* (BECK) HAY. — Volujačko jezero sub monte Maglič (Ma), Ališnica in monte Durmitor (Ht), Ledena et Čirova pećina in monte Durmitor (De, Si), in monte Kom Vasojevički (Lo). Verosimiliter etiam alibi.

4189. *G. utriculosa* L. — In gramin., pascuis et lapid. reg. mont., subalp. et alpinæ in tota dicione frequens. Etiam in monte Lovćen!

— — f. *montenegrina* BECK et SZ. — Nana uniflora, calyx minus alatus. — Ad latera montis Džiebeze distr. Kuči (Sz).

4192. *G. ciliata* L. — In calcareis supra Njeguši cca 950 m (Pej, Ro).

4193b. *G. levicalyx* ROHL. (= *G. campestris* var. *laevicalyx* ROHL. V. Beitr. p. 87; *G. durmitorea* ROHL. in sch.; ? *G. campestris* PANČ.). — Floribus tetrameris et calycis laciniis valde inaequalibus (duobus latis angustiora tegentibus) in affinitatem *G. campestris* spectat, sed differt floribus multo minoribus (cca 12—15 mm), calycis laciniis pro more angustioribus acutioribusque margine levibus (nec papilloso-ciliatis), ovario longiuscule stipitato utrimque attenuato; flores (in sicco!) lutescentes videntur; an semper? — In pascuis alp. montis Durmitor loco „Savin Kuk“. — Planta ulterius observanda, nam legi tantum specimen unicum.

4194. *G. crispata* VIS. — Caulis erectus ramosus; folia basalia oblongo-spathulata obtusa, caulina oblonga internodiis aequilonga vel longiora, superiora acuta; calyx 5-fidus segmentis fere aequilatis margine undulato-crispis et atratis; corolla violacea (rarius flavescens vel alba) fauce fimbriatim barbata; ovarium stipitatum. — In praeruptis et pascuis reg. subalp. et alp. in omnibus montibus (etiam in monte Lovćen!) frequens.

Secundum cl. Ivo PEVALEK*) (Zagreb) occurrunt quatuor subspecies:

*1. subsp. *Bošnjakii* PEV. l. c. p. 327. — „Caulis parce vel non ramosus; internodia pauca; folia internodiis longiora vel aequilonga, media acuta vel obtusa; flores parvi 12—18 mm

*) Confer: Dr. Ivo PEVALEK: Prilog poznavanju oblika *Gentiana crispata* in Glasnik Prirodoslovnog društva Zagreb 1939.

longi; gynophorus brevis ad maximum 1 mm longus“. — In regione alpina. — Durmitor: Savin Kuk (Boš).

*2. subsp. *Visianii* PEV. l. c. p. 328. — „Habitus congestus; caulis jam a basi vel tantum in parte super. ramosus; folia inferiora internodiis longiora vel aequilonga (rarius breviora), media acuta vel obtusa internodiis longiora; flores 19—30 mm longi; gynophorus 1—3 mm longus“. — In regione montana frequens.

*3. subsp. *amblyphylla* BORB. — „Caulis solum in parte superiore ramosus; folia caulina omnia obtusa rarius media acutiuscula internodiis 3—5plo breviora; flores 19—30 mm longi; gynophorus 1—3 mm longus.“ — In regione mont., rarius subalpina. — In monte Vila distr. Kuči (Ba), ad Kolašin (Ja), Pepići pr. Andrijevice (Lo). Verosim. etiam alibi.

*4. subsp. *autumnalis* PEV. l. c. p. 332. — „Habitus congestus; caulis jam a basi valde ramosus; folia internodiis $\pm$ aequilonga vel ad maximum 2plo breviora, media acuta.“ — In reg. mont. vel subalp. — Pitomine sub monte Durmitor (Boš). Forsan etiam alibi.

4195. *G. germanica* WILLD. subsp. *austriaca* (A. et J. KERN.) HAY. — In pratis pinguibus reg. subalp. dis. septentrionalis. — Ad Kolašin (Pč), supra Tušina distr. Drobnjaci; Carine sub monte Kom; in monte Lisa pr. Andrijevice (Ba), Ivica planina supra Šavniki (Pč, Ba). Verosimiliter loca hic enumerata aut ad var. *lutescentem* (VELEN.) HAY. aut ad subsp. *carpaticam* (WETTST.) HAY. pertinent.

— — — var. *lutescens* (VELEN.) HAY. — Jerinja glava, Visitor supra Andrijevice (Ro, Sk), Pepići pr. Andrijevice (Lo).

Sweetia L.

4199. *S. perennis* L. — In humidis et spongiosis reg. subalp. — Ad pagum Kovčice sub monte Durmitor (Pt), circa lacum Riblje jezero sub monte Durmitor (Pč).

Blackstonia HUDS.

4200. *B. perfoliata* (L.) HUDS. — In asperis, glareosis et inter dumeta reg. infer. et montanae calidioris. — Ad Ploča et Rijeka (Pt, Ro), Limljani distr. Crmnica; Grahovo (Pč), Medun distr. Kuči (Ba), circa Bar, Ulcinj, Boljevići pr. Vir et Podgorica (Ro).

4201. *B. serotina* (KOCH) BECK. — In humidis et graminosis reg. infer. et montanae calidioris. — Ad Rijeka et Njeguši (Ro), in monte Kom Kučki? (Ho).
— var. *aestiva* K. MALÝ. — In pratis arenosis ad Bar (Do).

Microcala HOFFMG et LK.

4202. *M. filiformis* (L.) HOFFMG et LK. — In pratis humidis reg. infer. mediet. ad Topolica pr. Bar (Ro).

Menyanthaceae

Menyanthes L.

4203. *M. trifoliata* L. — In humidis et paludosis reg. subalp. — Circa lac. Riblje et Crno jezero sub monte Durmitor (Pt, Ro); lacus Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro), in lacu montis Lovćen (Pej, Ro).

Nymphoides HILL.

4204. *N. flava* HILL. — In recessibus lacus Scodrani ad Rijeka, Vir et Plavnica (Pč, Eb, Ro, Ja).

Apocynaceae

Vinca L.

*4205. *V. maior* L. — In fruticetis reg. infer. dic. mediet. ad Ulcinj (Ba). (An subspontanea?)

Asclepiadaceae

Periploca L.

4213. *P. graeca* L. — In dumetis ad ripam lacus Scodrani (Pč, Ro).

— f. *vestita* ROHL. V. Beitr. 84. — Caulibus, petiolis et foliis puberulis. — Cum typo ad Plavnica (Ro).

Cynanchum L.

4218. *C. Huteri* (VIS. et ASCHERS.) PITTONI. — Dignoscitur imprimis corolla flavo-virescente intus pilosa laciniis triangularibus. — In fruticetis, olivetis et saxosis reg. infer., montanae, rarius subalpinae. — Carine sub monte Kom

(Ba), ad Bar (Ba, Ro), circa Ulcinj, Podgorica et Njeguši (Ro), Drežnica sub Konjskoplanina; Štirni do pr. Lukavica planina (Ro), ad Cetinje (Ld, Ki).

— f. *albanicum* (BALD.) HAY. — Petioli tenuiter tomentosi; cymae $\pm$ pedunculatae. — Petkove rupe sub monte Lovćen (Pej, Ro).

4221. et 4222. *C. vincetoxicum* (L.) PERS. (= *Vincetoxicum hirundinaria* MED.; *V. officinale* MCH.; *V. contiguum* GREN. GODR.). — In rupestr. et gramin. reg. subalp. — In sax. „Orlova skala“ sub monte Kom (Pt).

— f. *laxum* (BARTL.) HAY. — Kamenjak (Ho).

— var. *nivale* (BOISS. et HELDR.) HAY. — Caulis humilior (10—50 cm altus); folia brevissime petiolata, ovata vel lanceolata; corolla ochroleuca, maleolens. — In monte Lovćen (Pč, Ho, Ba, Ro), in monte Soko distr. Kuči (Ba), in monte Rumija et Lonac supra Bar; Vratlo supra Kolašin (Ba), Vunsaj pr. Gusinje (Df), ad Njeguši (Pej, Ro), Savin Kuk in monte Durmitor; Pivska planina (De, Si).

— var. *Daniloi* (ROHL. IV. Beitr. 70). HAY. — Caule elato gracili pruinoso, foliis basi rotundatis vel in petiolum longiusculum $\pm$ attenuatis non cordatis pertenuibus diaphanis discoloribus subtus glaucis, mediis oblongis longe acuminatis, supremis anguste lanceolatis, floribus candidis. — In dumetis umbrosis reg. infer. mediterr. ad Danilovgrad (Ro).

*4226. *C. fuscatum* (VIS.) LK. — In rupestr. reg. subalp. ad Kamenjak (Ho).

Marsdenia R. BR.

*4227. *M. erecta* (L.) R. BR. — In rupestr. et frutic. reg. infer. medit. ad Bar et Ulcinj (Ba, Ho).

Oleaceae

Fraxinus L.

4228. *F. ornus* L. — In fruticetis et silvis reg. infer. et montanae vulgaris; in reg. subalp. dic. sept. multo rarius. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Nikšić, Cetinje, Njeguši, Viljuša et Grahovo frequens (Ro et alii), Medun (Sz), Lastva čevska et Velestovo distr. Katunska nahija; ad latera montis Vojnik; Šavniki sub monte Ivica planina; ad

Goraňsko, coenob. Piva et Borkovići distr. Piva; supra Andrijevica in monte Jerinja glava (Ro), ad coenob. Morača; Bištrica pr. Kolašin; in monte Pej et Vjetrnik (Ja).

— var. *rotundifolia* (LAM.) TEN. — „Foliola 1,5—3 cm longa rhomboidea vel late rotundata obtusa subtus glaberrima vel ad nervum medianum sparse albo-pilosa; samara linearis spathulata.“ — Rarius cum typo.

*4229. *F. excelsior* L. — In silvis reg. infer. et subalp. — In valle fl. Morača infer.; distr. Čeklići et Cuci (Pč), ad Podgorica (Sz, Ro), Milušina pečina distr. Katunska nahija; Goraňsko et coenob. Piva distr. Piva, circa Viljuša et Andrijevica, in monte Jerinja glava (Ro). (Adnot.: *F. rostrata* GUSS. a cl. BALDACCI e Drušiči pr. Rijeka indicata verosimiliter ad spec. praeced. pertinet.)

Syringa L.

4234. *S. vulgaris* L. — In saxosis et dumet. reg. infer. et mont. raro. — Ad Ostrog (Pč), Medun et Podgorica (Sz), Andrijevica et coenob. Piva (Ro).

Phillyrea L.

4235. et 4236. *Ph. latifolia* L. et *Ph. media* L. — In sax. et fruticetis reg. infer. dic. mediterr. — Ad Vir (Pč, Ro), Šavica distr. Komani (Pč), Rijeka (Ho, Ro), Ulcinj, Bar, Podgorica (Ro), Bioče in valle Morača (Ja), Nikšić (Ba), Cetinje? (Ba).

Olea L.

4238. *O. europaea* L. subsp. *oleaster* (HOFFMG. et LK.) FIORI. — Frutex ramosissimus ramis partim spinosis; folia parva elliptica vel ovata. — In sax. et fruticet. sempervirentibus reg. infer. in dic. australi. — Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica. — subsp. *sativa* (HOFFMG. et LK.) FIORI. — In dic. mediterr. ad Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Nikšić et ad coenob. Duga in valle flum. Zeta culta et subspontanea.

Ligustrum L.

4239. *L. vulgare* L. — In fruticetis et ad sepes reg. infer. et montanae. — Ad Danilovgrad (Pt, Pč, Ro), Rijeka (Sz, Ro), circa Bar (Ba, Ro), Ulcinj, Vir, Podgorica, Spuž, Nikšić et coenob. Piva (Ro), Andrijevica (Ja, Ro).

Rubiaceae

Oldenlandia PLUM.

4243. *O. capensis* THUNB. — In inund. ad ripas fluvii Rijeka Crnojevička pr. Rijeka (Kn).

Putotia PERS.

*4244. *P. calabrica* (L. f.) DC. — In rupestribus reg. infer. mediterr. ad Bar et Ulcinj (Ba, Ho, Ro, Do).

Sherardia L.

4245. *S. arvensis* L. — In agris, incultis et lapid. reg. infer. et mont. frequens. — Ad Rijeka et Danilovgrad (Pt, Ro), Cetinje, Grahovo (Pč), Bar (Ba, Ro), ad Ulcinj, Rijeka, Viljuša, Šavniki, coenob. Piva et Andrijevića (Ro).

Asperula L.

4251. *A. arvensis* L. — In arvis, incultis et ad vias reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Ad Cetinje (Kn), Bogačići et Drežnica pr. Nikšić; circa Bar (Ba, Ro), ad Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Njeguši et Andrijevića (Ro).

4252. *A. taurina* L. — In silvis et dumet. humidis et ad ripas reg. mont. et subalpinae, rarius inferioris. — In valle flum. Tara ad Matoševo et Kolašin (Pt, Pč, Ro); Kurlaj sub monte Kom (Ba), Tušina pr. Šavniki (Ba, Ro), ad latera montis Balj et alibi circa Andrijevića; Mratinje sub monte Maglić Pivski; supra coenob. Piva; Lijeva Rijeka; Boljevići supra Vir (Ro).

4254. *A. Dörfleri* WETTST. — Perennis; caulis tenuis, quadrangulus nitidus glaber, rarius in parte super. $\pm$ hispidulus, erectus usque 6 cm altus simplex vel basi parum ramosus; folia 6–8-na verticillata lanceolata apice subito obtuso-acuminata $1\frac{1}{2}$ –2 mm lata internodiis saepissime longiora, in pagina super. glabra, in margine et nervo mediano prominulo paginae infer. breviter setuloso-scabra; folia involucralia caulinis latiora flores 4 mm longos subaequantia; capitulum densum; corolla infundibuliformis rosea glabra, lobis 4 obtusis inappendiculatis, tubo subaequilongis; germen glabrum; stylus bifidus corolla multo longior. — In rupestr. et glareosis reg. alpinae in montibus dic. orient. ad fines Albaniae. — In monte Kom (Pč sub *A. hirta*; Ba et Ho sub *A. pilosa*; Ro), in montibus Dibala.

Planinica et Mojan (Ba), in monte Vila pr. Rikavac (Ba, Df), ad Fuša Rudnices sub monte Prokletija; inter Plav et Dečani (Df), Sjekirica planina supra Andrijevice loco Štit (Ro).

*4255b. *A. intermedia* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — „Caulis glaber, uniceps ad triceps, ad maximum 15 cm altus, in nodo foliorum hirtus; folia sena, ad 1,5 cm longa et ad summum 2 mm lata, linearilanceolata, in margine et nervo mediano hirta, internodiis multo, etiam plus quam duplo breviora; folia fulcrantia lanceolata hirtaque sicut folia caulina. Ulterius observanda, nam ante anthesin collecta est.“ — In alpinis montium Prokletija loco Rusolija (Boš).

4256. *A. pilosa* (BECK) DEG. — A praeced. dignoscitur caule elatiore (10—20 cm alto) dense breviter piloso, foliis linearibus acutis longioribus (8—20 mm) et angustioribus ($1\frac{1}{2}$ —1 mm) quam internodia (saltem superiora) brevioribus utrimque breviter pilosis, foliis involucribus quam flores (cca 5—6 mm longi) brevioribus, stylo non exserto. — In saxosis reg. alpinae. — Sub cacumine montis Kom Kučki loco „Rupe“ et ad latera montis Vila (Sz teste DEGEN).

4260. *A. odorata* L. — In silvis reg. subalpinae. — Crna planina et sub monte Kom (Pt), in valle flum. Tara (Pč, Ro, Ja), Andrijevice (Ho, Ro), in monte Jerinja glava et Balj supra Andrijevice; Šavniki sub Ivica planina; ad coenob. Piva et Mratinje sub monte Maglić Pivski; Bijela sub monte Lola planina (Ro), ad ped. montis Durmitor (Pč, Ro), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), Zvjerinačke rupe in monte Lovćen (Pej, Ro).

4262. *A. glauca* (L.) BESS. — In sax. reg. mont. Lužkovsko polje ultra Nikšićka župa (Pč).

4264. *A. scutellaris* VIS. — Caules elati erecti quadranguli ad angulos scabri paniculato-ramosi; folia inferiora 4-na oblongo-ovata, reliqua 4—8-na anguste linearia margine revoluta scabra suprema opposita; flores ad apicem ramorum singuli vel bini breviter pedicellati; corolla 1 mm longa late campanulata alba vel rubescens laciniis ovatis tubo vix distincto longioribus. — In rupestr. reg. infer., montanae et subalpinae frequens, rarius in reg. alp. — Ad Rijeka (Pt, Kn), Bogetiči pr. Nikšić (Pt), Cetinje (Pč, Kn), ad latera montis Lovćen (Kš, Pej, Ro), in monte Jastrebnica (Ad), ad Medun (Sz, Ba, Ro), in monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), Njeguši (Ba, Pej, Ro), Do-

brsko selo inter Rijeka et Cetinje (Ba), ad Bar et in montibus Sutorman, Rumija et Lisinj distr. Primorje; Nikšič, Ostrog (Ba, Ro), Timar pr. Šavniki (Ba), ad Goraňsko, coenob. Piva et ad latera montis Maglič Pivski versus Mratinje; Simunj distr. Katunska nahija, Podgorica (Ro), Bioče in valle flum. Morača; in calcar. pr. Kolašin (Ja).

— f. *latifolia* HORÁK. — Robustior, foliis latioribus planis. — Cum typo ad Rijeka (Ho).

— f. *hispida* HORÁK. — Tota planta aculeato-scabra; folia breviora late linearia. — Cum praeced. (Ho).

— f. *levicaulis* ROHL. — Caules ad angulos glaberrimi et leves. — Cum typo rarius.

? 4279. *A. Staliana* VIS. — A cl. PANTOCSEK (Adnot. 57) e monte Mali Durmitor (reg. alpina!) indicata; verosimiliter ad spec. sequentem pertinet, nam vera *A. Staliana* in reg. infer. dic. mediterr. crescit.

4280. *A. aristata* L. subsp. *longiflora* (W. K.) HAY. — In saxosis et lapid. e regione infer. in reg. alp. in tota ditione frequens.

— f. *glabra* (KOCH) HAY. — Caulis et folia glabra, corolla extus puberulo-scabra. — Frequens, imprimis in reg. infer. et media.

— f. *leiantha* (A. KERN.) HAY. — Planta glabra, corolla extus glabra et levis, folia margine $\pm$ scabra. — Cum praecedente frequens.

— f. *levifolia* ROHL. — Folia levissima. — In alpinis Štirni do sub Lola planina (Ro).

— f. *semiglabra* KOCH (= f. *subglabra* HAYEK Prodr. II: 451). — Planta a basi ad medium hirta, superne glabra, flores scabri. — Cum typo supra coenob. Piva (Ro).

— f. *hirta* (KOCH) HAY. — Tota planta dense breviter pubescens; corolla extus pubescenti-scabra. — Mali Šavnik in monte Lovćen, Sjekirica planina et Jerinja glava supra Andrijevica, Crvena Stijena et Valoviti do in monte Durmitor, Zakamen supra coenob. Piva, cca 1000—2000 m (Ro), supra lacum Crno jezero sub monte Durmitor (De, Si).

— var. *condensata* HELDR. — Caules numerosi humiles (5—15 cm alti) saepe dense caespitosi adscendentes vel erecti paucae et breviter ramosi vel simplices; folia breviora; cymae

abbreviatae saepe capitatae; corolla rosea extus pubescenti=scabra 5—7 mm longa. — In glareosis et pascuis reg. alpinae. — Korita rovačka pr. Lukavica planina; in monte Maglič Pivski (Ro), Margarita sub monte Kom; mons Pivljan supra Kolašin (Ja).

*— — var. *Wettsteinii* (ADAM.) HAY. — Praecedenti similis, sed tota planta dense breviter pilosa; corolla rosea cca 5 mm longa extus breviter pilosa laciniis tubo parum brevioribus. — In glareosis reg. alpinae. — In monte Durmitor et Maglič Pivski (Ro).

*4283. *A. cynanchica* L. — In pascuis reg. subalpinae. — Bijele Carine sub monte Kom (Pt), Rijeka? (Ho), Kolašin et Kralje distr. Vasojevići (Ja), Bukovica sub monte Durmitor; Andrijevice, mons Balj, Jerinja glava et Sjekirica planina (Ro).

4289. *A. suberosa* S. S. — Planta alpina dense pulverulenta=caespitosa; caules humiles simplices unacum foliis dense breviter velutini; folia 4-na linearia rigida breviter acuta (non aristata!) subtus bisulca; cymae pauciflorae subsessiles verticillastros 2—3 approximatos formantes; corolla rosea extus breviter puberula infundibuliformis laciniis tubo 3—4-plo brevioribus; fructus velutini. — In saxosis summi montis Kom (Pt, Ba).

*— — var. *Bebii* BALD. — Caulibus paulo ramosis, floribus in spicas paucifloras corymboso=dispositas congestis, corollae tubo laciniis vix 1—1½-plo longiore. — In herbidis et praeruptis montis Durmitor loco Savin Kuk et ad jugum Štulac (Ba).

Galium L.

4291. *G. silvaticum* L. — In silvis reg. subalp., rarius infer. — In valle fl. Morača et Tara (Pč), Rupa Końska sub monte Vila (Sz), Crna planina et Kurlaj sub monte Kom, in silvis sub monte Durmitor (Ba), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

— — f. *angustifolium* HEUFF. — Folia lineari=lanceolata. — Inter dumeta ad Rijeka et in valle flum. Tara sub monte Kom (Pt).

4294. *G. aristatum* L. — In silvis et dumet. reg. subalp. — Circa Lukovo (Pt), ad Radeča Velja pr. Kostiča distr. Kuči

(Ba), in monte Dziebeze distr. Kuči (Sz). Anne (partim) ad spec. sequentem pertinet?

4295. *G. Schultesii* VEST. — In silvis reg. subalp. et mont. — Šavniki sub Ivica planina; Zakamen supra coenob. Piva (Ro), ad Matoševo et Kolašin (Ro, Ja), Andrijevića (Ja), in monte Orjen (Če).

— f. *lineare* BORB. — Folia anguste elongato-lanceolata cca 2 (—3) mm lata. — Ad Njeguši loco „Velje osoje“ (Ro).

4296. *G. mollugo* L. subsp. *mollugo* (L.) HAY. — In fruticetis, pratis et ad sepes reg. mont. et subalp. — Circa ovilia „Javorce“ dicta in monte Crna planina; in valle flum. Peručica sub monte Kom (Pt), in calc. ad Medun distr. Kuči (Sz), Andrijevića (Ho).

— — — var. *elatum* (THUILL.) H. BR. — Ad Cetinje (Kn).

— — subsp. *erectum* (HUDS.) BRIQU. — In pratis alp. sub monte Kom (Ba).

4297. *G. lucidum* ALL. subsp. *Gerardii* (VILL.) HAY. — In aridis, saxosis et lapid. in tota ditione e reg. infer. usque in alpinam.

— — — var. *dumetorum* ROHL. V. Beitr. 54. — Caulis elatior (usque 80 cm altus), panícula ampla, pedicelli longiores (3—5 mm longi) et saepissime divaricati, folia margine fere levia, striae nitidae nervi mediani nullae vel brevissimae. — Ad latera montis Jerinja glava pr. Andrijevića (Ro).

— — subsp. *corradaefolium* (VILL.) HAY. — Cum typo, sed, ut videtur, rarius.

? 4298. *G. cinereum* ALL. — A praeced. differt caule pruinoso glauco et foliis glaucis nervo mediano sine striis longitudinalibus nitidis. — In saxosis vallis Peručica dol loco „Orlova Skala“ infra montem Kom (reg. subalpina!) in societate speciei praecedentis a cl. PANTOCSEK lecta. Mihi dubium videtur, nam verum *G. cinereum* in reg. infer. dic. mediterr. crescit.

4302. *G. pseudoaristatum* SCHUR. — Habitu similis *G. Schultesii*, a quo dignoscitur foliis utrimque viridibus plerumque 9-nis lineari-lanceolatis basin versus sensim attenuatis 3—4 mm latis, corolla vix 2 mm lata laciniis breviter acuminatis (non aristato-acuminatis).

— — f. *scabrum* (GRIS.) HAY. — Caulis inferne unacum

foliis praecipue ad nervos breviter pilosus. — In dumetis reg. mont. et subalp. — Zabrgje et Jerinja glava pr. Andrijevice (Ro); in valle fl. Morača supra coenob. (Ja).

4308. *G. anisophyllum* VILL. — In herbidis, rupestr., muscosis et glareosis reg. alpinae (rar. subalp.) in omnibus mont. dic. septentr. et orientalis frequens. E dic. merid. (m. Lovćen et Rumija) adhuc non vidi. E monte Jastrebica ad fines Dalmatiae a cl. PANČIĆ indicatum.

4312. *G. verum* L. — In pratis, herbidis et pascuis pin-
guibus reg. infer., mont. et subalpinae. — Ad Danilo-
vgrad et in monte Sutorman supra Bar (Pč), Mokre et Livade sub
monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), circa Andrijevice (Ho,
Ro, Ja), Ivica planina supra Šavniki, in monte Balj supra
Andrijevice; ad coenob. Piva, in monte Vojnik (Ro); ad
Kolašin et Kralje (Ja).

— f. *pallidum* ČEL. — Flores ochroleuci. — Cum typo ad
Njeguško polje (Pej, Ro).

— f. *trachyphyllum* WALLR. — Caulis dense pubescens,
folia scabra. — Ad Njeguši et ad latera montis Lovćen (Pej,
Ro).

* — f. *pubifolium* ROHL. et DOSTÁL. — Folia etiam supra
pilis brevibus patentibus dense tecta. — In aren. ad Bar (Do).

4313. *G. firmum* TSCH. (= *G. aureum* VIS.). — Habitu
G. mollugo revocat, sed dignoscitur floribus flavis, antheris
nigris et fructibus aureis demum rufescentibus. — In dumet. et
rupestr. reg. infer., montanae, rarius subalpinae. — Circa coenob.
Duga et in saxis Orlova Skala dictis infra Kom (Pt), in calc.
ad Medun distr. Kuči (Sz, Ba), ad coenob. Ostrog (Ba), Nje-
guši (Ba, Pej, Ro), Konjuhe sub monte Kom (Ba, Ro), Šav-
niki, Goraňsko, coenob. Piva; Varda et Zakamen distr. Piva,
ad latera montis Balj supra Andrijevice (Ro), circa Bar (Ba,
Ro, Do), in monte Rumija et Kosa supra Bar (Do).

— f. *euboicum* HAL. — Caulis dense breviter pilosus, folia
saltem subtus pilosa. — Cum typo ad Krstac pr. Njeguši et ad
latera m. Lovćen (Ro).

* — var. *antibarense* BALD. Malpighia IV:71. — „Caespito-
sum, caulibus debilibus, ovario nigricante.“ — In vetere vallo
urbis Bar (Ba).

4319. *G. purpureum* L. — In rupestribus et dumet. reg.
mont. et subalp. — Sub monte Kom (Pč, Ho), in incultis

pagi Orahovo (Sz), Konjuhe in valle fl. Peručica (Ba, Ro), circa Šavniki (Ba, Ro), Rikavac distr. Kuči (Ba), in monte Vojnik; circa Andrijeva, Viljuša et Goraško; Varda et Zakamen supra coenob. Piva, ad latera montis Balj supra Andrijeva, Simunj distr. Katunska nahija, Golo brdo supra Njeguši (Ro), in monte Rumija supra Bar (Do).

— f. *luteoviride* ROHL. V. Beitr. 54. — Flores flavescentis virides. — Cum typo in monte Balj supra Andrijeva (Ro).

4327. *G. Baldaccii* HAL. OeBZ. 1890:165. — „Totum scabrido-hirsutum; caulibus pumilis (cca 5—10 cm longis) e rhizomate crasso lignoso basi suffruticosis adscendentibus vel erectis quadrangulis dense foliosis; foliis parvulis 6—9-nis, 3—5 mm longis, 1 mm latis, linearilanceolatis obtusiusculis subtus concavis elevatim nervosis nervo et margine praesertim scabris; cymis breviter pedunculatis 2—3-floris bracteolatis racemos angustos breves foliatis formantibus; bracteis oblongis acutis; pedicellis flore subaequilongis erectis vel subnutantibus; corollis parvis (cca 1—1½ mm longis) luridis extus patule hirsutis lobis ovatis obtusis trinerviis; antheris ovatis nigricantibus, fructu patule hispido; calycis limbo obsoleto. — In fissuris rupium reg. infer. mediterr. supra urbem Bar ad pedem montis Rumija (Ba, Ho, Do), ad Spilica Voda pr. Bar (Ba).

4333. *G. aparine* L. — In dumetis, ad sepes et agros steriles reg. infer., mont. et subalp. in tota ditione frequens.

*4334. *G. spurium* L. f. *echinospermum* (WALLR.) HAY. — In dumetis et ad vias reg. mont. — Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro).

— var. *tenerum* (GAUD.) GREN. GODR. — Caulis tenuissimus internodiis elongatis; folia latiora imprimis inferiora obovata vel oblongo-spathulata; cymae pauciflorae saepe uniflorae. — In valle flum. Lim pr. Andrijeva cca 800 m (Ja).

4337. *G. parisiense* L. f. *leiocarpum* TSCH. — In lapid. et arenos. reg. infer. dic. medit. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica, Donja Zeta et in Lješanska nahija (Ro).

— f. *trichocarpum* TSCH. (= *G. tenellum* ROHL. non JORD.). — Fructus setoso-hispidi. — Cum praeced. ad Bar, Ulcinj et Vir (Ro).

4338. *G. divaricatum* LAM. — In aren., lapid. et incultis reg. infer. mediterr., montanae, rarius subalpiniae (usque

ad 1400 m). — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Šavniki et Viljuša; Borkovići distr. Piva; Drežnica pr. Nikšić (Ro).

4344. *G. palustre* L. subsp. *eupalustre* HAY. — In humidis, fossis et turfosis reg. subalpinæ. — In valle Viruša dol sub Crna planina; circa lac. Riblje jezero sub monte Durmitor (Pt), sub monte Ranisava et ad Andrijevice (Ro).

— subsp. *elongatum* (PRESL) G. BECK. — In humidis ad rivum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), in aren. marit. ad Bar (Do).

*4347. *G. tricorne* WITH. — In cultis et dumetis reg. mont. — Ad Andrijevice cca 800 m (Ja).

4349. *G. murale* (L.) ALL. — In lapid., aren. et ad vias reg. infer. mediet. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka et Podgorica (Ro).

4351. *G. rotundifolium* L. — In silvis reg. subalp. et alp. — Sub monte Javorje planina; in valle flum. Tara et Veruša (Pč), in valle Perućica sub monte Kom (Sz, Ro), Sinjavina planina (Ba), in monte Sjekirica et Balj supra Andrijevice (Ro), Kolašin (Ja).

4352. *G. boreale* L. — In pratis pinguibus reg. subalp. et alp. — Sub monte Durmitor (Pt, Ba, Ro), Carine sub monte Kom (Ba), Borkovići distr. Piva (Ro).

*— var. *vestitum* ROHL. — Caulibus et foliis (inferioribus in pag. infer., superioribus utrimque) dense patule puberulis. — Cum typo in monte Ivica planina supra Šavniki (Ro).

4355. *G. cruciata* (L.) SCOP. — In silv., dumet. et ad sepes in tota ditione frequens.

*— f. *levicaulis* ROHL. X. Beitr. 8. — Caulis glaberrimus levissimus, folia solum ad marginem breviter pilosa, ceterum glabra, pedicelli parum pilosi. — In pratis alpinis ad Štirni do (Ro).

4356. *G. vernalum* SCOP. — In saxosis et glareosis reg. infer. et montanæ. — Ad Cetinje et Vir (Pč).

— f. *pseudocruciata* ROHL. — Caulibus, cymæ ramis et florum pedicellis patule dense hirtis. — In glar. alp. montis Kom Vasojevički supra Štavna (Ro).

4357. *G. pedemontanum* ALL. — In pratis, dumet. et lapid. reg. mont. et subalp. — Velesovo distr. Katunska na

hija, in omnibus montibus circa Andrijeva, Konjuhe sub monte Kom, Matoševo in valle flum. Tara, Zagarać supra Danilovgrad, Goraňsko et Varda supra coenob. Piva (Ro), in monte Rumija loco Lumetić (Do).

Valantia L.

4359. *V. muralis* L. — In lapid., incultis, ad vias et in fissuris rupium reg. infer. mediterr., rarius montanae. — Circa Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica et Njeguši (Ro), Bar (Ro, Do).

Rubia L.

4361. *R. tinctorum* L. — In dumetis et ad sepes reg. infer. et mont., rarius subalp. — Pošćensko jezero supra Šavnik, ad ped. montis Žoljevica et in valle fl. Lim ad Andrijeva, Dragovoljići pr. Nikšić, Podgorica et Njeguši (Ro).

4363. *R. peregrina* L. — In frutic. et ad sepes reg. infer. mediterr. — Ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

Adoxaceae

Adoxa L.

4365. *A. moschatellina* L. — In silvis et dumet. umbrosis reg. mont. et subalp. raro. — Ad Radeča Mala prope Kostiča distr. Kući (Ba), ad latera montis Lovćen versus Njeguši, in decliv. montis Durmitor versus Žabljak (Ro).

Caprifoliaceae

Sambucus L.

4366. *S. ebulus* L. — Inter dumeta et ad marg. silvarum reg. infer., montanae et subalpinae in tota dicione.

4367. *S. nigra*. — In dumet. et silvis reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), in valle fl. Zeta (Pč), ad Vir (Pč, Ro), circa Bar, Ulcinj, Njeguši et coen. Piva; Jasenov polje sub monte Vojnik (Ro).

*4368. *S. racemosa* L. — In silvis reg. subalp. — In valle fl. Tara inter Matoševo et Kolašin (Ja).

Viburnum L.

4369. *V. opulus* L. — In frutic. et silv. reg. infer. et mont. — In valle fl. Zeta sub Danilovgrad (Pč), ad Vrbica sub Goraňsko distr. Piva (Ro).

4370. *V. lantana* L. — In dumet. reg. mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub monte Kom; Lipovo pr. Kolašin (Pt), ad lat. montis Hum Orahovski distr. Kuči (Sz), circa Andrijevića (Ro, Ja), Lisinj et Rumija supra Bar (Ba), Goraško et coenob. Piva (Ro).

— f. *viride* KERN. — Folia subtus subglabra. — Ad latera montis Maglić Pivski (Ro).

— var. *discolor* HUT. (conf. ROHLENA V. Beitr. 51) (= *V. maculatum* PANT.). — Folia subtus albo-tomentosa.

— In apricis dic. merid. frequens. — In monte Lovćen (Ad, Ro), Orjen (Ad), Njeguši (Sz, Pej, Ro), Krstac (Ld, Sa, Gi), Rumija supra Bar cca 1500 m (Do), Nikšić, Viljuša, Jasenovo polje sub monte Vojnik (Ro), in monte Pej (Ja). Conf. JANCHEN OeBZ. 1919.

Lonicera L.

4373. *L. xylosteum* L. — In silvis et dumet. reg. mont. et subalp., rarius infer. — Sub monte Sutorman (Pč), Vratlo supra Kolašin (Ba), ad Bar, Ulcinj, Njeguši et Viljuša; supra coenob. Piva, Peručica sub monte Kom, circa Andrijevića, Jerinja glava, Mali et Velki Krš supra Andrijevića (Ro), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

— f. *elliptica* BECK. — Folia elliptica utrimque attenuata. — Cum typo ad Njeguši, Šavniki et ad Ljut supra coenob. Piva (Ro).

— subvar. *coriacea* ROHL. — Folia elliptica crassa rigida subcoriacea. — In apricis dic. merid. (Ro).

4374. *L. glutinosa* VIS. — A praeced. dignoscitur pedunculo communi quam flores rosei multo longiore et dense glanduloso-piloso, ramis novellis unacum foliis dense glanduloso-puberulis et baccis in unicam coalitis. — In sax. montis Jastrebica (Ad).

4376. *L. alpigena* L. — In silvis et frutic. reg. subalp. et alp. in omnibus montibus dic. septentr. frequens.

— subsp. *Formánekiana* (HAL.) HAY. — Ovaria et baccae omnino liberae vel tantum basi per paria inter se connata. — Javorje planina; Jerinja glava supra Andrijevića, Zakamen supra coenob. Piva (Ro), Lovćen et Njeguška planina (Ho, Pej, Ro).

4377. *L. nigra* L. — In silvis vallis Jelovica sub Bjeŕlastica planina, cca 1200—1400 m (Ro); in monte Durmitor loco Ledena pećina, cca 1900 m (De, Si).

4378. *L. coerulea* L. — In silvis et frutic. reg. alp. et subalp. — Ad latera montis Durmitor (Pč, Ro, De, Si), in monte Ranisava, Maglić Pivski et supra coenob. Piva loco Zaskamen (Ro), ad Matoševo pr. Kolašin (Ba).

4380. *L. periclymenum* L. — In dum. et ad sepes reg. infer. medit. — Ad Rijeka (Pt).

4381. *L. etrusca* SAVI. — In dumetis reg. infer. et mont. — Ad Čevo distr. nahija Katunska; pr. Vir (Pč), ad Orahovo et Trijepši distr. Kući (Sz, Ba), circa Bar (Ba, Ro), ad Ulcinj, Podgorica et Farmaki (Ro). Loca reg. subalp. mihi dubia videntur; supra Vratlo pr. Kolašin; Bukovica sub monte Durmitor (Ba).

4382. *L. caprifolium* L. — In dumetis reg. infer., mont. et subalp. — Ad Cetinje (Pč), Bar, Podgorica, Danilovgrad, Njeguši, Viljuša, Goraŕsko supra coenob. Piva; Perućica sub monte Kom, ad latera montis Balj et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), Sutorman supra Bar (Eb), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

4383. *L. implexa* AIT. — In rupestribus et frutic. reg. infer. mediterr. — Ad Bar et Nikšić (Ba), inter Kotor et Njeguši (Pej, Ro).

Valerianaceae

Valerianella MOENCH.

4387. *V. coronata* (L.) DC. — In gramin. et inter viŕneas reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Cetinje et Klopot distr. Bratonoŕići (Pč); circa Podgorica (Ro).

4389. *V. discoidea* (L.) LOIS. — A praeced. dignoscitur caule saepissime a basi divaricatim ramoso, calycis limbo subrotato intus piloso fructu duplo longiore, fructu obconico subtrigono, antice sulco profundo ovato-orbiculari proŕviso, loculis sterilibus fertili fere aequalibus. — In arvis, pascuis et gramin. reg. infer. mediterr. — Circa Bar et Ulcinj (Ro).

4391. *V. eriocarpa* DESV. — In arvis et herbis reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Bar (Ba, Ro), Cetinje, Rijeka,

Podgorica, Bioče (Ro), etiam e reg. subalp. „in sax. ad Velika distr. Vasojevići“ a cl. BALDACCI indicata.

4392. *V. dentata* POLL. — In herbidis et agris reg. infer. et mont. — Cetinje (Pt), Podgorica, Bar, Rijeka, Njeguši (Ro), in valle fl. Tara ad Matoševo (Ja). Occurrunt formae fructibus hirsutis [= var. *eriosperma* (WALLR.) JANCH.] vel glabris (= var. *leiosperma* WALLR.).

4396. *V. rimosa* BAST. — In agris et gramin. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Cetinje (Pt), Bioče pr. Podgorica (Ro).

4397. *V. pumila* (WILLD.) DC. — Calycis limbus oblique late et brevissime tridentatus, dente postico erecto maiore lateralibus fere obsoletis; fructus subglobosus dorso convexus lateribus et antice sulco profundo praeditus, loculis sterilibus inflatis cavis fertili latioribus, pericarpium loculi fertilis non spongioso-incrassatum. — A cl. HAYEK in Prodr. II:486 e Montenegro indicata, verosimil. in dic. litorali.

*4398. *V. turgida* (STEV.) BETCKE. — Fructus inflatus globoso-trigonus antice pariete orbiculari-membranacea excavatus postice convexus, loculis sterilibus fertili duplo maioribus, pericarpium loculi fertilis non spongioso-incrassatum; calyx e tuberculis 3 parvis formatus. — In incultis reg. infer. mediterr. ad ripam lacus Scodrani pr. Vir (Ro).

4399. *V. locusta* (L.) BETCKE. — In cultis et dumet. reg. inf., mont. et subalp. — Ad Vir et Cetinje (Pč), Ulcinj, Njeguši; Varda supra coenob. Piva (Ro).

4401. *V. carinata* LOIS. — In asperis, gramin. et cultis reg. infer. et mont. — Ad Vir (Pč), ad Bar et Andrijevića (Ro).

Valeriana L.

4403. *V. officinalis* L. — In pratis pinguibus, ad ripas et ad marg. silvarum reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), sub monte Durmitor (Pt, Pč), in valle flum. Tara (Pt, Ja), circa Danilovgrad (Pt), Peručica sub monte Kom (Pt, Ro), ad Garać distr. Katunska nahija, Šavnik sub Ivica planina (Ro), in monte Balj et circa Andrijevića (Ba, Ro), in monte Lovćen (To).

— var. *angustifolia* (TSCH.) KOCH. — In pratis siccis et in rupestribus. — Borkovići distr. Piva; ad coenob. Piva;

Ljut et Črtov do sub Ledenica planina, Štirni do pr. Lukavica planina; in monte Lovćen et circa Njeguši (Ro).

— — f. *parva* PANT. Adn. 36. — „Vix pedalis; foliorum segmentis linearibus angustissimis (2—8 mm: $\frac{1}{2}$ —2 mm) integerrimis setosis.“ — Ad rivulum Pašina Voda pr. pagum Kovčice ad pedem montis Mali Durmitor (Pt).

4404. *V. sambucifolia* MIK. var. *subalpina* (BECK) HAY. — A typo differt foliolis subsessilibus, terminali subrhomboideo, foliorum superiorum angustioribus longe acuminatis. — In silva Skrobotuša ad pedem montis Vila ad fines Albaniae (Sz).

*4405. *V. Dioscoridis* S. S. — A specie sequente dignoscitur radice fasciculata napulis aggregatis elongatis fusiformibus incrassatis, caule multo crassiore et elatiore, foliis (ut caulis) saepe pilosis segmentis latioribus, fructu dorso (nec utrimque) inter nervos hirto. — In humidis et fissuris rupium reg. infer. medit. ad Dobra Voda pr. Bar (Ro).

4406. *V. tuberosa* L. — In saxosis et apricis reg. mont. et subalp., rarius alpinae. — In monte Rumija supra Bar (Ba), inter Kotor et Njeguši (Ki, Ld), Ledenica planina distr. Piva; Štirni do pr. Lukavica planina; Njeguši (Ro).

*4408. *V. dioica* L. var. *simplicifolia* RCHB. — In pratis humidis reg. subalp. ad Barno jezero et ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro). — Secundum opinionem cl. JANCHEN planta nostra speciem propriam sistit (= *V. Schilleri* JANCHEN in schedis). Ego vidi tantum plantam fructiferam.

4409. *V. bertisceae* PČ. Elench. 42. — Rhizomate tenui repente surculos breviter repentis stoloniformes emittente; caule erecto glabro solum ad foliorum insertionem papillari-hirto; foliis glabris rosularibus ac caulinis infimis longe petiolatis integris ellipticis, mediis sessilibus lyrato-pinnatipartitis, supremis pinnatisectis aut integris; cymis terminalibus umbellatis compactis involucretis, bracteis linearibus acuminatis flores carneos aequantibus vel parum superantibus; antheris oblongo-ellipticis, stylis subinclusis; fructibus obverse lingulatis glabris, facie 1-, dorso 3-costatis, costis filiformibus, pappo 18-radiato. — In rupestr. et glareosis reg. alpinae rarissime. — Sub monte Kom loco „Visoke Grede“ (PČ), Kom Kučki et Rogam (Ba), Maglič Pivski (Ro), Struga planina cca 2200 m (leg. Havelka fide MALÝ).

* — — *f. integrifolia* ROHL. V. Beitr. 56. — Folia indivisa et integra, solum suprema margine $\pm$ dentata. — Maglić Pivski, cca 2000 m (Ro).

4412. *V. montana* L. — In pratis, pascuis et rupestr. reg. subalp. et alp., praecipue in ditione septentrionali frequens; in montibus ditionis meridionalis (Lovćen et Orjen) multo rarior (conf. ROHLENA IV. Beitr. 57).

— — *f. integrifolia* BECK. — In alp. Štirni do pr. Lukavica planina (Ro), in m. Durmitor (De, Si).

* — — var. *pubescens* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis tota longitudine usque in inflorescentiam plus minus copiose pubescens. — In alp. montium Prokletija loco Ruso-
lija (Boš).

4416. *V. Pančićii* HAL. et BALD. OeBZ. XLI: 408. — „Rhizomate perenni obliquo pluricipiti ad collum squamoso; caule erecto simplici 4—8 cm alto glaberrimo tereti; foliis integerrimis glabris, radicalibus ovalibus obtusis in petiolum attenuatis, caulinis duobus oppositis oblongis sessilibus; floribus albis in cymas breviter pedunculatas capitulum vel racemum formantes dispositis, bracteis linearibus glabris, corollae tubo limbum excedente, acheniis glabris unilocularibus.“ — In rupestribus reg. alpinae, rarius subalpinae; adhuc e montibus ditionis septentr. et orientalis nota. — Javorje planina (Pč), Kom Kučki et Vaso-
jevički (Pt, Ba, Ho, Ro), Rogam, Ljuban et Carine sub monte Kom (Ba), in monte Velki Maglić distr. Kuči (Sz, Ba), in montibus ad fines Albaniae: Dibala, Vila, Miočev do, Peš-
njak, Crna planina, Planinica, Čafa Velja (Ba), in monte Sinjavina planina: Jablan vrh, Gradište, Žijovo et Ploča (Ba, Ro), in cacumine montis Zeletin et Visitor supra Andrijevice (Ro, Sk), Fuša Rudnices sub monte Prokletija (Df).

Dipsacaceae

Dipsacus L.

4425. *D. silvester* HUDS. — Ad vias et in fruticetis reg. inferioris et montanae. — Inter Bogetići et Nikšić; Nikšičko polje (Ro), ad coenob. Morača (Ja).

4426. *D. laciniatus* L. — In dumetis reg. infer. et montanae. — Ad coenob. Morača (Pč, Ja), ad Konjuhe et Andrijevice; Šavniki sub Ivica planina, supra coenob. Piva (Ro).

— var. *Pejovićii* ROHL. V. Beitr. 78. — Capitulis minoribus (cca 25×25 mm), involucris phyllis angustioribus, nonnullis capitulo longioribus, paleis in cuspidem subito attenuatis margine setis longis et rigidis tectis. — Ad Bar (Pej!).

4427. *D. pilosus* L. — In alnetis et ad ripas reg. mont. et subalp. — Konjuhe sub monte Kom (Ba), ad Kolašin (Pč).

Cephalaria SCHRAD.

4428. *C. transsilvanica* (L.) SCHRAD. — In pratis vallis flum. Zeta sub Danilovgrad (Pč).

4431. *C. leucantha* (L.) SCHRAD. — In rupestr., lapid. et herbis reg. infer. et mont. calidioris in dicione meridionali. — Grahovo (Pč), Ostrog (Pč, Ba), ad Njeguši et Čevo (Pč, Ro), Cetinje (Kn), Medun distr. Kuči (Ba), Lješanska nahija, Nikšić, Bogetići, Bar (Ba), Peljev Brijeg et mons Vjetrnik distr. Bratonožići; Bioče in valle fl. Morača (Ja), Zagarač supra Danilovgrad; Podgorica, Viljuša (Ro), Rijeka. (A cl. HORÁK e monte Kom indicata sub. *C. corniculata*.)

— var. *latisecta* POSP. — Non raro cum typo. — Zanočetni brijeg pr. Njeguši (Ro).

? 4432. *C. laevigata* (W. K.) SCHRAD. — A cl. BALDACCI e Krstac pr. Njeguši et ad Timar pr. Šavnik indicata. Verosimiliter planta e primo loco ad *C. leucantham*, planta e loco Timar ad *C. pastricensem* pertinet.

4435. *C. flava* (S. S.) SZABÓ. — A *C. leucantha* dignoscitur epicalyce apice dentibus 8 distinctis alternatim longioribus coronato, foliorum segmentis plurijugis ovatis vel oblongis, involucris phyllis rufescentibus tomentellis interioribus oblongis acutiusculis. — In saxosis reg. mont. ad Bogetići pr. Nikšić (Pt).

*4437. *C. pastricensis* DOERFL. et HAY. OeBZ. 1921 p. 19. — „Perennis fere 2 m alta; caulis erectus glaber superne ramosus; folia dilute viridia non nitentia in pagina inferiore ad nervos minute puberula ceterum glabra, 5—6-juga pinnatisecta segmentis oblongo-lanceolatis longitudine latitudine 6—7-plo superante sensim acutatis anguste serratis, basi ad rhachidem usque ad foliolum proximum anguste decurrentibus, summis late decurrentibus, terminali lateralibus subbrevis, infima longe, caulina breviter petiolata, summa tantum 3-juga;

pedunculi elongati glaberrimi; capitula globosa plusquam 3 cm longa et lata; phylla involucris triangularia breviter cuspidato-acuminata hamato-recurva nigricantia extus sericea; corolla ochroleuca extus sericea; paleae apice atrofuscae triangulares; epicalyx apice in denticulos 8 minutos exiens." — In reg. subalp. ad Ravno distr. Piva (leg. Havelka fide MALÝ), in valle rivi Vrhnica pr. Orak distr. Piva (De, Si).

Succisa MCH.

4438. *S. pratensis* MCH. — In pratis pinguibus reg. subalp. in territorio septentr. — Sub monte Durmitor (Pč, Ro), in valle flum. Tara (Pč), supra Lipovo et Vratlo pr. Košarčin (Ba), in monte Vrtijelika et Pivljan (Ja).

— f. *glabrata* (SCHOTT) PETERM. — Caulis et folia glabrescentia vel glabra. — Ad rivulum sub monte Žoljevica pr. Andrijevice; Barno jezero sub monte Durmitor (Ro).

Knautia L.

4443. *K. integrifolia* (L.) BERTOL. var. *hybrida* (ALL.) SZ. — In gramin. et lapid. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Rijeka (Pt), Ostrog (Pč, Ba), Cetinje (Kn), Njeguši (Kn, Pej, Ro), ad latera montis Lovćen (Ho), sub monte Maganik (Ho), Lješanska nahija (Ba), ad Medun distr. Kuči (Sz), Donja Zeta et Bioče pr. Podgorica (Ro), insula Vranina (Eb), in monte Lovćen (To).

— f. *lyrata* (KOCH) HAY. — Folia saltem pro parte lyrato-pinnatifida. — Cum typo frequens. — Bar, Ulcinj, Podgorica, Danilovgrad, Bogetići, Nikšić, Njeguši (Ro).

? 4447. *K. arvensis* (L.) COULT. — In pratis et cultis reg. montanae et subalp. — In campo ad Cetinje (Pč, Ba), in pascuis sub monte Hum Orahovski (Sz), in pago Orahovo distr. Kuči (Sz). A me non lecta. Verosimiliter loca hic enumerata ad alias species pertinent.

4449. *K. albanica* BRIQ. (= *K. longifolia* ROHL. non L.). — A *Kn. arvensi* dignoscitur caulibus subtomentoso-velutinis subscaposis aphyllis vel foliorum pari unico instructis, foliis saepissime indivisis longe acuminatis dense subsericeo-appresse pilosis, floribus rubro-lilacinis. — In pratis regionis

montanae, subalpinae, cca 1000—1600 m. — Lastva čevska; Varda et Zakamen supra coenob. Piva (Ro), Rudo brdo pr. Kralje, montes Peh, Glave et Vrtijelika (Ja), in pratis ad Korita pr. Orahovo distr. Kuči (Ba), supra vallem rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

4450. *K. purpurea* (VILL.) BORB. var. *illyrica* (BECK) SZABÓ. — In pratis subalp. — Pavlova livada (Ho), Kralje pr. Andrijevisa (Ja).

— — var. *montenegrina* (BECK) SZABÓ. — In herbis et lapid. reg. infer. et subalp. — Ad Bar et Njeguši, in declivibus montis Lovćen, in valle flum. Peručica sub monte Kom (Ro), Kapetanova rijeka pr. Kolašin (Ja), sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz sub *Kn. pubescens* W. K. et *Kn. Timeriyi* JORD.).

* — — — f. *indivisa* ROHL. IX. Beitr. 8. — Folia omnia indivisa solum parum dentata basalia et caulina inferiora spathulata in petiolum alatum attenuata, caulina superiora (par unicum) oblongo-lanceolata; ceterum ut in typo. — Ad Mratinje sub m. Maglić Pivski (Ro).

— — var. *Visianii* (SZABÓ) SAG. — Cum praeced. ad Njeguši et sub monte Lovćen loco Trešnja (Ro, Pej).

*4456. *K. drymeia* HEUFF. var. *nympharum* (BOISS. et HELDR.) SZABÓ. — A typo dignoscitur foliis angustioribus magis oblongis densius pilosis, subtus cano-pubescentibus. — In subalp. ad Volujačko jezero sub monte Maglić Pivski cca 1500 m (Ma).

4458. *K. dinarica* (MURB.) BORB. — A *Kn. silvatica* L. Europae mediae differt parte inferiore caulis densissime strigoso-hispida, superiore glandulis numerosis subviscida, foliis angustioribus ovato-lanceolatis vel elongato-lanceolatis, omnibus utrimque pilis longis rectis flavescentibus dense strigoso-hirsutis (MURB. Beitr. 111).

— — f. *strigosa* SZABÓ. — Caulis inferne setis flavis rigidis dense obsitus; folia appresse strigosa. — In pratis reg. subalp. et alp. (1000—1800 m). — In monte Vojnik (Ro), in valle flum. Kapetanova rijeka pr. Kolašin (Ja).

— — f. *serrulata* (BORB.) SZABÓ subf. *sericea* SZABÓ. — Caulis inferne pilis modice rigidis vel mollibus dense obsitus; pedunculi glandulosi; folia rosularia albido-strigosa, caulina elliptico-lanceolata. — In reg. subalp. et alp. cca 1000—1800 m. —

In valle Jelovica sub Bjelastica planina; Korita rovačka et Štirni do pr. Lukavica planina (Ro).

— f. *macrophylla* SZABÓ. — A praeced. differt foliis rosularibus magnis usque ad 35 cm longis et 5—6 cm latis dense flavescenti-strigosis. — In reg. subalp. et alp. cca 1200—2000 m. — In monte Balj supra Andrijevice, in monte Maglić Pivski, Durmitor et Ranisava (Ro).

— f. *Malyana* SZABÓ. — „Caulis inferne pilis mollibus dense obsitus et cano=puberulus; folia supra fere sericeo=appresse pilosa, subtus sparse pilosa; pedunculi dense glandulosi.“ — In pratis subalp. — Orinca et Dugi dolovi in Sinjavina planina cca 1500 m (Boš).

— f. *croatica* SZABÓ. — „Caulis inferne dense longe villosus; folia caulina supra sparse appresse longe pilosa; pedunculi eglandulosi.“ — Rarius sub m. Lovćen (Ro).

*— subsp. *Kušanii* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis humilior ad 20 cm altus simplex monocephalus sub capitulo longius pilosus, tota longitudine pubescens et copiose glandulosus excepto internodio infimo setis subrigidis horizontalibus obsito et plus minus pubescente sed eglanduloso; folia basalia setoso=hispidula tempore anthesis emarcida; inferiora latius, media in petiolum alatum decurrentia basi amplectentia, supra copiose striguloso=hispidula; infra minus hispidula; duo suprema opposita lanceolata acuta cordato=sessilia pubescentia plus minus glandulosa et pilis longioribus praesertim in margine praedita; capitulum cca 2—5 cm in diametro; folia involucralia capitulo breviora ovato=lanceolata pubescentia copiose glandulis parvis obsita et margine pilis longioribus ciliata. — In alp. montis Prokletija loco Rusolija (leg. Dr. Kušan).

4460. *K. sarajevensis* (BECK) SZABÓ. — A praeced. dignoscitur praesertim caule glabro, foliis rosularibus appresse albo=pilosis lanceolatis acutis, caulinis coriaceis ciliatis, superioribus basi lata sessilibus, pedunculis puberulis apice villosis. — In pratis subalp. et alp. 1600—2000 m. — In monte Maglić Pivski (Ro), ad lacum Volujačko jezero (Ma).

Adnotatio: Nescio, quid sit: 1. *Kn. silvatica* a cl. PANTOCSEK in valle Viruša dol sub Crna planina, in valle Peručica sub monte Kom et ad Kovčice sub monte Durmitor lecta. 2. *Kn. longifolia* in silva Peručica (Pt), ad Gvozd distr. Drobunjaci (Pč) et in monte Ivica planina (Ba).

Scabiosa L.

4469. *Sc. graminifolia* L. — In rupestribus et glareosis reg. mont., subalp. et alp. usque supra 1600 m. — Supra Grahovo (Pč, Pej), in monte Lovćen (Pej, Kš, Ro), Carine sub monte Durmitor (Ro).

4471. *Sc. crenata* CYR. subsp. *eucrenata* HAY. — Basi suffruticosa multiceps; caules humiles usque ad 25 cm alti simplices vel parce ramosi, mono- vel 2—3cephali glabri vel glabrescentes; folia infima spathulata dentata, cetera 1—2 pinatisecta, laciniis oblongo-linearibus saepe dentatis; involucri phylla oblongo- vel ovato-lanceolata corollis rubro-lilacinis tomentellis radiantibus ter breviora; involucelli albo-villosi, tubo foveolis subaequilongo; limbus epicalycis 20—24nervius tubo longior; setae calycinae limbo epicalycis ter longiores. — In rupestr. reg. infer., montanae et subalpinae raro. — In monte Lovćen (Pč, Pej, Ro), supra Rijeka et secus viam ad Bjeloši; Varda sub monte Kom (Ba), ad Cetinje (Kn), in monte Ru- mija supra Bar (Do).

4473. *Sc. argentea* L. subsp. *ucranica* (L.) HAY. — Perennis vel biennis; caulis stricte erectus ramis brevibus pilosus vel glaber; folia appresse pilosa, radicalia oblongo-linearia densata, caulina saepissime pinnatipartita laciniis oblongo-linearibus vel linearibus saepe dentatis; involucri phylla lineari-lanceolata capitulo aequilonga vel parum longiora; flores ochroleuci, rarius subcoerulescentes, marginales radiantes; limbus epicalycis 20—24nervius dentatus tubo basi albo-hirsuto apice profunde 8foveolato et glabro brevior; setae calycinae saepissime fulvae limbo epicalycis 3—4plo longiores. — In rupestribus et glareosis reg. mont. calidioris. — Gračanička rijeka pr. Nikšić (Pč), ad Medun distr. Kući (Ba).

4484. *Sc. leucophylla* BORB. — Ab affini *Sc. columbaria* dignoscitur foliis (saltem subtus) pilis fasciculatis (nec simplicibus) cano- vel albo-tomentosis, surculis foliiferis elongatis. — In pratis subalpinis. — Radovče polje (Ho), Božur planina supra coenob. Piva, in decliv. montis Maglič Pivski versus Mratinje (Ro) (= var. *typica* FREYN).

*4485. *Sc. Hladnikiana* HOST. — In pratis subalp. — Ad latera montis Džiebeze (Sz), sub monte Žijovo (Ba), ad lacum Volujačko jezero sub monte Maglič Pivski (Ma).

4487. *Sc. columbaria* L. subsp. *columbaria* (L.)

ROUY et FOUC. — In gramin. reg. mont., subalp. et alp. — Ad Ceklin; in valle fl. Tara, ad Lipovo pr. Kolašin, Šavniki; Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in pratis ad Gvozd sub monte Vojnik et in silva Kukura Brdo sub monte Kom (Pč), Rogam et Varda sub monte Kom; in monte Balj supra Andrijevića (Ba) (verosimiliter loca hic enumerata partim ad subsp. sequentem pertinent); Štirni do et Korita rovačka pr. Lukaševica planina (Ro).

— subsp. *Portae* (A. KERN.) HAY. — „Folia pilis simplicibus dense appresse pilosa saepe subsericea, inferiora indivisa ovata vel rhombea crenata, sequentia lyrata segmento terminali magno rhombico, superiora pinnatisecta segmento terminali maiore.“ — In pratis reg. subalp. et alp. frequens. — Lopate, Kolašin, Rudo brdo, Vrtijelika, Pivljan, Peh, Glave (Ja); Perućica sub monte Kom; m. Balj pr. Andrijevića, Šavniki, supra coenob. Piva, in monte Maglić Pivski, Barno jezero sub monte Durmitor, Rudine nikšićke, Ršave doline sub monte Lovćen (Ro), Durmitor (Ht). (Hucce spectant verosimiliter plantae a cl. PANTOCSEK in sax. Orlova Skala sub monte Kom et in valle Perućica et a cl. PANČIĆ in asperis sub monte Kom loco „Jelića Platno“ lectae et sub *Sc. holosericea* publicatae.)

— — — f. *albana* JÁV. — Folia indivisa. — In monte Durmitor (Ro).

* — — — var. *virescens* ROHL. — Folia viridia utrimque parum pilosa vel subglabra. — In pratis humidis ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

* — — — var. *lovćenica* ROHL. — Folia pilis rigidis multo longioribus et saepissime $\pm$ patentibus tecta. — In monte Lovćen locis pluribus (Pej, Ro).

— subsp. *gramuntia* (L.) ROUY et FOUC. var. *agrestis* W. K. — Folia superiora usque ad nervum medianum simpliciter pinnatipartita segmentis cca 1 mm latis; setae calycinae limbo epicalycis ad summum duplo longiores, nonnullae non raro abortivae. — In saxosis et lapid. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Grahovo et Vir (Pč), Rudine nikšićke (Ro).

— — — f. *leiocephala* (HOPPE) HAY. — Setae calycinae nullae. — Rudine nikšićke (Ro).

*4489. *Sc. ochroleuca* L. subsp. *euochroleuca* HAY. — In gramin. et ad vias reg. mont. et subalp. — Ad Borkovići distr. Piva; supra coenob. Piva et ad Cetinje (Ro).

* — var. *Pejovićii* ROHL. XI. Beitr. p. 17. — Folia rigida subcoriacea, caulina inferiora et media ambitu oblongo-lanceolata simpliciter lyrato-pinnatifida, segmenta lateralina pauca linearilanceolata integerrima, segmento terminali magno anguste lanceolato integro solum irregulariter $\pm$ inciso-dentato, folia suprema indivisa linearilanceolata. — In rupibus calcareis ad Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro).

— var. *Webbiana* DON. — Ad Rijeka et in Orlova Skala sub monte Kom (Pt), sub monte Balj pr. Andrijevica (Ro).

4492. *Sc. silaifolia* VELEN. — In aridis prope Ceklin (Ba), inter Bogetići et Nikšić; in calcareis pr. Andrijevica; circa Njeguši et ad latera montis Lovćen (Ro), ad Krstac distr. Piva (De, Si). — Plantae nostrae foliis valde divisus et laciniis angustissimis optime cum plantis bulgaricis congruunt, sed setae calycinae ferrugineae vel pallide lutescentes (nec brunneae) sunt (= f. *pallidiseta*).

4493. *Sc. triniaefolia* FRIV. — Folia basalia tenuiter puberula tripinnatifida segmentis angustissimis dense approximatis breviter linearibus, caulina 2–3-pinnatifida segmentis anguste linearibus; setae calycinae pallide fuscae limbo epicalycis 3–5-plo longiores. — In rupestr. reg. alp. in Crvena Stijena sub monte Durmitor (Pč).

*4494. *Sc. fumaroides* VIS. et PANČ. — A praeced. dignoscitur caule tenuiter puberulo, foliorum inferiorum segmentis linearilongis obtusis capillaceo-mucronatis, floribus non radiantibus et setis calycinis limbo epicalycis brevioribus vel nullis. — In pratis mont. et subalp. ad Dučići, Bežijovo et Orahovo distr. Kuči (Ba).

4496. *Sc. silenifolia* W. K. — In rupestr. reg. alpinae dicionis septentr. et septentr.-orientalis. — In monte Durmitor (Pč, Pt, Ba, No, Ro), Sinjavina planina: m. Stožac, Crvena Ploča, Jablan Vrh et Gradište (Ba), in monte Vojnik et Maglić Pivski (Ro), in montibus ad fines Albaniae: Hum Orahovski (Sz), Velki Maglić, Žijovo et supra Jezera labodnicka (Ba).

Campanulaceae

Campanula L.

4511. *C. lingulata* W. K. — Biennis, hispida; folia subundulata crenato-serrata, inferiora oblongo-spathulata in pe-

tiolum attenuata, superiora sessilia oblonga vel lanceolata; flores sessiles in capitulum terminale (confer. subvar. *cichoriaceam*) involucretum congesti; calycis appendices reflexae ovatae tubo longiores laciniis oblongis obtusis vix breviores; corolla anguste tubulosa limbo infundibuliformi violacea calycis laciniis 3—4plo longior; stigmata 3; capsula prope basin poris dehiscens. — In dumosis et silvis reg. infer., montanae et subalp. usque ad 1500 m. — Viruša dol sub Crna planina, Peručica sub monte Kom; in valle fl. Tara; ad Kovčice sub monte Durmitor (Pt), in calc. pagi Orahovo distr. Kuči (Sz), Crna planina; Velki Mikulić supra Bar (Ba), Njeguši (Ho, Pej, Ro), Čeklići, Vir, Zagarać, Bar (Ro), ad coenob. Morača; in monte Pej et in valle Lim pr. Andrijevića (Ja), inter Bukovica et Cetinje (Ro), in m. Rasovatac pr. Vir (Eb), Oštra glavica sub m. Lovćen (Pej, Ro), Orak distr. Piva (De, Si).

— subvar. *cichoriacea* (S. S.) GRIS. (= *C. capitata* SIMS.). — A typo differt caulibus ramosis, fasciculis florum axillaribus et terminalibus. — Cetinje (Pč, Kn), supra coenob. Ostrog (Pč), Krstac pr. Njeguši (Gi, Ma), Borkovići et Gorańsko distr. Piva; in monte Vojnik; ad Andrijevića (Ro).

*? 4513. *C. sibirica* L. — In saxosis reg. montanae. — Ad Cetinje (Ba).

4523. *C. macrostachya* KIT. — Biennis; caulis erectus simplex usque ad 1 m altus dense setosus; folia dense setosa hispida crenata vel integerrima, radicalia elliptica in petiolum attenuata sub floreando emarcida, caulina inferiora lanceolata vel oblonga sessilia, superiora ovato-lanceolata basi cordata sessilia; flores sessiles, inferiores singuli in spicam longissimam interruptam congesti; calyx setoso-hispidus laciniis linearibus obtusiusculis, sine appendicibus; corolla 15—20 mm longa pallide coerulea. — In pratis et fruticetis reg. subalp. — Viruša sub Crna planina; vallis Peručica et Tara, Kovčice sub monte Durmitor (Pt). (An ne partim ad *C. moesiacam* pertinet?)

4527. *C. moesiaca* VELEN. (= *C. hirsuta* PANT. Adnot. 54 fide cl. HAYEK). — Ab affini *C. glomerata* dignoscitur: indumentum multo mollius, fere canum; radix biennis (nec perennis) verticalis simplex; folia supra breviter hirsuta, subtus dense patule pubescentia, inferiora oblonga in petiolum alatum subito contracta, superiora e basi sessili late cordata lanceolato-acuminata. — In pratis humidis reg. subalp. et alp. in ditione septentrionali frequens.

4528. *C. glomerata* L. var. *euglomerata* HAY. — In pratis reg. subalp. et alp. in tota dicione septentr. et septentr. orientali frequens; e dicione meridion. adhuc solum in Lastva čevska lecta (Ro).

— var. *aggregata* (WILLD.) KOCH. — Peručica sub monte Kom (Pt), Sjekirica, Balj et Jerinja glava supra Andrijevića; Varda supra coenob. Piva (Ro).

— — — f. *longifolia* WALLR. — Folia caulina omnia lanceolata utrimque attenuata. — Mokro distr. Kuči; Črtov do sub Ledenica planina; Lastva čevska (Ro).

— — — f. *pedunculata* ROHL. V. Beitr. 80. — Florum fasciculi laterales pedunculis nudis $1\frac{1}{2}$ —4 cm suffulti. — Ad Borš kovići distr. Piva cca 1400 m (Ro).

— — — f. *glabra* BLUFF et FGH. — In montibus Ranisava et Maglić Pivski (Ro).

— var. *salviaefolia* WALLR. (= var. *fatiosa* ROCHEL). — Caulis hirsutus; folia supra appresse breviter pilosa, subtus dense pilosa canescentia. — Štirni do pr. Lukavica planina (Ho), Kapetanova rijeka pr. Kolašin (Ja), Božur planina distr. Piva (Ro).

4529. *C. foliosa* TEN. (= ? *C. glomerata* var. *macrodon* PANČ. Elench. 63*). — A praeced. dignoscitur foliis maioribus irregulariter biserratis, caulinis late elliptico-ovatis vel cordato-ovatis, omnibus (supremis exceptis) petiolatis, petiolis alatis, capitulis fere semper terminalibus (lateralibus subnullis), foliis involucralibus ovato-acuminatis flores subaequantibus vel parum superantibus margine et ad nervos albo-ciliatis; calycis dentibus anguste lanceolatis ciliatis tubo glabro 3—4plo longioribus. — In pratis et pascuis reg. alpinae. — Sub monte Kom (Pt, Ho, Ro), Štirni do pr. Lukavica planina; Sjekirica planina et Visitor supra Andrijevića (Ro, Sk).

4541. *C. cochleariifolia* LAM. subsp. *croatica* HRUBY.* — Saepissime fere glabra, parce ramosa; corollae infundibuliformi-campanulatae; pollinis granula flava. — In glareosis et rupestr. reg. alp. — In monte Durmitor (Führer

*) PANČIĆ l. c. „Excellit dentibus calycinis linearibus tubo bis longioribus. corollae medium longe superantibus ac foliis involucrantibus maioribus.“ — In pascuis Rogam sub monte Kom (Pč).

**) Confer: HRUBY „Campanulastudien innerhalb der Vulgares und ihrer Verwandten“ in „Magy. Botan. Lapok“ 1930.

teste HRUBY); in monte Kom (Pt), Carine sub monte Kom (Ba).

*4543. *C. Witasekiana* VIERH. var. *typica* HRUBY (Magy. Botan. Lap. 1930:212). — In pratis subalp. et alp. — Volujačko jezero sub monte Maglić Pivski (MALÝ sub *C. pseudolanceolata*), in monte Durmitor et Maglić (Ro), Rudo Brdo, Vrtijelika; m. Peh et Glave pr. Kralje (Ja), Kovčice sub monte Durmitor (Pt sub *C. Scheuchzeri*).

— var. *intercedens* HRUBY l. c. 210. — Velki Štulac in monte Durmitor (Führer fide HRUBY).

— f. *angustifrons* HRUBY. — Konjsk planina; m. Sjekirica et Balj pr. Andrijevice (Ro).

— var. *praticola* HRUBY. — In pratis sub Velki Krš pr. Andrijevice; in pascuis Varda sub monte Kom Vasojevički (Ba sub *C. pseudolanceolata*).

— f. *angustifrons* HR. — Sub monte Kom (Ro).

— f. *latifrons* HR. — In monte Durmitor et Maglić Pivski (Ro).

*— var. *vestita* ROHL. IX. Beitr. 4. — Caulis et folia (rarius etiam rami inflorescentiae) dense patule breviter pubesula; folia anguste lanceolata (ut in f. *angustifrons*); flores mediocres; racemi pluriflori; dentes calycini ultra $\frac{1}{2}$ usque $\frac{3}{4}$ corollae longi. — In pratis pinguibus loco „Mokro“ distr. Kuči (Ro).

4544. *C. linifolia* SCOP. var. *albanica* (WITASEK) HR. — In rupestr. reg. subalp. et alp. — In monte Kariman supra Rikavac distr. Kuči (f. *simplex* HR.), in monte Proklestija in f. *ramulosa* HR. (Ba sub *C. carnica*).

4545. *C. balcanica* (ADAMOVIĆ) HRUBY l. c. 234 (= *C. rotundifolia* aut. montenegr. non L.). — In pratis et pascuis reg. montanae, subalp. et alpinae frequens.

— var. *balcanica* (ADAM.) HRUBY l. c. 245. — Ad Njeguši, in monte Lovćen et Lastva čevska (Ro, Pej).

— f. *pinifolia* (UICHTR.) HR. — In monte Lovćen cum f. *tenuissima* (BORB.) HR. (Ro, Pej).

— f. *latifrons* HRUBY. — Ad Njeguši et in monte Lovćen (Pej, Ro).

*— f. *Rohlenae* HR. in litt. — Laxe caespitosa, caulis valde flexuosus, folia infima ovato-rhombea dentato-angulata, caulina

longissime et tenuissime petiolata 4—8 cm longa et 3—6 mm lata valde curvata plana, calycis laciniae patentēs vel reflexae. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— — — f. *saxatilis* HR. subf. *umbrosa* HR. — In monte Durmitor et Javorje (Pč? fide HRUBY).

— — var. *velebitica* (BORB.) HR. — In pratis alp. montis Durmitor cum subf. *humili* HR. (Ro).

— — — f. *Borbasiana* WITAS. — In alp. montis Lovćen, Ledevnica et Durmitor (Ro).

— — — f. *parviflora* WITAS. — Dobri do in monte Durmitor (Ro). Etiam forma caule in parte infer. $\pm$ piloso (= subf. *pilosa*).

— — — f. *incerta* WITAS. — In alp. montis Vojnik (Ro).

— — — f. *racemosa* (KRAŠAN) HR. — In rupestr. montis Zijovo planina distr. Kuči ad fines Albaniae (Ba).

— — — f. *farinulenta* (A. KERNER et WETTST.) HRUBY l. c. 239. — In rupestr. montis Durmitor loco Crvena Greda (Ro).

*4545b. *C. tarana* MALY Glasnik 1923 pag. 126. (= *C. taranensis* HRUBY l. c. 252). — In gramin. reg. subalp. et alpinae.

— — f. *genuina* HR. — In monte Vojnik (Ro).

— — — subf. *angustifrons* HR. — Lovćen, Maglić, Ranisava; Varda et Božur supra coenob. Piva (Ro).

— — f. *pinifolia* (UICHTR.) HR. — In monte Lovćen (Pej, Ro).

— — f. *simplex* HR. — In monte Ranisava (Ro).

— — f. *saxiphila* HR. — Maglić, Mratinje (Ro).

— — f. *squarrosa* HR. — Jeline doline supra Njeguši (Pej, Ro).

4547. *C. trachelium* L. — In silvis et fruticetis reg. infer., mont. et subalp. — Ad Šavniki sub Ivica planina (Pč, Ro), ad Cetinje et Rijeka (Kn), in silva Skrobotuša sub monte Vila et in pascuis sub monte Hum Orahovski (Sz), inter Cetinje et Bjeloši (Ba), sub monte Kom Kučki (Ho), Konjuhe pr. Andrijevića (Ba, Ro), Vratlo supra Kolašin (Ba), in valle flum. Tara et circa Kolašin (Ja, Ro), Kralje pr. Andrijevića (Ja), ad Viljuša, Njeguši et sub monte Vojnik (Ro), in monte Lovćen (To).

— — f. *dasycarpa* M. K. — Cum typo ad Njeguši; Šavnik in monte Lovćen (Pej, Ro).

*— — f. *calvescens* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis in parte inferiore et folia inferiora glabra. — In alp. montis Prokletija (Boš).

4548. *C. latifolia* L. — In dumetis reg. subalp. — In valle fluminis Tara ad Matoševo (Pt).

*4549. *C. rapunculoides* L. — In agris, incultis et dumetis reg. infer. et montanae. — Ad coenob. Ostrog et Morača (Pč), Župa (Ho), Šavniki (Ro).

4550. *C. bononiensis* L. — In dumetis et ad sepes reg. infer., mont. et subalp. — Ad Danilovgrad (Pč), ad pagum Orahovo distr. Kuči (Sz), Konjsk planina et Radovče polje (Ho), Konjuhe sub monte Kom (Ba), ad latera montis Lovćen; circa Njeguši, Viljuša, Borkovići distr. Piva; Bjelice distr. Kaštunska nahija; Šavniki, Drežnica pr. Nikšić; Gorańsko et coenob. Piva; in monte Jerinja glava pr. Andrijevića (Ro), sub monte Balj (Ba, Ro), in monte Vjetrník et ad Kralje (Ja), supra vallem Vrbnica distr. Piva (De, Si).

*— — f. *levidens* ROHL. IX. Beitr. pag. 3. — Calycis laciniae glaberrimae (nec margine hirtae ut in typo). — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

4551. *C. pyramidalis* L. — Ad rupes, muros et dumeta reg. infer., montanae, rarius subalp. — Ad Cetinje (Pč, Kn), circa Čevo, Ostrog et Grahovo (Pč), in calc. pr. Medun; in silva Skrobotuša ad pedem montis Vila (Sz), Treblješ luka (Ho), circa Bar et Bogetići (Ba), ad Viljuša, Podgorica, Njeguši et ad latera montis Lovćen (Ro), coenob. Morača, Bioče, Klopót, Vjetrník, Mala Rijeka, Lopate (Ja), in valle fl. Tara et ad Kolašin (Ja, Ro), Bukovica pr. Cetinje (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do).

4556. *C. erinus* L. — In lapid., gramin. et ad sepes reg. infer. mediterr. — Ad Rijeka (Pt, Ro), Drušići et Lješanska nahija (Ba), ad Bioče in valle flum. Morača (Ja, Ro), circa Bar, Ulcinj, Vir et Podgorica; inter Kotor et Njeguši (Ro). (E valle flum. Peručica sub monte Kom loco Konjuhe a cl. BALDACCI indicata; verosimiliter introducta.)

4558. *C. persicifolia* L. — In dumet. et silvis reg. mont. et subalp. — Vallis Peručica sub monte Kom (Pt), inter

Cetinje et Rijeka (Ba), ad Njeguši (Ho, Pej, Ro), Kamenjak (Ho), circa Andrijevića, in monte Balj, Jerinja glava; ad Šavniki sub Ivica planina; Žabljak sub monte Durmitor (Ro), in decliv. montis Lovćen (To, Ro).

4560. *C. patula* L. — In pratis et silvis reg. subalp. et alp. in tota dic. septentr. et septentr.orientali; in dic. merid. legi solum in Lastva čevska; e montibus Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

— ? subsp. *abietina* (GRIS. et SCHENK) SIMK. — Calycis lacinae linearilanceolatae vel subulato-lanceolatae, corolla 2—2,5 cm longa intense violacea dimidio breviores. — In pratis subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt).

4561. *C. rapunculus* L. — In herbidis, dumetis et silvis reg. infer., mont. et subalp. in tota ditione frequens. — f. *pratensis* PANČ. (= f. *nitida* BECK). — Caulis et folia glabra. — Sub monte Hum Orahovski (Sz), Pivska planina (Ro).

— f. *hirta* PETERM. — Caulis et folia breviter pilosa. — Frequens.

— f. *subspicata* EBEL. — Pedicelli abbreviati calycis tubo breviores. — Ad Danilovgrad (Pt), in monte Troica supra Vir; Sutorman supra Bar (Eb).

4562. *C. sparsa* FRIV. subsp. *sphaerotherix* (GRIS.) HAY. — A praeced. dignoscitur radice annua, caulibus acutius angulatis magis asperis, foliis radicalibus sub anthesi emarcidis, panicula saepissime pyramidata, pedunculis filiformibus, calycis laciniis setaceis corollae 12—16 mm longae subaequilongis. — In silva ad latera montis Balj (reg. subalp.) supra Andrijevića (Ro).

4564. *C. ramosissima* S. S. — Annua; folia crenata, inferiora obovato-spathulata in petiolum attenuata, reliqua ovato-lanceolata vel lanceolata sessilia, radicalia sub anthesi jam emarcida; flores 1—3 cm longi solitarii longe pedunculati; calycis lacinae lanceolatae $\pm$ trinerviae tubo multo longiores corolla lilacina infundibuliformi-rotata longiores vel aequilongae. — In herbidis, asperis et saxosis reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Boljevići (Pč, Ro), Ostrog (Pč, Ba), circa Njeguši (Kn, Gi, Ma, Pej, Ro), sub monte Rumija (Ba, Do), circa Ulcinj, Bar, Vir et Podgorica (Ro), in monte Kosa supra

Bar (Do); in monte Rasovatac pr. Vir (Eb). Etiam e reg. subalp. ad Vratlo supra Kolašin a cl. BALDACCI indicata; verosimiliter introducta.

— f. *cassandrina* NADIJ. — Caulis simplex vel subsimplex 1—pauciflorus. — In monte Golo brdo supra Njeguši (Pej, Ro).

Legouzia DUR.

4571. *L. speculum=veneris* (L.) FISCH. — Inter segetes, ad vias reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Komani et Vojnici (Pt), Cetinje (Pč), ad Vir et Boljevići (Pč, Ro), circa Njeguši (Gi, Ma, Pej, Ro), in valle flum. Piva sub monte Maglič; Čevo, Bar, Ulcinj, Podgorica et Andrijevisa (Ro), Brčeli et Limljani pr. Vir; Sutorman supra Bar (Eb).

— f. *pubescens* (DC.) MALÝ. — Planta breviter pubescens. — Cum typo ad Njeguši et in monte Bogojeva glava sub monte Lovćen (Pej, Ro), ad Velki Mikulići supra Bar (Do).

— f. *cordata* (VIS.) K. MALÝ. — Folia superiora basi dilatata subcordata semiamplexicaulia, capsulae longiores. — In rupestr. inter Njeguši et Kotor (Pej, Ro).

4573. *L. hybrida* (L.) GÉRARD. — In lapid. et aren. reg. infer. mediterr. — In campo ad Podgorica (Ro).

Asyneuma GRIS. et SCHENK.

4579. *A. trichocalycinum* (TEN.) K. MALÝ. — Caulis simplex erectus glaber vel inferne ± hirtus; folia tenuia glabra sessilia vel brevissime petiolata ovata vel oblonga grosse inaequaliter acute dentato-serrata, superiora acuminata; flores in racemo singuli vel 2—3ni distincte tenuiter pedicellati bractea setacea suffulti; calycis laciniae setaceae patentes tubo 3plo longiores; corolla coerulea glabra in lacinias lineares fere ad basin partita, calyce duplo longior; capsula nutans poris basilaribus dehiscens. — In silvat., umbrosis et humidis reg. subalp. et alp. in omnibus montibus dicionis septentr. — E montibus dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

*4582. *A. canescens* (W. K.) GRIS. et SCHENK. — In herbidis et dumetis ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

*— f. *leianthum* ROHL. IX. Beitr. pag. 2. — Calyx et corolla glabra (folia et caulis incano-puberula ut in typo). — In monte Čekanjska glavica supra Njeguši (Pej, Ro).

— — f. *leve* ROHL. V. Beitr. 83.; VI. Beitr. 21 (= *Phyteuma* c. var. *laeve* ROHL. 1923). — Caulis glaber et levis; folia glabra solum subtus ad nervos pilis solitariis simplicibus praedita. — Cum typo in monte Lovćen (Pej, Ro). Vix identicum cum var. *nodifloro* DAVIDOV, quod glabritie cum nostra planta congruit, sed foliis multo angustioribus differt.

*— — var. *lovčenicum* ROHL. IX. Beitr. pag. 2. — Caulis tenuis simplex 25(—30) cm altus fere glaber subnitidus, folia glabra vel interdum ad marginem parum puberula; inflorescentia simplex, flores singuli 1—2 infimi bini; calyx tubulosus (nec breviter campanulatus ut in typo) saepe breviter puberulus, laciniae tubo breviores; corolla glabra. — Cum typo in monte Čekanjska glavica sub monte Lovćen (Pej, Ro).

4586. *A. limonifolium* (L.) JANCH. — A praeced. dignoscitur caule inferne foliato, superne subnudo (nec usque ad apicem dense aequaliter foliato), foliis lanceolatis in petiolum longe attenuatis, bracteis minutis triangularibus. — In saxosis, collibus aridis reg. infer. mediterr., montanae calidioris, rarius subalpinae. — Cetinje, monastir Duga; Lastva supra Vojnići (Pt), Njeguši (Pč), Mali Lonac et Kosa supra Bar (Pč, Ba, Do), ad Ostrog et Grahovo (Pč), ad Pristan Bar (Ba, Do), Jezerski vrh in monte Lovćen (Ho), Krstac pr. Njeguši (Gi, Ma), Medun et Rikavac distr. Kuči (Ba), Konjuhe pr. Andrijevica (Ba), in calcareis ad Orahovo distr. Kuči a cl. SZYSZYŁOWICZ ut var. *alpinum* (BOISS.) BORNM. indicatum.

— — f. *heterophyllum* ROHL. V. Beitr. 83. — Folia basalia et caulina infima oblongo-elliptica apice obtusa duplo vel subduplo longiora quam lata. — Ad Njeguši cum typo (Ro, Pej).

— — f. *canescens* (BOISS.) BORNM. — Totum breviter canescenti-scabridum (confer ROHLENA II. Beitr. 4). — Ad Bar, Ulcinj et in Kakarička gora pr. Podgorica (Ro), in monte Rumija et Kosa supra Bar (Do).

Phyteuma L.

4589. *P. spicatum* L. — In silvis reg. subalp. dic. septentr. — Circa Kovčice sub monte Durmitor (Pt); Crvena Ploča in Sinjavina planina (Ba), ad Nedajno distr. Piva (De, Si).

— — var. *coerulescens* BOGENH. — Flores pallide coerulei vel dilute coeruleo-lilacini. — In silvis sub monte Durmitor (Pč, Ro).

— — — *f. rhombifolium* ROHL. V. Beitr. 80. — Folia basalia basi rotundata vel subito attenuata ambitu rhombea. — Ad lacum Barno jezero sub monte Durmitor cca 1500—1600 m (Ro).

4593. *Ph. orbiculare* L. subsp. *flexuosum* R. SCHULTZ Monogr. 115. — In pascuis et pratis reg. subalp. et alp. dic. septentr. — In monte Javorje planina (Pč), Durmitor (Pt, Pč, Ba, De, Si, Ro), Sinjavina planina (Ba, Ro), Carine, Planinica, Mojan (Ba), in monte Kom et Maglič Pivski (Ro), Maganik et Pavlova livada (Ho), ad Brčeli supra Vir? (Eb), sed solum in foliis lectum.

— — — *f. hungaricum* R. SCH. — In monte Prokletija supra Gusinje (Df).

— — — *f. lanceolatum* DC. — Omnia folia caulina breviter petiolata, infima basalibus similia. — Crno jezero sub monte Durmitor (Ro).

× *Ph. orbiculare* subsp. *flexuosum* × *pseudorbiculare* ROHL. V. Beitr. 81 (= *P. Pančićii* ROHL. l. c.; *P. orbiculare* var. *cordatum* PČ. El. 62; *Ph. pseudorbiculare* R. SCHULTZ Monogr. 62 non PANT.). — Inter parentes in alp. montis Kom (Pč, Ro).

4594. *Ph. pseudorbiculare* PANT. Adn. 53. — A *Ph. orbiculari flexuoso* dignoscitur foliis basalibus breviter petiolatis suborbicularibus, inferioribus obtusis saepe breviter petiolatis ceteris sessilibus superioribus acutis, foliis involucr. e basi cordata late ovatis vel ellipticis. — In pascuis reg. subalp. dic. septentrionalis. — In monte Mali Durmitor (Pt), Kom (Pt, Pč, Ro), Sjekirica planina; sub Bjelastica planina (Ro), in monte Vila distr. Kuči (Df).

Edraianthus DC.

? 4598. *E. dalmaticus* DC. — A sequent. dignoscitur calycis laciniis late triangularibus tubo multo brevioribus. — In humidis silvat. ad veterem typographiam pr. Rijeka (Ba). Sec. cl. HAYEK dubius.

4600. *E. tenuifolius* (W. K.) DC. — In rupestribus reg. infer. mediterr. et montanae calidioris dic. merid. — Ad Sindžon et Slivje (Pt), Orahovo distr. Kuči (Sz), ad Cetinje et Njeguši (Kn, Ba, Ld, Ro, Gi, Pej, Če), Velestovo distr. Katunska nahija; supra Rijeka (Ro), Bijela Skala et Medjurečka

planina pr. Bar; Miočev do supra Rikavac (Ba), Podgorica et Rudine nikšičke (Ro).

*4600b. *E. Glišićii* ČERNJAVSKI et SOŠKA (Bulletin de l'Inst. botan. de l'Univers. de Beograd. Tome III. 1936-37). — „Perennis; rhizomate lignoso crasso longi-obliquo vel erecto diviso, reliquiis foliorum anni praecedentis siccatis ochraceis membranaceis obsito; caulis caespitosus erectus vel ascendens ad 18 cm altus glaber; folia linearia apice spathulato-dilatata subacuta integerrima, margine rigide setaceo-ciliata, ceterum glabra; basalia basi 1—2 mm, apice ad 4 mm lata, ad 15 cm longa, caulina semiamplexicaulia, breviora; capitulum uniflorum; folia involucralia viridia, interioria ad 9 mm, exteriora ad 32 mm longa calycem superantia, basi ovata non inflata apice $\pm$ attenuata, margine rigide setoso-ciliata, ceterum glabra; calycis laciniae ad 18 mm longae ellipticae acutae (appendicibus inter lacinias deficientibus!), tubo 2—3-plo longiores margine rigide setoso-ciliatae, ceterum glabrae vix lilacinae; pilis rigidis ad 1 mm longis sparse verruculosi, verruculis parvis; corolla ad 5 cm longa, 18—25 mm lata, coerulea tubuloso-campanulata, extus perfecte glabra, lobis ellipticis 12—15 mm longis; stigma quadri- (vel tri-?) partitum lobis linearibus patentibus; capsula tri- vel quadrilocularis, omnino intera ovoidea, superne intra calycem plana, apice et a latere membranacea irregulariter lacera; semina multa ovata compressa, ad 1,5 mm longa, 0,75 mm lata.“ — In fauce fl. Tara ad rupes calcareas prope Sokoline et Čurovac supra pagum Tepce, cca 1500 m (legit V. Blečić).

4601. *E. graminifolius* (L.) DC. subsp. *coeruleus* JANCH. — In rupestribus et gramin. reg. subalp. et alp. in omnibus montibus dicionis septentr. et orient. frequens; etiam in monte Lovćen; in reg. infer. rarius.

— — — var. *Ginzbergeri* LINDB. f. — In calcar. reg. mont. calid. ad Podgorica et Njeguši (Ro), in monte Kosa supra Bar (Do).

— — — var. *alpinus* (WETTST.) JANCH. — In reg. alpina frequens.

— — — — f. *montenegrinus* (HORÁK OeBZ. L:163) HAY. — In alp. montis Maganik et in Pavlova livada (Ho).

— — — — subvar. *Baldaccii* JANCH. — In monte Lovćen (Ro, Pej).

4602. *E. Wettsteinii* HAL. et BALD. OeBZ. XLI: 371.
— A praeced. dignoscitur foliis margine regulariter setaceo-
ciliatis in pagina superiore pilis griseis strictis appressis dense
obsitis, infra glabris et nitidis; foliis involuc. lanceolatis api-
cem versus vix angustatis, supra albo-hirsutis marginibus setoso-
ciliatis, infra glabris nitidis, calycis laciniis late lanceolatis pi-
losis et ciliatis. — In saxis apricis m. Rumija et in Medjуреčka
planina pr. Bar (Ba, Do), in monte Kosa et Lonac supra
Bar (Do).

4605. *E. serpyllifolius* (VIS.) DC. — Ab omnibus
spec. praeced. dignoscitur foliis spathulatis emarginatis. — In
rupestr. et pascuis reg. alpinae, rarius subalp. — In monte Ja-
strebica (Ad), in praeruptis montis Kom (Pč, Sz, Ba, Ro, Ja),
Rikavac, Planinica, Mojan, Širokar, Carine, Rogam (Ba), in
monte Durmitor (Ba, Ro), Maglić Pivski, Ledenica planina,
Vojnik (Ro).

— f. *pilosulus* BECK. — Folia supra sparse pilosa. — Cum
typo in monte Durmitor et Vojnik (Ro).

Jasione L.

4609. *J. orbiculata* GRIS. — In pascuis reg. alp., rarius
subalp. in omnibus montibus dicionis septentr. orientalis ad
fines Albaniae. — In monte Kom (Pt, Pč, Ba, Ho, Ro, Ja), Ži-
jovo, Mali et Velki Maglić distr. Kuči (Sz, Ba), Ljuban, Plani-
nica, Carine et Rogam sub monte Kom (Ba), Mokro distr.
Kuči; m. Balj, Piševo, Sjekirica planina; Krivi do et Bjelastica
planina (Ro), in monte Rudo brdo et Pivljan (Ja), inter Vunsaj
et Dečani supra Gusinje (Df).

Compositae

Eupatorium L.

4613. *E. cannabinum* L. — In umbrosis, glareosis,
ripariis, fruticetis et in silvis reg. infer., mont. et subalp.
in toto territorio.

— f. *simplicifolium* HAL. (= var. *indivisum* BOISS.). —
Ad Bar; Bajce pr. Cetinje (Ro).

Solidago L.

4614. *S. virgaurea* L. subsp. *euvirgaurea* HAY. —
In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. — In silva Skrobotuša

sub monte Vila et ad latera montis Dziebeze (Sz), Konjuhe pr. Andrijevića (Ba), Han Garančić, Matoševo et Kolašin in valle fl. Tara (Ja), circa Viljuša, Njeguši, coenob. Piva, Šavniki et ad latera montis Lovćen (Ro).

— subsp. *alpestris* (W. K.) GAUD. — In reg. subalp. et alp. — Perućica sub monte Kom; Kovčice sub m. Durmitor (Pt, Ro), Rogam sub m. Kom (Ba).

— — — var. *vestita* HAL. — Caulis et folia $\pm$ dense pubescentis tomentosa. — In alp. m. Maglič, Durmitor et Lovćen (Ro).

Bellis L.

4617. *B. perennis* L. — In pascuis et pratis reg. infer. mont. et subalpinae in tota dic. frequens.

*4618. *B. hybrida* TEN. — In marit. ad Pristan Bar (Ba).

4619. *B. silvestris* CYR. — In pratis reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Bar (Ba, Ro), Krstac pr. Njeguši (Ba, Pej), Crmnica (Eb).

Aster L.

4624. *A. bellidiastrum* (L.) SCOP. — In rupestr. et lapid. reg. subalp. et alp. in omnibus mont. dic. septentr. et septentr.-orient. frequens; e dic. merid. adhuc tantum e monte Jastrebica nota.

— — subf. *humilis* BECK. — Inter Kotor et Njeguši (Kn), Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

4625. *A. alpinus* L. subsp. *dolomiticus* (BECK) HAY. — In sax. reg. alp. — In monte Durmitor (Pč, Ro), Kom (Ho, Ro, Ba), Crvena ploča in Sinjavina planina (Ba), Javorje planina, Piperska Lukavica (Ro).

4626. *A. amellus* L. — In vineis reg. infer. — Ad Boljevići pr. Vir (Pč).

4632. *A. illyricus* (MURB.) K. MALÝ (= *Galatella rigida* var. *ill.* MURB.). — Caulis erectus strictus scabridus; folia impunctata lanceolata vel elliptico-lanceolata obtusiuscula vel apicem versus in mucronem brevem subito contracta semiamplexicaulia integerrima margine et ad nervos pilis papilliformibus scabra ceterum glaberrima; panicula terminalis; phylla involucri imbricata lanceolata obtusiuscula, interiora margine

scariosa, omnia valde viscida; flores disci flavi, ligulae lilacinae steriles; pappus rufescens; achenia strigoso-sericea. — In dumetis reg. mont. calidior. ad Dobre Strane distr. Cuci (Pč).

*4634. *A. linosyris* (L.) BERNH. — In pratis saxosis reg. subalp. sub monte Durmitor (Pč).

Erigeron L.

4636. *E. polymorphus* SCOP. var. *glabratus* (HOPPE) VIERH. (= *E. alpinus* et *uniflorus* aut. monten.). — In pascuis reg. alpinae in omnibus montibus frequens. — In m. Lovćen etiam in forma, quae involucro densius cinerascens hirsuto ad var. *graecum* VIERH. spectat.

— var. *montenegrinus* VIERH. — Elatus, flaccidus, folia tenuia. — In umbrosis rarius.

4641. *E. atticus* VILL. — Dignoscitur indumento glanduloso-piloso. — In rupestr. et glareosis reg. alpinae raro. — In monte Durmitor (Pč), Štirni do pr. Lukavica planina; in monte Lovćen (Ro).

× *E. atticus* VILL. × *polymorphus* SCOP. — Interparentes in monte Lovćen (Pej, Ro).

4642. *E. acer* L. — In silvis, pascuis et lapid. reg. infer., mont. et subalp., rarius alp. — Peručica sub m. Kom (Pt, Sz, Ro), sub m. Hum Orahovski (Sz), ad Cetinje (Ba), Rijeka (Ba, Ho), Rogam sub monte Kom (Ba), Ljut et Zakamen supra coenob. Piva; Šavniki, Njeguši, Golo brdo sub m. Lovćen, Velestovo distr. Katunska nahija; Bukovica sub m. Durmitor; Štirni do pr. Lukavica planina usque ad 1800 m (Ro), in monte Trešnjevik et circa Kolašin (Ja), Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), in monte Rumija (Do).

*4643. *E. crispus* POURR. — Ab *E. canadensi* dignoscitur: capitula duplo maiora, involucri phylla dense hirta; caulis pilis longis et praeterea pilis brevibus dense tectus; indumentum foliorum idem ut in caule, densum, ob hoc tota planta colorem cinereum habet; achenia pilis erecto-patulis tecta. — In lapid. et saxosis reg. inferioris. — Collis Volovica pr. Novi Bar (Do).

4644. *E. canadensis* L. — In lapid., incultis et ad vias reg. infer. et mont. — Ad Cetinje (Pt, Pč), Sindžon (Pt), Njeguši, Rijeka (Pč), Ceklin pr. Njeguši (Kš), Gornje Blato, Podgorica, Zagarač, Andrijevisa, Bar (Ro).

Micropus L.

*4646. *M. erectus* L. — In lapidosis ad viam sub Krstac pr. Njeguši (Ho).

Evax GAERTN.

4649. *E. pygmaea* (L.) PERS. — In lapid. et aren. reg. infer. mediterr. — A cl. HAYEK e Monten. indicata; verosimiliter in marit. ad Bar et Ulcinj.

Filago L.

4656. *F. germanica* L. — In aren., lapid. et agris reg. infer., mont., rarius subalp. — Ad Sindžon (Pt), Danilovgrad (Pt, Pč), Šavica distr. Lješanska nahija (Pč), Goraňsko distr. Piva; Andrijevića, Konjuhe, Podgorica, Boljevići supra Vir, Njeguši, Rudine nikšićke et in monte Vojnik (Ro), Bar (Ro, Do), Bioče in valle fl. Morača; supra coenob. Morača versus Bistrica; Kralje pr. Andrijevića (Ja).

— var. *lanuginosa* (DUBY) DC. — Cinerascenti=albido=tomentosa; involucri phylla exteriora usque ad $\frac{2}{3}$ dense lanato=tomentosa brevius acuminata. — Ad Danilovgrad (Pt).

4657. *F. spathulata* PRESL. — In aren. marit. ad Ulcinj (Ro).

4658. *F. arvensis* L. — In lapid., incultis agris et ad vias reg. mont. et subalp. — Ad Cetinje et Njeguši (Pč), Velika distr. Vasojevići (Ba), Kralje supra Andrijevića (Ja, Ro), in valle fl. Lim et Zlorječica (Ro).

4659. *F. montana* L. — In asperis reg. infer. medit. ad Danilovgrad (Pč).

4660. *F. gallica* L. — In rupestr., glareosis et sterilibus reg. infer. mediterr. — Bioče pr. Podgorica (Pt), Danilovgrad; supra Limljani pr. Vir (Pč), in aren. marit. ad Bar et Ulcinj (Ho, Ro), circa Spuž et Podgorica (Ro).

Antennaria GAERTN.

4661. *A. dioica* (L.) GAERTN. — In pascuis et gramin. reg. subalp. et alpinae in omnibus mont. dic. septentr. — Etiam in monte Orjen. E monte Lovćen et Rumija dic. merid. adhuc non vidi.

— var. *australis* GRIS. — Folia utrimque tomentosa; capitula maiora, involucrium etiam capitulorum femineorum albo-tomentosum. — Typo frequentior.

Leontopodium R. BR.

*4662. *L. alpinum* CASS. — In rupestr. et pasc. reg. alp. rarissime. — In monte Ranisava pr. Durmitor leg. Knapp anno 1869 teste MALÝ; in monte Trojan supra Gusinje leg. Führer teste MALÝ; in monte Orjen ad fines Dalmatiae leg. Neumayer fide VISIANI; in fauce fl. Tara ad rupes calcareas pr. Sokoline et Čurovac supra pag. Tepce (leg. Blečić); in monte Durmitor locis Lojanik et Žuta Greda supra Dobri do (Boš). (Quid sit *Gnaphalium alpinum* L. a cl. BALDACCI e monte Durmitor jugo Štulac in „Altre Notizie“ p. 73 indicatum, nescio.)

Gnaphalium L.

4663. *G. uliginosum* L. — In humidis, aren., fossis et pascuis reg. infer. et subalp. — Ad Rijeka (Pt, Pč), Vir (Pč), Cetinje (Ba); sub monte Stožac in Sinjavina planina; Vratlo supra Kolašin; in monte Lisa pr. Andrijevića (Ba), sub monte Vojnik; ad Danilovgrad, Andrijevića et coenob. Piva (Ro), Kamenjak (Ho).

4664. *G. luteoalbum* L. — In humidis, arenosis et fossis reg. infer. et mont. — Ad lacum Scodranum (Pč), Kolašin (Ba).

4665. *G. silvaticum* L. — In rupestr., pascuis et silvis reg. subalp. et alpinae in toto territorio; in reg. infer. solum ad Rijeka a cl. PANTOCSEK lecta.

— var. *stramineum* MURB. — A typo differt anthodiis omnino stramineis albo-viridibus, paleis anthodii intimis pappo floribusque sublongioribus, inflorescentia angustissima (MURB. Beitr. 106). — Tursko ždrijelo (Ho), Mali Šanik et Njeguška planina sub monte Lovćen (Pej, Ro), sub monte Hum Orahovski (Sz), in valle fl. Tara ad Han Garančić, Matoševo et Kolašin; in monte Kom Kučki forma foliis latioribus et brevioribus (Ja), Torinje et Kruševica supra Njeguši cum formis intermediis (Pej, Ro).

4666. *G. norvegicum* GUNN. — In pratis reg. subalp. et alp. — Pavlova livada (Ho), in monte Balj supra Andrijevića; Bjelastica planina usque ad 2000 m (Ro).

4667. *G. Hoppeanum* KOCH. — In pascuis reg. alp. — In monte Kom (Pt, Pč, Ro), Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), Konjuhe sub monte Kom (Ba), Maglič Pivski, Ledenica planina; Vališnica in monte Durmitor (Ro), Buni Jezerce in Prokletija planina (Df). Planta in monte Jastrebica ad fines Dalmatiae a cl. PANČIĆ lecta potius ad sp. sequent. pertinet.

4668. *G. Roeseri* BOISS. et HELDR. var. *Pichleri* (MURB.) HAY. — A praeced. dignoscitur caule graciliore albo-tomentoso, foliis apicem versus sensim attenuatis, sericeo-albo-tomentosis, capitulis perpaucis longe pedunculatis spicam laxissimam interruptam formantibus, involucri phyllis margine anguste stramineo-brunneis, acheniis pilis densis adpressis latitudine achenii longioribus et basim pappi omnino tegentibus seriecis (conf. MURBECK Beitr. 106; ROHLENA V. Beitr. 64). — In rupestr. reg. alp., subalp., rarius montanae. — In monte Lovćen (Pichler, Pej, Kš, Ho), supra Cetinje (Ba, Kn), in montibus ad fines Albaniae: Hum Orahovski, Kunj Kostića, Žijovo, Rikavac, Dibala, Vila (Ba), Maganik et Pavlova livada (Ho), Kom Kučki et Vasojevički (Ro, Lo), in monte Vojnik (Ro), Fuša Rudnices sub Prokletija planina (Df), Jastrebica (Pč).

4669. *G. supinum* L. — In pascuis reg. alp. in omnibus mont. dic. septentrionalis frequens. E montibus dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

— — f. *subacaule* (WAHLENB.) BALD. — Caules brevissimi vel subnulli, capitula inter folia basalia $\pm$ sessilia. — In herbidis excelso jugo Šljeme in monte Durmitor cca 2500 m (Ba).

Elichrysum GAERTN.

4677. *E. italicum* (ROTH) DON. — In saxosis reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Boljevići supra Vir (Pč), Dubovik pr. Cetinje (Pej, Ro), Zvjerinjak pr. Njeguši (Pej, Ro), Bar (Do).

— — var. *microphyllum* (WILLD.) BOISS. — Folia cca 1—2 cm longa, internodiis breviora. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

Inula L.

4681. *I. helenium* L. — In silvis, salicetis et dumetis reg. infer. et mont. — Ad Sladovo Kopito (Pt), Danilovgrad (Pč), supra coenob. Piva; ad Kolašin; Godinje pr. Vir (Ro).

4682. *I. germanica* L. — In silvis et dumetis reg. infer. — Circa Gradac et Danilovgrad (Pt), Kokoti in Lješanska nahija (Ro).

4683. *I. salicina* L. subsp. *eusalicina* HAY. — In fruticetis, herbidis et silvis reg. infer., mont. et subalp. — Lastva čevska pr. Vojnici; Danilovgrad (Pt, Ro), Rijeka (Ho), Drušići pr. Rijeka; Spuž, ad latera montis Garač et Tvrđjak distr. Katunska nahija (Ro), inter Brčeli et Boljevići pr. Vir (Eb). * — — — f. *subhirta* C. A. MEY. — Cum typo ad Njeguši (Pej). — — subsp. *aspera* (POIR.) HAY. — Ad rivum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), ad Njeguši et ad lat. mont. Lovćen; supra coenob. Piva; Spuž; Čevo distr. Katunska nahija; Bukovica sub monte Durmitor; in monte Žoljevica pr. Andrijeva (Ro).

× *I. stricta* TAUSCH = *I. ensifolia* L. × *salicina* L. — Bogojeva glava pr. Njeguši (Pej, Ro).

4684. *I. spiraeifolia* L. — In sax. et frutic. reg. infer., mont. et subalp. — Ad Boljevići pr. Vir (Pč), Cetinje (Kn), Simunj distr. Katunska, Mali Šanik sub monte Lovćen (Ro), Bar (Do).

— — f. *simplex* ROHL. V. Beitr. 62. — Caulis 1—2cephalus. — In dumet. ad Mratinje distr. Piva (Ro).

— — f. *dentata* ROHL. — Folia argutius dentata. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

— — f. *scaberrima* ROHL. IV. Beitr. 60. — Folia utrimque, imprimis supra, glandulis pellucidis scaberrima. — Ad Njeguši et in decliv. mont. Lovćen (Pej, Ro).

4686. *I. ensifolia* L. — In rupestr. et dumet. reg. mont. et subalp. — Šavniki sub Ivica planina (Pč), Radovče polje (Ho), ad Njeguši et in monte Bogojeva glava sub monte Lovćen (Pej, Ro), in monte Pješevac et Stražica supra Velestovo distr. Katunska; Viljuša, Rudine nikšićke; Borkovići distr. Piva, m. Vojnik; Crvena greda sub monte Durmitor (Ro).

— — f. *lancifolia* BECK. — Folia 4—7 mm lata. — In asperis ad Simunj distr. Katunska (Ro), Zanočetni brijeg supra Njeguši (Pej, Ro).

4687. *I. britannica* L. — In pratis humidis, in fossis et ad vias reg. infer. et montanae. — Ad Rijeka (Pt, Ho, Kn), Vir et Danilovgrad (Pč), circa Plavnica (Sz, Ja, Ro), Medun

(Sz), Njeguši (Ba, Pej, Ro), Podgorica, Viljuša, Nikšić, Vrbica, Lastva čevska (Ro).

— f. *parviceps* HAY. (= var. *microcephala* ROHL. non VELEN.). — Capitula minora, achaenia glabra vel subglabra. — In valle fl. Tara ad Han Garančić (Ro).

*— f. *sericeo-lanuginosa* DOMIN SBGW. 1905. — Cum typo ad Njeguši loco Krstac (Ro).

*— f. *glabriuscula* A. GR. — Glabriuscula, foliis scabridulis. — Ad Lipovik pr. Rijeka (Ro).

— f. *microcephala* VELEN. — Folia angusta valde elongata semiamplexicaulia; capitula minora densius corymbosa. — Njeguško polje; inter Bukovica et Cetinje (Ro, Pej).

4688. *I. oculus=Christi* L. — In lapid. et gramin. siccis reg. infer., mont. et subalp. in toto territorio frequens. — var. *scabra* ROHL. III. Beitr. 39. — Folia angustiora rigidiora breviter appresse hirsuto-scabra (nec tomentosa) et evidenter glandulosa, caulis pilis brevibus scaberrimus sub inflorescentia longius patule hirsutus et glandulosus, involucri phylla appresse hirta et glandulosa. — In subalp. ad Drežnica pr. Nikšić (Ro).

4690. *I. conyza* DC. — In silvis et frutic. reg. infer., mont. et subalp. — Supra coenob. Morača et pr. Vir (Pč), Cetinje (Kn, Ro), Ostrog (Ho), Danilovgrad; Jasenovo polje sub monte Vojnik; in monte Vjetrnik; Njeguši; Rudine nikšićke; Simunj distr. Katunska; in monte Žoljevica pr. Andrijevica (Ro), in monte Jablan (Ja).

4694. *I. crithmoides* L. — In rupestr. et lapid. maritimis. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

4695. *I. viscosa* L. — In fossis, arenosis et olivetis reg. infer. mediterr. — Ad Vir (Pč), Rijeka (Kn), circa Bar, Ulcinj, Danilovgrad et ad ripas lacus Scodrani; inter Kotor et Njeguši (Ro), insula Vranina (Eb).

4696. *I. graveolens* (L.) DESF. — In cultis inter vineas et in ruder. reg. infer. et mont. calid. — Ad Njeguši et Grahovo, pr. Vir (Pč).

Pulicaria GAERTN.

4698. *P. vulgaris* GAERTN. — In humidis et ad fossas reg. infer. et montanae. — Ad Rijeka (Pt), Vir (Pč), Orahovo distr. Kući (Sz), ad Plavnica (Ro).

4700. *P. dysenterica* (L.) GAERTN. — In humidis et salicetis reg. infer., mont., rarius subalp. — Ad Vir (Pč), inter Rijeka et Cetinje; Orahovo distr. Kuči (Sz), Bar (Pej, Ro, Do), sub monte Kom (Ho), in valle fl. Peručica pr. Konjuhe; circa Andrijevića; Mratinje distr. Piva (Ro), supra coenob. Morača versus Bistrica (Ja), in valle rivi Piva pr. Krstac (De, Si).

Pallenis CASS.

4703. *P. spinosa* (L.) CASS. — In rupestr., in herbis et ad muros reg. infer. med. — Sindžon (Pt), Danilovgrad; Šavica distr. Lješanska (Pč), Ulcinj (Ho), ad Drušići, Špuž, Danilovgrad et Bar (Ro).

— f. *croatica* (GRAEBN.) HAY. — Perennis, robustior, caulis minus dense pilosus. — Ad Bar (Ba).

Buphthalmum L.

*4704. *B. salicifolium* L. — In gramin. reg. subalp. ad Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba).

Telekia BAUMG.

4705. *T. speciosa* (SCHREB.) BAUMG. — Ad ripas, in fruticet., umbrosis humidis reg. subalp. et alpinae in tota dic. septentr.; e dicione merid. solum ad Cetinje a cl. KNEUCKER indicata.

Asteriscus MOENCH.

*4707. *A. aquaticus* (L.) LESS. — In aren. et lapid. reg. infer. pr. Bar (Ro, Do).

— f. *nanus* BOISS. — Caulis humilis 1—2cephalus capitulis minoribus. — Cum typo (Ro).

Xanthium L.

4712. *X. strumarium* L. — In incultis et ad vias reg. infer. et mont. — Bogetići pr. Nikšić (Pt), Mratinje sub monte Maglič; ad Plavnica, Podgorica, Njeguši, Danilovgrad et Andrijevića (Ro).

4713. *X. saccharatum* WALLR. subsp. *italicum* (MOR.) HAY. — Ad vias et in rud. inquilinum. — Plavnica (Ho), Bar, Plavnica, Njeguši et Šavniki (Ro).

4714. *X. spinosum* L. — In ruder. et ad vias inquilinum. — Cetinje (Pt), Bogetiči pr. Nikšić (Ba), Bioče pr. Podgorica (Ja, Ro), Viljuša, Nikšić, Podgorica, Lješko polje, Lijeva Rijeka, Njeguši, Čevo, Bar, Vir; Velestovo distr. Katunska (Ro).

Helianthus L.

4715. *H. annuus* L. — Cultus et subspontaneus.

Bidens L.

4717. *B. cernuus* L. — In arundinetis ad rip. lacus Scodrani pr. Sinjac (Pč).

4718. *B. tripartitus* L. — In palud., fossis reg. infer. et subalp. — Ad Sinjac et Vir ad ripam lacus Scodrani (Pč), Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

Anthemis L.

4725. *A. tinctoria* L. — In dumetosis, collinis apricis et ad vias reg. infer., mont. et subalp. — Circa Danilovgrad (Pč), Rijeka (Ho), Varda supra coenob. Piva; Konjuhe sub monte Kom; Jerinja glava supra Andrijevice; in valle fl. Lim (Ro), Kralje pr. Andrijevice (Ja).

— f. *discoidea* (WILLD.) VAHL. — Rarius cum typo.

4726. *A. Triumfettii* (L.) ALL. var. *rigescens* (WILLD.) FIORI. — A praeced. dignoscitur pappo coronulam scariosam cca 1 mm longam formante, capitulis maioribus (cca 4—5 cm diametro) et ligulis albis. — In saxosis et dumet. reg. inferioris, mont. et subalpinis. — Danilovgrad; Peručica sub monte Kom (Pt, Sk), Crvena Stijena sub monte Durmitor (Pč); in sax. Skala Rikavac distr. Kuči (Ba), in monte Vojnik; Varda distr. Piva; Piševo, Jerinja glava et Balj pr. Andrijevice; Podgorica (Ro), Pivska planina ad Pišće, Lever Tara et Nedajno (De, Si). — — — f. *nigrescens* ROHL. V. Beitr. 57. — Anthodii squamis lanceolatis apice protractis, margine late fusco-atris. — In alp. montis Sjekirica planina (Ro).

4728. *A. cota* L. — In lapid. apricis dic. mediterr. — Crmnica (Eb).

*4731. *A. brachycentros* GAY. — In lapid. et ruder. reg. mont. calid. — Kopilje (Ho), Cetinje (Kš), Gorańsko,

Borkovići, coenob. Piva (Ro), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si).

4734. *A. orientalis* (L.) DEG. subsp. *carpatica* (W. K.) HAY. — In rupestr., glareosis et pascuis reg. alp. — In monte Kom et Durmitor (Pt, De, Si, Ro), in monte Maglič Pivski (Murbeck).

*— var. *macedonica* GRIS. (= *A. cinerea* PČ.). — In alp. montis Sjekirica planina; etiam in valle fl. Lim et Zlorječica pr. Andrijeva (Ro).

4746. *A. arvensis* L. — In agris et ruderalis reg. infer., mont., rar. subalp. — Šavniki (Pt), Cetinje (Pč), Medun (Sz), Velki Bostur in monte Lovćen (Kš), Njeguši (Pej, Ro), circa Bar, Vir et Andrijeva (Ro), Han Garančić et Kolašin in valle fl. Tara (Ja), Crmnica (Eb).

— var. *incrassata* (LOIS.) BOISS. — Ad Bar (Ba), Koroman in Sinjavina planina? (Ba), Bioče et Podgorica (Ro).

4757. *A. cotula* L. — In incultis, ruderalis et ad vias reg. infer. et mont. — Inter Njeguši et Cetinje (Kn), Plavnica (Sz), Andrijeva (Ho, Ro), Podgorica (Ro), Bar (Do), Crmnica (Eb).

Achillea L.

*4761. *A. ageratifolia* (S. S.) BOISS. subsp. *aizoon* (GRIS.) HEIM. var. *serbica* (NYM.) HAY. — Caulis albus tomentosus corymboso-oligocephalus; folia adpresse albocinereo-tomentosa, inferiora cuneato-linearilanceolata, reliqua linearia vel linearilanceolata integra vel leviter crenato-serrata; capitula 15—18 mm diametro, ligulae albae involucro aequilongae vel parum longiores. — In rupestr. calc. reg. mont. et subalp. in dic. septentr. — In monte Balj supra Andrijeva cca 1000 m; in valle flum. Piva sub Gorańsko et Mratinje (Ro).

4762. *A. lingulata* W. K. — Affinis *A. ptarmicae* L., a qua dignoscitur foliis apice rotundatis, basalibus obovato-spatulatis, caulinis lingulatis, ligulis paucioribus (6—9). — In pratis alpinis dic. septentr. — Carine sub monte Kom; Javorce in Crna planina; Sinjavina planina (Pt), Bjelastica planina (Ro), sub monte Kom (Ja).

4766. *A. abrotanoides* VIS. Fl. dalm. II:81. — Suffruticosa pilosocinerea, foliis circumscriptione ovalibus ovatis

que bipinnatipartitis punctatis, radicalibus petiolatis caulinis sessilibus, summis pinnatipartitis omnium laciniis floralibusque linearibus vel linearilanceolatis 0,5—1 mm latis acutis breviter mucronatis; capitula 11—12 mm diametro in corymbum densum disposita; ligulae albae 8—9, involucro aequilongae. — In rupestr. reg. subalp., alpinae (rarius montanae) in toto territorio frequens. Etiam in valle flum. Zlorječica et Peručica sub monte Kom et in valle fl. Piva sub Maglić (Ro).

— f. *montenegrina* BECK et SZ. — Caules, imprimis pedunculi, folia et involucri squamae crispule patentim copiose pilosa. — In gramin. montis Velki Maglić; in sax. summi montis Hum Orahovski (Sz).

* — f. *riparia* ROHL. IX. Beitr. pag. 1. 1933. — Foliis maioribus, caulinis minus divisus fere simpliciter pinnatifidis, laciniis longioribus et latioribus (cca 1—2 mm latis) obtusiusculis. — Ad ripam fluvii Zlorječica pr. Andrijevice (Ro).

4767. *A. Clavenae* L. — In rupestr. reg. alp. in omnibus mont. dic. septentrion. frequens, saepissime in var. *argentea* VIS. (= var. *Visianii* BECK). — In dic. merid. solum in monte Velika Jastrebica ad fines Dalmatiae a cl. PANČIĆ lecta. E monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

— f. *megapetala* ULLEP. — Ligulae duplo maiores. — In alp. montis Durmitor loco Valoviti do (Ro).

— var. *intercedens* HEIM. — A typo differt foliis basalibus profundius pinnatilobis vel pinnatipartitis, caulinis inferioribus pinnatifidis, superioribus dentatis vel subpinnatilobis, corymbo polycephalo, saepe composito. — In saxosis ad Fuša Rudnices sub monte Prokletija (Df).

4771. *A. Fraasii* SCHULTZ & BIP. — Sericeo-tomentosa; caulis usque ad 40 cm altus superne subnudus; folia inferiora oblonga vel linearilanceolata petiolata in lacinias 2—3-fidas integras obtusas bipinnatisecta, superiora pinnatipartita sessilia, corymbus compositus congestus; ligulae 5—7 albae involucro dimidio breviores transverse latiores. — In rupestr. reg. subalp. rarissime. — In monte Vila ad fines Albaniae (Ba).

— f. *korabensis* KUERM. et JAV. — Ligulae maiores, usque ad 4 mm longae involucri subaequantes. — In monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevice (Ro, Sk).

4776. *A. nobilis* L. var. *ochroleuca* BOISS. — In collibus apricis et lapidosis reg. inferioris, montanae, rarius subalpinae. — Vir (Pč), Cetinje (Ba), in monte Žijovo et Starac (Ba), in incultis pagi Orahovo distr. Kuči (Sz), circa Danilovgrad, Njeguši et Podgorica (Ro), circa Andrijevisa (Ro, Ja), supra coenob. Morača; in valle rivi Bistrica pr. Kolašin; in decl. montis Vjetrnik; in valle fl. Tara (Ja), in monte Rumija supra Bar (Do).

4779. *A. crithmifolia* W. K. — A praeced. dignoscitur rachide integerrima, a sequente foliis circumscriptione latioribus et segmentis magis remotis, ligulis supra $\pm$ ochroleucis. — In graminosis, fruticosis et saxosis reg. infer., montanae, rarius subalpinae. — Danilovgrad (Pt), Cetinje (Kn), Drušići pr. Rijeka (Ba), ad latera montis Balj supra Andrijevisa (Ro).

4780. *A. millefolium* L. subsp. *eumillefolium* HAY. — In pratis et herbidis reg. infer., mont. et subalpinae. — Carine sub monte Kom; Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Cetinje, Grahovo (Pč), Viljuša, Njeguši, Velestovo, Čevo (Ro), Rijeka, Andrijevisa (Ho), in monte Žijovo (Ba).

— — — f. *tubiflora* ROHL. V. Beitr. 58. — Ligulae nullae, flores disci marginales maiores, subradiantes. — Ad Njeguši (Pej, Ro).

— — subsp. *collina* (BECKER) WEISS. — Ad Andrijevisa (Ro).

— — — var. *lanata* KOCH. — In monte Korman in Sinjavina planina (Ba), Pavlova livada (Ho), Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro), Kolašin; Kralje pr. Andrijevisa (Ja), in monte Rumija (Do).

4782. *A. setacea* W. K. — In lapid. et herbidis reg. mont. et subalp. — In monte Korman in Sinjavina planina (Ba), Čevo et Čevski Lisac distr. Katunska (Ro).

4783. *A. tanacetifolia* ALL. subsp. *eutanacetifolia* HAY. — In pratis et pascuis reg. alp. et subalp. — Inter Vunsaj et Dečani pr. Plava (Df), sub monte Kom et Durmitor (Pt, Ro), Štirni do pr. Lukavica planina (Ro), in valle fl. Peručica (Pt, Ho, Ro). Verosimiliter loca hic enumerata partim ad var. *distantem* (W. K.) pertinent.

— — subsp. *stricta* (SCHLEICH.) HAY. — In pascuis ad Krnovo sub monte Vojnik (Ro), Margarita sub monte Kom (Ja).

Leucanthemum ADANS.

4804. *L. atratum* (JACQ.) DC. subsp. *chloroticum* (KERN. et MURB.) HORV. f. *simplex* HORVATIC. — Dignoscitur foliis caulinis anguste linearibus integerrimis vel dentibus paucis remotis extrorsum curvatis. — In herbidis, lapidis reg. mont., subalp., rarius alpinae. — In monte Jastrebica (Pč), in monte Lovčen (Pichler, Ad, Pč, Pej, Ro), ad Cestnje; in monte Lisinj supra Bar; in monte Jablan et Gradište in Sinjavina planina; Maganik et Pavlova livada (Ho), Čevski Lisac distr. Katunska nahija (Ro), Kunj Kostića distr. Kući (Ba).

* — — subsp. *croaticum* HORVATIC var. *illyricum* HORVATIC*) sub *Chrysanthemo*. — „Caulis simplex erectus foliosus striatus 20—60 cm altus; folia omnia carnosa caulina infima obovata vel obovato-cuneata longe petiolata in apice subtruncata vel subrotunda, in marginis parte superiore profunde inciso-crenata vel inciso-serrata, sequentia longe alato-petiolata, laminis angustioribus profunde inciso-serratis, media et superiora sessilia inciso-serrata; capitula 3—6 cm lata; involucri squamae anguste brunneo vel ferrugineo marginatae, rarius exteriores ± pallide virides; achenia florum radii corollae completa vel auriculiformi donata.“ — In herbidis in monte Durmitor loco Medjed (Boš), in monte Durmitor, Maglić Pivski et Vojnik (Ro), supra lacus Crno jezero et Lokva sub monte Durmitor (De, Si).

4805. *L. vulgare* LAM. subsp. *triviale* (GAUD.) BRIQU. — In pratis reg. infer., mont. et subalp. in toto territorio.

* — — — var. *laticeps* BRIQU. — Planta robusta, caulis plerumque simplex monocephalus 30—60 cm altus; folia caulina valde lata (1—2 cm) ovalia; capitula cca 5 cm lata; involucri squamae atro-brunneo marginatae. — In reg. subalp. Žabljak et Zmijino jezero sub monte Durmitor (Boš), Poljana pr. Volučko jezero (Ma).

* — — — var. *praestans* BRIQU. et CAV. (= var. *hispidum* BOENN.). — In monte Lovčen et ad Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro).

*) Confer: HORVATIC „Oblici sekcije *Leucanthemum*...“ in Acta Botan. Instit. Botan. Univers. Zagrebensis vol. II. 1928 et vol. X. 1935 (Neuer Beitrag).

*— — — var. *pratense* TIMB. & LAGR. — In monte Lovćen et ad Bukovica pr. Cetinje (Pej, Ro).

*— — — var. *autumnale* (ST. AM.) BRIQU. et CAV. — Folia omnia inciso-lobata vel lobato-pinnatifida. — Secus viam ad fl. Tara pr. Kolašin (Ba).

*— — — var. *Gaudinii* D. TORRE (= *Chr. Leucanthemum* b. *atratum* KOCH). — Folia caulina infima in apice lobulis obtusis 3-lobata, cetera crenato-dentata vel serrata; omnia parva; planta gracilis, caulis 10—30 cm altus et simplex; involucris squamae late atrobrunneo marginatae. — Ad lacum Volujačko jezero cca 1500 m (Ma).

*— — subsp. *Rohlenae* HORVATIĆ l. c. pag. 93, 1935. — Caulis usque ad 80 cm altus, inferne breviter pilosus, superne ± glaber, in ramos elongatos monocephalos divisus; folia basalia et ea surculorum longe petiolata, profunde laciniato-pinnatilobata, laciniis apice subrotundatis et ± profunde inciso-pinnatilobata laciniis obtusis integris vel incis; folia superiora sessilia parva remote laciniato-pinnatilobata; capitula cca 3—4 cm lata; involucris squamae omnes pallide virides; achenia florum disci epapposa, florum radii papposa. — In pratis humidis et paludosis ad Plavnica (Ro).

— — subsp. *heterophyllum* (WILLD.) BRIQU. var. *lanceolatum* PERS. — In pratis subalpinis. — Ad lacum Volujačko jezero cca 1500 m (Ma), in monte Hum Orahovski et Džiebeze (Sz), in monte Durmitor, Maglić Pivski et Vojnik (Ro).

*— — — var. *glossopodium* BRIQU. et CAV. — Ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

— — — var. *adustum* (KOCH) HORVATIĆ. — In valle fl. Perućica sub monte Kom (Ro).

— — subsp. *leucolepis* BRIQU. et CAV. var. *pallidum* FIORI. — Folia caulina inferiora obovato-spathulata, margine crenata; media et superiora oblonga rarius oblongo-lanceolata, margine serrata, basi dilatato-amplexicaulia et ± profunde incisa; capitula mediocria, involucris squamae pallide virides; achenia radii coronula completa vel auriculiformi donata. — In graminosis ad Rijeka (Pt, Ro, Ho), ad latera montis Lovćen, Bukovica pr. Cetinje; Kračeva glavica et Krstačko polje pr. Njeguši (Pej, Ro).

*— — — f. *vallisumbrosae* (FIORI) HORVATIĆ. — „Diese

Form unterscheidet sich durch die stark verzweigten, im unter. Teile $\pm$ weichhaarigen Stengel und oft einigermaßen insbesondere gegen den Blattgrund zu eingeschnitten-gezähnten Blätter.“ — *Rarius cum typo sub monte Lovćen (Pej, Ro).*

* — — — var. *asperulum* (N. TERRACIANO) HORVATIČ. — „Stengel $\pm$ rauhhhaarig; Blätter etwas dicklich, beiderseits höckerig rauh, selten beiderseits weichhaarig.“ — *Kračeva glavica pr. Njeguši (Pej, Ro).*

Tanacetum L.

4809. *T. cinerariaefolium* (VIS.) SCHULTZ-BIP. — In rupestr. reg. infer. et mont. calidioris in territorio meridionali. — Circa Komani (Pt), in monte Jastrebnica-Bijela Gora, circa Čevo et Grahovo (Pč), Njeguši, Lovćen (Pč, Ad, Pej, Gi, Ma, Ro), Dobrsko selo pr. Cetinje, Vrojca distr. Kuči, Nikšić; sub monte Sutorman; Medjurečka planina, montes Lisinj et Bijela Skala supra Bar; Mikulić sub monte Rumija (Ba, Ro), circa Vir, Boljevići, Podgorica; Zagarać supra Danilovgrad; Čevski Lisac distr. Katunska (Ro), Bar (Ro, Do), in monte Kosa supra Bar (Do), in monte Rasovatac pr. Vir (Eb). — — f. *incanescens* (ROHL. IV. Beitr. 59) HAY. — Folia supra appresse canopilosa. — Cum typo.

4810. *T. larvatum* (GRIS.) KANITZ. — „Perenne, adscendens, superne nudiusculum, pilis tenuibus patulis undique puberulum, monocephalum; foliis imis tripinnatisectis, caulinis paucis decrescentibus, segmentis extimis linearibus cuspidatis integerrimis vel dentiferis; involucris squamis radio albo subaequilongis, margine nigris, laceris obtusiusculis, exterioribus decrescentibus; receptaculo nudo conico-convexo; acheniis cylindricis, in coronulam laceram triplo brevioribus apice productis.“ — In rupestr. et glareosis reg. alp., rarius subalpinis in ditione septentr. et septentr.-orientali. — E montibus dic. merid. (Lovćen et Rumija) et e monte Maglić Pivski adhuc non vidi. — In m. Kom (Pt, Pč, Ro, Ba), Durmitor (Pč, Ba, Ro), Maganik, Pavlova livada (Ho), Gradište in Sinjavina planina, Hum Orahovski, Dibala, Pešinjak supra Rikavac (Ba), Margarita sub monte Kom (Ja), Korita rovačka, Vojnik, Zelen, Hasanac planina, Sjekirica et Peručica (Ro), Fuša Rudnice sub monte Prokletija (Df), in monte Visitor pr. Andrijevića (Sk).

4813. *T. parthenium* (L.) SCHULTZ=BIP. — In fruticetis rivi Drcka Rijeka pr. Kolašin (Ro).

4814. *T. corymbosum* (L.) SCHULTZ=BIP. — In silvis, dumetis et lapid. reg. mont., subalp., rarius infer. — Sub monte Durmitor; supra coenob. Morača (Pč), in monte Balj et Jerinja glava pr. Andrijevića (Ba, Ro), in monte Garač et Čevski Lisac distr. Katunska nahija; circa Njeguši, Šavniki, Višnja; supra coenob. Piva; in monte Vojnik; Javorje et Sjekirica planina; ad latera montis Lovćen; insula Vranina in lacu Skadarsko blato (Ro).

— var. *cinereum* (GRIS.) HAY. — Folia supra dense pilosa, subtus incano-sericea. — Rarius cum typo.

4815. *T. macrophyllum* (WILLD.) SCHULTZ=BIP. — In silvis umbrosis, in dumetis et ad ripas reg. subalpinæ. — In monte Vjetrnik distr. Bratonožići; Viruša dol sub Crna planina (Pt), Perućica sub monte Kom (Pt, Ro), Kolašin (Pč), Vratlo in Sinjavina planina; Kurlaj et Lisa sub monte Kom (Ba), Trešnjevik; Han Garančić et Matoševo in valle fl. Tara (Ja), circa Andrijevića, in monte Jerinja glava et Balj; supra coenob. Piva; Borkovići et Ravno distr. Piva; Bukovica sub monte Durmitor (Ro), etiam in monte Lovćen (Pej, Ro), Pivska planina (De, Si).

4816. *T. vulgare* L. — In salicetis, glareosis et ad ripas reg. infer., mont. et subalpinæ. — Ad ripas fl. Morača et Tara (Pč), in cacumine montis Jerinja glava supra Andrijevića cca 1400 mm (Ro), Boljevići pr. Vir (Do).

Tripleurospermum SCHULTZ=BIP.

4824. *T. inodorum* (L.) SCHULTZ=BIP. (= *Matricaria inodora* L.). — In cultis ad Cetinje (Pč), ad Bar (Do).

4825. *T. tenuifolium* (KIT.) FREYN (= *Matricaria t.* SIMK.). — In cultis, ruder. et in silvis reg. mont. et subalpinæ. — Circa Čeklići, Cuci et Grahovo distr. Katunska (Pč), Konjuhe sub monte Kom; Velika distr. Vasojevići (Ba), in monte Balj et Jerinja glava et circa Andrijevića; Trešnja et Bukovica sub monte Lovćen; Njeguši; Varda supra coenob. Piva; Pašina Voda sub monte Durmitor; Bijela pr. Šavniki; in valle Jelovica sub Bjelastica planina (Ro), in valle fl. Tara ad Han Garančić et Matoševo (Ja).

Matricaria L.

4828. *M. chamomilla* L. — In agris, incultis et ad vias reg. infer. et montanae. — Bioče in valle fl. Morača (Pt), Andrijevića (Ho, Ro), Kolašin; Bar, Ulcinj, Podgorica (Ro).

Artemisia L.

4832. *A. vulgaris* L. — In ruderalis, dumetis, sax. et ad sepes reg. infer., mont. et subalp. in toto territorio.

4835. *A. absinthium* L. — In rupestr., ruder. et dumet. reg. infer., subalp., rarius alpinae. — Vratlo supra Kolašin (Pt), Njeguši (Pč, Ro), Danilovgrad (Pč), in monte Lovćen (Ba, Pej, Ro), Bukovica et Žabljak sub monte Durmitor; Cetinje, Medun; Jablan vrh in Sinjavina planina (Ba, Ro), Zakamen et Ledenica planina distr. Piva; sub monte Vojnik; Lukavica planina (Ro), Andrijevića (Ja, Ro), Krivi do distr. Piva (De, Si).

4838. *A. Lobelii* ALL. var. *canescens* (DC.) BRIQU. — In rupestr. reg. infer., mont. calid., rarius subalpinae. — Ad monastir Duga; Bioče pr. Podgorica, Šavniki, Šljivje (Pt), Njeguši (Kn, Pej, Ro), Grahovo (Pč), sub monte Lovćen; in monte Vojnik; Borkovići, Zakamen et coenob. Piva; Mratinje sub monte Maglić; Viljuša; in monte Garać supra Danilovgrad (Ro), Drušići pr. Rijeka (Ba), Kamenjak (Ho), in monte Kosa supra Bar (Do), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si). — — var. *Biasoletiana* (VIS.) K. MALÝ. — Folia et involucri dense albo-tomentosa. — In lapid. ad Simunj distr. Katunska nahija cca 800 m (Ro).

4841. *A. annua* L. — In aren. et lapid. reg. infer. mediterr. — Ad Podgorica et Plavnica (Ro).

4842. *A. scoparia* W. K. — In campo ad Cetinje (Pč).

4848. *A. petrosa* (BAUMG.) FRITSCH. — Planta alpina sericeo-tomentosa; caulis humilis (5–15 cm altus); folia inferiora longe petiolata oblongo-cuneata palmato-multifida, caulina media digitato-partita breviter pedicellata segmentis linearibus, superiora et fulcrantia indivisa; capitula subglobosa infima breviter (rarius longiuscule) pedunculata, reliqua fere sessilia in racemum simplicem disposita; involucri phylla margine spadiceo-scariosa; receptaculum glabrum (vel subglabrum), achenia glabra, flores flavi. — In rupestribus summi montis Durmitor (Pč, Ba, Ro, De, Si, No).

Tussilago L.

4849. *T. farfara* L. — In humidis, argilosis et ad ripas in toto territorio (usque ad 1900 m) frequens.

Petasites GAERTN.

4850. *P. Dörfleri* HAY. — „Scapus usque ad 20 cm altus squamatus; folia coetanea parva late ovata vel cordato-dentata utrimque albo-cinereo-tomentosa; capitula 12 mm longa in racemum (1—)3—10-cephalum disposita; involucri phylla late lanceolata arachnoideo-lanata viridia $\pm$ purpureo-suffusa; flores ochroleuci vel rubelli, marginales lingulati, ligulae involucro non vel vix longiores. — In glareosis ad nives liquescentes sub cacumine montis Prokletija ad fines Albaniae (Df).

4851. *P. hybridus* (L.) G. M. SCH. — In humidis et irriguis reg. subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), ad rivum Tušina supra Šavniki (Pč), Kurlaj sub monte Kom (Ba).

— — var. *adriaticus* ROHL. V. Beitr. 64. — Squamae scapi et involucri viridulae; thyrsos (in planta hermaphroditica) ovato-vel ovato-oblongo composito, pedunculis capitulorum ramosis 3—5 capitula gerentibus, superioribus tantum simplicibus unifloris, floribus pallide ochroleucis. — In locis humidis reg. infer. mediterr. et subalp. — Ad Bar (Ro), Vučji potok sub Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

4853. *P. albus* (L.) GAERTN. — In irriguis, humidis et ad ripas reg. subalp. — Sub monte Durmitor versus jugum Štulac et ad Crno jezero (Pč, Ba), Rogam sub monte Kom (Ba).

Homogyne CASS.

4855. *H. silvestris* (SCOP.) CASS. — In pratis et silvestr. reg. alpinae. — Kukuraj Brdo sub monte Kom (Pč). (An ne ad spec. sequentem pertinet?)

4856. *H. alpina* (L.) CASS. — In pascuis, silvis reg. alp. in omnibus mont. dic. septentr. frequens. — E montibus dic. meridionalis Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

Adenostyles CASS.

4859. *A. alliariae* (GOU.) A. KERN. — In silvis et herbidis reg. subalp. et alp. in toto territorio. (E monte Rumija adhuc non vidi.)

— var. *Kernerii* (SIMK.) K. MALÝ. — Cum typo in monte Lovćen (Pej, Ro).

Doronicum L.

4864. *D. Columnae* TEN. — In lapidosis et glareosis reg. alp. et subalp. in toto territorio frequens.

— var. *orientale* HAY. — Involucri phylla pilis eglandulosis ciliata, pilis glanduliferis sparsis vel nullis. — In rupestr. rivi Vučji potok in Vermoš planina ad fines Albaniae (Df), in monte Durmitor (No). Verosimiliter etiam alibi.

*— var. *occidentale* HAY. — Involucri phylla pilis glanduliferis ciliata, pilis eglandulosis paucis vel nullis. — Frequens.

*4865. *D. austriacum* JACQ. — In glareosis, silvis umbrosis et ad rivulos reg. subalp. et alp. adhuc e montibus dic. septentr. nota. — Montes Maglić Pivski, Durmitor, Gradišće in Sinjavina planina, Žijovo, Kom (Pt, Pč, Ba, Ro).

*4868. *D. grandiflorum* LAM. — In rupestr. et glareosis reg. alp. et subalpinae. — Volujačko jezero sub monte Maglić (Ma), Urdeni dolovi distr. Piva (Havelka teste MALÝ), ad viam inter Cetinje et Budua in montibus ad fines Dalmatiae (Biasoletto sec. cl. EBEL).

*— var. *polyadenum* CAVILL. — Folia in margine $\pm$ dense glanduloso-pilosa, pili eglandulosi sparsi. — In alpinis mont. Maglić Pivski, Durmitor et Vojnik (Ro).

*— — f. *calvescens* ROHL. — Achenia marginalia fere omnia epapposa. — Cum praeced. in monte Maglić (Ro).

Adnotatio: Nescio, quid sit „*Doronicum lucidum*“ (= *D. scorpioides* var. *lucidum* C. KOCH) a cl. PANTOCSEK Adnot. 42 e monte Jastrebica in Bjelašgora, in monte Crna planina, in valle Peručica infra Kom et in Sinjavina planina (Vratlo) lectum. Specifice distinctum a *D. scorpioide* (W.) BOISS. occidentali (ubi collum rhizomatis breviter villosum est) rhizomate omnino glabro: a *D. Columnae* foliis imis leviter cordatis crenatis. Caulis apice glandulifer, ceterum perfecte glaber“ (Pant. l. c.).

Senecio L.

*4875. *S. procerus* GRIS. — Caulis et folia tomento arachnoideo deterrenti tecta saepissime mox decalvantia vel folia adulta subtus $\pm$ arachnoidea; folia basalia ovata vel ovato-lanceolata in petiolum breviora alato-decurrentia, caulina oblonga

rarius linearia; capitula radiantia 3—5 cm lata in corymbum laxum simplicem vel compositum disposita, pedunculis quam capitula 2—10plo longioribus; involucrum fuscoviride dein glabrescens, basi squamulis exterioribus non cinctum; flores lutei, achenia glabra. — In rupestr. et in pratis reg. subalpinae. — Zakamen supra coenob. Piva; ad latera montis Balj supra Andrijevice (Ro).

*— f. *pubicarpus* ROHL. — Achenia ad angulos breviter puberula. — In alp. montis Javorje planina (Ro).

*4876. *S. bosniacus* BECK. — A praeced. dignoscitur (an specificè?) foliis basalibus oblongo-linearibus vel linearibus in petiolum longe sensim attenuatis, caulinis quam internodia longioribus. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae. — Ječmeni do in Sinjavina planina; in monte Dibala supra Kostiča distr. Kuči (Ba sub *Cineraria crassifolia*).

— f. *discoideus* (GRIS.) HAY. — Capitula discoidea, ligulae nullae. — In gramin. montis Sinjavina planina (Pt).

4881. *S. thapsoides* DC. subsp. *Visianianus* (PAF.) VANDAS. — Caulis crassus albotomentosus; folia supra subglabra subtus niveotomentosa indivisa, inferiora oblongo-spathulata in petiolum contracta crenata; caulina lanceolata, basi late auriculata amplexicaulia; panícula composita; capitula cylindrica 15 mm longa discoidea breviter pedunculata; flores flavi, involucrum glabrum, achenia glabra. — In rupestr. reg. mont., subalp. et alpinae. — Circa Njeguši et in monte Lovćen (locus classicus) (Papafa, Pč, Ba, Ho, Pej, Kš, Ro), Bjela Gora (Pč), Cetinje (Kn), Hum Orahovski (Sz, Ba), Bukovica sub monte Lovćen (Gi), sub monte Žijovo (Ba), Valoviti do et Vališnica in monte Durmitor, Ranisava sub monte Durmitor; in monte Vojnik (Ro), Fuša Rudnice sub monte Prokletija (Df), supra lacum Crno jezero in monte Durmitor (De, Si).

4885. *S. doronicum* L. — In rupestr. et glareosis excelsioribus reg. alpinae. — In monte Kom supra Rogam (Pč), in monte Durmitor (Ht), Lebrštnik (Ho), (e cacumine montis Kom Kučki cca 2200 m publicavit BALDACCI in Altre Notizie pag. 110 *S. transsilvanicum* BOISS., quod hucce spectare videtur).

4886. *S. lanatus* SCOP. — In herbidis et lapidosis reg. alpinae. — Sinjavina planina (Pt, Ro), in monte Planinica

distr. Kuči (Ba), Javorje et Ledenica planina (Ro). Potius varietas speciei praecedentis.

4893. *S. fluviatilis* WALLR. — In silvis et ad ripas. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatus; locus mihi ignotus.

4894. *S. nemorensis* L. — In silvis reg. subalpinæ. — Ad Kovčice sub monte Durmitor (Pt ut var. *subdecurrens* GRIS.), in valle fl. Tara (Pč), in monte Lisa distr. Vasojevići (Ba), Balj supra Andrijevića (Ba, Ro), in monte Vojnik; Bukovica et Žabljak sub monte Durmitor, Jerinja glava supra Andrijevića; Jelovica sub Bjelastica planina (Ro), Skrobotuša sub monte Vila distr. Kuči (Sz).

*4896. *S. Fuchsii* GMEL. (= *S. nemorensis* var. *dalmaticus* GRIS. apud PANT. Adnot. 43). — In silvis et ad ripas reg. subalpinæ. — Perućica sub monte Kom (Pt), Murino han distr. Vasojevići (Ba), Zakamen supra coenob. Piva; in monte Vojnik (Ro).

4899. *S. Othonnae* M. B. — Caulis erectus elatus glaber; folia supra glabra subtus parce puberula, omnia pinnatisecta, segmentis inciso-dentatis, in foliis inferioribus oblongo-lanceolatis saepe subtripartitis, in super. anguste lanceolatis; capitula parva 5—7-flora in corymbum densum compositum disposita; involucrium glabrum, flores aurei, ligulae 1—2, achenia pilosa. — In dumetis et silvis reg. subalp. et alpinæ. — In monte Vojnik; Korita rovačka; mons Balj supra Andrijevića (Ro).

4900. *S. abrotanifolius* L. subsp. *carpaticus* (HERB.) HAY. — A typo differt caule humiliore (usque 15 cm alto) monocephalo, foliis superioribus valde diminutis. — In pascuis et glareosis reg. alpinæ. — Sub monte Kom; Crvena Ploča in Sinjavina planina (Ba).

*4902. *S. erucifolius* L. — In pascuis et sax. reg. mont. et subalpinæ. — Sub monte Velika Jastrebica (Pč).

*— var. *latisectus* WILLK. — In fruticetis ad coenob. Piva (Ro).

4903. *S. alpinus* (L.) SCOP. subsp. *subalpinus* (KOCH) HAY. — In silvis, ad ripas et in pratis reg. subalp. et alpinæ. — Perućica sub monte Kom (Pt), Kom Kučki (Ho), Kom Vasojevički (Ja), in monte Balj supra Andrijevića; Bjelastica planina; Maglić Pivski (Ro).

* — — — var. *glandulosus* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938.
— Pedunculi capitulorum glandulosi; squamae involucris etiam,
sed hinc inde. — In alp. montis Prokletija (Boš).

4904. *S. Jacobaea* L. — In gramin. et pratis reg. mont.
et subalpinae. — Pašina Voda sub monte Durmitor (Pt),
in monte Rumija (Ba), Borkovići et supra coenob. Piva; circa
Šavniki et Andrijevića (Ro), supra coenob. Morača; ad Ko-
lašin et Kralje (Ja).

— — f. *brachyglossus* (OPIZ) DOM. — Ligulae valde ab-
breviatae involucrum non superantes. — Ad Mratinje sub monte
Maglič (Ro).

— — var. *hydrophilus* BECK. — „Folia inferiora indivisa ob-
longo-ovata vel ovalia longe petiolata, media indivisa vel lyrata,
superiora lyrata vel pinnatifida segmentis utrimque 1—3 den-
tatis; pedunculi apice parum incrassati; achaenia disci subglabra
vel glabra.“ — In pascuis pinguibus ad Plavnica (Sz).

4905. *S. erraticus* BERTOL. — In pratis humidis et
ad fossas reg. infer. et montanae. — Ad Rijeka et Danilovgrad
(Pt), Vir (Pč), Ceklin (Ho), Plavnica (Ro).

4906. *S. nebrodensis* L. subsp. *rupester* (W. K.)
FIORI et PAOL. — In rupestr. et lapid. reg. mont., subalp. et
alpinae in toto territorio vulgatus; in reg. infer. rarius.

— — — f. *pallidus* ROHL. MBL. VI:157. — Ligulae albae.
— Cum typo in alp. montis Durmitor loco Valoviti do (Ro).

— — — f. *adustus* BECK. — Involucris phylla apice nigra. —
— Cum typo in monte Durmitor (Ro).

4910. *S. vernalis* W. K. — In cultis et ruder. reg. infer.,
mont., rarius subalpinae. — Ad Cetinje, Grahovo et Danilovgrad
(Pč), Rijeka (Ho), Crvena Ploča in Sinjavina planina (Ba).

4911. *S. silvaticus* L. — In silvis reg. subalpinae. —
In monte Jerinja glava supra Andrijevića (Ro).

4913. *S. viscosus* L. — In silvis et dumetis reg. sub-
alpinae. — In montibus Jerinja glava, Balj et Piševo supra
Andrijevića (Ro).

4914. *S. vulgaris* L. — In ruder., incultis, arvis et ad
vias reg. infer., mont., rarius subalp. in toto territorio frequens.

Calendula L.

4916. *C. officinalis* L. — In hortis culta et non raro subspontanea.

4918. *C. arvensis* L. — Ad muros et in lapid. reg. infer. mediterraneae. — Prope Ulcinj (Ba, Ro).

Echinops L.

4926. *E. ritro* L. — In rupestr. et gramin. reg. mont. calidioris. — Ad Njeguši (Ho, Ro), inter Bukovica et Cetinje (Ro), in monte Rasovatac pr. Vir (Eb).

— f. *elegans* BERTOL. — Folia tripinnatispartita segmentis linearibus. — In sax. montis Lovćen et ad Grahovo (Pč), ad Njeguši (Kn, Ba, Ro), in monte Rumija (Ba, Do).

— var. *ruthenicus* (M. B.) HAY. — In monte Jastrebica (Ad), Starac čekliński, Njeguši (Ro).

4930. *E. banaticus* ROCH. — In herbidis et lapid. reg. infer. et montanae. — Limljani pr. Vir (Pč), Cetinje (Kn), Planinica (Ho), Lješanska nahija, Ostrog (Ro).

Xeranthemum L.

4937. *X. foetidum* (CASS.) MCH. — In aridis, ruderalis et saxosis reg. mont. et subalpinæ. — Seoce sub monte Balj (Ba), Gorańsko et Šćepangrad in valle flum. Piva (Ro).

Amphoricarpus VIS.

4938. *A. Neumayeri* VIS. — In rupestribus reg. mont. subalp. et alpinae. — In monte Orjen (Neumayer), sub monte Kom loco Cuk Džonev et Carine (Pt, Ba), ad Grahovo et in monte Velka Jastrebica (Pč), Durmitor (Pč, Ro), Lovćen (Pč, Ad, Kš, Pej, Ro), in monte Gradište supra Kolašin (Ba, Ro), Krstac pr. Njeguši (Ba, Ro, Pej), Tursko ždrijelo (Ho), inter Bukovica et Cetinje (Pej, Ro), Vrojca, Kostića distr. Kući (Ba), in valle fl. Piva sub Gorańsko et Mratinje; mons Zeletin supra Andrijevića; Korita rovačka pr. Lukavica planina (Ro).

* — var. *velezensis* MURB. — Folia inferiora latiora, 10–20 mm lata, apice rotundatoobtusata vel subito acuminata, flores albi. — Dobri do in monte Durmitor; Pošćensko jezero supra

Šavniki; supra coenob. Piva (Ro), in valle flum. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

Carlina L.

4939. *C. acanthifolia* ALL. — In gramin. et collibus reg. mont. et subalpinae. — Ad Cetinje (Pč, Ro), Čevo et Grahovo (Pč), Njeguši, Mali Šanik et Bogojeva glava sub monte Lovćen; in monte Vojnik; montes Jerinja glava, Žoljevica et Balj supra Andrijevice; vallis Peručica sub monte Kom; Borkovići, coenob. Piva et Goraňsko distr. Piva (Ro), in monte Pej (Ja).

4940. *C. acaulis* L. — In gramin. et pascuis reg. mont. et subalpinae. — Ivica planina supra Šavniki; Javorje planina et sub monte Bjela Gora (Pč), Rikavac distr. Kuči; supra Vratlo in Sinjavina planina; Tušina pr. Šavniki (Ba); in monte Žoljevica pr. Andrijevice (Ro). Loca hic enumerata verosimiliter partim ad var. *alpinam* JACQ. pertinent.

— var. *alpina* JACQ. (= *C. acaulis* f. *caulescens* aut. mont., non KOCH). — In pratis subalp. et alpinis. — In monte Orjen (Ad), Durmitor, Štulac pr. Žabljak; Borkovlci distr. Piva; Zakamen supra coenob. Piva; in monte Vojnik; mons Zebalac pr. Javorje planina; Šavniki (Ro), Ivica planina (Ba).

4942. *C. vulgaris* L. subsp. *euvulgaris* HAY. — In dumetis, lapid. et pascuis reg. mont. et subalpinae. — Inter Podgorica et Medun, Tušina pr. Šavniki (Ba), supra Šavniki; Bajce pr. Cetinje; Starac čekliški; Njeguši; Andrijevice; in monte Vojnik (Ro), circa Kolašin (Ja).

— subsp. *longifolia* (RCHB.) HAY. — In valle fl. Tara sub monte Kom (Pt), Mratinje sub monte Maglič, Borkovići et coenob. Piva; in montibus Balj, Sjekirica et Piševo supra Andrijevice (Ro).

4944. *C. corymbosa* L. — In lapid. et apricis reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Cetinje, Vir, Grahovo (Pč), Rijeka (Ho), Drušići (Ba), Bioče pr. Podgorica (Ja).

Arctium L.

4953. *A. lappa* L. — In dumetis, ruder. et ad sepes reg. infer., mont. et subalpinae. — Vallis Peručica sub monte Kom (Pt), Njeguši, Čevo, Zagarać, Danilovgrad, Bogetići, Nikšić,

Viljuša, Andrijevića, coenob. Piva; Barno jezero et Žabljak sub monte Durmitor (Ro), in monte Lovćen (To).

4954. *A. nemorosum* LEJ. et COURT. — In dumetis ad Han Garančić in valle fl. Tara (Ro).

4955. *A. minus* (HILL) BERNH. — In dumetis et ruder. reg. infer. et montanae. — Medun pr. Podgorica (Sz), Nikšićko polje (Ro), Novi Bar (Do).

Jurinea CASS.

4966. *J. mollis* (L.) RCHB. subsp. *eumollis* HAY. — In rupestr. et gramin. siccis reg. mont., subalp. et alpinae. — Orlova Skala sub monte Kom (Pt), Varda sub monte Kom Vasojevički (Ba), Njeguši, Lovćen, Ranisava, Durmitor; Goraško distr. Piva (Ro), Pivska planina (De, Si).

— — — f. *integrifolia* SCHUR. — Folia oblonga integerrima. — — — f. *tenuisecta* ROHL. VIII. Beitr. 17. — Foliorum laciniae angustiores et longiores. — Cum typo.

Carduus L.

4974. *C. nutans* L. — In sax. reg. subalpinae ad Rupa Konjska sub monte Vila (Sz). (An ne ad subsp. sequentem pertinet?)

— — subsp. *micropterus* (BORB.) HAY. — In lapid. et gramin. reg. infer. et mont. calidioris. — Košarica pr. Njeguši; ad Podgorica, Kokoti et Zagarać (Ro), ad Cetinje et Danilovgrad (Pč, Ro), Sutorman supra Bar (Do), Podgora pr. Vir; insulae Lesandra et Vranina (Eb).

4978. *C. carduellis* (L.) KERN. — In pascuis, lapid. et rupestr. reg. subalp. et alpinae. — Peručica, Kom; Kovčice sub monte Durmitor (Pt), Blaca distr. Drobnjaci (Pč sub *C. carlinaefolio*), Carine sub monte Kom; Cetinje (?) (Ba). Verosimiliter loca hic enumerata partim ad var. sequentem vel ad *C. illyricum* MALÝ pertinent.

— — var. *alpestris* (WILLD.) ROSSI. — Kamenjak (Ho), Peručica, Sjekirica planina, Štirni do, Bjelastica planina, Jeloštica; Srablje jezero sub monte Durmitor (Ro).

4980. *C. candicans* W. K. subsp. *eucandicans* HAY. — In lapidosis, rupestr. et herbidis in tota ditione frequens.

— — — *f. suhensis* (BECK) ROHL. — Foliorum laciniae lanceolatae longius spinosae. — Lastva čevska; Farmaki et Lješko polje pr. Podgorica (Ro), Kolašin, Kralje; in monte Pivljan (Ja).

*— — subsp. *cylindricus* (BORB.) HAY. — In calcar. ad Peljev brijeg inter Podgorica et Kolašin (Ja).

4982. *C. personata* (L.) JACQ. — In humidis et ad rivulos reg. subalp. et alp. in dic. septentrionali. E montibus dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi. — In monte Crna planina et Kom (Pt), Kurlaj sub monte Kom (Ba), sub monte Durmitor (Pč, Ba, Ro), Zakamen supra coenob. Piva; in monte Maglić Pivski; Sjekirica et Balj supra Andrijevice; in valle Jelovica; Bjelastica planina (Ro).

*4983. *C. crispus* L. — In dumetis reg. mont. ad coenob. Piva (Ro).

4987. *C. ramosissimus* PANČ. Elench. 51. — Caulis subglaber saepe iam a basi copiose spinosus; folia subglabra pinnatifida segmentis lobatis laciniis in spinam validam stramineam exeuntibus et spinosociliatis; capitula mediocria breviter pedunculata in apice ramorum cymosocongesta; involucry phylla glabra omnia fere aequilonga, exteriora et media arcuato-recurva e basi subdilatata in apicem lineari-subulatum usque ad 15 mm longum in spinam 5—7 mm longam exeuntem attenuata, intima apice scariosa lanceolato-subulata. — In saxosis sub monte Durmitor loco Crvena Stijena (Pč, Ba), in monte Jastrebica (Ad).

4989. *C. acanthoides* L. — In ruderalis, incultis et ad vias reg. infer., mont. et subalpinas. — Ad Njeguši, Vir et Cetinje (Pč, Kn, Ld, Ba, Ro), Viljuša; Drežnica pr. Nikšić (Ro).

— — *f. coloratus* ROHL. V. Beitr. 77. — Capitula basi pulchre violacea. — Sub monte Maglić Pivski (Ro).

— — *f. polyacanthus* (SCHREB.) RCHB. — Alae caulis et folia longissime et densissime spinosa. — Cum typo ad Podgorica et Njeguši (Ro).

4991. *C. pycnocephalus* L. — In lapid. et ruderalis reg. infer. et montanae. — In sax. sub monte Lovćen (Pč), circa Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

(Adnotatio: Quid sit „*C. multiflorus* GAUD.“ a cl. PANČIĆ in rupestr. supra coenob. Ostrog lectus et in Elenchus 51 publicatus, nescio).

Cirsium ADANS.

4999. *C. ligulare* BOISS. subsp. *euligulare* HAY. — A *C. eriophoro* SCOP. ex Europa media dignoscitur involucri phyllis infra apicem in ligulam usque ad 5 mm latam oblongam vel ovato-oblongam margine scariosam valde fimbriato-laceram in spinulam terminalem subito contractam dilatata recurva. — Ad margines silvarum reg. mont. et inferioris. — Ad Cetinje, Rijeka et Podgorica (Sa).

— subsp. *albanum* WETTST. (= *C. odontolepis* var. *montenegrinum* BECK et SZYSZ. 154). — A praecedente differt spinis foliorum multo validioribus, foliis supremis involucri phyllis in squamulam lanceolatam minus fimbriatam in spinulam terminalem attenuatam (non subito contractam) dilatata. — In dumetis ad Orahovo (Sz), in pratis ad Trijepši distr. Kuči (Ba), sub monte Kom Vasojevički (Ho), ad Čevo, Andrijevića et ad Han Drndarski sub monte Kom (Ro), ad Kralje et Kolašin (Ja, Ro), Mrčenov do sub monte Kom (Pč sub *C. eriophoro*).

Saepe occurrunt formae ad subsp. *armatum* (VELEN.) PETR. vergentes et ad Andrijevića legi plantam, quae *C. albido* VELEN. habitu valde similis est.

5001. *C. eriophorum* (L.) SCOP. subsp. *Velenovskýi* (VAND.) PETRAK. — A typo dignoscitur involucri phyllis exterioribus spinuloso-ciliatis foliaceis erectis infra capitulum coronulam formantibus. — In lapid. reg. mont. et subalpinae. — In monte Orjen (Ad), sub monte Ivica planina (Pč sub *C. eriophoro*), Nikšić (Ro), Njeguši, Starac cekliński, Lijeva Rijeka, Andrijevića (Ro). Saepe in forma involucri phyllis ad apicem $\pm$ dilatatis (var. *bosniacum* VANDAS). Ad Njeguši etiam in forma ad subsp. *dinaricum* (VANDAS) PETR. verg.

5003. *C. Rohlenae* PETRAK l. c. 78 (Forsan *C. Boujartii* $\times$ *ligulare* subsp. *albanum*). — A praecedentibus dignoscitur involucri phyllis tota longitudine spinuloso-ciliatis. A *C. Boujartii* dignoscitur involucri phyllis sub apice $\pm$ dilatatis. — In pascuis subalp. sub monte Kom loco Štavna (Ro).

5012. *C. Boujartii* (PILL. et MITTERP.) SCHULTZ-BIP. subsp. *Wettsteinii* PETRAK OeBZ. LX:351 (= *C. ferox*, *C. decussatum*, *C. ciliatum* aut. monten.). — Caule erecto superne ramoso polycephalo; foliis amplexicaulis non decurrentibus supra strigos-hirtis subtus incanostomentosis pinnatifidis, laciniis in spinam validam exeuntibus; capitulis globosis folia involucrantia subaequantibus; involucri phyllis recurvis vel patentibus margine spinosociliatis linearilanceolatis apice non dilatatis in spinam 3—4 mm longam exeuntibus, intimis inermibus. — In pascuis et pratis reg. subalp. et alp. in ditione septentrionali. — Peručica (Pt, Ro) et Štavna sub m. Kom; sub m. Vojnik (Pč, Ba, Ro), Šavniki (Ro).

* — — — var. *brevispinum* ROHL. X. Beitr. 5. — Involucri phylla ad apicem in squamulam ovatam vel rotundatam dilatata et in spinulam brevem abrupte attenuata. — Sub m. Durmitor (Ro).

5013. *C. lanceolatum* (L.) SCOP. — In lapid., ruderalis et ad vias reg. infer., mont. et subalp. in toto territorio.

* — — f. *seminudum* SCHULTZ-BIP. — Folia breviter decurrentia. — Njeguško polje (Ro).

— — f. *hypoleucum* DC. — Folia subtus canos vel albotomentosa. — Njeguši; Starac cekliński (Pej, Ro).

5015. *C. arvense* (L.) SCOP. — In agris et ruderalis in toto territorio frequens.

— — var. *horridum* W. GR. — In m. Vjetrnik (Ja).

— — var. *vestitum* W. GR. — Cum typo frequens.

— — var. *subviride* BECK. — Ad Njeguši (Ro).

5016. *C. acaule* (L.) ALL. — In herbidis et pascuis reg. subalpinae. — Ivica planina (Pč), sub m. Durmitor (Ba), in montibus Maglić Pivski et Lovćen; supra coenob. Piva; Mali Šanik et Golo brdo supra Njeguši (Ro).

— — f. *caulescens* LAM. — Popratni do pr. Njeguši (Pej, Ro).

5019. *C. appendiculatum* GRIS. — A *C. rivulari* dignoscitur spinis foliorum elongatis, 5—10 mm longis, flavicantibus, involucri phyllis ovato-lanceolatis in spinulam erectopatulam attenuatis, capitulis saepe conglomeratis.

— — var. *Pantocsekii* ROHL. IV. Beitr. 62. — Spinae foliorum breviores et tenuiores. — In pratis humidis et ad rivulos reg. subalp. et alpinae. — In valle Viruša et Tara sub monte Kom

(Pt), Bjelastica planina; vallis Jelovica; Carine sub m. Kom (Ro).

5020. *C. tricephalodes* (LAM.) DC. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatum; locus mihi ignotus.

5021. *C. rivulare* (JACQ.) LK. — In pratis humidis, irriguis et ad rivulos reg. subalp. dic. septentrionalis. — Sub monte Durmitor (Pč, Ba, Ro), Bukovica et Barno jezero sub monte Durmitor, inter Žabljak et Nedajno in Pivska planina; Treblješ luka pr. Lukavica planina (Ro).

— f. *glabratum* ROHL. III. Beitr. 41. — Folia supra glabra, solum subtus ad nervos pilis brevissimis scabra, caulis $\pm$ glabratus sub capitulis vix tomentosus. — Cum typo inter Žabljak et Nedajno, cca 1500 m (Ro).

$\times$ *C. palustre* L. $\times$ *rivulare* (JACQ.) LAM. f. *superrivulare*. — Inter parentes ad lacum Barno jezero sub m. Durmitor (Ro).

5022. *C. pauciflorum* (W. K.) SPRENG. — In valle flum. Tara pr. Han Garančić (Ja).

5024. *C. heterophyllum* (L.) ALL. — In pratis humidis reg. subalp. dic. septentrionalis. — Žabljak et Bukovica sub m. Durmitor (Ro).

— f. *indivisum* DC. — Folia indivisa. — Cum typo ad Bukovica sub m. Durmitor (Ro).

5025. *C. oleraceum* (L.) SCOP. — In irriguis et ad rivulos reg. subalp. sub m. Durmitor (Pč, Ba).

5027. *C. erisithales* (JACQ.) SCOP. — In gramin., pratis et silvis reg. subalp. et alpinae, usque ad 2000 m. — Sinjavina planina (Pt), sub m. Durmitor (Pč, Ro), in silva Skrobotuš sub monte Vila distr. Kuči (Sz), Zakamen supra coenob. Piva; Velki Štulac et Dobri do in m. Durmitor; ad latera m. Vojnik (Ro).

5028. *C. candelabrum* GRIS. — Caulis giganteus usque ad 2 m altus longe paniculato-ramosus; folia viridia lanceolata vel ovato-lanceolata, sinuato-lobata vel profunde pinatipartita, tenuiter spinoso-marginata, infima in petiolum attenuata, superiora basi cordata sessilia; capitula parva nutantia numerosissima ad racemi ramos subsessilia glomerata paniculam amplam formantia; involucrum ovatum glabrum, phyllis lanceolatis in spinam brevem erectam attenuatis; flores albi vel

ochroleuci. — In silvis, lapid., glareosis et fruticosis reg. infer., mont., rarius subalp. frequens. — In m. Vjetnik (Pt, Ja), Gračanička rijeka in Nikšićka župa; Bijela sub m. Vojnik (Pč), Cetinje (Kn), Bogetići et Nikšić (Ba, Ro), Velje brdo pr. Podgorica (Ba), Čevo (Ho), Bar; supra Vratlo in Sinjavina planina (Ba), inter Podgorica et Kolašin locis pluribus: Jablan vrh, Nožica, Lijeva Rijeka, Han Garančić, Matoševo (Ja, Ro); ad coenob. Morača; vallis Bistrica pr. Kolašin (Ja), circa Kralje et Andrijevića (Ja, Ro), Šavniki (Ro).

* — f. *horridum* ROHL. VIII. Beitr. 10. — Foliorum spinis multo longioribus et validioribus. — Žanjev do pr. Njeguši (Ro).

*5029. *C. pannonicum* (L.) GAUD. — In pratis alp. Štirni do pr. Lukavica planina (Ho).

5034. *C. creticum* (LAM.) URV. (= *C. siculum* DC.). — In salicetis ad Vir et Danilovgrad (Pč), ad Rijeka (Ho), sub m. Bijela Gora(?) (Pč).

5035. *C. palustre* (L.) SCOP. — In pratis turfosis reg. subalpinae. — Ad lacum Barno jezero sub m. Durmitor, cca 1550 m (Ro).

*5036. *C. afrum* (JACQ.) DC. — In lapid. calcar. in decliv. merid. m. Rumija supra Bar cca 900 m (Do).

5037. *C. strictum* (TEN.) SPRENG. — Ab omnibus spec. praeced. dignoscitur acheniis non compressis, sed globosis vel ovatis; folia supra obscure viridia venis albis ornata. — In lapid. et dumetis reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Cetinje (Pč, Kn, Ja), Čeklići et Cuci in nahija Katunska; sub coenob. Ostrog; vallis fl. Morača super. (Pč), Medun (Sz, Ba), Rijeka (Kš), circa Njeguši et Mali Šanik sub m. Lovćen; Rudine nikšićke; m. Garač supra Danilovgrad (Ro), in m. Vjetnik (Ja), Ceklin (Ba).

Silybum ADANS.

5044. *S. Marianum* (L.) GAERTN. — In sax. et ruder. reg. infer. et mont. calid. — Supra coenob. Ostrog (Pč), Podgorica; Klopot inter Bioče et Lijeva Rijeka cca 450 m (Ro).

Tyrimnus CASS.

5045. *T. leucographus* (L.) CASS. — In dumet., lapid. et sterilibus reg. infer. mediterraneae. — Circa Bar, Podgorica, Farmaki et Kokoti (Ro).

Onopordum L.

5047. *O. acanthium* L. — In ruder., lapid. et ad vias reg. infer. et montanae. — Ad Kopilje (Ho), Viljuša, Rudine nikšičke, Zagarać, Danilovgrad, Bogetići, Nikšić; Bukovica pr. Cetinje; Šanik sub monte Lovćen (Ro).

5056. *O. illyricum* L. — In sterilibus, ruder. et dumet. reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Cetinje, Grahovo (Pč), Njeguši (Kn), collis Gorica pr. Podgorica; Berislavići pr. Plavica; Kokoti distr. Lješanska nahija; Kolašin; Berane; sub monte Žoljevica pr. Andrijevića (Ro).

Crupina CASS.

*5057. *C. vulgaris* CASS. — In gramin. siccis, collibus sterilibus et in rupestribus reg. infer., mont. et subalpinae. — In valle flum. Lim; in montibus Balj, Žoljevica et Jerinja glava supra Andrijevića; circa Bar et Podgorica; Borkovići distr. Piva usque ad 1400 m (Ro), Kralje pr. Andrijevića (Ja), in valle rivi Vrbnica pr. Orak distr. Piva (De, Si).

Serratula L.

5059. *S. tinctoria* L. — In silvis et pratis reg. subalpinae. — Bukovica et Barno jezero sub m. Durmitor (Pč, Ro).

5060. *S. radiata* (W. K.) M. B. subsp. *cetinjensis* ROHL. IV. Beitr. 63; Acta bot. Boh. II: 397. — Caulis simplex superne aphyllus, vel in ramos 2—3 fere aphyllus divisus; folia in margine et ad nervos scabra, praeterea glabra segmentis lineari-lanceolatis plerumque integerrimis terminali vix maiore. — In gramin., rupestr. reg. mont. calidioris. — Circa monast. Duga (Pt), Lastva čevska (Pt, Ro), in m. Rumija supra Bar; Trijepši distr. Kuči (Ba), Viljuša, Bogojeva glava, Torine et Košarica supra Njeguši; Čeklići pr. Cetinje; Nikšić (Ro), in m. Kosa supra Bar (Do).

Centaurea L.

? 5063. *C. alpina* L. — A cl. BLAU e Borkovići distr. Piva indicata.

5067. *C. Triumfettii* ALL.*) — In rupestr. et herbis reg. mont., subalp. et alp. in toto territorio frequens.

*) Confer: JOS. DOSTÁL, Étude . . . du genre *Centaurea* in Preslia X: 57. 1931.

— — subsp. *variegata* (LAM.) DOST. $\pm$ ad var. *matthioli-
foliam* (BOISS.) DOST. verg. — In pascuis m. Lovćen (Pej, Ro).

— — subsp. *stricta* (W. K.) DOSTÁL l. c. 65. f. *Jablo-
novskýi* (VELEN.) DOSTÁL. — Caulis adscendens pauci-
folius, folia anguste oblonga, remota, anguste decurrentia, erecta,
utrimque cano-tomentosa; ciliae squamarum involucris albae. —
Cum typo rarius.

— — subsp. *axillaris* (WILLD.) DOSTÁL f. *nana* BAUMG.
— In pascuis Margarita sub m. Kom cca 1750 m (Ja), in m.
Lovćen (Pej, Ro).

* — — — f. *Rohlenae* DOST. — Caulis adscendens strictus hu-
milis vel mediocris; folia ovato-oblonga subtomentosa integra
vel lyrato-lobata, superiora sessilia decurrentia oblonga acumi-
nata; capitulum solitarium magnum, squamae involucris late
atrofusco-marginatae ciliis pallidis, partes virides squamarum
involucris obtectae; radii coerulei. — In alpinis. — Jablan vrh,
Jerinja glava (Ro).

— — — f. *spinescens* ROHL. Acta Botan. Boh. II:7. — Caulis
humilis simplex, squamae involucris atrofusce marginatae ciliis
spinosiusculis. — In alp. montis Zeletin (Ro).

— — — f. *sinuata* (VIS.) HAY. — Folia omnia sinuato-lobata.
— Sub m. Kom et Durmitor (Pt), in m. Bijela Skala supra
Bar (Ba).

5073. *C. tuberosa* VIS. — A praeced. dignoscitur prae-
cipue radice tuberoso-fasciculata. — A cl. HAYEK e Monten.
indicata; locus mihi ignotus.

5075. *C. cyanus* L. — Inter segetes in toto territorio.

5082. *C. scabiosa* L. — In pratis et dumetis reg. subalp.
et alpinae in toto territorio septentrionali.

— — subsp. *Fritschii* HAY. — In rupestr. et herbid. reg.
mont. calidioris in formis appropinquatis.

— — — f. *integrifolia* VUKOT. et f. *spinigera* HAY. rarius
cum typo.

5086. *C. atropurpurea* W. K. — In rupestr. reg.
mont. et subalp. — A *C. scabiosa* differt foliis $\pm$ arachnoideis,
capitulis maioribus, involucris phyllis appendicibus fere omnino
obtectis, floribus atropurpureis, marginalibus non vel vix radian-
tibus. — Sub m. Durmitor loco Crvena Stijena (Pč), Ječmeni
do in Sinjavina planina; mons Lisa pr. Andrijevića (Ba).

— — f. *gracilior* ROHL. in FEDDE Repert. XVII: 34. — *Gracilior*, caulis plerumque simplex; capitulum minus, involucrium 18 mm longum. — In lapid. reg. montanae calidioris. — Lastva čevska in nahija Katunska (Ro).

5087. *C. Kotschyana* HEUFF. — A praeced. dignoscitur caule simplici monocephalo, capitulis maioribus, involucrio 25—30 mm longo, appendicibus late triangularibus, ciliis numerosis irregulariter arcuatis diametro transversali involucri phylli longioribus, foliis imprimis subtus valde scabris. — In pratis, rupestr. et lapid. reg. subalp. dicionis septentr. — In valle fl. Tara sub monte Kom (Pt), ad pedem m. Durmitor (Pt, Pč, Ro), Riblje jezero et Bukovica sub m. Durmitor; Varda et Štavna sub m. Kom (Ba, Ro), Sinjavina planina (Ba, Ro), in m. Lisa pr. Andrijevića (Ba), Pavlova livada (Ho), Štirni do pr. Lukavica planina, vallis Jelovica; Peručica sub m. Kom (Ro).

— — f. *subspinosa* (VIS.) HAY. — Cilia terminalis appendicis cum phyllorum involucri rigida spinescens. — Jablan vrh in Sinjavina planina; Javorje planina (Ro).

5098. *C. chrysolepis* VIS. subsp. *crnogorica* ROHL. in FEDDE Repert. XVII: 33. — Radice perenni fibrillosa; caule simplice monocephalo vel paucè ramoso (ramis 1—2 brevibus monocephalis) 20—40 cm alto erecto folioso, supra nudo vel foliis parvis bracteiformibus obsito; tota planta (capitulis exceptis) juvenilis albo-tomentosa, dein glabrescens; foliis rosularum hornotinarum indivisis oblongis vel oblongo-lanceolatis in petiolum longum sensim attenuatis integerrimis vel dentibus perpaucis minutis obsitis elevatim nervosis, nervis albis lucidis; foliis infer. pinnatisectis vel pinnatipartitis, segmentis oblongis obtusiusculis mucronatis integris vel parce minutissime dentatis, superioribus fere integris oblongis, summis bracteiformibus; capitulis mediocribus, involucri phyllis glabris late ovatis, appendicibus appressis late triangulari-lanceolatis phylla tegentibus in dorso pallide brunneis, margine albis splendentibus longe fimbriatis, fimbriis albis splendentibus diametrum transversale phylli aequantibus vel subaequantibus, terminalibus in spinam productis; flosculis luteis, acheniis juvenilibus tenuiter albo-sericeis, maturis —?, pappo sordide albo. — In gramin. reg. alpinae in monte Maglić Pivski cca 1800—2200 m (Ro).

*5098b. *C. Gjurašinii* BOŠNJAK in Glasnik Zagreb 1938. — Planta superba, biennis—perennis; rhizoma obliquum

comosum regulariter unicaule vel rarius multicaule; caulis elatus ad 80 cm altus aliquantum flexuosus, in inferiore parte angustatus, tota longitudine striato-sulcatus, copiose araneosus, ex maiore parte simplex vel circa medium unius et longe-ramosus et rarius uno ad tres ramos valde reductos et remote inter se distantes praeditus; rami omnes unicephali; folia omnia scabra non decurrentia, basalia et superiora longe petiolata impari-pinnata 6—8-juga cum petiolo ad 20 cm longa, suprema sessilia impari-pinnata vel pinnatipartita, cca 1—3, in pedicellis capitulorum multo minora vel bracteiformia pinnatipartita vel pinnatifissa vel integra; folia hornotina etiam impari-pinnata; petiola foliorum et rhachides eorum copiose aranei; folia ipsa etiam aranea, sed indumento plus minus deteribili; foliola ad 6,5 cm longa et ad 11 mm lata, inter se $\pm$ inaequalia, oblongo-lanceolata vel lanceolata vel lineari-lanceolata, integra, excepto supremo saepe reliquis maiore et uno aut duobus lobis pinnatis vel dentibus ad basin praedito, omnia acuta cum apice cartilagineo; ea in pedicellis capitulorum spinosa, spina ad 6 mm longa; capitula in apice ramorum singularia, ovato-globosa magna, nonnulla plusquam 30 mm longa et lata; pedicelli elongati, hinc inde etiam ultra 45 cm longi; squamae anthodii virides, praesertim interiores nervoso-striatae, appendicibus paulum decurrentibus omnino obtectae; appendices serierum exteriorum et mediarum pectinato-fimbriatae, triangulares et haec posteriores plus minus abrupte in apicem cum spinula brevi et debile contractae, dum exteriores spinam validiorem ad 2 mm longam portant; appendices interiores sensim obrotundatae subconcavae fimbriatae, intimae multo minores fimbriato-laceratae; appendices mediae cum fimbria vel spinula apicali, omissis fimbriis decurrentibus ad summum 11 mm longae et ad 5 mm latae; color appendicum cum fimbriis in vivo pulchre stramineo-aureus splendens, in sicco appendicum fulvescens, fimbriarum albidoflavescens, in utroque casu basis obscura; corollae flavae; achenia papposa, sine pappo ad 5,5 mm longa fuscescentia plus minus pilosa, umbelico barbulata; pappus griseorufescens multiserialis; series exteriores breviores sensim in penintimam 6—7 mm longam transeuntes, series intima minima (BOŠNJAK l. c.). — In alp. montis Prokletija loco Volušnica pr. caraulam Grbaj, solo calcareo (Boš).

5107. *C. rupestris* L. subsp. *eurupestris* GUGL. — In sax. et lapid. reg. mont. et subalpinae. — Circa pagum

Lukovo (Pt), Konjsk planina et coenob. Ostrog (Ho), Cetinje (Kn), supra pagum Klopot in m. Vjetrnik (Ja).

5108. *C. Nicolai* BALD. — Ab affini *C. Salonitana* dignoscitur floribus et appendicibus phyllorum involucri pulchre aurantiacis, foliis obscure viridibus in sicco saepe indigotisantibus, pappo acheniis duplo longiore. — In rupestr., asperis et apricis reg. infer. et mont. calidioris dic. merid. — Lukovo (Pt), Čevo, Nikšićka župa (Pč, Ba), Orahovo et Trijepši, Medun distr. Kuči (Sz, Ba), Bar (Ba, Do), Nikšić, Ostrog (Ba), Njeguši, Viljuša, Rudine nikšićke, Peljev brijeg; Bogosjeva glava et Kračeva glavica sub monte Lovćen (Ro).

5121. *C. glaberrima* TSCH. — In rupestr. et herbidis reg. montanae calid. dic. meridionalis. — Circa Njeguši, Cetinje, Čevo, Viljuša et in Nikšićka župa (Pč, Ro, Ho), Lastva čevska pr. Vojnici (Pt).

5137. *C. incompta* VIS. — „Scabra aut floccosa sub simplex, foliis inferioribus petiolatis, superioribus sessilibus, omnibus parce lobato-pinnatifidis, lobis oblongis terminali maiore, folio supremo indiviso bracteante, capituli ovati squamis late ovatis obtusis quinquetriatis utrimque ala scariosa fissa decurrente auctis, superne nigre late marginatis ciliatisque, apice inermibus intimis oblongo-linearibus apice scariosis fissis, flosculis dilute violaceis, pappi setis fructu obovato duplo intimis triplo brevioribus“ (VIS. Fl. dalm. II:38). — In rupestr. reg. montanae et subalpinae. — In m. Sutorman et Mali Lonac supra Bar, in m. Bijela Gora inter Vučji Zub et Velka Jastrebica (Pč), in pascuis sub m. Hum Orahovski (Sz), Gradište et Ječmeni do supra Kolašin, in m. Durmitor jugo Štulac (Ba), in m. Lovćen et Vojnik; ad Njeguši (Ro).

5179. *C. deusta* TEN. subsp. *eudeusta* HAY. — In lapid., dumosis et pratis siccis reg. infer., mont. et subalpinae frequens.

— subsp. *concolor* (DC.) HAY. — Ut praecedens.

— f. *pseudodeusta* HAY. — Appendices phyllorum involucri centro fuscae. — Cum typo.

— f. *colorata* ROHL. — Appendices totae fuscae. — Ad Šavniki (Ro).

5186. *C. jacea* L. subsp. *angustifolia* (SCHRK.) GUGL. var. *pannonica* (HEUFF.) GUGL. — In gramin. et

asperis reg. infer. et montanae. — Nikšićka župa, Vir (Pč), Dujevo (Ho), coenob. Morača, Kolašin (Ja).

— — — var. *Weldeniana* (RCHB.) BRIQU. — Cetinje (Kn), Njeguši (Pej, Ba, Ro), Konjuhe pr. Andrijevice (Ba), Goraško distr. Piva, Čevski Lisac, Bukovica pr. Cetinje (Ro), in monte Vjetrnik (Ja).

— — — — f. *denudata* ROHL. — Caulis et folia fere glabra viridia. — Rudine nikšićke, Njeguši (Ro).

— — — — f. *ustulata* ROHL. VIII. Beitr. 8. — Appendices fusco-ferrugineae. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

— — subsp. *eujacea* GUGL. — In pratis subalpinis. — Ad latera m. Lovćen, Žabljak et Bukovica sub m. Durmitor (Ro).

— — — f. *pygmaea* ASCH. (= *C. humilis* SCHRK.). — In pratis humidis ad Crno jezero sub m. Durmitor (Ro).

5187. *C. macroptilon* BORB. — In pratis reg. subalp. in m. Balj supra Andrijevice cca 1200 m in forma appendicibus longioribus et magis recurvis (Ro).

? 5189. *C. dubia* SUT. subsp. *nigrescens* (WILLD.) HAY. — A cl. BALDACCI in pratis ad Cetinje (Contrib. alla fl. dalm. mont. 97) indicata. Potius ad aliam speciem pertinere videtur.

× *C. Michaelii* BECK = *C. jacea* subsp. *eujacea* × *stenolepis*. — In pratis subalp. ad Bukovica sub m. Durmitor, Mratinje sub m. Maglić, Pošćensko jezero pr. Šavniki, Lopatin do pr. Njeguši (Ro).

*5192. *C. phrygia* L. subsp. *stenolepis* (A. KERN.) GUGL. — In pratis reg. mont., subalp., rarius infer. — Supra coenob. Morača, in m. Ključ et Lisa supra Kolašin, Ječmeni do in Sinjavina planina, Konjuhe sub monte Kom (Ba), Rijeka (Ho), Mratinje sub monte Maglić, Goraško et Borkovići distr. Piva, Šavniki, in valle fl. Peručica, in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevice, in monte Lovćen, Lopatin do pr. Njeguši (Ro).

*5193. *C. nervosa* WILLD. subsp. *eunervosa* HAY. — In pratis et pascuis reg. alp. dicionis septentr.-orientalis. — In monte Lisa pr. Andrijevice (Ba), in monte Šjekirica et Štit supra Andrijevice (Ro), inter Vunsaj et Dečani (Df).

— — — var. *sinuata* GRIS. — Foliis mediis sinuato-pinnatifidis, segmentis distantibus 3—4-jugis, inferioribus lyratis, segmentis

lateralibus subunijugis. — In pascuis Carine et Margarita sub monte Kom (Pt, Ja).

5199. *C. solstitialis* L. — In sterilibus, ruderalis et ad vias reg. infer. et montanae. — Bogetići pr. Nikšić (Pt), Cetinje, Njeguši (Pč, Ro), in calcar. ad Medun (Sz), Konjuhe pr. Andrijevića (Ba), Bioče pr. Podgorica (Ja), Lipovik pr. Rijeka (Ro), Bar (Do).

— f. *Adamii* (WILLD.) HEUFF. — Spina terminalis involucris phyllorum fusca, lateralibus parum longior. — Zalazi pr. Njeguši (Pej, Ro).

5202. *C. calcitrapa* L. — In rud., pascuis et rupestr. reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Cetinje (Pč, Kn), Danilovgrad (Pč), Rijeka (Ho), Bioče pr. Podgorica (Ja), inter Njeguši et Kotor (Pej, Ro), in marit. ad Bar (Do).

5203. *C. iberica* TREV. — In ruderalis et lapid. reg. infer. mediterr. ad Ulcinj (Ro).

(Adnotatio: Quid sit „*C. paniculata*“ a cl. PANČIĆ ad Grahovo lecta et in Elench. 53 indicata, nescio; an *C. cristata* BARTL.?)

Carthamus L.

5215. *C. lanatus* L. — In asperis, collibus apricis, ad margin. agrorum reg. infer. medit. et mont. calidioris. — Ad Rijeka (Pt, Kš), Bogetići pr. Nikšić (Pt), ad Njeguši et Grahovo (Pč), Rudine nikšićke (Ro), Bioče pr. Podgorica (Ja), Bar (Do).

Scolymus L.

5224. *S. hispanicus* L. — In apricis, ruderalis et ad vias reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Rijeka (Pt, Kn, Ho), Sindžon (Pt), Cetinje, Šavica, Danilovgrad (Pč), Medun (Sz), Njeguši et Bukovica (Pej, Ro), Bar (Do).

Cichorium L.

5229. *C. intybus* L. — In lapid. et ad vias reg. infer., mont. et subalpinae in toto territorio frequens.

5230. *C. pumilum* JACQ. — In incultis circa Bar (Do).

5231. *C. endiviva* L. — In sax. ad Ostrog; in vineis ad Klopot distr. Bratonožići (Pč).

Lapsana L.

5233. *L. communis* L. subsp. *eucommunis* HAY.
— In dumetis, ad margin. silvarum et in ruder. reg. infer.,
mont. et subalp. in toto territorio.
— — — f. *glandulosa* FREYN. — Pedunculi glanduloso-pilosi.
— Ad Bar, Boljevići et Vir (Ro).
— — subsp. *intermedia* (M. B.) HAY. — Involucrum 8—
10 mm longum; flores involucri duplo longiores. — In valle
Virusa dol infra Crna planina (Pt).
— — — f. *adenocladus* (BORB.) HAY. — Ad sepes circa
Danilovgrad (Pt).

Hyoseris L.

5239. *H. scabra* L. — In aren. maritimis ad Ulcinj (Ro).

Zazintha L.

5243. *Z. verrucosa* GAERTN. — In locis apricis et
ad vias reg. infer. mediterraneae. — Ad Vir (Pč, Ro), Bar (Ba,
Ro), Ulcinj, Podgorica, Kokoti, Rijeka (Ro).

Rhagadiolus SCOP.

- *5244. *R. stellatus* (L.) WILLD. — In cultis, lapid. et
ad vias reg. infer. mediterr. et mont. calid. in dic. meridionali.
— Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Kokoti, Danilovgrad et
Njeguši (Ro), insula Vranina (Eb).
— — f. *leiocarpus* DC. subf. *intermedius* (TEN.) DC. —
Folia inferiora lyrata. — Cum typo.
— — f. *edulis* (GAERTN.) DC. — Achenia interiora puberula,
folia inferiora lyrata. — Cum typo ad Njeguši (Ro, Pej).

Hedypnois SCOP.

5245. *H. rhagadioloides* (L.) WILLD. subsp. *mon-*
speliensis (WILLD.) HAY. — In lapid. reg. infer. mediterr.
— Ad Podgorica (Ro).
— — subsp. *cretica* (L.) HAY. — In arenosis marit. ad
Ulcinj (Ro).
— — — f. *crepidiformis* (RCHB.) HAY. — In asperis ad
Vir (Pč).

*— subsp. *tubaeformis* (TEN.) HAY. — In incultis ad Bar; forma minus setosa, involucrium glabrum (= f. *laevigata* ROHL. II. Beitr. 3).

Hypochoeris L.

5246. *H. glabra* L. — In rud. et lapid. reg. infer. ad Podgorica (Ro).

5247. *H. radicata* L. — In pratis reg. infer., mont. et subalpinarum. — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Vir (Pč), Rijeka (Ho), Štavna sub monte Kom (Ba), Podgorica, in monte Balj et Sjekirica pr. Andrijevića (Ro), circa Kolašin et Kralje (Ja).

5248. *H. maculata* L. subsp. *eumaculata* HAY. — In pascuis et pratis reg. mont., subalp. et alpinarum in toto territorio; e ditione merid. in monte Lastva čevska nota; e monte Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

*— subsp. *Pelivanovičii* PETROV. — Caule simpliciter 10—20(—40) cm alto, versus apicem sensim incrassato moncephalo, apice hirsuto excepto glabro aphylo vel ad basin folio parvo obsito, foliis radicalibus oblongis breviter acutatis remote repando-paucidentatis glabris ad marginem nervumque medium dense ciliatis, involucri phyllis dense et longe albo-hirsutis. — In pratis subalp. et alp. in monte Kom, Durmitor, etiam in monte Balj supra Andrijevića (Ro), supra rivum Piva ad Pišće (De, Si).

— — — var. *illyrica* (K. MALÝ) HAY. — Folia basalia minus profunde dentata, saepe tantum denticulata; involucrium 20—25 mm longum setis albis vel obscuris modice obsitum. — Cum typo.

*5250. *H. cretensis* (L.) CH. et B. — A praecedentibus dignoscitur praesertim acheniis marginalibus epapposis. — Ad litora pr. Novi Bar (O. Fiedler fide K. MALÝ).

Leontodon L.

5252. *L. autumnalis* L. — In pascuis reg. subalpinarum. — Ivica et Kruševici pr. Šavniki (Pč, Ro).

— — f. *pratensis* (LK.) KOCH. — In alp. montis Javorje planina cca 1700 m (Ro).

5254. *L. illyricus* K. MALÝ. — A *L. montano* (ex Alpibus) dignoscitur: caule sub capitulo vix incrassato, capitulis

ante florendum nutantibus. — In herbidis et pascuis reg. alp.
— In monte Kom (Ro).

? 5255. *L. montanus* LAM. — A cl. PANČIĆ e monte Kom supra Rogam et a cl. BALDACCI e monte Gradište et Somina planina supra Kolašin indicatus; potius ad spec. praeced. pertinet.

5257. *L. hispidus* L. var. *vulgaris* (KOCH) HAY. — In pratis et pascuis in toto territorio frequens.

— — — subvar. *pseudincanus* HAY. — Folia pilis stellatis parvis breviter stipitatis densis canescentia. — Inter Plav et Dečani in pratis alp. (Df), in pascuis Varda sub monte Kom (Ba).

— — — subvar. *opimus* (KOCH) WEISS. — Folia basalia obovata; caulis foliis vix longior apice valde incrassatus. — In pratis alp. inter Plav et Dečani (Df).

— — var. *glabratus* (KOCH) HAY. — Cum typo rarius in reg. subalpina.

5258. *L. crispus* VILL. subsp. *eucrispus* HAY. — In gramin. et pascuis e reg. infer. usque in alpinam in toto territorio frequens.

* — — — f. *leviusculus* ROHL. — Involucri phylla glabra vel subglabra; folia ut in typo. — In monte Velji vrh pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — subsp. *asper* (W. K.) ROHL. V. Beitr. 67. — Indumentum foliorum e pilis 3—4-furcatis longioribus et brevioribus radiis erecto-patentibus compositum; involucri phylla omnia vel saltem exteriora eleganter ciliata, dorso glabra, in var. *setuloso* HAL. etiam dorso pilis albis flexuosis aspera. — In saxosis reg. infer., mont. et subalp. typo multo rarior. — In valle Viruša dol sub Crna planina et Peručica dol infra Kom (Pt); in calc. pagi Orahovo et in saxosis sub monte Hum Orahovski (Sz), Velki Maglić (Ba); Strenj vrh et Velki Mikulić sub monte Rumija (Ba ut *L. crispus*), circa Bar et Podgorica, Velji vrh pr. Njeguši, ad latera montis Lovćen (Ro).

— — — f. *setulosus* (HAL.) HAY. — Cum typo in monte Lovćen et ad Njeguši (Pej, Ro), in monte Rumija (Do), Pivska planina (De, Si).

— — subsp. *Rossianus* (DEG. et LENGY.) HAY. — Kozilje (Ho), Andrijeva, Velji vrh pr. Njeguši (Ro).

? 5263. *L. taraxacoides* (VILL.) MÉR. (= *Thrinicia hirta* ROTH). — In monte Lovćen (To). (Mihi dubius vis detur!)

5264. *L. tuberosus* L. — In pratis reg. infer. mediterr. ad Bar (Ba, Ro, Do).

Picris L.

5265. *P. hispidissima* (BARTL) KOCH. — In apricis, ruder. et fruticetis reg. infer., mont. calidioris, rarius subalpinae. — Bogetiči pr. Nikšić (Pt), Ostrog (Pč), Njeguši, Medun (Sz, Ro), Borkovići distr. Piva (cca 1200 m!); Kokoti in Lješanska nahija; Bar, Boljevići (Ro), Ceklin pr. Cetinje (Kš), Bioče pr. Podgorica; in monte Vjetrnik pr. pagum Klopot (Ja).

*5266. *P. hieracioides* L. subsp. *euhieracioides* HAY. var. *umbellata* VIS. — In lapid., ruder. et gramin. reg. infer., mont., subalpinae. — Ceklin (Ho), Bar, Njeguši, Višnja, mons Vojnik, Šavniki, Borkovići; Mratinje sub monte Maglić; coenob. Piva; Andrijevića; Čevski Lisac; Žabljak et Barno jezero sub monte Durmitor (Ro), supra coenob. Morača; Kolašin et Matoševo in valle fl. Tara (Ja), Cetinje (Kn).

Urospermum JUSS.

5271. *U. picroides* (L.) DESF. — In cultis, lapid. et ruder. reg. infer. mediterraneae. — Sindžon (Pt), circa Ulcinj, Vir, Boljevići, Rijeka et Podgorica (Ro), Bar (Ro, Do).

Tragopogon L.

5272. *T. balcanicus* VELEN. — Caulis ramosus, rarius simplex glaber vel ad basin foliorum floccosus; folia e basi dilatata tenuissime linearia valde elongata; pedunculi apice parum dilatati; involucris phylla 4—5 floccosa demum nuda flores violaceo-purpureos subaequantia; achenia fuscescens e basi fere ad apicem grosse muricato-squamulosa, in rostrum iis subaequilongum sursum clavato-incrassatum et sub pappo constricta; pappus sordidus fructu parum brevior etiam in acheniis marginalibus multiradiatus plumosus. — In rupestr. reg. infer., mont. et subalpinae. — Medjurečka planina pr. Bar (Ba), Belveder pr. Cetinje (Ld), Njeguši, Milušina pećina in Kastunska nahija, Bar, Boljevići; in monte Balj et Jerinja glava supra Andrijevića (Ro), in monte Rumija supra Bar (Lo).

*5274. *T. porrifolius* L. — In herbidis et gramin. reg. infer. dic. mediterraneae. — Ad Ulcinj, Podgorica et Kokoti in Lješanska nahija (Ro).

5279. *T. pratensis* L. subsp. *eupratensis* THELL. — In pratis reg. infer., mont. et subalpinae. — Ad Danilovgrad; in valle flum. Tara (Pt), Lovćen (Pej, Ho, Ro), Bar (Ba), ad Podgorica, Andrijevića et in monte Balj (Ro); Krivi do distr. Piva f. ad var. *fallacem* verg. (De, Si).

*— — — f. *antheroflavus* ROHL. IX. Beitr. 18. — Antherae tota longitudine flavae ad apicem non nigricantes. — Ad Njeguši (Ro).

*— — — var. *fallax* ROHL. — Rostrum achenio subduplo longius, pedunculi sub fructu magis incrassati. — Krstačko polje pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — subsp. *orientalis* (L.) VELEN. — In pratis reg. mont. et subalpinae. — Lukavica planina (Ho), Njeguši (Pej, Ba, Ro), Bukovica pr. Cetinje (Ro).

5282. *T. Tommasinii* SCHULZ & BIP. — In saxosis reg. montanae ad Cetinje (Pč), in monte Kosa supra Bar (Do). (Hucce spectare videtur *Tragopon pratensis* L. var. *longirostris* EBEL Zwölf Tage in Monten. p. 26. „Acheniis imprimis marginalibus spinuloso-tuberculatis, rostro filiformi subtriplo brevioribus.“ — Sutorman supra Bar.)

— — f. *glaber* K. MALÝ. — Planta glabra. — Cum typo.

Scorzonera L.

5290. *S. rosea* W. K. — In pratis et gramin. reg. subalp. et alpinae in omnibus montibus dic. septentr.; e montibus dic. merid. (Lovćen, Lastva et Rumija) adhuc non vidi.

5291. *S. hispanica* L. var. *glastifolia* (WILLD.) WALLR. — In pratis subalp. et alp. in dic. septentrionali. — Javorje planina (Pč, Ro), Čarine sub monte Kom, Balj, Zelatin, Sjekirica, Jelovica, Štirni do pr. Lukavica planina, Ivica planina, Ranisava, Vojnik; Božur et Zakamen distr. Piva (Ro), Žurim (Ho).

— — — f. *asphodeloides* WALLR. — Cum typo rarius.

5294. *S. austriaca* WILLD. f. *stenophylla* BECK. — In saxosis ad Rapša, loco „Skala Rapš“ ad fines Albaniae (Df).

5300. *S. Doriae* DEG. et BALD. — „Caulis adscendens monocephalus iuvenilis dense, serius parce lanatus basi foliatus; folia linearia, initio lanato-villoso-ciliata dein calvescentia; involucrum phylla brevissime lanato-puberula vel subglabra breviter pilosa longeque lanata; pappus intense rufo-violaceus achenio dimidio longior.“ — In rupestr. reg. infer. mediterraneae. — Ad Podgorica, Vir, Farmaki, Dukla (Ro).

Podospermum DC.

5303. *P. laciniatum* (L.) DC. — In pratis siccis et in lapid. reg. infer. et mont. calidioris. — Podgorica; mons Čevski Lisac et Tvrdjak in Katunska nahija (Ro).

Gelasia CASS.

5304. *G. villosa* (SCOP.) CASS. — In herbidis, pascuis et lapid. reg. montanae. — Ivica planina supra Šavniki (Pč), Krstac pr. Njeguši (Ld, Ro), Jasenovo polje sub monte Vojnik, Ivica glavica sub monte Lovćen (Ro), in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si).

Lagoseris M. B.

5307. *L. sancta* (L.) K. MALÝ subsp. *bifida* (VIS.) THELL. — In lapid. et gramin. reg. infer. et montanae. — Ad Limljani pr. Rijeka (Ho), Medun (Ba), circa Ulcinj, Bar, Vir, Podgorica et Rijeka frequens; ad Andrijevice rarius (Ro).

Chondrilla L.

5312. *Ch. juncea* L. — In lapid., sterilibus et in fruticetis reg. infer., mont. et subalpinae. — Danilovgrad (Pt), Podgorica, Nikšić, Andrijevice, Konjuhe, Njeguši, Lovćen et ad coenob. Piva (Ro), ad coenob. Morača et pr. Bioče (Ja).

Willemetia NECK.

5313. *W. stipitata* (JACQ.) CASS. — In pratis paludosis et turfosis reg. subalp. et alp. in dic. septentrionali. — Peručica sub monte Kom; Sinjavina planina (Pt), in monte Durmitor jugo Šljeme (Pč, Ba), Carine sub monte Kom (Ba), Krivi do supra Kolašin (Ro). Specimina a me lecta pedunculis

tantum in parte superiore glanduloso-villosis ad var. *albanicam* KUEMM. et JÁV. spectant.

Taraxacum HALL.

5315. *T. Hoppeanum* GRIS. — In rupestribus reg. subalp. et alpinae. — In monte Durmitor, Kom et Javorje planina (Pč), Kom Vasojevički, Crna planina (Ba). Loca hic enumerata potius ad *T. officinale* subsp. *rectum* spectant. Ad Andrijevice (Ro teste HANDEL-MAZZETTI).

5316. *T. laevigatum* (WILLD.) DC. subsp. *pindicum* (BALD.) HAY. — „Folia profunde pinnatifida segmentis triangularibus vel lanceolatis linearibusve; scapi graciles usque ad 6 cm alti; involucri phylla apice ecorniculata vel callo indistincto praedita, externa appressa margine pallido plerumque latiusculo viridem transeunte; capitula 15–21 mm alta.“ — In pratis et pascuis reg. alpinae. — In monte Zeletin et Sjekirica planina pr. Andrijevice (Ro).

— subsp. *glaucescens* (M. B.) HAY. — In gramin. reg. infer. et mont. calidioris. — Inter Cetinje et Njeguši (Bo), Njeguši (Ro), Cetinjsko polje (Gi), inter Bar et Ulcinj (Ro).

5323. *T. officinale* WEB. subsp. *palustre* (LYONS) BECHERER. — In pratis humidis reg. infer. et montanae. — Inter Cetinje et Njeguši (Bo), Njeguško polje (Ro), Krstačko polje (Ld), Podgorica, Ulcinj, Vir, Bar (Ro). In Njeguško polje etiam formae $\pm$ ad subsp. sequentem transeuntes.

— subsp. *officinale* (GAUD.) BECHERER. — In cultis ad Cetinje (Pč, Kn), Grahovo (Pč), Carine sub monte Kom (Pt), in monte Dibala distr. Kuči (Ba), Krstac et Njeguško polje (Ro), Ulcinj (Ba).

— subsp. *erectum* (SCHRK.) SCHINZ et KELL. — In pascuis reg. alpinae. — In monte Kom (Sz, Ro), Lola planina (Ho), Perućica, Korita rovačka, Durmitor, Maglić Pivski (Ro).

(Adnotatio: Quid sit *T. silesiacum* DAHLST., a cl. LINDBERG fil. e Krstac pr. Njeguši indicatum, nescio.)

Reichardia ROTH.

5324. *R. picroides* (L.) ROTH. — In rupestr. et ad muros reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Bjeloši (Ba), Bar (Ba, Ro, Do), Ulcinj (Ro), Cetinje (Kn).

5325. *R. macrophylla* VIS. et PČ. — A praeced. dignoscitur foliis glaucis runcinato-pinnatilobis, segmentis crispule spinuloso-dentatis, involucri phyllis margine late membranaceis, floribus sulphureis involucri fere duplo longioribus. — In rupestr. et glareosis reg. mont. et subalpinae. — In valle Tušina supra Buan et in monte Vučji Zub-Bijela Gora (Pč), in monte Jastrebica et Orjen (Ad), Borkovlci distr. Piva (Ro), in valle flum. Piva et rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

Cicerbita WALLR.

5330. *C. alpina* (L.) WALLR. — In pratis silvat. et ad rivulos reg. subalp. et alp. dic. septentrionalis. — In monte Durmitor (Ro), Bukovica et Žabljak sub monte Durmitor (Ro, Ba), in valle Jelovica sub Bjelastica planina (Ro), sub monte Kom Kučki (Ja), Krivi do distr. Piva (De, Si).

? 5332. *C. Plumieri* (L.) KIRSCHL. — „In pratis silvat. sub monte Durmitor versus jugum Štulac ac in declivibus montis Kukuraj Brdo sub monte Kom“ a cl. PANČIĆ in Elench. 56 indicata; secundum cl. HAYEK dubia, nam haec species in Europa occident. crescit. A sequente dignoscitur foliorum segmento terminali rhombeo-ovato, capitulis in corymbum laxum dispositis, acheniis ellipticis.

5333. *C. Pančićii* (VIS.) BEAUV. — Caulis erectus glaber apice racemoso-ramosus; folia glabra subtus glauca ly-rato-pinnatipartita segmento terminali cordato-triangulari acute dentato quam lateralia 1—2 ovata acute dentata conspicue maiore; capitula in racemum compositum disposita; involucrium glabrum, flores coerulei; achaenia prismatica vix compressa apice non attenuata. — In silvis humidis et umbrosis, irriguis et ad ripas reg. subalp. et alp. dic. septentrionalis. — Peručica sub monte Kom (Pč), in valle fl. Tara (Pč, Ja), in monte Lisa pr. Andrijevice (Ba), in monte Maglić Pivski; Ranisava et Bukovica sub monte Durmitor, vallis Jelovica sub Bjelastica planina (Ro).

Sonchus L.

5335. *S. arvensis* L. — In cultis et agris reg. infer. et montanae. — Ad Danilovgrad (Pč), Viljuša (Ro). — — var. *laevipes* KOCH. — Ad ripas, in fossis et palud. reg. mont. et subalpinae. — Kopilje (Ho), Njeguši, Lastva čevska, Pošćensko jezero supra Šavniki; Ranisava sub monte

Durmitor; ad coenob. Piva; Mratinje sub monte Maglić Pivski (Ro).

5337. *S. asper* (L.) HILL. subsp. *euasper* HAY. — In cultis, ruder. et asperis reg. infer. et montanae. — Rijeka et Vir (Pč), Čevo (Ho), Ulcinj (Ba), Njeguši; coenob. Piva; inter Cetinje et Rijeka (Ro).

— subsp. *glaucescens* (JORD.) HAY. (= *S. pallescens* PANČ. Elench. 55). — In cultis et ad sepes reg. infer. et mont. calidioris. — Cetinje (Pč), Bar (Ba, Do), Ulcinj, Danilovgrad; Kokoti in Lješanska nahija (Ro).

5338. *S. oleraceus* (L.) GOU. — In cultis et ruder. reg. infer. et montanae. — Ad Njeguši et Cetinje (Pč), Danilovgrad, Andrijevića et Ulcinj (Ro), Crmnica (Eb).

— f. *triangularis* WALLR. — Folia runcinato-pinnatifida segmentis triangularibus. — Cum typo ad Njeguši (Pej, Ro).

Mycelis CASS.

5340. *M. sonchifolia* (PANČ.) HAY. — Caulis robustus usque ad 1—2 m altus glaber; folia ad nervos breviter setosa praeterea glabra lyrato-pinnatifida segmentis lateralibus oblongis dentatis, terminali magno sagittato-triangulari, superiora basi cordata sessilia; capitula breviter pedunculata in racemum simplicem vel ramosum disposita; involucrium 13—16 mm longum glabrum, phyllis pluriseriatis imbricatis; flores lutei; achenia compressa 6 mm longa in rostrum 1 mm longum subito contracta, longitudinaliter 10-costata. — In fruticetis humidis, in irriguis reg. subalpinae. — In monte Piševo supra Andrijevića cca 1600 m (Ro).

5343. *M. muralis* (L.) RCHB. — In silvis, fruticetis et rupestr. reg. mont. et subalp., rarius inferioris in toto territorio frequens.

Lactuca L.

5345. *L. perennis* L. — In rupestr. reg. mont. et subalpinae. — Javorje planina (Pč), Borkovići distr. Piva; sub monte Balj pr. Andrijevića (Ro).

5348. *L. sativa* L. — Culta.

5349. *L. serriola* L. — In lapid., apricis et ruder. reg. infer. et mont. calidioris. — Cetinje (Kn), Plavnica' (Sz),

Godinje pr. Vir; Podgorica, Andrijevića, Šavniki; Sinjac pr. coenob. Piva; Viljuša et Njeguši (Ro).

*— — f. *angustisecta* KNEUCKER. — Folia et foliorum segmenta angusta. — Rijeka (Kn).

5351. *L. saligna* L. — In rupestr. et ruder. reg. mont. calidioris. — Ceklin (Kš), Rudine nikšićke; Stubica pr. Nikšić (Ro).

5352. *L. quercina* L. var. *rostrata* VELEN. — Achenia nigricantia rostro aequilongo terminata. — In dumetis reg. montanae. — Rudine nikšićke et Mirkov do pr. Njeguši (Ro), Jasenovo polje sub. monte Vojnik; Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

5356. *L. viminea* (L.) PRESL. — In rupestr. et dumetis reg. infer. et montanae. — Boljevlci supra Vir; Medun (Sz), Podgorica, Viljuša; Mratinje sub monte Maglić Pivski; coenob. Piva; sub monte Žoljevica pr. Andrijevića (Ro), in monte Rumija (Do).

Prenanthes L.

5358. *P. purpurea* L. — In silvis reg. subalp. et alp. in toto territorio.

*— — f. *albonervosa* ROHL. IX. Beitr. 12. — Nervi foliorum subtus valde prominentes et cretaceo-albi. — In silva ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

Crepis L.

5359. *C. bulbosa* L. — In lapid. et arenosis reg. infer. mediterraneae. — In litore maris ad Bar et Ulcinj; ad ripam lacus Scodrani pr. Vir (Ro).

5360. *C. viscidula* FROEL. — Rhizoma obscurum cylindricum; caulis erectus laxe glanduloso-pubescent, remote foliosus, simplex vel superne in ramos paucos monocephalos divisus; folia parce longe crispule glanduloso-pilosa, grosse densata, longe cuspidata, infima obovato-lanceolata, in petiolum brevem sensim attenuata, reliqua basi lata cordata amplexicaulia; involucrium 12—15 mm longum, nigrescenti-viride fere effloccosum, pilis nigris eglandulosis et glanduliferis modice dense obsitum; flores flavi; pappus sordide albus. — In pratis reg. subalp. et alp. in omnibus mont. dic. septentrionalis. — Peručica

sub monte Kom (Pt), Sinjavina planina (Pt, Ro), in monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč), Treblješ luka, Pavlova livada (Ho), Sjekirica planina; Carine sub monte Kom; Javorje planina; Štirni do; Bukovica, Žabljak, Ranisava et Crvena Stijena sub monte Durmitor, in monte Vojnik et Maglić Pivski; Ljut supra coenob. Piva (Ro).

*5361. *C. conyzifolia* (GOU.) D. T. — In pratis reg. subalp. et alp. in dic. septentr. frequens. — E montibus dic. merid. (Lovćen, Lastva čevska et Rumija) adhuc non vidi.

— — subf. *subruncinata* FROEL. — Folia infima runcinato-pinnatifida. — Cum typo.

— — var. *montenegrina* (ROHL.) HAY. — Parce glandulosa; capitulis multo minoribus (1–1,5 cm latis), pedunculis tenuioribus vix incrassatis. — Ad Pašina Voda et Bukovica sub monte Durmitor; Štirni do pr. Lukavica planina; in monte Vojnik et Durmitor (Ro).

5365. *C. montana* (L.) TSCH. — In pratis reg. alp. dic. septentrionalis. — Javorje planina (Pč), Ranisava et Sjekirica planina (Ro), Durmitor (Ro, Ht, De, Si).

5367. *C. paludosa* (L.) MCH. — In silvis humidis, ad ripas et in irriguis reg. subalpinae. — In valle fl. Perućica sub monte Kom et sub Hasanac planina; Berane (Ro).

*— — var. *eglandulosa* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Involucrum eglandulosum et fere omnino glabrum. — In alp. montis Prokletija loco Ahmica (Boš).

5373. *C. Pantocsekii* (VIS.) LATZEL.*) — Perennis; radice cylindrico, collo squamoso; caulibus subglabris vel parum puberulis tenuibus gracilibus monocephalis vel in 2–3 ramos tenues monocephalos divisis, basi sicut foliorum petioli rubescentibus; foliis subglabris vel ad nervos puberulis, radicalibus in petiolum sensim attenuatis, primis obovato-oblongis, margine irregulariter dentatis, ceteris runcinatis, segmentis lanceolatis acutis integris vel acute dentatis, caulinis paucis (2–3), infimo radicalibus conformi, sequenti angustissime lanceolato indiviso integerrimo (rarius dentato), supremo minuto anguste lanceolato; capitulis mediocribus, involucro pilis eglandulosis et flavis glanduliferis obsito, involucri phyllis anguste lanceolatis, exterioribus quam interiora 2–3-plo brevioribus; ligulis flavis

*) non LATREL. Confer HAYEK Prodr. fl. balc. II:851.

involucro duplo longioribus; pappo niveo involucrum parum superante, acheniis apice attenuatis (nec rostratis) multistriatis pappo sublongioribus. — In rupestribus montis Lovćen (Pi).

*— — f. *Vandasii* ROHL. X. Beitr. 6 (= *C. Vandasii* ROHL. IV. Beitr. 66). — Caulibus et foliis pilis albis simplicibus crispulis parce obtectis, pilis glanduliferis nullis vel rarissimis, caulis in parte inferiore subglaber. (Forma typica: „Caulis inferne parce, superne densius glanduloso-pilosus pilis simplicibus intermixtis, folia omnia subtus densius, supra parce pilosa pilis glanduliferis intermixtis.“ ASCHERSON OeBZ. 1869: 67.) — Supra Njeguši et in monte Lovćen loco „Goli rti“, Bukovica pr. Cetinje (Ro, Pej).

*— — var. *subdurmitorea* ROHLENA X. Beitr. 6. — Viridis (non glaucescens); folia minus profunde runcinato-pinnatifida (nec fere ad rachim runcinato-pinnatipartita) densius glanduloso-pilosa pilis eglandulosis paucioribus, laciniis latioribus brevioribusque aut horizontaliter patentibus aut sursum vergentibus lobo terminali ceteris subaequali (nec longissime attenuato); folia speciminum humiliorum saepe integra solum margine sinuato-dentata; involucri phylla densissime glanduloso-pilosa, pilis eglandulosis paucis intermixtis; achenia interna apicem versus magis attenuata, ± evidenter subrostrata. — In pratis subalpinis ad Borkovići sub monte Durmitor cca 1400 m (Ro).

5377. *C. Blavii* (ASCH.) STADLM. — In rupestr. et lapid. reg. subalp. et montanae. — Ad Borkovići distr. Piva (Ro).

— — var. *viscosissima* ROHL. V. Beitr. 68 (= *C. rigida* var. *viscosissima* ROHL. IV. Beitr. 66). — Involucrum cum pedunculis dense glanduloso-pilosum. — In apricis ad Viljuša (Ro).

*5383. *C. chondrilloides* JACQ. — In gramin. et rupestr. reg. mont., rarius subalpinae. — In monte Šarišnik pr. Gorańsko; Zagarać supra Danilovgrad; Velestovo et Lastvačevska in Katunska nahija (Ro).

5386. *C. Columnae* (TEN.) FROEL. — A *C. aurea* ex Alpibus dignoscitur capitulis saepissime minoribus (involucro 7—10 mm longo, solum basin versus parce floccoso), floribus extus non purpureis, foliis lanceolatis (nec cuneato-oblongo-obovatis). — In pascuis et pratis reg. subalp. et alp. in omnibus mont. dic. septentr. frequens; etiam e monte Orjen

et Bijela Gora ad fines Dalmatiae nota; e monte Lovćen, Lastva čevska et Rumija adhuc non vidi.

— f. *pilifera* GRIS. ap. PANT. Adnot. 49. — „Palmaris foliis runcinato-dentatis vel inciso-pinnatisectis, involucro infra apicem dense piloso, pilis nigricantibus, ligulis aurantiacis subtus rubellis.“ — Viruša dol sub Crna planina (Pt), Lukavica planina (Ro), Čirova pečina in monte Durmitor (De, Si).

— f. *elator* GRIS. l. c. — Caulis usque ad 30 cm altus apice nigro-pilosus; flores aurei, subtus rubelli. — Carine sub monte Kom (Pt), in monte Balj; Piperska Lukavica (Ro).

— f. *Kitaibelii* (FROEL.) HAY. — Caulis monocephalus, involucrum glabriusculum; flores flavi. — In monte Orjen (Ad), in monte Pivljan cca 1950 m (Ja).

— f. *limonifolia* GRIS. l. c. — Folia oblongo-spathulata; caulis humilis; involucrum subglabrum; flores aurei. — Ad lacus Riblje et Crno jezero sub monte Durmitor (Pt).

? 5387. *C. aurea* (L.) CASS. — In graminosis summi montis Velki Maglič ad fines Albaniae (Sz, Ba). Potius ad spec. praeced. pertinet.

5389. *C. incarnata* (WULF.) TSCH. subsp. *dinarica* (BECK) HAY. — A typo differt inflorescentia tantum 1—4 cephalis, involucro 10—12 mm longo phyllis cca 1,5 mm latis nigrescentibus, capitulis multifloris. — In pratis et pascuis reg. alp. dic. septentrionalis. — In monte Kom (Pt, Ro), Maglič Pivski, Božur et Ledenica planina supra coenob. Piva, Vojnik, Jablan vrh supra Kolašin; Sjekirica supra Andrijevice (Ro), Durmitor (No).

*— — — f. *scabrifolia* ROHL. in FEDDE Repert. 1937:202. — Folia etiam adulta pilis brevibus (praesertim in pagina inferiore) dense tecta. — Non raro cum typo (Ro).

5391. *C. biennis* L. — In herbis et lapid. reg. mont. et subalpinis. — Ad Šavniki et Andrijevice (Ro), Crmnica (Eb).

— subf. *runcinata* WIMM. et GRAB. — Folia runcinata segmentis lanceolatis antice saepe dentatis. — Ad Šavniki; Barno jezero sub monte Durmitor (Ro), in silva Peručica sub monte Kom et ad Kovčice sub monte Durmitor (Pt); „stigmatibus brunneis a *C. bienni* differt“? PANT. Adn. 48.

5393. *C. nicaeensis* BALB. — In pratis, aggeribus et in asperis reg. infer. et montanae. — Ad Cetinje et in Župa nik

šićka (Pč), Drušići pr. Rijeka; Kokoti in Lješanska nahija, Njeguši; Drežnica pr. Nikšić (Ro).

— var. *adenantha* (VIS.) ROHL. V. Beitr. 68. — Involucrum cum pedunculis apice glanduloso-setosum; achaenia tenuiter glandulosa. — In monte Bijela Gora (Pt), ad Delaj pr. Trijepši distr. Kuči (Ba), Viljuša, Njeguši; Bukovica pr. Cetinje (Ro), in monte Lovćen (To, Ro).

5394. *C. capillaris* (L.) WALLR. — In pratis, cultis et ruder. reg. montanae. — Cetinje (Pč, Kn), Grahovo (Pč), ad Medun et Orahovo distr. Kuči (Sz).

— subf. *pectinata* BISCH. — Boljevići pr. Vir (Eb).

5398. *C. neglecta* L. subsp. *euneglecta* HAY. var. *stricta* (SCOP.) VIERH. — In gramin., cultis et ruder. reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Cetinje (Kn), Dobrsko selo supra Rijeka (Kš), circa Bar, Ulcinj; Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad et Kokoti frequens (Ro), ad latera montis Rumija (Do).

— — — — f. *parvuliceps* LINDB. subf. *exaltata* ROHL. III. Beitr. 43. — Caulis usque ad 60 cm altus polycephalus. — Drago voljići pr. Nikšić cca 900 m (Ro).

*5399. *C. foetida* L. subsp. *rhoeadifolia* (M. B.) FIORI et PAOL. — In cultis et ruder. reg. montanae. — Ad Cetinje, Njeguši, Goraško, coenob. Piva et Andrijevice (Ro).

*— — subsp. *eufoetida* (L.) HAY. — In pratis, incult. et ruder. reg. infer. et montanae. — Danilovgrad (Pt), Cetinje (Pč), Vir (Pč, Ho), Rijeka et Andrijevice (Ho), Bar, Podgorica, Viljuša et Šavniki (Ro), Ilina glavica supra Njeguši et in monte Lovćen (Pej, Ro), ad latera montis Rumija (Do). Loca hic enumerata verosimiliter plurima ad var. *glandulosam* (GUSS.). BISCH. spectant.

5403. *C. setosa* HALL. f. — In gramin., cultis et lapid. reg. infer., mont., rarius subalpinae. — Cetinje (Pt, Pč, Kn), Rijeka (Pt), Kamenjak (Ho), circa Bar, Ulcinj, Vir, Kokoti, Podgorica, Danilovgrad, Andrijevice, Berane, Njeguši, Šavniki, Goraško, coenob. Piva; Njeguška planina sub monte Lovćen; Bukovica sub monte Durmitor (Ro), Kolašin (Ja), Krivi do et in valle Vrbnica distr. Piva (De, Si).

*— — f. *gracilis* ROHL. VIII. Beitr. 10. — A typo differt foliis indivisis solum parum dentatis, caule abbreviato 6—7 cm

alto, saepissime monocephalo, capitulis multo minoribus. — Inter Bukovica et Njeguši (Ro, Pej).

*5405. *C. taraxacifolia* THUILL. — In aren., lapid. reg. infer. et montanae. — Berislavići pr. Plavnica, Podgorica, Bar; Andrijevisa (Ro).

5406. *C. vesicaria* L. — In arenosis regionis mediterraneae. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

5408. *C. rubra* L. — In gramin., olivetis et dumetis reg. infer. mediterraneae. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

Hieracium L.

5413. *H. Naegelianum* PANČ. Elench. 57 var. *Naegelianum* (PANČ.) ZAHN. — In rupestr. et gramin. reg. alpinae. — Mrčenov do sub monte Kom (Pč), in monte Maglić Pivski (Ro).

— var. *maglicense* BECK et ZAHN MBL. V:92. — In rupestribus et glareosis montis Maglić Pivski (B, Ro).

5415. *H. bupleuroides* GMEL. subsp. *bupleuroides* N. P. var. *phyllobracteatum* N. P. — Sub monte Džijeze ad fines Albaniae (Sz). (Secundum cl. HAYEK dubium).

— var. *Schenkii* GRIS. — In monte Maglić Pivski (Ro). Hucce pertinent verosimiliter plantae a cl. PANČIĆ in alp. montis Javorje et ad Šavniki sub monte Ivica lectae (Elench. 59).

— f. *genuinum* N. P. subf. *stylosum* ROHL. V. Beitr. 71. — Cum typo.

— subsp. *crinifolium* N. P. var. *pseudo-Schenkii* ROHL. et ZAHN in FEDDE Rep. VI:227. — In alp. montis Ranisava (Ro), in monte Durmitor (Pč).

5420. *H. oxyodon* FR. subsp. *oxyodon* ZAHN var. *pseudo-rupestre* (N. P.) HAY. f. *latifolium* ZAHN ap. ROHL. V. Beitr. 72. — In rupestr. reg. alp. montis Durmitor loco Vališnica (Ro).

5421. *H. pallescens* W. K. var. *Trachselianum* (CHRISTEN.) ZAHN. — In alpinis montis Maglić Pivski, Durmitor loco Valoviti do et in monte Ranisava (Ro).

5422. *H. stuppeum* GRIS. var. *stuppeum* (RCHB.) N. P. — In saxosis, lapid. et herbis reg. infer., mont. et sub-

alpinae. — Lastva čevska (Pt), Cetinje, Čevo, Čeklići, Cuci et Grahovo (Pč), Njeguši, Lovćen (Ba, Pej, Ro), Rijeka (Ho), Bogetići, Nikšić, Viljuša, Mratinje sub monte Maglić Pivski; Jerinja glava supra Andrijevice (Ro).

— — — *f. genuinum* N. P. subf. *calvifolium* N. P. — Cum typo.

— — — *f. multifolium* ZAHN. — Ad Njeguši (Ro).

— — var. *pachychaetium* N. P. — In monte Vjetrnik (Ja).

— — var. *substupposum* ROHL. et ZAHN l. c. 235. — Vučido in monte Lovćen (Ro).

*5423. *H. sparsum* FRIV. subsp. *Schuettianum* ZAHN in FEDDE Repert. 1932:237. — In alp. Cav Borit pr. Gušinja sub monte Prokletija cca 2000 m (Schütt).

5424. *H. macrodontoides* ZAHN. — In rupestribus et lapid. reg. mont. et subalpinae.

— — var. *macrodontoides* Z. — Lovćen, Rudine nikšićke, Njeguši loco Gojanova greda (Ro).

— — var. *adenothyrsus* (SAG. et Z.) HAY. — Krstac pr. Njeguši (Sa, Pej, Ro), in monte Balj supra Andrijevice (Ro).

— — — *f. pilosiceps* (ROHL. et Z. l. c. 236) HAY. — In rupestr. ad coenob. Piva (Ro), in valle fl. Tara pr. Lever Tara (De, Si).

— — var. *baljense* (ROHL. et Z.) HAY. (= *H. adenothyrsus* ssp. *baljense* ROHL. et Z.). — In monte Balj supra Andrijevice; Perućica sub monte Kom (Ro).

5428. *H. murorum* L. — In silvat. reg. subalp. et alpinae. — In monte Jastrebica, Durmitor et Kom (Pč), in monte Džiebeze (Sz).

— — subsp. *pellucidum* (LAEST.) Z. var. *Ebelii* Z. Comp. Hier. 289. — In monte Sutorman supra Bar (Eb).

— — subsp. *serratifrons* (ALMQ.) Z. var. *subbifidiforme* Z. f. *pseudatratum* (TOUT.) Z. — In sax. ad ripam rivi Vuči potok ad fines Albaniae (Df).

— — subsp. *grandidens* Z. var. *gentile* (JORD.) Z. f. *genuinum* (Z.) HAY. subf. *pilifolium* (Z.) HAY. — Supra Andrijevice (Ro).

— — — — — subf. *macrocephalum* Z. et subf. *oligocephalum* Z. — In sax. ad ripam rivi Vuči potok ad fines Albaniae (Df).

* — — — var. *gypsophilum* (GRIS.) Z. — In monte Kom Vasojevički; mons Vojnik; Črtov do et Zakamen supra coenob. Piva (Ro).

* — — — var. *pleiophyllogenes* Z. — Zakamen supra coenob. Piva; Andrijevića (Ro).

— — subsp. *proximum* (NORRL.) Z. var. *semisilvaticum* Z. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt).

*5433. *H. praecurrens* VUK. subsp. *praecurrens* Z. — In alp. montis Durmitor loco Valoviti do (Ro).

— — — var. *subserratifolium* Z. f. *crepidifrons* Z. — Cum typis (Ro).

5434. *H. rotundatum* KIT. (= *H. transsilvanicum* HEUFF.) var. *pleiophyllum* (SCHUR) Z. — In silvis reg. subalp. et alpinae.

— — — f. *normale* Z. subf. *verum* Z. — Peručica sub monte Kom (Pt), Han Drndarski pr. Kolašin (Ro), Vuči potok ad fines Albaniae (Df).

— — — — subf. *leptocephalum* (VUK.) Z. — In silvis sub monte Durmitor (Pč).

— — — f. *brevipilum* Z. — In alp. montis Durmitor, Kom et Sjekirica (Ro).

5435. *H. trebevicianum* K. MALÝ subsp. *subpleiophyllogenes* Z. var. *subpleiophyllum* ZAHN f. *minutidens* ROHL. et ZAHN l. c. 228. — Folia ovata vel ovato-lanceolata minute glanduloso-dentata. — In rupestr. reg. subalp. ad Pošćensko jezero supra Šavnik (Ro).

— — — var. *glaucinoides* ZAHN subf. *subpilosum* Z. — Andrijevića, mons Žoljevica, Han Drndarski sub monte Kom (Ro).

— — — var. *obliquifidum* ROHL. et ZAHN l. c. 228. — In sax. reg. subalpinae. — Mali Šanik sub monte Lovćen (Kš, Ro), Orjen (Zahn).

— — — — f. *pleiophyllotropum* MALÝ et Z. Glasn. 1926 p. 107. — In subalp. ad Volujačko jezero (Ma).

— — — — f. *amauradenophorum* MALÝ et ZAHN l. c. — Cum praeced. (Ma).

— — — var. *paucifidum* ROHL. et ZAHN l. c. 229. — In pascuis alp. in monte Kom Vasojevički (Ro).

5436. *H. macrodon* N. P. (= *H. bifidum=stuppeum*)
subsp. *macrodon* Z. var. *macrodon* Z. — In reg. mont. et
subalpina. — Ad Cetinje (Kn).

———— subf. *mratinjense* ROHL. et ZAHN l. c. 236. —
In rupestr. ad Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro), Goli
rti in monte Lovćen (forma foliis subtus efloccosis) (Ro).

———— subf. *epilosiceps* ROHL. et Z. l. c. 236. — In monte
Lovćen (Ro).

———— subf. *pilosiceps* Z. — In monte Lovćen (Ro, Pej).

—— subsp. *pseudomacrodon* Z. var. *pseudomacrodon*
ROHL. et ZAHN l. c. 236. — In rupestr. reg. subalpinae. —
Ljut supra coenob. Piva; Valač rupe in monte Lovćen (Ro).

5437. *H. bifidum* KIT. subsp. *bifidum* Z. var. *steno-*
lepis (LBG.) ZAHN. — In reg. subalp. montis Balj pr.
Andrijevića; in monte Vojnik (Ro).

———— var. *caesiiflorum* (ALMQU.) Z. — Vuči do in monte
Lovćen, Vališnica do in monte Durmitor; Velki Krš pr. Andri-
jevića (Ro).

———— subf. *alpigenum* Z. — In alp. montis Vojnik et Dur-
mitor (Ro).

———— f. *pseudopraecox* ZAHN subf. *biceps* ZAHN (= f.
alpestre Z. apud ROHL. V. Beitr. 71). — In alp. montis
Kom Kučki et Durmitor (Ro).

———— var. *sinuosifrons* (ALMQU.) Z. — In alp. montis
Durmitor loco Vališnica do in f. *subeglandulosum* Z. (Ro).

—— subsp. *subcaesium* (FRIES) Z. — In subalp. sub
monte Kom loco Mrčenov do (Pč).

———— var. *cardiobasis* Z. — Žabljak sub monte Durmitor
(Ro).

———— var. *basicuneatum* Z. — In monte Lovćen, Vuči do,
Goli rti, Rupe zvěřinačke (Ro), cum forma *oligantho* ZAHN.

—— subsp. *psammogenes* ZAHN var. *oreites* (A. T.)
Z. f. *subsenile* Z. — In alp. montis Vojnik (Ro).

———— subf. *submaculatum* Z. — In alp. Korita ro-
vačka; in monte Kom (Ro).

———— var. *senile* (A. KERN.) Z. — In subalp. sub monte
Ledenica planina loco Črtov do (Ro).

———— f. *glabrescens* Z. — In subalp. Ledenica planina
(Ro).

— — — var. *monobrachion* (DEG. et ZAHN) ZAHN. — In alp. montis Maglić Pivski (Ro).

5438. *H. Neilreichii* BECK var. *Ranisavae* ROHL. et ZAHN l. c. 227. — In subalp. montis Ranisava pr. Durmitor (Ro).

5439. *H. incisiceps* ROHL. et ZAHN l. c. 229 (= *H. bifidum=rotundatum* > *villosum*). — In gramin. et sax. alp. montis Vojnik (Ro).

5450. *H. austroslavicum* MALÝ Glasn. 1926:108. — In silvis reg. subalp. ad lacum Volujačko jezero cca 1500 m (Ma).

5452. *H. juranum* (GAUD.) FR. var. *cichoriaceum* (A. T.) Z. (= *H. juranum* var. *mollissimum* ROHL. et Z. l. c. 234). — In silvis ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

5453. *H. pocuticum* WOL. subsp. *klopotivae* (PAX) Z. (= *H. Bukovicae* ROHL. et ZAHN l. c. 234). — In silvis reg. subalp. ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

5457. *H. piliferum* HOPPE subsp. *piliferum* (HOPPE) HAY. var. *piliferum* (HOPPE) HAY. — In pascuis reg. alpinae. — In monte Durmitor (Ro).

— — — var. *multiglandulum* (N. P.) HAY. — In monte Lovćen (Pč teste ZAHN).

5459. *H. villosum* L. subsp. *villosum* (L.) N. P. — In pascuis et lapid. reg. subalp. et alp. in omnibus montibus dic. septentrionalis. — Javorje planina, Mrčenov do sub monte Kom; in monte Durmitor (Pč), ad latera montis Dziebeze et in summo monte Velki Maglić distr. Kući (Sz).

— — — var. *villosissimum* (NAEG.) N. P. — In monte Božur planina distr. Piva; in monte Durmitor (Ro).

— — — — f. *stenobasis* N. P. — In alp. montis Javorje planina, Vojnik, Ranisava et Korita rovačka (Ro).

— — — var. *villosum* (L.) N. P. — Bjelastica planina (Ro), Sinjavina planina (Pt), Maganik, Lukavica planina (Ho), Kastuni Kostića distr. Kući (Ba).

— — — — f. *genuinum* N. P. subf. *involucratum* ROCH. — In sax. ad Fuša Rudnice sub Prokletija planina (Df).

— — — — — subf. *obscurum* SCHULTZ & BIP. — In rupestr. montis Sinjavina planina (Pt).

5460. *H. glabratum* HOPPE var. *nudum* A. KERN. — In saxosis reg. alpinae. — Orlova Skala sub monte Kom (Pt, Pč, Ro), in monte Maglić Pivski, Durmitor et Kom Vasojevički (Ro).

— — var. *glabratum* (HOPPE) N. P. — In alp. montis Ranisava et Durmitor (Ro), supra lacum Volujačko jezero (Ma).

5461. *H. Morisianum* RCHB. subsp. *villosiceps* (N. P.) Z. — In subalp. montis Ranisava pr. Durmitor (Ro), in monte Pivljan supra Kolašin (Ja), Struga (Havelka teste MALÝ).

— — subsp. *comatulum* (N. P.) HAY. var. *sericotrichum* (N. P.) f. *decrescens* (N. P.) Z. — In monte Ranisava (Ro).

*5463. *H. scorzonerifolium* VILL. var. *flexuosum* (W. K.) N. P. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae. — In monte Kom (Pt), in pascuis pinguibus Mokre ad pedem montis Dziebeze distr. Kući (Sz), in sax. montis Kom et supra Ljubanj (Ba).

5466. *H. humile* JACQ. var. *sarajevense* BECK. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae. — In monte Gradište supra Kolašin (Ba), in rup. ad Crno jezero sub monte Durmitor (Pt), Maglić Pivski; Vališnica do et Valoviti do in monte Durmitor; Vojnik, Ranisava, Pošćensko jezero (Ro), in sax. ad lac. Volujačko jezero (Ma).

5472. *H. prenanthoides* VILL. subsp. *prenanthoides* Z. var. *bupleurifolium* (TSCH.) Z. — In sax. supra Crno jezero in monte Durmitor (Pč), in monte Jerinja glava supra Andrijevica (Ro).

— — — — f. *spicatum* (ALL.) Z. — In subalp. ad Zakamen supra coenob. Piva (Ro).

— — — — — subf. *subpetiolatum* Z. — In silvis ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

— — — var. *bupleurifolioides* Z. — Ad Bukovica sub monte Durmitor cum f. *subviolascens* ROHL. et Z. l. c. 233; Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

— — — var. *valdefoliatum* Z. — In pratis silvat. ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

— — subsp. *lanceolatum* (VILL.) Z. var. *strictissimum* (FROEL.) Z. f. *strictum* (FR.) Z. — In alp. Štirni do pr. Lukavica planina (Ro).

— — — var. *violascens* Z. — In subalp. Ljut supra coenob. Piva (Ro).

— — — var. *auriflorens* Z. — In alp. montis Durmitor (Ro).

*5473. *H. cydoniifolium* VILL. — In silvat. montis Durmitor sub Crvena Stijena (Pč).

5479. *H. pseudo-Tommasinii* ROHL. et Z. l. c. 237 (= *H. stuppeum* > *racemosum*) var. *pseudo-Tommasinii* ROHL. et Z. l. c. — Gornje polje pr. Njeguši; Mali Šanik in monte Lovćen (Pej, Ro).

— — — f. *calvescens* ROHL. et Z. — Ad Šavniki sub Ivica planina; Mali Šanik sub monte Lovćen (Ro).

— — var. *vardense* ROHL. et Z. l. c. — In subalp. Varda supra coenob. Piva (Ro).

— — var. *stuposiceps* ROHL. et Z. — Supra Šavniki (Ro).

— — — f. *glaucofolium* ROHL. et Z. — In rupestr. ad Mratinje sub monte Maglič Pivski (Ro).

— — var. *crnagorae* Z. — In rup. ad coenob. Piva (Ro), ad Cetinje (Gross).

— — var. *krstacense* MALÝ et Z. Glasn. 1925:57. — In sax. ad Krstac pr. Njeguši (Ma).

*5480. *H. Tommasinii* RCHB. f. var. *Tommasinii* (RCHB.) Z. — In rupestr. ad coenob. Piva (Ro), Kolašin (fide ZAHN), Cetinje (Kn), Njeguši (Gelmi, Sa), Trijepši distr. Kuči (Ba).

— — var. *setosissimum* N. P. — In rupestr. ad coenob. Mošćara (Ja).

5485. *H. racemosum* W. K. subsp. *crinitum* (S. S.) Z. — In rupestr. reg. mont. et subalpinae. — Sutorman supra Bar; mons Velka Jastrebica; Kolašin (Pč), in monte Lovćen (Ro), supra Cetinje (Kn), Velje osoje supra Njeguši (Pej, Ro).

— — subsp. *italicum* Z. — Vuči do et Goli rti in monte Lovćen (Ro).

— — subsp. *barbatum* (TSCH.) Z. — In dumetis et rup. ad coenob. Piva et Gorańsko (Ro).

— — — f. *genuinum* Z. subf. *Aschersonianum* (UECHTR.) Z. — In rupestr. clivi Mali Lonac montis Sutorman (Pč).

* — — — var. *syringiifolium* DOMIN Magy. Bot. Lap. 1915: 69.
 — Hypophyllopodum; folia ad rhizomatis apicem pauca subrosulata, sub anthesi partim emortua; caulis strictus, totus patentim hirsutus et pilis stellatis inspersus asperulus distantim regulariter usque ad apicem foliosus; folia caulina late ovata chartacea subintegra breviter subacuminata, omnia sessilia, i. e. infima basi breviter contracta, cetera basi rotundata vel subcordata; caulis apice floccosus et in corymbum brevem expansus, pedunculis lateralibus capitulum terminale plerumque superantibus; involucrium glabrescens; achaenia atrofusca. — Ad coenob. Piva (Ro).

* — — — f. *sparsifolium* DOMIN l. c. — Caulis glabrescens, i. e. parte media pilis longis destitutus; folia caulina pauca valde distantia; involucri phylla pilis longioribus nigrescentibus glanduligeris hirsuta. — Inter Goraňsko et coenob. Piva (Ro).

* — — — var. *Rohlenae* DOMIN l. c. — Rhizoma repens, elongatum; folia ad rhizomatis apicem subrosulata, ovata, acuminata, in petiolum alatum longiusculum cuneatocontracta; caulis, foliorum margines necnon paginae inferioris costa pilis albis longissimis mollibus patentibus hirsuti, raro denique glabrescentes, juventute saepe hirsutissimi; caulis totus distantim foliatus; folia ovata, in apicem acuminatum protracta, basi cuneata, margine subintegro plus minusve undulata; inflorescentia (tantum juvenilis visa) racemosa, tota villosohirsutissima; pedunculi capituligeri bracteis foliaceis magnis suffulti; involucrium pilis longis albis eglandulosis laxe hirsutum. — Ad Njeguši loco Žarbinje (Ro).

5490. *H. sabaudum* L. subsp. *boreale* (FR.) Z. var. *nemorivagum* (JORD.) Z. — In silv. reg. subalpinae. — Sub monte Kom (Ho), ad Andrijevica (Ro).

— — — var. *praticolum* (SUDRE) Z. — In valle fl. Tara ad Kolašin (Ja).

5491. *H. brevifolium* TSCH. var. *congestifolium* (VUK.) Z. — In dumetis reg. mont. ad coenob. Piva (Ro).
 — — var. *Helwegeri* (MURR et Z.) Z. — In sax. et silv. ad coenob. Piva (Ro).

5494. *H. laevigatum* WILLD. subsp. *laevigatum* (W.) Z. var. *grandidens* Z. — In dumetis ad Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

5495. *H. umbellatum* L. var. *umbellatum* (L.) Z. — In silva ad Kovčice sub monte Durmitor (Pt).
— — — f. *monticola* (JORD.) Z. — In pratis silvat. ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

5497. *H. gymnocephalum* GRIS. var. *gymnocephalum* (GRIS.) Z. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae. — Orlova skala sub monte Kom (Pt), in valle Tušina supra Buan et in monte Velka Jastrebica (Pč), in monte Hum Orahovski (Sz), in schistaceis ultra Mrčenov do secus viam ad Kukuraj brdo sub monte Kom; in rupestr. Širokar distr. Kuči; Varda sub monte Kom (Ba), Štirni do et Piperska Lukavica (Ro), in monte Lovćen (Ad), in monte Jerinja glava pr. Andrijevića (Sk).

— — — f. *genuinum* Z. subf. *subglandulosum* Z. — In sax. ad Vunsaj pr. Gusinje (Df).

— — — f. *orien*i (A. KERN.) Z. — In reg. subalp. et alpina. — In monte Maglič Pivski, Vojnik, Kom, Durmitor (Ro), in monte Orijen (Ad).

— — — var. *laxipellitum* Z. — In monte Orijen (Ad).

5498. *H. Scheppegianum* FREYN var. *Scheppegianum* (FR.) Z. — In rupestr. reg. alpinae. — Dobri do in m. Durmitor (Ro), in m. Lovćen (Ad).

— — — f. *achyrophoroides* ROHL. et Z. l. c. 232. — In rupestr. montis Durmitor loco Crvena Greda (Ro).

5499. *H. coloriscapum* ROHL. et Z. l. c. 240. — In rupestr. summi montis Durmitor (Ro).

* — — — var. *Schuettianum* ZAHN in FEDDE Repert. 1932 p. 237. — Cav Borit pr. Gusinje Prokletiae, cca 2000 m (Schütt).

5501. *H. Pichleri* A. KERN. subsp. *Pichleri* Z. var. *Pichleri* (KERN.) Z. — In rupestr. montis Lovćen (Ro).

— — — — subf. *parcipilum* Z. — Cum typo.

— — — — var. *Černýi* ROHL. et Z. l. c. 331. — In rup. reg. alpinae. — Javorje planina, Korita rovačka (Ro).

— — — — f. *vališnicae* ROHL. et Z. — In monte Durmitor loco Valoviti do et Vališnica (Ro).

— — — subsp. *Adamovičii* ZAHN var. *Adamovičii* SAG. et Z. — In rupestr. alp. montis Orijen et Lovćen (Ad, Sk, Pej).

— — — — var. *pseudo-Adamovičii* Z. — In monte Orijen (Ad).

— — — var. *chloripedunculatum* ROHL. et Z. — In monte Lovćen loco Štirovnik (Kš, Ro, Pej), Duge pr. Njeguši (Ro, Pej).

5502. *H. flexicaule* FREYN et VANDAS (= *H. miricifissum* ROHL. et Z. in FEDDE Rep. VI:240) var. *durmitoreum* ROHL. et Z. l. c. — In rupestr. alp. m. Durmitor (Ro).

* — — var. *flexicaule* (FREYN et VAND.) Z. (= *H. miricifissum* ROHL. et Z.). — In rupestr. alp. et subalp. montis Maglić Pivski (Ro).

5503. *H. Guentheri=Beckii* Z. var. *Guentheri=Beckii* Z. — In pascuis reg. subalp. et alpinae. — In m. Durmitor (Ro), Margarita sub m. Kom (Ja).

5504. *H. Waldsteinii* TSCH. subsp. *plumulosum* (A. KERN.) Z. — In rupestr. reg. mont. et subalpinae. — Krsac pr. Njeguši; ad coenob. Piva (Ro), in m. Pej cca 1500 m (Ja), supra coenob. Morača (Ja), in m. Lonac et Kosa supra Bar (Do).

— — — f. *Brandisii* (FREYN) Z. subf. *subpilosum* ZAHN. — In m. Lovćen loco Šavnik (Sk).

— — — var. *nipholeucum* Z. — Ad Kolašin et coenob. Morača (Ba), in m. Rumija supra Bar, loco Dolinka (Do).

— — — var. *thapsiforme* (UECHTR.) N. P. — In valle Peruzica sub monte Kom (Sk).

— — subsp. *suborieni* Z. var. *suborieni* Z. — In rupestr. reg. alp. — Štirni do pr. Lukavica; Sinjavina supra Kolašin (Ro).

— — — — f. *oligocephalum* ROHL. et Z. — In rupestr. m. Durmitor (Ro), in valle fl. Lim ad Andrijevice (Ja).

* — — — — subvar. *glandulosum* BOŠNJAK in Glasnik, Zagreb 1938. — Caulis supra plus, infra minus glandulosus. — In alp. m. Prokletija, loco Zastan supra Vojuše (Boš).

— — — — — f. *lovčenicum* ROHL. et Z. l. c. 231. — Rupe zvěri načke in m. Lovćen; Matoševo in valle fl. Tara (Ro).

— — — — — subf. *pilosipedunculum* ROHL. et Z. — In m. Balj supra Andrijevice (Ro), in m. Pej supra Kolašin (Ja).

— — subsp. *lanifolium* (N. P.) Z. var. *Delpinoi* (BALD.) Z. — In rupestr. ad coenob. Morača; Lipovo pr. Kolašin (Ba), Goraško distr. Piva (Ro).

— — — var. *Baldaccianum* (FREYN) Z. — In rupestr. m. Lovćen (Ba), Perućica sub m. Kom (Sk).

— — — — f. *sublanifolium* Z. (= *H. thapsoides* PANČ. Elench. 59). — In rupestr. ad Krstac pr. Njeguši; in m. Lastva čevska distr. Katunska (Ro), in rupestr. travertineis ad castractam rivuli sub coenob. S. Stephani Moračae super. (Pč) (locus classicus!); in monte Kosa supra Bar (Do).

* — — — var. *Waldsteinii* (TAUSCH) Z. f. *Schlosseri* (RCHB.) Z. — In monte Lovćen (Pč), Mali Šanik et Goli rti supra Njeguši (Ro), Krstac (Ba).

5505. *H. albanicum* FREYN var. *albanicum* Z. — In rupestr. reg. mont. et subalpinae. — Ad Borkovići distr. Piva (Ro).

— — var. *Pivae* ROHL. et Z. l. c. 239. — In sax. supra coenob. Piva (Ro).

*5507b. *H. brevılanosum* DEG. et Z. Magy. Bot. Lap. 1907:222 (= *H. sublanosum* ROHL. V. Beitr. 74). — In rupestr. reg. subalp. supra coenob. Piva (Ro).

5508. *H. calophyllum* UECHTR. var. *calophyllum* (UECHTR.) Z. — In rupestr. subalp. et alp. montis Vojnik (Ro).

— — var. *calophylloides* (ROHL. et Z. l. c. 234) Z. — In sax. reg. alp. Štirni do sub Lola planina (Ro).

5521. *H. Guglerianum* Z. var. *Guglerianum* Z. — In rupestr. reg. mont. — Ad Belvedere pr. Četinje (Gugler); ad Nožica inter Podgorica et Kolašin (Ja).

5525. *H. montenegrinum* FREYN non PANČ. — In rupestr. reg. mont. ad coenob. Morača (Ba).

5534. *H. pannosum* BOISS. subsp. *pannosum* (BOISS.) Z. var. *pannosum* Z. — In rup. reg. subalp. et alpinae. — In m. Balj, Jerinja glava et Sjekirica pr. Andrijevića; in monte Lovćen (Ro).

* — — — — subvar. *taygeteum* (BOISS. et HELDR.) BOISS. — In rup. supra Andrijevića (Ro).

* — — — var. *mokragorae* N. P. — In rupestr. ad Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

* — — — var. *parnasidis* Z. — In subalp. m. Balj pr. Andrijevića (Ro).

‡5538. *H. pilosissimum* FRIV. (= *H. athoum* GRIS. ap. PANTOCSEK Adnot. 52) var. *pilosissimum* Z. — In rupestr. circa Šavniki (Pt, Pč). (Sec. cl. ZAHN dubium.)

*‡5539. *H. marmoreum* VIS. et PANČ. var. *marmoreum* Z. — In rupestr. m. Kom? (Pt, Pč).

5542. *H. plumulosiforme* G. SCHNEID. var. *plumulosiforme* Z. — In rupestr. m. Lovćen et ad Njeguši (fide ZAHN), ad Lopate inter Podgorica et Kolašin, cca 1050 m (Ja).

5545. *H. Hoppeanum* SCHULT. subsp. *Hoppeanum* Z. — In pascuis et pratis reg. mont., subalp. et alp. — Ad latera m. Dziebeze, Hum Orahovski et Velki Maglić distr. Kuči (Sz). — — subsp. *macranthum* (TEN.) N. P. — In pascuis alp. Carine et in valle Peručica sub m. Kom; in m. Mali Durmitor (Pt).

*— — — var. *leucocephalum* (VUK.) N. P. — Triepši et Široškar distr. Kuči (Ba), sub m. Balj pr. Andrijevića (Ro).

— — — var. *polyadenioides* Z. — Supra coenob. Piva (Ro), Struga (Havelka fide MALÝ).

*— — — var. *multisetum* N. P. — In alp. montis Maglić Pivski (B, Ro), Buni Jezerce (Df).

— — — var. *osmanicum* N. P. — In subalp. ad lacum Volujačko jezero distr. Piva (Ma), Kolašin (Ja).

— — — var. *macrolepioides* Z. — Peručica sub m. Kom (Pt), inter Plav et Dečani; Buni Jezerce sub m. Prokletija (Df).

*— — — var. *macranthopsis* Z. — In m. Lastva čevska (Ro), Buni Jezerce sub monte Prokletija in forma *submultisetum* Z. (Df).

— — — var. *pseudosmanicum* Z. — In alp. m. Durmitor jugo Velki Štulac (Führer), Volujačko jezero (Ma).

5546. *H. hypeuryum* N. P. var. *hypeuryum* N. P. — In gramin. et pascuis reg. subalpinae.

— — — f. *breviglandulum* ROHL. et Z. l. c. 225. — In monte Balj pr. Andrijevića (Ro), Triepši distr. Kuči (Ba).

— — var. *lamprocomum* N. P. — In pratis ad Berane (Ro).

— — — subvar. *stenophylloides* ROHL. et Z. l. c. 225. — In pascuis alp. m. Maglić Pivski (Ro).

5548. *H. pilosella* L. — In pascuis et gramin. reg. mont. et subalpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); sub monte Durmitor (Pč).

— var. *trichosoma* N. P. subf. *longipilum* N. P. — Ad Andrijevića (Ro).

— var. *trichadenium* N. P. — Circa Andrijevića, ad latera montis Lovćen supra Njeguši (Ro).

— var. *fulviflorum* N. P. — Vuči potok pr. Vermoš planina (Df).

— var. *acuminatissimum* Z. subvar. *coniosphaera* Z. — Ad ripas fl. Lim pr. Andrijevića (Df).

*— var. *euronotum* N. P. f. *multifloccum* N. P. — In subalp. ad lacum Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

5563. *H. brachiatum* BERTOL. var. *brachiatiforme* N. P. — In pascuis reg. mont. et subalpinae. — Gornja Krivača in m. Lovćen (Kš), ad Andrijevića (Ro).

— f. *glandulosissimum* Z. — In subalp. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

5569. *H. alpicola* SCHLEICH. — In pascuis montis Kom (Pt). (Verosimiliter ad var. sequentem pertinet.)

— var. *glandulaefolium* N. P. — Inter Plav et Dečani (Df).

5575. *H. multiflorum* SCHLEICH. — In pascuis et gramin. reg. subalp. et alpinae. — Crna planina, Kom, Sinjavina, Durmitor (Pt, Pč).

— var. *erythrodes* (N. P.) HAY. — In pascuis alp. montis Durmitor, Veliki Štulac et Kom Kučki (Ro).

— f. *holosericeum* (N. P.) Z. — In alp. m. Durmitor (Ro).

— f. *Mannagettianum* (K. MALÝ) HAY. — In alp. m. Maglič Pivski (Ro), Buni jezerce sub m. Prokletija (Df), in silva sub m. Kom Kučki (Ja).

— var. *rubrisabinum* (NAEG.) HAY. — In alp. m. Maglič Pivski (Ro).

— var. *xanthophyllogenes* (Z.) HAY. — In subalp. et alp. m. Balj et Sjekirica pr. Andrijevića (Ro).

5579. *H. pratense* TAUSCH. — In pratis subalp. loco Viruša dol sub Crna planina (Pt). (Verosimiliter ad var. *brevipilum* N. P. pertinet.)

5581. *H. cymosum* L. — In graminosis et pratis reg. subalp. et alp. frequens. — Viruša dol sub Crna planina; Peručica sub m. Kom; Sinjavina, Mali Durmitor (Pt), Hum Orahovski, Rupa Konjska sub m. Vila et in m. Dziebeze distr. Kuči (Sz), in m. Dibala et Planinica distr. Kuči (Ba). Loca hic enumerata forsan ad subspecies sequentes pertinent.

— subsp. *sabinum* (SEB. et M.) N. P. var. *sabinum* N. P. — Črtov do, Ledenica et Varda supra coenob. Piva, in alp. m. Maglić Pivski, Njeguši (Ro).

— — — — subf. *laxisabinum* N. P. — Njeguši, Lovćen, Štirni do sub Lola planina, Valoviti do in m. Durmitor (Ro).

— — — — f. *pseudo=sabinum* N. P. — In alp. m. Durmitor (Ro).

— — — var. *gnaphalophorum* N. P. — In alp. m. Kom Kučki (Ba), in m. Lovćen (Ad).

— — subsp. *cymosum* (L.) N. P. var. *meizocephaloides* HAY. et Z. — In subalp. ad lacum Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

— — — var. *viridans* N. P. — In subalp. Peručica sub monte Kom; in m. Balj pr. Andrijevića; Crno jezero sub m. Durmitor; Šavnik sub Ivica planina; Božur planina distr. Piva (Ro), Buni Jezerce sub m. Prokletija (Df).

— — — var. *xanthophyllum* VUK. — In subalp. m. Velki Šturalac pr. Durmitor (Ro).

5587. *H. Bauhinii* BESS. subsp. *magyaricum* (N. P.) Z. var. *Besserianum* (N. P.) K. MALÝ. — In herbis et lapid. montis Vojnik (Ro).

— — — var. *podgoricae* ROHL. et Z. l. c. 225. — In lapid. et arenosis reg. infer. ad Podgorica (Ro).

— — — var. *holopsilon* (N. P.) Z. — In rupestr. ad coenob. Ostrog (fide ZAHN).

* — — — var. *filiferum* (TSCH.) Z. — Trijepši distr. Kuči (Ba).

— — — var. *submagyaricum* (N. P.) Z. — E Monten. a cl. ZAHN indicatum sine loco speciali.

— — — var. *substoloniferum* (N. P.) Z. — In herbid. reg. mont. et subalpinae. — Bogojev do pr. Njeguši, Lovćen loco Štirovnik, Mokro distr. Kuči (Ro), Cetinje (Kn), supra lacum Volujačko jezero distr. Piva (Ma), in m. Rumija loco Dolinka (Do).

— — — var. *magyaricum* (N. P.) MALÝ. — In reg. infer., mont. et subalpinae. — Ad Njeguši (Sz, Ro), Boljevići pr. Vir (Ro), Mokro sub m. Dziebeze distr. Kuči (Sz).

* — — — var. *heothinum* (N. P.) MALÝ. — In pratis reg. infer. ad Danilovgrad (Ro).

— — — var. *cattarense* (N. P.) Z. — In subalp. montis Ledecnica et in m. Lovćen (Ro).

— — — — subf. *montanum* ROHL. et Z. — Mali Šanik in m. Lovćen (Ro).

— — — var. *adenocymum* (N. P.) K. MALÝ f. *normale* ROHL. et Z. — Ad Danilovgrad; Boljevići pr. Vir; in m. Balj pr. Andrijevice (Ro), Kolašin (Ja), Gusinje (fide ZAHN).

— — — — subf. *pilosiceps* ROHL. et Z. — In herbis ad Andrijevice (Ro).

— — — var. *Kernerii* (N. P.) HAY. — Ad Volovica pr. Bar (fide ZAHN).

— — subsp. *Bauhinii* (N. P.) Z. — In pratis ad Veliki Miškulčić sub m. Rumija; in aridis ad Tudemile et Bijela Skala supra Bar (Ba).

* — — — var. *fastigiatum* (TSCH.) Z. — In subalp. Božur planina distr. Piva (Ro).

— — — var. *adenocymoides* ROHL. et Z. l. c. 226. — In lapid. ad Njeguši (Ro, Pej).

— — — var. *florentinifolium* (N. P.) Z. — A cl. ZAHN e Monten. indicatum.

5588. *H. densiflorum* TSCH. (= *H. Tauschii* ZAHN Comp. Hier. 1500) var. *filistolonum* (ROHL. et Z.) HAY. (= *H. umbelliferum* subsp. *filistolonum* ROHL. et Z.). — In pratis subalp. montis Balj supra Andrijevice (Ro).

— — var. *njeguschense* (ROHL. et Z.) HAY. (= *H. umbelliferum* subsp. *njeguschense* R. et Z.). — In subalp. ad Gornja Krivača supra Njeguši (Pej, Ro).

— — var. *umbelliferum* (N. P.) HAY. — „Romanova livada“ (an ne in Bosnia?). A cl. ZAHN indicatum.

Species dubiae.

1. *H. piloselloides* VILL. var. *stoloniferum* GRIS. apud PANTOCSEK Adnot. 50. — „Pedicellis pube stellata carentibus foliisque angustis ab *H. praealto* stolonifero recedit.“

— Circa Cetinje et Danilovgrad (Pt). Meo sensu ad *H. Bauhinii* pertinet.

2. *H. jurassicum* GRIS. Hier. — In pratis circa Kovčice infra Mali Durmitor (Pt).

3. *H. murorum* L. var. *plumbeum* FR. — „Forma foliis basi inciso-dentatis.“ — In silvaticis montis Kom (Pt).

4. *H. incisum* (HOPPE) KOCH. — „Forma foliis plerisque rotundato-ovatis.“ — In silvaticis circa Crno jezero infra Mali Durmitor. — B) Forma *angustifolia*. — Foliis plerisque oblongo-lanceolatis. — In silvat. m. Kom et circa pagum Kovčice infra Mali Durmitor (Pt).

5. *H. vulgatum* FR. var. *rosulatum* GRIS. — Forma foliis oblongo-lanceolatis in var. *irrigatum* FR. transiens. — In silvat. m. Mali Durmitor circa Crno jezero et circa pagum Kovčice (Pt).

6. *H. Bocconeii* GRIS. — „Forma foliis repando-denticulatis dentatisque, villis in basi caulis et petiolorum eximie cernita, ceterum plantae tyrolensi helveticaeque conformis. Species ob ligulas glabras ab *Alpinis* ad *Vulgata* transponenda est“ (PANTOCS. Adn. 51). — In silvat. vallis Peručica dol infra Kom (Pt).

Alismataceae

Alisma L.

5590. *A. plantago-aquatica* L. — In paludosis, fossis et ad ripas reg. infer., mont. et subalp. — Ad ripas lacus Scodrani (Pč, Eb, Ro); in lacu Rikavac distr. Kuči (Sz); circa Rijeka (Pt, Ho, Ro); insula Vranina in lacu Scodrano; ad Bar, Ulcinj, Plavnica, Danilovgrad, Šavniki; Ledenica planina; in lacu montis Lovćen (Ro).

*— var. *stenophyllum* A. GR. — Folia lanceolata vel elliptico-lanceolata in petiolum $\pm$ attenuata. — In lacu sub monte Lovćen; insula Vranina in lacu Scodrano (Ro, Pej).

*5591. *A. gramineum* GMEL. — Ad ripam lacus Scodrani prope Vir (Ho).

— f. *arcuatum* (MICHALET) HOLMBERG. — In pratis ad Novi Bar (Do).

Sagittaria L.

*5596. *S. sagittifolia* L. — Ad ripas lacus Scodrani loco Gornje Blato et in insula Vranina (Ro).

*— f. *diversifolia* MICHELI. — Ad ripam lacus Scodrani pr. Plavnica (Sz).

Butomaceae

Butomus L.

5597. *B. umbellatus* L. — In aquis stagnantibus et ad ripas reg. infer. — Ad ripam lacus Scodrani (Pt, Eb, Sz, Ro); ad Rijeka et Danilovgrad (Pt, Ro); Vir (Pč); Berislavići pr. Podgorica (Ro).

*— var. (vel subsp.?) *scutariensis* ROHL. VIII. Beitr. 6 (= *B. scutariensis* ROHL. in sch.). — Tota planta glauca; scapus profunde 3—4sulcatus; stamina ovarii breviora; perigonii phylla omnia fere aequilonga oblonga 2,5—3plo longiora ac lata. — Ad ripam fluvii rijeka Crnojevička (Pej, Ro).

Scheuchzeriaceae

Triglochin L.

5603. *T. palustre* L. — In pratis paludosis et ad ripas reg. subalp. et alp. — Ad Murino sub Velika distr. Vasojevići (Ba); ad Andrijevića; Štirni do sub Lola planina (Ro).

Potamogetonaceae

Potamogeton L.

5606. *P. natans* L. — In aquis stagnantibus reg. infer., subalp. et alp. (—1680 m). — In lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pč); in stagnis lacus Scodrani pr. Plavnica (Sz, Ro); in lacu sub monte Lovćen (Pej, Ro); ad Štubica sub m. Maglič Pivski; sub monte Vojnik; in lacu Semolj jezero sub monte Javorje planina (Ro).

5607. *P. polygonifolius* POURR. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatus; locus mihi ignotus.

5609. *P. fluitans* ROTH. — In lacu Scodrano ad ostium rivi Crnojevička rijeka (Pč); in aqua stagnante lacus Scodrani pr. Plavnica (Sz); ad Rijeka (Ba); inter Spuž et Danilovgrad (Ro).

* — — var. *elongatus* (KUEHN.) ASCH. GR. — Etiam folia natantia lanceolata in petiolum usque 10 cm longum sensim attenuata. — In rivulo ad Bar (Ro).

5610. *P. alpinus* BALB. — In lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

— — f. *obscurus* (DC.) ASCH. — Folia natantia nulla. — In lacu Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

5612. *P. perfoliatus* L. — In lacu Scodrano (Pč, Ro, Ja); in lacu Rikavac sub monte Vila (Sz); in lacu Valovići jezero sub monte Durmitor (Ro).

5613. *P. gramineus* L. f. *heterophyllus* FR. — Folia suprema natantia longe petiolata, $\pm$ coriacea. — In aquosis circa pagum Ceklin et in lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); in palustr. sub m. Durmitor versus jugum Štulac (Pč); in lacu Trnovičko jezero sub monte Maglić Pivski (Ro).

5614. *P. lucens* L. — In lacu Scodrano ad Plavnica et in Gornje blato (Ro, Ja); in lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pč).

— — var. *longipes* ROHL. II. Beitr. 15. — Pedunculis eximie incrassatis et valde elongatis (usque ad 35 cm!), spicis folia 2—3plo superantibus; foliis ut in var. *acuminato* FRIES longe acutatis apice convolutis. — In recessibus lacus Scodrani ad Karugj copiosissime (Ro).

5615. *P. Zizii* M. K. — In lacu Riblje jezero sub monte Durmitor (Pt).

5616. *P. crispus* L. — In lacu Scodrano frequens (Pč, Sz, Ro, Ja); in lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); in lacu Rikavac jezero distr. Kuči (Sz); ad Rijeka (Ho); in rivo Ribnica pr. Podgorica (Ro); ad Vir et in lacu Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

— — var. *serratus* (SCHR.) RCHB. f. *longifolius* FIEB. — Folia anguste linearia (2—4 mm lata) remote denticulata. — Cum typo ad Plavnica et in lacu Pošćensko jezero (Ro).

? 5617. *P. densus* L. — In lacu Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

? 5618. *P. compressus* L. — In palustribus sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč).

5621. *P. mucronatus* SCHRAD. — In lacu Riblje jezero (Pt) et Crno jezero sub monte Durmitor (Ro).

5622. *P. pusillus* L. — In lacu Scodrano frequens (Pč, Sz, Ro); in lacu sub monte Lovćen (Ho); in palud. sub monte Durmitor versus jugum Štulac; ad Ulcinj et Vir; Konjsk et Lukavica planina (Ro); ad Rijeka (Ba, Ro).

5625. *P. pectinatus* L. — In lacu Crno jezero sub monte Durmitor; in aquosis Mokro dictis pr. Bijela (Pt); in lacu Rikavac ad pedem montis Vila distr. Kuči (Sz).

— f. *interruptus* ASCH. — In aquis stagnantibus ad Ulcinj (Ro).

5626. *P. filiformis* PERS. — In lacu Crno jezero sub m. Durmitor (Pt).

Zannichellia L.

5629. *Z. palustris* L. — In paludosis ad Bar et Plavš nica (Ro).

Najadaceae

Najas L.

*5634. *N. marina* L. — In palustribus sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč); in lacu Scodrano (Mrázek); ad Plavnica (Ro, Ja).

*5635. *N. minor* ALL. — Ad ripam lac. Scodrani pr. Plavnica (Ja).

Liliaceae

Tofieldia HUDS.

5637. *T. calyculata* (L.) WAHLENB. — In pascuis et pratis reg. subalp. et alp. — In m. Maglič et Bioče distr. Piva (Ro).

Narthecium HUDS.

*5339. *N. scardicum* KOŠAN. OeBZ. LXIII:141. — Rhizomate repente; caulibus usque 20 cm altis, firmis, basi foliolatis; foliis basalibus (3—)4 distichis equitantibus, linearis ensiformibus, 5—7 cm longis, 2—2,5 cm latis, compresso-vaginat, firmulis; foliis caulinis decrescentibus, infimis foliis basilaribus conformibus, supremis saepe lamina brevissima acumi-

natis $\pm$ squamiformibus; bracteis pedunculis plerumque longioribus, apice attenuatis, non complicatis, cymbiformibus, margine late scarioso-nitidis; bracteolis angustis pallide scariosis; racemo densifloro (5—12-floro), 1—2,5 cm longo; florum pedunculis inarticulatis duobus infimis 4—7 cm longis, superioribus floribus semper brevioribus basi et ad medium bracteolatis; perigonii laciniis obtusis 4—7 mm longis, 1,3—2 mm latis trinerariis, intus luteis extus stria mediana viridi ornatis; filamentis dense villosis; antheris filamentis aequilongis; ovario subconico, stylo crassiusculo indiviso quam ovarium brevior, stigmate trilobo. — In pratis humidis reg. alp. inter Plav et Dečani cca 1600—1800 m (Df).

Veratrum L.

5640. *V. nigrum* L. — In pratis reg. mont. et subalp. — In m. Lastva čevska supra Vojnići (Pt); in herbis et sax. in Nikšićka župa (Pč); Lukavica planina (Ho, Ro); Konjsk plan.; Jasenovo polje sub monte Vojnik; Viljuša et Šavniki (Ro).

5641. *V. album* L. — In pascuis et pratis humidis reg. subalp. et alp. frequens. — In m. Jastrebica et Bijela Gora; Viruša dol sub Crna planina; Lastva čevska supra Vojnići (Pt); in m. Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ho, Ro, Ja); Sinjavina planina (Pt, Ba, Ro); Mokra planina; Sjekirica, Bjelastica, Javorje planina (Ro); Štavna sub m. Kom (Ro, Ja).

— var. *bosniacum* BECK. — Perigonii phylla intus alba vel virescentia, basi in nectarium viride contracta; capsula apicem versus vix attenuata. — In incultis pagi Orahovo et in pratis silvae Skrobotuša ad fines Albaniae (Sz); in m. Maglič Pivski; Javorje et Sinjavina planina, Štirni do sub Lola planina; Konjsk planina (Ro).

— var. *viride* LAP. (= *V. Lobelianum* BERNH.). — Perigonii phylla intus viridia. — Štirni do sub Lola planina; Konjsk planina (Ro); Vermoš planina (Df).

Colchicum L.

5648. *C. hungaricum* JKA. — E Monten. a cl. HAYEK indicatum; locus mihi ignotus; verosimiliter ad Bar et Ulcinj.

5655. *C. autumnale* L. — In pascuis et pratis subalp. et alp. — Bukovica sub m. Durmitor (Ba); Lovćen (Stud

nička); in monte Durmitor (Pč, Ro); Lukavica planina (Ho); Njeguši (Ro). Verosimiliter etiam alibi.

5657. *C. Visianii* PARL. — In silvis montis Sutorman supra Bar (Eb).

Asphodelus L.

5666. *A. albus* (L.) MILL. — In pratis, gramin. reg. mont., subalp. et alpinae frequens; in regione infer. rarissime. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); ad Gvozd sub monte Vojnik (Pč); Cetinje (Ba, Eb); Lukavica planina (Ho, Ro); supra Njeguši (Ro); in m. Kom, Mokra, Šjekirica, Bjelastica, Štirni do sub Lola planina, Konjsk (Ro); sub m. Durmitor (Pč, Ro); in dumetis collis Gorica pr. Podgorica (Ro); in m. Vjetrnik et in valle fl. Tara (Ja); Vermoš planina (Df); Timar pr. Šav^z niki (Ba); Pivska planina supra Nedajno et Pišče (De, Si).

5667. *A. microcarpus* SALZM. et VIV. — In gram. reg. infer., mont., rarius subalp. — Jasenovo polje sub monte Vojnik; circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica et in distr. Lješanska nahija; Gornje blato (Ro).

— f. *simplex* ROHL. V. Beitr. 113. — Racemus simplex. — In lapid. pr. Gornje blato (Ro).

Asphodeline RCHB.

5671. *A. lutea* (L.) RCHB. — In rupestribus et lapid. reg. infer. et mont. calidioris. — „Pišine Strane“ distr. Katun^{ska} nahija (Pč); ad latera montis Rumija supra Bar (Jovović); circa Bar, Ulcinj, Rijeka et Vir (Ro); insula Lesandra (Eb).

5672. *A. liburnica* (SCOP.) RCHB. — In frutic., dumetis et rupestribus reg. infer. et montanae. — Lastva čevska supra Vojnići (Pt); ad Bar et coenob. Ostrog (Pč, Ba); ad Rijeka (Ba); Žolbinje pr. Cetinje (Ro); ad Medun distr. Kuči (Ho); sub Goraňsko distr. Piva (Ro); in m. Rumija et Kosa supra Bar — 1100 m (Do).

Anthericum L.

*5675. *A. liliago* L. — In rupestr. reg. mont. — Ad Njeguši loco Žanjev do et Čiste Strane; ad latera m. Lovćen (Pej, Ro).

— f. *fallax* ZABEL. — Inflorescentia $\pm$ ramosa. — Cum typo ad Njeguši (Ro).

5676. *A. ramosum* L. — In rupestr., herbidis et dumetis reg. mont. et subalp. — Vučie Gornje prope Gvozd-Han (Pt); Konjsk planina (Ho); Peručica sub monte Kom; Viš ljuša, Goraňsko, Borkovići, coenob. Piva; ad latera m. Maglić Pivski versus Mratinje; ad latera m. Lovćen; circa Njeguši; Velestovo et Lastva čevska distr. Katunska (Ro).

— f. *simplex* KLINGGR. — Racemus simplex. — Non raro cum typo.

Gagea SALIB.

5682. *G. lutea* (L.) KER. — In silvestr. reg. subalp. vallis Peručica sub m. Kom (Pt).

*5683. *G. pusilla* (SCHM.) R. S. — In gramin. et agris reg. mont. — Ad Njeguši loco Gornje polje (Pej, Ro).

*6588. *G. arvensis* (PERS.) R. S. — In herbidis reg. mont. et subalp. — Ad latera m. Jezerski vrh (Ho); ad Njeguši (Pej, Ro).

*5690. *G. pratensis* (PERS.) R. S. — In gramin. reg. mont. ad Njeguši (Pej, Ro).

Allium L.

5691. *A. ampeloprasum* L. subsp. *eu=ampeloprasum* HAY. — In lapid. et herbid. reg. infer. — Ad Rijeka et Vir (Ro); insula Vranina (Eb).

— subsp. *porrum* (L.) HAY. — In hortis cultum.

5694. *A. margaritaceum* S. S. — Bulbus simplex ovatus tunicis scariosis demum fibroso-laciniatis; scapus teres ad medium foliatus; folia semicylindrica, supra canaliculata, 1—2 mm lata, spatha brevis, ovata, cito decidua; umbella multi-flora globosa densa non bulbillifera; pedicelli inaequales: externi breves, interiores elongati flores pluries superantes; perigonium campanulatum 3—4 mm longum, phyllis oblongo-linearibus obtusis albis levibus carina virentibus; stamina interiora dilatata tricuspidata, cuspe media lateralibus multo breviora. — In rupestr. et collibus apricis reg. infer. et mont. — Ad Bar (Ho, Do); Ulcinj (Ho).

5695. *A. dalmaticum* A. KERN. ap. JANCHEN OeBZ. LXXIX:242. — A praeced. dignoscitur: bulbo saepissime bulbillos numerosos edente, perigonii phyllis pulchre roseis vel

purpureis carina obscuriore, sed non viridi. — In rupestr. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Vir (Pč teste JANCHEN); Orlov Krš (Bierbach teste MALÝ); Podgorica; Čulice distr. Katunska, Nikšić, in m. Lovćen (Ro).

— f. *laxiflorum* (ROHL.) JAV. — Pedicelli flore 5—8 plo longiores. — Cum typo.

5697. *A. sphaerocephalum* L. — In rupestr., dumosis et gramin. reg. infer., mont., rarius subalp. — Cerovo, Rogami, Bioče, Kruševici, Lukovo, Slivje (Pt); Cetinje (Kn); Ulcinj, Radovče polje, Kopilje et Brotnik (Ho); inter Bogetići et Nikšić, Lastva čevska, Njeguši, Jasenovo polje sub m. Vojnik, Višljuša, Pošćensko jezero supra Šavnik; Borkovići et Varda distr. Piva; Jerinja glava supra Andrijevice (Ro); Bar (Do).

5706. *A. vineale* L. — Inter segetes et in lapid. reg. infer. et mont. — In campis ad Pristan Bar (Ba); sub monte Lovćen (Ho).

5708. *A. schoenoprasum* L. subsp. *riparium* (ČEL.) HAY. — In hortis cultum.

— subsp. *sibiricum* (L.) HAY. — In pascuis et pratis alp. — In monte Maganik; Treblješ luka (Ho); in monte Maglič Pivski (Ro, B); in monte Durmitor loco Vališnica do (Ro).

5709. *A. ascalonicum* L. — In hortis cultum.

A. cepa L. — In hortis cultum.

*5720. *A. ursinum* L. — In fagetis sub monte Kom Vasojevički in valle Peručica (Ro).

*5721. *A. victorialis* L. — In rupestr. et glareosis montis Kom Vasojevički versus Štavna (Ro).

*5723. *A. chamaemoly* L. — In gramin. reg. infer. mediter. — Ad Ulcinj (Ba).

5724. *A. montanum* SCHM. f. *glaucum* (SCHRAD.) A. et G. Syn. III:126. — In rupestr. et glareosis reg. alp. — In monte Maglič Pivski (Ro).

5730. *A. subhirsutum* L. — In rupestr. reg. infer. dic. mediter. — Supra Pristan Bar (Ro).

5735. *A. roseum* L. — In vineis, graminosis et collibus siccis reg. infer. — Donja Zeta pr. Podgorica; circa Bar (Ro).

— var. *javorjense* ROHL. MBL. 1904:320. — Umbella bulbifera; perigonii phylla 8—10 mm longa oblonga albohyalina; antherae oblongae. — In pratis et pascuis reg. alp. cca 1800—2000 m. — In monte Javorje planina (Ro).

5736. *A. nigrum* L. — In sax. et vineis reg. mont. calid. — Ad pagum Klopot distr. Bratonožići (Pč).

A. sativum L. — In hortis cultum.

5740. *A. saxatile* M. B. — In rupestr. et alp. — In m. Lovćen (Pč, Ad, Pej, Ro); Orjen (Ad); in m. Velka Jastrebica-Bijela Gora (Pč); Mrčenov do sub monte Kom (Pč, Ba); supra Njeguši; Dobri do in m. Durmitor, m. Maglić Pivski; Han Garančić in valle fl. Tara (Ro); Rogam sub m. Kom; Ostrog; Lonac supra Bar; Rumija planina (Ba).

5741. *A. pulchellum* DON. — In lapid. et sax. reg. subalp. et alp. — In m. Javorje (Pč); Orjen (Ad); sub monte Vojnik; Ljut supra coenob. Piva (Ro).

5744. *A. flavum* L. — In sax. et lapid. reg. infer., mont. et subalp. — Ad Ceklin (Pt); Šavniki (Pt, Ro); circa castrum Medun (Sz); inter Dobrsko selo et Rijeka; in m. Rumija (Ba); circa Bar, Vir et Podgorica, Viljuša, Njeguši et Borkovići (Ro); in m. Vjetrnik (Ja).

— var. *minus* BOISS. — Humile, caule ad 15 cm alto gracili; umbella pauciflora, pedicellis flore 1—3-plo longioribus; spatha umbellae saepe parum longior. — In pascuis alpinis et subalp. cum typo (Ro).

*— f. *pseudo-Guicciardii* ROHL. — Perigonii phylla albidula vel pallide straminea subdiaphana; caulis gracilis ultra medium foliatus. Perigonii colore *A. Guicciardi* BOISS. revocat, sed haec species (an potius *A. flavi* varietas?) perigonii phyllis apice truncatis (nec rotundatis) differt. — Mali Šavnik sub monte Lovćen (ROHLENA V. Beitr. 114 ut *A. flavum* f. *Guicciardii*).

5745. *A. carinatum* L. — In pratis, gramin. et rupestr. reg. mont., subalp. et alpinae. — Ad pedem montis Mojan ad fines Albaniae (Sz); ad Medun distr. Kuči; Konjuhe pr. Andrijevice; in monte Lisinj et Lonac supra Bar (Ba); Kom Kučki (Ho); in monte Vojnik et in Sjekirica planina; supra Njeguši; Bukovica et Srablje jezero sub monte Durmitor (Ro);

ad Murino pr. Andrijevice (Ba); in m. Vjetrnik (Ja); in m. Lovćen (To, Ro).

— f. *parviflorum* BECK. — Perigonii phylla cca 3—5 mm longa rosea. — In alp. m. Vojnik, Maglić Pivski et Jerinja glava (Ro).

— f. *montenegrinum* BECK et SZ. Pl. Crnag. 47. — „Floribus dimidio brevioribus, cca 2—3 mm longis, segmentis perianthii post anthesim pellucidis albis, in alabastro apice roseo-violaceis, staminibus perianthium duplo vel triplo superantibus.“ — Ad latera m. Džiebeze distr. Kuči (Sz); Carine sub monte Kom; m. Vojnik (Ro).

5751. *A. fuscum* W. K. — In rupestr. et gramin. reg. subalp. et alp. — In m. Sutorman (Pč); in monte Maglić Pivski (Ro).

5752. *A. paniculatum* L. — In gramin. et rupestr. reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Sindžon (Pt); Rijeka (Ho); Bar (Do).

— var. *pallens* GREN. et GODR. — Floribus pallide luteis vel $\pm$ albidis. — In sax. secus viam inter Cetinje et Rijeka (Ba).

5754. *A. oleraceum* L. — Ad latera m. Maglić distr. Kuči (Sz).

— var. *complanatum* FR. — Ad lacum Riblje jezero et pr. pagum Kovčice sub m. Mali Durmitor (Pt).

Lilium L.

5760. *L. carniolicum* L. — In pratis sub m. Durmitor versus jugum Štulac (Pč). Verosimiliter pertinet ad subsp. *bosniacum* BECK.

— subsp. *bosniacum* BECK. — „Caulis robustus saepe pluriflorus; bulbus magnus; folia margine papilloso-ciliolata, ceterum glabra vel tantum ad nervos 3 validiores parum ciliolata; flores minores lutei intus basin versus verrucis purpureis vel atroviolaceis signati.“ — In pratis reg. alp. frequens. — Pavlova livada (Ho); Štirni do sub Lola planina; Sjekirica, Zeletin et Mokra planina supra Andrijevice; Bjelastica planina supra Kolašin; Štavna sub m. Kom (Ro); in alp. m. Prokletija (Df); in monte Lovćen et Maglić Pivski (Ro); Pivska planina pr. Pišće; Krivi do supra Aftovac ad confines Hercegovinae (De, Si).

*— subsp. *albanicum* (GRIS.) HAY. — „Bulbus mediocris carneus; caulis gracilis, uniflorus rarius biflorus; folia margine tantum ciliolata, subtus glabra; superiora saepe tantum 2—3 mm lata; flores aurei, aurantiaci vel miniati; perigonii phylla intus basin versus verrucis et lineis obscuris signata.“ — In pascuis et pratis subalp. et alpinis. — Bijele Carine sub m. Kom; Sinjavina planina; Mali Durmitor (Pt); Javorje planina (Pč); in m. Kunj Kostiča, Dibala et Planinica distr. Kuči (Ba); in m. Rudo brdo, Peh, Glave et Kom Kučki (Ja); in monte Vila distr. Kuči (Df). Verosimiliter loca hic enumerata parum ad subsp. *bosniacum* pertinent.

5763. *L. martagon* L. — In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. in toto territorio.

— f. *albiflorum* VUK. — Cum typo ad Njeguši (Pej).

*— f. *lanigerum* ROHL. IX. Beitr. 10. — Perigonii phylla dorso et apice pilis perlongis albis hyalinis dense tecta. — In m. Lovćen (Ro).

— f. *pubescens* BORB. — Caulis et folia subtus breviter pilosa. — In monte Lovćen locis pluribus (Kš, Pej, Ro).

— f. *polyphyllum* ROHL. IV. Beitr. 91. — Folia in verticillos usque 16-foliosos disposita. — Cum typo in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina et ad latera montis Lovćen (Ro).

— var. *cattaniae* VIS. — In valle Peručica sub monte Kom (Pt). Verosimiliter etiam alibi, praecipue in regione infer.

— f. *sanguineo-purpureum* BECK. — Flores sanguinei, purpureo-maculati. — In monte Lovćen (Ro).

Fritillaria L.

? 5766. *F. tenella* M. B. — In sax. clivi Granica pr. Cetinje et sub Crvena Stijena m. Durmitor (Pč); in m. Vojnik, Durmitor et in Sinjavina planina (Ba). Potius ad speciem sequentem pertinet.

5767. *F. gracilis* (EBEL) A. GR. — In pratis et collibus herbid. reg. mont., subalp. et alp. — Sutorman supra Bar (Eb); in silvis ad Velki Mikulić sub m. Rumija; in sax. m. Dibala et Planinica distr. Kuči (Ba); in m. Vila, Vermoš planina et Širokar distr. Kuči (Df); Krstac pr. Njeguši (Ld, Ki, Pej); Mali Šanik et Krivača supra Njeguši; ad latera m. Lovćen; Dobrsko selo inter Cetinje et Rijeka; in m. Durmitor

(Ro); ad Rijeka; in m. Kom et in valle Peručica sub m. Kom (Pt ut *Fr. messanensis*); Žabljak sub m. Durmitor (De, Si).

Tulipa L.

*5796. *T. silvestris* L. subsp. *Grisebachiana* (PANT.) HAY. — A typo recedit foliis linearibus planis vel margine revolutis, flore minore citrino numquam virescente; perigonii phyllis basi et apice barbulatis" (PANT. Adnot. 23). — In sax. elatioribus. — Medjurečka planina pr. Bar (Ba); in fagetis montis Sutorman pr. Bar (Ro); ad Bukovica pr. Cetinje (Ho); in monte Golo brdo supra Njeguši (Pej, Ro); in m. Lovćen (To).

Erythronium L.

*5798. *E. dens-canis* L. — In silvis et dumetis reg. infer., mont., subalp. usque in alpinam. — Ad Njeguši et Cetinje (Ld, Ro); circa Bar, Vir, Podgorica et Viljuša; etiam in montibus Kom, Zeletin, Sjekirica etc. (Ro); ad Ulcinj (Ba, Ro).

Scilla L.

5804. *S. pratensis* W. K. — In herbidis et saxosis reg. infer., mont., subalp. — In m. Jastrebnica-Bijela Gora (Pt); in distr. Cuci et in campis circa Grahovo (Pč); Lastva čevska, Ostrog, Čeklići (Pč); circa Njeguši (Ld, Gi, Ki, Pej, Ro); ad latera m. Lovćen (Pej, Ro, Eb); in m. Čevski Lisac; ad Vir (Ro); supra Vratlo pr. Kolašin(?) (Ba).

5809. *S. bifolia* L. — In pratis, sax. et dumetis reg. infer., mont., rarius subalp. — Ad Cetinje (Pč, Ba); Bukovica et Dubovik pr. Cetinje (Gi, Ro); Njeguši et ad latera m. Lovćen (Pej, Ro); circa Ulcinj (Ba); Grebeni Selces pr. Veramoš (Df).

— f. *bracteata* TOMASCH. — Pedicelli bractea minuta ad 1 mm longa suffulti. — Ad Njeguši (Pej, Ro). Saepe occurrunt formae $\pm$ ad subvar. *nivalem* (BOISS.) BAKER vergentes.

5810. *S. autumnalis* L. — In incultis, dumetis et gramin. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad pagum Orahovo (Sz); in sax. distr. Cuci (Pč); in dumetis inter Lukovo et Nikšić (Ba); circa Njeguši et ad latera montis Lovćen (Ro, Pej); Zagarać supra Danilovgrad (Ro).

Ornithogalum L.

5821. *O. tenuifolium* GUSS. — In gramin. reg. mont., subalp. et alpinae. — Inter Njeguši et Cetinje (Ld, Ki); in pratis silvat. in monte Rumija (Jovovič); in pascuis alp. Pi perska Lukavica; Mokro distr. Kuči; Carine sub m. Kom; Ledenica distr. Piva (Ro); in m. Durmitor (Pč); Sinjavina planina (Ba).

— — var. *bosniacum* BECK. — In alp. m. Kom et Ledenica planina (Ro).

*— — var. *Kochii* (PARL.) BECK. — Ad Viljuša et ad latera montis Lovćen (Kš, Ro); Golo brdo et Bukovica pr. Njeguši (Pej, Ro).

*5822. *O. umbellatum* L. — In gramin. reg. infer., mont. et subalp. — Ad Cetinje et supra Boljevići (Pč); Lukavica planina et Crveno ždrijelo (Ho); Sutorman supra Bar (Eb).

— — var. *divergens* (BOR.) BECK. — In monte Jastrebica; Crna planina, in m. Kom et Mali Durmitor (Pt).

5823. *O. refractum* KIT. — In lapid. inter Kotor et Njeguši (Ro).

5824. *O. exscapum* TEN. — A praeced. dignoscitur scapo brevissimo (vix 2 cm alto), florum pedicellis valde inaequalibus, demum valde elongatis bractea multo longioribus, perigonii phyllis oblongo-lanceolatis (nec late ellipticis) cca 10—15 mm longis. — In gramin. reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Njeguši (Ro), circa Ulcinj (Ba, Ro).

5826. *O. pyramidale* L. subsp. *narbonense* (L.) A. GR. — In gramin. reg. infer. et montanae calidioris. — In m. Kosa supra Bar (Do).

6827. *O. sphaerocarpum* A. KERN. — In gramin. et dumetis reg. mont. et subalp. — Circa Kolašin (Ja); in pratis m. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df); Golo brdo supra Njeguši; Bar, Danilovgrad, Njeguši; Andrijevisa, Lovćen (Ro); in valle rivi Vrbnica distr. Piva (De, Si).

5828. *O. flavescens* LAM. — In herbicis et dumetis reg. mont. et subalp. — Sub m. Sutorman (Pč); ad Cetinje (Pt, Ba); sub monte Hum Orahovski distr. Kuči (Sz). Verosi

militar loca hic enumerata partim (vel omnia?) ad spec. praeced. pertinent.

Hyacinthus L.

*5834. *H. orientalis* L. — „In campis per reg. montis Rumija“ (Jovović fide Ba); ad Ulcinj (Ba). Verosimiliter tantum subspontaneus.

Bellevalia LAP.

5840. *B. romana* (L.) RCHB. — In agris reg. inferioris dic. mediterr. — Circa Bar et Ulcinj frequens (Ro).

Muscari MILL.

5842. *M. tubiflorum* STEV. — A cl. HAYEK e Montenegro indicatum; locus mihi ignotus.

5845. *M. comosum* (L.) MILL. — In agris, herbiculis et inter segetes reg. infer., mont. et subalp. — Ad Cetinje (Pt); ad latera montis Lovćen (Pč, Ro, Pej); circa Njeguši (Gi, Pej, Ro, Ho); sub monte Hum Orahovski et in pago Orahovo distr. Kuči (Sz); in monte Rumija (Jovović fide Ba); circa Ulcinj, Vir et Podgorica (Ro); Sutorman supra Bar (Eb); Bar (Ro, Do); ad Kralje pr. Andrijevice (Ja).

5854. *M. racemosum* (L.) MILL. — In campis reg. mont. — Ad Cetinje (Ba).

— var. *neglectum* (GUSS.) BRAND. — In agris et pratis reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Bar, Ulcinj et Njeguši (Ro).

5857. *M. botryoides* (L.) MILL. — In sax., gramin. et silvestr. reg. mont. et subalp. — In m. Jastrebica-Bijela Gora; in m. Kom (Pt); in monte Sutorman (Pč); in m. Lovćen (Ho, Pej, Ro); circa Njeguši (Ro); Čekanje pr. Cetinje (Ki).

*— f. *Kernerii* (MARCH.) A. GR. — Ad Bukovica inter Cetinje et Njeguši (Pej, Ro).

— f. *latifolium* BECK. — Folia usque 9 mm lata. — In alp. Crna Gora pr. Vermoš planina ad fines Albaniae cca 1800 m (Df); in monte Durmitor supra lacum Crno jezero (De, Si).

Asparagus L.

5861. *A. tenuifolius* LAM. — In sax. et dumetis reg. infer. mediterr. et montanae calidioris. — Nikšićka župa (Pč);

inter Nikšić et Jasenovu polje sub monte Vojnik; circa Podgorica et Danilovgrad (Ro).

5863. *A. officinalis* L. — In hortis cultus.

5866. *A. acutifolius* L. — In frutic. et sax. reg. infer. mediterr. et mont. calidioris frequens. — Ad Rijeka (Pt, Ro); Cetinje, Danilovgrad, Ostrog et Vir (Pč, Ro); Bar, Ulcinj, Podgorica, Spuž et Bogetiči (Ro); Bioče pr. Podgorica (Ja); Brčeli supra Vir; insula Vranina (Eb).

? 5867. *A. aphyllus* L. — A cl. HORÁK e Rijeka indicatus; an ne ad spec. praeced. pertinet?

Ruscus L.

5869. *R. aculeatus* L. — In dumetis, silvis et sax. reg. infer. mediterr. et montanae calidioris frequens. — Ad Ostrog et supra Grahovo (Pč); Orahovo distr. Kuči (Sz); circa Rijeka, Podgorica et Medun (Ho, Ba); circa Bar, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Spuž et Bogetiči (Ro); ad coenob. Morača; Bioče et Peljev brijeg (Ja); ad Ulcinj (Ba, Ro).

Maianthemum WEB.

*5873. *M. bifolium* (L.) SCHM. — In silvis reg. subalp. — Ad latera montis Maglić versus Mratinje (Ro).

Streptopus MICHX.

5874. *S. amplexifolius* D. C. — In silvis reg. subalp. cca 1400—1500 m. — Ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

Polygonatum ADANS.

5875. *P. officinale* ALL. — In silvis reg. mont. et subalp. — Viruša dol sub m. Crna planina (Pt); in silvis montis Lovćen (Pč, Pej, Ro); Viljuša; Zakamen supra coenob. Piva; in m. Tvrdjak et Čevski Lisac (Ro). (Verosimiliter loca hic enumerata partim ad *P. *Velenovskýi* pertinent.)

*— subsp. *Velenovskýi* ROHL. in SBGW. 1920 (= *P. Velenovskýi* ROHL. in sch.). — Differt floribus maioribus, perigonii laciniis stellatim patentibus subreflexis, exterioribus late ovato-ellipticis, internis e basi angustata fere orbiculatis utrimque obtusissimis; foliis latissime ellipticis pro more latioribus ac in typo; bacca fere duplo maiore, cca 1 cm dia

metro. (Fortasse species propria!) — In silva ad latera montis Vojnik et in monte Lovćen (Ro).

5877. *P. multiflorum* (L.) ALL. — In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. — Ad Cetinje (Ba); Zakamen supra coenob. Piva; Andrijevića; Sjekirica planina; Perućica sub monte Kom; circa Njeguši et ad latera montis Lovćen; Lastva čevska, Čevski Lisac; Malošin do et Milušina pećina distr. Kaštunska nahija (Ro); ad Kolašin et in monte Trešnjevik (Ja); Sutorman supra Bar (Eb).

*5878. *P. latifolium* (JACQ.) DESF. — In silvis reg. subalp. et alp. — In m. Jerinja glava pr. Andrijevića; in alp. Korita rovačka (Ro); in m. Lovćen (To).

5879. *P. verticillatum* (L.) ALL. — In silvis et pratis reg. mont., subalp. et alpinae. — Vallis Perućica sub m. Kom; Sinjavina planina (Pč); sub m. Durmitor (Pč, Ro); in m. Lovćen (Ho); in m. Balj et Jerinja glava pr. Andrijevića; in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina; Bukovica et Ranisava pr. m. Durmitor; Štirni do sub Lola planina; ad lat. m. Vojnik, Zakamen supra coenob. Piva (Ro); in valle fl. Tara (Ro, Ja); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

Convallaria L.

5880. *C. maialis* L. — In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. — Vallis Perućica sub monte Kom (Pt, Ro); sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč); sub monte Kom Kučki (Ho); Bukovica sub m. Durmitor; ad Andrijevića; ad latera m. Maglič Pivski; in decliv. montis Lovćen (Ro); supra Vratlo in Sinjavina planina (Ba).

Paris L.

5881. *P. quadrifolia* L. — In silvis humidis reg. mont., subalp. et alpinae. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); in silva Skrobotuša ad fines Albaniae (Sz); sub monte Kom Kučki (Ho); ad latera montis Lovćen (To, Ro); Trešnja supra Njeguši; Bukovica sub m. Durmitor; circa Šavniki; in m. Maglič Pivski; supra coenob. Piva; in valle fl. Tara; Štirni do sub Lola planina; circa Andrijevića et in m. Sjekirica planina (Ro); Ljuban sub m. Kom; Rikavac distr. Kuči (Ba); Volujačko jezero distr. Piva (Ma); Savin Kuk et Medjed in m. Durmitor (Ht).

Smilax L.

5882. *S. aspera* L. — In sax. et dumet. reg. infer. dic. mediterr. frequens. — Circa Vir (Pč); Gornje blato (Ho); Drušići pr. Rijeka (Ba, Ro); circa Bar (Ba, Ro); Ulcinj et Podgorica (Ro).

Amaryllidaceae

Leucoium L.

5886. *L. aestivum* L. — In pratis humidis, paludosis reg. infer. dic. mediterr. — Ad Ulcinj frequentissime (Ro); Plavnica (Ro, Ja).

Galanthus L.

*5888. *G. nivalis* L. — In pratis humidis et in dumetis reg. infer. et montanae. — Ad Cetinje (Pč); Ulcinj (Ba, Ro); circa Bar, Vir, Podgorica et Njeguši (Ro).

Sternbergia W. K.

5891. *S. lutea* (L.) KER. — Ad margines agrorum pr. Bar (Jovović fide BALDACCI).

Narcissus L.

5894. *N. pseudonarcissus* L. — In campis per reg. m. Rumija supra Bar (Jovović fide BALDACCI). Verosimiliter subspontaneus.

5895. *N. jonquilla* L. — In pratis humidis reg. infer. — „In campis per reg. m. Rumija“ (Jovović fide BALDACCI).

5899. *N. tazetta* L. — In pratis humidis reg. infer. mediterr. ad Ulcinj (Ro).

5904. *N. radiiflorus* SALISB. — In pratis reg. subalp. et alp. — In m. Sutorman (Pč); Ječmeni do in Sinjavina planina (Ba); Korita rovačka pr. Lukavica planina (Ro); in m. Troica supra Vir (Eb); in m. Lovćen (To).

Agave L.

5906. *A. americana* L. — In rupestr. et ad muros reg. infer. mediterr. ad Ulcinj subspontanea (Ro).

Iridaceae

Crocus L.

*5916. *C. Tommasinianus* HERB. — Affinis *C. variegato* HOPPE et HORNSCH., a quo differt tuberis tunicis tenuiter (nec crasse) reticulatim fibrosis, perigonii segmentis dilute coeruleis apice obscurioribus, dorso non tristriatis, basi intus albis, stigmatibus apice dilatatopectinato-dentatis quam stamina multo longioribus. — In herbidis et dumetis reg. infer. et mont. — Lovćen (fide ASCHERSON et GRAEBN.); ad Ulcinj (Ba); Njeguši (Pej, Ro, Gi); Dubovik et Žolbinje pr. Cetinje (Pej, Ro); Nikšić (Ma). Huc pertinet verosimiliter planta a cl. PANČIĆ „in dumetis ad Cetinje“ lecta et ut *C. Banaticus* HEUFF. publicata.

*5916b. *C. montenegrinus* KERN. — A praeced. dignoscitur perigonii phyllis lutescenti-albidis basi intus intensius luteis, stigmatibus indivisis apicem versus valde dilatatis quam stamina brevioribus. — In monte Orjen supra Kotor (conf. ASCH. GRAEBN. Syn. III: 448).

5919. *C. neapolitanus* (KER) ASCHERS. — In pratis et pascuis reg. subalp. et alp. — In m. Maglić (B, Ro); in m. Durmitor (Ro, De, Si). Forsan etiam alibi.

5920. *C. albiflorus* KIT. — In pratis, in reg. alpinam adscendens. — In m. Durmitor (Pč, Ro); in pascuis Carine sub m. Kom (Pt); in m. Maglić Pivski (B, Ro). Verosimiliter etiam alibi.

5925. *C. dalmaticus* VIS. Fl. dalm. I: 119. — Tuberis tunicis crasse reticulatim fibrosis *C. variegatum* HOPPE et HORNSCH. revocat, sed differt segmentis perigonii oblongis obtusiusculis (nec ellipticis acutis) intus fauce aureis (nec violaceis), omnibus extus concoloribus (nec externis striis 3-pinnato-ramosis saturatoribus variegatis) et stigmatibus profundius multisectis. — In gramin. montis Lovćen (Pej, Ro); in lapid. ad Podgorica (Ro). Etiam a Ludw. v. Führer lectus (teste DEGEN).

*5934. *C. biflorus* MILL. — In saxosis ad Cetinje (Novaković fide BALDACCI).

Romulea MARATTI.

5938. *R. bulbocodium* (L.) SEB. et MAURI. — In pratis siccis reg. infer. mediterr. — Ad Ulcinj (Ba, Ro); circa Bar (Ro).

Hermodactylus MILL.

*5944. *H. tuberosus* (L.) SALISB. — In dumetis et pratis humidis reg. infer. mediterr. — In m. Rumija (Jovović fide BALDACCI); circa Bar, Ulcinj et Vir (Ro).

Iris L.

? 5945. *I. pumila* L. — In sax. Orlova Skala sub monte Kom (Pt). Potius ad *I. bosniacam* pertinet.

5951. *I. bosniaca* BECK (= *I. lutescens* ROHL. III. Beitr. 56 non LAM.). — Caulis pumilus (usque ad 35 cm altus) 1—(2)-florus, solum in parte infer. foliosus; folia parum falcata 4—15 mm (in cultura usque 30 mm) lata; spathae subaequales ovatae inflatae dorso acute carinatae virides margine $\pm$ late membranaceae; flores pallide citrini (confer f. *Dörfleri*) breviter pedicellati, perigonii tubus limbo brevior, sed quam ovarium duplo longior; segmenta late obovata basi purpureo-striolata, exteriora ad lineam medianam luteo-barbata, interna in unguem cito attenuata; filamenta antheris subduplo longiora. — In gramin. et rupestr. reg. mont., subalp. et alp. — In monte Hum Orahovski (Sz); Jablan vrh in Sinjavina planina; in m. Jerinja glava et Žoljevica pr. Andrijevića; Čevski Lisac distr. Katunska nahija (Ro); in monte Durmitor loco Ledena pečina et supra lacum Crno jezero (De, Si).

— f. *Dörfleri* HAY. — Flores pulchre violacei. — In monte Jerinja glava (Ro).

5954. *I. florentina* L. — In vineis reg. infer. mediterr. ad Ulcinj (Ro).

5956. *I. pallida* LAM. — In rupestr. reg. infer. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Ostrog (Pč, Ba); ad coenob. Morača (Pč); circa Rijeka (Ba); Bar et Ulcinj (Ro); Sutorman supra Bar (Eb).

5959. *I. variegata* L. — In saxosis reg. mont. supra Grahovo (Pč).

5960. *I. pseudacorus* L. — In fossis et pratis palud. reg. infer. — Ad ripam lacus Scodrani (Pč, Sz, Ro); ad Bar (Ro); Vir (Eb).

5964. *I. graminea* L. — In gramin. silvat. et in fruticetis reg. infer. et subalp. — In m. Durmitor (Pč); Jerinja glava supra Andrijevića; Plavnica ad ripam lacus Scodrani (Ro).

Gladiolus L.

5969. *G. segetum* KER. — In herbidis, olivetis et in agris. reg. infer. et mont. calid. — „In campis per m. Rumija“ (Jovović fide BALDACCI); Tudjemile pr. Bar; Boljevići supra Vir (Ro).

5971. *G. communis* L. — In vineis reg. infer. ad Boljevići supra Vir (Ro).

*5974. *G. illyricus* KOCH. — In pratis, agris et fruticetis reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Bar (Ba, Ro); ad Podgorica et Spuž (Ro).

5975. *G. paluster* GAUD. — In pratis, fossis et saxosis(!) reg. infer. et montanae. — In m. Rasovatac pr. Vir (Eb); ad Spuž (Pt, Ro); in clivo Granica pr. Cetinje (Pč); Njeguši et Bukovica sub m. Lovćen (Ho, Ro, Pej); Grabov vrh et Duge distr. Čeklići (Pej, Ro); Podgorica et Danilovgrad (Ro); ad Cetinje loco Krive Grede (Bierbach fide MALÝ); Triepši (Ba ut *G. illyricus* fide MALÝ).

Dioscoreaceae

Dioscorea L.

5976. *D. balcanica* KOŠANIN OeBZ. 1914:37. — A *Tamo communi* L., cui caule volubili similis, dignoscitur foliis leviter cordatis latitudine vix longioribus, floribus in spicas tenuissimas dispositis, perigonio vix 2 mm longo, stigmatibus bifidis, capsula (nec bacca coccinea) orbiculari-triangulari alata, loculis dispermis, seminibus alatis. — In dumetis reg. montanae ad Nikšić; collis Glavica, circa Treblješka Glava; Straševina et Ožrnići (Marie Zafirović fide KOŠANIN).

Tamus L.

5977. *T. communis* L. — In dumetis et sax. reg. infer., mont., rarius in subalpinam adscendens (usque ad 1500 m!). —

Ad coenob. Ostrog (Pč); monastir Morača (Pč, Ja); Carine sub monte Kom (Ba); circa Ulcinj, Bar, Vir, Rijeka, Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Nikšić; Jasenovo polje sub m. Vojnik; Borkovići distr. Piva; in m. Žoljevica et Jerinja glava pr. Andrijevica; Njeguši (Ro); in valle fl. Lim (Ja, Ro); Lačica krš. sub monte Lovćen (Ro, Pej).

Juncaceae

Juncus L.

5978. *J. bufonius* L. — In arenosis humidis, ad ripas et ad fossas e regione infer. in subalp. adscendens in toto territorio frequens.

— f. *rostratus* HAUSM. — Perigonii phylla valde elongata. — Cum typo ad Bar (Ro).

*5979. *J. tenageia* EHRH. — In arenosis humidis reg. infer. — Ad Plavnica et Danilovgrad (Ro).

5981. *J. capitatus* WEIG. — In fossis et locis humidis reg. infer. mediterr. circa Bar (Ro).

5983. *J. bulbosus* L. — In humidis reg. infer. ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt).

5985. *J. alpinus* VILL. — In aquosis, turfosis et paludosis reg. subalp. — Circa lacus Crno et Barno jezero sub monte Durmitor (Pt, Ro).

— subf. *uni=biceps* LAEST. — Nanus, cca 10 cm altus, capitula 1—2, pauciflora. — In spongiosis inter Plav et Dečani ad fines Albaniae (Df).

5986. *J. anceps* DE LAHARPE var. *hercegovinus* (SAG.) HAY. — Caulis et rami anthelae graciliores; capitula 4—7-flora, minus numerosa. — In fossis et paludosis reg. infer. et subalp. — Circa Bar, Ulcinj et Vir (Ro, Do); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

*5991. *J. alpigenus* C. KOCH. — In pratis et pascuis reg. alp., cca 1600—2100 m. — Sjekirica, Mokra, Bjelastica planina (Ro).

5993. *J. articulatus* L. — In palud., pratis humidis et ad ripas reg. mont. et subalp. — Circa lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); Mokra sub m. Dziebeze (Sz); Sutorman supra Bar (Ho); ad Nikšić; Mratinje sub m. Maglić Pivski;

Šavniki et Andrijevića; Bukovica sub monte Durmitor (Ro); Krstac pr. Njeguši (Pej, Ro); Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

— f. *nigritellus* (D. DON) HAY. — Humilior; inflorescentia oligocephala ramis suberectis; perigonium rubrofuscum, capsula nigricans. — Cum typo in lacu sub monte Lovćen (Pej, Ro).

5994. *J. compressus* JACQ. — Ad fossas et in pratis humidis reg. infer., mont. et subalp. — Ad Rijeka (Pt); ad ripam lac. Scodrani (Pč, Ro); Danilovgrad (Pč, Ro); circa Bar, Vir, Šavniki et Andrijevića; Mratinje sub m. Maglič; Njeguška planina (Ro).

*— f. *viridiflorus* ASCH. GR. — Cum typo ad Plavnica (Ro).

5995. *J. Gerardii* LOIS. — In pratis humidis et in maritimis ad Ulcinj (Ro); etiam forma perigonii phyllis intense coloratis usque fere atris $\pm$ ad var. *atrofusum* TRAUTV. vergens.

5999. *J. monanthos* JACQ. (= *J. trifidus* L. subsp. *monanthos* A. GR.). — In saxosis reg. alp. — In monte Kom (Pč); Bjelastica planina (Ro).

6002. *J. glaucus* EHRH. — In paludosis et fossis reg. infer. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina; ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); circa Bar, Spuž et Danilovgrad; sub monte Maglič Pivski, Krstac pr. Njeguši (Ro); Velki Mikulići sub m. Rumija (Do).

6004. *J. effusus* L. — In humidis, palud. et fossis reg. infer. et subalp. — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt), Konjuhe et Štavna sub m. Kom (Ba).

— f. *compactus* LEJ. et COURT. — Inflorescentia $\pm$ glomerata. — Ad Bukovica sub monte Durmitor (Ro).

6005. *J. conglomeratus* L. — In fossis reg. infer. ad Danilovgrad (Ro).

*6006. *J. maritimus* LAM. — In aren. maritimis ad Bar (Do).

6007. *J. acutus* L. — In maritimis ad Bar (Ro).

— f. *longebracteatus* BUCHEN. — Inflorescentia magis glomerata bractea perlonga multoties superata. — Cum typo ad Bar (Ro).

Luzula LAM. et DC.

6008. *L. Forsteri* (SM.) DC. — In silvis et dumetis reg. infer. et mont. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Rijeka (Ro).

*6009. *L. pilosa* (L.) WILLD. — In silvis et circa ovilia reg. subalp. — Crna planina loco Javorce et in m. Kom (Pt); Vuči potok in Vermoš planina ad fines Albaniae (Df); sub m. Durmitor (Ba); Brčeli supra Vir (Eb).

*6010. *L. luzulina* (VILL.) D. T. et SARNTH. — In silvis reg. subalp. — Ad pedem m. Durmitor (Ht); inter Kotor et Krstac; Njeguši, Andrijevića; Matoševo in valle fl. Tara (Ro sub *L. Forsteri*).

*6011. *L. silvatica* (HUDS.) GAUD. — In silvis et gramin. reg. subalp. et alp. — In m. Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro, De, Si); in m. Jastrebica-Bijela Gora (Pt); Kukuraj Brdo sub m. Kom (Pč); Peručica et Varda sub m. Kom (Sz, Ba, Ro); Maglić Pivski, Ljut supra coenob. Piva; in m. Balj et Sjekirica planina; supra Andrijevića; in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina; ad lac. Crno jezero sub m. Durmitor (Ro); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

*6015. *L. nemorosa* (PALL.) E. MEY. — In silvis et graminosis reg. subalp. et alp. — Crna planina loco Javorce (Pt); in valle fl. Tara (Pč); Zmijnica in Sinjavina planina (Ba); ad Andrijevića (Ro).

* — — subvar. *erythranthema* (WALLR.) HAY. — Flores rubelli vel cuprini. — In sax. m. Džiebeze distr. Kući (Sz); Bukovica sub m. Durmitor (Ro); Vermoš planina ad fines Albaniae (Df).

— — — f. *fuliginosa* ASCHERS. — Flores obscure fusc. — In alp. Sjekirica et Mokra planina supra Andrijevića (Ro).

6017. *L. spicata* (L.) LAM. et DC. — In pascuis reg. alp. — In m. Kom (Pt, Ro); Štavna sub monte Kom (Ro, Ja); Krivi do et Bjelastica planina supra Kolašin; Jablan vrh et Gradište in Sinjavina planina; Javorje planina (Ro); Širokar distr. Kući; Vermoš planina ad confines Albaniae (Df).

*6018. *L. sudetica* (WILLD.) DC. — In silvaticis reg. subalp. — Ad Kovčice sub m. Durmitor (Pt).

6019. *L. campestris* (L.) LAM. et DC. subsp. *vulgaris* GAUD. — In gramin. et silvis reg. subalp. et alp.

frequens. — Crna planina loco Javorce; Carine sub monte Kom (Pt); Rupa Konjska sub monte Vila et Mali Maglič distr. Kuči (Sz, Ba); Treblješ luka pr. Lukavica planina (Ho); Sinjavina planina loco Zmijnica (Ba); in valle Tara pr. Matoševo; in valle fl. Lim et Zlorječica; in monte Zeletin, Balj et Sjekirica planina supra Andrijevice; Ledenica planina et Maglič Pivski (Ro); Sutorman supra Bar (Eb); in monte Durmitor loco Savin Kuk (De, Si).

— subsp. *multiflora* (EHRH.) A. GR.* — In pratis et dumetis reg. infer., mont. et subalp. frequens. — In m. Jastrebića-Bijela Gora (Pt); Javorje planina (Pč); insula Vranina (Eb); Njeguši, Podgorica, Vir, Bar, Ulcinj, Danilovgrad, Matoševo et Andrijevice (Ro); Vuči potok pr. Vermoš planina (Df).

* — — — f. *alpestris* R. BEYER. — Vermoš planina et Širokar distr. Kuči (Df).

Cyperaceae

Pycreus PAL.

6020. *P. flavescens* (L.) RCHB. — In pratis udis et locis humidis reg. infer. — Ad Rijeka et Danilovgrad (Pt, Ro); in fossis ad Sinjac et Vir (Pč); ad Štoj distr. Primorje (Ba); circa Bar (Ro).

6022. *P. serotinus* (ROTTB.) HAY. — In fossis reg. infer. ad Vir (Pč).

6026. *P. longus* (L.) HAY. — Ad ripas et fossas reg. infer. — A ripam lacus Scodrani pr. Sinjac, Vir et Plavnica (Eb, Pč, Sz, Ro, Ja); Rijeka (Pt, Ro, Ho); Bar (Ro, Do).

*6028. *P. badius* (DESF.) HAY. — A praeced. discernitur anthelae ramis paucioribus (2—4), brevioribus (ad summum 8 cm longis) minus ramosis, caule acutius trigono, glumis obscure ferrugineis. — In fossis et palud. reg. infer. ad Bar et Vir (Ro).

6029. *P. rotundus* (L.) HAY. — Ad ripas aren. lacus Scodrani non procul a vico Dodoš (Pč).

Galilea PARL.

6032. *G. mucronata* (L.) PARL. — In aridis arenosis maritimis ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

*) Conf. ROHLENA V. Beitr. 120.

Dichostylis PAL.

6034. *D. Micheliana* (L.) NEES. — In arenosis humidis et in palud. reg. infer. — Ad Rijeka (Pt); insula Vranina (Pej, Ro).

Fimbristylis VAHL.

6036. *F. dichotoma* (L.) VAHL. — In ripa arenosa lacus Scodrani non procul a vico Dodoš et in fossis ad Vir (Pč).

Cyperus L.

*6038. *C. fuscus* L. — In arenosis udis, in irriguis et ad fossas reg. infer. — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt); in valle Zeta, Morača et ad Vir (Pč); Plavnica et insula Vranina (Pej, Ro); coenob. Morača (Ja).

— subf. *virescens* (HOFFM.) KOCH. — Spiculae virescentes. — Ad Rijeka (Kn).

Eriophorum L.

6043. *E. angustifolium* ROTH. — In pratis palud. et in spongiosis reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pč); Građište in Sinjavina planina (Ba).

6045. *E. latifolium* HOPPE. — In turfosis et pratis palud. reg. mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina; Pašina Voda sub m. Durmitor (Pt); ad Andrijevica et Berane; Sjekirica planina (Ro).

Schoenoplectus (RCHB.) PALLA.

6046. *Sch. setaceus* (L.) PALLA. — In aren. humidis et ad fossas reg. infer. — Ad ripam lac. Scodrani pr. Plavnica (Pej, Ro); Bar, Ulcinj et Danilovgrad (Ro).

— f. *clathratus* (RCHB.) HAY. — Fructus intense transverse rugosi. — Ad ripam fluv. Zlorječica pr. Andrijevica (Ro).

6047. *Sch. cernuus* (VAHL) HAY. — Ad rivulum Sušica pr. Danilovgrad (Pt); Kolašin (Ba).

6049. *Sch. lacuster* (L.) PALLA. — In palud. et ad ripas reg. infer. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); in lacu Scodrano (Pč).

* — — *f. capitatus* HAUSSKN. — Anthelae rami valde abbreviati, inflorescentia densa. — Cum typo ad Lipovik pr. Rijeka (Ro).

6050. *Sch. Tabernaemontanii* (GMEL.) PALLA. — In arenosis et humidis ad Bar (Do).

— — var. *longespiculosus* ROHL. V. Beitr. 121. — Spiculis multo maioribus oblongis (15—20 mm longis), longius pedicellatis. — Ad ripam lacus Scodrani pr. Plavnica (Ro).

Holoschoenus LK.

*6054. *H. vulgaris* LK. subsp. *eu-vulgaris* HAY. — In palud. et pratis humidis reg. infer. — Sub Danilovgrad (Pč); Mosori pr. Podgorica (Ro).

* — — — var. *australis* (L.) HAY. — In saxosis ad Rijeka (Ro); in fossa inter Bukovica et Cetinje; Lopatina strana et Vranja Glavica pr. Njeguši (Pej, Ro); Bar (Do).

— — subsp. *romanus* (L.) HAY. In aren. marit. ad Ulcinj (Ro).

Blysmus PANZ.

6055. *B. compressus* (L.) PANZ. — In pratis et pascuis pinguibus reg. subalp. et alp. frequens. — Viruša dol sub Crna planina; Pašina Voda sub m. Durmitor (Pt); ad lac. Riblje, Barno et Srablje jezero sub m. Durmitor (Pt, Pč, Ro); Mokre sub m. Dziebeze (Sz); Črtov do supra coenob. Piva; Andrijevica; Sjekirica et Bjelastica planina; Krivi do et Štavna sub m. Kom; Jevik supra Njeguši (Ro).

Scirpus L.

6056. *S. silvaticus* L. — In palud., ad ripas et in pratis humidis reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pč); ad Han Murino pr. Velika distr. Vasojevići; Konjuhe sub m. Kom (Ba); Andrijevica (Ro).

Bolboschoenus (ASCHERS.) PALLA.

6058. *B. maritimus* (L.) PALLA. — In palud. et ad fossas reg. infer. — Ad rip. lac. Scodrani ad Sinjac et Vir (Pč, Ro); Rijeka (Ho); Bar et Danilovgrad (Ro); Crmnica (Eb).

Eleocharis R. BR.

6059. *E. palustris* (L.) R. BR. — In fossis et palud. reg. infer., mont. et subalp. frequens. — Danilovgrad (Pt, Ro); ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); ad ripas lac. Scodrani (Pč, Sz, Ro); Podgorica, Spuž, Nikšić et Andrijevića; Črtov do supra coenob. Piva; in lacu sub monte Lovćen (Ro); Bar (Do); Crmnica (Eb).

*— — f. *glaucescens* (WILLD.) ASCH. GR. — Gracilior, glaucescens. — Cum typo in lacu sub m. Lovćen (Pej, Ro).

— — f. *pumila* LGE. — Planta nana. — In inundatis fl. Crmnica prope Rijeka (Ro).

6060. *E. uniglumis* (LK.) SCHULT. — In palud. reg. mont. et subalp. — Mokro pr. Bijela (Pt); Blatište in m. Lovćen (Pej, Ro).

*6066. *E. acicularis* (L.) R. BR. — In inundatis ad Plavnica (Ro); in decliv. montis Rumija, cca 900 m (Do).

Schoenus L.

6067. *Sch. nigricans* L. — In pratis turfosis et in maritimis ad Bar et Ulcinj (Ro).

Cladium BOEHM.

6070. *Cl. mariscus* (L.) R. BR. — In lacu Scodrano ad ostium rivi Crnojevička Rijeka (Pč).

Elyna SCHRAD.

6071. *E. myosuroides* (VILL.) FRITSCH. — In pascuis et gramin. reg. alpinae in m. Durmitor (Pč, Ro, Ht); Kom supra Carine (Ba).

Carex L.

6072. *C. Davalliana* SM. — In pratis turfosis reg. subalp. — Ad lac. Riblje jezero et ad Pašina Voda sub monte Durmitor (Pt).

*6073. *C. rupestris* ALL. f. *orbelica* (VELEN.) STOJ. et STEF. — Inflorescentia pauciflora, spiculis inferioribus fere totis femineis. — In rupestr. summi montis Durmitor cca 2200 m (Ro).

6076. *C. distachya* DESF. — In rupestr. et dumetis reg. infer. dit. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj, Vir et Podgorica (Ro).

6079. *C. divisa* HUDS. — In gramin. et aren. reg. infer. — Ad Ulcinj (Ro).

— var. *longiculmis* WILLK. (= *C. divisa* var. *ammophila* KUEKENTH.). — Culmi elongati compresso-triquetri; spica saepe bractea perlonga suffulta; utriculi oblongo-ovati longius rostrati. — Cum typo ad Bar et Ulcinj (Ro).

— var. *chaetophylla* (STEUD.) DAVEAU. — Folia convoluta filiformia; spica brevis densa; utriculi ellipsoidei. — In pratis siccis ad Ulcinj (Ro).

6080. *C. contigua* HOPPE. — Sub m. Javorje et in valle flum. Tara (Pč); Mokra distr. Kuči (Sz); Cetinje (Kn); Andrijevića et Podgorica (Ro).

6082. *C. divulsa* GOOD. — In gram. et dumetis reg. infer. — Circa Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

— f. *Chabertii* (F. SCHULTZ) KNEUCKER. — Culmi pauciores firmi; folia breviter stricta rigidula; spica minus interrupta. — In herbis reg. subalp. — Gornja Krivača et Njeguška planina in m. Lovćen; Varda supra coenob. Piva (Ro).

6085. *C. paniculata* L. — In pratis turfosis et palud. reg. mont. et subalp. — Ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); Bukovica et Ranisava sub m. Durmitor (Ro); Berane; in valle Jelovica; Sjekirica planina (Ro); Vermoš planina et Širokar distr. Kuči; inter Plav et Gusinje (Df); Barno jezero sub m. Durmitor (Ko).

*6086. *C. diandra* SCHRK. — In pratis humidis reg. subalpinarum. — Ad ripas lacus Pošćensko jezero supra Šavniki (Ko).

6087. *C. brizoides* L. — In silvis reg. infer. ad Rijeka (Ro).

6088. *C. praecox* SCHREB. — In gramin. siccis et ad marg. silvarum reg. mont. et subalp. — Sub m. Lovćen et ad Grahovo (Pč); Vratlo supra Kolašin (Ba).

6090. *C. stellulata* GOOD. — In pratis humidis reg. subalp. — Viruša dol sub Crna planina et ad lac. Crno jezero

sub m. Durmitor (Pt); Sjekirica planina (Ro); Barno jezero
sub m. Durmitor (Ko).

— — var. *grypos* (SCHK.) KOCH. — Culmus humilior sub-
curvatus; spiculae approximatae pauciflorae obscurius coloratae.
— In pascuis alp. Bijele Carine sub m. Kom (Pt).

6091. *C. elongata* L. — In spongiosis reg. subalp. —
Sub m. Durmitor (Pč).

6092. *C. leporina* L. — In spongiosis reg. subalp. —
Sub m. Durmitor (Pč); Andrijeva (Ro); ad lac. Volujačko
jezero distr. Piva (Ma).

? 6093. *C. Lachenalii* SCHK. — In humidis Viruša
dol sub Crna planina et in m. Kom (Pt).

6096. *C. remota* L. — Ad ripas, fossas et in silvestr.
irriguis reg. infer. et subalp. — In valle fl. Tara (Pč); circa
Bar, Ulcinj et Andrijeva (Ro).

6100. *C. caespitosa* L. — In uligin. ad lac. Riblje je-
zero sub m. Durmitor (Pt).

6101. *C. elata* ALL. f. *nigricans* (BECK) HAY. — Glus-
mae nigrae concolores. — In pratis subalp. Treblješ luka pr.
Lukavica planina (Ro).

6102. *C. gracilis* CURT. — In palustr. reg. subalp. et
alp. — Ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pč); Korita
rovačka; Maglić Pivski (Ro).

6103. *C. fusca* ALL. (= *C. Goodenowii* GAY.). — In
humidis reg. subalp. — Sub m. Durmitor versus jugum Štulac
(Pč); ad lac. Volujačko jezero (Ma); Barno jezero sub m.
Durmitor (Ko).

— — f. *oxylepis* (SANIO) KUEKENT. — In alp. Korita ro-
vačka (Ro).

6105. *C. polygama* SCHK. — In pratis uligin. reg.
subalp. — Ad lac. Riblje et Barno jezero et sub jugo Štulac
sub m. Durmitor (Pt, Pč, Ba, Ro).

6106. *C. nigra* ALL. — In pratis alpinis montis Durmitor
(Ro).

6107. *C. atrata* L. — In pratis et pascuis reg. alpinae.
— In m. Durmitor loco Vališnica et jugo Šljeme (Pč, Ba, Ro);
in m. Ranisava et Maglić Pivski (Ro); Gradište et Somina in

Sinjavina planina (Ba); in alp. Bjelastica planina etiam forma $\pm$ ad var. *aterrimam* (HOPPE) HARTM. *vergens* (Ro); in m. Durmitor supra Škrka (Ko).

6110. *C. umbrosa* HOST. — In gramin. subalp. in Sinjavina planina (Pt).

6111. *C. verna* CHAIX. — In gramin. et silvis reg. infer., mont. et subalp. — In valle Viruša dol sub Crna planina (Pt); ad Cetinje, Grahovo et Vir (Pč ut *C. praecox* L.); in monte Hum Orahovski, Mali et Velki Maglić distr. Kući (Sz, Ba); circa Bar, Ulcinj et Andrijevića (Ro); Djinova Brda (Bierbach).

*6112. *C. ericetorum* POLL. var. *approximata* (ALL.). RICHT. — In sax. alp. montis Kom (Pt ut *C. membranacea* HOPPE); Bobotov Kuk in monte Durmitor (Ht); Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

6113. *C. pilulifera* L. — In pratis silvat. reg. subalp. ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

6114. *C. tomentosa* L. — In pratis palud. reg. infer. et subalp. — Circa Ulcinj et Podgorica (Ro); ad lac. Volučko jezero distr. Piva (Ma).

6115. *C. Halleriana* ASSO. — In collibus siccis et in rupestr. reg. infer. et mont. Non raro cum f. *pedunculata* KUEKENTH. — Circa Ulcinj et Podgorica (Ro); Cetinje (Če); Djinova Brda et Orlov Krš (Bierbach).

6117. *C. humilis* LEYSS. — In gramin. siccis in m. Žoljevica pr. Andrijevića cca 1380 m (Ro).

6118. *C. digitata* L. — In sax. reg. mont., subalp. et alp. usque ad 2200 m. — In valle fl. Morača super. (Pč); Gradište supra Kolašin (Ba); circa Andrijevića; Velki Krš sub m. Kom; Sjekirica et Mokra planina distr. Vasojevići; in m. Kom Vasojevički (Ro).

6119. *C. ornithopoda* WILLD. var. *elongata* LEYB. (= var. *castanea* MURB.). — Glumae femin. fuscae, viridiscarinatae, hyalino-marginatae, utriculi atrofusci. — In sax., dumet. et pratis reg. subalp. et alp. — In valle Peručica sub m. Kom (Pt, Ro), Sjekirica planina, Jerinja glava, Štit et Mokra planina distr. Vasojevići (Ro); in monte Durmitor loco Savin Kuk et Mali Durmitor (Pt, De, Si).

6124. *C. panicea* L. — In humidis reg. subalp. ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

*6126. *C. pendula* HUDS. — In palud. et dumetis reg. infer. ad Bar et Ulcinj (Ro).

6128. *C. glauca* MURR. — In pratis, dumetis et silvis reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina; ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); supra Vir (Pč); Cetinje (Kn); ad Bar et Podgorica (Ro).

— f. *leptostachys* SCHUR. — Spiculae mascul. 2—4, fere lineares. — In campo Ulcinjsko polje (Ro).

— f. *pubicarpa* ROHL. MBL. III:320. — Utriculi (etiam adulti!) dense puberulo-hirti. — Cum typo ad Bar et Ulcinj (Ro).

6129. *C. capillaris* L. — In pratis alpinis et subalp. — Ad lacus Crno et Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); in alp. m. Maglić Pivski (Ro).

6130. *C. limosa* L. f. *pauciflora* ASCHERS. — Spiculae femin. pauciflorae; glumae atrofuscae. — In pratis turfosis reg. subalp. ad lacum Barno jezero sub m. Durmitor (Ro, Ko).

6133. *C. pallescens* L. — In silvis et pratis humidis reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol; Bijele Carine sub m. Kom; in valle fl. Tara; ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); circa Andrijevića et Danilovgrad (Ro); ad lac. Volu jačko jezero distr. Piva (Ma).

6136. *C. ferruginea* SCOP. — In rupestr. m. Maglić distr. Kući (Ba).

— f. *spadicea* (HOST) KOCH. — Utriculi margine valde ciliati, superne sat dense hispidi. — In pascuis montis Kom (Pt).

6138. *C. sempervirens* VILL. — In rupestr. alp. montis Maglić Pivski cca 2200 m (Ro); supra lacum Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

6139. *C. laevis* KIT. — In rupestr. reg. mont., subalp. et alpinae in toto territorio frequens! (Conf. ROHLENA IV. Beitr. 96.)

6143. *C. lasiocarpa* EHRH. — In palud. et turfosis reg. subalp. ad Riblje et Barno jezero sub monte Durmitor (Pč, Ro, Ko).

6144. *C. hirta* L. — In pratis, ad fossas et vias reg. infer., mont. et subalp. — Circa Plavnica et Andrijeвица (Ro). — — f. *hirtaeformis* PERS. — Culmus et folia glabriuscula. — In valle fl. Tara (Pč); Viruša dol; ad lacum Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

6146. *C. distans* L. — In pratis humidis et ad fossas reg. infer. et subalp. — Circa Bar, Ulcinj, Podgorica et Andrijeвица (Ro).

6147. *C. Hostiana* DC. — In humidis ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt).

6148. *C. depauperata* GOOD. — In dumetis reg. subalp. ad lat. m. Balj pr. Andrijeвица (Ro).

6149. *C. flava* L. — In palud., humidis et rivularibus reg. subalp. — Viruša dol, Bijele Carine sub m. Kom; Riblje jezero et Pašina Voda sub m. Durmitor (Pt); sub jugo Štulac (Pč); Mokro distr. Kuči (Sz); ad Andrijeвица et Berane (Ro); inter Plav et Gusinje (Df).

*6150. *C. lepidocarpa* TSCH. — In humidis reg. subalp. ad lac. Volujačko jezero (Ma).

6152. *C. extensa* GOOD. — A cl. HAYEK e Monten. indicata; verosim. ad litora maris pr. Bar et Ulcinj.

6155. *C. silvatica* HUDS. — In silvis et dumet. reg. infer., mont. et subalp. — Peručica sub m. Kom (Pt); supra Kolašin (Pč); Bar, Danilovgrad et Andrijeвица (Ro); Vuči potok pr. Vermoš planina (Df).

6160. *C. riparia* CURT. — In humidis ad Ulcinj (Ro). — — subvar. *gracilescens* (HARTM.) A. GR. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

6161. *C. vesicaria* L. — In palud. ad ripam lacus Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt, Pč).

6162. *C. rostrata* STOKES. — In palud., spongiosis et ad fossas reg. subalp. et alp. — Sub monte Durmitor locis pluribus: Pašina Voda, Riblje jezero, Bukovica, Barno jezero, Mlinski potok et Valoviti do (Pt, Pč, Ro); Treblješ luka pr. Korita rovačka (Ro); in m. Velki Maglić distr. Kuči (Ba); inter Plav et Gusinje legit Dörfler formam, quae var. *utriculatae* (BOOT) BAILEY maxime similis est. (Conf. HAYEK in DAWW 1917:79.)

Gramineae

Bromus L.

6165. *B. ramosus* HUDS. subsp. *Benekenii* (SYME) HAY. — In silvis et dumetis reg. mont. et subalp. — Sub m. Vojnik (Pč); ad Šavniki, Mratinje sub m. Maglić et circa Anđrijevića (Ro).

— subsp. *euramosus* (A. G.) HAY. — Supra coenob. Piva, ad Anđrijevića et circa Rijeka (Ro).

6171-73. *B. erectus* HUDS. subsp. *eu=erectus* A. GR. — In herbis et pratis reg. mont., subalp. et alp. — In m. Durmitor et Javorje planina (Pč); Hum Orahovski et Veliki Maglić distr. Kuči (Sz); ad Anđrijevića (Ba); Viljuša, Njeguši (Ro).

— subvar. *pubiflorus* BORB. — Panicula laxa, vaginæ inferiores pilosae, spiculis patule pilosis. — Ad Velestovo distr. Katunska nahija (Ro).

— var. *transsilvanicus* (STEUD.) BECK. — In m. Hum Orahovski (Sz); Kom Kučki (Ho).

— f. *montenegrinus* (SAG.) HAY. — Robustior, folia latiora, spiculae permagnae. — Ad Njeguši (Sa); Korita rovačka (Ro).

— subsp. *pannonicus* (KUEMM. et SENDT.) A. GR. — Ad Bar et Njeguši (Ro).

— f. *hercegovinus* (BECK) A. GR. — Lovćen, Sinjavina planina, Šarišnik pr. Goraško, Borkovići distr. Piva, Žoljevica pr. Anđrijevića, ad coenob. Piva; Rijeka (Ro); in m. Rumija supra Bar (Do).

— var. *dissolutus* BECK (= f. *reptans* BORB.). — Lovćen, Njeguši, Žabljak et Bukovica sub monte Durmitor, Maglić Pivski, Ledenica planina, Bar, Ulcinj, Vir et Podgorica (Ro); Sutorman; Volovica pr. Bar (B, Do).

— subsp. *condensatus* (HACKEL) A. GR. var. *australis* (GRIS.) BECK. — Vučije Gornje prope Gvožd Han et circa Lukovo sub monte Vojnik (Pt); Bogojeva glava pr. Njeguši (Ro).

— var. *cilifer* BECK. — In monte Jerinja glava pr. Anđrijevića (Sk).

6177. *B. villosus* FORSK. var. *maximus* (DESF.) A. G. — In arenosis, incultis et ad sepes reg. infer. mediterr. — Circa Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

— — — f. *ambigens* (JORD.) A. GR. — Panicula erecta, subcontracta, ramis brevibus. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

6178. *B. madritensis* L. — In aren., lapid. et incultis reg. infer. et mont. frequens. — Circa Ulcinj et Rijeka (Ro); Bar (Ro, Do); in m. Rasovatac pr. Vir (Eb).

— — f. *ciliatus* GUSS. — Glumella margine longe ciliata. — Cum typo (Ro); etiam in m. Kosa supra Bar (Do).

6181. *B. tectorum* L. — In agris, incultis et ad vias reg. montanae. — Andrijevisa, in valle flum. Piva sub Goraško (Ro).

6182. *B. sterilis* L. — In cultis, sterilibus, ad vias et sepes reg. infer., mont., rarius subalp. — Cetinje (Pč); Orahovo distr. Kući (Sz); Kamenjak (Ho); Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Viljuša, Njeguši, Šavniki, coenob. Piva, Goraško et ad Andrijevisa (Ro); in m. Lovćen (To). — — f. *intermedius* RCHB. (= var. *pilosus* ROHL. II. Beitr. 31). — Glumis margine et ad nervos longe ciliatis. — Boljevići supra Vir (Ro).

6183. *B. secalinus* L. — Inter segetes reg. infer. et mont. — Njeguši (Pč); Andrijevisa, Viljuša et alibi (Ro); in m. Lovćen (Eb).

— — f. *submuticus* RCHB. — Gluma mucronata non aristata. — Ad Rijeka frequens (Ro).

— — f. *elongatus* (GAUD.) ASCH. GR. — Arista elongata glumae aequilonga. — Ad Spuž et Njeguši (Ro).

6184. *B. arvensis* L. — In agris, vineis et gramin. reg. infer. et mont. calid. frequens. — Ad coenob. Morača (Pč); Medun (Sz, Ro); Cetinje (Ba, Ro); Rijeka (Ba, Ro); Bar (Ba, Ro); Ulcinj, Vir, Podgorica, Danilovgrad, Andrijevisa, coenob. Piva, Njeguši; inter Bukovica et Cetinje (Ro).

— — f. *compactus* A. GR. — Panicula densa ramis erectis saepissime unispiculatis. — Ad lac. Pošćensko jezero supra Šavniki (Ro).

— — var. *hyalinus* (SCHUR) A. GR. f. *puberulus* ROHL. II. Beitr. 31. — Vaginae dense puberulae; panicula ampla laxissima ramis plurispiculatis post anthesin valde patulis; spiculae

maiores 5—8-florae; glumella 8—10 mm longa glabra arista subaequilonga. — Ad Podgorica, Spuž et Danilovgrad (Ro).
*— — f. *subsimplex* ROHL. IX. Beitr. 2. — Paniculae ramis post anthesin erectis (nec patulis) saepissime unispiculatis. — Ad Belveder pr. Cetinje (Kš).

6185. *B. racemosus* L. — In pratis humidis reg. infer. et montanae. — Mali Bostur sub m. Lovćen (Kš); Plavnica, Donja Zeta et Andrijevisa (Ro).

6186. *B. mollis* L. — In pratis, ad vias region. infer., mont., rarius subalp. — Cetinje, Danilovgrad (Pt, Ro); Njeguši, Ulcinj, Bar, Rijeka, Podgorica, Šavniki, Goraňsko et Andrijevisa (Ro).

— — f. *leiostachys* HARTM. — Spiculae glabrae. — Cum typo non raro.

6187. *B. commutatus* SCHRAD. — In herbidis, ad vias et in incultis reg. infer., mont., rarius subalp. — Ulcinj, Rijeka, Podgorica, Andrijevisa, Šavniki, Perućica sub m. Kom; nahija Katunska (Ro); Bar (Ro, Do).

— — f. *apricorum* SIMK. — Spiculae dense breviterque velutino-pubescentes. — Ad Rijeka (Ro).

6190. *B. squarrosus* L. — In collibus siccis, in saxosis et lapid. reg. infer., montanae calid., rarius subalp. — Medun (Sz); Bar, Ulcinj, Rijeka, Vir, Podgorica, nahija Katunska, Njeguši, Šavniki, coenob. Piva (Ro).

— — f. *megastachyus* BORB. — Spiculae maximae, 16—24-florae. — Cum typo ad Rijeka (Ro).

— — f. *puberulus* BECK. — Spiculae breviter pubescentes. — Borkovići distr. Piva cca 1400 m; in valle fl. Piva sub Goraňsko; Njeguši et Andrijevisa (Ro); in m. Kosa supra Bar, cca 1000 m (Do).

— — f. *villosus* (GMEL.) KOCH. — Spiculae $\pm$ villosae. — Ad Boljevići pr. Vir (Ro).

6192. *B. intermedius* GUSS. — In rud., ad vias et in vineis reg. infer. mediterr. — Ad Bar, Rijeka et Drušići (Ro).

— — f. *polystachyus* VIS. — Rami paniculae elongati multispiculati. — Cum typo.

6194. *B. molliiformis* LLOYD. — In incultis et aren. reg. infer. ad Bar (Ro).

Brachypodium BEAUV.

6197. *B. pinnatum* (L.) BEAUV. — In rupestr., gramin. siccis et dumet. reg. infer., mont. et subalp. — Sub clivo Mali Lonac supra Bar (Pč); sub m. Kom Kučki (Ho); Rijeka, Viljuša, Šavniki, coen. Piva, Danilovgrad, Andrijevića, Peručica sub m. Kom et ad latera montis Lovćen (Ro).

— — f. *megastachyum* UECHTR. — Spiculae multo maiores multiflorae. — In vineis reg. infer. ad Godinje pr. Vir (Ro).

— — var. *rupestre* (HOST) RCHB. — Folia glabra vaginis glabris vel parum ciliatis; glumella glabra, paleae aequilonga. — In sax. supra Bar (Ro).

— — var. *caespitosum* (R. S.) KOCH. — Caespitosum; folia rigida glabra margine scabra; glumella glabra quam palea longior. — In dumetis ad Grahovo (Pč); Podgorica, Bogojeva glava supra Njeguši (Ro).

*6198. *B. glaucovirens* (MURB.) FRITSCH. — In gramin. et dumet. reg. infer. et montanae. — Ad Bar et in m. Kosa supra angust. Sutorman (Do).

6199. *B. silvaticum* (HUDS.) R. S. — In silvis et dumetis reg. infer. et subalp. — Ad Andrijevića (Ho).

— — f. *villosum* LEJ. et COURT. — Spicae, folia et caules dense pubescentes. — Ad latera m. Lovćen; Peručica sub m. Kom; Viljuša, coen. Piva, Danilovgrad, Vir, Boljevići, Rijeka (Ro).

6200. *B. ramosum* (L.) R. S. — In sax., gramin., vineis et dumetis reg. infer. mediterr. — Danilovgrad et Boljevići (Pč); supra Bar (Ro); Podgora pr. Vir (Eb).

6201. *B. distachyum* (TORN.) BEAUV. — In rupestr., herbid., ad vias reg. infer. mediterr. — Limljani distr. Crmnica (Pč); Nikšić (Ba); Ulcinj, Bar, Rijeka et Drušići (Ro).

— — f. *monostachyum* (POIR.) GUSS. — In lapid. in campo Zeta pr. Podgorica (Ro).

— — f. *multiflorum* WILLK. — Spiculae 12—24-florae, plerumque 4—5. — In gramin. ad Bar (Ro).

— — f. *pubens* BECK. — Glumella pilis brevissimis aspera. — Ad Drušići et Bar (Ro).

Agropyron GAERTN.

6203. *A. caninum* (L.) BEAUV. — In silvis umbrosis et in fruticetis reg. mont. et subalp. — In valle flum. Tara et in Kukuraj brdo sub m. Kom (Pč); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma); Bukovica sub m. Durmitor; Šavniki, Mrastinje in valle fl. Piva; Peručica sub m. Kom, Andrijevića (Ro). — — var. *breviaristatum* BECK (conf. ROHLENA V. Beitr. 132). — Spiculae 2—3-florae, arista quam glumella brevior. — In alp. m. Durmitor locis Valovitiz et Dobri do (Ro). — — — f. *flexuosum* (HARZ) K. MALÝ. — Vaginae pilis retrorsis hirtae. — Andrijevića; Zakamen supra coenob. Piva (Ro).

6205. *A. repens* (L.) BEAUV. — In agris, cultis, rudetatis et ad vias reg. infer., mont. et subalp. — Gvozd sub m. Vojnik (Pč), Bar (Ba), Viljuša, Njeguši, Andrijevića, Rijeka, Drušići; Žabljak sub m. Durmitor (Ro).

— — f. *aristatum* (NEILR.) HAY. subf. *pubescens* (DOELL.) HAY. — Axis inflorescentiae $\pm$ pubescens. — Andrijevića; Drušići pr. Rijeka (Ro).

— — f. *glaucum* (HOST) HAY. — Ad Bar (Ba).

$\times$ *A. intermedium* var. *virescens* $\times$ *repens*. — Interparentes ad Njeguši et ad latera m. Lovćen (Pej, Ro).

* $\times$ *A. junceum* $\times$ *repens* = *A. pungens* R. S. — In litore ad Novi Bar (Do).

*6207. *A. intermedium* (HOST) BEAUV. — In gramin. siccis et in lapid. reg. infer. et mont. calidioris frequens.

— — f. *hispidum* (A. G.) HAY. — Vaginae infer. setosae pilosae. — Cum typo ad Njeguši frequens (Ro).

— — f. *dubium* (GREMLI) HAY. — Glumae breviter acuminatae glabrae. — In vineis ad Godinje pr. Vir et ad Drušići pr. Rijeka (Ro).

— — f. *aristatum* (SADL.) HAY. et subf. *longearistatum* (POSP.) HAY. — Cum typo non raro.

— — f. *virescens* (PANČ.) HAY. — Planta tota viridis. — Frequens! Non raro etiam in forma glumellis breviter vel longiuscule aristatis = f. *aristatum* BECK (= f. *armatum* ROHL. VIII. Beitr. 28).

— — var. *villosum* (SADL.) HAY. — Spiculae dense villosae; planta caesia. — Ad Podgorica (Ro).

*6209. *A. junceum* (L.) BEAUV. — In aren. marit. ad Bar (Do).

*— var. *Dostáliei* ROHL. — Foliorum vaginae densissime retrorso-velutinae, glumae 5—7—(9) nerviae. — Cum typo ad Novi Bar (Do).

Triticum L.

6214. *T. ovatum* (L.) GR. G. — In vineis, aridis et ad vias reg. infer. mediterr. et mont. calid. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč); Vir (Pč, Ro); Nikšić (Ba); Bar, Boljevići, Rijeka, Podgorica et Danilovgrad (Ro).

— var. *triaristatum* (WILLD.) A. GR. — Cum praeced. frequens. — Bar, Ulcinj, Vir, Boljevići, Rijeka et Podgorica (Ro, Do).

6215. *T. triunciale* (L.) GR. G. — In gramin. et ruder. reg. infer. medit. ad Bar (Ho, Ro).

*6217. *T. uniaristatum* (VIS.) RICHT. — In gramin., lapidos. et incultis reg. infer. dic. medit. — Ad Bar et Podgorica (Ro).

T. aestivum L. et *T. turgidum* L. var. *durum* DESF. cultum.

6224. *T. villosum* (L.) M. B. — In gramin. siccis, lapid., in ruder. et ad vias reg. infer. et mont. calidioris frequens. — Cetinje (Pt, Ro); Medun (Sz); Rijeka (Ho, Ro); Bar (Ba, Ro); Ulcinj, Vir, Podgorica, Njeguši, Danilovgrad (Ro); Bioče et Lopate (Ja).

— f. *coloratum* ROHL. V. Beitr. 133. — Spiculae intense violaceo-coloratae. — In aren. et lapid. ad Podgorica versus confines Albaniae frequentissime! (Ro); Volovica pr. Bar (Do).

— f. *glabratum* (BORB.) A. G. — Spiculae minores, glumella tantum apice ad nervos pilosa, ceterum glabra. — Cum typo.

Secale L.

6226. *S. montanum* GUSS. — A sequente dignoscitur radice perenni, spicae rachide fragili, glumis in apicem aristiformem cito (nec sensim) attenuatis, glumella indistincte trinervia, arista brevior (cca 10—15 mm longa). — In m. Lisa pr. Andrijevice (Ba); in m. Lovćen (To).

6227. *S. cereale* L. — Ubique cultum et saepe subspontaneum.

Hordeum L.

6229. *H. europaeum* (L.) ALL. — In silvis humidis et umbr. reg. subalp. — Sub m. Kom Kučki (Ho); Ranisava et Pašina Voda sub m. Durmitor; supra coen. Piva; Jerinja glava pr. Andrijevica (Ro); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma).

6232. *H. vulgare* L. et *H. distichon* L. in agris cultum.

6234. *H. bulbosum* L. — In gramin. siccis reg. infer. dic. mediterr. — Ad Bar, Podgorica et Kokoti (Ro).

6237. *H. maritimum* WITH. subsp. *eumaritimum* HAY. — In aren. maritimis pr. Ulcinj (Ro).

*— — — f. *pubiglumis* ROHL. Věstn. Kl. Přír. Praha 1921. — Spiculis pubescentibus. — Cum typo ad Ulcinj (Ro).

— — subsp. *Gussoneanum* PARL. — Glumae spicarum lateralium inter se aequales aristiformes. — In gramin. ad Bar (Ro, Do).

— — — f. *hirtellum* DEG. — Glumella breviter pilosa. — Ad Bar (Ro, Do).

6238. *H. murinum* L. — In ruder., incultis et lapid. reg. infer. et mont. — Cetinje (Pt, Pč); Danilovgrad (Pč); Čekšlin (Ho).

— — subsp. *leporinum* (LK.) A. GR. — In rupestr., lapid., incultis et ad sepes reg. infer. et mont. calidioris frequens. — Medun (Sz); Cetinje (Ba); Podgorica, Njeguši, Bogetići, Nikšić, Dragovoljići, Ulcinj et alibi (Ro).

Sesleria SCOP.

6240. *S. auctumnalis* (SCOP.) FR. SCHULTZ. — In gramin., dumetis, silvis et rupestr. reg. infer., mont., subalp. in toto territorio.

6241. *S. nitida* TEN. — A praeced. differt: estolonosa; folia in mucronem levem cito (nec scabridum sensim) acuminata; panícula brevior (2—5 cm longa), sed crassior (cca 7—12 mm lata). — In rupestr. reg. infer., mont., subalp. et alp. — In valle fl. Morača et Tara (Pč); Njeguši, Krivačko ždrilo sub m. Lovćen, Spuž, Sutorman et in m. Javorje planina

(Ro); in m. Maglić Pivski (B); Fuša Rudnice sub Prokletija planina (Df).

— f. *montenegrina* BECK. — Humilior 20—25 cm alta; folia 2—3 mm lata, panícula 1,5—2 cm longa. — In alp. m. Hum Orahovski (Sz); in m. Kosa et Rumija supra Bar (Do).

— f. *stenophylla* BECK. — Folia angusta complicata 1—1,5 mm lata. — Sutorman supra Bar (B).

— f. *fallax* BECK. — Spica 2,5—5 cm longa, 1—1,5 cm lata; glumellae arista media 2—3 mm longa, laterales distinctae. — In m. Velki Maglić (Sz).

6247. *S. coeruleans* FRIV. (conf. ROHLENA VII. Beitr. 49). — A sequente dignoscitur glumella longius aristata (arista media quam glumella fere aequilonga vel parum brevior), aristae laterales distinctae cca 1—2 mm longae. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae. — Crna planina, Mali Durmitor, Kom (Pt, Ro); in m. Lovćen, Velka Jastrebica et ad Mrčenov do sub m. Kom (Pč); in m. Velki Maglić et Hum Orahovski (Sz); Građište supra Kolašin (Ba); Mokra planina distr. Kuči; Sjekirica et Zeletin pr. Andrijevića; Bjelastica planina supra Kolašin; Korita rovačka (Ro).

6250. *S. coerulea* (L.) ARD. subsp. *varia* (JACQ.) HAY. — In rupestr. reg. subalp. et alp. — Ledenica planina et m. Maglić distr. Piva (Ro).

— — f. *scabridula* ROHL. in FEDDE Rep. XVII: 33. — Culmi ancipites compressi scabriduli. — In alp. montis Maglić Pivski, cca 2200 m (Ro).

— — subsp. *uliginosa* (OP.) HAY. — In turf. ad lac. Barno jezero sub m. Durmitor cca 1550 m (Ro).

6254. *S. tenuifolia* SCHRAD. — In rupestr. reg. subalp. et alpinae in toto territorio frequens.

— — f. *interrupta* (VIS.) ASCH. et KAN. — Panícula elongata ad 5 cm longa $\pm$ interrupta. — Non raro cum typo.

— — f. *pubiglumis* ROHL. SBGW. 1920. — Glumellis parte superiore breviter denseque puberulis. — In alp. m. Vojnik, Kom et Durmitor (Ro).

— — f. *iuncifolia* (SUFFREN) MARCHES. — Culmi rigidiores et elatiores, folia crassiora 1—1,5 mm crassa. — Cum typo in alp. m. Maglić Pivski (Ro).

— f. *longearistata* ROHL. l. c. — Arista terminalis glumellae elongata glumellam subaequans, dentes laterales aristati. — In subalp. Velki Krš supra Andrijevice cca 1200 m (Ro).

Arundo L.

6257. *A. Plinii* TURRA. — In lapid. et aren. marit. ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

Phragmites ADANS.

6258. *P. communis* TRIN. — In palud. et ad ripas reg. infer. et subalp. — Ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); ad ripas lac. Scodrani et in valle fl. Zeta et Morača (Pč, Pt, Ro).

Diplachne BEAUV.

*6260. *D. serotina* (L.) LK. — In lapid. reg. infer. mediterr. ad Bar (Ba).

Molinia SCHRK.

6261. *M. coerulea* (L.) MCH. — In pratis pinguibus reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pt, Pč, Ro); Pošćensko jezero supra Šavniki; Mratinje sub m. Maglić (Ro).

6262. *M. altissima* LK. — In fossis, frutic. et silvis reg. infer. et mont. — Ad Vir, Spuž, Danilovgrad et in m. Lastva čevska (Ro).

Eragrostis HOST.

6263. *E. megastachya* (KOEL.) LK. — In ruderalis reg. mont. calid. — Pračište distr. Katunska nahija (Ro); ad latera m. Lovćen (To).

6265. *E. minor* HOST. — In arenosis, lapidos. et ad vias reg. infer. — Rijeka (Pt); Vir (Pč); Danilovgrad (Pt, Ro); Spuž (Ro); Bar (Do).

6267. *E. pilosa* (L.) BEAUV. — In ruderalis, lapid. et ad vias reg. infer. et mont. — Rijeka (Kn); in valle fl. Tara (Pč); circa Podgorica et Spuž (Ro).

Melica L.

6272. 6273. *M. ciliata* L. subsp. *transsilvanica* (SCHUR) HACKEL var. *subaristata* ROHL. II. Beitr. 27. —

Gluma superior sensim in aristulam fere 2 mm longam acumina-
ta. — In sax. ad Bar et Godinje pr. Vir (Ro).

— subsp. *nebrodensis* (PARL.) COSS. — In sax. et
lapid. e reg. infer. usque in alp. in toto territorio frequens.

— — — f. *trebinjensis* (STROBL) A. GR. — Glumella ad
ad nervos medianos pilosa. — Trešnja pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — — var. *Magnolii* (GR. G.) PANT. — In sax. reg. subalp.

— Peručica sub m. Kom loco „Orlova Skala“ (Pt).

6277. *M. nutans* L. — In silvis et frutic. reg. subalp.
— In valle Peručica sub m. Kom (Pt); Šavniki; Bukovica sub
m. Durmitor; in m. Vojnik et Maglić Pivski (Ro).

6280. *M. uniflora* RETZ. — In silvis humidis et in
dumet. reg. infer., mont. et subalp. — In valle fl. Tušina (Pč);
Cetinje (Kn); Andrijevića, Ulcinj, Seljani pr. Vir, Drušići
pr. Rijeka, Viljuša; ad lat. m. Lovćen, Ljut supra coen. Piva
(Ro); in m. Kosa supra Bar (Do).

Briza L.

6281. *B. maxima* L. — In gramin. et asperis reg. infer.
et mont. calid. — Boljevići pr. Vir (Pč); Medun (Sz); Bar,
Ulcinj, Podgorica, Rijeka, Drušići et in nahija Lješanska (Ro,
Do); insula Lesandra et Vranina (Eb).

— f. *glabriflora* ROHL. V. Beitr. 130. — Glumellae omnes
glaberrimae. — Cum typo frequens (Ro).

— — f. *depauperata* ROHL. l. c. — Panicula depauperata
1—2spiculata, spiculis glabris suberectis. — Cum typo in nahija
Lješanska (Ro).

6282. *B. media* L. — In pratis reg. infer., mont., subalp. et
alp. — Danilovgrad, Viruša dol; Kovčice sub m. Durmitor
(Pt); Javorje planina et in m. Kom (Pč); Peručica, Hum Ora-
hovski (Sz); Ceklin (Ho); in m. Lisa pr. Andrijevića (Ba);
circa Andrijevića et in m. Vojnik (Ro).

— — f. *albida* LEJ. — Spiculae virescenti-albidae. — Velestovo
distr. Katunska nahija (Ro).

— — var. *Horákii* ROHL. II. Beitr. 27. — Elatior, panicula pauci-
ramosa et paucispiculata, ramo in nodo infer. unico, spiculis
typo multo maioribus (8—9 mm longis) 12—14floris dense
imbricatis. — In pratis alpinis. — In m. Kom (Ho, Ro); Sjekiz

rica et Balj supra Andrijevica; Konjsk planina (Ro). [Vix cum var. *elator* (S. S.) HAL. identica.]

6283. *B. minor* L. — In pascuis et pratis reg. infer. dic. mediterr. — Ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro).

Dactylis L.

*6287. *D. glomerata* L. subsp. *euglomerata* HAY. — In pratis, fruticosis et in silvis in tota ditione vulgaris.

— — — f. *scabra* (OP.) BECK subf. *abbreviata* DREJ. — Panicula densa ramis abbreviatis. — Non raro.

— — — f. *ciliata* PETERM. — Cum typo.

* — — — f. *striata* O. KUNTZE. — Foliis albo-striatis. — Lukavica planina; Mratinje sub m. Maglić (Ro).

* — — — f. *puberula* ROHL. SBGW. 1899. — Vaginae foliorum puberulae. — Cum typo ad Andrijevica (Ro).

— — — var. *montenegrina* ROHL. II. Beitr. 60. — Rhizoma longe repens, vaginae pilosae. — In humidis reg. subalp. ad Bukovica sub m. Durmitor (Ro).

— — subsp. *hispanica* (ROTH) ROHL. — In pratis et herbidis reg. inferioris et mont. calidioris frequens.

Cynosurus L.

6288. *C. cristatus* L. — In pratis et gramin. reg. subalp. — Viruša sub Crna planina (Pt); in m. Ivica et sub m. Durmitor (Pč, Ro); Mokra sub m. Dziebeze (Sz); Rikavac distr. Kući; Carine sub m. Kom (Ba, Ro); ad coenob. Piva; in m. Balj et circa Andrijevica (Ro). Etiam alibi!

6289. *C. echinatus* L. — In gramin. siccis reg. infer., mont. et subalp., usque ad 1600 m. — Ad Cetinje (Pt, Kn); Boljevići (Pč, Ro); Njeguši (Sz, Kn, Ro); sub m. Kom (Ho, Ro); Šavniki, Pošćensko jezero, Borkovići distr. Piva; Goraňsko; Balj supra Andrijevica; Peručica et Štavna sub m. Kom Vasojevički; Bar, Ulcinj, Vir, Podgorica (Ro); Bioče; supra coenob. Morača; in m. Pivljan; Kralje pr. Andrijevica; in m. Peh et Glave distr. Vasojevići (Ja).

— — f. *coloratus* ROHL. II. Beitr. 28. — Spiculae steriles cum aristis violaceae. — In m. Čevski Lisac cca 1000 m (Ro).

Sclerochloa BEAUV.

*6293. *S. dura* (L.) BEAUV. — In aridis, arenosis et ad vias reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Podgorica et Golubovići; ad Resna distr. Katunska nahija cca 800 m (Ro).

Poa L.

6296. *P. annua* L. — In cultis, ruderalis et ad vias e reg. infer. in alp. ascendens (—1900 m!). — Danilovgrad, Crna planina (Pt); Javorje planina, vallis Tara (Pč); Ulcinj (Ba, Ro); Bar, Rijeka, Cetinje; Sjekirica planina (Ro). Verosimiliter etiam alibi.

6297. *P. iubata* A. KERN. OeBZ. XXIII: 6 (conf. ROHLENA V. Beitr. 134). — A *P. annua*, quam radice annua revocat, discedit culmis saepissime solitariis vel paucis, foliis angustioribus (cca 1 mm), spiculis violaceo-variegatis, glumis subaequalibus trinerviis, glumellis ovatis obtusis ad carinam et marginem dense et longe niveo-pectinato-ciliatis. — In aren. et humidis maritimis ad Bar et Ulcinj (Ro).

6298. *P. bulbosa* L. subsp. *eubulbosa* HAY. — In aren., lapid. et gramin. reg. infer., mont. et subalp. ubique frequens, rarius in f. *vivipara* KOEL.

— — — subvar. *pseudoconcinna* (SCHUR) A. GR. f. *colorata* HACK. — Spiculae multiflorae intense rubellae. — Ad Cetinje et Njeguši (Ro).

— — — subsp. *concinna* (GAUD.) HAY. — In sax. reg. mont. et subalp. — Grahovo (Pč); Treblješ luka pr. Lukavica planina (Ho).

6300. *P. minor* GAUD. — In glareosis et ad nivem liquescentem reg. alp. — In m. Kom Kučki (Sz); Maglić Pivski usque ad 2300 m (Ro).

6302. *P. pumila* HOST. — In rupestr. et gramin. reg. mont., subalp. et alp. — In m. Lovćen (Huter); in m. Hum Orahovski et Velki Maglić (Sz); Cetinje (Kn); Lastva čevska, Čevski Lisac; Piperska Lukavica; Sutorman (Ro); in m. Rumija supra Bar (Do); in valle Vrbnica pr. Orak; ad Lever Tara et Krivi do distr. Piva; Savin Kuk in m. Durmitor (De, Si). — — f. *pallidiflora* (BECK) HAY. — Glumae pallidae. — In monte Balj et Sjekirica planina (Ro).

6305. *P. alpina* L. subsp. *badensis* (HAENKE) BECK
var. *glaucescens* BECK. — Folia glauca, angustiora ad summum
2 mm lata anguste cartilagineo-marginata. — In rupestr. et
gramin. reg. subalp. et alp. — Lovćen, Maglić Pivski, Ledenica,
Božur, coenob. Piva, Durmitor et Žoljevica pr. Andrijevića
(Ro); Vermoš planina (Df).

— — — — f. *brevifolia* (DC.) GAUD. — Folia non glauca, ba-
salia valde abbreviata. — In alp. m. Kom (Pč).

— — subsp. *eualpina* HAY. — In rupestr. et pascuis reg.
subalp. et alp. in omnibus montibus frequens, saepe in f.
vivipara L.

— — — subvar. *Rohlenae* HAY. Prodr. III: 263 (= f. *viridi-
flora* HACK. ap. ROHLENA II. Beitr. 28 non BECK). —
Culmus gracilis, ad 50 cm altus; folia tenuissima pilosa; pani-
cula laxa spiculis viridibus; glumellae obtusiusculae. — In m.
Čevski Lisac; inter Kotor et Njeguši (Ro).

— — — — f. *acuminata* HACKEL. — Glumellae acuminatae
apice saepe recurvae. — Ad Godinje pr. Vir (Ro).

— — — var. *pseudoiubata* ROHL. III. Beitr. 63. — Panicula
brevis ramis infimis binis; glumellae latiores apice obtusae. —
In rupestr. m. Durmitor (Ro).

— — — var. *arnautica* ROHL. V. Beitr. 137. — Humilis, solum
6 cm alta; foliis viridibus angustis (cca 1—1½ mm) plicatis, culmo
saepissime usque ad paniculam foliato, ligula foliorum omnium
(etiam inferiorum) elongata 2—3 mm longa, saepissime acuta;
panícula densa brevi ovata, ramis 1(—2) spiculas gerentibus,
spiculis infer. longiuscule, superioribus breviter pedicellatis, glu-
mellis obtusis margine, dorso et in nervis pubescentibus. — In
rupestr. summi montis Kom ultra 2300 m (Ro).

6307. *P. ursina* VELEN. (conf. ROHLENA V. Beitr. 136).
— Ab affini *P. alpina* L. dignoscitur: culmis gracilioribus tenuis-
simis, foliis angustioribus (basalibus cca 1 mm, caulinis cca 1,5
mm latis), panicula oblonga angusta, densiore contracta apice
± nutanti, ramis abbreviatis filiformibus, flosculis basi lana fere
destitutis, glumellis ad margines sericeo-pilosis et late flavescenti-
(vel fuscescenti-) scariosis. — In pratis et pascuis reg. alp. in
Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro).

6308. *P. cenisia* ALL. — In glareosis et rupestr. reg.
subalp. et alp. — Mrčenov do sub m. Kom (Pč); in m. Lisa

pr. Andrijevića; m. Gradište supra Kolašin (Ba); Lovćen (Ad); Maglić Pivski (Ro, B); Kom, Durmitor (Ro).

6309. *P. compressa* L. — In ruder., incultis, fossis, ad vias et muros reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina; Perućica sub m. Kom (Pt); Grahovo (Pč); Cetinje (Kn); Njeguši, Šavniki; Borkovići et Mratinje distr. Piva (Ro).

— — subvar. *polynoda* A. GR. Syn. II/1:421. — Boljevići, Godinje pr. Vir; Drušići pr. Rijeka (Ro).

6311. *P. nemoralis* L. — In silvis, dumetis et sax. reg. subalp. et alp., rarius infer. — Sub m. Durmitor (Pč, Ro); Hum Orahovski, Skrobotuša ad ped. m. Kukura et in valle Perućica sub m. Kom (Sz); in m. Kom Kučki (Ho); Božur planina et supra coenob. Piva; in m. Vojnik; Jerinja glava supra Andrijevića; Podgorica; Velestovo distr. Katunska nahija (Ro). — — f. *tenella* RCHB. — Flaccida; panicula flaccida laxissima, ramis capillaribus. — In umbr. sub m. Durmitor (Ro); Lovćen (Kš).

* — — var. *montana* KOCH. — In m. Durmitor (Pč).

— — var. *glauca* GAUD. (= var. *glaucescens* KERN.). — In sax. circa lacum Crno jezero sub m. Durmitor (Pt).

* — — var. *agrostoides* A. GR. Syn. II/1:408. — Korita rovačka, Andrijevića (Ro).

*6312. *P. palustris* L. — A cl. EBEL e Monten. indicata, sed sine loci specialis notitia.

6314. *P. trivialis* L. — In pratis pinguibus reg. subalp., sub m. Durmitor (Pč).

* — — var. *multiflora* RCHB. subvar. *glabriflora* ROHL. — Glumellae glabrae basi sine pilis arachnoideis. — In humidis vallis Jelovica pr. Andrijevića (Ro).

6315. *P. silvicola* GUSS. — In lapid., ruder. et in frutic. reg. infer., mont. (rar. subalp.) frequens. — Circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Njeguši, Šavniki, Mratinje sub m. Maglić Pivski, coenob. Piva, m. Vojnik; Andrijevića; in valle fl. Tara (Ro); in valle Vrbnica pr. Orak distr. Piva (De, Si).

— — f. *versicolor* (HAUSSKN.) HAY. — Spiculae et saepe culmi et vaginae violascentes. — Cum typo (Ro).

6316. *P. pratensis* L. subsp. *eupratensis* HAY. — In gramin. reg. infer. et mont. ad Velestovo distr. Katunska nahija et ad Plavnica (Ro).

— — — f. *anceps* GAUD. — In humidis ad Andrijevice (Ro).

— — subsp. *angustifolia* (L.) HAY. — In pratis reg. infer. et subalp. — Velestovo, Bar, Andrijevice; sub m. Durmitor (Ro); ad lac. Volujačko jezero (Ma).

* — — — f. *puberula* BECK. — Vaginae dense breviter pubesulae. — Cum typo sub m. Durmitor (Ro).

6317. *P. stiriaca* FRITSCH et HAY. — Supra lacum Crno jezero sub m. Durmitor; Pivska planina: Pišče, Lever Tara et Nedajno (De, Si).

— — f. *Rohlenae* HAY. — Folia inferiora cum vaginis dense breviter puberula. — In silvis reg. subalp. 800—1200 m. — Ad lat. montis Balj pr. Andrijevice et supra coenob. Piva (Ro).

6319. *P. Chaixii* VILL. — In sax. silvat. reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pč, Ro); in m. Balj pr. Andrijevice (Ro). — — f. *rubens* (MCH.) A. GR. — In alp. Štirni do pr. Lukavica planina (Ro).

6320. *P. hybrida* GAUD. — In silvis reg. subalp. dic. septentr. — Sub m. Durmitor (Pt, Ro); ad lat. m. Maglić Pivski versus Mratinje; in m. Vojnik (Ro); Piva planina: ad Nedajno (De, Si).

6322. *P. violacea* BELL. — In pratis et rupestr. reg. subalp. et alp. in dic. septentr. — Pavlova livada (Ho); in m. Durmitor: Velki Štulac et Srablje jezero; Konjsk planina; Lukavica (Ro); inter Plav et Dečani (Df); supra vallem Sušica distr. Piva (De, Si).

Glyceria R. BR.

6323. *G. maxima* (HARTM.) HOLLMBG. — In palud. ad flum. Morača et ad rip. lac. Scodrani (Pč).

6325. *G. plicata* FR. — In palud., ad ripas et fontes reg. subalp. — Sub m. Žoljevica pr. Andrijevice; Berane; Črtov do sub Ledenica planina; Bukovica sub m. Durmitor (Ro).

* — — var. *depauperata* CRÉP. — Panicula subsimplex, fere racemiformis. — Črtov do sub Ledenica planina (Ro).

6326. *G. fluitans* (L.) R. BR. — In fossis et palud. reg. infer. et subalp. — Danilovgrad (Pt); Vir (Pč); Konjuhe pr. Andrijevice (Ba).

— var. *spicata* (BIV.) FORM. — Panicula spiciformis, spiculae laterales subsessiles; glumella obtusiuscula, nervis parum prominentibus. — In humidis vallis Viruša sub Crna planina (Pt).

Festuca L.

6336. *F. vulgaris* (KOCH) HAY. (= *F. ovina* L. var. *vulgaris* KOCH). — In gram. et rup. reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol sub Crna planina (Pt); Cetinje (Pč).

— f. *laevifolia* (HACK.) HAY. — Folia levia. — In rupestr. ad Vir (Ro).

6339. *F. stricta* HOST var. *polita* HACK. — Folia levia. — In rupestr. et pascuis reg. subalp. et alp. dic. septentr. frequens; etiam in reg. infer. ad Bar! — Ledenica planina, Sinjavina, Žoljevica, Sjekirica, Mokro distr. Kuči, Maglić Pivski, Štirni do sub Lola planina, Durmitor, Velki Štulac (Ro).

? 6340. *F. glauca* LAM. — In monte Kom (Pč). Certissime ad aliam speciem pertinet.

? 6341. *F. vaginata* W. K. — In sax. m. Javorje (Pč). Potius ad aliam spec. spectat.

6344. *F. Pančićiana* (HACK.) RICHT. — In lapid. reg. subalp. m. Vermoš planina ad fines Albaniae (Df). (Forma $\pm$ ad *F. sulcatam* verg.)

6345. *F. dalmatica* (HACK.) RICHT. — In rupestr. reg. infer. et mont. calidioris. — Rijeka, Drušići; Velestovo; Bogojeva glava pr. Njeguši (Ro); in m. Lovćen (Kš).

6346. *F. sulcata* (HACK.) NYM. — In rupestr. et gramin. siccis reg. infer., mont. et subalp. in toto territorio frequens.

— f. *prorepens* ROHL. VI. Beitr. 2. — Rhizoma subrepens. — In aren. et lapid. ad Vir (Ro).

— f. *barbulata* (HACK.) RICHT. — Glumella dorso hispida, margine longius ciliata. — Cum typo non raro.

— f. *saxatilis* (SCHUR) RICHT. — Caulis cum foliis levissimus. — Ad Bar et Boljevići (Ro).

— f. *glaucantha* (HACK.) RICHT. — Spiculae glauco-pruinosaе. — Velestovo distr. Katunska nahija (Ro).

6347. *F. vallesiaca* SCHL. — In pratis et gramin. siccis reg. infer., mont. et subalp. — Črtov do, Ledenica planina et Varda distr. Piva; ad Goraňsko et coenob. Piva; in m. Balj supra Andrijevica (Ro).

— var. *pseudovina* (HACK.) HAY. — In gramin. et rupestr. reg. infer. ad Boljevići et Vir (Ro).

? 6349. *F. alpina* SUT. — In rupestr. m. Lovćen loco Jezerski vrh (Ho). Non vidi.

*6353. *F. violacea* GAUD. subsp. *euviolacea* HAY. — In pascuis reg. alp. — In m. Kom et Durmitor (Pt, Pč, Ho, Ro, Sk).

*— — — var. *minor* HACK. — In pascuis reg. subalp. et alp. dic. septentr. — Kom, Durmitor, Ledenica planina, Maglič Pivski usque ad 2300 m (Ro).

— — — — f. *mutica* ROHL. SBGW. 1920. — Glumellae obtusiusculae muticae. — Cum typo in subalp. Ledenica planina (Ro).

6354. *F. heterophylla* LAM. — In silvis reg. infer., mont. et subalp. — Boljevići pr. Vir; Danilovgrad; Andrijevica; Varda supra coenob. Piva; in m. Vojnik et Lovćen (Ro). — f. *leiophylla* (HACK.) RICHT. — Folia basalia $\pm$ levia. — Cum typo ad Danilovgrad (Ro).

6355. *F. Porcii* HACKEL var. *angustifolia* (HACKEL) KRAJINA. — Folia angustiora (1—1,5 mm lata), ligulae minus ciliatae. — In pratis subalp. et alp. Štirni do sub Lola planina et in Korita rovačka (Ro). Forsan species propria.

*6356. *F. rubra* L. — In pratis et gramin. reg. mont. et subalpinae. — Kukuraj Brdo sub m. Kom (Pč); Andrijevica, Sjekirica planina, Črtov do sub Ledenica planina; Njeguši (Ro).

*— — — subsp. *fallax* (THUILL.) HAY. — In pratis ad Andrijevica (Ro).

6358. *F. varia* HAENKE subsp. *pungens* (KIT.) HAY. — In rupestr. reg. subalp. et alp. frequens. — Ledenica, Ranišava, Durmitor, Javorje, Maglič Pivski, Sinjavina, Sjekirica planina; Piperska Lukavica, Lovćen (Ro).

* — — — var. *pseudoxanthina* ROHL. SBGW. 1920. (Non cum var. *chlorantha* BECK identica.) — Spiculis pallide stramineis, brevius aristatis, culmis et foliis tenuioribus gracilioribusque. — In rupestr. montis Kom Vasojevički et montis Lovćen; Durmitor supra Crno jezero (Ro); in m. Lisinj supra Bar (Ba ut *F. xanthina*).

6359. *F. xanthina* R. S. — In monte Lovćen (Pichler); in monte Kom (Pč). Meo sensu loca hic enumerata potius ad *F. pungentem* var. *pseudoxanthinam* ROHL. pertinent. Fuša Rudnice sub m. Prokletija (Df).

6360. *F. paniculata* (L.) SCHINZ et THELL. (= *F. spadicea* L.). — In pratis reg. subalp. et alp. — Sinjavina planina (Pt); Durmitor (Pč, Ht).

— — f. *fibrosa* (GRIS.) HACK. — Vaginae foliorum infer. emarcidae demum in fibras dissolutae. — In pasc. alp. m. Bjezlastica planina, cca 1800—2000 m (Ro).

6362. *F. affinis* BOISS. et HELDR. var. *croatica* (HACK.) RICHT. — In pascuis et rupestr. reg. alp. et subalp. — In m. Lovćen (Ad).

— — var. *coarctata* (HACK.) BECK subvar. *montenegrina* BECK. — Folia latiora 2—3 mm lata, saepissime plana. — In alp. m. Vojnik, Ranisava, Maglić Pivski et in Korita rovačka; Žanjev do sub m. Lovćen (Ro).

6363. *F. silvatica* (POLL.) VILL. — In pratis silvestr. reg. subalp. in m. Durmitor (Pč).

6365. *F. arundinacea* SCHREB. var. *pauciflora* HARTM. — Folia angusta, 2—4 mm lata elongata plana vel siccano subconvoluta; panicula strictior erecto-patula, ramo primario cca 5, secundario 2-spicato; glumellae aristatae, arista 2 mm longa. — In humidis et fossis reg. infer., subalp. et alp. — Ulcinj; vallis Jelovica, Korita rovačka, Štirni do, Sjekirica planina, Vojnik; Balj supra Andrijevića; Barno jezero sub m. Durmitor (Ro).

6366. *F. elatior* L. subsp. *pratensis* (HUDS.) HACK. — In pratis reg. infer., mont. et subalp. — Bar, Ulcinj, Rijeka, Podgorica; supra coenob. Piva; Njeguška planina in m. Lovćen (Ro).

— — — f. *subspicata* G. MEY. — Non raro cum typo (Ro).

6367. *F. gigantea* (L.) VILL. — In dumetis et fruticetis reg. subalp. — Supra coenob. Piva; ad ripas rivi Zaždrijelje potok sub Lola planina usque ad 1300 m (Ro).

[Adnot.: *F. dimorpha* GUSS. a cl. PANČIĆ e m. Lovćen, Javorje et Durmitor et a cl. HORÁK e m. Lukavica planina indicata; meo sensu loca hic enumerata potius ad *F. variam* subsp. *pungentem* pertinent.]

Vulpia GMEL.

6368. *V. myurus* (L.) GMEL. — In cultis, ruderalis, arenosis et ad vias reg. infer., mont., rarius subalp. frequens. — Danilovgrad, Komani (Pt, Ro); Dobrsko selo pr. Cetinje (Pč); circa Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica; Velestovo distr. Katunska nahija; Andrijevisa (Ro).

6369. *V. dertonensis* (ALL.) VOLKART. — In aren. et rud. reg. infer. dic. mediter. — Circa Bar, Ulcinj et Podgorica (Ro).

*6371. *V. fasciculata* (FORSK.) FRITSCH (= *V. uniglumis* DUM.). — In aren. marit. ad Ulcinj (Ro).

6372. *V. ciliata* (DANTH.) LK. — In aren., lapid. et incultis reg. infer. dic. mediterr. frequens. — Circa Bar, Ulcinj (Ba, Ro); Rijeka, Vir, Podgorica, Donja Zeta, Njeguši (Ro).

* — — f. *glabrescens* ROHL. II. Beitr. 30. — Glumellis spicularum in parte infer. paniculae glabrescentibus, superioribus tantum ciliatis. — Cum typo ad Boljevići pr. Vir (Ro). (Est forma ad var. *imberbem* VIS. transiens.)

Catapodium LK.

6377. *C. loliaceum* (HUDS.) LK. — In aren. maritimis et locis apricis ad Bar et Ulcinj (Ba, Ro, Do).

Scleropoa GRIS.

6379. *S. rigida* (L.) GRIS. — In gramin. siccis, rupestr., ad vias et muros reg. infer. dic. mediterr. et mont. calidioris. — Ad Cetinje, Rijeka et Danilovgrad (Pč, Ro); Njeguši (Gi, Ro); Ulcinj, Bar, Podgorica et Vir (Ro, Do); ad coen. Mošća (Ja).

Lolium L.

6381. *L. temulentum* L. — Inter segetes reg. infer., mont. et subalp. — Njeguši (Pč); Bar et Ulcinj (Ba, Ro); Rijeka, Podgorica, Viljuša, Mratinje (Ro).

— f. *leptochaeton* A. BR. — Glumae flores supremos spiculae non superantes, arista tenuis, flexuosa glumella brevior. — Non raro cum typo (Ro).

— — — subf. *robustum* (RCHB.) KOCH. — Culmi scabri. — Cum typo (Ro).

— — f. monstr. *ramosum* SM. — Spica $\pm$ ramosa. — Ad Mratinje et Viljuša (Ro).

6382. *L. siculum* PARL. — In gramin. et aren. reg. infer. dic. mediterr. — Circa Ulcinj et Podgorica (Ro).

6384. *L. perenne* L. — In gramin. et pratis reg. infer. et mont. — Cetinje (Pč, Kn); Grahovo (Pč); Farmaki pr. Podgorica cum f. monstr. *ramoso* SM. (Ro).

* — — var. *tenue* (L.) SCHRAD. — Spica angusta, spiculis multo minoribus 3—4-floris. — Ad Njeguši (Ro).

6385. *L. multiflorum* LAM. subsp. *italicum* (A. BR.) SCHINZ et KELL. — Inter segetes reg. infer. — Ad Bar et Ulcinj (Ro).

— — — f. *submuticum* MUT. — Non raro (Ro).

6387. *L. loliaceum* (BORY et CHAUB.) HAND. MAZZ. (= *L. subulatum* VIS.). — In lapid. et aren. reg. infer. dic. medit. — Circa Ulcinj et Podgorica (Ro).

— — f. *aristatum* (LINDB. f.) HAY. — Glumellae $\pm$ longiuscule aristatae. — Non raro cum typo (Ro).

Lepturus R. BR.

6388. *L. cylindricus* (WILLD.) TRIN. — In aren. et lapid. reg. infer. mediterr. — Ad Štoj distr. Primorje (Ba); Podgorica (Ro).

Psilurus TRIN.

6392. *P. aristatus* (L.) DUV. — In incult., rupestr., collibus siccis et aren. reg. infer., mont. calidioris frequens, rarius ad vias reg. subalp. frequens. — Ad Ostrog et Vir (Pč, Ro); circa Bar, Ulcinj, Boljevići, Rijeka, Kokoti, Podgorica et Danilovgrad (Ro); Bioče (Df).

Nardus L.

6393. *N. stricta* L. — In pascuis reg. subalp. et alp. dic. septentr. frequens. — In m. Kom, Durmitor (Pč, Pt, Ro); Sinjavina planina (Ba, Ro); Velki Maglič distr. Kuči (Sz, Ba); Sjekirica planina, Ledenica, Lukavica, Konjsk planina; Bukovica sub m. Durmitor; Maglič Pivski (Ro); e mont. dic. merid. (Lovćen et Rumija) adhuc non vidi.

Sieglingia BERNH.

6394. *S. decumbens* (L.) BERNH. — In silvis, dumetis et pasc. reg. infer., mont. et subalp. — Danilovgrad, Viruša dol sub Crna planina (Pt); Žabljak sub m. Durmitor (Pč); in m. Sjekirica et Žoljevica pr. Andrijevice; Berane (Ro).

Danthonia LAM. et DC.

6395. *D. calycina* (VILL.) RCHB. — In pascuis et gramin. reg. infer., mont. et subalp. — Nikšićka Župa (Pč); Višljuša, Jasenovo polje sub m. Vojnik; sub m. Kom; m. Balj, Piševo et Žoljevica pr. Andrijevice; Velestovo distr. Katunska nahija; Boljevići, Bar (Ro).

Koeleria PERS.

6398. *K. subaristata* (PANČ.) DOM. Monogr. Koel. 165 (= *K. grandiflora* var. *subaristata* PANČ. Elench. 97). — „Paleis inferioribus apice in mucronem longiusculum productis, aut soluto infra apicem nervo mediano sub apice aristulatis, palea tum integra aut bidentata; spiculae e maximis cum aristula (cca 1 mm et ultra) 8,5 mm longae“ (PANČ. l. c.). — In herbis montis Kom (Pč).

6400. *K. splendens* PREŠL. — In rupestr. et gramin. e reg. infer. usque in alp. ascendens. — In m. Velka Jastrebica (Pč); Durmitor (Ko); Cetinje (Kn); Pivljan supra Kolašin (Ja); in m. Lovćen (Ad, Pč); ad Bar, Njeguši, Drušići pr. Rijeka, Velestovo distr. Katunska; Ranisava, Vojnik, Borkovići, Ledenica planina; Kom (Ro); Sustaš pr. Bar (B); in m. Rumija supra Bar (Do).

— f. *colorata* DOM. — Spiculae violaceo-variegatae. — In m. Ranisava et Maglič Pivski (Ro).

— f. *interrupta* DOM. — Panicula tota verticillato-interrupta. — Ad Bar (Ro).

— f. *pyramidata* DOM. — Robusta; folia latiora cum vaginis glabra; panicula valde lobata, spiculis maioribus 6—8 mm longis. — Borkovići et Ledenica planina distr. Piva (Ro).

— subf. *longiglumis* DOM. — Spiculae maximae 9 mm longae 3-florae, glumis et glumellis longe acuminatis. — In sax. marit. ad Bar loco Volovica (Ba).

— f. *fallacina* DOM. — Innovationes minus incrassatae; culmi glaberrimi. — In rup. reg. infer. — Ad Bar (Ro).

— f. *atherophora* DOM. — Glumellae mucronato-aristatae. — Čevski Lisac distr. Katunska, in m. Maglić Pivski (locis pluribus —2000 m), Črtov do sub Ledenica planina, cca 1900 m (f. *colorata* DOM.), in m. Durmitor locis pluribus (—2300 m); hic adsunt pluriores maxima ex parte grandispiculatae, paniculis minus densis excellentes, praeter alias f. *coloratae* quoque et formae parte vegetativa f. *pseudorigidulae* respondentes (DOMIN l. c. 95) (Ro). In m. Durmitor loco Lokvica 1800—1900 m (Ko fide MALÝ); supra lacum Crno jezero (De, Si).

— subf. *verticillata* ROHL. II. Beitr. 27. — Panicula verticillato-interrupta, spiculis subsessilibus. — In rupestr. ad Bar et Velestovo (Ro).

— subf. *pubiculmis* DOM. — Culmi superne molliter pubescentes. — In m. Ranisava cca 1700 m (Ro).

— f. *pseudorigidula* DOM. — Densissime caespitosa; folia basalia glauca glabra anguste convoluta. — In alp. m. Velki Maglić (Sz); Ledenica planina ($\pm$ ad f. *atherophoram* verg.) (Ro); in m. Durmitor loco Čvorov Bogaz (Ko teste MALÝ).

— f. *pubescens* DOM. subf. *subpubescens* (ROHL.) DOM. — Vaginis foliorum infer. molliter dense breviter pilosis, foliis nonnullis pro more pubescentibus. — In reg. mont., subalp. et alpina. — Šavniki, coenob. Piva et m. Maglić Pivski (Ro).

— subf. *microstachya* DOM. — Vaginis infimis breviter pubescentibus, foliis innovationum nonnullis saepe pubescentibus, spiculis diminutis cca $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ mm longis. — Ad coenob. Piva (Ro).

— f. *canescens* (VIS.) G. BECK. — Folia glauca glabra, spiculae cca 5—6 mm longae, glumis glumellisque undique vel dorso hirsutis usque villosis. — In valle fl. Piva ad coenob. (subf. *exaltata* DOM. foliis longioribus plurimis planis) (Ro).

— var. *subcaudata* (ASCH. et GR.) DOM. — Humilior ad 55 cm alta; folia glauca, basalia breviter convoluta glabra;

panicula angusta densa, spiculae minores 3,5—4,5 mm longae. — In reg. infer., mont. et subalp. — Collis Volovica pr. Bar (B); insula Vranina in lacu Skadarsko jezero (Eb); Podgorica, Katunska nahija, Farmaki, Lješko polje; Mali Štulac sub m. Durmitor (cca 1600 m); supra coenob. Piva (Ro); ad Nedajno in Pivska planina (De, Si).

— var. *durmitorea* DOM. — Densissime caespitosa; culmi graciles humiliores (—30 cm alti) saepe violaceo-colorati; folia basalia abbreviata 1—4 cm longa, plerumque convoluta, vaginis glabris saepe violaceo-suffusis; panicula brevis, minus densa; spiculae intense violaceo-coloratae glabrae, glumellis subaristatis. — In monte Durmitor locis pluribus cca 1800—2000 m; Maglić Pivski forma spiculis minus intense coloratis glumellis aristulatis, aristulis fere 1 mm longis (Ro).

6404. *K. gracilis* PERS. — In gramin. reg. mont. et subalp. — In m. Lovćen (Pč); ad Njeguši (Pej, Ro); Jastrebica (Ad); Carine sub m. Kom (Pt); in m. Lisa pr. Andrijevica (Ba).

— f. *colorata* (HEUFF.) DOM. — Folia mollia parum glauca, basalia breviora; culmi superne longe nudi; spiculae violaceo-coloratae. — In pratis siccis ad Andrijevica cca 900 m (Ro).

— f. *Rohlenae* DOM. l. c. 193. — A praeced. dignoscitur culmis humilioribus fere usque ad apicem vel conspicue supra medium foliatis, vaginis tantum infimis breviter dense pubescentibus, panicula minus colorata angustiore. — In pratis subalp. ad Andrijevica et in Sjekirica planina cca 1000—1600 m (Ro).

6406. *K. phleoides* (VILL.) PERS. — In arvis, incultis et inundatis reg. infer. mediterr. ad Bar, Ulcinj, Rijeka et Podgorica frequens (Ro).

— f. *robusta* BORB. — Elatior, panicula robusta semper lobata, lobis infer. elongatis. — Cum typo ad Ulcinj, Rijeka et Podgorica (Ro).

— f. *glabriflora* TRAUTV. — Spiculae glabrae vel glabrescentes. — Ad Rijeka et Bar (Ro).

— f. *multiaristata* ROHL. II. Beitr. 27. — Glumellae in spicula omnes aristatae. — Non raro cum typo (Ro).

6408. *K. pubescens* (LAM.) BEAUV. — In aren. dic. medit. ad Bar (B, Grimbürg, Do).

Trisetum PERS.

6410. *T. flavescens* (L.) BEAUV. subsp. *pratense* (PERS.) A. GR. — In pratis et inter segetes reg. subalp. — Kovčice sub m. Durmitor (Pt); Bukovica et lac. Barno jezero sub m. Durmitor (Ro); Črtov do et Varda sub Ledenica planina distr. Piva (Ro).

— — — f. *variegatum* (M. K.) ASCH. — In alp. Lukavica planina (Ho).

— — — f. *glabratum* ASCHERS. — Korita rovačka pr. Lukavica planina (Ro).

? — — subsp. *fuscum* (KIT.) HACK. — In gramin. reg. alp. in m. Javorje (Pč). (Sec. cl. HAYEK dubium.)

6411. *T. alpestre* (HOST) BEAUV. — In pratis reg. subalp. — Ad pagum Kovčice et ad lac. Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt). Non vidi.

*6414. *T. distichophyllum* (VILL.) BEAUV. subsp. *albanicum* (JÁV.) HAY. — In rupestribus et glareosis montis Kom Kučki et Kom Vasojevički, cca 1800—2200 m (Ro). — Specimina a me lecta foliis viridibus planis margine ciliato-scaberulis supra glabris, nervis minus prominulis cum descriptione (JÁVORKA Magy. Bot. Lap. 1919) bene congruunt, sed in eodem loco legi plantas, quae foliis margine sublevibus et iis surculorum steriliu glaucis rigidis apice pungentibus a typo vix differunt. Sed etiam in Alpibus Europae mediae occurrunt plantae, quae folia viridia mollia supra $\pm$ glabra, margine scabra habent ut in *T. *albanico*.

*6415. *T. myrianthum* (BERTOL.) PARL. — Ab omnibus spec. praeced. dignoscitur radice annua, spiculis minutis saepissime 2-floris, glumellis 1—1,5 mm longis. — In aren., lapid. et cultis reg. infer. — Ad Šestani distr. Primorje (Ba); ad Rijeka, Drušići, Kokoti, Lješko polje, Farmaki, Podgorica, Spuž et Danilovgrad (Ro).

Ventenata KOEL.

6417. *V. dubia* (LEERS) F. SCHULTZ. — In pratis siccis reg. mont. et subalp. — Velestovo distr. Katunska; Andrijevića (Ro).

Avena L.

6421. *A. compacta* B. H. — Dense caespitosa; folia setaceoconvoluta subpungentia cca 0,5 mm crassa, vaginis emortuis nitidis dilute fuscis; ligula lanceolata cca 1 mm longa; panícula racemiformis brevis, ramis brevibus, unispiculatis stricte erectis; glumae acuminatae subaequales (3)—5(—7) nerviae late scarioso-marginatae; axis longe pilosa; glumella dorso pilosa apice profunde bifida dentibus lanceolato-aristatis infra medium arista basi complanata demum torta provisa. — In rupestr. reg. subalp. et alp., rarius inferioris. — Sub m. Vučji Zub-Bijela Gora (Pč); Lisinjs, Rumijas et Medjurečka planina pr. Bar; in m. Velki Maglič distr. Kuči (Ba); in m. Kom, Ranisava, Durmitor (Valoviti et Dobri do); Ledenica planina et Maglič Pivski (Ro). Rarius in reg. inferiore: in rupestr. riparum fl. Morača supra Podgorica (Ro); in m. Kosa supra Bar (Do).

*6422. *A. Blavii* ASCH. et JKA. — A praeced., cui affinis, differt: laxe caespitosa; culmi rigidiores superne saepissime scabri; folia cca 2 mm lata, ligula elongata ad 4 mm longa; panícula longior (usque 20 cm), rami longiores (usque 1—1,5 cm), glumae inaequales 3nerviae. — In sax. reg. alp. in m. Durmitor loco Vališnica do et supra lac. Srablje jezero; Ledenica planina; Maglič Pivski (Ro); Savin Kuk in m. Durmitor (De, Si).

6425. *A. versicolor* VILL. — In rupestr. reg. alp. — In m. Durmitor jugo Šljeme (Pč); Mali Maglič distr. Kuči (Sz); Vratlo supra Kolašin (Ba); in summo monte Kom Vasojevički et in Bjelastica planina (Ro).

6426. *A. pubescens* HUDS. — In pratis reg. subalp. et alp. — Sjekirica planina; Kom, Peručica (Ro). Occurrunt formae foliis $\pm$ glabrescentibus ad var. *alpinam* GAUD. veregentes.

— f. *flavescens* GAND. — In pratis montanis ad Krivi do distr. Piva (De, Si).

6427. *A. pratensis* L. — In sax. reg. subalp. — Sub monte Durmitor versus jugum Štulac (Pč).

? 6428. *A. alpina* SM. — In pratis sub m. Durmitor (Pč). An ne ad *A. pubescentem* var. *alpinam* pertinet?

6430. *A. sterilis* L. — In cultis, vineis et gramin. reg. infer. mediterr. — Dujevo (Ho); circa Bar, Ulcinj, Boljevići, Drušići et Rijeka (Ro).

* — — *f. hirsutior* ROHL. II. Beitr. 26. — Glumellae usque ad apicem, aristae in parte inferiore longe hispidae. — Rarius cum typo (Ro).

— — var. *Ludoviciana* (DUR.) HUSNOT. — Spiculae multo minores, saepissime biflorae, glumae cca 20—25 mm longae. — In gramin. reg. infer. ad Mosori et Kokoti pr. Podgorica (Ro).

*6431. *A. fatua* L. — In gramin. reg. infer. — Insula Vranina (Eb).

6432. *A. sativa* L. — Ubique culta.

— — var. *diffusa* (NEILR.) A. G. — Culta ad Podgorica (Ro).

6434. *A. barbata* GOTT. — In cultis, lapidos., sterilibus et ad sepes reg. infer. et mont. calidioris frequens. — Ad Cetinje et Grahovo (Pč); circa Bar, Ulcinj, Rijeka, Drušići et Podgorica (Ro). Confer ROHLENA II. Beitr. 25.

Arrhenatherum BEAUV.

6438. *A. elatius* (L.) M. K. — In pratis et herbidis reg. mont. et subalp. — Lovćen (Ho); Ledenica planina, coen. Piva, Njeguši (Ro); inter Cetinje et Podgora (Eb).

— — *f. piliferum* BECK. — Vaginae infer. hirtae; glumellae sparse pilosae. — Bogojeva glava pr. Njeguši (Pej, Ro).

— — *f. biaristatum* PETERM. — Etiam glumella floris superioris longe aristata. — In alp. Štirni do sub Lola planina (Ro).

* — — *f. mutabile* ROHL. VIII. Beitr. 3. — Solum spiculae superiores in paniculae ramis ut in *f. biaristato*, ceterae ut in typo. — Ad Žanjev do pr. Njeguši frequens (Ro).

Holcus L.

6442. *H. lanatus* L. — In pratis humidis, in silvis reg. infer., mont. et subalp. — Piperi, Burone (Pt); in m. Javorje planina (Pč); Mratinje, Šavniki, Pošćensko jezero, Andrijevića, Berane, Njeguši, Cetinje, Godinje et Rijeka (Ro).

6443. *H. mollis* L. — Inter segetes reg. subalp. — Bukovica sub m. Durmitor; Peručica sub m. Kom; Mratinje sub m. Maglić (Ro).

Deschampsia BEAUV.

6445. *D. caespitosa* (L.) BEAUV. — In pratis humidis, in spongiosis, ad ripas et fruticetis reg. subalp. et alp. — Sub m. Durmitor (Pč, Ro); Peručica sub m. Kom (Pt, Sz, Ro); Mali et Velki Maglić; Mokro sub m. Dziebeze (Sz); Lovćen, Lukavica planina (Ho); Rikavac distr. Kuči; Velika distr. Vasojevići (Ba); ad lac. Volujačko jezero et Poljana distr. Piva (Ma); Sjekirica planina; Andrijevice (Ro).

— — var. *montana* (RCHB.) HAY. — Humilior; panicula magis contracta; spiculae maiores violaceo-coloratae. — In pratis et pascuis montis Maglić Pivski (Ro).

— — var. *montenegrina* ROHL. III. Beitr. 60. — Spiculis maioribus (6—7 mm longis) saepissime 3-floris fusco-violaceis arista glumellam superante panicula subcontracta. — In alp. Štirni do sub Lola planina et in Konjsk planina (Ro).

6446. *D. media* (GOU.) R. S. — Ab *D. flexuosa* dignoscitur: densius caespitosa; folia rigida glauco-pruinosa; ligula acuta elongata (usque 8 mm longa), arista quam glumella brevior indistincte geniculata. — In gramin. et lapid. reg. infer. et mont. calid. — Cetinje (Kn); Danilovgrad; Bogetići, Nikšić, coen. Piva (Ro).

6447. *D. flexuosa* (L.) TRIN. — In muscosis et pratis silvaticis reg. subalp. et alp. — Supra Kolašin (Pč); Mali Maglić (Sz); Kom (Ho, Ro); Suhi vrh pr. Kom (Ba); Sjekirica planina, Ranisava, Maglić Pivski (Ro).

* — — f. *Legei* RICHTER. — Spiculis pallidis albescentibus; glumis pellucidis. — Cum typo in monte Maglić Pivski (Ro).

* — — f. *brachyphylla* GAY. — Folia multo breviora, panicula laxior. — In formis approximatis ad Andrijevice et in m. Kom (Ro).

Aira L.

6450. *A. capillaris* HOST. — In incult., pascuis, lapid. et aren. reg. infer., mont., rarius subalp. — Danilovgrad (Pt); circa Ulcinj, Bar, Podgorica et Viljuša; etiam in m. Balj supra Andrijevice (Ro); Kralje sub m. Kom (Ja).

— — f. *ambigua* (DE NOT.) ASCHERS. — Glumellae florum amborum aristatae. — Ad Podgorica, Andrijevice, Bar et Njeguši (Ro); Bioče (Df).

Calamagrostis ADANS.

6460. *C. pseudophragmites* (HALL. f.) BAUMG. — In fruticetis ad ripas fl. Zlorječica, Lim et Peručica pr. Andrijeva (Ro).

6462. *C. epigeios* (L.) ROTH. — In silvis, ad ripas reg. infer. et subalpinae. — Cetinje, Danilovgrad (Pč); sub m. Kom Kučki (Ho); ad lat. m. Vojnik (Ro).

6464. *C. varia* HOST. — In gramin., frutic. et silvat. reg. subalp. et alp. — Lovćen (Ad); Maglić Pivski, Durmitor loco Dobri do et ad lac. Barno jezero; Pošćensko jezero supra Šavniki; Pivska planina; m. Vojnik, Bukovica sub m. Durmitor (Ro); Bijela Gora (Pč); Crvena Stijena sub m. Durmitor (Pč); in m. Kom (Ho).

*— f. *inclusa* TORGES. — Aristae breviores e glumis non exsertae. — Frequentior ac typus (Ro).

*— f. *argentea* TORG. — Spiculae pallidae, albescentes. — In silvis sub m. Durmitor ad lac. Crno jezero (Ro).

6465. *C. arundinacea* (L.) ROTH. — In silvis et dumetis reg. subalp. et alp. — Sub m. Durmitor (Pč); in sax. silvae Skrobotuša ad pedem m. Kukura distr. Kuči (Sz). An ne ad spec. praeced. pertinet?

Ammophila HOST.

6466. *A. arenaria* (L.) LK. var. *australis* (MABILLE) HAY. — In arenosis maritimis ad Štoj et Ulcinj distr. Priemorje (Ba, Ro).

Apera ADANS.

6467. *A. spica=venti* L. — In agris, gramin. et ad vias reg. mont. et subalp. — Piperi (Pt); Andrijeva; inter coen. Piva et Gorańsko; Borković distr. Piva; Jasenovo polje sub m. Vojnik (Ro).

Agrostis L.

6469. *A. verticillata* VILL. — Habitu *A. albae* similis, sed dignoscitur: folia saepissime glaucescentia: ligulae breviores (2—4 mm) obtusae ad apicem denticulatae; panícula densiuscula saepe lobata ramis subverticillatis fere ad basin spiculis obsitis; glumae dense breviter appresse pubescentes (rarius so-

lum scabrae). — In incultis et humidis reg. infer. — Circa Bar (Ro).

6471. *A. alba* L. — In fossis, pascuis, ad ripas et in silvis humidis e reg. infer. usque in subalp. ascendens. — Sub m. Durmitor (Pč, Ro); Andrijevića (Ho).

— — f. *flavida* (SCHUR) A. GR. — Spiculae pallidae. — In ulig. ad Spuž et Danilovgrad (Ro); Bar (Do).

— — f. *gigantea* GAUD. — Elatior, ultra 1 m alta, folia latiora 4–11 mm lata; panicula ampla, laxa. — Njeguši, coenob. Piva; in m. Maglić Pivski et Ranisava (Ro).

— — f. *stolonifera* SM. — Caules prostrati. — Sub m. Durmitor (Pč).

— — f. *coarctata* (HOFFM.) RCHB. — Panicula contracta; folia convoluta. — In reg. infer. et mont. calid. — Ad Grahovo et Vir (Pč); Cetinje (Kn).

6472. *A. capillaris* L. — In pratis, silvis reg. infer., subalp. et alp. — Danilovgrad; Viruša dol sub Crna planina; Kovčice sub m. Durmitor (Pt); in monte Maglić Pivski (Ro). ? — — f. *humilis* A. GR. — An *A. vulgaris* var. *pumila* PARLAT. in PANTOCSEK Adnot. 17 „in pratis vallis Viruša dol et in pasc. montis Mali Durmitor“ indicata? (Verosim. loca Pantocsekiana hic enumerata partim ad *A. *byzantinam* pertinent.)

6473. *A. castellana* BOISS. et REUT. subsp. *eucastellana* HAY. (= *A. vulgaris* var. *aristata* GRIS. ap. PANT. Adn. 17). — In gramin. et frutic. ad Danilovgrad (Pt, Ro); Podgorica, Spuž (Ro).

— — subsp. *byzantina* (BOISS.) HACKEL. — Habitu *A. capillari* similis, sed dignoscitur foliis anguste linearibus (cca 1–1,5 mm latis), ligula longiore (cca 1 mm longa), panicula oblonga semper contracta; glumella glumis tertia parte*) brevior. — In herbidis et pratis siccis e reg. infer. usque in alp. ascendens. — In m. Kom (Ho, Ro); Podgorica, Spuž, Danilovgrad, Farmaki, Lješko polje, Drušići; Simunj et Lastva čevska distr. Katunska; Kapa supra Njeguši, Lovćen; Črtov do sub Ledenica planina; Piševo et Sjekirica planina supra Andrijevića (Ro).

*) Non „ter“. Confer. HAYEK Prodr. Fl. Balc. III:333 et ASCH. GRAEB. Synopsis II. 1:188.

*6474. *A. canina* L. f. *nobilis* (DE NOT.) PARL. — Spiculae parvae truncatae; glumella cum arista brevi glumis non longior. — In m. Jastrelica (Ad fide HALÁCSY).

6476. *A. rupestris* ALL. — In rupestr. reg. alp. dic. septentr. — Biješe Carine sub m. Kom (Pt); Mali et Veliki Maglić distr. Kuči (Sz); Crna planina et Planinica distr. Kuči; Crvena Ploča in Sinjavina planina (Ba); in m. Kom et Durmitor (Ro).

Gastridium BEAUV.

*6477. *G. ventricosum* (GOU.) SCHINZ et THELL. — In gramin., collibus apricis et in aren. reg. infer. — Ad Rijeka (Ho, Ro); circa Bar, Ulcinj, Podgorica et Drušići (Ro; conf. ROHLENA II. Beitr. 23); Podgora pr. Vir (Eb).

Polypogon DESF.

*6481. *P. maritimus* WILLD. — In aren. marit. ad Novi Bar (Do).

* — — f. *lobatus* ROHL. et DOSTÁL. — Panicula usque ad 1,5 cm lata et evidenter lobata ut in *P. monspeliensi*. — Cum typo (Do).

Lagurus L.

6484. *L. ovatus* L. — In arenos. marit. et lapid. reg. infer. — Ad Boljevići (Pč); circa Bar, Ulcinj et Štoj distr. Primorje (Ba, Ho, Ro, Do).

Alopecurus L.

6487. *A. Gerardii* VILL. — Ab *A. pratensi* differt rhizomate crasso vaginis demum in fibras solutis vestito, foliorum vaginis magis inflatis, panicula brevior globosa vel ovata cca 1 cm longa, glumis liberis sericeo-villosis breviter aristatis, glumella quam gluma parum brevior albo-membranacea oblique truncata infra medium arista brevi (cca 1 mm) obsita. — In gramin. et pascuis reg. alp. — In m. Kom et Durmitor (Pt, Ro); in sax. Mrčenov do sub m. Kom (Pč); Zeletin supra Andrijevice; Jablan vrh supra Kolašin; Maglić Pivski (Ro). — — var. *Pantocsekii* ROHL. III. Beitr. 60. — Folia valde glaucescentia rigida, inferiora falcato-recurva; glumae sine arista 5 mm longae in aristam sensim attenuatae, arista longior quam in typo

(cca 3 mm), arista glumellae 3—5 mm longa glumellas superans. — In pasc. alp. m. Durmitor loco Vališnica do (Ro).

6489. *A. pratensis* L. — In pratis reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pt, Pč); Borkovići distr. Piva; Piperska Lukavica (Ro).

6491. *A. geniculatus* L. — In palud. et fossis reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pč).

6492. *A. aequalis* SOBOL. — In aquis stagnantibus reg. mont. ad coenob. Piva (Ro).

*6493. *A. creticus* TRIN. var. *submuticus* ROHL. II. Beitr. 22. — A sequente dignoscitur vaginis $\pm$ dilatatis, glumis ad $\frac{4}{5}$ connatis ad carinam superne multo latius alatis, glumellis truncatis; in var. *submutico* ROHL. II. Beitr. 22 muticis vel superioribus breviter (1—2 mm) aristatis. — In palud. reg. infer. ad Ulcinj (Ro).

6494. *A. myosuroides* HUDS. — In incultis reg. infer. ad Bar (Ro).

6496. *A. utriculatus* PERS. — In incultis, pratis humidis, in fossis et ad rivulos reg. infer. et mont. calidioris frequentens. — Danilovgrad (Pt, Ro); Cetinje (Pč, Ro); Njeguši (Ld, Ho, Ro); Bar, Ulcinj, Vir, Rijeka, Podgorica, Spuž et Danilovgrad (Ro).

Heleocholea HOST.

6497. *H. alopecuroides* (PILL. et MITTERP.) HOST. — In inund., fossis et ad ripas reg. infer. et mont. — Cetinje (Pč); Rijeka (Kn); Vir (Ho).

6498. *H. schoenoides* (L.) HOST. — In aren. humidis et ad ripas lacus Scodrani pr. Vir et Rijeka (Pč, Kn).

Phleum L.

6500. *Ph. echinatum* L. — In lapid. et arenosis reg. infer. et mont. calid. — Grahovo (Pč); Vrojca pr. Medun (Ba); inter Kotor et Njeguši (Ro).

6501. *Ph. alpinum* L. — In pratis et pasc. reg. subalp. et alp. dic. septentr. — Crna planina et in m. Kom (Pt); Durmitor (Pč); Velki Maglič, Mokra sub m. Dziebeze, m. Vila;

vallis Peručica (Sz); Maganik, Treblješ luka (Ho); in m. Lisa pr. Andrijevića (Ba); Sjekirica planina, Zeletin (Ro).

*— — f. *flavescens* SCHUR OeBZ. 1859:16. — Spiculae virides. — In monte Zeletin supra Andrijevića (Ro) (confer ROHLENA V. Beitr. 124).

— — f. *subhirsutum* ROHL. III. Beitr. 59. — Rhizoma repens, culmi elati, vaginae superiores appresse hirsutae. — In pratis alp. Piperska Lukavica (Ro).

— — f. *subalpinum* HACK. — Culmi elati; panicula 4—8 cm longa; arista quam glumae dimidio brevior. — Carine sub m. Kom (Ba).

*— — var. *commutatum* (GAUD.) RICHT. — Panicula ovata vel breviter cylindrica; aristae tantum brevissime denticulatae. — In pasc. subalp. et alp. — Ledenica et Božur planina distr. Piva; Vališnica in m. Durmitor (Ro).

6502. *Ph. pratense* L. — In pratis et gramin. reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol; Kovčice et Riblje jezero sub m. Durmitor (Pt); Danilovgrad (Pč); Kom Kučki (Ho); Crvena Ploča in Sinjavina planina (Ba); Njeguši; Jerinja glava pr. Andrijevića (Ro).

— — var. *nodosum* (L.) SCHREB. — Frequentius ac typus. — Cetinje (Pt); Barno jezero sub m. Durmitor; Šavniki, Mrastinje, Vojnik, Lovćen (Ro).

— — var. *debile* VELEN. — Culmi humiles, graciles; panicula gracilis 1—4 cm longa, 4—5 mm lata; spiculae minores 2—3 mm longae, carina minus ciliata, in mucronem brevem cca 0,5 mm longum abeunte. — Rijeka, Šavniki, Jerinja glava, Čevski Lisac (Ro); Bostur in m. Lovćen (Kš).

6503. *Ph. phleoides* (L.) SIMK. — In gramin. siccis, in vineis et rupestr. reg. mont. et subalp. — Ad Klopot distr. Bratonožići (Pč); Sutorman supra Bar (Ba); Balj supra Andrijevića; coenob. Piva; Varda distr. Piva (Ro).

— — f. *ciliatum* (ČEL.) HAY. (Conf. ROHLENA II. Beitr. 22). — Glumae carina distincte ciliata. — In collibus siccis ad Podgorica (Ro).

6504. *Ph. paniculatum* HUDS. — In aren. et lapid. ad rip. fl. Lim pr. Andrijevića cca 800 m (Ro).

6505. *Ph. montanum* C. KOCH. — A *Ph. pratensi* et *phleoides* dignoscitur glumis apice sensim attenuatis (nec truncatis).

catis), a posteriore praeterea etiam glumis ad carinam longe ciliatis discedit. — In rupestr. et lapid. reg. infer., mont. et subalp. — Podgorica, Šavniki; ad ped. m. Balj pr. Andrijeva (Ro).

— *f. epilosum* ROHL. V. Beitr. 124. — Glumae carina epilosa vel parcissime pilosa. — Cum typo ad Šavniki (Ro).

6506. *Ph. Michellii* ALL. — In pratis et pasc. reg. subalp. et alp. in dic. septentr. — Sub m. Durmitor versus jugum Štulac (Pč); in summo montis Hum Orahovski et in monte Kom Kučki (Sz); Korita rovačka (Ro).

— *var. subincrassatum* GRIS. ap. PANTOCS. Adnot. 17. — Panicula fere ovato-oblonga 3—4 cm longa et usque ad 1,5 cm lata; spiculae maiores; glumae abruptius acuminatae. — In pasc. alp. frequentius ac typus. — Durmitor (Pt, Ro, De, Si); Maglić, Ledenica, Kom, Bijela Voda distr. Kući, Šjekirica, Zeletin, Sinjavina planina (Ro).

— *f. triaristatum* ROHL. V. Beitr. 124. — Glumella in aristam $\frac{1}{2}$ —1 mm longam abiens. — Non raro cum typo (Ro).

*6507. *Ph. graecum* BOISS. et HELDR. — A sequente dignoscitur glumis in aristam brevem cito acuminatis apice subdivergentibus, glumellis 5nerviis. Habitu etiam *Ph. montano* similis, sed ab hac specie discedit radice annua et glumellis obtusis. — Typum non legi.

*— *f. lobatum* ROHL. V. Beitr. 125. — Elatius usque ad 80 cm altum, panicula maiore (usque ad 20 cm longa) lobata. — In incultis et lapid. reg. mont. — Ad Njeguši (Pej, Ro).

*6508. *Ph. arenarium* L. — In aren. et lapid. reg. infer. — Circa Bar, Ulcinj et Vir (Ro).

6509. *Ph. subulatum* (SAVI) A. GR. — In pascuis sub m. Velka Jastrebica (Pč).

Lasiagrostis LK.

*6511. *L. calamagrostis* (L.) LK. — In rupestribus e reg. infer. usque in alp. ascendens! — Rijeka (Pt, Kn); Cetinje (Kn); „In sax. per aprica dicionis vulg.“ (Pč); Medun (Ba); Hum Orahovski (Sz); Andrijeva, Ostrog (Ho); Konjuhe (Ba); Viljuša, Borkovići; Maglić Pivski et Durmitor (Ro); Bioče et in m. Vjetrnik; in valle fl. Mala Rijeka pr. Nožica (Ja); Crkvice in m. Lovćen (Kš); in m. Rumija (Do).

Stipa L.

6512. *S. bromoides* (L.) BRAND. — In sax. et frutic. reg. infer. et mont. calid. — Burone (Pt); Čevo, Grahovo (Pč); Rijeka (Ho, Ro); Boljevići, Kokoti, Podgorica, Spuž; in valle flum. Zlorječica pr. Andrijevića, cca 800 m (Ro).

6517. *St. pennata* L. subsp. *eupennata* A. GR. — In rupestr. et gramin. e reg. infer. usque in alpinam. — Crna planina (Pt); Cetinje; Čevo, Durmitor, Javorje planina (Pč); Hum Orahovski (Sz); Rumija (Ba). [Verosimiliter loca hic enumerata (saltem partim) ad subspeciem sequentem pertinent.]

— subsp. *mediterranea* (TRIN. et RUPR.) A. GR. — Bar; Čevski Lisac distr. Katunska; Konjsk~~e~~ et Lukavica planina; Štirni do sub Lola planina (Ro); in m. Lovćen loco Velki Bostur (Kš).

— — — subvar. *gallica* (ČELAK.) HAY. — In vineis ad Boljevići supra Vir, cca 100 m (Ro); in m. Rumija, cca 1400 m (Do); Krivi do distr. Piva (De, Si).

— — — — f. *asperrima* (ŠIRJAEV) HAY. — Culmi brevissime hirtuli. — In m. Rumija (Do).

Oryzopsis MICHX.

6519. *O. miliacea* (L.) ASCH. et SCHWEINF. f. *Thomasii* (DUBY) RICHT. — In lapid. et incult. — Ad Ulcinj, Bar, Drušići pr. Rijeka; Podgorica (Ro).

Milium L.

6523. *M. effusum* L. — In silvis reg. subalp. — Crna planina ad ovilia Javorce dicta (Pt); Varda planina distr. Piva; Maglić Pivski; Žabljak sub m. Durmitor; sub m. Kom; in m. Balj pr. Andrijevića (Ro).

— — f. *elatius* KOCH. — Robustum; panicula post florendum contracta, ramis erectis. — Bukovica sub m. Durmitor; in valle fl. Jelovica sub Bjelastica planina (Ro).

Anthoxanthum L.

6527. *A. odoratum* L. — In pratis et gramin. e reg. infer. in alp. ascendens. — Cetinje (Pt, Kn); Ivica planina, Durmitor (Pč).

— f. *montanum* A. GR. — In pascuis m. Maglić Pivski et in Sjekirica planina (Ro).

— var. *bulgaricum* VELEN. — Ad Šavniki, Bar, Rijeka, Podgorica, Njeguši, Cetinje et in m. Balj pr. Andrijevića (Ro).

6529. *A. aristatum* BOISS. — In inundatis ad Crnojevička Rijeka (Ro).

6530. *A. ovatum* LAG. — A praeced. dignoscitur glumis duabus superioribus 2 mm longis arista brevi glumam secundam non superante provis. — In aren. et lapid. ad Farmaki et Podgorica cca 50 m (Ro).

— f. *laxiflorum* ROHL. VI. Beitr. 3. — Panicula elongata 4–5 cm longa laxa. — Cum typo (Ro).

— f. *leiostachys* (GANDGR.) ROHL. l. c. — Glumae inferiores glabrae. — Rarius cum typo (Ro).

Phalaris L.

6533. *Ph. bulbosa* L. — Perennis; rhizoma obliquum; culmi basi in nodos 1–4 incrassati; panicula oblonga vel cylindrica; glumae lanceolatae acutae utrimque uninerviae ad carinam anguste alatae, alis integris ad apicem sensim attenuatis; gluma interior tantum una linearis villosa vix 1 mm longa; glumella et palea 4–5 mm longae pilosae. — In herbidis, humidis et ad sepes reg. infer. in valle fl. Zeta sub Danilovgrad (Pč).

*6535. *Ph. brachystachys* LK. — Ad viam pr. Njeguši (Kš).

5636. *Ph. minor* RETZ. — In cultis, vineis et ad vias reg. infer. — Ad Ulcinj (Ro).

Typhoides MNCH.

6539. *T. arundinacea* (L.) MCH. (= *Phalaris a.* L.). — In lacustr. ad ripam lac. Scodrani pr. Sinjac (Pč).

Leersia SW.

6541. *L. oryzoides* (L.) SW. — In fossis ad Vir (Pč).

Cynodon RICH.

6546. *C. dactylon* (L.) PERS. — In aren., lapid. et ad vias reg. infer. et mont. calid. — Cetinje (Pč, Kn); Podgorica (Ro); Bar (Do).

Digitaria HEIST.

6547. *D. sanguinalis* (L.) SCOP. — In aren., incultis et agris reg. infer. et mont. calid. — Ad Vir, Cetinje et Grahovo (Pč); ad Bar, Njeguši et Plavnica (Ro).

Panicum L.

6551. *P. crus-galli* L. — In incultis, ad vias et fossas reg. infer. et mont. calid. — Ad ripas lacus Scodrani (Pč); Danilovgrad (Pč, Ro); Nikšić (Ho); Cetinje (Kn); Njeguši (Ro).

— f. *brevisetum* DOELL. — Cum typo ad Njeguši et Mratinje (Ro).

6553. *P. miliaceum* L. — In agris cultum et non raro spontaneum.

Setaria PALL.

6555. *S. glauca* (L.) BEAUV. — In cultis et ruderalis reg. infer. et mont. — Rijeka (Kn); Njeguši, Podgorica; Mratinje sub m. Maglić (Ro).

6557. *S. viridis* (L.) P. BEAUV. — In cultis et ruderalis reg. infer. et mont. — Cetinje (Pt, Kn); Danilovgrad (Pč); Andrijeva (Ho); Podgorica, Šavniki, coenob. Piva, Mratinje (Ro).

6559. *S. verticillata* (L.) BEAUV. — In cultis reg. infer. et mont. calidioris. — Ad Rijeka et Grahovo (Pč); Podgorica (Ro).

— f. *robusta* (A. BR.) HAY. — Robustior; spica $\pm$ lobata. — In dumetis ad Podgorica (Ro).

Imperata CYR.

6560. *I. cylindrica* (L.) PAL. BEAUV. — In aren. marit. ad Ulcinj; ad ripas lacus Scodrani inter Godinje et Vir; in inund. rivi Crmnica sub Boljevići (Ro).

Erianthus MICHX.

6561. *E. ravennae* (L.) PAL. BEAUV. — A cl. HAYEK e Monten. indicatus; verosimiliter ad Bar et Ulcinj.

6562. *E. Hostii* GRIS. — A praeced. discedit culmo sub panicula $\pm$ scabro, ligulis longioribus (2—3 mm) breviter pi-

losis, panicula brevior (cca 20 cm) stricta gracili, ramis ap-
presis glabris; glumis inferioribus rufescentibus obtusis (rarius
parum acutis) subbidentatis. — In fossis et fruticetis reg. infer.
— Zagarač et Martinovići (Pt); sub Ostrog et Danilovgrad
(Pč); Spuž (Ho, Ro); Podgorica (Ro).

Andropogon L.

6565. *A. ischaemum* L. — In graminosis siccis, lapid.
et scopulis sax. reg. infer., mont., rarius subalp. — Cetinje
et Grahovo (Pč); Medun (Sz); Podgorica (Ho, Ro); coenob.
Piva, Rudine nikšićke, Njeguši, Velestovo distr. Katunska;
Spuž; etiam in m. Žoljevica pr. Andrijevice (Ro); ad coen. Mo-
rača; Bioče (Ja); Bar (Do).

Chrysopogon TRIN.

6567. *Ch. gryllus* TRIN. — In arenosis, pratis et col-
libus siccis reg. infer., rarius montanae calidioris. — Danilov-
grad, coen. Duga (Pt, Ro); sub monte Lovćen; inter Nikšić
et Gvozd Han (Pč); Spuž (Ho, Ro); Ulcinj, Bar, Podgo-
rica, Boljevići, Drušići, Kokoti et Rijeka (Ro); insula Vra-
nina (Eb).

Sorghum PERS.

6568. *S. halepense* (L.) PERS. — In fruticetis, ad
vias et in fossis reg. infer. — Danilovgrad (Pt, Pč); Podgorica
(Ro); Topolica pr. Bar (Do).

— f. *muticum* (HACK.) HAY. — Spiculae muticae. —
Cum typo (Ro).

— f. *leiostachyum* (HACK.) HAY. — Spiculae glabrae. —
Ad Podgorica (Ro).

Cymbopogon SPRENG.

6569. *C. hirtus* (L.) JANCH. — In sax. et lapid. reg.
infer. — Ad Boljevići pr. Vir in forma ad var. sequentem verg.
(Ro).

— f. *pubescens* (VIS.) HAY. — Folia angusta cca 1 mm
lata; spicae breviter pilosae. — Ad Pristan Bar sub colle Volo-
vica; Drušići pr. Rijeka (Ba).

Tragus HALL.

6571. *T. racemosus* (L.) DESF. — In aren., ruder. et ad vias reg. infer. et mont. calid. — Rijeka (Pt); Cetinje, Grahovo (Pč); Bar (Do).

Zea L.

Z. mays L. — Ubique culta.

Orchidaceae

Cypripedium L.

6572. *C. calceolus* L. — A cl. HAYEK e Monten. indicatum; locus mihi ignotus.

Ophrys L.

6573. *O. fusca* LK. — In pratis humidis reg. infer. — Ulcinjsko polje (Ro).

6583. *O. oestrifera* M. B. subsp. *balcanica* (SOÓ) HAY. var. *cornuta* (STEV.) HAY. — In gramin. et pratis reg. infer. — Ulcinj, Bar, Rijeka, Podgorica, Danilovgrad, Spuž (Ro).

6587. *O. aranifera* HUDS. — In gramin. reg. infer. — Podgorica (Ro).

6588. *O. Bertolonii* MOR. — In pascuis et olivetis reg. infer. — Ulcinjsko polje; Bar; Vrh suta pr. Bar usque ad 800 m! (Ro).

6593. *O. fuciflora* (CR.) RCHB. — In silvaticis m. Rumija (Jovović fide Ba); in pratis ad Bar (Ro).

Orchis L.

6594. *O. papilionacea* L. var. *parviflora* WILLK. — In sax. clivi Granica pr. Cetinje reg. mont. (Pč).

6595. *O. morio* L. subsp. *eumorio* HAY. — In pratis et herbiculis reg. infer., mont. et subalp. — Viruša dol (Pt); in pratis montis Rumija (Jovović); Donja Krivača supra Njeguši et in monte Lovćen (Pej, Ro); ad Vir, Podgorica, Danilovgrad, Spuž, Bar et Andrijevisa (Ro).

— — — f. *nana* CHENEV. — Cum typo non raro, saepe $\pm$ ad subsp. *pictam* (LOIS.) A. G. vergens (conf. ROHLENA V. Beitr. 117).

— — subsp. *picta* (LOIS.) A. GR. — Inter Krstac et Cetinje (Ld).

— — — f. *albiflora* BOISS. — Ad Andrijevice locis pluribus frequentior ac typus! (Ro).

6597. *O. coriophora* L. subsp. *eucoriophora* HAY. — In pratis humidis reg. subalp. — Kovčice sub m. Durmitor (Pt); in m. Lovćen (To).

— — subsp. *fragrans* (POLL.) HAY. — In gramin. humid. — Vermoš planina ad confines Albaniae (Df).

6599. *O. globosa* L. — In pratis reg. subalp. — Viruša dol; Peručica sub m. Kom (Pt); Crna planina (Ba); in valle Jelovica sub Bjelastica planina (Ro).

6600. *O. ustulata* L. — In pratis reg. mont., subalp. et alp. — Peručica sub m. Kom (Pt, Ro); Kom, Jerinja glava, Maglič Pivski, Vojnik, Varda distr. Piva; Andrijevice; Velesovo et Lastva čevska distr. Katunska (Ro).

6601. *O. tridentata* SCOP. subsp. *eutridentata* HAY. — In pratis, gramin. et dumet. reg. infer., mont., rarius subalp. — Njeguši; ad lat. m. Lovćen; Bukovica pr. Cetinje; inter Vir et Seljani (Ro).

— — — var. *commutata* (TOD.) RCHB. — Ad Cetinje (Če); Krivača sub m. Lovćen, Njeguši, Bar, Vir, Danilovgrad (Ro).

6602. *O. italica* POIR. — A cl. HAYEK e Monten. indicata; verosimiliter ad Bar et Ulcinj.

6603. *O. simia* LAM. — In collinis supra Bar (Ro).

6604. *O. militaris* L. — In gramin. ad latera montis Lovćen (Pej, Ro).

6607. *O. mascula* L. — In prat. silvat. reg. subalp. — In valle Peručica sub m. Kom (Pt); Vučji potok sub Vermoš planina (Df); Sutorman supra Bar (Eb).

6609. *O. provincialis* BALB. subsp. *euprovincialis* HAY. — In pratis montis Rumija (Jovović fide Ba); in m. Rasovatac pr. Vir (Eb).

— subsp. *pauciflora* (TEN.) HAY. — In herbid. reg. infer. et mont. — Circa Njeguši (Ld, Pej, Ro); Cetinje (Če); Gornja Krivača sub m. Lovćen (Pej); Čevski Lisac distr. Kaštunska; Bar, Vir (Ro).

6611. *O. quadripunctata* CYR. — In herbidis, fruticetis reg. infer. et mont. calidioris. — Circa Cetinje et Njeguši (Ld, Pej, Ro, Če); Podgorica (Ro); in m. Rasovatac pr. Vir (Eb).

× *O. pseudanatolica* FLEISCHM. = *O. pauciflora* × *quadripunctata* (= *O. Čelakovskýi* ROHL. Preslia II: 100). — Ad Cetinje (Če).

6612. *O. palustris* JACQ. — A cl. HAYEK e Monten. indicata. Locus spec. mihi ignotus.

6613. *O. laxiflora* LAM. — In humidis montis Rumija (Jovović fide Ba); Bar; Mosor pr. Podgorica (Ro); Konjuhe pr. Andrijevice (Ba).

6614. *O. romana* SEB. et

6616. *O. Spitzelii* SAUT. — A cl. HAYEK e Monten. indicatae. Verosimiliter ad Bar et Ulcinj.

6618. *O. sambucina* L. — In pratis reg. subalp. — In valle Peručica (Pt); Njeguši (Ho); Sinjavina planina (Ba); Zeletin supra Andrijevice (Ro).

*— f. *incarnata* WILLD. — In m. Kom et Mali Durmitor (Pt).

6619. *O. cordigera* FR. var. *Grisebachii* (PANT.) KLINGE. — Folia usque 6 fusco-maculata acuta, superiora lanceolata; labellum cuneato-orbiculare subintegrum; calcar conicum ovario fere dimidio brevius. — In pratis humid. reg. subalp. et alp. — Valles Viruša et Peručica (Pt); Crna planina (Ba); Kom Kučki usque ad 1800 m (Ja).

— var. *bosniaca* (BECK) KLINGE. — Folia 3—5, fere semper fusco-maculata, inferiora late obovata obtusa, media late elliptica, suprema lanceolata; labellum rhombo-orbiculare, 12—15 mm latum obtusum vel subrepandum, concolor vel leviter signatum. — In pratis humidis subalp. ad Žabljak sub m. Durmitor (Ro).

? 6620. *O. latifolia* L. — In pratis humidis reg. subalp. — Vallis Peručica sub m. Kom; Sinjavina planina (Pt); sub

m. Durmitor (Pč); Lukavica planina (Ho). Sec. cl. HAYEK dubia.

*6621. *O. maculata* L. subsp. *eumaculata* HAY. — In silvis et pratis reg. mont. et subalp. — Sub m. Durmitor (Pt, Ba); Andrijeвица, Berane; Dragovoljići pr. Nikšić (Ro); circa Kolašin (Ja); ad lac. Volujačko jezero distr. Piva (Ma). — — — var. *candidissima* KROKER. — Cum typo ad Berane (Ro).

— — subsp. *macrostachys* (TIN.) ROHL. V. Beitr. 117. — Folia immaculata; bractee ovario longiores; labellum trilobum purpureo-maculatum lobo medio producto; calcar crasse cylindricum subsaccatum dimidio ovarii longius. — In pratis humidis reg. subalp. — Bukovica sub m. Durmitor; Varda supra coen. Piva; Maglić Pivski; Jerinja glava supra Andrijeвица (Ro).

× *O. Boryi* SOÓ = *O. morio* subsp. *picta* × *O. quadri-punctata*. — A cl. HAYEK e Monten. indicata. Locus mihi ignotus.

Serapias L.

6622. *S. lingua* L. — In gramin. et olivetis reg. infer. ad Bar (Ro).

*6623. *S. cordigera* L. — In pratis m. Rumija supra Bar (Jovović fide Ba).

6624. *S. vomeracea* (BURM.) BRIQU. var. *stenopetala* VIERH. — In pratis humidis reg. infer. ad Bar, Danilovgrad, Spuž et Podgorica (Ro).

Loroglossum RICH.

6628. *L. hircinum* (L.) RICH. subsp. *euhircinum* HAY. (= *Himantoglossum h.* SPR.). — In herbiculis et dumetis reg. infer. et mont. — Ad Ceklin (Ba); Vir, Boljevići (Ro).

— — subsp. *caprinum* (M. B.) HAY. var. *calcaratum* (BECK) HAY. — Inflorescentia laxa; galea acuminata; calcar conicum 7–12 mm longum; labelli 7–12 cm longi lobus medius lateralibus 3–5-plo longior. — In m. Jerinja glava pr. Andrijeвица usque ad 1000 m (Ro); in valle fl. Lim (Ja).

Anacamptis RICH.

6629. *A. pyramidalis* (L.) RICH. subsp. *eupyramidalis* HAY. — In gramin., dumetis et lapid. reg. infer., mont., rarius subalp. — Cetinje et Njeguši (Ro, Kn); Rijeka (Pt, Ro); Kamenjak (Ho); Gornja Krivača et Krivačko osoje sub m. Lovćen (Pej, Ro); Bar, Ulcinj, Boljevići, Rijeka, Vir, Danilovgrad, Zagarać; in m. Tvrdjak et Čevski Lisac distr. Katunska nahija (Ro); Boljevići supra Vir (Eb).

— subsp. *brachystachys* (URV.) HAY. — A cl. HAYEK e Montenegro indicata.

Coeloglossum HARTM.

6631. *C. viride* (L.) HARTM. — In pratis, gramin. et pascuis reg. subalp. et alp. in toto territorio. Non raro forma floribus sine calcare.

— f. *bracteatum* RICHTER. — Bracteae flores superantes. — Non raro (Ro).

— f. *lanceifolium* ROHL. V. Beitr. 118. — Foliis duobus infimis obovato-lanceolatis basin versus longe attenuatis cca 13 mm latis, usque ad 65 mm longis, duobus superioribus anguste linearilanceolatis, 5—7 cm longis; bracteis ut in f. *bracteato* RICHTER flores superantibus. — Cum typo in subalp. Ledecnica planina distr. Piva (Ro).

Gymnadenia R. BR.

6632. *G. nigra* (L.) RCHB. — In pratis et pascuis reg. subalp. et alp. in dic. septentr. frequens. — Kom, Durmitor (Pt, Ba, Ht, Ro); Maganik, Lukavica, Crveno Ždrijelo (Ho); Maglić Pivski; Jerinja glava, Zeletin, Sjekirica, Bjelastica planina, Javorje, Sinjavina planina, Štirni do sub Lola planina (Ro); in m. Vila supra Rikavac (Df); Pivska planina (De, Si). E montibus dic. merid. Lovćen et Rumija adhuc non vidi.

6633. *G. albida* (L.) RICH. — In pratis et pascuis reg. alp. et subalp. — Carine sub monte Kom; sub Mali Durmitor (Pt); inter Plav et Dečani cca 1800 m (Df) [an ne (partim?) ad spec. sequent. pertinet?]; Savin Kuk in monte Durmitor (De, Si).

6634. *G. Friwaldii* HAMPE (confer. ROHLENA IV. Beitr. 88). — A praeced. discedit floribus candidis parum maiori

bus, spica brevior et densior, bracteis 1-nerviis flores subaequantibus, perianthii phyllis externis oblongo-ovatis quam interna angustiora aequilongis; labello leviter trilobo, lobis lateralibus semiovatis obtusis quam medium obtuse-triangulari subaequilongis; calcar filiformi acuto. — In pratis et pascuis reg. subalp. et alp. dic. septentr.-orient. — Štavna sub m. Kom; Zeletin et Sjekirica planina supra Andrijevića; Bjelastica planina 1000—1800 m (Ro); in m. Kom Kučki (Ja).

6636. *G. conopsea* (L.) R. BR. — In pratis humidis reg. subalp. — Perućica sub m. Kom; Kovčice sub m. Durmitor (Pt); in m. Sutorman (Pč); in m. Hum Orahovski (Sz); sub m. Kom Kučki (Ho); ad latera montis Lovćen (Eb, Pej, Ro); Rudo brdo (Ja); Boljevići supra Vir (Eb).

Platanthera RICH.

6637. *P. bifolia* (L.) RCHB. — In silvis, dumetis et pratis reg. infer. et mont. — Krstac pr. Njeguši (Ki); Vir, Zagarać, Danilovgrad, Andrijevića, Berane; nahija Katunska: m. Garać, Tvrdjak et Čevski Lisac (Ro).

6638. *P. chlorantha* (CUSTER) RCHB. — In silvis, dumet. et gramin. reg. mont. et subalp. — Njeguši; in m. Čevski Lisac, Tvrdjak et Garać distr. Katunska; circa Andrijevića etiam forma sine calcar! (Ro).

— f. *lancifolia* ROHL. IV. Beitr. 88. — Folia angustiora (cca 12—20 mm) oblongo-lanceolata. — Cum typo ad Andrijevića (Ro).

Helleborine HILL.

6640. *H. latifolia* (L.) DRUCE (= *Epipactis l.* ALL.). — In silvis reg. mont. et subalp. — Šavniki, coenob. Piva; Jerinja glava pr. Andrijevića; Cetinje, Njeguši; ad lat. m. Lovćen (Ro); in valle rivuli Svinjača pr. Kolašin (Ja).

6641. *H. atropurpurea* (RAFIN.) SCHINZ et THELL. (= *Epipactis rubiginosa* CR.). — In silvis reg. subalp. — Sub m. Durmitor (Pč); in silva Trepetlika et ad lat. m. Mojan ad fines Albaniae (Sz).

— f. *viridiflora* SANIO. — Flores luteo-virides. — Ad lat. m. Maglić Pivski versus Mratinje (Ro).

6642. *H. microphylla* (EHRH.) SCHINZ et THELL. — In silvis, pratis silvat. et in frutic. reg. subalp. — In m.

Hum Orahovski (Sz); in valle fl. Lim ad Andrijevica (Ja); in m. Rumija loco Velki Mikulići (Do).

6643. *H. palustris* (L.) SCHRK. — In pratis palud. reg. subalp. — Crna planina; Pašina Voda sub m. Durmitor (Pt).

Cephalanthera RICH.

6644. *C. rubra* (L.) RICH. — In sax., dumetis et silvis reg. mont. et subalp. — Crvena Stijena sub m. Durmitor (Pč); sub m. Hum Orahovski (Sz); Brotnik (Ho); circa Njeguši et in m. Lovćen (Pej, Ro); Jerinja glava pr. Andrijevica; Zagarać supra Danilovgrad; Drežnica pr. Nikšić (Ro).

6645. *C. longifolia* (L.) FRITSCH. — In silvis reg. subalp. — Ad lat. m. Maglić Pivski versus Mratinje (Ro).

6646. *C. alba* (CR.) SIMK. — In silvis, dumet. et sax. reg. mont. et subalp. — Njeguši; Lovćen, Vojnik; Zagarać supra Danilovgrad; Sutorman supra Bar (Ro).

Ionorchis BECK.

6648. *I. abortiva* (L.) BECK. — In silvis m. Lovćen raro (Pej, Ro).

— — f. *brevicornu* ROHL. V. Beitr. 119. — Perigonii phylla latiora et magis obtusa; calcar conicum rectum ovario dimidio brevius. — Cum typo in silva ad lat. m. Lovćen (Pej, Ro).

Epipogium RICH.

*6649. *E. aphyllum* SW. — In silvis ad latera m. Mojan ad confines Albaniae (Sz).

Spiranthes (L.) RICH.

*6650. *S. spiralis* (L.) K. KOCH. — In graminosis reg. mont. calid. — Inter Cetinje et Rijeka (Hadač).

Listera R. BR.

6652. *L. ovata* (L.) R. BR. — In silvis et pratis humidis reg. mont. et subalp. — Mali Šanik in m. Lovćen (Pej); Sutorman supra Bar (Eb); Varda supra coen. Piva; circa Andrijevica et in m. Balj; Gornja Bukovica sub m. Durmitor;

in distr. Katunska nahija: m. Tvrdjak, Pješevac et Čevski Lisac (Ro).

6653. *L. cordata* (L.) R. BR. — In silvis reg. subalp. ad pedem m. Durmitor (Ht).

Neottia SW.

6654. *N. nidus=avis* (L.) RICH. — In silvis reg. mont. et subalp. — In valle fl. Tara (Pt); sub m. Hum Orahovski (Sz); in m. Strenj vrh supra Bar (Ba); Jerinja glava pr. Andrijevice; ad lac. Crno jezero sub m. Durmitor; sub Hasanac planina pr. m. Kom; in valle fl. Jelovica pr. Kolašin; Grašina sub m. Lovćen (Ro).

Corallorhiza CHATELAIN.

6657. *C. trifida* CHATELAIN. — In silvis ad latera montis Lovćen loco Grašina (Pej, Ro).

Araceae

Arum L.

6660. *A. Petteri* SCHOTT. — In rupestr. et sax. reg. infer. et mont. — Circa Njeguši (Ld, Pej, Ro); in sax. clivi Granica pr. Cetinje (Pč); ad Bar et in m. Lovćen (Ba).

— f. *nigrum* (SCHOTT) HAY. — Njeguši (Ld, Ro); Cetinje (Ld, Če).

*6661. *A. orientale* M. B. subsp. *longispathum* (RCHB.) ENGL. — A cl. BECK e Monten. indicatum.

6662. *A. italicum* MILL. — In dumetis ad Andrijevice (Ba, Ro).

6663. *A. maculatum* L. — In frutic. et silvis. — A cl. HAYEK e Monten. indicatum.

— var. *angustatum* ENGL. subvar. *Malyi* SCHOTT. — A cl. BECK e Monten. indicatum.

Dracunculus ADANS.

*6664. *D. vulgaris* SCHOTT. — In dumetis reg. mediterr. — Drušići pr. Rijeka; Kokoti distr. Lješanska (Ro). An subsponsaneus?

Arisarum TARG. TOZZ.

6668. *A. vulgare* TARG. TOZZ. — In frutic. et olivetis reg. infer. ad Bar (Ba, Ro).

Lemnaceae

Lemna L.

6671. *L. minor* L. — In aquis stagnant. reg. infer. et subalp. — Ad lac. Crnoš et Riblje jezero sub m. Durmitor (Pč, Pt); ad pag. Ceklin et in Mokro prope Bijela (Pt); Danilovgrad; Pošćensko jezero pr. Šavnik (Ro); Sinjavina planina (Ba).

Sparganiaceae

Sparganium L.

6674. *S. erectum* L. subsp. *polyedrum* (A. GR.) HAY. — Ad ripas et in palud. reg. infer. et subalp. — Danilovgrad (Pt, Ro); circa Strajnići (Pt); Vir (Pč, Ro); Plavnica; Pošćensko jezero supra Šavnik (Ro).

— subsp. *neglectum* (BEEBY) HAY. var. *microcarpum* (NEUM.) HAY. — Ad ripas lacus Skadarsko jezero pr. Plavnica (Ro).

— var. *oocarpum* ČEL. — In palud. ad Plavnica (Ro).

6675. *S. simplex* HUDS. — Ad ripas lacus Scodrani in insula Vranina (Ro).

Typhaceae

Typha L.

*6679. *T. angustata* B. et CH. — In palud. ad Novi Bar (Do).

6680. *T. angustifolia* L. — In palud. ad Spuž et Danilovgrad (Ro); ad Novi Bar (Do).

6681. *T. latifolia* L. — In stagnis et fossis reg. infer., mont. et subalp. — Inter coen. Ždrebanik et Martinići (Pt); in lacu Scodrano locis pluribus (Pč, Ro); Ulcinj (Ro); inter Matoševo et Kolašin (Ja).

— f. *bethulona* (COSTA) KRONE. (confer. ROHLENA IV. Beitr. 86). — Folia anguste linearia 5—10 mm lata, spica masculina usque duplo brevior quam feminea. — Ad Spuž et Danilovgrad (Ro).

ABBREVIATIONES PERIODICARUM

ABZ. = Allgemeine Botanische Zeitschrift.

FEDDE Rep. = FEDDE Repertorium specierum novarum.

MBL. = Magyar botanikai lapok.

OeBZ. = Oesterreichische Botanische Zeitschrift.

SBGW. = Sitzungsberichte der böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften.

ROHL. I. Beitr. = I. Beitrag zur Flora von Montenegro in SBGW. 1902

ROHL. II. Beitr. ibidem 1902

ROHL. III. Beitr. „ 1903

ROHL. IV. Beitr. „ 1904

ROHL. V. Beitr. „ 1911

ROHL. VI. Beitr. = ROHLENA VI. Beitrag zur Flora von Montenegro in Acta Botanica Bohemica Vol. II. 1923.

ROHL. VII. Beitr. ibidem Volumen III. 1924.

ROHL. VIII. Beitr. SBGW. 1931

ROHL. IX. Beitr. ibidem 1933

ROHL. X. Beitr. „ 1935

ROHL. XI. Beitr. „ 1936

ROHL. XII. Beitr. „ 1939

ADNOTATIO

Numerus plantarum e Montenegro adhuc cognitarum est:

species	2623
subspecies	194

In summa 2817

Numerus plantarum asterisco * designatarum, quae in HAYEK Prodr. Florae peninsulae Balcanicae e Montenegro non sunt indicatae, est:

species	298
subspecies	32
varietates et formae	178

In summa 508

Plantae ? designatae dubiae mihi videntur, ergo ulterius observandae sint.

CORRIGENDA

pag. 136 linea 9. Loco *S. opositifolia* pone *S. oppositifolia*.

INDEX GENERUM

A

Abies 14
 Abutilon 107
 Acanthus 285
 Acer 121
 Achillea 365
 Aconitum 61
 Actaea 63
 Adenostyles 373
 Adiantum 8
 Adonis 72
 Adoxa 332
 Aegilops 459
 Aegopodium 218
 Aethionema 94
 Aethusa 221
 Agave 438
 Agrimonia 149
 Agropyron 458
 Agrostemma 57
 Agrostis 481
 Aira 480
 Aiuga 285
 Alchimilla 146
 Alektorolophus 277
 Alisma 422
 Alkanna 248
 Alliaria 83
 Allium 428
 Alnus 16
 Alopecurus 483
 Alsine 38
 Althaea 109
 Alyssoides 89
 Alyssum 87
 Amarantus 35
 Amelanchier 158
 Ammannia 204
 Ammi 214
 Ammophila 481
 Amphoricarpus 378
 Anacamptis 495
 Anagallis 243
 Anchusa 247
 Andropogon 490
 Androsace 242
 Anemone 63
 Anethum 227
 Angelica 223

Antennaria 358
 Anthemis 364
 Anthericum 427
 Anthoxanthum 487
 Anthriscus 233
 Anthyllis 191
 Antirrhinum 264
 Apera 481
 Aquilegia 60
 Arabidopsis 80
 Arabis 81
 Arctium 379
 Arctostaphylos 240
 Aremonia 149
 Arenaria 40
 Arisarum 499
 Aristolochia 58
 Armeria 237
 Armoracia 78
 Arrhenatherum 479
 Artemisia 372
 Arum 498
 Aruncus 137
 Arundo 462
 Asarum 58
 Asparagus 435
 Asperugo 247
 Asperula 324
 Asphodeline 427
 Asphodelus 427
 Aspidium 12
 Asplenium 9
 Aster 356
 Asteriscus 363
 Asterolinum 243
 Astragalus 164
 Astrantia 209
 Asyneuma 351
 Athamanta 221
 Athyrium 10
 Atriplex 34
 Atropa 255
 Aubrietia 83
 Avena 478

B

Ballota 295
 Barbaraea 77

Bartschia 274
 Bellevalia 435
 Bellis 356
 Berberis 58
 Berteroa 86
 Berula 218
 Betonica 295
 Betula 15
 Bisoletia 216
 Bidens 364
 Bifora 236
 Biscutella 93
 Blackstonia 320
 Blechnum 8
 Blysmus 447
 Bolboschoenus 447
 Botrychium 7
 Brachypodium 457
 Brassica 91
 Briza 463
 Bromus 454
 Bryonia 105
 Bunias 84
 Bunium 215
 Bupththalmum 363
 Bupleurum 211
 Butomus 423

C

Cakile 92
 Calamagrostis 481
 Calamintha 305
 Calendula 378
 Calepina 92
 Callitriche 208
 Caltha 60
 Calystegia 244
 Camelina 97
 Campanula 344
 Cannabis 22
 Capparis 75
 Capsella 97
 Capsicum 256
 Cardamine 79
 Cardaminopsis 80
 Cardaria 93
 Carduus 580
 Carex 448

Carlina 379
Carpinus 16
Carthamus 392
Carum 214
Castalia 72
Castanea 17
Catapodium 472
Caucalis 230
Celtis 22
Centaurea 386
Centaureum 317
Centunculus 244
Cephalanthera 497
Cephalaria 318
Cerastium 42
Ceratonia 163
Ceratophyllum 72
Cerinth 254
Ceterach 10
Chaenorrhinum 266
Chaerophyllum 231
Chamaenerion 206
Chamaeplum 76
Cheilanthes 8
Cheiranthus 34
Chelidonium 73
Chenopodium 33
Chondrilla 398
Chrozophora 28
Chrysanthemum 368
Chrysopogon 490
Chrysosplenium 136
Cicerbita 400
Cichorium 392
Circaea 207
Cirsium 382
Cistus 98
Cladium 448
Clematis 64
Cnidium 222
Coeloglossum 495
Colchicum 426
Colocynthis 105
Colutea 163
Conium 235
Conringia 92
Consolida 62
Convallaria 437
Convolvulus 244
Corallorrhiza 498
Cornus 208
Coronilla 197

Coronopus 93
Corydalis 74
Corylus 17
Cotinus 121
Cotoneaster 161
Cotyledon 131
Crataegus 161
Crepis 402
Crithmum 218
Crocus 439
Crozophora 28
Crupina 385
Cucumis 105
Cucurbita 105
Cupressus 14
Cuscuta 245
Cyclamen 242
Cydonia 158
Cymbopogon 490
Cynanchum 321
Cynodon 488
Cynoglossum 246
Cynosurus 464
Cyperus 446
Cypripedium 491
Cystopteris 12
Cytisus 193

D

Dactylis 464
Danaa 235
Danthonia 474
Daphne 202
Datura 257
Daucus 229
Delphinium 62
Deschampsia 480
Dianthus 47
Dichostylis 446
Dictamnus 119
Digitalis 273
Digitaria 489
Dioscorea 441
Diplachne 462
Diplotaxis 91
Dipsacus 337
Donax 462
Doronicum 374
Doryenium 189
Draba 89

Dracunculus 498
Dryas 149
Drypis 51

E

Echinops 378
Echium 255
Edraianthus 353
Eleocharis 448
Elichrysum 360
Elyna 448
Empetrum 241
Ephedra 15
Epilobium 205
Epipactis 496
Epipogium 497
Equisetum 6
Eragrostis 462
Erianthus 489
Erica 240
Erigeron 357
Eriophorum 446
Erodium 117
Eruca 92
Ervum 172
Eryngium 210
Erysimum 76
Erythronium 433
Eupatorium 355
Euphorbia 29
Euphrasia 275
Evax 358
Evonymus 123

F

Fagopyrum 28
Fagus 17
Falcaria 214
Ferula 224
Ferulago 224
Festuca 469
Ficaria 66
Ficus 21
Filago 358
Filipendula 137
Fimbristylis 446
Foeniculum 222
Fragaria 140

Fraxinus 322
 Freyera 216
 Fritillaria 432
 Fumana 100
 Fumaria 75

G

Gagea 428
 Galanthus 438
 Galatella 356
 Galega 166
 Galeopsis 292
 Galilea 445
 Galium 327
 Gastridium 483
 Gelasia 398
 Genista 195
 Gentiana 318
 Geranium 113
 Geum 147
 Gladiolus 441
 Glaucium 72
 Glecoma 290
 Glinus 35
 Globularia 314
 Glyceria 468
 Gnaphalium 359
 Goniolobium 93
 Gratiola 268
 Gymnadenia 495

H

Haplophyllum 119
 Haynaldia 459
 Hedera 209
 Hedypnois 393
 Heleochloa 484
 Helianthemum 98
 Helianthus 364
 Heliosperma 53
 Heliotropium 245
 Helleborine 496
 Helleborus 59
 Heracleum 227
 Hermodactylus 440
 Herniaria 36
 Hesperis 84
 Hibiscus 107

Hieracium 407
 Himantoglossum 494
 Hippocrepis 199
 Hippuris 208
 Hladnikia 235
 Holcus 479
 Holoschoenus 447
 Holosteum 42
 Homogyne 373
 Hordeum 460
 Hornungia 96
 Humulus 22
 Hutchinsia 94
 Hyacinthus 435
 Hyoscyamus 256
 Hyoseris 393
 Hypericum 105
 Hypochoeris 394
 Hyssopus 307

I

Iberis 94
 Ilex 123
 Impatiens 118
 Imperata 489
 Inula 360
 Ionorchis 497
 Iris 440
 Isatis 83
 Isnardia 204
 Isolepis 446
 Isopyrum 60

J

Jasione 355
 Juglans 19
 Juncus 442
 Juniperus 13
 Jurinea 380

K

Kernera 95
 Kickxia 266
 Knautia 339
 Kochia 34
 Koeleria 474
 Kohlrauschia 46

L

Lactuca 401
 Lagenaria 105
 Lagoseris 396
 Lagurus 483
 Lamium 292
 Lappa 379
 Lappula 247
 Lapsana 393
 Larix 14
 Laser 229
 Laserpitium 229
 Lasiagrostis 486
 Lathraea 283
 Lathyrus 172
 Laurus 58
 Lavandula 289
 Lavatera 108
 Leersia 488
 Legouzia 351
 Lemna 499
 Leontodon 394
 Leontopodium 359
 Leonurus 294
 Lepidium 93
 Lepturus 473
 Leucanthemum 368
 Leucoium 438
 Libanotis 220
 Ligusticum 223
 Ligustrum 323
 Lilium 431
 Limosella 268
 Linaria 264
 Linum 110
 Listera 497
 Lithospermum 253
 Lolium 473
 Lonicera 333
 Loriglossum 494
 Lotus 190
 Ludwigia 204
 Lunaria 86
 Lupinus 193
 Luzula 444
 Lychnis 57
 Lycopodium 6
 Lycopsis 248
 Lycopus 312

Lygia 202
 Lysimachia 243
 Lythrum 203

M

Maianthemum 436
 Malabaila 228
 Malachia 45
 Malcolmia 85
 Malus 161
 Malva 107
 Marrubium 289
 Marsdenia 322
 Marsilea 13
 Matricaria 372
 Matthiola 85
 Medicago 177
 Melampyrum 281
 Melandrium 57
 Melica 462
 Melilotus 179
 Melissa 302
 Melittis 291
 Mentha 312
 Menyanthes 321
 Mercurialis 23
 Mespilus 162
 Meum 222
 Microcala 321
 Micromeria 303
 Micropus 358
 Milium 487
 Minuartia 38
 Moehringia 41
 Moenchia 42
 Molinia 462
 Moltkea 253
 Monerma 473
 Moneses 239
 Monotropa 239
 Montia 36
 Morus 21
 Mulgedium 400
 Muscari 435
 Myagrum 83
 Mycelis 401
 Myosotis 249
 Myosoton 45
 Myriophyllum 207
 Myrrhis 235
 Myrtus 204

N

Naias 425
 Narcissus 438
 Nardus 474
 Narthecium 425
 Nasturtium 78
 Neottia 498
 Nepeta 290
 Nephrodium 10
 Nicotiana 257
 Nigella 61
 Nigritella 495
 Nonnea 248
 Nuphar 72
 Nymphaea 72
 Nymphoides 321

O

Odontites 274
 Oenanthe 220
 Oldenlandia 324
 Olea 323
 Omphalodes 246
 Onobrychis 200
 Ononis 175
 Onopordum 386
 Onosma 254
 Ophioglossum 7
 Ophrys 491
 Opopanax 224
 Orchis 491
 Origanum 307
 Orlaya 230
 Ornithogalum 434
 Ornithopus 197
 Orobanche 283
 Oryzopsis 487
 Ostericum 224
 Ostrya 16
 Osyris 23
 Oxalis 113
 Oxyria 27
 Oxytropis 166

P

Paeonia 59
 Paliurus 126

Pallenis 363
 Pančićia 217
 Panicum 489
 Papaver 73
 Parentucellia 274
 Parietaria 23
 Paris 437
 Parnassia 136
 Paronychia 37
 Pastinaca 227
 Pedicularis 279
 Peltaria 96
 Peplis 204
 Periploca 321
 Petasites 373
 Petroselinum 214
 Petteria 195
 Peucedanum 225
 Phalaris 488
 Phaseolus 175
 Phillyrea 323
 Phleum 484
 Phlomis 291
 Phragmites 462
 Phyllitis 9
 Physalis 256
 Physocaulis 231
 Physospermum 235
 Phyteuma 352
 Phytolacca 35
 Picea 14
 Picridium 399
 Picris 396
 Pimpinella 216
 Pingicula 283
 Pinus 14
 Pirola 239
 Pirus 160
 Pistazia 121
 Pisum 175
 Plantago 314
 Platanthera 496
 Pleurospermum 235
 Plumbago 236
 Poa 465
 Podospermum 398
 Polycarpon 37
 Polycnemum 33
 Polygala 119
 Polygonatum 436
 Polygonum 27
 Polypodium 7

Polypogon 483
 Polystichum 12
 Populus 19
 Portenschlagia 221
 Portulaca 36
 Potamogeton 423
 Potentilla 141
 Prangos 226
 Prasium 287
 Prenanthes 402
 Primula 241
 Prunella 290
 Prunus 162
 Psilurus 473
 Psoralea 167
 Pteridium 8
 Pteris 8
 Ptychotis 214
 Pulicaria 362
 Pulmonaria 249
 Pulsatilla 64
 Punica 204
 Putoria 324
 Pycreus 445
 Pyracantha 161

Qu

Quercus 18

R

Ramischia 239
 Ramondia 284
 Ranunculus 67
 Raphanus 92
 Rapistrum 92
 Reichardia 399
 Reseda 97
 Rhagadiolus 393
 Rhamnus 124
 Rhinanthus 278
 Rhus 121
 Ribes 136
 Robinia 163
 Romulea 440
 Roripa 77
 Rosa 150
 Rosmarinus 287
 Rubia 332
 Rubus 138

Ruscus 436
 Rumex 25
 Ruta 118

S

Sagina 41
 Sagittaria 422
 Salix 19
 Salsola 35
 Salvia 300
 Sambucus 332
 Samolus 244
 Sanguisorba 149
 Sanicula 209
 Saponaria 46
 Satureia 302
 Saxifraga 131
 Scabiosa 342
 Scandix 234
 Schoenoplectus 446
 Schoenus 443
 Scilla 433
 Scirpus 447
 Scleranthus 38
 Sclerochloa 465
 Scleropoa 472
 Scolymus 392
 Scorpiurus 200
 Scorzonera 397
 Scrophularia 267
 Scutellaria 288
 Secale 459
 Securigera 191
 Sedum 127
 Selaginella 6
 Selinum 222
 Sempervivum 126
 Senecio 374
 Serapias 494
 Serratula 386
 Seseli 218
 Sesleria 460
 Setaria 489
 Sherardia 324
 Sideritis 289
 Sieglingia 474
 Silene 52
 Silybum 385
 Sinapis 91
 Sisymbrium 75

Sium 218
 Smilacina 436
 Smilax 438
 Smyrnum 236
 Solanum 256
 Soldanella 242
 Solidago 355
 Sonchus 400
 Sorbus 159
 Sorghum 490
 Sparganium 499
 Spartium 197
 Spergula 37
 Spergularia 37
 Spiraea 137
 Spiranthus 497
 Stachys 295
 Staphylea 124
 Statice 236
 Stellaria 45
 Sternbergia 438
 Stipa 487
 Streptopus 436
 Succisa 339
 Swertia 320
 Symphytum 247
 Syringa 323

T

Tamarix 105
 Tamus 441
 Tanacetum 370
 Taraxacum 399
 Taxus 13
 Telekia 363
 Teucrium 286
 Thalictrum 65
 Theligonum 35
 Thesium 24
 Thlaspi 95
 Thymus 308
 Tilia 110
 Tofieldia 425
 Tordylium 228
 Torilis 231
 Tozzia 283
 Tragopogon 396
 Tragus 491
 Trapa 207
 Tribulus 118

Trifolium 179
Triglochin 423
Trigonella 176
Trinia 213

Tripleurospermum 371

Trisetum 477

Triticum 459

Trollius 60

Tuberaria 98

Tulipa 433

Tunica 46

Turgenia 230

Turritis 81

Tussilago 373

Typha 499

Typhoides 488

Tyrimnus 385

U

Ulmus 22

Urospermum 396

Urtica 22

V

Vaccaria 46

Vaccinium 240

Valantia 332

Valeriana 335

Valerianella 334

Ventenata 477

Veratrum 426

Verbascum 257

Verbena 285

Veronica 269

Viburnum 332

Vicia 167

Vinca 321

Vincetoxicum 322

Viola 101

Vitex 285

Vitis 126

Vogelia 97

Vulpia 472

W

Willemetia 398

Wulfenia 273

X

Xanthium 363

Xeranthemum 378

Z

Zazintha 393

Zannichellia 425

Zea 491

Zizyphus 126